

ประกาศพระราชบัญญัติ

และ

พระราชกำหนดต่าง ๆ รัชกาลที่ ๗

พ.ศ. ๒๔๗๖

โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ

พิมพ์ครั้งแรก

ราคา ๘ บาท

สารบัญ
กฎหมายประจำปี พ.ศ. ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ	ว่าด้วยคอมมิวนิสต์	พ.ศ. ๒๔๗๖	หน้า	๕
พระราชบัญญัติ	แก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์	พ.ศ. ๒๔๗๖	หน้า	๑๒
พระราชบัญญัติ	ว่าด้วยกรทำพินัยกรรม	พ.ศ. ๒๔๗๕	หน้า	๑๕
พระราชบัญญัติ	ภาษีเงินได้	พ.ศ. ๒๔๗๕	หน้า	๒๗
พระราชบัญญัติ	ภาษีการค้า	พ.ศ. ๒๔๗๕	หน้า	๕๘
พระราชบัญญัติ	จัดการกู้เงินภายในประเทศ	พ.ศ. ๒๔๗๖	หน้า	๕๐
พระราชบัญญัติ	แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ลักษณะอาชญา	พ.ศ. ๒๔๗๖	หน้า	๕๒
พระราชบัญญัติ	งบประมาณประจำปี พุทธศักราช ๒๔๗๖		หน้า	๕๖

- พระราชบัญญัติ ว่าด้วยธรรมเนียมราชการฝ่าย
พลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๑๒๖
- พระราชบัญญัติ จัดตั้งกระทรวงและกรม
พุทธศักราช ๒๔๗๖ หน้า ๑๓๐
- พระราชบัญญัติ นิรโทษกรรมในการจัดการให้
คณะรัฐมนตรีลาออก เพื่อให้
มีการเปิดสภาผู้แทนราษฎร
ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๑๓๕
- พระราชบัญญัติ จัดระเบียบป้องกันราชอาณาจักร
พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๒๐๓
- พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนด
เครื่องแบบทหารบก
พ.ศ. ๒๔๗๖ (ฉบับที่ ๒) หน้า ๒๐๗
- พระราชบัญญัติ เครื่องแบบทหารเรือแก้ไข
เพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๒๑๓
- พระราชบัญญัติ ภาษักรชนาการและการ
ประกันภัย พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๒๕๗
- พระราชบัญญัติ ลดเงินอากรค่านาสำหรับ
พ.ศ. ๒๔๗๔ ในตำบลต่าง ๆ
ท้องที่อำเภอพนมสารคาม
จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๒๗๗

ก

พระราชบัญญัติ	ว่าด้วยระเบียบข้าราชการบริหาร แห่งราชอาณาจักรสยาม	พ.ศ. ๒๔๗๖	หน้า ๒๘๓
พระราชบัญญัติ	ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม	พ.ศ. ๒๔๗๖	หน้า ๒๘๔
พระราชบัญญัติ	วิธีการงบประมาณ พุทธศักราช ๒๔๗๖		หน้า ๓๐๓
พระราชบัญญัติ	งบประมาณเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖		หน้า ๓๐๖
พระราชบัญญัติ	ว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา	พ.ศ. ๒๔๗๖	หน้า ๓๐๘
พระราชบัญญัติ	ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจเงิน แผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๗๖		หน้า ๓๑๓
พระราชบัญญัติ	ฮากรแสตมป์แก้ไขเพิ่มเติม	พ.ศ. ๒๔๗๖	หน้า ๓๑๘
พระราชบัญญัติ	รถยนต์รื้อทหาร พ.ศ. ๒๔๗๖		หน้า ๓๒๑
พระราชบัญญัติ	ยกเว้นความผิดให้แก่ผู้ขาดหนี้ ราชการทหาร และตำรวจ		หน้า ๓๒๔

ม

พระราชบัญญัติ เพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่อง
แต่งตัวข้าราชการพลเรือน

พ.ศ. ๒๔๗๖

หน้า ๓๑๒

พระราชบัญญัติ เพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่อง
แต่งตัวข้าราชการพลเรือน และ
เพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่อง
แต่งกายผู้มีตำแหน่งเพ้า พ.ศ.
๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๗๖

หน้า ๓๒๘

พระราชบัญญัติ เหมียญพิทักษ์รัฐธรรมนูญ

พ.ศ. ๒๔๗๖

หน้า ๓๓๐

พระราชบัญญัติ แก้ข้อความบางอย่างในพระ
ราชบัญญัติ ว่าด้วยสำนักงาน
จัดหางาน พ.ศ. ๒๔๗๕ และ
พระราชบัญญัติสำนักงานจัด
หางานประจำท้องถิ่น พ.ศ.
๒๔๗๕ พุทธศักราช ๒๔๗๖

หน้า ๓๓๓

พระราชบัญญัติ พิกัดอัตราค่าภาคหลวงดีบุก

พ.ศ. ๒๔๗๖

หน้า ๔๑๗

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและ
 อสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น เพื่อ
 ขยายและตัดถนนเชื่อมคมนาคม
 กรุงเทพมหานครกับดอนเมือง
 และเพื่อสร้างอนุสาวรีย์ทหาร
 ปราบกบฏ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๔๒๕

พระราชบัญญัติ ภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม
 (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๔๓๕

พระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้กระทำการโดยสุจริต
 ตามหน้าที่ในการปราบกบฏ
 พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๔๔๕

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและ
 อสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น เพื่อ
 ทำสนามบินและตัดถนนสำหรับ
 การบินพลเรือน ในจังหวัด
 พิษณุโลก พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๔๕๐

พระราชบัญญัติ เครื่องหมายการค้าแก้ไขเพิ่มเติม
 พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๔๕๘

พระราชบัญญัติ	การแพทย์แก้ไขเพิ่มเติม	หน้า ๔๖๐
	พ.ศ. ๒๔๗๖	หน้า ๔๖๐
พระราชบัญญัติ	ควบคุมการก่อสร้างในเขตต์ เพลิงไหม้ ที่ตำบลระหว่าง ถนนมิตรพันธ์กับถนนสันติภาพ จังหวัดพระนคร พ.ศ. ๒๔๗๖	หน้า ๔๖๓
พระราชบัญญัติ	ลดพิกัดเก็บเงินค่านา	หน้า ๔๖๘
	พ.ศ. ๒๔๗๗	หน้า ๔๖๘
พระราชบัญญัติ	ลดอัตราเก็บเงินอากรสวนใหญ่	หน้า ๔๗๐
	พ.ศ. ๒๔๗๗	หน้า ๔๗๐
พระราชบัญญัติ	ลดอัตราเก็บเงินภาษีค่าที่ไร่อ้อย	หน้า ๔๗๔
	พ.ศ. ๒๔๗๗	หน้า ๔๗๔
พระราชบัญญัติ	ลดอัตราเก็บเงินอากรสวนจาก	หน้า ๔๗๖
	พ.ศ. ๒๔๗๗	หน้า ๔๗๖
พระราชบัญญัติ	มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์ และการเมือง พ.ศ. ๒๔๗๖	หน้า ๔๗๕
พระราชบัญญัติ	ลดอัตราเก็บเงินภาษีไร่ยาสูบ	หน้า ๔๕๕
	พ.ศ. ๒๔๗๗	หน้า ๔๕๕
พระราชบัญญัติ	ลดอัตราเก็บเงินภาษีต้นตาล	หน้า ๕๐๑
	พ.ศ. ๒๔๗๗	หน้า ๕๐๑

พระราชบัญญัติ ลดอัตราเก็บเงินค่าที่สวนในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดสุราษฎร์ธานีและ
จังหวัดชุมพร พ.ศ. ๒๔๗๗ หน้า ๕๐๓

พระธรรมนูญศาลยุติธรรมแก้ไขเพิ่มเติม
พุทธศักราช ๒๔๗๖ หน้า ๕๐๕

พระราชบัญญัติ พักต่อตราภาษีศุลกากรแก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๐)
พุทธศักราช ๒๔๗๖ หน้า ๕๑๐

พระราชบัญญัติ ยกเว้นการเรียกเก็บเงินค่า
ธรรมเนียมหยุดการทำงาน
แร่ดีบุกชั่วคราว พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๕๑๒

พระราชบัญญัติ คุ้มครองเครื่องแบบลูกเสือ
และเครื่องแบบเจ้าหน้าที่
ลูกเสือ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๕๑๔

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช
๒๔๗๖ หน้า ๕๑๕

พระราชบัญญัติ มาตรการตั้งดวงวัดแก้ไขเพิ่มเติม
พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๕๓๘

พระราชบัญญัติ ล้อเลื่อนแก้ไขเพิ่มเติม
พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๕๔๒

พระราชบัญญัติ จัดการป้องกันรักษาวัฒนธรรม
พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๕๕๗

พระราชบัญญัติ จัดตั้งกระทรวงและกรม
แก้ไขเพิ่มเติม หน้า ๕๖๐

พระราชบัญญัติ เก็บเงินอกรค่าในตำบล
วังมหากร ตำบลสายลำโพง
และตำบลพนมเศษ ท้องที่
อำเภอท่าตะโก จังหวัด
นครสวรรค์ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๕๖๒

พระราชบัญญัติ กำหนดเขตต์หวงห้ามและจัดซื้อ
ที่ดินเพื่อสร้างการชลประทานใน
จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๕๖๔

พระราชบัญญัติ พิกัดอัตราภาษีศุลกากรแก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘)
พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๕๗๒

พระราชบัญญัติ เก็บภาษีเครื่องขีดไฟซึ่งทำใน
พระราชอาณาเขตต์
พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๕๗๔

ช.

พระราชบัญญัติ ควบคุมการก่อสร้างในบริเวณ กรุงเทพมหานคร
เพิ่มเติม ๑๓๖ จังหวัดสมุทร
ปราการ พ.ศ. ๒๕๓๖ หน้า ๕๘๐

พระราชบัญญัติ เงินเดือนและค่าพาหนะของ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๓๖ หน้า ๕๕๕

พระราชบัญญัติ ภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม
พ.ศ. ๒๕๓๖ หน้า ๕๕๘

พระราชบัญญัติ โอนอำนาจบางอย่างซึ่งแต่ก่อน
อยู่กับกระทรวงต่าง ๆ ให้มาอยู่
กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เศรษฐกิจ พ.ศ. ๒๕๓๖ หน้า ๖๑๒

พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวล
กฎหมายอาญาทหาร พ.ศ. ๒๕๓๖ หน้า ๕๑๔

พระราชบัญญัติ ลดพักดเก็บเงินค่านา
พ.ศ. ๒๕๓๖ หน้า ๖๑๕

พระราชบัญญัติ ลดอัตราเก็บเงินอากรสวนใหญ่
พ.ศ. ๒๕๓๖ หน้า ๖๒๑

ณ

- พระราชบัญญัติ ลดอัตราเก็บเงินอากรสวนจาก ฉบับที่ ๒๕
พ.ศ. ๒๔๗๖ ฉบับที่ ๒๕ หน้า ๖๒๕
- พระราชบัญญัติ ลดอัตราเก็บเงินค่าที่สวนใน
มณฑลนครศรีธรรมราช ฉบับที่ ๒๕
พ.ศ. ๒๔๗๖ ฉบับที่ ๒๕ หน้า ๖๒๗
- พระราชบัญญัติ ลดอัตราเก็บเงินภาษีค่าที่ไร่อ้อย
พ.ศ. ๒๔๗๖ ฉบับที่ ๒๕ หน้า ๖๒๘
- พระราชบัญญัติ ลดอัตราเก็บเงินภาษีไร่ยาสูบ
พ.ศ. ๒๔๗๖ ฉบับที่ ๒๕ หน้า ๖๓๑
- พระราชบัญญัติ ลดอัตราเก็บเงินภาษีต้นตาล
โตนด พ.ศ. ๒๔๗๖ ฉบับที่ ๒๕ หน้า ๖๓๓
- พระราชบัญญัติ พระราชทานวิสุงคามสีมา
พ.ศ. ๒๔๗๖ ฉบับที่ ๒๕ หน้า ๖๔๕
- พระราชบัญญัติ กำหนดอัตราเงินรัชชูปการ ใน
ตำบลสว่าง อำเภอพรรณานิคม
จังหวัดสตลนคร พ.ศ. ๒๔๗๖ ฉบับที่ ๒๕ หน้า ๖๕๗
- พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติม พระราชกำหนด
เครื่องแบบทหารบก ฉบับที่ ๒๕
พ.ศ. ๒๔๗๖ ฉบับที่ ๒๕ หน้า ๖๕๘

ญ

พระราชบัญญัติ ขยายกำหนดเวลาหวงห้าม
และจัดซื้อที่ดินสำหรับสร้าง
การชลประทาน ในบริเวณ
เขียงรากน้อยและบางเหี้ย
พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๖๖๗

พระราชบัญญัติ ขยายกำหนดเวลาหวงห้ามและ
จัดซื้อที่ดิน สำหรับสร้างการ
ชลประทานแควสุพรรณบุรี
พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๖๖๕

พระราชบัญญัติ ลดอัตราเก็บเงินภาษีค่าที่ไร่อ้อย
แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๖๗๑

พระราชบัญญัติ ยกเว้นการเก็บเงินอากรค่าน้ำ
สำหรับปี พ.ศ. ๒๔๗๔ จาก
เจ้าของนาบางรายในตำบล
วังศรีราช อำเภอบาง
ตำบลกระเสี้ยว และตำบล
หนองโพ อำเภอนางบวช
จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๖๗๓

ฉ

พระราชบัญญัติ จัดวางการรถไฟและทางหลวง
แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๖๘๖

พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประกาศกำหนด
หน้าที่รัฐมนตรี และตั้งคณะ
กรรมการกลางกลาใหม่
พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๖๘๒

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการขายที่ดินซึ่งเป็น
สาธารณสมบัติของแผ่นดิน
ตำบลสำราญราษฎร์ อำเภอ
พระนคร จังหวัดพระนคร
พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๗๓๗

พระราชบัญญัติ ควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๗๓๕

พระราชบัญญัติ ยกเว้นการเก็บเงินอากรค่านา
บางท้องที่ ในมณฑลอุดร
และมณฑลนครราชสีมา
พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๗๕๖

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการโอนที่ดินซึ่งเป็น
สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ฯลฯ
จังหวัดสมุทรปราการ ให้สุขาภิบาล
เมืองสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๗๖๐

ฉ

พระราชบัญญัติ พิกัดอัตราภาษีศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๗๖๗

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเดินอากาศแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๗๖๕

พระราชบัญญัติ การเดินเรือในน่านน้ำสยามแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๗๗๑

พระราชบัญญัติ กำหนดกระทรวงเจ้าหน้าที่รักษาการตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัย หรือผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑ พุทธศักราช ๒๔๗๖ หน้า ๗๘๘

พระราชบัญญัติ ให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาที่ได้ปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎรลงวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๗๙๗

พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลพิเศษ พุทธศักราช ๒๔๗๖ หน้า ๘๐๘

๖

พระราชบัญญัติ ควบคุมการก่อสร้างในเขตต์
เพลิงใหม่ ที่ริมถนนจักรวรรดิ
ตอนถนนสำเพ็ง จังหวัด

พระนคร พ.ศ. ๒๔๗๕ หน้า ๘๓๐

พระราชบัญญัติ
จัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์
อย่างอื่น เพื่อทำถนนในจังหวัด

สมุทรปราการ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๘๔๕

พระราชบัญญัติ
ควบคุมการก่อสร้างในเขตต์
เพลิงใหม่ที่ตำบลระหว่างถนน
ทรงสวัสดิ์และคลองถม

สัมพันธวงศ์ จังหวัดพระนคร
พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๘๕๕

พระราชบัญญัติ
สหกรณ์แก้ไขเพิ่มเติม

พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๘๖๓

พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและ
อสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น

ตัดถนนต่อจากถนนเพลินจิตต์
จังหวัดพระนคร ไปถึงจังหวัด

สมุทรปราการ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๘๖๕

พระราชบัญญัติ การเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕

แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๘๗๔

พระราชบัญญัติ การเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕

แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๖

(ฉบับที่ ๒) หน้า ๕๐๖

พระราชบัญญัติ ควบคุมการก่อสร้างในเขต
เพลิงไหม้ที่ตรอกอิศรานุภาพ

ตำบลบ่อนเจ็ดเสมียน จังหวัด

พระนคร พ.ศ. ๒๔๗๕ หน้า ๕๒๔

พระราชบัญญัติ ควบคุมการก่อสร้างในเขต
เพลิงไหม้ที่ตำบลระหว่างคลอง
โองอังกาบถนนจักรวรรดิ

จังหวัดพระนคร พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๕๒๘

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการขายที่ดินซึ่งเป็น
สาธารณสมบัติของแผ่นดิน

ตำบลบ่อมปราบศัตรูพ่าย

อำเภอบ่อมปราบศัตรูพ่าย

จังหวัดพระนคร พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๕๓๒

๓

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการขายที่ดินซึ่งเป็น
สาธารณสมบัติของแผ่นดินตำบล
ตรอกเชิงกวาง อำเภอสามพันขวด
จังหวัดพระนคร พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๕๓๔

พระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกา ให้ปิดประชุมสภาผู้แทน
ราษฎร และตั้งคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ หน้า ๑

พระราชกฤษฎีกา โอนแผนกจัดหางานใน
กระทรวงมหาดไทย มาขึ้นกระทรวง
เศรษฐกิจ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๓๓๖

พระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบราชการ
สำนักงานและกรม ในสำนัก
นายกรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๓๓๘

พระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบราชการ
สำนักงานและกรม ในกระทรวง
การคลัง พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๓๔๓

พระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบราชการ
สำนักงานและกรม ในกระทรวงการ
ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๓๕๒

ณ

พระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบราชการ
สำนักงานและกรม ในกระทรวง
ธรรมการ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๓๕๖

พระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบราชการ
สำนักงานและกรม ในกระทรวง
มหาดไทย พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๓๖๓

พระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบราชการ
สำนักงานและกรม ในกระทรวง
ยุติธรรม พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๓๘๓

พระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบราชการ
สำนักงานและกรม ในกระทรวงวัง
พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๓๘๖

พระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบราชการ
สำนักงานและกรม ในกระทรวง
เศรษฐการ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๓๙๒

พระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบราชการในสำนัก
งานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๔๑๔

บ

พระราชกฤษฎีกา ขยายเวลาสมัยประชุมสภา ผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๔๗๖	หน้า ๔๔๘
พระราชกฤษฎีกา ให้ใช้พระราชบัญญัติล้อเลื่อน พ.ศ. ๒๔๖๐ ในจังหวัดธนบุรี	หน้า ๔๔๔
พระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบการสถา เสริญฐากิจ พ.ศ. ๒๔๗๖	หน้า ๖๗๗
พระราชกฤษฎีกา ดำเนินการเลือกตั้งตาม พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๖ (ฉบับที่ ๒)	หน้า ๖๘๓
พระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบกรมในกระทรวง มหาดไทย พ.ศ. ๒๔๗๖	หน้า ๖๘๗
พระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบกรมในกระทรวง เศรษฐการ พ.ศ. ๒๔๗๖	หน้า ๗๐๗
พระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบกรมในกระทรวง ยุติธรรม พ.ศ. ๒๔๗๖	หน้า ๗๑๕
พระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบกรมในกระทรวง พระคลัง พ.ศ. ๒๔๗๖	หน้า ๗๒๒
พระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบกรมในกระทรวง ธรรมการ พ.ศ. ๒๔๗๖	หน้า ๗๒๕

ป

พระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบกรมในกระทรวง

การต่างประเทศ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๗๓๔

พระราชกฤษฎีกา ให้ใช้พระราชบัญญัติชั้นสูตร

พลีกศพ พ.ศ. ๒๔๕๗ ในท้องที่

อำเภอหนองจอก จังหวัดพระนคร หน้า ๗๗๓

พระราชกฤษฎีกา กำหนดเปิดประชุมสภาผู้แทน

ราษฎร ในวันที่ ๑๐ ธันวาคม

พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๘๑๒

พระราชกฤษฎีกา ให้มีการเลือกตั้งผู้แทนตำบล

และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประเภทที่ ๑ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๘๕๑

พระราชกฤษฎีกา กำหนดจังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง

ตามความในพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง

พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม

พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๘๕๔

พระราชกฤษฎีกา ตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประเภทที่ ๒ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๘๓๖

คณะกรรมการกฎกระทรวง

กฎกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ออกตามมาตรา ๒๗

แห่งพระราชบัญญัติอากรแสตมป์

พ.ศ. ๒๔๗๕

หน้า ๕๔

กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา ๓๖

แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้าง

ในบริเวณเพลิงไหม้ ๗ จังหวัด

สมุทรปราการ พ.ศ. ๒๔๗๖

หน้า ๑๐๓

กฎกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยเส้นทางบินสำหรับ

เครื่องบิน

หน้า ๑๐๗

กฎกระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ ๒) ออกตามความ

ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติเครื่อง

แบบทหารเรือ พ.ศ. ๒๔๗๖

หน้า ๒๑๘

กฎกระทรวงพระคลัง ออกตามความในมาตรา ๑๖

แห่งพระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไข

เพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๖

หน้า ๒๒๑

กฎกระทรวงกลาโหม ออกตามความในมาตรา ๕,

๑๓, ๒๐ และมาตรา ๓๒ แห่ง

พระราชบัญญัติเครื่องแบบทหารเรือ

พ.ศ. ๒๔๗๖

หน้า ๒๒๔

กฎกระทรวงการคลัง ออกตามความในมาตรา ๖
 แห่งพระราชบัญญัติภาษีเงินได้
 พ.ศ. ๒๔๗๕ (ฉบับที่ ๒) หน้า ๔๒๑

กฎกระทรวงการคลัง ออกตามความในมาตรา ๕
 แห่งพระราชบัญญัติภาษีการธนาคาร
 และการประกันภัย พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๔๒๖

กฎกระทรวงการคลัง ออกตามความในมาตรา ๓
 แห่งพระราชบัญญัติภาษีชั้นใน
 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๖
 (ฉบับที่ ๒) หน้า ๕๑๖

กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในพระราช
 บัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕
 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๖
 (ฉบับที่ ๒) หน้า ๕๓๓

กฎกระทรวงพระคลัง ออกตามความในมาตรา ๖
 แห่งพระราชบัญญัติภาษีเงินได้
 พ.ศ. ๒๔๗๕ (ฉบับที่ ๑) หน้า ๕๔๕

กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความใน
 มาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติ
 การพนัน พ.ศ. ๒๔๗๓
 (ฉบับที่ ๒) หน้า ๕๔๘

พ

กฎกระทรวงการคลัง ออกตามความในมาตรา ๖
แห่งพระราชบัญญัติภาษีเงินได้

พ.ศ. ๒๔๗๕ (ฉบับที่ ๓)

หน้า ๕๕๒

กฎกระทรวงพระคลัง ออกตามความในมาตรา ๔
แห่งพระราชบัญญัติภาษีการค้า

พ.ศ. ๒๔๗๕

หน้า ๖๓๕

กฎกระทรวงกลาโหม ออกตามความในพระ
ราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์

พ.ศ. ๒๔๗๖

หน้า ๗๔๗

ข้อบังคับ

ข้อบังคับ การประชุมและการปรึกษาของสภา
ผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๔๗๖

หน้า ๑๗๗

ข้อบังคับ ว่าด้วยการลา การลดเงินเดือน
ค่าพาหนะเดินทางของสมาชิกสภา
และเบี้ยประชุมของกรรมการ
สภาผู้แทนราษฎร

หน้า ๑๘๕

พ

ประกาศต่าง ๆ

- ประกาศ ให้แก้ไขประกาศจัดระเบียบป้องกัน
อาณาจักรซึ่งได้ประกาศเมื่อวันที่ ๓
กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ หน้า ๑๐๑
- ประกาศ โอนโรงเรียนกฎหมายไปขึ้นแก่
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หน้า ๑๐๕
- ประกาศ เรื่องกรุงสยามเข้าเป็นภาคีแห่ง
อนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วย
แนวบรรทัดแห่งเรือค้าขาย ฯลฯ หน้า ๒๗๕
- ประกาศ สถาปนาผู้แทนราษฎร ว่าด้วยการอนุญาต
ให้ผู้แทนหนังสือพิมพ์และประชาชน
เข้าฟังการประชุมปรึกษาของสภา หน้า ๕๘๕
- ประกาศ รายชื่อภาคีแห่งสัญญาสากลไปรษณีย์ หน้า ๖๓๕
- ประกาศ ให้เปิดสภาผู้แทนราษฎร หน้า ๗๕๖
- ประกาศ แก้ไขเพิ่มเติมประกาศจัดระเบียบ
ป้องกันอาณาจักร หน้า ๘๑๗
- ประกาศ เปลี่ยนข้าหลวงพิเศษจัดแบ่งที่ดิน
ในอำเภอบางบ่อ อำเภอบางพลี
อำเภอสมุทรปราการ จังหวัดสมุทร
ปราการ และอำเภอบางปะกง จังหวัด
ฉะเชิงเทรา หน้า ๘๒๐
- ประกาศ 11/10/2566 แผนการศึกษาชาติ หน้า ๘๓๔

ก

กระทรวงเศรษฐกิจ

- ประกาศ ระยะโควตาสำหรับผู้จัดหาแร่ หน้า ๔๔๒
- ๔๔๖
- ประกาศ กำหนดการรับจดทะเบียนสหกรณ์ หน้า ๔๓๘
- ประกาศ ห้ามไม่ให้ใช้ฉนวนหรือเครื่องมือที่มี
ลักษณะคล้ายคลึงกันทุกชนิดทุก
ขนาด กระทบการจับสัตว์น้ำในท้องที่
อำเภอภินทร จังหวัดปราจีนบุรี หน้า ๖๑๑
- ประกาศ เพิ่มจำนวนโควตาแก่ผู้จัดหาแร่ ฯ หน้า ๘๑๕
- ๘๒๒
- ประกาศ กำหนดการรับจดทะเบียนสหกรณ์ หน้า ๘๒๔
- ๘๒๗

กระทรวงการคลัง

- กฎกระทรวง ออกตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราช
บัญญัติอากรแสตมป์ พ.ศ. ๒๔๗๕ หน้า ๕๔
- ประกาศ ห้ามมิให้ใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำชนิด
ประกอบด้วยฉนวนฝักกลางเป็นถุง
และมื่อวนปีก ฯ หน้า ๑๐๒

- กฎกระทรวง ออกตามความในมาตรา ๑๖ แห่ง
พระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไข
เพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๒๒๑
- ประกาศ ออกตามความในมาตรา ๑๒ แห่ง
พระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไข
เพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๒๒๓
- ประกาศ เรื่องการเก็บเงินรัฐชูปการจำนวน
พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๒๔๑
- กฎกระทรวง ออกตามความในมาตรา ๖ แห่ง
พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ พ.ศ. ๒๔๗๕
(ฉบับที่ ๒) หน้า ๔๒๑
- กฎกระทรวง ออกตามความในมาตรา ๕ แห่ง
พระราชบัญญัติภาษีการธนาคารและ
การประกันภัย พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๔๒๖
- กฎกระทรวง ออกตามความในมาตรา ๓ แห่ง
พระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไข
เพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๖ (ฉบับที่ ๒) หน้า ๕๑๖
- กฎกระทรวง ออกตามความในมาตรา ๖ แห่ง
พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ พ.ศ. ๒๔๗๕
(ฉบับที่ ๑) หน้า ๕๔๕

กฎกระทรวง ออกตามความในมาตรา ๖ แห่ง
พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ พ.ศ. ๒๔๗๕
(ฉบับที่ ๓) หน้า ๕๕๒

ประกาศ ว่าด้วยการผ่อนผันขยายเวลาเก็บเงิน
รัชชูปการ จำนวน พ.ศ. ๒๔๗๖
ในอัตราปกติแก่บุคคลบางจำพวก หน้า ๕๕๓

กฎกระทรวง ออกตามความในมาตรา ๔ แห่ง
พระราชบัญญัติภาษีการค้า พ.ศ. ๒๔๗๕ หน้า ๖๓๕

ประกาศ แก้ไขประกาศยกเว้นการเก็บเงินอากร
ค่าน้ำ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๐ หน้า ๗๕๕

ประกาศ ให้งดเว้นการเก็บเงินอากรค่าน้ำใน
อำเภอบ้านทวน จังหวัดกาญจนบุรี
ชั่วคราว หน้า ๘๒๕

กระทรวงธรรมการ

ประกาศ ใ้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่มเติมในท้องที่

- ประกาศ เรื่องใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่มเติมในท้องที่
มณฑลปราจีน หน้า ๕๗๐
- ประกาศ เรื่องใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ สำหรับอำเภอหนองจอก
จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งโอนมาขึ้น
จังหวัดพระนคร หน้า ๖๖๒
- ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่มเติมในท้องที่
มณฑลพิษณุโลก หน้า ๖๖๓
- ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่มเติมในท้องที่
มณฑลอยุธยา หน้า ๖๖๕
- ๖๘๑
- ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่มเติมในท้องที่
มณฑลภูเก็ต หน้า ๖๘๒
- ประกาศ เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ สำหรับตำบลสร้อยละคร
ซึ่งแยกมาจากตำบลลาดยาว อำเภอ
ลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ หน้า ๖๘๘

ล

- ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่มเติมในท้องที่
มณฑลอยุธยา หน้า ๖๕๘
- ประกาศ เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ สำหรับตำบลบางพลับ และตำบลบางิ้ว อำเภอไชโย ซึ่งโอน ไปขึ้นอำเภอโพธารอง และอำเภอ บางแก้ว จังหวัดอ่างทอง หน้า ๖๕๔
- ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่มเติมในท้องที่
มณฑลอยุธยา หน้า ๖๕๕
- ประกาศ เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ สำหรับในจังหวัดอุบล ราชธานีและจังหวัดอุษัณห์ ซึ่งได้ยุบ โอนและตั้งขึ้นใหม่ หน้า ๗๗๖
- ประกาศ เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ สำหรับตำบลท้องที่ บรมตำบลของอำเภอพระนคร อำเภอ ดุสิต อำเภอประทุมวัน จังหวัด พระนคร ซึ่งได้ยุบรวมกันและ เปลี่ยนนามใหม่ หน้า ๗๗๘

ประกาศ	ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่มเติมในท้องที่ กรุงเทพมหานคร	หน้า ๗๘๐
ประกาศ	ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่มเติมในท้องที่ มณฑลอยุธยา	หน้า ๗๘๔
ประกาศ	เรื่องใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่มเติมในท้องที่ มณฑลอยุธยา	หน้า ๗๘๑
ประกาศ	เรื่องใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่มเติมในท้องที่ มณฑลอยุธยา	หน้า ๗๘๓
ประกาศ	ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่มเติมในท้องที่ กรุงเทพมหานคร	หน้า ๘๑๓
ประกาศ	ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่มเติมในท้องที่ มณฑลนครราชสีมา	หน้า ๘๑๔
ประกาศ	เรื่องใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่มเติมในท้องที่ จังหวัดลำปาง	หน้า ๘๒๘

ศ

ประกาศ เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๔๖๔ สำหรับตำบลวังมหาก
ซึ่งแยกมาจากตำบลท่าตะโกและตำบล
สายลำโพงกับตำบลเขาพนมเศษ
ซึ่งแยกออกมาจากตำบลเขาพนมรอก
อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ หน้า ๕๔๒

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่มเติมในท้องที่
มณฑลปราจีน หน้า ๕๔๔

กระทรวงมหาดไทย
ประกาศ ห้ามมิให้นำหนังสือพิมพ์ที่เป็น
เขียนนามต่อแผ่นดินเข้ามา
ในพระราชอาณาจักร หน้า ๑๐๐
-๘๑๕

กฎกระทรวง ออกตามความในมาตรา ๓๖ แห่ง
พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้าง
ในบริเวณเพลิงไหม้ จังหวัดสมุทร
ปราการ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๑๐๓

ย

ประกาศ กำหนดจำนวนยาเสพติดซึ่งจะต้อง
ใช้ใน พ.ศ. ๒๕๓๓ หน้า ๒๕๓

ประกาศ ยกเว้นยาเสพติด หน้า ๒๗๖-๔๒๗-๖๑๘
กฎกระทรวง ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๖
(ฉบับ ๒) หน้า ๕๓๓

กฎกระทรวง ออกตามความในมาตรา ๑๓
แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๕๓๓
(ฉบับ ๒) หน้า ๕๔๘

ประกาศ เพิ่มเติมยาเสพติด ซึ่งจะต้องใช้ใน
พ.ศ. ๒๕๓๖ หน้า ๖๔๔

ประกาศ เรื่องยาเสพติด หน้า ๖๕๐

กระทรวงการต่างประเทศ

ประกาศ ห้ามมิให้นำหนังสือพิมพ์ที่เป็น
เสนนามต่อแผ่นดินเข้ามา
ในพระราชอาณาจักร หน้า ๑๐๐-๘๑๕

ประกาศ เรื่องกรุงสยามเข้าเป็นภาคีแห่งอนุสัญญา
ระหว่างประเทศว่าด้วยแนวบรรทุทุกแห่ง

11/10/2555
เรื่องกำขาย ฯลฯ หน้า ๒๗๕

ประกาศ เรื่องเนเตรลันต์อินเดีย สรรนิม และ
และ กุราเซา เข้าเป็นภาคี่แห่งอนุสัญญา
ระวางประเทศว่าด้วยการปฏิบัติการ
ตามคำชขาดของอนุญาโตตุลาการ
ต่างประเทสร่วมกับกรุงสยาม หน้า ๖๓๗

กระทรวงยุติธรรม
พระธรรมนูญศาลยุติธรรมแก้ไขเพิ่มเติม
พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๕๐๕

กระทรวงกลาโหม
กฎกระทรวง ว่าด้วยเส้นทางบินสำหรับ
เครื่องบิน หน้า ๑๐๗

กฎกระทรวง (ฉบับที่ ๒) ออกตามความใน
มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติเครื่อง
แบบทหารเรือ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๒๑๘

กฎกระทรวง ออกตามความในมาตรา ๕, ๑๓, ๒๐,
และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติ
เครื่องแบบทหารเรือ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๒๒๔

ประกาศ กำหนดอัตราค่าอากรผู้ทำการเพาะปลูก
สำหรับผ่อนผันการเกณฑ์ทหารใน
ท้องที่ต่าง ๆ หน้า ๘๔๓

ห

- ประกาศ เรื่องกำหนดอัตราค่าอากรผู้ทำการ
เพาะปลูกสำหรับผ่อนผันการเกณฑ์
ทหารในจังหวัดตราข หน้า ๕๕๐
- กฎกระทรวง ออกตามความในพระราชบัญญัติ
ควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๗๔๗
- ประกาศ กำหนดขะนิตยยุทธภัณฑ์ที่ต้องขอ
อนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุม
ยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๗๕๓
- ประกาศ ใช้กฎอัยการศึกในพื้นที่จังหวัดใหญ่
ทหารบกกรุงเทพฯ ฯ หน้า ๘๐๐
- ประกาศ แก้ไขกำหนดเขตต์ในประกาศ
กฎอัยการศึก ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม
พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๘๐๑
- ประกาศ ตั้งกรรมการศาลทหาร หน้า ๘๐๒
- ประกาศ ตั้งผู้ทำการในหน้าที่อัยการศาล
จังหวัดใหญ่ทหารบกกรุงเทพฯ ฯ หน้า ๘๐๔
- ประกาศ แก้ประกาศตั้งกรรมการศาลทหาร
ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ หน้า ๘๐๖
- ประกาศ เลิกใช้กฎอัยการศึก หน้า ๘๑๑

พระราชกฤษฎีกา
ให้ปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎร และตั้ง
คณะรัฐมนตรีชุดใหม่

พระราชดำริ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นว่า สภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้นประกอบด้วยสมาชิกซึ่งตั้งขึ้นเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะถึงเวลาอันสมควรที่จะโปรดเกล้าฯ ให้ราษฎรตั้งผู้แทน

ขึ้นมา เพราะฉะนั้นจึงไม่เป็นการสมควรที่สภาจะพึงดำริการเปลี่ยนแปลงนโยบายสำคัญทางเศรษฐกิจอันเป็นรากเง้าแห่งความเป็นความอยู่ของประเทศมาแล้วแต่โบราณกาล ญัตตินี้ปรากฏว่ามีสมาชิก เป็นจำนวนมากแสดงความปรารถนาแรงกล้า เพียรที่จะทำการเปลี่ยนแปลงไปใน ทางนั้นโดยวิธีการอันเป็น อูบายในทาง อ้อมที่จะบังคับข่มขู่ให้สภา ต้อง ดำเนินการไป ตามความ ปรารถนา ของตน เป็น การไม่ สมควรเป็นที่เห็นได้ชัดแล้วว่า จะประชุมกันบัญชาการของประเทศโดยความสวัสดิภาพไม่ได้แล้ว สามารถจะนำมาซึ่งความไม่มั่นคงต่อประเทศ และทำลายความสุขสมบูรณ์ของอาณาประชาราษฎร ทรงพระราชดำริเห็นว่า เป็นเวลาฉุกเฉินแล้ว สมควรต้องจัดการป้องกันความหายนะอันจะมาสู่ประเทศและอาณาประชาราษฎรทั่วไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกา ระเบียบขึ้น มีข้อความดังต่อไปนี้

๑. ให้ปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎรนี้เสีย และห้ามไม่ให้เรียกประชุมจนกว่าจะได้มีสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่ เมื่อได้มีการเลือกตั้ง ผู้แทนราษฎร ตามความใน รัฐธรรมนูญ นั้นแล้ว

๒. ให้ยุบคณะรัฐมนตรีปัจจุบันเสีย และให้มีคณะรัฐมนตรีขึ้นใหม่ กอบด้วยนายกรัฐมนตรีหนึ่งนาย กับรัฐมนตรีอื่น ๆ อีกไม่เกินยี่สิบนาย และให้นายกรัฐมนตรีคณะซึ่งยุบนี้เป็นนายกของคณะรัฐมนตรีใหม่ กับให้รัฐมนตรีผู้ซึ่งว่าการกระทรวงต่าง ๆ อยู่ในเวลานี้เป็นสมาชิกของคณะรัฐมนตรีใหม่โดยตำแหน่ง ส่วนรัฐมนตรีอื่น ๆ จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ตั้งขึ้นโดยคำแนะนำของนายกรัฐมนตรีอีกต่อไป

๓. ตราบใดที่ยังไม่ได้มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร ยังไม่ได้เรียกประชุมสภาผู้แทนราษฎรใหม่นั้น และยังไม่ได้ตั้งคณะรัฐมนตรีตามความในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้คณะรัฐมนตรีใหม่ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ เป็นผู้ใช้อำนาจต่าง ๆ ซึ่งรัฐธรรมนูญได้ให้ไว้แก่คณะรัฐมนตรี

๔. ตราบใดที่ยังไม่ได้มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร และยังไม่ได้เรียกประชุมสภาผู้แทนราษฎรใหม่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะได้ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติตามคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรี

๕. ตราบใดที่ยังไม่ได้มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร ยังไม่ได้เรียกประชุมสภาผู้แทนราษฎรใหม่นั้น และยังไม่ได้ตั้ง

คณะรัฐมนตรีตามความในรัฐธรรมนูญแล้ว เพื่อให้รอการใช้บทบัญญัติต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งขัดกับพระราชกฤษฎีกานี้เสีย ส่วนบทบัญญัติอื่น ๆ ในรัฐธรรมนูญนั้น ให้เป็นอันคงใช้ต่อไป

ประกาศมาณวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

เจ้าพระยาวงษา

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์

พระยาเทพวิฑูร

พ.ร.ท. พระยาราชวังสัน

พระยาจำแลนยบดี

พระยาศรีวิสารวจา

พ.อ. พระยาพิชัย

พ.อ. พระยาพลพลพยุหเสนา

พ.อ. พระยาทรงสุรเดช

11/10/2566

พ.อ. พระยาฤทธิอัคนย์

๕

พ.ท. พระประศาสน์พิทยายุทธ์

พ.ต. หลวงพิบูลสงคราม

เส.ท. หลวงสินธุสงครามชัย

นาย ประยูร ภมรมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑ เมษายน หน้า ๑)

สำนักหอสมุด

11/10/2566

๘๗.

คำแถลงการณ์ของรัฐบาล

รัฐบาลขอแถลงให้ประชาชนทราบเพื่อเป็นที่เข้าใจทั่วกัน
ในเหตุผลอันสำคัญยิ่งซึ่งบังเกิดขึ้น กระทำให้เป็นความ
จำเป็นที่ต้องปิดสภาผู้แทนราษฎร ตั้งคณะรัฐมนตรีใหม่
และงดใช้รัฐธรรมนูญบางมาตรา

ในคณะรัฐมนตรีฉบับนี้เกิดแตกกันเป็น ๒ พวก มีความเห็น
แตกต่างกันและไม่สามารถที่จะ คล้อยตาม กันได้
ความเห็นข้างน้อยนั้นปรารถนาที่จะวางนโยบายเศรษฐกิจไป
ในทางอันมีลักษณะเป็นคอมมิวนิสต์ ความเห็นข้างมากนั้น
เห็นว่านโยบายเช่นนั้นเป็นการตรงกันข้ามแก่ขนบธรรมเนียม
ประเพณีของชาวสยาม และเป็นที่เห็นได้โดยแน่นอน
ที่เดิว่านโยบายเช่นนั้นจักนำมาซึ่งความหายนะแก่ประชา
ราษฎรและเป็นมหันตภัยแก่ความมั่นคงของประเทศ

ในคณะรัฐมนตรีซึ่งมีรัฐมนตรีถึง ๒๐ คน จะหวังให้มี
ความเห็นเหมือนกันไปทุกสิ่งทุกอย่างเสมอไปนั้นไม่ได้ ก็
จริงอยู่ แต่ที่ว่ารัฐบาลจักดำรงอยู่ในความสามารถบริหาร
ราชการแผ่นดินโดยเรียบร้อยแล้ว เป็นความจำเป็นยิ่งที่
รัฐมนตรีทุกคนจักต้องเป็นผู้ที่มีความเห็นไปในทางเดียวกัน

ในนโยบายอันสำคัญ ๆ ความเป็นไปของคณะรัฐมนตรี
 ในเวลานี้เป็นภาวะอันแสนสุดที่จะทนทานได้ ไม่ว่าจะเป็
 อยู่ๆจะเกิดขึ้นแก่บ้านเมืองใด และไม่ว่าจะมีรัฐบาลเป็น
 อย่างไร

สมาชิกแห่งสภาผู้แทนราษฎรในเวลานี้เล่า ก็ประกอบ
 ขึ้นด้วยสมาชิกที่แต่งตั้งขึ้น ตามรัฐธรรมนูญสภานี้มีหน้าที่
 ในทางนิติบัญญัติจนกว่าจะได้มีสภาใหม่โดยราษฎรเลือกตั้ง
 สมาชิกขึ้นมา สภาซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่แต่งตั้งขึ้นชั
 คราวเช่นนี้ หากจะไม่ที่จะเพียรวางนโยบายทางเศรษฐกิจใหม่
 เป็นการเปลี่ยนแปลงของเก่าอันมีอยู่ใช้อยู่ประจวบ เป็นการ
 พลิกแผ่นดิน ส่วนสภาในเวลานี้จะอ้างว่าไม่ได้ทำอย่างไ
 ได้ทำกฎหมายอันมีลักษณะไปในทางนั้นก็จริงอยู่ แต่เป็นที่
 เห็นได้โดยชัดเจนแจ่มแจ้งว่ามีสมาชิกเป็นจำนวนมากคนมี
 ความปรารถนาที่จะทำเช่นนั้น และมีความเลื่อมใสศรัทธา
 ต่อรัฐมนตรีอันมีจำนวนข้างน้อยในคณะรัฐมนตรี

ความแตกต่างกันในสภา ซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ
 กับคณะรัฐมนตรีซึ่งมีหน้าที่ในทางบริหารตั้งนี้ เป็นที่น่า
 อันตรายอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของประเทศ โดยกระทำใ
 ราชการชักช้า เกิดความแยกแแตกกันในรัฐบาล ก่อให้เกิด
 ความหวาดเสียวและความไม่แน่นอนแก่ใจประชาชนทั่วไป

ฐานะแห่งความเป็นอยู่เช่นนี้ จะปล่อยให้คงเป็นต่อไป
อีกไม่ได้แล้ว ความปลอดภัยของประชาชนเป็นกฎหมาย
อันสูงสุดไม่ว่าในบ้านเมืองใด และโดยคติเช่นนี้เท่านั้น
ที่บังคับให้รัฐบาลต้องปิดสภาและตั้งคณะรัฐมนตรีใหม่

รัฐบาลขอด้วยความข้อนึ่งว่า พระราชกฤษฎีกานี้ให้รอ
การใช้รัฐธรรมนูญแต่เฉพาะบางมาตรา และเป็นกัรชั่วคราว
เท่านั้น

วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑ เมษายน หน้า ๗)

พระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์

พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า

โดยที่การก่อให้เกิดขึ้น หรือ แม้แต่เพียง พยายามก่อให้เกิดขึ้นซึ่งคอมมิวนิสต์จักเป็นเหตุนำมาซึ่งความหายนะแก่ประชากรราษฎร และเป็นภัยแก่ความมั่นคงของประเทศ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้คำว่า

11/10/2566

(๑) คอมมิวนิสต์ หมายความว่า วิธีการหรือหลักการทางเศรษฐกิจซึ่งประกอบด้วยการเล็งกำไรเสียทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของเอกชน โดยให้ประเทศหรือประชาชนร่วมกันเข้าเป็นเจ้าของเสียเอง

(๒) ลัทธิคอมมิวนิสต์ หมายความว่า ลัทธิใดๆ ซึ่งสนับสนุนส่งเสริมการรวมกรรมสิทธิ์ที่ดินหรือรวมการอุตสาหกรรม หรือรวมทุน หรือรวมแรงงานเข้าเป็น ของรัฐบาล (Nationalization of land or industry or capital or labour)

มาตรา ๔ ผู้ใดสนับสนุนส่งเสริมคอมมิวนิสต์ หรือลัทธิคอมมิวนิสต์ด้วยวาจา หรือลายลักษณ์อักษร หรือเอกสารตีพิมพ์ หรือด้วยอุบายใดๆ ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี และให้ปรับไม่เกิน ๕๐๐๐ บาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง

มาตรา ๕ ผู้ใดเป็นหัวหน้า เป็นผู้จัดการ หรือเป็นพนักงานของสมาคมใดๆ จะเป็นสมาคมลับหรือมิใช่ก็ตาม หากว่าเป็นสมาคมอันมีความประสงค์ที่จะสนับสนุนส่งเสริมคอมมิวนิสต์หรือลัทธิคอมมิวนิสต์ ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี และให้ปรับไม่เกิน ๕๐๐๐ บาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง

๑๑

ผู้ใดเป็นสมาชิกของสมาคมดังกล่าวนี้ ท่านว่าฉันมี
ความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี และให้ปรับไม่เกิน
๑๐๐๐ บาทด้วยอีกโสดหนึ่ง

ประกาศมาณวันที่ ๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒ เมษายน หน้า ๑๐)

จ่านักหอสมุด

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรจะแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องการตั้งและเลิกสมาคม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรี ตั้งต่อไปนี้
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นอนุมาตรา ๗ ของ
มาตรา ๑๒๕๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“(๗) โดยนายทะเบียนยื่นข้อออกจากทะเบียน”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรค ๒ ของ
มาตรา ๑๒๕๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“แต่ถ้าปรากฏว่าวัตถุที่ประสงค์หรือกิจการของสมาคม
ได้นำจะเป็นภัยอันตรายต่อสันติภาพของประชาชนที่ดี หรือ
อาจจะก่อให้เกิดความไม่สงบในบ้านเมืองที่ดี นายทะเบียน
อาจจะไม่รับจดทะเบียนสมาคมนั้นได้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความข้อ ๔ ของมาตรา ๑๒๕๓ แห่ง
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เสีย

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์เป็นมาตรา ๑๒๕๓ ทวิ

“ถ้าปรากฏว่าวัตถุที่ประสงค์หรือกิจการของสมาคมใด
กลายเป็นภัยอันตรายต่อสันติภาพของประชาชนที่ดี หรือ
นำจะก่อให้เกิดความไม่สงบในบ้านเมืองที่ดี นายทะเบียน
อาจสั่งให้ขจัดข้อสมาคมนั้นออกเสียจากทะเบียน”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์เป็นมาตรา ๑๒๕๓ ตริ

“ในเมื่อนายทะเบียนปฏิเสธไม่รับจดทะเบียน หรือ
 นายทะเบียนให้ข้อชี้แจงออกมาจากทะเบียน ตามบท
 บัญญัติในมาตรา ๑๒๘๐ วรรค ๒ และมาตรา ๑๒๘๓ ทวิ
 ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งไปให้ผู้ขอตั้งสมาคม หรือผู้
 จัดการสมาคมทราบแล้วแต่กรณี ถ้าผู้ขอตั้งสมาคม หรือผู้
 จัดการสมาคมไม่พอใจในคำวินิจฉัยของนายทะเบียน ให้
 อุทธรณ์คำสั่งนั้นไปยังรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ในการนี้ได้ภายใน
 ๑๕ วันจากวันที่ได้รับแจ้งความ คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้
 นับว่าเป็นที่สุด

ประกาศมาณวันที่ ๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
 เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒ เมษายน หน้า ๑๓)

พระราชบัญญัติว่าด้วยการทำพินัยกรรม

พุทธศักราช ๒๔๗๕

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรรวบรวม กฎข้อบังคับ เกี่ยวกับ แบบ พิธีอันต้อง ปฏิบัติใน การทำ พินัยกรรมขึ้นไว้ให้บริบูรณ์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการทำพินัยกรรม พุทธศักราช ๒๔๗๕”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป ให้ยกเลิกบทกฎหมายพระราชบัญญัติ หรือข้อบังคับอันว่าด้วย

เรื่องการทำพินัยกรรม และแบบพิธีอันต้องปฏิบัติในการทำพินัยกรรมนั้นเสีย แต่พินัยกรรมที่ได้ทำขึ้นตามบทบัญญัตินั้น ๆ ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ท่านว่ายังคงสมบูรณ์อยู่

มาตรา ๔ พินัยกรรมนั้น ท่านว่าจะทำขึ้นได้ก็แต่ตามแบบใดแบบหนึ่งดังที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ พินัยกรรมนั้น ท่านว่าจะทำตามแบบต่อไปนี้ก็ได้อีก

- (๑) ต้องทำเป็นหนังสือ
- (๒) ผู้ทำพินัยกรรมต้องลงลายมือชื่อ
- (๓) ผู้ทำพินัยกรรมต้อง ลงลายมือ ชื่อต่อ หน้า พะยาน อย่างน้อยสองคน

(๔) พะยาน อย่าง น้อย สองคนต้องรับ รอง ลายมือชื่อของผู้ทำพินัยกรรมพร้อม ทั้งจดลงไว้เป็น สำคัญว่าพินัยกรรมนั้นได้ลงลายมือชื่อต่อหน้าตน ในการนี้พะยานเหล่านั้นต้องอยู่พร้อมกันณที่นั้นและลงลายมือชื่อ กับทั้งระบุวันเดือนปีลงไว้ด้วย

การขูดลบเพิ่มเติมหรือ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างอื่นซึ่งพินัยกรรมนั้นท่านว่าไม่สมบูรณ์ เว้นแต่จะได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างเดียวกันกับการทำพินัยกรรมนั้นเอง

มาตรา ๖ พินัยกรรมนั้น ท่านว่าจะทำเป็นเอกสาร
เขียนเองทั้งฉบับก็ได้ กล่าวคือ ผู้ทำพินัยกรรมต้องเขียน
ด้วยมือของตนเอง ซึ่งข้อความทั้งหมด วัน เดือน ปี
และลายมือชื่อของตน

การขูดลบ เพิ่มเติม หรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่าง
อื่นซึ่งพินัยกรรมนั้น ท่านว่าไม่สมบูรณ์ เว้นแต่ผู้ทำ
พินัยกรรมจะได้ลงลายมือชื่อกำกับไว้

บทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และ
พาณิชย์ ท่านมิให้ใช้บังคับแก่พินัยกรรมที่ทำเป็นเอกสาร
เขียนเองทั้งฉบับ

มาตรา ๗ พินัยกรรมนั้น ท่านว่าจะทำเป็นเอกสาร
มหาชนก็ได้ ในกรณีเช่นนี้

(๑) ผู้ทำพินัยกรรมต้องไปแจ้งข้อความที่ตนประสงค์
จะให้ใส่ไว้ในพินัยกรรมของตนต่อนายอำเภอต่อหน้าพระยาน
อย่างน้อยสองคน

(๒) นายอำเภอ ต้องจดข้อความที่ผู้ทำพินัยกรรมแจ้ง
ให้ทราบนั้นลงไว้ และอ่านข้อความนั้นให้ผู้ทำพินัยกรรม
และพระยานฟัง

(๓) เมื่อทราบ แน่ว่า ข้อความที่ นายอำเภอจด นั้น เป็น การถูกต้องตรงกันกับที่ผู้ทำพินัยกรรมแจ้งไว้แล้ว ให้ผู้ทำ พินัยกรรมและพะยานลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ .

(๔) ข้อความที่นายอำเภอจดไว้ นั้น ให้ นายอำเภอ ลงลายมือชื่อและลง วัน เดือน ปี ทั้งจดลงไว้ด้วยตนเอง เป็นสำคัญว่าพินัยกรรมนั้น ได้ทำขึ้นโดยถูกต้องตาม บทบัญญัติ อนุมาตรา ๑ ถึง ๓ ข้างต้น แล้วประทับตราตำแหน่งไว้เป็น สำคัญ

การขูดลบ เพิ่มเติม หรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่าง อื่นซึ่งพินัยกรรมนั้น ท่านว่าไม่สมบูรณ์ เว้นแต่ผู้ทำพินัยกรรม พะยานและนายอำเภอจะได้ลงลายมือชื่อหรือลงนามย่อกำกับ ไว้

มาตรา ๘ การทำพินัยกรรมแบบเอกสารมหาชนนั้น ท่าน ว่าจะทำนอกที่ว่าการอำเภอก็ได้ เมื่อมีการร้องขอเช่นนั้น

มาตรา ๙ พินัยกรรมนั้น ท่านว่าจะทำเป็นเอกสารลับ ก็ได้ ในกรณีเช่นนี้

(๑) ผู้ทำพินัยกรรมต้องลงลายมือชื่อในเอกสาร

(๒) ผู้ทำพินัยกรรมต้องผนึกเอกสารนั้น แล้วลงลาย

มือชื่อคร่อมรอยผนึกนั้น

(๓) นำเอกสารฉบับนั้นแสดงต่อนายอำเภอและพระยานอย่างน้อยสองคน และให้ช้อยคำต่อบุคคลทั้งหมดเหล่านั้นว่า เอกสารนั้นเป็นพินัยกรรมของตน ถ้าเอกสารนั้นผู้ทำพินัยกรรมมิได้เป็นผู้เขียนเองโดยตลอดไซ้ ผู้ทำพินัยกรรมจะต้องแจ้งนามและภูมิลำเนาของผู้เขียนให้ทราบด้วย

(๔) เมื่อนายอำเภอจดถ้อยคำของผู้ทำพินัยกรรม วันเดือน ปี ที่นำเอกสารมาแสดงไว้บนของเอกสารนั้น และประทับตราตำแหน่งแล้ว ให้นายอำเภอผู้ทำพินัยกรรมและพระยานลงลายมือชอบนของนั้น

ท่านให้ใช้บังคับญัตติมาตรา ๖ วรรค ๒ บังคับแก่การทำพินัยกรรมแบบเอกสารลับด้วย

มาตรา ๑๐ ถ้าบุคคลผู้เป็นทั้งใบ้และหูหนวก หรือผู้ทุพพลภาพที่ไม่มีความประสงค์จะทำพินัยกรรมเป็นแบบเอกสารลับไซ้ ให้ผู้นั้นเขียนด้วยตนเองบนของเอกสารต่อหน้า นายอำเภอและพระยานซึ่งข้อความว่า เอกสารที่ฉบับนั้นเป็นพินัยกรรมของตน แทนการให้ถ้อยคำดังที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ (๓) และถ้าหากมีผู้เขียนก็ให้เขียนชื่อกับภูมิลำเนาของผู้เขียนพินัยกรรมนั้นไว้ด้วย

ให้นายอำเภอจดลงไว้บนซองเป็นสำคัญ ผู้ทำพินัยกรรมได้ปฏิบัติตามข้อความในวรรคต้นแล้วแทนการจดถ้อยคำของผู้ทำพินัยกรรม

มาตรา ๑๑ ถ้าพินัยกรรมใดซึ่งทำขึ้นตามความในมาตรา ๕ หรือ ๘ นั้น ทำยังไม่ถูกต้องตามแบบซึ่งระบุไว้ในมาตรา เหล่านั้น ท่านว่าพินัยกรรมนั้นอาจสมบูรณ์เป็นพินัยกรรมแบบเอกสารเขียนเองทั้งฉบับตามความในมาตรา ๖ ได้ หากได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งมาตรานั้น

มาตรา ๑๒ เมื่อได้ทำพินัยกรรมตามแบบซึ่งระบุไว้ในมาตรา ๗, ๘ และ ๙ แล้ว ถ้าผู้ทำพินัยกรรมจะเรียกในเวลาใด ๆ ให้นายอำเภอส่งมอบพินัยกรรมนั้นแก่ตน นายอำเภอจำต้องส่งมอบให้

ถ้าพินัยกรรมนั้นทำเป็นแบบเอกสารมหาชนไว้ ก่อนส่งมอบพินัยกรรม ให้นายอำเภอคัดสำเนาพินัยกรรมไว้ แล้วลงลายมือชื่อประทับตราตำแหน่งเป็นสำคัญ สำเนาพินัยกรรมนั้นต้องเก็บไว้ โดยวิธีที่จะเอาออกเปิดเผยแก่บุคคลอื่นใดไม่ได้ ในระหว่างที่ผู้ทำพินัยกรรมยังมีชีวิตอยู่

มาตรา ๑๓ ถ้าบุคคลใดตกอยู่ในอันตรายใกล้ความตาย และโดยพฤติการณ์ที่เป็นอยู่ บุคคลนั้นไม่สามารถจะทำ

พินัยกรรมให้ถูกต้องตามแบบที่ระบุไว้ในมาตรา ก่อน ๆ ได้
ไซ้ ท่านว่าให้ปฏิบัติตามแบบต่อไป

(๑) ผู้ทำพินัยกรรมต้องแสดงด้วยวาจาหรือด้วยอาการ
กิริยาว่าต้องการให้ใส่ข้อความอะไรลงในพินัยกรรมบ้าง การ
แสดงเช่นนั้นต้องแสดงต่อผู้ใหญ่บ้าน หรือกำนัน หรือนาย
ตำรวจ หรือผู้ทำการในหน้าที่นายตำรวจ หรือนายสิบตำรวจ
และต้องต่อหน้าพะยานสามคน

(๒) ให้เจ้าพนักงานที่กล่าวนั้นจดความประสงค์ของผู้
ทำพินัยกรรมตามที่ได้แสดงมานั้นลงไว้เป็นหนังสือ แล้ว
อ่านให้ผู้ทำพินัยกรรมและพะยานฟัง เมื่อผู้ทำพินัยกรรม
และพะยานเห็นว่าข้อความที่จดไว้นั้นถูกต้องแล้ว ก็ให้
ลงลายมือชื่อไว้ทุกคน และลงวัน เดือน ปี ไว้ด้วย

(๓) เจ้าพนักงานพร้อมด้วยพะยานต้องรับนำเอกสารที่
ทำขึ้นนั้นไปส่งมอบต่อนายอำเภอโดยมีชักช้า ให้นายอำเภอ
ผนึกเอกสารนั้นและประทับตราตำแหน่งเป็นสำคัญ ให้
เจ้าพนักงานดังกล่าวและพะยานลงลายมือชื่อพร้อมรอย
ผนึกนั้น

ถ้าตามพฤติการณ์จะปฏิบัติตามบทบัญญัติในอนุมาตรา (๒)
ไม่ได้ไซ้ ให้ผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันหรือตำรวจพร้อมด้วย

พะยานสามคนไปยังนายอำเภอโดยมิชักช้า ให้นายอำเภอ
จัดทำพินัยกรรมขึ้นตามถ้อยคำของผู้ทำพินัยกรรม โดยอนุโลม
ตามบทบัญญัติมาตรา ๗ แล้วจดลงไว้เป็นสำคัญว่าพินัยกรรม
นั้นได้ทำถูกต้องตามบทบัญญัติมาตรา ๑๓ แล้ว

มาตรา ๑๔ ถ้ากรณีเช่นที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓ เกิด
ในเรือเดิระทะเลระหว่างเดิระทาง ให้นายเรือเป็นผู้รับคำ
บอกกล่าวเหมือนเป็นผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันหรือตำรวจ และ
ให้ใช้บทบัญญัติที่กล่าวในมาตรานั้นบังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ เมื่อเอกสารอันเป็นพินัยกรรมนั้นประกอบ
ขึ้นด้วยกระดาษหลายแผ่น และบุคคลอื่นนอกจากผู้ทำพินัย
กรรมเป็นผู้เขียนทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ผู้ทำพินัยกรรม
ลงลายมือชื่อกำกับกระดาษนั้นทุกแผ่น

ถ้า การทำพินัยกรรมได้เขียนบนแผ่นกระดาษอันมิได้มี
ลายมือชื่อกำกับไว้ตามความในวรรคก่อน ผู้รับประโยชน์แห่ง
พินัยกรรมนั้นต้องพิสูจน์ว่า การได้เป็นไปตามความประสงค์
ของผู้ทำพินัยกรรม

มาตรา ๑๖ เมื่อผู้ทำพินัยกรรมจะต้องลงลายมือชื่อตาม
มาตรา ๕, ๗, ๘, ๑๓, ๑๔. และ ๑๕ ไซ้ว่า ท่านว่าเพียงแต่
ได้พิมพ์ลายบนมือไว้แต่และตามวิธีตั้งระบุไว้ในมาตรานั้น ๆ

ที่เสมอกับลงลายมือชื่อ แต่ต้องมีพระยานลงลายมือชื่อรับ
รองสองคน

มาตรา ๑๗ เมื่อคนในบังคับสยามจะทำพินัยกรรมในเมืองต่างประเทศ พินัยกรรมนั้นอาจทำตามวิธีซึ่งกฎหมายของประเทศที่ทำพินัยกรรมนั้นบัญญัติไว้

อนึ่งท่านว่าจะทำตามแบบที่กฎหมายไทยบัญญัติไว้ก็ได้ และในกรณีเช่นนั้น อำนาจและหน้าที่ของนายอำเภอตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานทูตหรือกงสุลฝ่ายสยามเป็นผู้ใช้ตามขอบแห่งอำนาจของตน

มาตรา ๑๘ ท่านว่าผู้ทำพินัยกรรมไม่จำเป็นต้องเปิดเผยข้อความในพินัยกรรมนั้นให้พระยานทราบ เว้นแต่กฎหมายจะได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๙ บุคคลที่รับราชการทหารบกหรือทหารเรือหรือทำการเกี่ยวข้องกับกรมกองทหารบกหรือทหารเรือนั้น ท่านว่าในระหว่างสงครามจะทำพินัยกรรมตามแบบที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗ ก็ได้ และในกรณีเช่นนั้น อำนาจและหน้าที่ของนายอำเภอตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทหารหรือข้าราชการฝ่ายทหารบกหรือทหารเรือชั้นสัญญาบัตรเป็นผู้ใช้

ถ้าผู้ทำพินัยกรรมนั้นป่วยเจ็บหรือต้องบาดเจ็บ และอยู่ในโรงพยาบาลไซ้ ท่านว่าอำนาจและหน้าที่ของนายอำเภอตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายแพทย์แห่งโรงพยาบาลเป็นผู้ให้

ถ้าผู้ทำพินัยกรรมนั้น ตก อยู่ใน อันตรายใกล้ความตาย ท่านว่าอาจทำพินัยกรรมตามบทบัญญัติมาตรา ๑๓ ได้ และในกรณีเช่นนั้น อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานตามมาตรา ๑๓ (๑) ให้นายทหาร หรือข้าราชการฝ่ายทหารบก ทหารเรือชั้นสัญญาบัตร หรือประทวน เป็นผู้ให้ แต่ส่วนอำนาจและหน้าที่ของนายอำเภอนั้น ให้นายทหาร หรือ ข้าราชการฝ่ายทหารบก หรือทหารเรือชั้นสัญญาบัตรเป็นผู้ให้

มาตรา ๒๐ เว้นแต่ไม่สามารถจะทำได้เนื่องจากการตก อยู่ในอันตรายใกล้ความตาย หรือโดยพฤติการณ์ที่เป็นอยู่ ท่านว่าบุคคลต่อไปนี้จะเป็นพยานในการทำพินัยกรรมไม่ได้

- (๑) ผู้เยาว์
- (๒) บุคคลผู้ถูกศาลสั่งแสดงว่าเป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) ทายาทโดยชอบธรรมของผู้ทำพินัยกรรม หรือผู้

รับมรดกตามพินัยกรรม

(๔) สามัญญา หรือผู้สืบสันดานของทายาทโดยชอบ
 ธรรมของผู้ทำพินัยกรรม หรือของผู้รับมรดกตามพินัยกรรม

(๕) นักโทษซึ่งกำลังถูกจำคุกอยู่

(๖) บุคคลผู้ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษตามมาตรา ๑๕๕
 ถึง ๑๖๒, ๒๒๒ ถึง ๒๓๑ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา แต่
 กำหนดเวลาเป็นพยานไม่ได้นั้น ท่านว่าไม่ให้เกินห้าปี
 นับแต่วันคำพิพากษาลงที่สุด

(๗) บุคคลที่หูหนวก เป็นใบ้ หรือจักษุบอดทั้งสองข้าง

(๘) บุคคลผู้ไม่รู้ภาษาของผู้ทำพินัยกรรม

(๙) บุคคลผู้อยู่ในสถานที่หรือใต้บังคับบัญชาของนาย
 อำเภอละพေးในกรณีซึ่งพินัยกรรมนั้นได้ทำขึ้นตามเงื่อนไข
 ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗ และ ๘

มาตรา ๒๑ พินัยกรรมซึ่งได้ทำขึ้นตามแบบดังบัญญัติไว้
 ในมาตรา ๑๓, ๑๔, ๑๕ (วรรค ๓) นั้น ท่านว่าความสมบูรณ์
 สิ้นไปเมื่อพ้นกำหนดหกเดือนนับแต่ผู้ทำพินัยกรรมสามารถ
 ทำพินัยกรรมตามแบบอื่นที่บัญญัติไว้ในกฎหมายได้

มาตรา ๒๒ เมื่อบุคคลอื่นนอกจากผู้ทำพินัยกรรมได้
 เขียนข้อความแห่งพินัยกรรมตามเงื่อนไขที่กฎหมายยอมให้
 ทำได้ บุคคลนั้นต้องแสดงข้อความเช่นนั้น และลงลายมือ
 ชื่อของตนทั้งระบุไว้ “ผู้เขียน” ต่อท้าย

ถ้าบุคคลนั้นเป็นพะยานด้วย ท่านให้เขียนข้อความระบุ
ว่าตนเป็นพะยานไว้ต่อท้ายลายมือชื่อของตนด้วย

มาตรา ๒๓ บุคคลสองคนหรือมากกว่านั้น จะทำพินัย
กรรม โดยเอกสารฉบับเดียวกันไม่ได้

มาตรา ๒๔ ภายในบังคับ แห่งมาตรา ๑๑ พินัยกรรม
หรือข้อความในพินัยกรรมนั้น ท่านว่าเป็นโมฆะ ถ้ามิได้
ปฏิบัติ ตาม บทบัญญัติแห่งมาตรา ๔ ถึง ๗, ๘, ๑๐, ๑๓, ๑๔,
๑๖, ๑๗, ๑๘, ๒๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้า
ที่รักษาและควบคุมวิธีการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และ
ให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและกิจการ
อื่น ๆ เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
แล้วให้ใช้บังคับได้

ประกาศมาณวันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติภาษีเงินได้

พุทธศักราช ๒๔๗๕

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควร จัด เก็บ ภาษีเงินได้บางประเภท

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ด้วยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ พุทธศักราช ๒๔๗๕”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ พุทธศักราช ๒๔๗๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ข้อความจะ แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

“นายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาค” หมายความว่า พนักงานซึ่งรัฐมนตรีได้ตั้งขึ้นเพื่อจัดการประเมินภาษี

“พนักงานเก็บภาษี” หมายความว่า พนักงานฝ่ายปกครองผู้หน้าที่จัดเก็บและเร่งรัดให้ชำระภาษี คือสมุหเทศาภิบาล ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ อันกระทำ การนั้น ๆ ในความควบคุมของรัฐมนตรี

“กำหนด” หมายความว่า กำหนดโดยกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้

“ปีที่ต้องเสียภาษี” หมายความว่า ปีตามปฏิทินหลวง มาตรา ๕ เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้มีเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีเงินได้แบ่งเป็นชั้นดังต่อไปนี้

- (ก) อธิบดีกรมสรรพากร
- (ข) เจ้ากรมภาษีเงินได้ในกรมสรรพากร
- (ค) นายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาค
- (ฅ) พนักงานเก็บภาษี

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ มีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงตั้งแต่งเจ้าพนักงาน และกำหนดกิจการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

เงินใต้ของบุคคลธรรมดา

ภาค ๑

การจัดเก็บภาษี

มาตรา ๗ ผู้อยู่ในพระราชอาณาจักร สยาม ทุกคน ต้องเสียภาษีเงินใต้ตามประเภทที่ระบุไว้ต่อไปนี้ จำนวนตามยอดเงินที่ได้ทั้งสิ้นในปีที่ต้องเสียภาษีที่ล่วงมาแล้ว แต่เงินใต้ที่ได้มาจากภายนอกพระราชอาณาจักรสยามนั้น ท่านว่าต้องเสียภาษีต่อเมื่อได้นำเข้ามาในพระราชอาณาจักร

- (ก) เงินเดือน เงินค่าจ้าง บ้านาญก เบี้ยหวัด เงินรายปีหรือบำเหน็จ เงินค่าธรรมเนียม เงินค่านายหน้า เงินโบนัส เงินค่าเช่าหรืออื่นที่ให้อยู่โดย

มิต้องเสียค่าเช่า หรือประโยชน์เพิ่มซึ่งนายจ้าง
จ่ายหรือให้แก่ลูกจ้างของตนเป็นค่าจ้างแรงงาน

- (ข) จำนวนเงินที่ได้รับเป็น (๑) ดอกเบี้ยพันธบัตร
เงินกู้ยืมหรือเงินฝาก และ (๒) ดอกเบี้ยใบ
หุ้นกู้ เงินปันผล หรือเงินโบนัสในหุ้นที่ได้มา
จากบริษัทซึ่งไม่ต้องเสียภาษีตามหมวด ๒ แห่งพระ
ราชบัญญัติ
- (ค) จำนวนเงินที่ได้รับเป็นส่วนแบ่งหรือส่วนแจกผล
กำไร หรือดอกเบี้ยเงินหุ้นหรือทรัพย์สินอันเป็น
ทรัพย์สินที่เงินที่พระราชทานแก่พระบรมวงศานุวงศ์
เป็นประจำ และเงินได้มีลักษณะเป็นเงินรายปี
อันได้มาจากพันธกรรม สัญญา หรือนิติกรรมอื่นๆ
หรือได้มาจากคำพิพากษาของศาลยุติธรรม
- (ง) เงินได้ในวิชาชีพต่อไปนี้ คือ กฎหมาย เวชชกรรม
วิศวกรรม (การอินยิเนียร์) สถาปัตยกรรม
(การอาร์กitekต์) และการบัญชี เงินได้ประเภท
นี้คือ รายได้ก่อนหักรายจ่ายในวิชาชีพดังกล่าว
มาแล้ว แต่ยอมให้หักด้วยรายจ่าย (อันมิได้มี
ลักษณะเป็นการจ่ายลงทุน) ซึ่งจ่ายไปเฉพาะเพื่อ
การวิชาชีพนั้นๆ แต่ท่านมิให้หักรายจ่ายใดๆ
อันเป็น การจ่ายส่วนตัวผู้ต้องเสียภาษี

(จ) จำนวนเงินที่ได้รับในการให้เช่าอสังหาริมทรัพย์
รวมทั้งแพด้วย

จำนวนเงินที่ได้รับในการให้เช่าอสังหาริมทรัพย์
รวมทั้งแพด้วย ได้ยกเว้นภาษีตามพระราชบัญญัติ
นี้ เว้นไว้แต่เมื่อยอดเงินได้ทั้งสิ้นที่ต้องเสียภาษี
ได้รับ ตาม ประเภทต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในหมวด ๑
มาตรา ๗ และหมวด ๒ มาตรา ๓๒ รวมทั้งจำนวน
เงินที่ได้รับในการให้เช่าอสังหาริมทรัพย์นั้น ด้วย
เป็นจำนวนเกินกว่าหมื่นสองพันบาทไซ้ ท่าน
ให้ใช้บทแห่งพระราชบัญญัตินี้ที่ว่าด้วยภาษีเสริม
บังคับเก็บภาษี

ถ้าทรัพย์สินนั้นเป็นบ้านโรงเรือนหรือสิ่งปลูก
สร้างอย่างอื่น จำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีคือจำนวน
ที่ได้รับทั้งสิ้น หักเงินที่ได้จ่ายไปในปีเดียวกัน
ตามรายการต่อไปนี้

(๑) เงินค่าเช่าที่ดินถ้าต้องจ่าย

(๒) เงินดอกเบี้ยจำนองหรือภาระอย่างอื่น
ในกรณีที่ บ้าน โรงเรือน หรือสิ่งปลูก
สร้างอย่างอื่นนั้น ตกอยู่ในการจำนอง
หรือภาระอย่างอื่น

(๓) เบี้ยประกันภัยที่จ่ายเพื่อประกันบ้าน
โรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นตั้ง
กล่าวนั้นในกรณีวินาศภัย ถ้าบ้านโรง
เรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นนั้น มิได้
มีประกันภัย หรือมีประกันภัยแล้ว แต่
หากเบี้ยประกันภัยที่จ่ายมีจำนวนต่ำกว่า
ร้อยละ ๕ แห่งจำนวนเงินที่ได้รับในการ
ให้เข้าบ้าน โรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้าง
อย่างอื่นนั้นไซ้ ท่านว่าเงินที่ให้หักได้
ตามข้อนี้ต้องเป็นจำนวนเท่ากับร้อยละ ๕

ถ้าทรัพย์สินนั้นเป็นที่ดินที่ใช้ในทาง กสิกรรม
ซึ่งตกอยู่ในกรจํานองหรือภาระอย่างอื่น การ
คำนวณยอดเงินใดทั้งสิ้นที่ผู้ต้องเสียภาษีได้รับนั้น
ท่านให้หักเงินดอกเบี้ยจํานองหรือ ภาระ อย่างอื่น
ที่ได้จ่ายไปในปีเดียวกัน ออกจากจำนวนเงินที่ได้
รับในการให้เข้าทรัพย์สินนั้น

ผู้มีได้อยู่ในพระราชอาณาจักรสยาม ต้องเสียภาษีเงิน
ได้ประเภท (ก) (ข) (ค) (ง) และ (จ) ตามยอดเงินที่
ได้ทั้งสิ้นในประเทศนั้นในปีที่ต้องเสียภาษีที่ล่วงมาแล้ว

ผู้ใดอยู่ในสยามครั้งหนึ่งหรือหลายครั้งรวมเวลาทั้งหมด
ถึงหกเดือนในปีที่จะต้องเสียภาษีไปใด ท่านให้ถือว่าเป็นผู้
อยู่ในสยามตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ เงินได้เป็นดอกเบี้ยพันธบัตรของรัฐบาลแห่ง
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้ยกเว้นภาษีเท่าที่กำหนด
ไว้ในพันธบัตรนั้น

เบียดทดแทนรายจ่ายพิเศษหรือประโยชน์เพิ่มอันจ่ายโดย
สุจริตเป็นโสหุ่ย อันระบุนะเพราะซึ่งลูกจ้างต้องจ่ายในการ
ปฏิบัติการตามหน้าที่ และจ่ายทั้งหมดในการนั้นและโดย
จำเป็นแก่การนั้น ท่านว่าไม่ต้องเสียภาษี

ถ้านายจ้างและลูกจ้างได้ทำสัญญากันโดย สุจริต ก่อนใช้
พระราชบัญญัตินี้ มีข้อกำหนดว่านายจ้างจะชำระเงินบำเหน็จ
เงินค่าธรรมเนียม เงินค่านายหน้า หรือเงินโบนัสให้แก่ลูก
จ้างเป็นจำนวนเดียวเมื่อการทำงานที่จ้างได้สิ้นสุดลงแล้ว ฉะนั้น
แม้เงินเต็ม จำนวนนั้นได้ชำระภายหลังที่ใช้พระราชบัญญัตินี้
ก็ดี ท่านว่ามีต้องเสียภาษีเงินบำเหน็จ เงินค่าธรรมเนียม
เงินค่านายหน้า หรือเงินโบนัส ส่วนที่เป็นค่าจ้างแรงงาน
อันได้ทำในเวลาก่อนใช้พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙ บุคคลทุกคนซึ่งมีนามในหนังสือสำคัญใดๆว่า
เป็นเจ้าของทรัพย์สินอันระบุไว้ในหนังสือสำคัญนั้น ๆ ต้องรับ

ผิดเสียภายในยอดเงินได้ทั้งสิ้นจากทรัพย์สินนั้น โดยมีค่านึงว่าจะต้องโอนเงินได้แต่ส่วนใดให้แก่บุคคลอื่นด้วยเหตุใด ๆ หรือไม่ ถ้าต้องโอนให้แก่บุคคลอื่นไซ้ ท่านว่าผู้มีนามเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้นมีสิทธิหักเงินภาษีจากจำนวนเงินซึ่งต้องโอนให้แก่บุคคลอื่นตามส่วน

มาตรา ๑๐ เงินภาษีนั้น ท่านให้เรียกประเมินเก็บและเสียตามพิกัตอัตราต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้

ภาค ๒

การแจ้งรายการ และการประเมินภาษี

มาตรา ๑๑ เงินได้ที่ต้องเสียภาษีตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นไว้แต่เงินได้จากบริษัท ดังได้ระบุไว้ใน หมวด ๒ มาตรา ๓๒ ท่านว่าต้องเสียภาษีเงินได้ตามอัตราปกติ แห่งพิกัตอัตราต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ แต่ว่า

- (๑) ผู้ใดมีเงินได้ที่ต้องเสียภาษีในปีที่ล่วงมาแล้ว เป็นจำนวนไม่เกินสองพันสี่ร้อยบาท ได้ยกเว้นภาษีเงินได้
- (๒) ผู้ใดมีเงินได้ที่ต้องเสียภาษีในปีที่ล่วงมาแล้วเป็นจำนวนเกินกว่าสองพันสี่ร้อยบาท
  - (ก) ได้ยกเว้นภาษีเงินได้ในจำนวนเงินได้สองพันสี่ร้อยบาท

(ข) ให้เสียดำเนินการอัตรากำลัง แห่ง พักตร์ อัตรากำลัง
ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ ในจำนวนเงิน
ได้ที่เพิ่มขึ้นอีกถึงสามพันหกร้อยบาท

มาตรา ๑๒ ผู้มียอดเงินได้ทั้งสิ้น ตาม ประเภท ต่าง ๆ ที่
ระบุไว้ใน หมวด ๑ มาตรา ๗ และ หมวด ๒ มาตรา ๓๒ ใน
ปีที่ต้องเสียดำเนินการที่ล่วงมาแล้วเกินกว่าหมื่นสองพันบาท ต้อง
เสียดำเนินการเงินได้เพิ่มขึ้น (ซึ่งในพระราชบัญญัตินี้เรียกว่าภาษี
เสริม) ตามอัตราร้อยละที่อัตรากำลังต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓ บุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้ว และในปีที่ต้อง
เสียดำเนินการที่ล่วงมาแล้วมียอดเงินได้ทั้งสิ้นตามประเภทที่ระบุไว้
ในหมวด ๑ มาตรา ๗ และหมวด ๒ มาตรา ๓๒ เกินกว่าสอง
พันหกร้อยบาทนั้น ท่านให้ยื่นรายการซึ่งได้ลงนามและรับรอง
ว่าถูกต้องแล้วตามวิธีที่วางไว้ ต่อนายตรวจภาษีเงินได้ประจำ
ภาคอันกำหนดให้เป็นผู้รับ ตาม แบบ ที่ อธิบดีกรมสรรพากร
ต้องการ ภายในหรือก่อนวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ. ศ. ๒๔๗๗
และต่อไปทุก ๆ ปี ในรายการนั้นให้แสดงจำนวนเงินได้ก่อน
หักรายจ่ายที่ได้รับในระหว่างปีที่ต้องเสียดำเนินการที่ล่วงมาแล้ว
แยกตามประเภทที่ระบุไว้เป็นราย ๆ โดยละเอียด พร้อมทั้ง
รายการอื่น ๆ ตามแต่อธิบดีกรมสรรพากรจะต้องการให้แสดง
เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๔ ให้นายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคประเมินเงินภาษีตามรายการที่ได้ยื่นไว้ตามมาตรา ๑๓ และให้แจ้งให้บุคคลผู้ต้องเสียภาษีทราบจำนวนเงินประเมิน

มาตรา ๑๕ (๑) ถ้านายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคมีเหตุควรสงสัยว่า รายการที่ยื่นไว้ตามมาตรา ๑๓ นั้นไม่ถูกต้องตามความจริงหรือไม่บริบูรณ์ไซ้ ท่านว่าในเวลาภายในสามปี นับแต่วันที่ได้ยื่นรายการแล้ว นายตรวจมีอำนาจออกหมายเรียกตัวผู้ยื่นรายการนั้นมาไต่สวน และออกหมายเรียกพยานและสั่งให้นำสมุดบัญชี กับ พยานหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดง

(๒) เมื่อได้ทราบข้อความแล้ว นายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคมีสิทธิแก้จำนวนเงินที่ประเมินไว้เดิม และแจ้งให้ผู้ต้องเสียภาษีทราบจำนวนเงินที่ต้องชำระ

(๓) ถ้าผู้ต้องเสียภาษีไม่ปฏิบัติตามที่นายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคต้องการตามความในมาตรานี้ นายตรวจมีอำนาจประเมินเงินภาษีตามที่เห็นว่าถูกต้อง และท่านมิให้อุทธรณ์คำชี้ขาดของนายตรวจ

(๔) ในกรณีที่กล่าวข้างต้นนั้น ท่านว่าผู้เสียภาษีอาจต้องเสียอัตร้อยละยี่สิบห้าแห่งเงินภาษีที่เพิ่มขึ้น และจำนวนที่เพิ่มร้อยละยี่สิบห้า นั้นท่านว่าเป็นเงินภาษี

มาตรา ๑๖ (๑) ผู้ใดไม่ยื่นรายการตามมาตรา ๑๓ ท่าน
ว่านายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคมีอำนาจได้ส่วน ออกหมาย
เรียกตัวผู้นั้นมา ออกหมายเรียกพะยานและสั่งให้นำสมุด
บัญชีกับพะยานหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดง

(๒) เมื่อได้ทราบข้อความแล้ว นายตรวจภาษีเงินได้
ประจำภาคมีอำนาจประเมินเงินภาษีและแจ้งให้ผู้นั้นต้องเสีย
ภาษีทราบจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระ

(๓) ถ้าผู้ที่ถูกหมายเรียกกว่าเป็นผู้ต้องเสียภาษี ไม่ปฏิบัติตาม
ตามหมายเรียกหรือไม่แสดงสมุดบัญชี หรือ พะยาน หลักฐาน
อันควรแก่เรื่อง ท่านว่านายตรวจมีอำนาจประเมินเงินภาษีตาม
ที่ผู้เห็นว่าถูกต้องและท่านมิให้อุทธรณ์คำชี้ขาดของ นายตรวจ

(๔) ในกรณีดังกล่าวข้างต้นนั้น อาจเรียกเงินเพิ่มขึ้น
อีกห้าร้อยบาทหรืออีกสองเท่าจำนวนเงินภาษีแล้วแต่อย่าง
ใดจะมากกว่าจำนวนที่เพิ่มขึ้นนั้นท่านว่าเป็นเงินภาษี

ภาค ๓

การเก็บภาษีเงินได้

มาตรา ๑๗ ให้บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม
หรือคณะบุคคลผู้ขายสินค้าหรือเบ็ดเตล็ดแทนรายจ่ายซึ่งต้อง
เสียภาษีตามหมวด ๑ มาตรา ๗ วรรค (ก) หักภาษีเงินได้ไว้

ทุกคราวที่จ่ายเงินและหักไว้ตามอัตราแห่งพิกัดอัตราต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้

เมื่อถึงคราวจะจ่ายเงินครั้งสุดท้ายในปีหนึ่ง ๆ ให้บุคคลห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลเช่นว่านี้ เพิ่มหรือลดเงินที่หักครั้งสุดท้ายตามที่จำเป็น เพื่อให้ยอดเงินที่หักในปีนั้นพอดีกับจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระตามยอดเงินที่ได้ตั้งปีโดยประเภทที่ระบุไว้

มาตรา ๑๘ ภายในเวลาหนึ่งเดือนนับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ และต่อไปในระหว่างเดือนเมษายนทุก ๆ ปี

(๑) ให้หัวหน้ากรมทุกกรมในราชการ และหัวหน้าสาขาตามท้องที่ส่งบัญชีไปยังนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาค แสดงรายการจ่ายสินจ้างหรือเบียดทดแทนรายจ่ายตั้งที่ระบุไว้ในหมวด ๑ มาตรา ๗ วรรค (ก) ตามซึ่งอธิบดีกรมสรรพากรต้องการให้แสดง

(๒) ให้บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลอื่นผู้ต้องรับผิดชอบในการหักภาษีเงินได้ซึ่งระบุไว้ในหมวด ๑ มาตรา ๗ วรรค (ก) กรอกรายการลงในแบบพิมพ์ซึ่งอำเภอจะได้จ่ายให้โดยมิติตราคา แล้วส่งไปยังนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคอันกำหนดให้เป็นผู้รับ แบบ

พิมพ์นั้นต้องลงลายมือชื่อและรับรองว่าถูกต้องตามวิธีที่วางไว้ และให้แสดงรายการดังต่อไปนี้

(ก) นามและสำนักที่อยู่ของบุคคลทุกคนบรรดาที่ได้รับสินจ้างหรือเบียดทดแทนรายจ่ายอันระบุไว้ในหมวด ๑ มาตรา ๑๖ วรรค (ก) ในระหว่างปีที่ล่วงมาแล้ว หรือในเดือนสุดท้ายแห่งปีที่ล่วงมาแล้วตามจำนวนที่อธิบดีกรมสรรพากรต้องการให้แสดง

(ข) จำนวนเงินสินจ้างหรือเบียดทดแทนรายจ่ายดังกล่าวแล้วซึ่งบุคคลแต่ละคนได้รับ และเวลาซึ่งได้จ่ายสินจ้างหรือเบียดทดแทนนั้น

(ค) จำนวนเงินซึ่งหักจากสินจ้างหรือเบียดทดแทนรายจ่ายดังกล่าวแล้วตามพระราชบัญญัตินี้

(ง) ข้อความอื่น ๆ ซึ่งต้องการให้แสดง เพื่อปฏิบัติกรตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๕ ในกรณีซึ่งหักเงินภาษีจากสินจ้างหรือเบียดทดแทนรายจ่ายซึ่งรับจากรัฐบาลนั้น ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานกระทรวงพระคลังมหาสมบัติผู้จ่ายเงินได้ที่จะตรวจสอบให้แน่ว่า จำนวนเงินภาษีที่จะต้องเสียนั้นได้คิดแล้วและจดมาในฎีกาเบิก และให้เป็นที่ที่หักเงินจำนวนนั้นก่อนจ่าย

ในกรณีซึ่งบุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือ คณะบุคคลอื่นต้องหักเงินภาษี จำนวนเงินซึ่งได้หักแล้ว นั้น ให้นำส่งลงที่ว่าการอำเภอตามที่กำหนดไว้พร้อมกับข้อความเขียนลงในแบบพิมพ์ซึ่งนายอำเภอจ่ายให้ โดยมีขีดราคา แสดงนามและสำนักที่อยู่ของบุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลผู้จ่ายสินจ้างหรือเบียดทดแทนรายจ่าย นามและสำนักที่อยู่ของบุคคลผู้รับสินจ้างหรือเบียดทดแทน รายจ่ายจำนวนเงินที่จ่ายให้เป็นรายตัว วันเดือนปีซึ่งได้จ่าย สินจ้างหรือเบียดทดแทนรายจ่าย จำนวนเงินภาษีที่หักและ รายการอื่น ๆ ซึ่งอธิบดีกรมสรรพากรต้องการ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๐ ถ้าภาษีนั้นต้องเสียลงที่ว่าการอำเภอ ท่านให้นำไปเสียภายในหนึ่งสัปดาห์นับแต่วันที่จ่ายสินจ้างหรือเบียดทดแทนรายจ่าย

มาตรา ๒๑ นายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคอาจส่งหนังสือแจ้งความแก่บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือ คณะบุคคลได้ตามที่เห็นสมควร เพื่อให้ยื่นบัญชีจ่ายเงิน เดือนลูกจ้างของตน หรือพะยานหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องและรายการซึ่งจำเป็นเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระ

ราชบัญญัตินี้ ท่านให้บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลนั้นทำตามหนังสือแจ้งความภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งความ ถ้ามิได้ปฏิบัติตั้งนั้นไซ้ นายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลให้ออกคำสั่งบังคับให้ผู้ที่จะต้องเสียภาษีปฏิบัติตาม หนังสือแจ้งความนั้นได้

มาตรา ๒๒ เงินได้ที่ได้เป็นส่วนแบ่ง หรือส่วนแจก ผลกำไร หรือดอกเบี้ยในเงินทุนหรือทรัพย์สินอันเป็นทรัพย์สิน และเงินได้มีลักษณะเป็นเงินรายปีอันได้มาจากพันธกรรม สัญญา หรือนิติกรรมอื่น ๆ หรือได้มาจากคำพิพากษาศาลยุติธรรมนั้น ท่านว่าให้หักภาษีเงินได้ตามอัตราปกติแห่ง พักัดอัตราต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ และให้บุคคลผู้รับผิดชอบจ่ายเงินกำไรดอกเบี้ยหรือเงินรายปีนั้น เป็นผู้หักทุกคราวที่จ่าย จำนวนเงินที่หักนั้น ให้นำส่งณที่ว่าการอำเภอ ซึ่งกำหนดไว้ภายในหนังสือสั่งการนับแต่วันที่หักไว้

มาตรา ๒๓ ถ้ามิได้หักและส่งเงินภาษีตามจำนวนที่ถูก ต้องตามมาตรา ๑๗, ๑๘ และ ๒๒ ท่านว่าบุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลผู้จ่ายสินจ้างหรือเบียดทดแทน

รายจ่าย และเงินกำไรดอกเบี้ย หรือเงินรายปีและบุคคลผู้รับเงินได้ต้องรับผิดชอบร่วมกันและแทนกันในการเสียภาษีทั้งหมด หรือในเงินภาษีที่น้อยไป

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล ทรัสต์ หรือตัวแทนของบุคคลใดได้รับแทนบุคคลนั้น ซึ่งเงินได้อันจะต้องเสียภาษีตามพระราชบัญญัตินี้ ท่านให้เรียกเงินภาษี และเก็บเอาจากผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล ทรัสต์ หรือตัวแทนโดยวิธีเดียวกันและตามจำนวนเงินเท่ากันกับที่จะเรียกและเก็บเอาจากบุคคลนั้น ๆ เอง และให้ใช้บทแห่งพระราชบัญญัตินี้บังคับ

มาตรา ๒๕ เพื่อประโยชน์แห่งการคำนวณยอดเงินได้ทั้งสิ้นของผู้เสียภาษี ท่านให้ถือว่าเงินที่ได้หักและนำส่งตามความในมาตรา ๑๗, ๑๘ และ ๒๒ นั้น เป็นเงินได้ที่ผู้เสียภาษีได้รับ

จำนวนเงินนั้นให้ถือเป็นเครดิตของผู้เสียภาษีในการประเมินภาษียอดเงินได้ทั้งสิ้น

อำนาจเก็บภาษีเงินได้โดยวิธีหักไว้ตามมาตรา ๑๗, ๑๘ และ ๒๒ นั้นท่านว่ามีเป็นเหตุเสื่อมสิทธิในการที่จะเก็บเอาโดยวิธีอื่น

มาตรา ๒๖ บุคคลใดถูกหักภาษีเงินได้ที่ได้จ่ายเป็นจำนวนเกินกว่าที่ควรต้องเสียตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ มีสิทธิได้รับเงินจำนวนที่เกินนั้นคืน แต่ต้องยื่นคำร้องต่อพนักงานเก็บภาษีภายใน ๓ ปี นับแต่วันสุดท้ายแห่งปีซึ่งได้ถูกหักค่าภาษีเกินไป

ภาค ๔

การเสียภาษี ภาษีค้าง และการเรียกให้ชำระภาษีค้าง

มาตรา ๒๗ จำนวนเงินภาษีซึ่งระบุไว้ว่าต้องเสียตามหนังสือแจ้งความตามมาตรา ๑๔, ๑๕, และ ๑๖ นั้น จะต้องนำไปเสียลดเท่าการอำเภอซึ่งระบุไว้ในหนังสือแจ้งความภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือนั้น

ถ้าเงินภาษีที่ถึงกำหนดต้องเสียตามมาตรา ๑๔, ๑๕, ๑๖, ๒๐, และ ๒๒ มิได้เสียภายในกำหนดที่ระบุไว้ ให้เพิ่มภาษีขึ้นอีกร้อยละยี่สิบแห่งจำนวนเงินภาษีที่ต้องเสีย จำนวนเงินที่เพิ่มนั้นท่านว่าเป็นเงินภาษี

ถ้าภาษีที่ถึงกำหนดต้องเสีย มิได้เสียภายในสามสิบวัน นับแต่เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่ระบุไว้ข้างต้น พนักงานเก็บภาษีมีอำนาจตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่ง ร.ศ. ๑๒๗ ยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบการเสีย

ภานีหรือยึดและขายแต่พอกุมกับภานี ค้าธรรมเนียมและ
ค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ต้องมีต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง

ภาค ๕

การอุทธรณ์

มาตรา ๒๔ บุคคลจะอุทธรณ์การที่นายตรวจภาษีเงินได้
ประจำภาคประเมิน หรือประเมินใหม่ ให้อุทธรณ์ต่ออธิบดี
กรมสรรพากร หรือสมุหเทศาภิบาลแล้วแต่กรณี และให้
อุทธรณ์ตามแบบซึ่งอธิบดีกรมสรรพากรต้องการ

มาตรา ๒๕ อุทธรณ์การประเมินที่ทำตามความในมาตรา
๑๔ นั้น จะต้องยื่นต่อนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคภายใน
สิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน และจะ
ต้องเขียนลงตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรต้องการ และ
ลงนามผู้อุทธรณ์ไว้เป็นสำคัญ การยื่นอุทธรณ์เช่นนี้ มิให้
ถือว่าเป็นการทะเลาะการเสียภาษีอันถึงกำหนดต้องเสียตามที่
ประเมินไว้

อุทธรณ์การประเมินใหม่ที่ทำตามความในวรรค ๒ แห่ง
มาตรา ๑๕ นั้น จะต้องยื่นต่อนายตรวจภาษีเงินได้ประจำ
ภาคภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมินใหม่

และจะต้องเขียนลงในแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรต้องการ และลงนามผู้อุทธรณ์ไว้เป็นสำคัญ การยื่นอุทธรณ์เช่นนั้นให้ถือว่า เป็นการทะเลาะการเสียภาษีและการเก็บเงินภาษีที่ถึงกำหนดต้องเสีย

อุทธรณ์การประเมินที่ทำตามความในวรรค ๒ แห่งมาตรา ๑๖ นั้น จะต้องยื่นต่อนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน และจะต้องเขียนลงในแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรต้องการ และลงนามผู้อุทธรณ์ไว้เป็นสำคัญ การยื่นอุทธรณ์เช่นนั้นมิให้ถือว่า เป็นการทะเลาะการเสียภาษีและการเก็บเงินภาษีที่ถึงกำหนดต้องเสีย

ห้ามมิให้ผู้อุทธรณ์การประเมินที่ทำตามความในวรรค ๓ แห่งมาตรา ๑๕ หรือวรรค ๓ แห่งมาตรา ๑๖ เว้นแต่จะเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับการหมดสิทธิอุทธรณ์

มาตรา ๓๐ อธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้แทน หรือสมุหเทศาภิบาลแล้วแต่กรณี มีอำนาจออกหมายเรียกผู้อุทธรณ์มาสอบถาม ออกหมายเรียกพะยาน และเรียกให้นำสมุดบัญชีและพะยานหลักฐานอย่างอื่นอันควรแก่เรื่อง มาแสดง แต่ต้องให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบวัน

ผู้อุทธรณ์คนใดไม่ปฏิบัติตามหมายเรียก หรือไม่ยอม
 ตอบคำถามเมื่อซักถาม หรือไม่นำพยานหลักฐานมาสนับสนุน
 คำร้องของตน ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะอุทธรณ์คำชี้ขาด
 ของอธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้แทน หรือสมุหเทศาภิบาล
 แล้วแต่กรณี เว้นแต่ในปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับการ
 หมดสิทธินั้น

คำชี้ขาดของอธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้แทน หรือ
 สมุหเทศาภิบาลนั้นให้ส่งแก่ผู้อุทธรณ์เป็นลายลักษณ์อักษร
 ท่านให้ใช้บทบัญญัติมาตรา ๒๗ บังคับถึงการประเมิน
 หรือการประเมินใหม่ ซึ่งอธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้แทน
 หรือสมุหเทศาภิบาลกระทำตามมาตรา

มาตรา ๓๑ นอกจากที่ได้ระบุไว้ในมาตรา ๒๕ และ ๓๐
 ท่านว่าถ้าผู้อุทธรณ์จะอุทธรณ์คำชี้ขาดของอธิบดีกรมสรรพากร
 หรือผู้แทน หรือสมุหเทศาภิบาล แล้วแต่กรณี ก็ให้
 อุทธรณ์ต่อศาล แต่ต้องอุทธรณ์ภายในสิบห้าวัน นับแต่
 วันที่ได้รับแจ้งคำชี้ขาด และต้องเสียภาษีตามจำนวนเงินที่
 ประเมินนั้นเสียก่อน

มาตรา ๓๓ บริษัทที่ต้องเสียภาษีตามพระราชบัญญัติภาษี
การธนาคารและการประกันภัย พุทธศักราช ๒๔๗๕ ได้ยก
เว้นภาษีตามพระราชบัญญัตินี้

ภาค ๒

การแจ้งรายการและการเสียภาษี

มาตรา ๓๔ ท่านให้บริษัทที่ต้องเสียภาษีตามพระราช
บัญญัตินี้ ส่งรายการต่อนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคที่
กำหนดไว้ให้เป็นผู้รับ แสดงข้อความตามที่อธิบดีกรม
สรรพากรต้องการ เป็นต้นว่าเงินได้ก่อนหักรายจ่ายของ
บริษัท และจำนวนเงินที่จ่ายแล้วหรือต้องจ่ายเป็นดอกเบี้ย
ให้แก่ผู้ถือหุ้นกู้หรือพันธบัตร และเป็นเงินปันผลและ/
หรือเงินโบนัสให้แก่ผู้ถือหุ้น ถ้าเป็นบริษัทที่ตั้งขึ้นตาม
กฎหมาย เมือง ต่าง ประเทศ และ ต้อง เสีย ภาษี ตาม พระราช
บัญญัตินี้ รายการที่กล่าวมานั้นต้องแสดงเงินได้ก่อนหักรายจ่าย
ซึ่งได้จากกิจการในสยามนั้นด้วย

บริษัทใดมีรายงานประจำปี ซึ่งได้ประกาศตรวจบัญชี
และเสนอต่อผู้ถือหุ้นแล้ว และรายงานนั้นมีความตาม
ที่ อธิบดี กรม สรรพากร ต้องการ เพื่อ บังคับ การ ตาม พระราช
บัญญัตินี้ ^{0/2566} ท่านว่านายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคจะรับราย

งานประจำปีที่กำลังเวลานั้น แทนรายการตามแบบที่ผู้ต้องการ
ก็ได้

มาตรา ๓๕ ภาษีที่ต้องเสียตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราช
บัญญัตินี้ ท่านให้เสียณที่ว่าการอำเภอที่กำหนดไว้ ภายใน
ใน ๓๐ วันนับแต่วันถึงกำหนดจ่ายดอกเบี้ยให้แก่ผู้ถือหุ้น
หรือพันธบัตร และวันที่ต้องจ่ายเงินปันผลและ/หรือเงิน
โบนัสแก่ผู้ถือหุ้น

มาตรา ๓๖ บริษัทใดต้องเสียภาษีตามพระราชบัญญัตินี้
ไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งมาตรา ๓๔ ต้องเสียภาษีสองเท่า
อัตราปกติ แห่ง ภาษี เงิน ได้ ตาม พิกัด อัตรา ต่อท้าย พระราช
บัญญัตินี้

เพื่อสอบสวนว่าบริษัทใดได้ปฏิบัติตามบทแห่งมาตรา ๓๔
หรือไม่ ท่านว่านายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคมีอำนาจได้
สวน ออกหมายเรียก พะยาน และสั่งให้นำสมุดบัญชีและ
เอกสารอื่น ๆ มาแสดง

เมื่อได้ได้สวนทราบข้อความแล้วว่าบริษัทนั้นต้องเสีย
ภาษีตามพระราชบัญญัตินี้ ท่านให้นายตรวจภาษีเงินได้ประจำ
ภาค ส่งหมายแจ้งการประเมินให้แก่บริษัทที่กำลังเวลานั้นเรียกให้
เสียภาษีภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหมาย

เมื่อได้รับคำสั่งอธิบดีกรมสรรพากร บริษัทที่ต้องเสีย
ภาษีตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องยื่นรายการซึ่งได้ลงนาม
และรับรองว่าถูกต้องแล้วต่อนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาค
ตามแบบซึ่งอธิบดีกรมสรรพากรต้องการ แสดงนามและ
สำนักที่อยู่ของผู้ถือหุ้นผู้ถือหุ้นกู้หรือผู้ถือหุ้นบัตร และ
จำนวนเงินปันผล เงินโบนัสหรือดอกเบี้ย ซึ่งบริษัทจ่าย
หรือต้องจ่าย

มาตรา ๓๗ ท่านให้ใช้บทบัญญัติแห่งมาตรา ๑๕ บังคับ
การโดยอนุโลมตามควร

ภาค ๓

ภาษีค้าง

มาตรา ๓๘ เงินภาษีที่ถึงกำหนดต้องเสียตามความใน
หมวดนี้ ถ้ามิได้เสียภายใน เวลาที่ระบุไว้ใน มาตรา ๓๕
และ ๓๖ ให้เพิ่มภาษียกชั้นร้อยละสิบ จำนวนเงินที่
เพิ่มนั้นท่านว่าเป็นเงินภาษี

มาตรา ๓๙ เงินภาษีที่ถึงกำหนดต้องเสียตามความใน
หมวดนี้ ถ้ามิได้เสียภายใน ๓๐ วัน นับแต่เมื่อพ้นกำหนด
เวลาที่ระบุไว้ ท่านให้ใช้บทแห่งมาตรา ๒๗ วรรค ๓ บังคับ
โดยอนุโลมตามควร

ภาค ๔
การอุทธรณ์

มาตรา ๔๐ บริษัทจะอุทธรณ์การที่นายตรวจภาษีเงินได้
 ประจำภาคประเมินหรือประเมินใหม่ ให้อุทธรณ์ต่ออธิบดี
 กรมสรรพากรหรือสมุหเทศาภิบาลแล้วแต่กรณี และให้
 อุทธรณ์ตามแบบซึ่งอธิบดีกรมสรรพากรต้องการ

อุทธรณ์นั้นต้องยื่นต่อ นายตรวจภาษีเงินได้ ประจำ ภาค
 ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมินหรือ
 ประเมินใหม่ และจะต้องเขียนลงตามแบบที่อธิบดีกรม
 สรรพากรต้องการและลงนามผู้อุทธรณ์ไว้เป็นสำคัญ การ
 ยื่นอุทธรณ์เช่นนี้มีให้ถือว่าเป็นการทูลเกล้าฯ การเสียภาษีอันถึง
 กำหนดต้องเสียตามที่ประเมินไว้หรือประเมินใหม่

มาตรา ๔๑ ห้ามมิให้อุทธรณ์การประเมินที่ทำตามความ
 ในวรรค ๓ แห่งมาตรา ๑๔ หรือวรรค ๒ แห่งมาตรา ๓๐
 เว้นแต่จะเป็นปัญหา ข้อกฎหมาย อันเกี่ยวกับการหมดสิทธิ์
 อุทธรณ์

มาตรา ๔๒ อธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้แทน หรือสมุห
 เทศาภิบาล แล้วแต่กรณี มีอำนาจออกหมายเรียกผู้
 อุทธรณ์มาสอบถามออกหมายเรียกพะยาน และเรียกให้

นำสมุดบัญชี และพยาน หลักฐาน อย่างอื่น อันควร แก่เรื่อง มาแสดง แต่ต้องให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบวัน

ผู้อุทธรณ์คดีใดไม่ปฏิบัติตามหมายเรียก หรือไม่ยอม ตอบคำถามเมื่อซักถาม หรือไม่นำพยานหลักฐานมาสนับสนุนคำร้องของตน ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะอุทธรณ์คำชี้ขาด ของ อธิบดี กรมสรรพากร หรือ ผู้แทน หรือ สมุหเทศาภิบาล แล้วแต่กรณี เว้นแต่ในปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับการ หมดสิทธินั้น

คำชี้ขาดของอธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้แทน หรือ สมุหเทศาภิบาลนั้นให้ส่งแก่ผู้อุทธรณ์เป็นลายลักษณ์อักษร

ท่านให้ใช้บทบัญญัติมาตรา ๓๘ และ ๓๙ บังคับถึงการ ประเมินหรือการประเมินใหม่ ซึ่งอธิบดีกรมสรรพากรหรือ ผู้แทน หรือสมุหเทศาภิบาลกระทำตามมาตรา

มาตรา ๔๓ นอกจากที่ระบุไว้ในมาตรา ๔๑ และ ๔๒ ท่านว่าถ้าผู้อุทธรณ์จะอุทธรณ์คำชี้ขาดของอธิบดีกรมสรรพากร หรือผู้แทน หรือสมุหเทศาภิบาล แล้วแต่กรณี ก็ให้ อุทธรณ์ต่อศาล แต่ต้องอุทธรณ์ภายในสิบห้าวัน นับแต่ วันที่ได้รับแจ้งคำชี้ขาด และต้องเสียภาษีตามจำนวนเงิน ที่ประเมินนั้นเสียก่อน

หมวด ๓

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๔๔ ในกรณีทั้งปวงตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งคณะบุคคลเป็นผู้มีพันธ และคณะนั้นมีใช้บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลไซ้ ท่านว่าหัวหน้าหรือผู้จัดการของคณะนั้นเป็นผู้รับผิดชอบ

มาตรา ๔๕ บรรดารายการ รายงาน อุทธรณ์ หรือเอกสารอื่น ตามความในหมวด ๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่ากรรมการนายหนึ่งหรือผู้จัดการของบริษัทต้องลงลายมือชื่อ

มาตรา ๔๖ ถ้าเงินได้อื่นจะต้องเสียภาษีนั้นจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศ ท่านให้คิดเป็นเงินตราสยามโดยอัตราแลกเปลี่ยนซึ่งรัฐมนตรีกำหนดเป็นคราวๆ

มาตรา ๔๗ หนังสือแจ้งความและหมายเรียกตามพระราชบัญญัตินี้ จะให้คนนำไปส่งหรือจะส่งโดยทางจดหมายไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ ถ้าให้คนนำไปส่ง เมื่อผู้ส่งไม่พบผู้รับไซ้ จะส่งให้แก่บุคคลใดซึ่งมีอายุเกินยี่สิบปีที่อยู่ในบ้านเรือนหรือสำนักงานค้าของผู้รับก็ได้ และการส่งเช่นนั้นให้ถือว่าเป็นการพอเพียงตามกฎหมาย

ถ้าหาตัวผู้รับมิได้ และไม่มื่บุคคลที่จะรับตั้งกล่าวข้างบนไซ้ ^{11/10/2566} ท่านว่าอาจส่งโดยวิธีปิดหนังสือแจ้งความหรือ

หมายนั้นในที่จะเห็นได้ถนัดที่ประตูบ้านผู้รับ หรือโฆษณา
ในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นก็ได้

มาตรา ๔๘ ข้าราชการกรมสรรพากรได้ความรู้เรื่องกิจ
การค้าของผู้เสียภาษีหรือกิจการของผู้อื่นโดยหน้าที่ราชการ
ตามพระราชบัญญัตินี้ ห้ามมิให้นำออกแจ้งแก่ผู้ใด หรือยัง
ให้ทราบกันไปโดยวิธีใด นอกจากที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

หมวด ๔

ความผิดและบทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๙ ผู้ใดไม่ยื่นรายการดังบัญญัติไว้ในมาตรา
๑๓ และ ๑๘ หรือไม่ส่งรายการตามมาตรา ๓๔ เว้นไว้แต่มี
เหตุสุดวิสัย ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่
เกินพันบาท

มาตรา ๕๐ ผู้ใดโดยรู้อยู่แล้วหรือจงใจไม่ปฏิบัติตาม
หมายเรียกของอธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้แทน หรือสมุห
เทศาภิบาล หรือนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาค แล้วแต่
กรณี หรือไม่ยื่นรายการเมื่อเรียกร้อง หรือนำเอกสาร
และพยานหลักฐานมาแสดง หรือไม่ตอบคำถามเมื่อซัก
ถาม ตามความในมาตรา ๑๕, ๑๖, ๓๐, ๓๖, ๓๗, และ ๔๒
ท่านว่าผู้นั้นมีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๕๑ ผู้ใด

(ก) โดยรู้อยู่แล้วหรือจงใจยื่นข้อความเท็จ หรือให้
ถ้อยคำเท็จ หรือตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือนำ
พยานหลักฐานเท็จมาแสดงเพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษีตาม
พระราชบัญญัตินี้ หรือ

(ข) โดยความเท็จ โดยเจตนาละเลย โดยฉ้อโกง
หรืออุบายโดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดทั้งสิ้นที่หลีกเลี่ยงหรือ
พยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษี

ท่านว่า ผู้นั้น มีความผิด ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน หก
เดือน หรือปรับไม่เกินพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๒ ข้าราชการกรมสรรพากรผู้ใดนำความรู้อัน
ได้มาโดยหน้าที่ราชการออกแจ้งแก่ผู้อื่น หรือยังให้ทราบ
กันไปเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๕๑ ท่านว่าผู้นั้นมี
ความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับ
ไม่เกินพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประกาศมา ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

พิกัดอัตราค่าทำพระราชบัญญัติภาษีเงินได้

พ.ศ. ๒๔๗๕

ก.

(๑) อัตราปกติแห่งภาษีเงินได้นั้น ร้อยละ ๘ แห่ง ยอดเงินได้ทั้งสิ้น

(๒) เงินได้ทุกรายต้องได้รับความผ่อนผัน โดยวิธี ยกเว้นหรือลดหย่อน ดังต่อไปนี้

(ก) เงินได้ ๒,๔๐๐ บาท ยกเว้นภาษีเงินได้

(ข) เงินได้อีก ๓,๖๐๐ บาท ต้องเสียภาษีเงินได้กึ่งอัตราปกติ

ข.

ภาษีที่เรียกเก็บเพิ่มขึ้น ตามความในหมวด ๑ ภาค ๒ มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติซึ่งเรียกว่าภาษีเสริมนั้น ให้เก็บตามอัตราดังต่อไปนี้

เงินได้เกินกว่า ๑๒,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท
เก็บตามอัตราร้อยละ ๓ แห่ง
จำนวนเงินได้ที่เกินกว่า
๑๒,๐๐๐ บาท

- เงินได้เกินกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท
เก็บตามอัตราร้อยละ ๕ แห่ง
จำนวนเงินได้ที่เกินกว่า
๑๕,๐๐๐ บาท
- „ „ „ ๒๐,๐๐๐ „ แต่ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท
เก็บตามอัตราร้อยละ ๗ แห่ง
จำนวนเงินได้ที่เกินกว่า
๒๐,๐๐๐ บาท
- „ „ „ ๓๐,๐๐๐ „ แต่ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท
เก็บตามอัตราร้อยละ ๘ แห่ง
จำนวนเงินได้ที่เกินกว่า
๓๐,๐๐๐ บาท
- „ „ „ ๕๐,๐๐๐ „ แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
เก็บตามอัตราร้อยละ ๑๒ แห่ง
จำนวนเงินได้ที่เกินกว่า
๕๐,๐๐๐ บาท
- „ „ „ ๑๐๐,๐๐๐ „ เก็บตามอัตราร้อยละ ๑๕ แห่ง
จำนวนเงินได้ที่เกินกว่า
๑๐๐,๐๐๐ บาท

พระราชบัญญัติภาษีการค้า

พุทธศักราช ๒๔๗๕

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรจัดเก็บภาษีการค้า

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติภาษีการค้า พุทธศักราช ๒๔๗๕”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“การค่า” หมายความว่า การค่าซึ่งระบุไว้ในพิกัต
 ณะบับที่ ๑ ต่อก้ายพระราชบัญญัตินี้

“ผู้รับประเมิน” หมายความว่า บุคคลผู้พึงชำระค่าภาษี

“ปี” หมายความว่า ปีตามปฏิทินหลวง

“ค่ารายปี” ของอสังหาริมทรัพย์ หมายความว่า จำนวน
 เงินซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้น ๆ สมควรจะให้เข้าได้ในปีหนึ่ง ๆ
 ถ้าอสังหาริมทรัพย์ใดได้ประเมินค่ารายปีถูกต้องตามพระราช
 บัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ แล้ว ให้
 ใช้ค่ารายปีนั้นเพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเก็บภาษี” หมายความว่า พนักงานซึ่งรัฐมนตรี
 ว่าการกระทรวงพระคลังมหาสมบัติได้ตั้งขึ้นเพื่อจัดการประเมิน
 และเก็บภาษี

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานซึ่ง
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังมหาสมบัติได้ตั้งขึ้นเพื่อตรวจสอบ
 และแก้ไขการประเมิน

“นายตรวจ” หมายความว่า พนักงานซึ่งมีอำนาจตรวจให้
 ผู้รับประเมินปฏิบัติถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ คือ
 พนักงานใด ๆ ในคณะกรรมการอำเภอ หรือตำรวจในจังหวัด
 พระนครและธนบุรีซึ่งมียศไม่ต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร หรือ
 ตำรวจในจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งมียศไม่ต่ำกว่าชั้นนายสิบ หรือเจ้า

พนักงานสรรพากรซึ่งอธิบดีกรมสรรพากรหรือสมุหเทศาภิบาล
ได้ตั้งขึ้นเพื่อทำการตรวจ

“กำหนด” หมายความว่า กำหนดโดยกฎกระทรวง
ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
มีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มี
อำนาจออกกฎกระทรวงตั้งแต่งเจ้าพนักงาน และกำหนด
กิจการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราช
บัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
ให้ใช้บังคับได้

ภาค ๑

การเก็บภาษี

มาตรา ๕ บุคคลกระทำการค้าใดๆ ในสยามตั้งแต่วันที่
ในพิกัดฉบับที่ ๑ ต้องเสียภาษีการค้า เว้นไว้แต่เมื่อเงิน
ได้ในการค้านั้นต้องเสียภาษีตามความในหมวด ๒ แห่งพระ
ราชบัญญัติภาษีเงินได้ พุทธศักราช ๒๔๗๕

ถ้ามีคณะซึ่งมิใช่เป็นนิติบุคคล ท่านว่าหัวหน้าหรือผู้จัดการ
ของ คณะต้องรับผิดชอบเสีย ภาษีที่ตั้ง เก็บตาม พระราชบัญญัติ นี้
11/10/2566

หรือถ้าไม่มีหัวหน้าหรือผู้จัดการไซ้ร สมาชิกของคณะนั้น
ทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันและแทนกัน

มาตรา ๖ การค้าแต่ละประเภทต้องเสียภาษีตามหลัก
เกณฑ์ และตามอัตราอันระบุไว้สำหรับประเภทนั้น ๆ ใน
พิกัดอัตราฉบับที่ ๒ ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ การค้าซึ่งมิได้ระบุไว้ในพิกัดฉบับที่ ๑ มี
ลักษณะ เช่นเดียวกับหรือ คล้ายคลึงกับ การค้าที่ระบุไว้ใน พิกัด
ฉบับนั้น ท่านว่าต้องเสียภาษีตามพระราชบัญญัตินี้เช่น
เดียวกับการค้าที่ระบุไว้

ภาค ๒

วิธีดำเนินการ

หมวด ๑

การประเมินและการเก็บภาษี

มาตรา ๘ ภายในสองเดือนนับแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธ
ราช ๒๔๗๖ และต่อไปทุก ๆ ปีให้ผู้รับประเมินไปรับแบบ
แจ้งรายการณที่ว่าการอำเภอ กรอกรายการลงในแบบนั้น
ให้บริบูรณ์ แสดงว่ากระทำการค้าประเภทใดในสยามตั้งแต่
ระบุไว้ในพิกัดฉบับที่ ๑ และแจ้งข้อความอื่น ๆ ที่ต้องการ

ให้แสดงเพื่อประโยชน์แห่งการประเมิน แบบพิมพ์กรรมการ
การอำเภอจะได้จ่ายให้ โดยมีคิตราคา

มาตรา ๘ ภายในเวลาเดียวกันกับที่กล่าวข้างต้น ให้
ผู้รับประเมินทุกคนยื่นแบบแจ้งรายการตามมาตรา ๘ ซึ่งได้
กรอกรายการถูกต้องบริบูรณ์ ลงวันเดือนปีและลายมือชื่อ
และรับรองว่าข้อความในแบบแจ้งรายการนั้นเป็นความจริง
จริงตามความรู้เห็นของตน แบบแจ้งรายการนั้นต้องยื่นต่อ
พนักงานเก็บภาษี

มาตรา ๑๐ ผู้รับประเมินผู้ใดกระทำการค้างชำระไว้ใน
พิกัดฉบับที่ ๑ เกินกว่าประเภทเดียว ท่านว่าให้กรอกและ
ยื่นแบบแจ้งรายการสำหรับการค้างชำระทุกประเภท

มาตรา ๑๑ เมื่อพนักงานเก็บภาษีได้รับแบบแจ้งรายการ
จากผู้รับประเมินแล้ว ให้ประเมินเงินภาษีที่ผู้รับประเมิน
ต้องเสียตามข้อความที่แจ้งในแบบนั้น และตามหลักเกณฑ์
และอัตราที่ระบุไว้ในพิกัดอัตราฉบับที่ ๒ ต่อท้ายพระราช
บัญญัตินี้ ท่านให้ผู้รับประเมินเสียภาษีต่อพนักงานเก็บภาษี
ภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้อทราบจำนวนเงินที่ต้องเสีย

เมื่อได้รับเงินภาษีแล้ว ท่านให้พนักงานเก็บภาษีออก
ใบเสร็จให้แก่ผู้รับประเมิน แสดงนาม สำนักการคลัง การค้า
และจำนวนเงินภาษีซึ่งผู้รับประเมินเสีย

มาตรา ๑๒ ถ้าเงินภาษีมี่จำนวนเกินกว่าห้าร้อยบาท ท่านว่าผู้รับประเมินจะเสียเป็นสองงวด งวดละเท่า ๆ กันก็ได้ เงินงวดที่หนึ่ง ต้องเสียภายในกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๑ และเงินงวดที่สองภายในสามเดือนนับแต่เวลาที่กล่าว นั้น

มาตรา ๑๓ นายตรวจมีอำนาจเรียกบุคคลใด ๆ ที่กระทำการค้างชำระระบุไว้ในพิกัตฉบับที่ ๑ นั้น ให้แสดงใบเสร็จค่าภาษี

มาตรา ๑๔ (๑) บุคคลใดไม่ยื่นรายการตามมาตรา ๕ หรือมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ท่านให้พนักงานเก็บภาษีมี่หนังสือส่งผู้กระทำผิดนั้นให้กรอกแบบแจ้งรายการให้บริบูรณ์ ยื่นแบบนั้น และเสียภาษี ภายในเจ็ดวัน นับแต่วันได้รับหนังสือส่ง

(๒) ผู้กระทำผิดผู้ใดไม่กรอกข้อความลงในแบบแจ้งรายการให้ถูกต้องบริบูรณ์ ไม่ลงวันเดือนปีและลายมือชื่อ และไม่ยื่นแบบนั้นต่อพนักงานเก็บภาษีภายในกำหนดเวลาที่กล่าวนั้นก็ดี หรือได้ยื่นแบบแจ้งรายการที่กล่าวนั้นแล้ว แต่พนักงาน เก็บภาษีเห็นว่าข้อความ ที่แจ้งมาไม่ถูกต้องหรือไม่บริบูรณ์ก็ดี ท่านให้พนักงานเก็บภาษีประเมินและกำหนด

จำนวนเงินภาษีตามที่เห็นว่าถูกต้อง และให้มีหนังสือแจ้งความให้ผู้รับประเมินทราบจำนวนเงินภาษีที่ต้องเสีย ท่านให้ผู้รับประเมิน เสียภาษีนั้น ณ ที่ซึ่งระบุใน หนังสือแจ้งความ ภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความ

(๓) บุคคลใดไม่ยื่นรายการตามมาตรา ๕ หรือมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่าอาจต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้นอีก เป็นเงินร้อยละห้าหรือเป็นเงินสองเท่าค่าภาษีแล้วแต่อย่างไร จะมากกว่า เงินที่เพิ่มนั้นเป็นเงินภาษี

มาตรา ๑๕ ถ้านายตรวจเรียกให้บุคคลใดแสดงใบเสร็จเงินภาษี และผู้นั้นแย้งว่าไม่ต้องเสียภาษีตามพระราชบัญญัตินี้ จึงไม่มีหน้าที่ต้องกรอกแบบแจ้งรายการไซ้ ท่านให้นายตรวจรายงานไปยังพนักงานเก็บภาษีโดยมิชักช้า

มาตรา ๑๖ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ตรวจพิจารณาแบบแจ้งรายการซึ่งผู้รับประเมินได้ยื่นไว้ เมื่อต้องการทราบข้อความเพิ่มเติมหรือละเอียดยิ่งขึ้น หรือต้องการให้ผู้รับประเมินแสดงพะยานหลักฐานสนับสนุนข้อความที่ปรากฏในแบบแจ้งรายการ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกหมายเรียกผู้รับประเมิน ออกหมายเรียกพะยาน และเรียกให้นำสมุดบัญชีและพะยานหลักฐานอย่างอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดง แต่ต้องให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสี่สิบแปดชั่วโมง

มาตรา ๑๗ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ ใ้ส่วน
หรือตรวจ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่และ / หรือพนักงานเก็บ
ภาษีมีอำนาจที่จะเข้าไปในสถานที่ของผู้รับประเมินใดๆ ต่อ
หน้าผู้รับประเมินหรือผู้แทน ระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้น
และพระอาทิตย์ตก พนักงานที่กล่าวนั้นจะเรียกผู้ชำนาญ
การพิเศษไปเป็นผู้ช่วยก็ได้ ผู้รับประเมินหรือผู้แทนจะต้อง
ให้ความสะดวกตามสมควรทุกประการแก่การตรวจสอบ การ
ใ้ส่วนหรือการตรวจ ในการนี้ผู้รับประเมินหรือผู้แทนจะ
ต้องใ้รับแจ้งความจากพนักงานที่กล่าวข้างต้นไม่ช้ากว่าสาม
วันก่อน

พนักงานเจ้าหน้าที่และ / หรือพนักงานเก็บภาษี และ /
หรือนายตรวจมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบสถานที่ของบุคคลใดๆ ตาม
เงื่อนไขที่กล่าวข้างต้น เพื่อตรวจว่าบุคคลนั้น ๆ ใ้กระทำ
การค้าใดซึ่งมิได้แจ้งรายการหรือไม่ แต่ในการนี้ใ้ตรวจใ้
โดยมิต้องแจ้งความล่วงหน้า

มาตรา ๑๘ ถ้าอธิบดีกรมสรรพากรเห็นสมควรก็อาจสั่ง
ผู้รับประเมินใ้รักษาทะเบียนพิเศษ และใ้กรอกข้อความ
ตามแต่อธิบดีต้องการลงในทะเบียนนั้น เพื่อสะดวกแก่การ
ใ้คำนวณเงินภาษีที่ต้อเสียตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๕ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบจากผู้รับประเมิน หรือจากทางอื่นว่า

ก. การค้าที่ระบุไว้ในแบบแจ้งรายการใต้ตู้แจ้งรายการผิด หรือแจ้งประเภทผิด หรือ

ข. เงินภาษีได้คำนวณผิด หรือเสียผิด เพราะเหตุใด ๆ ท่านว่าพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ประเมินภาษีเสียใหม่ ได้ภายในสองปีตั้งแต่วันที่ถึงกำหนดเสียภาษี ถ้าการประเมินใหม่นั้นมีลดจำนวนเงินที่ประเมินไซ้ร ท่านว่าเมื่อพนักงาน เก็บภาษีได้รับแจ้งความจากพนักงาน เจ้าหน้าที่แล้ว ก็ให้คืน เงินให้แก่ผู้รับประเมินและเรียกใบเสร็จไว้เป็นสำคัญ

ถ้าการประเมินใหม่นั้น มีเพิ่มจำนวนเงินที่ผู้รับประเมิน จะต้องเสียไซ้ร ท่านให้พนักงานเก็บภาษีมี่หนังสือแจ้งความ ให้ผู้รับประเมินทราบจำนวนเงิน ที่ต้องเสียเพิ่มและแจ้งเหตุ ที่ต้องเพิ่มนั้นด้วย ให้ผู้รับประเมินเสียเงินจำนวนนั้น ณสถานที่ซึ่งระบุไว้ในหนังสือแจ้งความภายในสิบวัน ตั้งแต่วันที่ ได้รับแจ้งความ แต่การจ่ายเงินภาษีคืนหรือเรียกเงินภาษีเพิ่ม ตามความในมาตรานี้ ท่านว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งให้หัก หรือเพิ่มเงินภาษีที่จะต้องเสียคราวหน้าก็ได้

ท่านให้ใช้บทบัญญัติในหมวด ๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ โดยอนุโลมตามควร

หมวด ๒

การอุทธรณ์

มาตรา ๒๐ ผู้รับประเมินจะอุทธรณ์การที่พนักงานเก็บภาษีประเมิน ให้อุทธรณ์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และจะอุทธรณ์การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินใหม่ ให้อุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมสรรพากรหรือสมุหเทศาภิบาลแล้วแต่กรณี และให้อุทธรณ์ตามแบบซึ่งอธิบดีกรมสรรพากรต้องการ

มาตรา ๒๑ อุทธรณ์การประเมินหรือการประเมินใหม่ จะต้องยื่นต่อพนักงานเก็บภาษีภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ทราบการประเมินหรือการประเมินใหม่ และจะต้องเขียนลงในแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรต้องการ และลงนามผู้อุทธรณ์ไว้เป็นสำคัญ ท่านว่าการอุทธรณ์การประเมินมิเป็นการทุเลาการเสียภาษีอันถึงกำหนดต้องเสีย แต่การอุทธรณ์การประเมินใหม่เป็นการทุเลาการเสียภาษีอันถึงกำหนดต้องเสีย

มาตรา ๒๒ อธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้แทน หรือสมุหเทศาภิบาล หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี มีอำนาจออกหมายเรียกผู้อุทธรณ์มาสอบถาม ออกหมาย

เรียกพะยาน และเรียกให้นำสมุดบัญชีและพะยานหลักฐาน
อย่างอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดง แต่ต้องให้ทราบล่วงหน้า
ไม่น้อยกว่าสิบวัน

ผู้อุทธรณ์คนใดไม่ปฏิบัติตามหมายเรียก หรือไม่ยอม
ตอบคำถามเมื่อซักถาม หรือไม่นำพะยานหลักฐานมาสนับสนุน
คำร้องของตน ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะอุทธรณ์คำชี้ขาด
ของอธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้แทน หรือสมุหเทศาภิบาล
หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี เว้นแต่ในปัญหา
ข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับการหมดสิทธิอุทธรณ์

คำชี้ขาดของอธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้แทน หรือสมุห
เทศาภิบาล หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี ต้อง
ส่งแก่ผู้อุทธรณ์เป็นลายลักษณ์อักษร

ท่านให้ใช้บทบัญญัติมาตรา ๒๔ บังคับถึงการประเมิน
ใหม่ซึ่งอธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้แทน หรือสมุหเทศาภิบาล
กระทำตามมาตรา ๒๒

มาตรา ๒๓ นอกจากที่ได้ระบุไว้ในมาตรา ๒๒ ท่านว่า
ถ้าผู้อุทธรณ์จะอุทธรณ์คำชี้ขาดของอธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้
แทนหรือสมุหเทศาภิบาล แล้วแต่กรณี ก็ต้องอุทธรณ์ต่อศาล
แต่ต้องอุทธรณ์ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำชี้
ขาด และต้องเสียเงินภาษีตามจำนวนที่ประเมินนั้นเสียก่อน

มาตรา ๒๔ ถ้าเงินภาษีที่ถึงกำหนดต้องเสียตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๔ มิได้เสียภายในกำหนดที่ระบุไว้ ให้เพิ่มภาษีขึ้นอีกร้อยละยี่สิบ จำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นนั้น ท่านว่าเป็นเงินภาษี

ถ้าเงินภาษีที่ถึงกำหนดต้องเสียมิได้ เสียภายในสามสิบวัน นับแต่พ้นกำหนดที่ต้องเสีย พนักงานเก็บภาษีมียอำนาจตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่ง ร.ศ. ๑๒๗ ยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้รับประเมิน หรือยึดและขายแต่พอกุมกับเงินภาษี ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่าย ทงนี้มีต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง

หมวด ๓

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๒๕ ถ้าผู้รับประเมินจะต้องลงนามในแบบพิมพ์ใดตามพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่าจะมอบฉันทะเป็นลายอักษรให้อักษรให้ตัวแทนลงนามแทนก็ได้ ถ้าผู้รับประเมินได้รับหมายเรียกตัว ตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากที่กล่าวในหมายเรียกว่าต้องไปเอง ท่านว่าจะมอบฉันทะเป็นลายอักษรให้อักษรให้ตัวแทนไปแทนตัวก็ได้ แต่พนักงานต้องพอใจว่าผู้แทนนั้นได้รับมอบอำนาจโดยชอบ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๒๖ หนังสือแจ้งความและหมายเรียกตามพระราชบัญญัตินี้ จะให้คนนำไปส่งหรือจะส่งโดยทางจดหมายไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ ถ้าให้คนนำไปส่งเมื่อผู้ส่งไม่พบผู้รับไซ้ จะส่งให้แก่บุคคลใด ซึ่งมีอายุเกินกว่ายี่สิบปีที่อยู่ในบ้านเรือนหรือสำนักงานการค้าของผู้รับก็ได้ และการส่งเช่นนี้ให้ถือว่าเป็นการพอเพียงตามกฎหมาย

ถ้าหาตัวผู้รับมิได้และไม่มีบุคคลที่จะรับ ดังกล่าวข้างบนไซ้ ท่านว่าอาจส่งโดยวิธีปิดหนังสือแจ้งความหรือหมายนั้นในที่ที่เห็นได้ชัดที่ประตูบ้านผู้รับ หรือโฆษณาในหนังสือพิมพ์ในท้องถิ่นก็ได้

มาตรา ๒๗ ผู้ใดเริ่มกระทำการค้าใด ๆ ทุกระบุไว้ในพิกัดฉบับที่ ๑ หมู่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, หรือ ๗ ในระหว่างวันที่ ๑ เมษายน และวันที่ ๓๐ กันยายนในปีที่ต้องเสียภาษีปีใด ท่านว่า ผู้นั้นต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งภาค ๒ หมวด ๑ ของพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งว่าด้วยการประเมินและการเก็บภาษี ภายในสองเดือนนับแต่วันที่ได้เริ่มกระทำการค้านั้น และต้องเสียภาษี กิ่งอัตราที่กำหนดใน พิกัดอัตราฉบับที่ ๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้

ผู้ใดเริ่มกระทำการค้าใด ๆ ดังกล่าวข้างต้นในวันที่ ๑ ตุลาคมหรือภายหลังวันนั้นในปีใด ท่านว่าผู้นั้นไม่ต้องเสียภาษีสำหรับปีนั้น

มาตรา ๒๘ ผู้ใดเริ่มกระทำการค้าใดๆ ที่ระบุไว้ในพิกัด
ฉบับที่ ๑ หมู่ ๘ ในวันที่ ๑ เมษายน หรือภายหลังวันนั้น
ในปีใด ท่านว่าผู้นั้นต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งภาค ๒
หมวด ๑ ของพระราชบัญญัตินี้ ที่ว่าด้วยการประเมินและ
การเก็บภาษี ภายในเวลาสองเดือน นับแต่วันที่ ๑ เมษายน
ของปีต่อมาจากปีที่ได้เริ่มกระทำการค้าที่กล่าวนั้น

หมวด ๔

ความผิดและบทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๕ ผู้ใดไม่ยื่นแบบแจ้งรายการตั้งบัญชีไว้ใ
มาตรา ๕, ๑๐, ๑๔, ๒๓, และ ๒๘ เว้นไว้แต่มีเหตุสุดวิสัย
ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๐ ผู้ใดไม่รักษาทะเบียนพิเศษตั้งบัญชีไว้ใ
มาตรา ๑๘ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่
เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๓๑ ผู้ใดโดยรู้อยู่แล้วหรือจงใจไม่ปฏิบัติตาม
หมายเรียกของอธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้แทน หรือสมุห
เทศาภิบาล หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี หรือ
ไม่แจ้งข้อความเมื่อเรียกหรือไม่นำพะยานหลักฐานมา
แสดง หรือไม่ตอบคำถามเมื่อซักถามตามความในมาตรา

๑๖ และ ๒๒ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับ
ไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๒ ผู้ใด

ก. โดยรู้^๔อยู่แล้ว หรือจงใจยื่น ข้อ ความเท็จ
หรือให้ถ้อยคำเท็จ หรือตอบคำถามด้วยถ้อยคำอัน
เป็นเท็จ หรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดงเพื่อหลัก
เชิงการเสียหายตามพระราชบัญญัตินี้

ข. โดยความเท็จ โดยเจตนาละเลย โดย
ฉ้อโกงหรืออุบาย โดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดทั้งสิ้น
ที่จะหลักเชิง หรือพยายามหลักเชิง การ เสียหายตาม
พระราชบัญญัตินี้

ท่านว่า ผู้นั้น มีความผิดต้อง ระวางโทษ จำคุกไม่เกิน หก
เดือนหรือปรับไม่เกินพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประกาศมาณวันที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

พิกัดฉบับที่ ๑

หมู่ ๑

โฮเต็ล และ การค้าที่คล้ายคลึงกัน

๑. เจ้าสำนักโฮเต็ล และที่พัก ห้างต้มและไม่มีภัตตาคารด้วย

๒. เจ้าสำนักภัตตาคาร และร้านขายอาหารอย่างอื่น ๆ

๓. เจ้าสำนักร้านสุรา ร้านกาแฟและเครื่องดื่มอย่างอื่น ๆ

๔. เจ้าสำนักโรงแรมและบ้านพัก

หมู่ ๒

เจ้าสำนักกรมสรรพ

หมู่ ๓

การขายของ

๑. ผู้ทำการขายส่ง เว้นไว้แต่ผู้ขายอะไหล่สุราที่รัฐบาลกำหนดราคา

๒. ผู้ทำการขายปลีก เว้นไว้แต่

(ก) ผู้ขายอะไหล่ฝิ่น หรือสุราที่รัฐบาลกำหนดราคา

(ข) ผู้หาบของขาย ผู้ขายเร่ ผู้ขายของในร้านแผง

ลอบ

11/10/2566

หมู่ ๔
การพิมพ์

- ๑. ช่างพิมพ์ด้วยวิธีตบแบบ   วิธีพิมพ์หินหรือพิมพ์
สังกะสีหน้าเรียบ   วิธีพิมพ์ด้วยรูปถ่าย   วิธีพิมพ์ด้วยเครื่อง
จักร   พิมพ์ดีด   และวิธีอื่น ๆ   อันคล้ายคลึงกัน
- ๒. ช่างถ่ายรูป
- ๓. ช่างเย็บสมุดเอกสาร

หมู่ ๕
การบำรุงเครื่องนุ่งห่ม

ช่างประติมากรรมเครื่องนุ่งห่มสตรีและบุรุษ   ช่างทำถุงเท้า
ช่างทำหมวก   ช่างทำของตบแต่งเครื่องนุ่งห่มสตรี   ช่างทำ
รองเท้า   และผู้ทำและขายเครื่องนุ่งห่มอย่างอื่น ๆ

หมู่ ๖
การช่างและการเปิดเตี๊ยม

๑. ช่างไม้   ช่างทำเครื่องเรือน   ช่างตบแต่งบ้าน   ช่างปูน
ช่างทาสี   ช่างแต่ง   ช่างต่อท่อและรางน้ำ   ช่างเหล็ก   ช่างทำ
กุญแจ   ช่างเงิน   ช่างทอง   และช่างเพชรพลอย   ช่างต่อเรือ
เจ้าสำนักโรงรถยนต์   เจ้าสำนักแก้ไขและปรับเครื่องจักร
ต่าง ๆ

๓๕

๒. ผู้ชักเสื่อผ้า ผู้ข้อมผ้า ผู้ทำเสื่อผ้าให้สะอาดโดย
ไม่ชักด้วยน้ำ ช่างแต่งผม ช่างตัดผม

หมู่ ๗

การอุตสาหกรรมและการไม้หิน

๑. ผู้ทำการสีเข้า
๒. ผู้ทำการเลื่อยไม้
๓. ผู้ทำการอุตสาหกรรมอย่างอื่น ๆ ทั้งสิ้น เว้นไว้แต่
ผู้ต้มกลั่นสุราหรือรัฐบาลกำหนดราคา
๔. ผู้ทำการไม้หิน

หมู่ ๘

การรับเหมา

ผู้รับเหมาทำถนน ทำการปลูกสร้างโรงเรือน ทำการ
ชลประทาน ทำการประปา และทำการก่อสร้างอย่างอื่น

๑. บุคคลใดกระทำการค้าใด ๆ ดังที่ระบุไว้ในหมู่ ๑, ๒,
๓, ๔, ๕, ๖, หรือ ๗ ในฐานที่อื่นมีค่ารายปีไม่เกินเดือนละ ๒๕
บาท ได้ยกเว้นภาษีตามพระราชบัญญัตินี้

๒. บุคคลใดต้องเสียภาษีในหมู่ ๑ และใช้สถานที่เดียว
กับ กระทำการขายของด้วย ไม่ต้องเสียภาษีในหมู่ ๓ อีก

๓. บุคคลใดต้องเสียภาษีเป็นผู้ขายส่งในหมู่ ๓ ถ้า
ใช้สถานที่เดียวกันทำการขายปลีกด้วย ไม่ต้องเสียภาษีเป็น
ผู้ขายปลีกอีก

๔. บุคคลใดกระทำการค้าใด ๆ ดังที่ระบุไว้ในหมู่ ๔, ๕,
๖, และ ๗ ถ้าขายแต่เพียงของที่กระทำขึ้นเอง ไม่ต้อง
เสียภาษีในหมู่ ๓ อีก

๕. บุคคลใดกระทำการค้าใด ๆ ที่ระบุไว้ในหมู่ ๖ ต้อง
เสียภาษีตามหลักเกณฑ์และตามอัตราที่ชี้แก่หมู่นั้น เว้น
ไว้แต่ถ้าการค้าที่กล่าวนั้นจัดอยู่ในหมู่ ๘ ได้ด้วย ท่านว่าถ้า
เงินภาษีที่ประเมินตามหลักเกณฑ์และตามอัตราที่ชี้แก่หมู่ ๘
เป็นจำนวนสูงกว่าเงินภาษีที่ต้องเสียในหมู่ ๖ ไซ้ร้ บุคคล
นั้นต้องเสียภาษีในหมู่ ๘

พิทักษ์อัตราฉบับที่ ๒

ประเภทการค้า	หลักเกณฑ์การประเมิน	อัตราภาษี
(๑) หมู่ ๑ และ ๒ โขเตลและการค้าที่ คล้ายคลึงกัน และสำนัก การมหรสพ	(ก) ค่ารายปีในปีที่ล่วงมาแล้ว แห่งสถานที่ซึ่งใช้กระทำการ ค่า	ร้อยละ ๔ แห่งค่ารายปี
(๒) หมู่ ๓ (๑) ผู้ทำการขายส่ง	(๑) ค่ารายปีในปีที่ล่วงมา แล้วแห่งสถานที่ซึ่งใช้กระทำ การค้า	ร้อยละ ๘ แห่งค่ารายปี
(๒) ผู้ทำการขายปลีก	(๒) ค่ารายปีในปีที่ล่วงมา แล้วแห่งสถานที่ซึ่งใช้กระทำ การค้า	ร้อยละ ๖ แห่งค่ารายปี เว้นไว้ แต่ผู้ประกอบประเมินเองอาศัย อยู่ในสถานที่ซึ่งใช้กระทำการ ค่า ให้เก็บภาษีตามอัตราร้อย ละ ๔ แห่งค่ารายปี

ประเภทการค้า	หลักเกณฑ์การประเมิน	อัตราภาษี
<p>(๓) หมู่ ๔ การพิมพ์</p>	<p>ค้าขายปีในปีที่ล่วงมาแล้ว แห่งสถานที่ซึ่งใช้กระทำการ ค้า</p>	<p>ร้อยละ ๖ แห่งการค้าขายปี ๖ แต่ถ้าผู้รับประเมินเองอาศัย อยู่ในสถานที่ซึ่งใช้กระทำการ ค้า ให้เก็บภาษีตามอัตราร้อยละ ๔ แห่งการค้าขายปี</p>
<p>(๔) หมู่ ๕ การค้าเครื่องนุ่งห่ม</p>	<p>ค้าขายปีในปีที่ล่วงมาแล้ว แห่งสถานที่ซึ่งใช้กระทำการ ค้า</p>	<p>ร้อยละ ๖ แห่งการค้าขายปี ๖ แต่ถ้าผู้รับประเมินเองอาศัย อยู่ในสถานที่ซึ่งใช้กระทำการ ค้า ให้เก็บภาษีตามอัตราร้อยละ ๔ แห่งการค้าขายปี</p>

ประเภทการค้า	หลักเกณฑ์การประเมิน	อัตราภาษี
<p>(๕) หมู่ ๖ การช่างและการเบ็ดเตล็ด</p>	<p>ค้ารายปีในปีที่ล่วงมาแล้ว แห่งสถานที่ซึ่งใช้กระทำการ ค้า</p>	<p>ร้อยละ ๖ แห่งการค้ารายปี เว้นไว้ แต่ถ้าผู้รับประเมินเองอาศัย อยู่ในสถานที่ซึ่งใช้กระทำการ ค้า ให้เก็บภาษีตามอัตราร้อยละ ๔ แห่งการค้ารายปี</p>
<p>(๖) หมู่ ๗ การอุตสาหกรรมและการ ไม้หิน ๑. โรงสี</p>	<p>(๑) (ก) กำล้างที่เครื่องจักร อาจทำการได้เป็นอย่างดีที่สุดใน ๒๔ ชั่วโมง ในปีที่ล่วงมาแล้ว</p>	<p>๑. (ก) เกวียนละ ๒ บาท ต่อปี</p>

ประเภทการค้า	หลักเกณฑ์การประเมิน	อัตราภาษี
<p>๒. โรงเลื่อย</p> <p>๓. การอุตสาหกรรมอย่างอื่นและการไม้หิน</p>	<p>(ข) จำนวนลูกจ้างในปีที่ล่วงมาแล้ว คิดถัวเฉลี่ยเป็นรายเดือน</p> <p>(๒) (ก) กำลังสูงสุดของเครื่องจักรในปีที่ล่วงมาแล้ว คิดเป็นแรงม้า</p> <p>(ข) จำนวนลูกจ้างในปีที่ล่วงมาแล้ว คิดถัวเฉลี่ยเป็นรายเดือน</p> <p>(๓) (ก) กำลังสูงสุดของเครื่องจักรในปีที่ล่วงมาแล้ว คิดเป็นแรงม้า</p>	<p>(ข) คนละ ๑ บาท ต่อปี</p> <p>๒. (ก) แรงม้าละ ๒ บาท ต่อปี</p> <p>(ข) คนละ ๑ บาท ต่อปี</p> <p>๓. (ก) แรงม้าละ ๒ บาท ต่อปี</p>

11/10/2566

ประเภทการค้า	หลักเกณฑ์การประเมิน	อัตราภาษี
ประเภทการค้า	(ข) จำนวนลูกจ้างในปีที่ล่วงมาแล้ว คำนวณเฉลี่ยเป็นรายเดือน	(ข) คนละ ๑ บาทต่อปี
(๓) หมู ๘ ^{๕๖} สุกรแบบ	รายได้ก่อนหักภาษีในปีที่ล่วงมาแล้ว	๒ ๑ ปีหนึ่ง ๆ ร้อยละ ๒ ^{๕๖} แห่ง เงินรายได้ก่อนหักภาษี

หมายเหตุ (ก) ถ้ามีสถานที่สร้างใหม่ไว้เป็นครั้งแรกในปีที่ต้องเสียภาษี ให้ใช้ค่ารายปีในปีนั้นเป็นหลักเกณฑ์ประเมิน ถ้าผู้รับประเมินเช่าอยู่ใหม่ในสถานที่ใดในปีที่ต้องเสียภาษีและสถานที่นั้นมีค่ารายปีในปีที่ล่วงมาแล้วปรากฏอยู่ หรือตรวจสอบได้ ให้ใช้ค่ารายปีที่ล่วงมาแล้วเป็นหลักเกณฑ์ประเมิน ถ้าผู้รับประเมินไม่ทราบค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้วและตรวจสอบไม่ได้ ให้ผู้รับประเมินแจ้งค่ารายปีในปีที่ต้องเสียภาษี

(ข) ถ้าได้เริ่มกระทำการค้าในหมู่ ๗ ระหว่างวันที่ ๑ เมษายน และวันที่ ๓๐ กันยายน ในปีที่ต้องเสียภาษีปีใด (มาตรา ๒๗) ให้ใช้หลักเกณฑ์การประเมินต่อไปนี้

ประเภทการค้า	หลักเกณฑ์การประเมิน
๑. โรงสี	๑. (ก) กำลังที่เครื่องจักรอาจทำการ ได้เป็นอย่างดีสูงสุดใน ๒๔ ชั่วโมง ในเดือนแรกที่ทำการ (ข) จำนวนลูกจ้างในเดือนแรก ที่ทำการคิดตัวเฉลี่ยเป็นรายวัน
๒. โรงเลื่อย	๒. (ก) กำลังสูงสุดของเครื่องจักร ในเดือนแรกที่ทำการ คิดเป็น แรงม้า (ข) จำนวนลูกจ้างในเดือนแรก ที่ทำการคิดตัวเฉลี่ยเป็นรายวัน
๓. การอุตสาหกรรม อย่างอื่น และการไม่เห็น	(ก) กำลังสูงสุดของเครื่องจักร ในเดือนแรกที่ทำการ คิดเป็น แรงม้า (ข) จำนวนลูกจ้างในเดือนแรก ที่ทำการคิดตัวเฉลี่ยเป็นรายวัน

คำแถลงการณ์ เรื่องภาษีเงินได้และภาษีการค้า

๑. พระราชบัญญัติภาษีเงินได้และพระราชบัญญัติภาษีการค้าซึ่งประกาศใช้ใน สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบด้วยแล้ว คือ พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พระราชบัญญัติภาษีการค้า เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม

๒. พระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้ ว่าโดยลักษณะการแล้ว เป็นเรื่องเดียวกันกล่าวคือ เป็นกฎหมายที่พยายามวางหลักเก็บภาษีโดยตรงจากรายได้

๓. การจัดเก็บภาษีโดยตรงจากรายได้เป็นของใหม่ในวิธีจัดเก็บภาษีอากรในกรุงสยาม แต่จำเป็นต้องกระทำเพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขวิธีการบางอย่างซึ่งไม่ชอบด้วยหลักภาษีอากรที่โชงทั่วไปในประเทศในยุคปัจจุบัน

วิธีการภาษีอากรอันชอบนั้น ย่อมไม่แต่เพียงนำมาซึ่งรายได้เพื่อบริหารการงานของรัฐบาลและชดเชยขยายเพิ่มลดรายได้ได้โดยทันทีตามความต้องการของรัฐบาลเท่านั้น ยังจะต้องคำนึงถึงความสามารถเสียภาษีด้วย กล่าวคือ ภาระแห่งการเสียภาษีจะต้องแบ่งปันตามควรแก่พฤติการณ์เพื่อให้เป็นยุติธรรมแก่หมู่ประชาชนสมกาลสมัยนั้น ๆ

๔. ในทางปฏิบัติการดำเนินการตามหลักการเหล่านี้ บังเกิดเป็นการจัดเก็บภาษีให้ ได้ส่วนหนึ่งภาษีโดยตรงและภาษีในทางอ้อม . คือทางหนึ่งกระทำให้รัฐบาลได้เงินตามที่ต้องการ และอีกทางหนึ่งกระทำตามหลักที่ว่าเก็บภาษีตามความสามารถของบุคคลจะเสียได้

๕. การเก็บภาษีทางอ้อมนั้นโดยสภาวะถือหลักความสามารถเสียภาษีไม่ได้ อันวิธีการเก็บภาษีที่หวังจะได้เงินส่วนใหญ่จากภาษีเก็บทางอ้อมนั้น จำเป็นอยู่เองที่จะต้องเก็บภาษีจากสิ่งของที่ใช้กันมากทั่ว ๆ ไป วิธีการดั่งนี้เมื่อคิดเทียบตามส่วนแล้วย่อมเป็นภาระอันหนักแก่ราษฎรที่ยากจน ฉะนั้นการเกลี้ยภาระภาษีให้เป็นธรรมจึงต้องจัดโดยวิธีเก็บทั้งภาษีโดยตรงและภาษีทางอ้อม ภาษีอันแรกมุ่งหมายที่จะให้บุคคลชั้นที่พอมีบ้างเป็นผู้เสีย

๖. ในปัจจุบันกรุงสยามอาศัยรายได้จากภาษีทางอ้อมเกินส่วนสมควรไป โดยที่พระราชบัญญัติภาษีเงินได้และพระราชบัญญัติภาษีการค้าเก็บภาษีจากรายได้โดยตรง จึงเป็นชั้นที่จัดการภาษีอ้อมให้เสียไปในทางแย่งกรรม ในตอนต้นไม่หวังว่าจะเก็บเงินภาษีได้มาก ภาวะโลกกิจดั่งนี้เป็นอยู่^{11/10/2566} ในบัดนี้ความหวังเช่นนั้น เมื่อเวลาถัดมานั้น

ก็ควรเก็บเงินได้มากพอควร ในขณะที่ก็เท่ากับเตรียมตัวทาง
 เหนือการระการเสียดายให้เที่ยงธรรมยิ่งขึ้นในภายหน้า ความ
 จริงความมุ่งหมายนี้สำเร็จไปแล้วบางตอน คือ เมื่อได้ใช้
 พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ ก็ยกเลิกภาษีเงินเดือน และ
 เมื่อเดือน กรกฎาคม ๒๔๗๕ รัฐบาลก็ได้ลดอัตราอากรค่านา
 ไร่ยาสูบ ไร่อ้อย และค่าที่สวนและต้นตาลโตนดลงครึ่งหนึ่ง
 และยกเลิกอากรสมพัตสร

๗. กิจการอันประเทศในยุคปัจจุบันจะพึงกระทำย่อม
 ขยายมากขึ้นเป็นลำดับ การศึกษา การสาธารณสุข โครงการ
 การณ์แผ่แผ่ความเจริญของบ้านเมืองทางโลกกิจ ย่อมมี
 ส่วนที่จะได้เงินแผ่นดินใช้จ่าย รายจ่ายเหล่านี้ควรต้องได้
 รับเงินไปใช้จ่ายตามควรแก่ฐานโลกกิจและการเงินแผ่นดิน
 เพื่อให้รัฐบาลกระทำกรตามหน้าที่ในกิจเหล่านี้และในกิจ
 อย่างอื่น จึงเป็นการจำเป็นว่า วิธีเก็บภาษีอากรไม่ควรมี
 เพียงทางใหม่ ๆ ที่จะเก็บเงินได้เท่านั้น ทางใหม่ ๆ เหล่านี้
 ควรจะเป็นทางที่ขยับขยายตัวได้บ้างด้วย

โดยเหตุที่พระราชบัญญัติภาษีเงินได้และภาษีการค้าคลา
 ยอากรตั้งเครื่องแห่งวิธีเก็บภาษีปัจจุบันลง เมื่อได้จัดเก็บ
 เป็นเวลาพอสมควรแล้ว จะไม่แต่เก็บเงินได้มากเท่านั้น

ยังจะกระทำใ้การเก็บเงินภาษีอากรขยับขยายตัวได้ตามความเปลี่ยนแปลงในความต้องการเงินของกระทรวงพระคลัง ฯ ด้วย

๘. ทิวะที่การค้าขายของกรุงสยามตั้งเป็น อยู่กระทำใ้ไม่อาจดำเนินการตามหลักจัดเก็บภาษีจากรายได้จริงทุกชนิด การเก็บภาษีจากเงินได้ซึ่งจะได้ผลนั้นต้องสมมติเป็นข้อต้นว่าการอุตสาหกรรมและการค้าขายมีระเบียบซึ่งสามารถจะควบคุมและตรวจตรารายการที่ผู้รับประเมินจะต้องยื่นได้ และอาจเก็บภาษีได้จากรายได้เหล่านี้เป็นส่วนมากก่อนถึงมือเจ้าของผู้รับ หรือกล่าวโดยย่อว่า ต้องมีระเบียบดำเนินการอุตสาหกรรมและการค้าส่วนใหญ่เป็นบริษัท ซึ่งมีบัญชีอันได้ตรวจรับรองและประกาศอย่างเปิดเผย

๙. ในกรุงสยาม การอุตสาหกรรมและการค้ายังไม่เป็นดังกล่าว ฉะนั้นการเก็บภาษีเงินได้ตามที่รายการที่ผู้รับประเมินยื่นเองอาจมีการหลีกเลี่ยงภาษีแทบทุกราย และผู้ต้องเสียภาษีอาจบังเกิดมีความรู้สึกลัวว่าไม่ยุติธรรมโดยแลเห็นบุคคลอีกจำพวกหนึ่ง เป็นจำนวนมากฝ่าฝืน กฎหมายได้โดยมิต้องรับโทษอย่างใด

๑๐. ด้วยความจำเป็นที่ต้องแยกรายได้ที่อาจเก็บภาษีได้ 11/10/2566 ตามรายการที่ผู้รับประเมินทำยื่น และเก็บจากที่เกิดรายได้

นั่นเองเป็นส่วนใหญ่ว่าประการหนึ่ง กับแยกขายได้ซึ่งจำต้อง
ประเมินโดยวิธีอื่น อีกประการหนึ่ง จึงได้ร่างพระราชบัญญัติ
ขึ้นสองฉบับ ซึ่งต่างประกอบซึ่งกันและกัน คือ พระราช
บัญญัติภาษีเงินได้ดำเนินการเก็บตามรายการเงินได้ ซึ่งเงิน
ได้เหล่านั้นอาจมีทางสอบสวนได้ง่าย กับพระราชบัญญัติ
ภาษีการค้าซึ่งเก็บภาษีจากรายได้จากหลักสมมติ การสมมติ
รายได้เช่นนี้เป็นหลักการของกฎหมาย “ป่าทองคำ” ว่ารายได้
ย่อมเทียบได้จากวัตถุภายนอกและแลเห็นได้ เช่น ค่าเช่า
สถานที่ จำนวนคนงาน ค่าตั้งเครื่องจักรที่กำหนดเป็นแรงม้า
หรือขนาดคอกอย่างอื่น ฯลฯ

๑๑. อัตราภาษีเงินได้และภาษีการค้าเป็นอัตราข้อมเขาว์
ถ้าเทียบกับอัตราในต่างประเทศแล้วเบากว่าของเขา รายได้
ทุกรายได้รับความผ่อนผันโดยวิธียกเว้นและลดหย่อน กระทำ
ให้ภาษีเก็บจากรายได้ขั้นต่ำ ๆ เบา การเก็บภาษีเสริมสูงเป็น
ลำดับชั้น เมื่อรายได้เกิน ๑๒,๐๐๐ บาทเป็นการกระทำตาม
หลักนิยมว่า รายได้สูงควรเสียภาษีสูงตามลำดับ

๑๒. ส่วนภาษีการค้านี้รัฐบาลทราบดีว่า มีข้อบกพร่อง
โดยธรรมชาติของภาษีที่เก็บจากเงินได้สมมติ มิได้เก็บจากเงิน
ได้จริง การสมมติจากสิ่งที่แลเห็นได้ย่อมเป็นที่รับกันว่า เป็น

หลักการอย่างเคร่งครัด ๆ อย่างดีที่สุดในที่นี้เพียงใกล้ความจริงเท่านั้น เหตุที่รับหลักการนี้เป็นทางปฏิบัติ ก็เพราะเป็นหลักที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไป ไม่มีอันดีกว่านี้ในกรณีที่ยึดถือรายการที่ผู้รับประเมินขึ้นเป็นหลักคำนวณการเสียภาษีไม่ได้

อัตราภาษีตามพิกัดอัตราหมายเลข ๒ เป็นอัตราต่ำมากที่จริงน่าจะเป็นการยากที่จะสนับสนุนการตั้งอัตราเท่านี้ นอกจากรัฐบาลเห็นว่าเป็นเวลาฝืดเคืองและไม่ประสงค์จะเพิ่มความยากแก่ผู้ต้องเสียภาษี

หอรัษฎากรพิพัฒน์

วันที่ ๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๖

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๓ เมษายน หน้า ๑๑๓)

พระราชบัญญัติ
จัดการกู้เงินภายในประเทศ
พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรจัดการกู้เงินภายในประเทศ เพื่อใช้จ่ายในกิจการที่จ่ายลงทุนอันมีลักษณะเพิ่มพูนโภคทรัพย์ของประเทศให้ทวียิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ด้วยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรี โดยบทมาตราต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดการกู้เงินภายในประเทศ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้รัฐบาลมีอำนาจจัดการกู้เงินในประเทศสยามรวมเป็นจำนวนสิบล้านบาท (๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท)

ให้ดอกเบียเป็นอัตราร้อยละครั้งต่อปี จ่ายครั้งปีต่อครั้ง
คือ ณวันที่ ๑๕ กันยายน และวันที่ ๑๕ มีนาคม

มาตรา ๔ ให้จัดการไถ่ถอน การกู้เงิน รายณวันที่ ๑๕
กันยายน พุทธศักราช ๒๔๘๖ เป็นราคาเท่ากับต้นเงินที่กู้
มานั้น

มาตรา ๕ การจ่ายต้นเงินและ ดอกเบียทั้งหลายให้จ่าย
เป็นบาทณกรมพระคลังมหาสมบัติ กรุงเทพ ฯ หรือที่อื่น
ที่ใดแล้วแต่จะกำหนด

มาตรา ๖ ในงบประมาณประจำปี พุทธศักราช ๒๔๗๘
และในปีต่อไปจะได้กำหนดตั้งเงินไว้เป็นรายปี เพื่อสงฆ์
เงินกูรายนี้

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวง พระ คลัง มหา
สมบัติมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และ
ให้มีอำนาจจัดการอย่างใด ๆ ที่จำเป็นในการกู้เงินรายนี้

ประกาศมาณวันที่ ๑๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

11/10/256 นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๗ เมษายน หน้า ๒๖๓)

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
กฎหมายลักษณะอาชญา
พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควร จะ แก้ไข เพิ่มเติม บทบัญญัติในกฎหมายลักษณะอาชญา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรี ตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลักษณะอาชญา พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๖๘ แห่งกฎหมายลักษณะอาชญา และใช้ความตั้งต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๖๘ ผู้ใดยังขึ้นเป็นสมาชิกของ สมาคมอยู่ ทั้ง
ที่ตนรู้ว่าสมาคมนั้นได้เลิกกันแล้วโดยคำสั่งศาล หรือโดย
นายทะเบียนจัดซื้อสมาคมออกจากทะเบียน ท่านว่าผู้นั้น
มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับ
ไม่เกินพันบาทหรือทั้งจำและปรับทั้งสองสถาน

ผู้ใดยังขึ้นเป็นผู้จัดการของสมาคมเช่นนั้นอีกต่อไป
ท่านว่า ผู้นั้นมีความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินปีหนึ่ง หรือ
ปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำและปรับทั้งสองสถาน”

ประกาศมาณวันที่ ๑๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พระยามโนปกรณนิติธาดา
นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๓ เมษายน หน้า ๑๒๖)

กฎกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
ออกตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติอากรแสตมป์

พ.ศ. ๒๔๗๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติ
อากรแสตมป์ พ.ศ. ๒๔๗๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลัง
มหาสมบัติจึงออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ แสตมป์ที่ปิดทับกระดาษนั้น ให้ใช้แสตมป์
ไปรษณีย์ แต่บนด้านหน้าแห่งแสตมป์นั้น ประทับตัวอักษร
ว่า “อากรแสตมป์”

ข้อ ๒ แสตมป์ที่กล่าวในข้อ ๑ มีจำหน่ายแก่ผู้ทำการ
ไปรษณีย์ โทรเลข

ข้อ ๓ เจ้าพนักงานท้องถิ่น ผู้มีหน้าที่เขียนวันเดือนปี
ให้กับบุคคลที่ต้องซื้อแสตมป์ซึ่งเป็นผู้ไม่รู้หนังสือตามความใน
มาตรา ๖ วรรค ๓ คือ กรมการอำเภอ

ข้อ ๔ เจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่แจ้งแก่ผู้ที่มีส่วนได้เสีย
ที่มาถามข้อความเกี่ยวกับการเสียอากรแสตมป์ม ตามความ

๕๕

ในมาตรา ๑๗ นั้น คือ ผู้ตรวจการกรมประเมินภาษีในกรม
สรรพากร

หอรัษฎากรพิพัฒน์

กฏให้ไว้เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
พระยามโนปกรณนิติธาดา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๗ เมษายน หน้า ๓๒๘)

ชำนาญหอสมุด

พระราชบัญญัติงบประมาณ
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๗๖

พระราช칙 ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดตั้งงบประมาณแผ่นดินประจำปีพุทธศักราช ๒๕๗๖

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ด้วยคำแนะนำยินยอมของคณะรัฐมนตรีโดยบทมาตราต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี พุทธศักราช ๒๕๗๖” ให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ตลอดไปถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๗๖

มาตรา ๒ งบประมาณรายได้และรายจ่ายให้ตั้งรับและจ่ายในพุทธศักราช ๒๕๗๖ นั้น มีรายการและจำนวนเงินดังนี้

เงินรายได้	๗๒,๔๒๘,๔๒๔ บาท
เงินรายจ่าย	๗๒,๔๑๕,๔๑๕ บาท
เงินรายได้สูงกว่ารายจ่าย	๑๓,๐๐๙ บาท

๕๗

เงินลงทุน

จ่ายจากเงินกู้ ๕,๕๕๖,๓๐๐ บาท

มาตรา ๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
รักษาราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๒ เมษายน หน้า ๕๓)

ประกาศกระทรวงธรรมการ

ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่กรุงเทพมหานคร

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่กรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นอีก ๗ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่ม
เต็มขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
ตามท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ เมษายน
พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์

รัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๖ เมษายน หน้า ๕๕)

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา

พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
กรุงเทพมหานคร	พระนคร	พระนคร	วัดมหรณพ วัดบูรณศิริ ศาลเจ้าพ่อเสือ แพร่งภูธร สะพานช้างโรงสี ปทุมวัน สถานีรถไฟหลวง บางมด
	ธนบุรี	ปทุมวัน ราชบุรี บูรณะ	

ประกาศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติ
สมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์ พ.ศ. ๒๔๗๐ กระทรวง
การต่างประเทศและกระทรวงมหาดไทย ขอประกาศให้
ทราบทั่วกันว่า หนังสือพิมพ์ที่ตั้งจะกล่าวต่อไปนี้เป็น
หนังสือพิมพ์ที่เป็นเสี้ยนหนามต่อแผ่นดิน ห้ามมิให้ส่งหรือ
นำเข้ามาในพระราชอาณาจักรตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป คือ

๑. หนังสือพิมพ์รายบ็กซ์ภาษาจีน ออกที่นครแนนกิ่ง
ชื่อ “ฮัวเฉียว” หรือ “ฮัวเฉียง”
๒. หนังสือพิมพ์รายวันภาษาจีน ออกที่เซียงไฮ้ ชื่อ
“จินป้อ” หรือ “จินเปา”

ตั้งแต่วันที่ ๑๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระยาศรีวิสารวาจา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

พระยาจำเแสนยบดี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประกาศพระบรมราชโองการ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้แก้ไขประกาศ
จัดระเบียบป้องกันอาณาจักรซึ่งได้ประกาศเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม
พ.ศ. ๒๔๗๕ คือ

ในหมายเลข ๒. คำว่า “กระทรวงกลาโหมแบ่งกิจการ
ออกเป็น ๓ ส่วน” แก้เป็น “กระทรวงกลาโหมแบ่งกิจการ
ออกเป็น ๔ ส่วน”

ในหมายเลข ๒. อักษร ข. สำหรับหน่วยทหารฝ่ายรบ
คำว่า “กรมอากาศยาน” ให้ขจัดออกเสีย และต่อท้าย
อักษร ค. ให้เพิ่มความลงว่า

“ข. กรมอากาศยาน มีเจ้ากรมอากาศยานเป็นผู้บังคับ
บัญชา มีเจ้าหน้าที่ชั้นรองและหน่วยขึ้นในบังคับบัญชาตาม
อัตรา”

ประกาศมาณวันที่ ๒๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติ
อากรค่าน้ำ แก๊วเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๒ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า
ตั้งแต่วันประกาศนี้เป็นต้นไป ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดใช้เครื่อง
มือจับสัตว์น้ำชนิดประกอบด้วยอวนผืนกลางเป็นถุงและมี
อวนปีก ซึ่งอวนเหล่านี้เคลื่อนที่ได้ลงกระทำการจับสัตว์น้ำ
ในน่านน้ำแห่งพระราชอาณาจักรสยาม

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระยามโนปกรณนิติชาดา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๑ เมษายน หน้า ๑๓๒)

กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความ
 ในมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้าง
 ในบริเวณเพลิงไหม้ที่ตำบลบางเมืองและตำบลท้ายบ้าน
 อำเภอสุมทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
 พุทธศักราช ๒๔๗๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติ
 ควบคุมการก่อสร้างในบริเวณเพลิงไหม้ที่ตำบลบางเมืองและ
 ตำบลท้ายบ้าน อำเภอสุมทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
 พุทธศักราช ๒๔๗๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออก
 กฎไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ผู้ใดประสงค์จะปลูกสร้างอาคาร ให้ยื่นแผนผัง
 รวมสามสำเนา และต้องเป็นแผนผังซึ่งใช้มาตราเมตร

ข้อ ๒ แผนผังนั้นให้มีรายการดังต่อไปนี้

ก. ในแผนผังพื้นที่ให้แสดงแห่งที่ตั้งของอาคารซึ่งจะ
 สร้างในแผนผังเมืองซึ่งแก้ไขใหม่โดยถูกต้อง และแสดง
 อาคารข้างเคียง ตรอก และخانแสงสว่างด้วย ใช้มาตรา

ส่วน ๑/๑๐๐๐

ข. แผนผังพื้นที่ทุกชั้น และ แผนผัง ของ อาคาร ด้านหลัง ให้ใช้มาตราส่วน ๑/๕๐

ค. รูปตัดด้านหน้าและด้านอื่น ๆ ซึ่งนายช่างจะต้องการ ให้ใช้มาตราส่วน ๑/๕๐

ง. รูปตัดตามขวางและตามยาวตลอดทั้งอาคาร และ อาคารด้านหลัง ให้ใช้มาตราส่วน ๑/๕๐

จ. แผนผังอื่น ๆ ซึ่งนายช่างจะต้องการอีกตามสมควร

ฉ. รายการก่อสร้าง

ช. ขนาดทุกอย่างรวมทั้งส่วนสูงของชั้น ขนาดของ เขตต์ช่องว่างซึ่งได้รับแสงสว่างเวลากลางวัน ขนาดประตู หน้าต่างช่องระบายลม บันได ห้อง และรายการอย่างอื่น ทำนองนี้

กฎนี้ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระยาจำเแสนยบดี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๓๐ เมษายน หน้า ๑๔๒)

ประกาศโอนโรงเรียนกฎหมายไปขึ้นแก่
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชธิปก ป.ร.

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นว่า นิติศึกษาณโรงเรียนกฎหมายในกระทรวงยุติธรรม ซึ่งอยู่ในความควบคุมของสภานิติศึกษาตามประกาศลงวันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๗ ได้เจริญยิ่งขึ้นเป็นลำดับมา สมดังพระราชประสงค์ที่ได้ประกาศไว้ทุกประการ บัดนี้ มีผลประจักษ์ว่า ได้บรรลุถึงซึ่งวิชาชั้นมหาวิทยาลัยในอารยะประเทศแล้ว จึงเป็นการสมควรที่จะบำรุงต่อไปในทำนองมหาวิทยาลัย ประจวบกับในขณะนี้ รัฐบาลกำลังดำเนินนโยบายในอันจะเลื่อนมาตรฐาน การศึกษาณจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ขึ้นสู่ระดับอุดมศึกษาอันบริบูรณ์

11/10/25๓6

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประสานระเบียบการ
ศึกษานิติศาสตร์เข้ากับมหาวิทยาลัย ดังต่อไปนี้ คือ

๑. ให้ยุบศึกษานิติศึกษาและตั้งคณะนิติศาสตร์ขึ้นใน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒. ให้แผนกข้าราชการพลเรือนในจุฬาลงกรณ์มหา
วิทยาลัยรวมเข้าอยู่ในคณะนิติศาสตร์
๓. ให้โอนโรงเรียนกฎหมายไปสมทบกับคณะนิติศาสตร์
ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๔. ให้หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ เป็นผู้รักษา
ราชการแทนคนบดี้ และให้ดอกเตอร์ ดูปลาตร เป็นผู้
อำนวยการแผนกวิชากฎหมายในคณะนิติศาสตร์นั้น

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

กฎกระทรวงกตาใหม่
ว่าด้วยเส้นทางบินสำหรับเครื่องบิน

อาศัย อำนาจตาม พระราชบัญญัติ การเดินอากาศ แก้ไข
เพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๖๘ มาตรา ๕ ซึ่งแก้ไขโดย
มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศแก้ไขเพิ่มเติม
พุทธศักราช ๒๔๗๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกตาใหม่
ออกกฎว่าด้วยเส้นทางบินสำหรับเครื่องบินไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ เครื่องบินซึ่งบินไปมาระวางประเทศ (เข้ามา
ทางทิศตะวันตกของประเทศสยาม) ที่บินไปมาระวาง
ประเทศพม่า หรือประเทศอินเดีย กับสนามบินตำบล
ดอนเมืองใหม่ทางเข้าและทางออกได้ ๓ ทาง คือ
ทางที่ ๑

ระวางรังกับสนามบินตำบลดอนเมือง ผ่านอำเภอแม่สอด

ก) จากรังกับเข้ามาในพระราชอาณาเขตต์ ผ่านตรง
ที่ว่าการอำเภอแม่สอด (จังหวัดตาก)

ข) จากที่ว่าการอำเภอแม่สอดมาจังหวัดตาก โดย
ผ่านเมืองตากทางตันใต้ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ค) จากจังหวัดตากมาจังหวัดพิษณุโลก โดยตั้งอำเภอธานี (เมืองสุโขทัย) ไร่ทางทิศเหนือ และผ่านเมืองพิษณุโลกทางด้านใต้ ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ง) จากจังหวัดพิษณุโลกมาจังหวัดพิจิตร โดยผ่านเมืองพิจิตรทางด้านตะวันออก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

จ) จากจังหวัดพิจิตรมาจังหวัดนครสวรรค์ โดยผ่านเมืองนครสวรรค์ทางด้านตะวันออก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ฉ) จากจังหวัดนครสวรรค์มาจังหวัดสิงห์บุรี โดยผ่านเมืองสิงห์บุรีทางด้านตะวันตก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ช) จากจังหวัดสิงห์บุรีมาจังหวัดอ่างทอง โดยผ่านเมืองอ่างทองทางด้านตะวันตก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ซ) จากจังหวัดอ่างทองมาตามลำแม่น้ำเจ้าพระยา โดยตั้งพระนครศรีอยุธยาไว้ทางทิศตะวันออก ในระยะประมาณ ๑๐ กิโลเมตร เมื่อแลเห็นสนามบินตำบลดอนเมือง จึงให้ตัดเข้าหาสนามบินตำบลดอนเมือง

ทางที่ ๒

ระวางรังผึ้งกับสนามบินตำบลดอนเมือง ผ่านทะวาย

ก) จากทะวายเข้ามาในพระราชอาณาเขตต์ในแนวจังหวัดกาญจนบุรี โดยผ่านเมืองกาญจนบุรีทางด้านใต้ ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ข) จากจังหวัดกาญจนบุรีมาตามลำน้ำแม่กลองจนถึงทางรถไฟสายใต้ เลียบทางรถไฟมาจนถึงโค้งรถไฟตอนสถานีฉิมพลี โดยอยู่ทางด้านเหนือของทางรถไฟ ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ค) จากโค้งรถไฟมาสะพานพระราม ๖ โดยผ่านสะพานทางด้านเหนือ ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ง) จากสะพานพระราม ๖ ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ตรงมาสนามบินตำบลดอนเมือง

ทางที่ ๓

ระวางรังผึ้งกับสนามบินตำบลดอนเมือง
ผ่านพระเจดีย์สามองค์

ก) จากรังผึ้งเข้ามาในพระราชอาณาเขตต์ทางพระเจดีย์

ข) จากพระเจดีย์สามองค์มาถึงอำเภอวังกะ โดยผ่าน
ที่ว่าการกิ่งอำเภอทางด้านเหนือ ในระยะประมาณ ๑๒
กิโลเมตร

ค) จากที่ว่าการกิ่งอำเภอวังกะ มาที่ว่าการกิ่งอำเภอศรี
สวัสดิ์ โดยผ่านที่ว่าการกิ่งอำเภอศรีสวัสดิ์ทางด้านเหนือ
ในระยะประมาณ ๑๕ กิโลเมตร

ง) จากที่ว่าการกิ่งอำเภอศรีสวัสดิ์ มาที่ว่าการอำเภอ
สองพี่น้อง โดยผ่านที่ว่าการอำเภอทางด้านเหนือ ในระยะ
ประมาณ ๕ กิโลเมตร

จ) จากที่ว่าการ อำเภอ สองพี่น้องมา จังหวัดปทุมธานี
โดยผ่านเมืองปทุมธานีทางด้านใต้ ในระยะประมาณ ๕
กิโลเมตร

ฉ) จากจังหวัดปทุมธานีข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ตรงมา
สนามบินตำบลดอนเมือง

ทางที่ ๑

ระวางสนามบินตำบลดอนเมืองกับรางกึ่ง ผ่านอำเภอแม่สอด

ก) จากสนามบินตำบลดอนเมืองไปตามลำแม่น้ำเจ้า
พระบาถึงจังหวัดอ่างทองโดยตั้งพระนครศรีอยุธยาไว้ ทางทิศ

ตะวันออก ในระยะประมาณ ๑๐ กิโลเมตร และผ่านเมือง
อ่างทองทางด้านตะวันตก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ข) จากจังหวัดอ่างทองไปจังหวัดสิงห์บุรี โดยผ่าน
เมืองสิงห์บุรีทางด้านตะวันตก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ค) จากจังหวัดสิงห์บุรีไปจังหวัดนครสวรรค์ โดยผ่าน
เมืองนครสวรรค์ทางด้านตะวันออก ในระยะประมาณ ๕
กิโลเมตร

ง) จากจังหวัดนครสวรรค์ไปจังหวัดพิจิตร โดยผ่าน
เมืองพิจิตรทางด้านตะวันออก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

จ) จากจังหวัดพิจิตรไปจังหวัดพิษณุโลก โดยผ่าน
เมืองพิษณุโลกทางด้านใต้ ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ฉ) จากจังหวัดพิษณุโลกไปจังหวัดตาก โดยทั้งอำเภอ
ธานี (เมืองสุโขทัย) ไร่ทางทิศเหนือและผ่านเมืองตากทาง
ด้านใต้ ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ช) จากจังหวัดตากตรงไปอำเภอแม่สอด

ซ) ออกนอกพระราชอาณาเขตต์ไปร่างกุ้ง โดยผ่าน
ที่ว่าการอำเภอแม่สอด

ทางที่ ๒

ระวางสนามบินตำบลดอนเมืองกับรังกุ้ง ผ่านทะวาย

ก) จากสนามบินตำบลดอนเมืองไปข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา
ดอนเหนือสะพานพระราม ๖ ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ข) จากสะพานพระราม ๖ ไปโค้งรถไฟสายใต้ตอน
สถานีฉิมพลี

ค) จากโค้งรถไฟเลียบทางรถไฟสายใต้ไปจนถึงลำน้ำ
แม่กลอง โดยอยู่ทางด้านเหนือของทางรถไฟ ในระยะ
ประมาณ ๕ กิโลเมตร ไปตามลำน้ำแม่กลองจนถึงจังหวัด
กาญจนบุรี โดยผ่านเมืองกาญจนบุรีทางด้านใต้ ในระยะ
ประมาณ ๕ กิโลเมตร

ง) จากจังหวัดกาญจนบุรีไปทะวาย โดยออกนอกพระ
ราชอาณาเขตต์ในแนวจังหวัดกาญจนบุรี

ทางที่ ๓

ระวางสนามบินตำบลดอนเมืองกับรังกุ้ง ผ่าน

พระเจดีย์สามองค์

ก) จากสนามบินตำบลดอนเมืองข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา
ไปจังหวัดปทุมธานี โดยผ่านเมืองปทุมธานีทางด้านใต้ ใน
ระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ข) จากจังหวัดปทุมธานีไปที่ว่าการอำเภอสองพี่น้อง โดยผ่านทางอำเภอทางดั้นเหนือ ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ค) จากที่ว่าการอำเภอสองพี่น้องไปที่ว่าการกิ่งอำเภอศรีสวัสดิ์ โดยผ่านทางกิ่งอำเภอทางดั้นเหนือ ในระยะประมาณ ๑๕ กิโลเมตร

ง) จากที่ว่าการกิ่งอำเภอศรีสวัสดิ์ไปที่ว่าการกิ่งอำเภอวังกะ โดยผ่านทางกิ่งอำเภอทางดั้นเหนือ ในระยะประมาณ ๑๒ กิโลเมตร

จ) จากที่ว่าการกิ่งอำเภอวังกะไปพระเจดีย์สามองค์

ฉ) ออกนอกพระราชอาณาเขตต์ไปรังกุ้งทางพระเจดีย์สามองค์

ข้อ ๒ เครื่องบินซึ่งบินไปมาระวางประเทศ ซึ่งบินไปมาระวางอลอร์สตาร์กับสนามบินตำบลตอนเมือง ให้มีทางเข้าและทางออกได้ ๒ ทาง คือ

ทางที่ ๑

ระวางอลอร์สตาร์กับสนามบินตำบลตอนเมือง
ผ่านจังหวัดสงขลา

๑ ก) จากอลอร์สตาร์มาตามถนนสายสงขลาจนถึงเมือง

11/10/2566

สงขลา โดยผ่านเมืองสงขลาทางด้านตะวันตก ในระยะ
ประมาณ ๕ กิโลเมตร

ข) จากจังหวัดสงขลาเลียบฝั่งทะเลขึ้นมาถึงจังหวัด
สมุทรสาคร โดยผ่านเมืองต่าง ๆ ทางด้านตะวันออก ใน
ระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ค) ผ่านเมืองสมุทรสาครทางด้านตะวันตก ในระยะ
ประมาณ ๕ กิโลเมตร เลียบทางรถไฟสายทำจันตรงมายัง
โค้งรถไฟสายใต้ ตอนสถานีฉิมพลี โดยอยู่ทางด้านตะวัน
ตกของทางรถไฟสายทำจัน ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ง) จากโค้งรถไฟสายใต้ตรงมาสะพานพระราม ๖ โดย
ผ่านสะพานพระราม ๖ ทางด้านเหนือ ในระยะประมาณ ๕
กิโลเมตร

จ) จากสะพานพระราม ๖ ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาตรงมา
สนามบินตำบลดอนเมือง

ทางที่ ๒

ระวางอลอร์สตาร์กับสนามบินตำบลดอนเมือง

ผ่านจังหวัดสตูล

ก) จากอลอร์สตาร์มาจังหวัดสตูล โดยผ่านเมืองสตูล
ทางด้านตะวันออก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ข) จากจังหวัดสตูลมาจังหวัดตรัง โดยผ่านเมืองตรัง ทางด้านตะวันออก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ค) จากจังหวัดตรังมาตามทางรถไฟสายใต้จนถึงที่ชุมทางทุ่งสง โดยอยู่ทางด้านตะวันออกของทางรถไฟ ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ง) จากที่ชุมทางทุ่งสงมาตามทางรถไฟจนถึงจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยอยู่ทางด้านตะวันออกของทางรถไฟ ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร ผ่านเมืองสุราษฎร์ธานีทางด้านตะวันออก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

จ) จากจังหวัดสุราษฎร์ธานีเลียบฝั่งทะเลขึ้นมาจนถึงจังหวัดสมุทรสาคร โดยผ่านเมืองต่าง ๆ ทางด้านตะวันออก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ฉ) ผ่านเมืองสมุทรสาครทางด้านตะวันตก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร เลียบทางรถไฟสายท่าจีนตรงมายังโค้งรถไฟสายใต้ ตอนสถานีฉิมพลี โดยอยู่ทางด้านตะวันตกของทางรถไฟสายท่าจีน ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ช) จากโค้งรถไฟสายใต้ตรงมาสะพานพระราม ๖ โดยผ่านสะพานพระราม ๖ ทางด้านเหนือ ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ข) จากสะพานพระราม ๖ ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ตรง
 มาสนามบินตำบลดอนเมือง
ทางที่ ๑

ระวางสนามบินตำบลดอนเมืองกับออลร์สตาร์
ผ่านจังหวัดสงขลา

ก) จากสนามบินตำบลดอนเมืองไปข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา
 ตอนเหนือสะพานพระราม ๖ ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ข) จากสะพานพระราม ๖ ตรงไปโค้งรถไฟสายใต้ตอน
 สถานีฉิมพลี

ค) จากโค้งรถไฟสายใต้เลียบทางรถไฟสายท่าจีน โดย
 อยู่ทางด้านตะวันตกของทางรถไฟสายท่าจีน ในระยะ
 ประมาณ ๕ กิโลเมตร ผ่านเมืองสมุทรสาครทางด้านตะวัน
 ตก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ง) จากจังหวัดสมุทรสาครเลียบฝั่งทะเลลงไปจนถึง
 จังหวัดสงขลา โดยผ่านเมืองต่าง ๆ ทางด้านตะวันออก ใน
 ระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร และผ่านเมืองสงขลาทางด้าน
 ตะวันตก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

จ) จากจังหวัดสงขลาไปตามถนนจนถึงออลร์สตาร์

ทางที่ ๒

๘ ระหว่างสนามบินตำบลดอนเมืองกับบอลอร์สตาร์
ผ่านจังหวัดสตูล

ก) จากสนามบินตำบลดอนเมืองไปข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา
 ดอนเหนือสะพานพระราม ๖ ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ข) จากสะพานพระราม ๖ ตรงไปยังโค้งรถไฟสายใต้
 ดอนเหนือสถานีฉิมพลี

ค) จากโค้งรถไฟสายใต้เลียบทางรถไฟสายท่าจีนตรง
 ไปจังหวัดสมุทรสาคร โดยอยู่ทางด้านตะวันตกของทาง
 รถไฟสายท่าจีน ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร ผ่านเมือง
 สมุทรสาครทางด้านตะวันตก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ง) จากจังหวัดสมุทรสาครเลียบฝั่งทะเลไปจนถึงจังหวัด
 สุราษฎร์ธานี โดยผ่านเมืองต่าง ๆ ทางด้านตะวันออก ใน
 ระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร และผ่านเมืองสุราษฎร์ธานีทาง
 ด้านตะวันออก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

จ) จากจังหวัดสุราษฎร์ธานีไปตามทางรถไฟจนถึงที่ชุม
 ทางทุ่งสง โดยอยู่ทางด้านตะวันออกของทางรถไฟ ใน
 ระยะประมาณ ^{11/10/2566} ๕ กิโลเมตร

ณ) จากตำบลทุ่งสงไปตามทางรถไฟจนถึงจังหวัดตรัง โดยอยู่ทางด้านตะวันออกของทางรถไฟ ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร ผ่านเมืองตรังทางด้านตะวันออก ในระยะ ประมาณ ๕ กิโลเมตร

ข) จากจังหวัดตรังตรงไปจังหวัดสตูล โดยผ่านเมือง สตูลทางด้านตะวันออก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ค) จากจังหวัดสตูลไปอลอรัสตาร์

ข้อ ๓. เครื่องบินที่บินไปมาระวางไข่ง่อนกับสนามบิน ตำบลตอนเมือง ให้มีทางเข้าและทางออกดังนี้

ระวางไข่ง่อนกับสนามบินตำบลตอนเมือง

ผ่านอำเภอรัษฎาประเทศ

ก) ข้ามเขตแดนเข้ามาทางอำเภอรัษฎาประเทศ โดยผ่าน ทางด้านใต้ของที่ว่าการอำเภอรัษฎาประเทศ (จังหวัดปราจีนบุรี) ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ข) จากอำเภอรัษฎาประเทศตรงมาวัดคอกกระบือ อำเภอพนมสารคาม จังหวัดปราจีนบุรี โดยอยู่ทางด้านใต้ของทางรถไฟสายอำเภอรัษฎาประเทศ ในระยะประมาณ ๑๐ กิโลเมตร

ค) จากวัดคอกกระบือข้ามแม่น้ำบางปะกง มาหน้าที่ว่าการอำเภอบางน้ำเปรี้ยว (จังหวัดฉะเชิงเทรา)

ง) จากที่ว่าการอำเภอบางน้ำเปรี้ยวตรงมาสนามบินตำบลดอนเมือง โดยอยู่ทางด้านใต้ของคลองรังสิต ในระยะประมาณ ๑๐ กิโลเมตร

ระวางสนามบินตำบลดอนเมืองกับไข่ง่อน
ผ่านอำเภออรัญญประเทศ

ก) จากสนามบินตำบลดอนเมืองตรงไปที่ว่าการอำเภอบางน้ำเปรี้ยว โดยอยู่ทางด้านใต้ของคลองรังสิต ในระยะประมาณ ๑๐ กิโลเมตร

ข) จากที่ว่าการอำเภอบางน้ำเปรี้ยวข้ามแม่น้ำบางปะกงไปวัดคอกกระบือ

ค) จากวัดคอกกระบือ ตรงไปที่ว่าการอำเภออรัญญประเทศ โดยอยู่ทางด้านใต้ของทางรถไฟสายอรัญญประเทศ ในระยะประมาณ ๑๐ กิโลเมตร

ง) ออกนอกพระราชอาณาเขตค้ำทางที่ว่าการอำเภออรัญญประเทศ ^{๑๑} โดยผ่านที่ว่าการอำเภออรัญญประเทศทางด้านใต้ ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ข้อ ๔ เครื่องบินที่บินไปมาระวางฮานอยกับสนามบิน
ตำบลดอนเมือง มีทางผ่านเข้าและออกได้ ๒ ทาง คือ
ทางที่ ๑

ระวางฮานอยกับสนามบินตำบลดอนเมือง
ผ่านจังหวัดนครพนม

ก) เข้ามาในพระราชอาณาเขตต์ทางจังหวัดนครพนม
โดยผ่านเมืองนครพนมทางด้านตะวันตก ในระยะประมาณ
๕ กิโลเมตร

ข) จากจังหวัดนครพนมมาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยผ่าน
เมืองร้อยเอ็ดทางด้านตะวันตก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ค) จากจังหวัดร้อยเอ็ดมาจังหวัดนครราชสีมา โดย
ผ่านเมืองนครราชสีมาทางด้านตะวันตก ในระยะประมาณ
๕ กิโลเมตร

ง) จากจังหวัดนครราชสีมาเลียบทางรถไฟทางด้าน
ตะวันตก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร ตรงมาสถานี
หมวกเหล็ก

จ) จากสถานีหมวกเหล็กตรงมาอำเภอรังสิต (เมือง
ชัยบุรี) โดยทิ้งเมืองสระบุรีไว้ทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือ
ในระยะไม่น้อยกว่า ๒๐ กิโลเมตร และทิ้งพระนครศรี

อยู่ชยาไว้ทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือ ในระยะไม่น้อยกว่า ๓๕ กิโลเมตร และผ่านที่ว่าการอำเภอรังสิตทางด้านตะวันออก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ฉ) จากอำเภอรังสิตตรงมาสนามบินตำบลดอนเมือง ทางที่ ๒

ก) เข้ามาในพระราชอาณาเขตต์ทางจังหวัดนครพนม โดยผ่านเมืองนครพนมทางด้านตะวันตก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ข) จากจังหวัดนครพนมมาจังหวัดอุดรธานี โดยผ่านเมืองอุดรธานีทางด้านตะวันออก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ค) จากจังหวัดอุดรธานีมาจังหวัดขอนแก่น โดยผ่านเมืองขอนแก่นทางด้านตะวันออก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ง) จากจังหวัดขอนแก่นมาจังหวัดนครราชสีมา โดยผ่านเมืองนครราชสีมาทางด้านตะวันตก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

จ) จากจังหวัด นครราชสีมา เลียบ ทางรถไฟ ทาง ด้านตะวันตก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร ตรงมาสถานีหมวกเหล็ก

ฉ) จากสถานีหมวกเหล็กตรงมาอำเภอรังสิต (เมือง รัษฎบุรี) โดยทั้งเมืองสระบุรีไว้ทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือ ในระยะไม่น้อยกว่า ๒๐ กิโลเมตร และทั้งพระนครศรีอยุธยา ไว้ทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือ ในระยะไม่น้อยกว่า ๓๕ กิโลเมตร และผ่านที่ว่าการอำเภอรังสิตทางด้านตะวันออก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ช) จากอำเภอรังสิตตรงมาสนามบินตำบลดอนเมือง ทางที่ ๑

ระวางสนามบินตำบลดอนเมืองกับสถานอย

ผ่านจังหวัดนครพนม

ก) จากสนามบินตำบลดอนเมืองไปอำเภอรังสิต (เมือง รัษฎบุรี) โดยผ่านที่ทำการอำเภอรังสิตทางด้านตะวันออก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ข) จากอำเภอรังสิตไปสถานีหมวกเหล็ก โดยทั้ง พระนครศรีอยุธยาไว้ทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือ ในระยะ ไม่น้อยกว่า ๓๕ กิโลเมตร ทั้งเมืองสระบุรีไว้ทางด้าน ตะวันตกเฉียงเหนือ ในระยะไม่น้อยกว่า ๒๐ กิโลเมตร

ค) จากสถานีหมวกเหล็กเลียบทางรถไฟทางด้าน ตะวันตก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร ไปจังหวัดนครราชสีมา

โดยผ่านเมืองนครราชสีมาทางด่านตะวันตก ในระยะ
ประมาณ ๕ กิโลเมตร

ง) จากจังหวัดนครราชสีมาไปจังหวัดร้อยเอ็ด โดย
ผ่านเมืองร้อยเอ็ดทางด่านตะวันตก ในระยะประมาณ ๕
กิโลเมตร

จ) จากจังหวัดร้อยเอ็ดไปจังหวัดนครพนม โดยผ่าน
เมืองนครพนมทางด่านตะวันตก ในระยะประมาณ ๕
กิโลเมตร

ฉ) ออกนอกพระราชอาณาเขตต์ทางจังหวัดนครพนม
ทางที่ ๒

ก) จากสนามบินตำบลดอนเมืองไปอำเภอรังสิต โดย
ผ่านท่าอากาศยานรังสิตทางด่านตะวันออก ในระยะประมาณ
๕ กิโลเมตร

ข) จากอำเภอรังสิตไปสถานีหมวกเหล็ก โดยตั้ง
พระนครศรีอยุธยาไว้ทางด่านตะวันตกเฉียงเหนือ ในระยะ
ไม่น้อยกว่า ๓๕ กิโลเมตร ตั้ง เมือง สระบุรีไว้ทาง ด่าน
ตะวันตกเฉียงเหนือ ในระยะไม่น้อยกว่า ๒๐ กิโลเมตร

ค) จากสถานีหมวกเหล็กเลียบทางรถไฟทางด่านตะวัน
ตก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร ไปจังหวัดนครราชสีมา

สีมา โดยผ่านเมืองนครราชสีมาทางด่านตะวันตก ใน ระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ง) จากจังหวัดนครราชสีมาไปจังหวัดขอนแก่น โดย ผ่านเมืองขอนแก่นทางด่านตะวันออก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

จ) จากจังหวัดขอนแก่นไปจังหวัดอุดรธานี โดยผ่าน เมืองอุดรธานีทางด่านตะวันออก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ฉ) จากจังหวัดอุดรธานีไปจังหวัดนครพนม โดยผ่าน เมืองนครพนมทางด่านตะวันตก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ข้อ ๕ เครื่องบินที่บินไปมาภายในพระราชอาณาเขตต์ ระวังสนามบินต่าง ๆ ซึ่งจะต้องบินไปมาในทางเดียวกับเส้น ทางบินระวังประเทศดังกล่าวแล้ว ให้มีทางผ่านเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้สำหรับเครื่องบินบินไปมาระวังประเทศนั้น ทุกประการ

ข้อ ๖ เครื่องบินที่บินไปมาภายในพระราชอาณาเขตต์ นอกนั้น ให้มีทางผ่านดังนี้

๑๒๕

ระวางสนามบินจังหวัดนครราชสีมา กับ จังหวัด
ขอนแก่น อุดรธานี หนองคาย

ทางที่ ๑

ก) จากสนามบินจังหวัดนครราชสีมา ไปจังหวัดขอนแก่น โดยผ่านเมืองขอนแก่นทางด้านตะวันออก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ข) จากจังหวัดขอนแก่น ไปจังหวัดอุดรธานี โดยผ่านเมืองอุดรธานีทางด้านตะวันออก ในระยะประมาณ ๕ กิโลเมตร

ค) จากจังหวัดอุดรธานี ตรงไปจังหวัดหนองคาย

ทางที่ ๒ จากสนามบินจังหวัดร้อยเอ็ด ตรงไปจังหวัดขอนแก่น

ทางที่ ๓ จากสนามบินจังหวัดอุดรธานี ตรงไปจังหวัดนครพนม

ข้อ ๗. ผู้ใดละเมิดต่อบทบัญญัติแห่งกฎนี้ ต้องระวางโทษตามซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พุทธศักราช ๒๔๖๕

กฎนี้ให้ไว้แต่วันที่ ๒๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
นายพลเรือโท พระยาราชวังสัน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

11/10/2566

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๐ วันที่ ๗ พฤษภาคม หน้า ๑๕๙)

พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยกรรมนุญราชการฝ่ายพลเรือน
พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีถวายคำปรึกษาว่า ราชการได้เปลี่ยนแปลงมาเป็นลำดับจนถึงบัดนี้ เป็นการสมควรที่จะจัดวางระเบียบเพื่อให้ราชการดำเนินสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยกรรมนุญราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติและประกาศซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับบทพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้แบ่งการบริหารราชการแผ่นดินเป็นกระทรวง รัฐมนตรีเป็นผู้ว่าการ

ส่วนราชการในพระราชสำนัก ให้มีศาลว่าการพระราชวังฐานะเทียบได้ด้วยกระทรวง มีผู้สำเร็จราชการพระราชวังเป็นหัวหน้ารับผิดชอบ

มาตรา ๕ ถ้ากระทรวงใดมีราชการสำคัญหลายอย่าง จะตั้งทบวงขึ้นอยู่ในกระทรวงนั้นก็ได้ รัฐมนตรีเป็นผู้ว่าการในฐานะเป็นผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

มาตรา ๖ ในกระทรวงหนึ่งอาจแบ่งราชการออกเป็นดังนี้

- (๑) กรมเลขานุการรัฐมนตรี
- (๒) กรมปลัด
- (๓) กรมอื่น ๆ ตามความจำเป็น

กระทรวงใด กรมใด ควรมีที่ปรึกษา ก็ให้มีได้

มาตรา ๗ กรมเลขานุการรัฐมนตรี มีเลขานุการรัฐมนตรีเป็นหัวหน้า ขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงและเป็นตำแหน่งการเมือง

กรมปลัด มีหน้าที่ราชการประจำทั่วไปในกระทรวง มี
ปลัดทุลตลอดเป็นหัวหน้า

กรมอื่น ๆ มีอธิบดีหรือเจ้ากรมเป็นหัวหน้า

กรมอาจแบ่งราชการออกเป็นกอง มีหัวหน้ากองเป็นผู้
รับผิดชอบ

กองอาจแบ่งเป็นแผนก มีหัวหน้าแผนกเป็นผู้รับผิดชอบ

มาตรา ๘ กระทรวง ทบวง กรม และ หน่วยราชการ
ที่มีฐานะเทียบได้ด้วยกรม ให้ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ

ส่วน การ แบ่ง แผนกงาน ภายในกรมให้ทำโดย พระราช
กฤษฎีกา

มาตรา ๙ ในการบริหารราชการท้องถิ่น ให้แบ่งท้องถิ่น
เป็น

(๑) มณฑล

(๒) จังหวัด

(๓) อำเภอ

มาตรา ๑๐ มณฑลหนึ่งให้มีสมุหเทศาภิบาลเป็นหัวหน้า
สังกัดกระทรวงมหาดไทย และมีหน้าที่บังคับบัญชารับผิดชอบ
ในทางปกครองเหนือบรรดาข้าราชการซึ่งกระทรวง ทบวง
หรือ กรม ตั้งขึ้นเป็นเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ในมณฑลนั้น

มาตรา ๑๑ จังหวัดหนึ่งใหม่ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้า
ชั้นต่อสมุหเทศาภิบาล และมีหน้าที่บังคับบัญชารับผิดชอบ
ในทางปกครองเหนือบรรดาข้าราชการซึ่งกระทรวง ทบวง
หรือกรม ตั้งขึ้นเป็นเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ในจังหวัดนั้น

มาตรา ๑๒ อำเภอหนึ่งใหม่มีนายอำเภอเป็นหัวหน้าชั้น
ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และมีหน้าที่บังคับบัญชารับผิดชอบ
ในทางปกครองเหนือบรรดาข้าราชการซึ่งกระทรวง ทบวง
หรือ กรม ตั้งขึ้นเป็นเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ในอำเภอนั้น

มาตรา ๑๓ ในท้องที่ใดสมควรจะจัดตั้งเทศบาลชั้น ก^๑
ให้จัดตั้งขึ้นได้ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๔ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎวางระเบียบ
ทางปฏิบัติราชการให้ต้องด้วยความมุ่งหมายแห่งพระราชบัญญัติ
นี้

ประกาศมาณวันที่ ๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

17/10/566 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม หน้า ๓๖๗)

พระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวงและกรม

พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประกาศ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีถวายคำปรึกษาว่า สมควรจัดตั้งกระทรวงและกรม ให้เป็นฐานะอันราชการจะได้ดำเนินไปสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวงและกรม พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้มีกระทรวงดังต่อไปนี้

๑. กระทรวงกลาโหม
๒. กระทรวงมหาดไทย
๓. กระทรวงเศรษฐกิจ
๔. กระทรวงยุติธรรม
๕. กระทรวงพระคลัง
๖. กระทรวงธรรมการ
๗. กระทรวงการต่างประเทศ

มาตรา ๕ กระทรวงกลาโหมมีหน้าที่ป้องกันราชอาณาจักร
ราชการกระทรวงกลาโหมให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบ
แบบแผนที่มีอยู่

มาตรา ๖ กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่ในการปกครอง
รักษาความสงบเรียบร้อยภายในราชอาณาจักร และบริหาร
การสาธารณสุข

มาตรา ๗ ราชการกระทรวงมหาดไทยแบ่งเป็น

๑. กรมเลขาธิการรัฐมนตรี
๒. กรมปลัด
๓. กรมมหาดไทย

๔. กรมสาธารณสุข

๕. กรมตำรวจ
๖. กรมอัยการ
๗. กรมนคราทร
๘. กรมราชทัณฑ์
๙. สภาการแพทย
๑๐. สภาการสาธารณสุข

มาตรา ๘ กระทรวงเศรษฐกิจมีหน้าที่บริหารการเศรษฐกิจ

มาตรา ๙ ราชการกระทรวงเศรษฐกิจแบ่งเป็น

๑. กรมเลขานุการรัฐมนตรี
๒. กรมปลัด
๓. กรมเกษตร
๔. กรมการประมง
๕. กรมป่าไม้
๖. กรมที่ดินและโลหกิจ
๗. กรมชลประทาน
๘. กรมพาณิชย์
๙. กรมสหกรณ์
๑๐. กรมรถไฟ
๑๑. กรมไปรษณีย์โทรเลข

๑๒. กรมเจ้าท่า

๑๓. กรมวิทยาศาสตร์

มาตรา ๑๐ กระทรวงยุติธรรมมีหน้าที่บริหารการศาล
ยุติธรรมตามกฎหมาย

มาตรา ๑๑ ราชการกระทรวงยุติธรรมแบ่งเป็น

๑. กรมเลขานุการรัฐมนตรี
๒. กรมปลัด
๓. คณะกรรมการตุลาการ
๔. ศาลยุติธรรม

มาตรา ๑๒ กระทรวงพระคลังมีหน้าที่บริหารการเงิน
แผ่นดิน การภาษีอากรและการพัสดุ

มาตรา ๑๓ ราชการกระทรวงพระคลังแบ่งเป็น

๑. กรมเลขานุการรัฐมนตรี
๒. กรมปลัด
๓. กรมบัญชีกลาง
๔. กรมพระคลัง
๕. กรมสรรพากร
๖. กรมศุลกากร
๗. กรมสรรพสามิตดีและฝิ่น

๘. กรมพัสดุแห่งชาติ

มาตรา ๑๔ กระทรวงธรรมการมีหน้าที่บริหารการศึกษา -
การธรรมการและการศิลปากร

มาตรา ๑๕ ราชการกระทรวงธรรมการแบ่งเป็น

๑. กรมเลขานุการรัฐมนตรี
๒. กรมปลัด
๓. กรมศึกษาธิการ
๔. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๕. กรมธรรมการ
๖. กรมศิลปากร

มาตรา ๑๖ กระทรวงการต่างประเทศมีหน้าที่บริหารการ
ต่างประเทศ

มาตรา ๑๗ ราชการกระทรวงการต่างประเทศแบ่งเป็น

๑. กรมเลขานุการรัฐมนตรี
๒. กรมปลัด
๓. กรมการเมือง
๔. ทูตและกงสุล

มาตรา ๑๘ กรมต่างๆ ดังกล่าวแล้วแต่ยังไม่ตั้งขึ้น ให้
11/10/2566
สำนักงานไว้แก่กรมใดกรมหนึ่ง

มาตรา ๑๙ นอกจากกระทรวงต่างๆ ตั้งกล่าวแล้ว ให้
มีสภาและกรมอิสระขึ้นตรงต่อคณะรัฐมนตรีดังต่อไปนี้

๑. กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
๒. กรมร่างกฎหมาย
๓. กรมตรวจเงินแผ่นดิน
๔. กองการโฆษณา
๕. กรมการข้าราชการพลเรือน
๖. สภาเศรษฐกิจ
๗. ราชบัณฑิตยสภา

มาตรา ๒๐ ศาลว่าการพระราชวัง มีหน้าที่บริหารราชการ
ในพระราชสำนัก

มาตรา ๒๑ ราชการศาลว่าการพระราชวังแบ่งเป็น

๑. กรมราชเลขานุการในพระองค์
๒. กรมปลัด
๓. กรมวัง
๔. กรมพระราชพิธี
๕. กรมโขน
๖. กรมวังนอก
๗. กรมมหาดเล็กหลวง

๑๓๖

๘. กรมราชพาหนะ

๙. กรมทหารรักษาวัง

๑๐ กรมพระคลังข้างที่

ประกาศมาณวันที่ ๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม หน้า ๑๗๒)

พระราชบัญญัติเครื่องแบบทหารเรือ
พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปก ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีถวายคำปรึกษาว่า เป็นการสมควรแก้ไขเปลี่ยนแปลงเครื่องแบบทหารเรือเพื่อเป็นไปในทางสะดวกและทางประหยัดทรัพยากรยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหารเรือขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีดังต่อไปนี้

หมวด ๑

บทเปิดเสร็จทั่วไป

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเครื่องแบบทหารเรือ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชกำหนดเครื่องแต่งกายทหารเรือ พุทธศักราช ๒๔๖๕ พระราชกำหนดเครื่องแต่งกายทหารเรือแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๒ กับบรรดาประกาศแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมอันต่อเนื่องกับพระราชกำหนดเครื่องแต่งกายทหารเรือในกาลก่อนนั้นเสียทั้งสิ้น

มาตรา ๔ เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในระหว่างหัวต่อการเปลี่ยนแปลงเครื่องแบบทหารเรือ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนดการใช้เครื่องแบบตามพระราชกำหนดเดิมต่อไปได้อีกไม่เกินกว่าหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่ใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป และสิ่งใดควรจะเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ได้เมื่อใดก็ให้กำหนดไว้ด้วย

มาตรา ๕ เครื่องแบบทหารเรือบางอย่าง ซึ่งมีได้มีข้อความกล่าวไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนสิ่งซึ่งเป็นเครื่องประกอบกับเครื่องแบบ อันเป็นเครื่องประดับหมายวิชาความรู้ความสามารถ หมายพรรค จำพวกหรือเหล่า หรือตำแหน่งบางอย่าง หรือเป็นเครื่องใช้ในการสงครามทางเรือ การสนามก็ตาม เหล่านี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมีอำนาจกำหนดไว้ได้
โดยกฎหรือข้อบังคับตามสมควรแก่ราชการ

หมวด ๒

เครื่องแบบ

มาตรา ๖ เครื่องแบบพลทหารมีดังต่อไปนี้

ก. หมวด มีสามอย่าง

อย่างที่ ๑ หมวดสักหลาดสีน้ำเงินดำ รูปหมวกกะลาสี
ที่เชิงหมวกมีสายแถบดำพันรอบ ที่สายแถบบ้านหน้ามี
อักษรทองแจ้งนามเรือ หรือนามหน่วยซึ่งสังกัด และมี
อักษรพระปรมาภิไธยย่อเป็นตัวทองกำกับข้างหน้าและข้าง
ท้ายวรรคอักษรนั้น ภายในหมวกมีแถบผ้าขาวกว้างประมาณ
๑๕ ม.ม. เย็บติดสองข้างไว้เป็นสายรัดคาง หมวกอย่างนี้
ใช้เฉพาะในประเทศหนาว

อย่างที่ ๒ หมวกผ้าขาวมีรูปและลักษณะเหมือนอย่างที่ ๑

อย่างที่ ๓ หมวกผ้าสักหลาดมีรูปและลักษณะเหมือนอย่างที่ ๑

ข. เสื้อ มีสองอย่าง

อย่างที่ ๑ เสื้อสักหลาดสีน้ำเงินดำ รูปเสื้อกะลาสี
แขนยาวรอบคอ มีเสื้ออย่างนี้ให้ใช้เฉพาะเมื่ออากาศ

หนาว

ตัวอย่างที่ ๒ เสื้อผ้าขาว รูปเสื้อกะลาสี แขนยาวรวบ
ที่ข้อมือ

ตัวอย่างที่ ๓ เสื้อผ้ากาก็ รูปเหมือนอย่างที่ ๒ แต่แขนยาว
ลงไปใต้ศอกเพียงประมาณ ๓ ซม. และไม่รวบปลายแขน

ตัวอย่างที่ ๔ เสื้อสวมกันหนาว เป็นเสื้อสักหลาดสี
น้ำเงินดำรูปคัพเวอร์โค้ดแหวกคอ มีตุ้มทองตราพระมหา
มงกุฎกับสมอสองแถว แถวละสี่ตุ้ม ชายเสื้อเบื้องล่างอย
เหนือเข้าเพียงกึ่งขา สำหรับสวมซ้อนเสื้อทั้งสามอย่าง
กล่าวมาแล้ว เพื่อกันหนาว ให้ใช้เฉพาะในหน้าที่ราชการ
หรือในประเทศหนาว เสื้ออย่างนี้ไม่มีเครื่องหมายยศ

ค. ผ้าผูกคอ เสื้ออย่างที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ที่กล่าว
มาในข้อ ข. นั้น มีผ้าผูกคอสีดำ สอดใต้ชายเสื้อปกหลัง
ผูกเป็นปมไว้ข้างหลังแล้วรวบกลางผ้าผูกไว้ที่หน้าอก ข เป็น
เครื่องประกอบทั้งสามอย่าง

ง. ผ้าปกหลัง เสื้ออย่างที่ ๑ และที่ ๒ ที่กล่าวมา
แล้วในข้อ ข. นั้น มีผ้าปกหลังสีน้ำเงินดำซึ้งมีแถบขาว
ขนาด ๒ ซม. ตรึงโดยรอบเป็นรูปมุนฉาก ห่างจากขอบ
๕ ม.ม. ซ้อนหรือเย็บติดชายเสื้อปกหลังอีกชั้นหนึ่ง

11/10/2566

จ. กางเกง มีตัวอย่าง

เครื่องอย่างที่ ๑ กางเกงสักหลาดสีน้ำเงินดำ รูปกางเกงกะลาสี
 เครื่องอย่างที่ ๒ กางเกงผ้าขาว รูปเหมือนอย่างที่ ๑
 อย่างที่ ๓ กางเกงผ้ากากี รูปเหมือนอย่างที่ ๑
 เครื่องอย่างที่ ๔ กางเกงผ้ากากีขาสั้น (เพียงเข่า) รูปตาม
 แบบราชนาวี

ฉ. รองเท้า มีรองเท้าบูตผูกหนังดำ หนึ่งนอกเวลา
 เข้าแถวอนุญาตให้ใช้รองเท้าผู้ชายชนิดผูกกับเครื่องแบบ
 ขาว และรองเท้าผู้หญิงสีน้ำตาลชนิดผูกกับเครื่องแบบสี
 กากีได้ใช้รองเท้าเหล่านี้ต้องมีลวดลาย พื้นและสันไม่
 เป็นยางหรือหนังดิบ และต้องเป็นรองเท้าชนิดมีสัน

มาตรา ๗ เครื่องแบบนายทหารชั้นจำเริญเหมือนกับเครื่อง
 แบบพลทหาร ซึ่งได้กำหนดไว้ในมาตรา ๖ ทุกประการ
 เพิ่มเติมแต่เครื่องหมายยศ ดังได้กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕

มาตรา ๘ เครื่องแบบนายทหารชั้นพันจามีดังต่อไปนี้

เครื่อง ก. หมวก มีหมวกเก็บสักหลาดสีน้ำเงินดำทรงหม้อ
 ตาล กะบังหน้าเป็นหนังดำ มีแถบผ้าดำทอเป็นริ้วพันเชิง
 หมวกโดยรอบ ที่กลางแถบตรงศูนย์กลางหน้าหมวก มีตรา
 พระมหามงกุฎกับสมอและใบชัยพฤกษ์สองข้าง ๆ ละสี่ใบ
 ทำด้วยทองแดงชุบทองเป็นเครื่องประดับ มีสายรัดคาง

หนังสือพิมพ์ที่เชิงหมวกหน้ากะบังหน้า โยงด้วยดุมทอง
ตราพระมหามงกุฎกับสมอขนาดย่อม อันติดไว้ที่เชิงหมวก
ชายกะบังหน้าข้างละหนึ่งดุม

ข. ปลอกหมวก หมวกที่กล่าวมาในข้อ ก. นมีปลอก
ผ้าหุ้มได้สองอย่าง คือปลอกผ้าขาวและปลอกผ้ากา

ก. เสื้อ มีสี่อย่าง

อย่างที่ ๑ เสื้อสักหลาดสีน้ำเงินดำ รูปตุ้มนิก มีดุมทอง
ตราพระมหามงกุฎกับสมอสองแถวๆ ละเจ็ดดุม กอเสื้อ
ตั้งสูงเพียงเศษสามส่วนสี่แห่งคอ ที่ชายแขนเสื้อทั้งสอง
ข้างมีดุมทองตราพระมหามงกุฎกับสมอขนาดย่อม ประดับ
ตามแนวนอนข้างละสามดุม มีลวดไหมดำถักประดับเป็น
รังดุม โดยแนวตั้งภายใต้ดุมและแถวดุมให้สูงจากปลาย
แขนเสื้อ โดยระยะ ๔ ซม. สำหรับใช้เป็นเสื้อหนาว
เฉพาะในเมื่ออากาศหนาว

อย่างที่ ๒ เสื้อผ้าขาวแบบราชการ มีตะเข็บหลังสี่
ตะเข็บเปิดชายที่ตะเข็บข้างทั้งสองข้าง มีดุมทองตราพระ
มหามงกุฎกับสมอหนึ่งแถวห้าดุม

อย่างที่ ๓ เสื้อผ้ากา กั แบบเดียวกันกับอย่างที่ ๒

อย่างที ๔ เสื้อสวมกันหนาว เป็นเสื้อสักหลาดสี
น้ำเงินดำรูปไอเวอร์โคต ชายเสื้อเบี่ยงล่างเพียงกึ่งน่อง
มีดุมทองตราพระมหามงกุฎกับสมอสองแถว ๆ ละสี่ดุม มี
แถบสักหลาดรัดหลังขัดดุมทองตราพระมหามงกุฎกับ สมอที่
ปลายแถบข้างละหนึ่งดุม เส้นสำหรับสวมซ้อนเสื้อทง
สามอย่างที่กล่าวมาแล้ว เพื่อกันหนาว ให้ใช้เฉพาะใน
ประเทศหนาว เสื้ออย่างนี้ไม่มีเครื่องหมายยศ

ง. เครื่องหมายยศ เครื่องหมายยศนายทหารชั้น
พันจ่า ให้ติดบังใหม่ทองซึ่งกล่าวไว้ในมาตรา ๑๖ ที่ต้นแขน
ซ้ายเสื้ออย่างที ๑ ที ๒ และที ๓ ใต้ไหล่ประมาณ ๘ ซม.
ติดเอามุมบังขึ้นข้างบน

จ. กางเกง มีสี่อย่าง

อย่างที ๑ กางเกงสักหลาดสีน้ำเงินดำ ขาวาว

อย่างที ๒ กางเกงผ้าขาว รูปเหมือนอย่างที ๑

อย่างที ๓ กางเกงผ้าก่ากั รูปเหมือนอย่างที ๑

อย่างที ๔ กางเกงผ้าก่ากัขาสั้น (เพียงเข้า) รูปตาม
แบบราชนาวี

ฉ. รองเท้า มีรองเท้าและการใช้รองเท้าได้เช่นเดียวกับ
ที่กล่าวไว้ในมาตรา ๖ ข้อ ฉ.

มาตรา ๘ เครื่องแบบนักเรียนนายเรือมีดังต่อไปนี้

ก. หมวก : มีหมวกเหมือนที่ได้กล่าวไว้ในมาตรา ๘
ข้อ ก. และข้อ ข. เว้นแต่ตราพระมหามงกุฎกับสมอหน้า
หมวกเป็นแผ่นกำมะหยี่ปักด้น พระมหามงกุฎปักด้วยด้น
ทอง สมอบักด้วยด้นเงิน กรอบใบชัยพฤกษ์ปักด้วยด้น
ทองสองข้าง ๆ ละสองใบ

ข. เสื้อ มีสี่อย่าง

อย่างที่ ๑ เหมือนอย่างที่ ๑ ในมาตรา ๘ ข้อ ค.

อย่างที่ ๒ เหมือนอย่างที่ ๒ ในมาตรา ๘ ข้อ ค.

อย่างที่ ๓ เสื้อผ้ากากี รูปเสื้อเชิ้ตคอพับแบบราชนาวี
เสื้อทั้งสามอย่างนี้ มีคุมทองหมายชนิดที่คอเสื้อ
ข้างละหนึ่งคุม

อย่างที่ ๔ เหมือนกับอย่างที่ ๔ ในมาตรา ๘ ข้อ ค.

ค. อินทรชุน มีอินทรชุนทำด้วยสักหลาดสีน้ำเงินดำ
รูปสี่เหลี่ยมยาวปลายรวบกว้าง ๕ ซม. ยาวตามควรแก่
ส่วนบ่าบุคคล ที่มีรวมมีคุมทองตราพระมหามงกุฎกับสมอ
ขนาดย่อมหนึ่งคุม มีแถบไหมทองขนาด ๖ ม.ม. พาด
ที่ศูนย์กลางอินทรชุนตลอดตามยาว

ง. กางเกง มีสามอย่าง

ถนนศ. อย่างที่ ๑ เหมือนอย่างที่ ๑ ในมาตรา ๙ ข้อ จ.
 ๒. อย่างที่ ๒ เหมือนอย่างที่ ๒ ในมาตรา ๙ ข้อ จ.
 ๓. อย่างที่ ๓ เหมือนอย่างที่ ๔ ในมาตรา ๙ ข้อ จ.
 ๔. กระจกเงา ร่องเท้า มีร่องเท้าและการใช้ร่องเท้าได้อย่าง
 เดียวกับที่กล่าวไว้ในมาตรา ๙ ข้อ ฉ.
 ๕. เครื่องแบบนายทหารชั้นสัญญาบัตรมีดังต่อไปนี้

ก. หมวก มีสี่อย่าง คือ
 ๑. อย่างที่ ๑ หมวกแพรขนสีดำ รูปก็อกเสทแข่งขลิบ
 แพรดำ ๑ เส้นแต่ นายทหารชั้นนายพลเรือขลิบทองเหลือง
 มีเครื่องประดับข้างหมวกเบื้องขวา ตรงกลางเป็นเบาะผูก
 ด้วยแถบแพรดำ มีเครื่องทองตรงเหนือเบาะนี้ ๑ ชิ้น
 ๒. หมวกทองตราพระมหามงกุฎกับสมอหนึ่งตุ้มต่างกันคือมี
 นายพลเรือตรีขึ้นไปมีเกลียวทองใหญ่หนึ่งเกลียว และพื้นกัน
 อยู่กลาง และมีเกลียวทองเล็กสองข้างเกลียวทองใหญ่นั้น
 อีกข้างละสองเกลียว นายทหารชั้นนายพลเรือจัตวา นาย
 นาวาเอก และนายนาวิกโยธิน มีเกลียวทองใหญ่อยู่กลางหนึ่ง
 เกลียว และยังมีเกลียวทองเล็กข้างละหนึ่งเกลียว

11/10/2566

ชั้นนายนาตราลงไปมีแต่เกลียวทองใหญ่หนึ่งเกลียว หมวก
ชนิดนี้สำหรับใช้ระเงาะในประเทศหนาว

อย่างที ๒ หมวกเก็บ เหมือนที่ได้กล่าวไว้ในมาตรา ๘
ข้อ ก. และข้อ ข. เว้นแต่ตราพระมหามงกุฎกับสมอหน้า
หมวกเป็นแผ่นก้ามเหยิบักดิน พระมหามงกุฎปักด้วยดิน
ทอง และ สมอบักด้วยดินเงิน กรอบใบชัยพฤกษ์ปักด้วย
ดินทองสองข้าง ๆ ละสี่ใบ

อย่างที ๓ หมวกกันแดดสีขาวยุโรปเฮลเมตแบบราช
นาวี มีผ้าขาวจับพันรอบ และ มีชายผ้าสีขาบแนบจาก
ผ้าจับนั้นที่เบื่องบนโดยรอบ เวลาแต่งเต็มยศใช้สายรัดคาง
ใหม่ทองขนาด ๑๒ ม. ม. ตรึงบนสักหลาดสีน้ำเงินดำ
นอกจากนี้ใช้สายรัดคางหนึ่งเหลือ

อย่างที ๔ หมวกกันแดดสีทากี รูปเฮลเมตแบบราช
นาวีเหมือนอย่างที ๓ แต่ไม่มีชายผ้าสีขาบแนบจากผ้าจับ
ที่พันอยู่โดยรอบ

ข. เสื้อมืบบอย่าง

อย่างที ๑ เสื้อใหญ่ เป็นเสื้อสักหลาดสีน้ำเงินดำ
ชั้นนายพลเรือ ชั้นในเป็นสีขาวยุโรปเสื้อหางออกปิด เอว
รัด มีคุมทองตราพระมหามงกุฎกับสมอสองแถว ๆ ละแปด

๓. ชายเสื้อด้านหน้าเพียงเอว ชายเสื้อด้านหลังบากเป็น
 หางเสือ ๒ รูปลิ้น ๒ แถงเวลาเย็น ๓ คอเสื้อเป็นรูปคอตั้ง
 พื้นสักหลาดขาว ขอบล่างขลิบแถบไหมทองขนาด ๑๒ ม.ม.
 ขอบบนขลิบแถบไหมทอง ต่างกันเป็นสองขนาด ๓ คอ
 เสื้อนายทหารชั้นนายพลเรือ ๓ ขลิบแถบไหมทองขนาด ๓๒
 ม.ม. ๔ เสื้อนายทหารชั้นนายนาวาและนายเรือ ๓ ขลิบแถบ
 ๕ ไหมทองขนาด ๒๕ ม.ม. ๖ ที่ชายแขนเสื้อทั้งสองข้าง ๗ มี
 เครื่องหมายพรรคหรือจำพวกและหมายยศ ๘ ดังกล่าวไว้ใน
 มาตรา ๑๓ และ ๑๗ กับที่ชายแขนเสื้อด้านนอกเย็บข้าง
 ๙ หน้า มีแผ่นผ้า เป็นชาย แฉลบ รองคุม แขนเสื้อ ๑๐ ทำด้วย
 ๑๑ สักหลาดสีขาว ขลิบไหมทอง ต่างกันเป็นสองขนาด ๑๒ เสื้อ
 ๑๓ นายทหารชั้นนายพลเรือ ๑๔ ขลิบแถบไหมทองขนาด ๒๕ ม.ม.
 ๑๕ เสื้อนายทหารชั้นนายนาวาและนายเรือ ๑๖ ขลิบแถบไหมทอง
 ๑๗ ขนาด ๑๒ ม.ม. บนแผ่นผ้าชายแฉลบนี ๑๘ มีคุมทองตรา
 ๑๙ พระมหามงกุฎกับสมอขนาดย่อมประดับตาม แนวตั้งข้างละ
 ๒๐ สามคุม ๒๑ ที่ด้านหลังหางเสื้อเพียงเอวเสื้อทั้งสองข้าง ๒๒ มีปก
 ๒๓ เป้าสีน้ำเงินดำ ๒๔ ขลิบแถบไหมทองต่างกันเป็นสองขนาด
 ๒๕ ชั้นนายพลเรือแถบไหมทองขนาด ๒๕ ม.ม. ชั้นนายนาวา
 ๒๖ และนายเรือ ๒๗ แถบไหมทองขนาด ๑๒ ม.ม. ๒๘ และมีคุม

ทองตราพระมหามงกุฎกับสมอ ขนาดย่อม ตรึงที่เสื่อรับชาย
ปกเป่าเป็นแนวอนข้างละสามคืบ นอกจากนั้นมุดุมทอง
ตราพระมหามงกุฎกับสมอ ประดับที่เอวเสื่อด้านหลังเพื่อ
รับเข็มขัดสองคืบ และที่ชายเสื่อเบื้องล่างอีกข้างละหนึ่ง
คืบ เสื่อชนิดนี้สำหรับใช้ณะเพาะในประเทศหนาว

อย่างที ๒ เสื่อกลาง เป็นเสื่อสักหลาดสีน้ำเงินดำ
รูปฟรอกโคต ชายเสื่อเบื้องล่างเพียงเข้า มุดุมทองตรา
พระมหามงกุฎกับสมอสองแถว ๆ ละสี่คืบ คอเปิดพับชาย
แหวกที่อกสองชาย ที่แขนเสื่อมีเครื่องหมายพรรคหรือ
จำพวกและหมายยศตั้งกล่าวไว้ในมาตรา ๑๓ และ ๑๗ เสื่อ
ชนิดนี้ใช้ณะเพาะในประเทศหนาว

อย่างที ๓ เสื่อน้อย เป็นเสื่อสักหลาดสีน้ำเงินดำ
รูปตุ๊ก มีมุดุมทองตราพระมหามงกุฎกับสมอสองแถว ๆ ละ
สี่คืบ คอเปิดพับชายแหวกที่อกสองชาย ที่แขนเสื่อมี
เครื่องหมาย พรรค หรือ จำพวก และหมายยศ ตั้งกล่าวไว้ใน
มาตรา ๑๓ และ ๑๗ เสื่อชนิดนี้สำหรับใช้ณะเพาะเมื่อ
อากาศหนาว

อย่างที ๔ เสื่อผ้าขาวชนิดคอปิดแบบราชการเหมือน
อย่างทีระบุไว้ในมาตรา ๘ ข้อ ค. อย่างที ๒

๕. อย่างที่ ๕ เสื้อผ้าหรือสักหลาดสักกั เหมือนอย่างที
 ระบุไว้ในมาตรา ๘ ข้อ ค. อย่างที่ ๓
 ๖. อย่างที่ ๖ เสื้อผ้าสัก กั รูปเสื้อเชิ้ตคอพับแบบราชนาวิ
 ๗. อย่างที่ ๗ เสื้อสโมสรด้า เป็นเสื้อสักหลาดสีน้ำเงิน
 ด้าเปิดอก รูปเมสส์แย็กเก็ต มีดุมทองตราพระมหามงกุฎ
 กับสมอสองแถว ๆ ละสองดุม กับมีดุมคู่อย่างเดียวกันจัด
 ระหว่างรังดุมบนหนึ่งคู่ ที่แขนเสื้อมีเครื่องหมายพรรคหรือ
 จำพวกและหมายยศ ดังกล่าวไว้ในมาตรา ๑๓ และ ๑๗
 มีเสือกักสักหลาดสีน้ำเงินด้าหรือเสือกักผ้าขาวสวมภายใน
 เสื้อนั้น ที่เสือกักมีดุมทองตราพระมหามงกุฎกับสมอขนาด
 ย่อมหนึ่งแถวสามหรือสี่ดุมตามความพอใจ เสื้อชนิดนี้
 สำหรับใช้เฉพาะในประเทศหนาว

๘. อย่างที่ ๘ เสื้อสโมสรขาว เป็นเสื้อผ้าขาวมีรูปและ
 ลักษณะเหมือนกันกับอย่างที ๗ ทุกประการ เว้นแต่ไม่มี
 เครื่องหมายพรรคหรือจำพวกและหมายยศที่แขนเสื้อ มี
 เสือกักอย่างเดียวกันกับอย่างที ๗ แต่ไม่มีเสือกักสักหลาด
 ๙. อย่างที่ ๙ เสื้อสวมกันหนาวเหมือนทีระบุไว้ในมาตรา
 ๘ ข้อ ค. อย่างที่ ๔ ถ้าเป็นเสื้อนายทหารชั้นนายพลเรือ

ให้มีชั้นใบเป็น สักกลาดสีขาว หรือ สีเขียวชนิดนี้สำหรับใช้
เฉพาะในประเทศหนาว

อย่าง ที่ ๑๐ เสื่อคลุมกันหนาว เป็นเสื่อสักกลาดสี
น้ำเงินดำ รูปเค็บ ยาวเพียงกึ่งนอน คอพับห้อยชายกว้าง
๑๕ ซม. ที่ชายเสื่อทั้งสองข้างเพียงยอดอก มีแผ่นโลหะ
สีทองรูปหัวช้างลายนูนข้างละหนึ่งแผ่น มีห่วงคล้องสาย
สร้อยสีทองสำหรับยึดเสื่อนั้น ถ้าเป็นเสื่อนายทหารชั้น
นายพลเรือใหม่ชั้นใบเป็นสักกลาดสีขาว

ก. เสื่ออย่าง ที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๗ ที่ ๘ ทว่ามาในมาตรา
นี้ ต้องสวมประกอบด้วย เสื่อเช็ด คอเช็ดและผ้าผูกคอ

(๑) เสื่อใหญ่ เช็ดขาวข้อมือแข็ง คอเช็ดขาวแข็ง
ชั้นเดียว มีแพรดำเป็นปลอกเย็บติดกับบัว หุ้มคอเช็ด
อีกชั้นหนึ่ง เหลือเบี่ยงบนไว้ประมาณ ๕ ซม. การสวม
คอเช็ด ซึ่งหุ้มปลอกแพรดำแล้วนี้ ต้องให้หัวต่อของคอ
เช็ดและปลอกแพรดำอยู่ข้างหลัง

(๒) เสื่อกลาง เช็ดขาวข้อมือแข็ง คอเช็ดขาวแข็ง
ชั้นเดียวหรือสองชั้นก็ได้ ผ้าผูกคอแพรหรือไหมดำ เงื่อน
กะลาสี แต่ถ้าประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์อย่างสวมรอบ
คอ ให้ใช้ผ้าผูกคอแพรหรือไหมดำ เงื่อนหูกะต่าย

บรรด (๓) เสื้อน้อย เสื้อเชิ้ตขาวข้อมือแข็งหรืออ่อน คอเชิ้ต
ขาวสองชั้นอ่อนหรือแข็งก็ได้ ผ้าผูกคอแพรหรือไหมดำ
เงื่อนกะลาสี

(๔) เสื้อสโมสอร์ทูกอย่าง ต้องใช้เสื้อเชิ้ตอกแข็ง
หรืออกจับสัขาว คอเชิ้ตแข็งสีขาวชั้นเดียว ผ้าผูกคอ
แพรหรือไหมดำ เงื่อนหูกะต่าย
ขึง เสื้ออย่างที่ ๘ ที่ ๑๐ นั้น สำหรับใช้สวมซ้อน
เสื้ออย่างอื่นที่ได้กล่าวมาแล้ว เพื่อกันหนาว

จ. อินทระณู มีสองอย่าง

อย่างที่ ๑ อินทระณูใหญ่ รูปเอโปเลียดส์ หลังอินทระณู
นายพลเรือ เป็นพื้นไหมทอง ชั้นนายนาวาและนายเรือ
เป็นพื้นสักหลาดสีน้ำเงินดำ ท้องอินทระณูใช้สาบสักหลาด
สีน้ำเงินดำทุกชั้น ท้ายอินทระณู มีตุ้มทองตราพระมหา
มงกุฎกับสมอขนาดย่อมหนึ่งตุ้ม ขอบอินทระณูถักด้วยดิน
ทองและมีริ้วทองแฉวนประดับในส่วนที่เป็น วงกลมที่กลาง
อินทระณูตอนยาว มีสมอเงินขนาดใหญ่เป็นเครื่องประดับ
กับมีเครื่องหมายยศต่างๆ กัน ดังกล่าวไว้ในมาตรา ๑๗
อินทระณูชนิดนี้สำหรับใช้ประกอบกับเสื้อใหญ่และเสื้อ
กลางเท่านั้น

๑๖. ตัวอย่างที่ ๒ อินทรธนูน้อย มีรูปสี่เหลี่ยมยาวปลายรวม กว้าง ๕ ซม. ยาวตามควรแก่บัวบุคคลที่ปลายรวมมีตุ้ม ทองตราพระมหามงกุฎกับสมอขนาดย่อมหนึ่งตุ้ม หลังและ ท้องอินทรธนูหุ้มสักหลาดสีน้ำเงินดำ ๑๐ เว้นไว้แต่อินทรธนู นายทหารชั้นนายพลเรือ หลังอินทรธนูเป็นไหมทองขนาด ๕ ซม. ตีรับอินทรธนูสักหลาดสีน้ำเงินดำ เบบนหลัง อินทรธนูมีเครื่องหมายพรรคหรือจำพวกและหมายเลขประกอบ ตั้งกล่าวไว้ในมาตรา ๑๓ และ ๑๗ ของระเบียบนี้.

๑๗. ด. กางเกง มีห้าอย่าง ดังนี้

๑. ตัวอย่างที่ ๑ กางเกงสักหลาดสีน้ำเงินดำชายยาว ย้อมแถบ ไหมทองกว้าง ๓๒ ม.ม. เว้นแต่ชั้นนายพลเรือ ใช้แถบ ไหมทองขนาด ๕๐ ม.ม. ๑๘. ก. รองเท้า มีสี่ชนิด ดังนี้

๑. ตัวอย่างที่ ๒ เหมือนอย่างthat ๑ ในมาตรา ๕ ข้อ จ. ของระเบียบนี้

๒. ตัวอย่างที่ ๓ เหมือนอย่างthat ๒ ในมาตรา ๕ ข้อ จ. ของระเบียบนี้

๓. ตัวอย่างที่ ๔ เหมือนอย่างthat ๓ ในมาตรา ๕ ข้อ จ. แต่ใช้ สักหลาดสีกากไคน์ด้วย

๔. ตัวอย่างที่ ๕ เหมือนอย่างthat ๔ ในมาตรา ๕ ข้อ จ. ของระเบียบนี้

๕. รองเท้าที่ รองเท้าบูตหรือชุด ชะนิตผูกไม่มีลวดลาย (พื้นและสันไม่เป็นยางและหนังดิบ และต้องเป็น

รองเท้าชนิดมีสัน) ทำด้วยหนังดำหรือหนังสีน้ำตาลหรือ
ผ้าสีขาวยาวตามควรแก่กาล ซึ่งจะได้กำหนดต่อไปในมาตรา ๒๖
มาตรา ๑๑ นักเรียนนายเรือ นายทหารชั้นพันจ่าและ
นายทหารชั้นสัญญาบัตร ให้มีสาตราวุธสำหรับประกอบกับ
เครื่องแบบดังต่อไปนี้

ก. นักเรียนนายเรือ มีมิดเหนือฝักดำ เครื่องทอง
ปลายด้ามเป็นรูปหัวช้าง ยาวประมาณ ๔๐ ซม.

ข. นายทหารชั้นพันจ่า มีกระบี่ฝักหนังดำ เครื่อง
ทองมีโกร่งปลายด้ามเป็นรูปหัวช้าง ยาวประมาณ ๘๕ ซม.

ค. นายทหารชั้นสัญญาบัตร มีกระบี่อย่างเดียวกับ
ข้อ ข. แต่เพิ่มพู่ไหมทองถักไหมดำ ผูกไว้ที่โกร่ง

มาตรา ๑๒ นักเรียนนายเรือ นายทหารชั้นพันจ่าและ
นายทหารชั้นสัญญาบัตร ให้มีเข็มขัดประกอบเครื่องแบบ
ดังต่อไปนี้

ก. นักเรียนนายเรือ ให้มีเข็มขัดสองชนิด

(๑) เข็มขัดมิดเหนือเป็นเข็มขัดหนังดำ กว้าง
ประมาณ ๓ ซม. มีสายทั้งหนังดำห้อยห่วงสี่ทองสองสาย

สำหรับแขวนมีดเหน็บ ที่หัวเข็มขัดเป็นโลหะสีทองกลม
มีตราเป็นพวงใบชัยพฤกษ์รอบพระมหามงกุฎกับสมอ

(๒) เข็มขัดปกติ เป็นเข็มขัดหนังสีน้ำตาล กว้าง
ประมาณ ๔.๕ ซม. หัวเข็มขัดทำด้วยทองเหลือง เป็นรูปห่วง
สี่เหลี่ยมผืนผ้าตั้ง

ข. นายทหารชั้นพันจ่า ใหม่เข็มขัดกะบี่ เป็น
เข็มขัดหนังดำ กว้างประมาณ ๓.๕ ซม. มีสายทั้งหนังดำ
ห้อยห่วงสีทองสองสาย สำหรับแขวนกะบี่ ที่หัวเข็มขัด
เป็นโลหะสีทองกลม มีตราเป็นพวงใบชัยพฤกษ์รอบพระ
มหามงกุฎกับสมอ

ค. นายทหารชั้นสัญญาบัตร ให้มีเข็มขัดสามชนิด

(๑) เข็มขัดกะบี่หนังดำ เป็นเข็มขัดอย่างเดียวกัน
กับข้อ ข. แห่งมาตรฐาน

(๒) เข็มขัดกะบี่สายทอง เป็นเข็มขัดอย่างเดียวกัน
กับข้อ ข. แห่งมาตรฐาน แต่หุ้มหรือทำด้วยสีกหลาดสีดำ
มีแถบไหมทองตรึงบนสายเข็มขัดตรงกลางตลอดสาย ต่าง
กันเป็นสองขนาด ชั้นนายพลเรือ ใช้แถบไหมทองขนาด
๓๒ มม. ชั้นนายนาวาและนายเรือ ใช้แถบไหมทอง
ขนาด ๒๕ มม. และที่สายทั้งกับสายรัดตรึงด้วยไหมทอง

ขนาด ๑๒ ม.ม. ทุกชั้น เข็มขัดชนิดนี้ใช้เฉพาะการแต่ง
เต็มยศใหญ่ในประเทศหนาว

(๓) เข็มขัดปกติ เป็นเข็มขัดหนังสีน้ำตาลอย่างเดียวกับข้อ ก. (๒) แห่งมาตรา

หมวด ๓

เครื่องหมายต่าง ๆ

มาตรา ๑๓ นายทหารชั้นสัญญาบัตร ให้มีเครื่องหมายประกอบกับเครื่องแบบ แสดงแผนก พรรค และจำพวกดังต่อไปนี้

ก. เครื่องหมายแสดงแผนกราชการของนายทหารให้มิดังต่อไปนี้

(๑) แผนกพลรบ ได้แก่ พรรคนาวิน พรรคกลินและพรรคนาวิกโยธิน ให้มีเครื่องหมายแสดงว่าเป็นพลรบ คือ ขมวดแถบไหมทองจะเพาะบั้งสูงสุดของบั้งหมายยศที่แขนเสื้อและที่อินทรธนูน้อยเป็นวงกลม

(๒) แผนกผู้ช่วยรบ บั้งหมายยศไม่ขมวดเช่นพลรบ

(๓) แผนกแพทย์ ให้มีเครื่องหมายทำด้วยโลหะสีทองทำเป็นรูปพระยานาคพันสมอติดเหนือบั้งสูงสุดของบั้งหมายยศที่แขนเสื้อและที่อินทรธนูน้อยไว้ระยะห่างจากบั้งประมาณ

เครื่องหมายที่วันเวลาออกจากประจำการไม่ต้องใช้ ให้
คงใช้แต่เครื่องหมายนอกประจำการอย่างเดียวกันนั้น

ข. เครื่องหมายพรรคและจำพวก ให้มีดังนี้

(๑) นอกจากพรรคนาวิน ให้มีแถบสักหลาดสีต่าง ๆ
เป็นเครื่องหมายพรรคและจำพวก เข็มในช่องไฟระหว่างบัง
แถบใหม่ทองหมายศทุกแห่ง ถ้าเป็นนายทหารชั้นที่มีแถบ
ใหม่ทองหมายศเป็นบังเดียว ให้ติดแถบสักหลาดสีหมาย
พรรคและจำพวกไว้ภายใต้แถบใหม่ทอง กว้างไม่เกินกว่า
๑ ซม. นายทหารชั้นนายพลเรือ ให้ใช้สักหลาดทองสาย
อินทรีนูน้อยเป็นสีเครื่องหมายพรรคและจำพวก

(๒) พรรคและจำพวกใดควรใช้สีใดเป็นเครื่องหมาย
ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมีอำนาจกำหนดขึ้นไว้ตาม
ควรแก่ราชการ

มาตรา ๑๔ นายทหารชั้นสัญญาบัตรนอกประจำการ ให้
ประดับ สมอเงิน ขนาดย่อมเพิ่มขึ้นบน กิ่งกลางอินทรีนูน้อย
หรือบนเครื่องหมายศที่แขนเสื้อทั้งสองข้าง เป็นเครื่อง
หมายนายทหารนอกประจำการ

มาตรา ๑๕ เครื่องหมายศนายทหารชั้นจ่า และจ่า
สำรองมีดังต่อไปนี้

ก. นายทหารชั้นจ่า มีบั้งรูปหางนกแขวงเป็น
แถบกว้าง ๑๒ ม.ม. คือ

(๑) แถบไหมทองตรึงบนสักหลาดสีแดง ให้เหลือ
ชายเป็นขอบจากแถบไหมทองกว้าง ๓ ม.ม. สำหรับใช้กับ
เสื้อเมื่อแต่งเต็มยศ

(๒) แถบสักหลาดสีน้ำเงินตรึงบนผ้าขาว ให้เหลือชาย
เป็นขอบจากแถบสักหลาดกว้าง ๓ ม.ม. สำหรับใช้กับเสื้อ
เมื่อแต่งปกติ

(๓) แถบสักหลาดสีแดงตรึงบนผ้าขาว ให้เหลือชาย
เป็นขอบจากแถบสักหลาดกว้าง ๓ ม.ม. สำหรับใช้กับเสื้อ
สักหลาด

บั้งหัวนเมื่อทำเสร็จแล้วกว้างจากมุมปลายทั้ง ๒ ข้าง
๔ ซม. ให้ระดับบั้งนท. แขนเสื้อข้างซ้าย รววกึ่งกลาง
ระหว่างไหล่กับศอก มุมบั้งอยู่เบื้องล่างโดยกำหนด คือ

จ่าเอก	สามบั้ง
จ่าโท	สองบั้ง
จ่าตรี	หนึ่งบั้ง

ข. จ่าสำรองมีบั้งรูปหางนกแขวง เป็นแถบสักหลาด
สีแดงกว้าง ๑๐ ม.ม. ตรึงบนผ้าขาวให้เหลือชายเป็นขอบ
จากแถบสักหลาดกว้าง ๓ ม.ม. สำหรับติดกับเสื้อทุกชนิด

บั้งที่ว่ามานี้เมื่อทำเสร็จแล้วกว้างจากมุมปลายทั้งสองข้าง ๖ ซม. ให้ระดับบั้งที่แขนเสื้อข้างซ้ายราวกึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอก แต่ให้มุมบั้งกลับขึ้นข้างบน

มาตรา ๑๖ เครื่องหมายยศนายทหารชั้นพันจ่า มีบั้งรูปหางนกแซงแซวเป็นแถบไหมทองกว้าง ๘ ม.ม. ตีริบบนสักหลาดตามสีของพรรคและจำพวกตามมาตรา ๑๓ ข้อ ก. ให้เหลือชายเป็นขอบจากแถบไหมทองกว้าง ๓ ม.ม. โดยกำหนด คือ

พันจ่าเอก	สามบั้ง
พันจ่าโท	สองบั้ง
พันจ่าตรี	หนึ่งบั้ง

บั้งที่ว่ามานี้เมื่อทำเสร็จแล้วกว้างจากมุมปลายทั้งสองข้าง ๖ ซม. ให้ระดับบั้งที่แขนเสื้อข้างซ้ายได้ไหล่ ๘ ซม. แต่ให้มุมบั้งกลับขึ้นข้างบน

มาตรา ๑๗ นายทหารชั้นสัญญาบัตร ให้มีเครื่องหมายยศประดับไว้ที่อินทรีบนแห่งหนึ่ง กับที่แขนเสื้อใหญ่ เสื้อกลาง เสื้อน้อย และเสื้อสโมสร์ดำอีกแห่งหนึ่ง

เครื่องหมายยศนายทหารชั้นสัญญาบัตรที่อินทรีบนนั้น คือ

ก. อินทรีบนใหญ่

ชั้นนายพลเรือ อินทรธนูพื้นทองมีเครื่องหมายทำด้วย
เงิน ประดับในวงกลมแห่งอินทรธนู

จอมพลเรือ เครื่องหมายรูปกลองสองไขว้กัน มีพวง
ใบชัยพฤกษ์วงรอบ

นายพลเรือเอก จักรสามจักร

นายพลเรือโท จักรสองจักร

นายพลเรือตรี จักรหนึ่งจักร

นายพลเรือจัตวา เลื่อนสมอเงินกลางอินทรธนู ซึ่งได้
กล่าวไว้ในมาตรา ๑๐ ข้อ จ. นั้น ลงมาประดับไว้ในวงกลม
แห่งอินทรธนู

ชั้นนายนาวา อินทรธนูพื้นสีกลาดสีน้ำเงินดำ มีแถบ
ทองขนาด ๑๒ ม.ม. ขลิบโดยรอบ และมีจักรเงินประดับ
ทั่ววงกลมแห่งอินทรธนู

นายนาวาเอก จักรสามจักร

นายนาวาโท จักรสองจักร

นายนาวาตรี จักรหนึ่งจักร

ชั้นนายเรือ อินทรธนูพื้นสีกลาดสีน้ำเงินดำ กลัวยัง
มีจักรเงินประดับทั่ววงกลมแห่งอินทรธนู

นายเรือเอก จักรสามจักร

นายเรือโท จักรสองจักร

นายเรือตรี จักรหนึ่งจักร

การประดับจักรบนอินทรรณูใหญ่ให้มีเกณฑ์ดังนี้

๑. จักรประดับตรงกึ่งกลางวงกลม

๒. จักรประดับเป็นคู่ตามแนวขวาง

๓. จักรประดับเป็นรูปสามเหลี่ยม

ข. อินทรรณุน้อย

จอมพลและนายพลเรือ มีเครื่องหมายประดับที่อินทรรณู
พื้นทองโดยระเบียบเดียวกันกับอินทรรณูใหญ่ แต่ไม่มีสมอ
เงิน ส่วนนายพลเรือจัตวา ไม่มีจักร

ชั้นนายนาวาและนายเรือ มีแถบไหมทองประดับบน
อินทรรณูตามขวาง เริ่มต้นแต่ขอบเบื้องล่างแห่งอินทรรณู
มีจำนวนบั้งต่างกันตามชั้นยศ ระยะช่องไฟในระหว่างบั้ง
ห่างกันตามสมควรแก่ส่วนอินทรรณู แต่ไม่เกินกว่า ๕ ม.ม.

นายนาวาเอก แถบไหมทองขนาด ๑๒ ม.ม. สี่บั้ง

นายนาวาโท แถบไหมทองขนาด ๑๒ ม.ม. สามบั้ง

นายนาวาตรี แถบไหมทองขนาด ๑๒ ม.ม. สองบั้ง

กับมีแถบไหมทองขนาด ๕ ม.ม. แหกอยู่ระหว่างกลาง หนึ่งบั้ง

นายเรือเอก แแถบใหม่ทองขนาด ๑๒ ม.ม. สองบั้ง
 นายเรือโท แแถบใหม่ทองขนาด ๑๒ ม.ม. หนึ่งบั้ง
 กับมีแถบใหม่ทองขนาด ๖ ม.ม. อยู่ใต้นหนึ่งบั้ง

นายเรือตรี แแถบใหม่ทองขนาด ๑๒ ม.ม. หนึ่งบั้ง
 เครื่องหมายศที่แขนเสื้อใหญ่ เสอกกลาง เสอกน้อย
 และเสื้อโมสรดำนั้น ให้มีระเบียบตามชั้นยศดังนี้

ชั้นนายพลเรือ มีแถบใหม่ทองขนาด ๕๐ ม.ม. หนึ่งบั้ง
 และมีแถบใหม่ทองขนาด ๑๒ ม.ม. ประดับเป็นบั้งเหนือ
 นั้นขึ้นไป มีจำนวนต่างกัน

จอมพลเรือ	สี่บั้ง
นายพลเรือเอก	สามบั้ง
นายพลเรือโท	สองบั้ง
นายพลเรือตรี	หนึ่งบั้ง

นายพลเรือจัตวา แผนกพลรบ มีแถบใหม่ทองขนาด
 ๑๒ ม.ม. ขมวดเป็นวงกลม แต่ไม่เป็นบั้ง

นายทหาร แผนกผู้ช่วยพลรบ ไม่มียศชั้น นายพล
 เรือจัตวา

ชั้นนายนาวา และนายเรือ มีแถบไหมทองขนาด ๑๒ และ ๖ ม.ม. มีจำนวนบั้งโดยระเบียบเดียวกันกับ อินทรธนูน้อย

การประดับแถบไหมทองบั้งหมายถึงศที่แขนเสื้อทั้งสองข้างนั้น บั้งล่างที่สุดให้ห่างจากปลายแขนเสื้อ เป็นระยะต่างกัน ชั้นจอมพลเรือและนายพลเรือเอก ๒ ช.ม. นอกจากนั้น ๖ ช.ม. และระหว่างบั้งทุกชั้นไว้ระยะช่องไฟตามสมควร แต่ไม่ห่างเกินกว่า ๘ ม.ม.

มาตรา ๑๘ นายทหารซึ่งเป็นราชองครักษ์ ให้มีเครื่องหมายดังต่อไปนี้

ก. มีแผ่นเงินเป็นอักษรพระปรมาภิไธยย่อ กับพระมหามงกุฎติดที่กลางอินทรธนูข้างขวา ถ้าได้เป็นราชองครักษ์ชั้นในรัชกาลใด ก็ติดอักษรพระปรมาภิไธยย่อในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลนั้น เว้นแต่ราชองครักษ์เวรให้ใช้อักษรพระปรมาภิไธยย่อในรัชกาลปัจจุบัน

ข. มีสายโยงขสั๊กสองเส้น เกลียงสองเส้น ต้นสายรวมติดอินทรธนูข้างขวา ให้สายเกลียงสายถัดอยู่ข้างหน้าสองสายข้างหลังสองสาย สอดแขนเข้าในวงสายเกลียง

ข้างหลัง แล้วสอดสายถักข้างหลังลอดใต้แขนมารวมกับ
สายถักสายเกลี้ยงข้างหน้า รวมห่วงคล้องที่ค้อมเสื่อที่หนึ่ง
เบื้องบน

สายโยงยศที่ว่ามีสองชนิด

๑. สายไหมทอง

๒. สายไหมเหลือง

สายโยงยศอย่างใด ใช้กับเครื่องแบบอย่างใดหรือไม่นั้น
มีแจ้งอยู่ในตารางการแต่งเครื่องแบบทหารเรือ สำหรับ
นายทหารชั้นสัญญาบัตรต่อท้ายพระราชบัญญัติ^๕

การติดสายโยงยศที่อินทรธนูข้างขวานั้น ถ้าสวมเสื่อ
ชนิดไม่มีอินทรธนู ให้มีแผ่นผ้าสีน้ำเงินดำรูปตามแบบ
ราชนาวีติดที่บ่าเสื่อข้างขวาข้างเดียว สำหรับโยงสายโยงยศ
แทนอินทรธนู และบนแผ่นผ้าให้ติดอักษรพระปรมาภิไธย
ย่อกับพระมหามงกุฎไว้ด้วย

ราชองครักษ์เวรประจำกรมราชองครักษ์ และราชองครักษ์
เวรเข้าเวรประจำพระองค์ ต้องประดับสายโยงยศกับเสื่อ
ทุกชนิด

๕ ราชองครักษ์เวรประจำกรมราชองครักษ์ ให้ติดครุฑเงิน
บนอินทรธนูซ้ายเป็นเครื่องหมายประจำกรมนั้น

มาตรา ๑๕ เครื่องหมายทหารประจำเรือพระที่นั่งมั่งคั่ง
ต่อไปนี้

ก. จำและพลทหาร มีแผ่นทองเหลืองรูปอักษรพระ
ปรมาภิไธยย่อกับพระมหามงกุฎ ติดที่แขนเสื้อข้างซ้ายราวกึ่ง
กลางระหว่างไหล่กับศอก ถ้าเป็นจำให้ติดเหนือบั้นหมายยศ

ข. นายทหารชั้นพันจำ มีเครื่องหมายอย่างเดียวกัน
กับใน ข้อ ก. แต่ให้ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายสูงเพียงแนวรักแร้

ค. นายทหารชั้นสัญญาบัตร มีเครื่องหมายอย่างเดียว
กันกับในข้อ ก. แต่ทำด้วยแผ่นเงินและให้ติดที่อกเสื้อ
ข้างซ้ายโดยระเบียบเดียวกันกับข้อ ข.

มาตรา ๒๐ เครื่องหมายชั้นวิชาสำหรับนักเรียนนายเรือ
ให้มีดุมทองเหลือง เป็นรูปต่างกันตามชั้นติดที่คอเสื้อ (ตาม
ข้อ ข. แห่งมาตรา ๘) ข้างละหนึ่งดุม เป็นเครื่องหมาย
แสดงว่า ผู้ใดอยู่ในระหว่างเรียนวิชาชั้นใดตามหลักสูตร
เครื่องหมายนี้จะมียกอย่าง และเป็นรูปอย่างใดบ้าง ให้
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนดไว้เป็นข้อบังคับตาม
แต่จะเห็นสมควร

มาตรา ๒๑ นักเรียนนายเรือที่เป็นนายต่อน ให้มีสมอ
เงินสามตัว ^{11/10/2566} ประกอบกันเป็นวงติดที่กลางอินทรธนูข้างขวา

มาตรา ๒๒ ทหารที่ได้ไปราชการสงคราม ให้มีเครื่องหมายดังต่อไปนี้

ก. บั้งทอง เป็นเครื่องหมายแสดงว่าเป็นผู้ที่ได้ไปราชการสงคราม ทำด้วยแถบไหมทองกว้าง ๕ ม.ม. เมื่อทำเป็นบั้งแล้ว กว้าง ๕ ซม. พื้นของบั้งเหมือนกับสีเสื้อที่สวม สำหรับประดับที่แขนเสื้อทุกชนิด ที่ศูนย์กลางข้อมือเสื้อข้างซ้ายด้านนอก ริมตะเข็บข้อมือ หันมุมแหลมขึ้นข้างบน ถ้าสวมเสื้อสีทึบ บั้งทองต้องเปลี่ยนเป็นบั้งสีดำ

ผู้ที่รับราชการสงครามในครั้งแรกครบสามเดือน ติดได้หนึ่งบั้ง เข้าปีที่สองและปีที่ต่อไป ติดบั้งซ้อนได้ตามจำนวนปี

ข. บั้งสีแดงชาด เป็นเครื่องหมายแสดงว่า เป็นผู้ถูกอาวุธบาดเจ็บในราชการสงคราม มีขนาดเท่าบั้งทองดังกล่าวแล้วในข้อ ก. พื้นของบั้งเหมือนกันสีเสื้อที่สวม ใช้ประดับที่แขนเสื้อข้างขวาทุกชนิดเหมือนอย่างบั้งทอง

หนึ่งบั้งแสดงว่าถูกอาวุธในการสงครามหนึ่งครั้ง ถ้าถูกหลายครั้ง ติดบั้งซ้อนได้ตามจำนวนครั้ง

ค. ผู้ที่ไปราชการสงครามตามที่กล่าวแล้วในข้อ ก. และได้ถูกอาวุธบาดเจ็บตามข้อ ข. ให้ระดับบั้งเครื่องหมายพิเศษได้ทั้งสองอย่าง

ง. ผู้ที่ได้ไปราชการสงครามนอกราชอาณาเขตใดไม่ว่าที่ใด ๆ เป็นผู้สมควรประดับเครื่องหมายตามที่กล่าวแล้วได้ แต่ถ้ราชการสงครามนั้น ได้กระทำในดินแดนอันต่อเนื่องกับราชอาณาจักรแล้วจะประดับเครื่องหมายนี้ได้แต่เฉพาะผู้ที่ได้เข้าไปกระทำการในยุทธบริเวณเท่านั้น

จ. การประดับบั้งเครื่องหมายในราชการสงคราม หรือ บั้งเครื่องหมายถูกอาวุธบาดเจ็บดังกล่าวแล้วข้างต้น ต้องได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาเสียก่อน

ฉ. เสื้อเชนิตใดซึ่งมีเครื่องหมายยศอยู่ที่ปลายแขนเสื้อทั้งสองแล้ว ให้ประดับบั้งเครื่องหมายตามที่กล่าวในข้อ ก. และข้อ ข. เหนือเครื่องหมายยศขึ้นไปตามสมควร

หมวด ๔

การแต่งกาย

มาตรา ๒๓ จำและพลทหารมีกำหนดการแต่งกายเวลาใดและในราชการอย่างไร ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมตราข้อบังคับขึ้นไว้เป็นครั้งคราวตามควรแก่ราชการ

มาตรา ๒๔ นายทหารชั้นพันจ่า มีกำหนดการแต่งกายดังต่อไปนี้

ก. เครื่องเต็มยศขาว หมวกหุ้มปลอกผ้าขาว เสื้อผ้าขาว มีบังยศ กางเกงขาว รองเท้าบูตหนังดำ คาดกระบี่ในเสื้อประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ข. เครื่องเต็มยศสนาม ให้แต่งอย่างเครื่องสนามในข้อ ง. แต่ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ด้วย

ค. เครื่องหัด

(๑) หมวกปลอกผ้าก่า เสื้อผ้าก่า มีบังยศ กางเกงก่า รองเท้าบูตหนังดำ ถ้าเป็นการหัดภายในกรม กองทหาร ให้ใช้กางเกงก่าขาสั้นได้

(๒) หมวกไม่มีปลอก เสื้อสักหลาดมีบังยศ กางเกงสักหลาดรองเท้าบูตหนังดำ (ใช้เฉพาะในประเทศหนาว)

ง. เครื่องสนาม

(๑) หมวกปลอกผ้าก่า เสื้อผ้าก่า มีบังยศ กางเกงก่า รองเท้าบูตหนังดำประกอบด้วยสนับแข้งแบบราชนาวิกะมีสอดช่องเข็มขัดเครื่องสนาม

(๒) เหมือนข้อ ค. (๒) แต่มีกระบี่สอดช่องเข็มขัดเครื่องสนาม และสวมรองเท้าบูตหนังดำประกอบด้วยสนับแข้งดำแบบราชนาวิก (ใช้เฉพาะในประเทศหนาว)

จ. เครื่องปกติ

หมวกมื้ปลอกขาวหรือกากัตามสีเสื่อกางเกง เสื้อขาว หรือเสื่อกากัมบงยศ กางเกงขาวหรือกากัตามสีเสื่อ รองเท้า ใช้ได้ทุกอย่างตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ ข้อ ฉ. กะบี่จะ คาดหรือไม่คาดก็ได้ตาม ควร แก่ระเบียบ ราชการ และ กาละ เทศะ เมื่อไม่คาดกะบี่จะถือไม่เท่าก็ได้

อนึ่งในโอกาสต่อไปนี้

ก. เมื่ออยู่นอกเขตต์จังหวัดพระนครและธนบุรี อนุญาต ให้ใช้กางเกงผ้ากากัขาสั้นแทนกางเกงผ้ากากัขายาวได้ แต่ ต้องใช้ถุงเท้าที่พาสีน้ำตาลและรองเท้านั่งสีน้ำตาลชนิดผูก

ข. เมื่อทำกรางานภายในเรือหรือกรม กองทหาร อนุญาต ให้ใช้กางเกงกากัขาสั้นได้เช่นเดียวกัน ส่วนถุงเท้าและ รองเท้านั้นแล้วแต่ผู้บังคับบัญชาจะกำหนด

มาตรา ๒๕ นักเรียนนายเรือมีกำหนดการแต่งกาย ดังต่อไปนี้

ก. เครื่องเต็มยศขาว

หมวกปลอกผ้าขาว เสื้อผ้าขาว มีอินทรชนุ กางเกง ขาว รองเท้าขาวชนิดผูก คาดเข็มขัดห้อยมีดเหน็บใน ^{11/10/2566} เสื้อและประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ข. เครื่องเต็มยศสนาม

แต่ง เหมือน กับ เครื่อง สนาม แต่ระดับ เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์

ค. เครื่องหัต

หมวกปกอกผ้ากากี เสื้อเชิ้ตผ้ากากี มีอินทรีบน กางเกง ผ้ากากีขาสั้น คาดเข็มขัดปกติที่ขอบกางเกงนอกเสื้อ ถูงเท้า กัฟฟ้าสีน้ำตาล รองเท้าหนังสีน้ำตาลชนิดผูก ถ้าเป็นการหัต ภายในกรม กองทหาร ให้ใช้ถูงเท้าสีน้ำตาลดำแทนถูงเท้ากัฟฟ้าได้

ง. เครื่องสนาม

หมวกปกอกผ้ากากี เสื้อเชิ้ตผ้ากากี มีอินทรีบน กางเกง ผ้ากากีขาสั้น ถูงเท้ากัฟฟ้าสีน้ำตาล รองเท้าหนังสีน้ำตาล ชนิดผูก คาดเข็มขัดคันทันซ์พหีบเสื้อถืออาวุธปืนเล็ก

จ. เครื่องปกติ มีสองอย่าง

(๑) เหมือนเครื่องเต็มยศชาว แต่ไม่ประดับเครื่อง ราชอิสริยาภรณ์

(๒) เหมือนเครื่องหัต เว้นไว้แต่รองเท้าและถูงเท้า จะควรใช้อย่างใดหรือไม่นั้น อนุญาตให้ผู้บังคับบัญชาสั่ง ตามกาละเทศะที่เห็นสมควร

การแต่งเครื่องอย่างนี้ให้แต่งได้เฉพาะเวลาอยู่ใน
กรม กองทหารและในสถานที่นอกเขตจังหวัดพระนคร
และธนบุรี

มาตรา ๒๖ นายทหารชั้นสัญญาบัตร มีกำหนดการแต่ง
กายตั้งแจ้งในตารางท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๗ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์และ
เหรียญประกอบกับเครื่องแบบทหารเรือ ให้เป็นไปโดย
กำหนดที่จะกล่าวต่อไป

ก. จำและพลทหารที่ได้รับพระราชทาน เหรียญราช
อิสริยาภรณ์ ให้ประดับเหรียญนั้นในเวลาแต่งเต็มยศเสมอ
ไป

ข. นายทหารชั้นพันจ่าและนักเรียนนายเรือซึ่งได้รับ
พระราชทานเหรียญไปประดับเหรียญนั้นในเวลาแต่งเต็มยศ
ทุกคราว ส่วนเวลาแต่งเครื่องแบบทหารเรืออย่างอื่นนอก
จากที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ ให้ใช้แพรแถบสีของเหรียญทำเป็น
แผ่นผ้ากว้าง ๒ ซม. ติดที่อกเสื้อเบื้องซ้าย สูงเพียงประมาณ
ยอดอก

ค. นายทหารชั้นสัญญาบัตรซึ่งได้รับพระราชทาน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญ ให้ประดับเครื่องราช
อิสริยาภรณ์และเหรียญดังนี้

- (๑) ในเวลาแต่งเต็มยศ
- (๒) ในเวลาเยี่ยมคำนับ จะประดับด้วยก็ได้ หรือไม่ประดับก็ได้ ตามควรแก่กาลเทศะ
- (๓) ในเวลาแต่งราตรีสโมสร (ไม่มีสายสะพายนอกจากมีกำหนดสำหรับงานว่าให้สวมสายสะพายด้วย) จะใช้เครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือเหรียญจำลองก็ได้

(๔) ในเวลาแต่งเครื่องแบบทหารเรืออย่างอื่นนอกจากที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ ให้ใช้แพรแถบสีของเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญ ทำเป็นแผ่นผ้ากว้าง ๒ ซม. ติดที่อกเสื้อเบื้องซ้ายสูงเพียงประมาณยอดอก

การแต่งกายในข้อ ค. (๔) ซึ่งให้ใช้แพรแถบทำเป็นแผ่นผ้าที่อกเสื้อนั้น ถ้าแต่งปกติไปในงานพระราชพิธีจะประดับเหรียญหรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือเหรียญจำลองตามหมายกำหนดการแทนแถบแพรนั้นก็ได้

ห้ามมิให้ทหารใช้เหรียญตราและเครื่องประดับอื่นๆ ทับเสื้ออย่างหนึ่งอย่างใด นอกจากที่มีพระบรมราชานุญาตให้ประดับได้

หมวด ๕

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๒๘ เพื่อบังคับมิให้มีความเข้าใจผิดไปจากพระราชบัญญัตินี้ ให้กรมทหารเรือทำเครื่องแบบทุกสิ่งตามพระราชบัญญัติจนไว้เป็นตัวอย่างสืบไป

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้นายทหารชั้นพันจ่า จ่า และพลทหารนอกประจำการแต่งตัวด้วยเครื่องแบบทหารตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามแบบอย่างเก๋ข่งทหารเรือยังคงใช้ในราชการ เว้นแต่เมื่อเวลาเรียกระดมหรือเข้ารับราชการ ทหารอย่างใดๆ ในตำแหน่งหน้าที่ที่ต้องแต่งตัวตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๐ นายทหารชั้นสัญญาบัตรนอกประจำการประเภทใดจะ แต่งตัวด้วยเครื่องแบบทหารเรือตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามแบบอย่างเก๋ข่งทหารเรือยังคงใช้ในราชการได้ในโอกาสใดบ้างนั้น ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมตราข้อบังคับขึ้นไว้ตามควรแก่ราชการ

มาตรา ๓๑ บุคคลผู้ใดหรือพวกใด บรรดาที่ไม่มีสิทธิแต่งตัวด้วยเครื่องแบบทหารเรือตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามแบบอย่างเก๋ข่งทหารเรือยังคงใช้ในราชการ อยู่บ้างอาจ

แต่งตัวเองก็ได้ หรือผู้ใดจัดหรืออุดหนุนให้ผู้ที่ไม่มีสิทธิแต่ง
ตัวด้วยเครื่องแบบทหารเรือนี้ แต่งตัวด้วยเครื่องแบบทหาร
เรือ อันต้องด้วยพระราชบัญญัตินี้ก็ได้ หรือต้องด้วยแบบ
อย่างเก๋ซ่งทหารเรือยังคงใช้ในราชการอยู่ก็ดี ท่านว่าบุคคล
ผู้นั้นหรือพวกนั้นมีความผิดตามสมควรแก่กาลละ ตั้งจะกล่าว
ต่อไปนี่คือ

ก. ถ้าผู้ใดได้กระทำความผิดนั้นต่อหน้าราชศัตรู ท่าน
ให้ลงอาชญาจำคุกไม่เกินห้าปี

ข. ถ้าผู้ใดมิได้กระทำความผิดนั้นต่อหน้าราชศัตรู แต่
ได้กระทำในเวลาสงคราม หรือในเขตต์ซึ่งอยู่ในอำนาจ
กฏอัยการศึก ท่านให้ลงอาชญาจำคุกไม่เกินสามปี

ค. ถ้าผู้ใดได้กระทำความผิดนั้นในเวลาหรือที่อื่นนอก
จากที่กล่าวมาแล้ว ท่านให้ลงอาชญาจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือ
ปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมีหน้าที่
รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้วให้ใช้บังคับได้.

ประกาศมา ณ วันที่ ๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๖ เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๑ มิถุนายน หน้า ๒๘๒)

ตารางการแต่งเครื่องแบบทหารเรือสำหรับนายทหารชั้นสัญญาบัตร ตามมาตรา ๒๖

ก. สำหรับประเทศอื่น

หมายเลข	การ	เสื้อ	หมวก	อินทรี	กางเกง	รองเท้า	สายโยงยศ ราชองครักษ์	เครื่องราช อิสริยาภรณ์	หมายเหตุ
๑	เต็มยศขาว	ขาว	กันแดดขาว	น้อย	ขาว	บูตดำ	ไหมทอง	มี	
๒	เต็มยศสนาม	กากี	กันแดดกากี	น้อย	กากี	บูตดำกับสนับแข้ง	ไหมเหลือง	มี	ใช้สายหนังสะพายเฉียงบ่าหนึ่งเส้น
๓	เย็บมก้านับ	ขาว	กันแดดขาว	น้อย	ขาว	ชุกขาว	ไหมทอง	มีหรือไม่มีตามกาละ	
๔	ราตรีสโมสร	ขาว	กันแดดขาว	น้อย	ขาว	บูตดำหรือชุกดำ	ไหมทอง	มีหรือไม่มีตามกาละ	
๕	ปกติ	สโมสรขาว	กันแดดขาว	น้อย	ขาว	ชุกดำ	—	จำลอง	แต่งตั้งเฉพาะเมื่อมีการนัดหมาย
๖		น้อย	กันแดดขาว	—	ขาว	ชุกขาว	ไหมทอง	—	
๗		ขาว	กันแดดขาว	น้อย	ขาว	ชุกขาว	ไหมเหลือง	—	ใช้แต่งในหน้าที่ราชการ เช่น เป็นนายยาม หรืองานเกียรติยศ เช่นงานพิธี งานศพ ฯลฯ
๘	ปกติ	กากี	กันแดดกากี	น้อย	กากี	ชูสน้ำตาล	—	—	
๙		เช็ดกากี	กันแดดกากี	น้อย	กากีขาวสัน	ชูสน้ำตาล	—	—	แต่งในบางโอกาสตามหมายเหตุทั่วไป
๑๐	เครื่องหัด	กากี	กันแดดกากี	น้อย	กากี	ชูสน้ำตาล	—	—	ใช้รายงานในทะเลหรือในสนามได้
๑๑	เครื่องสนาม	กากี	กันแดดกากี	น้อย	กากี	บูตดำกับสนับแข้ง	—	—	

หมายเหตุทั่วไป

- (๑) เมื่อเป็นนายยามในเรือหรือนายหมวด หรือผู้บังคับกองรักษาการ ต้องแต่งกายหมายเลข ๗ หรือ ๘ และถ้ามีหมายกำหนดการเฉพาะงานให้แต่งเต็มยศ ก็ให้แต่งตามหมายนั้นในเมืองานั้นสัมพันธ์กับเรือหรือกองทหารนั้น ๆ ด้วย เช่นกระบวนพยุหยาตราทางชลมารคผ่าน เป็นต้น
- (๒) การแต่งกายปกติหมายเลข ๗ และ ๘ ใช้แต่งในโอกาสจำลองทั่วไปได้ และใช้หมวกกันแดดขาวหรือกากีแทนหมวกกันแดดได้ตามควรแก่การ (สีหมวกต้องเหมือนกับสีเสื้อกางเกง)
- (๓) การแต่งกายปกติหมายเลข ๘ ให้ใช้แต่งเฉพาะทำการงาน หรือหัดภายในเรือกองทหาร กับอยู่ในสถานที่นอกเขตจังหวัดพระนครและธนบุรีในโอกาสที่ยุบยับกให้ใช้หมวกกันแดดกากีแทนหมวกกันแดดได้ และต้องสวมถุงเท้าสีน้ำตาลประกอบด้วยรองเท้าชูสน้ำตาลชนิดผูก
- (๔) ในโอกาสจำลองจะใช้ไม้เท้าด้วยก็ได้
- (๕) งานใดที่ควรคาดคะเนนั้นให้เป็นไปตามข้อบังคับของกระทรวงกลาโหม
- (๖) นายทหารราชองครักษ์เวลาอยู่เวรประจำพระองค์จะแต่งกายหมายเลข ๕ ไม่ได้

ข. สำหรับประเทศหนาว

- หมายเลข	การ	เส้น	หมวก	อินทรี	กางเกง	รองเท้า	สายโยงยศ ราชองครักษ์	เครื่องราช อิสริยาภรณ์	หมายเหตุ
๑	เต็มยศใหญ่	ใหญ่	แพรขน	ใหญ่	แถบทอง	บูตดำ เวลลิงตัน หรือกึ่งเวลลิงตัน	ไหมทอง	มี	
๒	ครึ่งยศใหญ่	กลาง	แพรขน	ใหญ่	แถบทอง	„ „	ไหมทอง	มี	ไม่มีสายสะพาย
๓	ครึ่งยศ	กลาง	แถบไม่มีปลอก	—	สักหลาด	„ „	ไหมทอง	มี	ไม่มีสายสะพาย
๔	เยี่ยมคำนับ	กลาง	แพรขน	ใหญ่	สักหลาด	„ „	ไหมทอง	มีหรือไม่มีตามกาละ	
๕	ราตรีสโมสร	ราตรีสโมสร ดำ กักดำหรือ กักขาว	แถบไม่มีปลอก	—	แถบทอง	ชุสโมสร	—	จำลอง	กักขาวใช้ในงานเกียรติยศ ในฤดูร้อนใช้ปลอกหมวกขาว
๖	ปกติ	กลาง	แถบไม่มีปลอก	—	สักหลาด	บูตดำ เวลลิงตัน หรือกึ่งเวลลิงตัน	ไหมทอง	—	แต่งเวลาเป็นนายยามหรือใน หน้าที่เป็นเกียรติยศ
๗	ปกติ	น้อย	„ „	—	สักหลาด	บูตดำหรือชูดำ	ไหมทอง	—	
๘	ปกติ	น้อย	แถบปลอกขาว	—	ขาว	ชูขาว	ไหมทอง	—	
๙	เครื่องหัด	น้อย	แถบไม่มีปลอก	—	สักหลาด	บูตดำกับสนับแข้ง	ไหมทอง	—	
๑๐	เครื่องสนาม	น้อย	„ „	—	สักหลาด	„ „	—	—	

หมายเหตุทั่วไป

- (๑) การคาดเข็มขัดกระบี่สายทองกับเส้นใหญ่และเข็มขัดกระบี่หนังดำ กับเส้นกลางนั้น ต้องคาดนอกเส้น
- (๒) การแต่งกายในต่างประเทศให้อนุโลมแต่งตามแบบทหารเรือประเทศนั้น ๆ ได้ นอกจากการแต่งเต็มยศ

พระราชบัญญัตินิรโทษกรรม
ในการจัดการให้คณะรัฐมนตรีลาออกเพื่อใหม่การ
เปิดสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ

พุทธศักราช ๒๔๓๖

ประกาศ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า การที่คณะทหารบก ทหารเรือ และพลเรือนคณะหนึ่งซึ่งเห็นความจำเป็นในอันจะแก้ไขเหตุการณ์ที่ทำให้เสื่อมทรามความศักดิ์สิทธิ์แห่งรัฐธรรมนูญ เป็นเหตุให้กระทบกระเทือนต่อความปลอดภัยแห่งชาติบ้านเมือง จึงพร้อมใจกันเข้าจัดการให้ คณะรัฐมนตรีชุดซึ่งไม่บริหารราชการแผ่นดินตามหน้าที่ด้วยความไว้วางใจของสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ ลาออกจากตำแหน่งทั้งคณะ ซึ่งในที่สุดรัฐมนตรีคณะที่กล่าวข้างต้นก็ได้ขยับใบลา และได้รับพระราชทานพระบรมราชาอนุญาตให้ออกจากตำแหน่งแล้ว ปรากฏว่าเหตุการณ์ได้เป็นไปโดยราบรื่นปกติเรียบร้อยมิได้รุนแรง สมควรได้รับ

พระมหากษัตริย์ เพราะความหวังดีงาม และความละมุด ละม่อม
ในการกระทำของคณะนี้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ
ขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อ
ไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
นිරโทษกรรมในการจัดการให้คณะรัฐมนตรีลาออก เพื่อให้มี
การเปิดสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช
๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นเหล่านั้น ไม่
ว่าของบุคคลใดๆ ในคณะทหารบก ทหารเรือ และพลเรือน
นี้ หากว่าจักเป็นการละเมิดบทกฎหมายใดๆ ก็ดี ห้ามมิให้
ถือว่าเป็นการละเมิดกฎหมายเลย

ประกาศมาณวันที่ ๒๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

มาตรา

ข้อบังคับการประชุม
และการปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎร
พุทธศักราช ๒๔๗๖

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๕ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ สภาผู้แทนราษฎรตราข้อบังคับการประชุมและการปรึกษาไว้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑

การเลือกประธานและรองประธาน

ข้อ ๑ เมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทรงเปิดประชุมตามมาตรา ๓๐ แห่งรัฐธรรมนูญแล้ว ให้สมาชิกผู้มียุสสุตเป็นประธานชั่วคราว จนกว่าพระมหากษัตริย์จะได้ทรงตั้งประธานและรองประธานตามมติของสภา

ข้อ ๒ การเลือกประธานนั้น ให้มีการเสนอชื่อเสียชั้นหนึ่งก่อน สมาชิกผู้ใดเห็นใครสมควรแก่ตำแหน่งประธานก็ให้เสนอขึ้น แต่ให้มีสมาชิกรับรองสองคน ชื่อที่เสนอขึ้นนั้นจะเป็นจำนวนเท่าไรก็ได้ และให้เลือกประธานจากชื่อเหล่านั้น โดยเขียนชื่อผู้ซึ่งสมาชิกเห็นสมควร เมื่อได้เลือกโดยวิธีนี้แล้ว ให้เลขาธิการประกาศคะแนนต่อที่ประชุม

ผู้ใดได้คะแนนสูงสุด ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือกเป็นประธาน
ถ้ามีหลายชื่อได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน ให้เลือกใหม่เฉพาะ
ชื่อเหล่านั้น

ในการนับคะแนนนั้น ให้เลขาธิการเชิญสมาชิกทุกคน
มาช่วย

ข้อ ๓ วิธีเลือกกรรมการประธานนั้น ให้อนุโลมใช้อย่าง
เดียวกันกับการเลือกประธาน

แต่ถ้าที่ประชุมลงมติให้มีรองประธานหลายคน ให้เลือก
คนที่หนึ่งก่อน แล้วจึงเลือกคนที่สอง ที่สาม ฯลฯ เป็น
ลำดับกันไป

หมวดที่ ๒

หน้าที่เจ้าพนักงานแห่งสภาผู้แทนราษฎร

- ข้อ ๔ ประธานมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ
- ก. เป็นผู้ดำเนินการของสภาตามรัฐธรรมนูญ
  - ข. เป็นประธานในที่ประชุม เว้นแต่ในขณะที่เขากล่าว
อภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้านญัตติในที่ประชุม
  - ค. เป็นผู้บังคับบัญชาการงานในสภา
  - ง. เป็นผู้ระงับรักษาความสงบเรียบร้อยในสภา
  - จ. เป็นผู้แทนสภาในกิจการภายนอก

ข้อ ๕ หน้าที่ต่อไปนี้ ประธานอาจมอบให้เจ้าหน้าที่กรม
เลขาธิการสภาเป็นผู้ทำ คือ

ก. นัดประชุมสมาชิก

ข. อ่านระเบียบและบรรดาหนังสือทั้งปวงแจ้งต่อที่ประชุม
สมาชิก

ค. จดรายงานการประชุมตามถ้อยคำที่อภิปราย

อนึ่ง เมื่อสมาชิกผู้ใดได้กล่าวข้อความขึ้นในที่ประชุม
แล้วภายหลังขอคืนถ้อยคำนั้นเสีย ถ้าที่ประชุมอนุญาตก็ให้
ถอนออกเสียจากรายงาน

ง. รักษาสถานที่แห่งสภา และรักษาสรรพเอกสารของ
สภามิให้ผู้ใดเอาไป หรือเปิดเผยสรรพเอกสาร เว้นแต่เมื่อ
ที่ประชุมหรือประธานอนุญาต

จ. ตั้งงบประมาณสภา รักษาควบคุมและเบิกจ่ายเงิน

ฉ. ควบคุมการเข้าออกในสภา

ข้อ ๖ รองประธานคนที่หนึ่งมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยประธาน
ในกิจการทั่วไป เป็นผู้ทำการแทนประธานในเวลาที่ประธาน
ไม่อยู่ และเป็นประธานในที่ประชุมในเมื่อประธานมอบหมาย

ถ้าตำแหน่งประธานว่างลง ให้รองประธานคนที่หนึ่ง
เป็นผู้แทนประธาน มีอำนาจและหน้าที่เหมือนประธานจน
กว่าจะได้เลือกตั้งประธานใหม่

ถ้ารองประธานคนที่หนึ่งไม่อยู่ หรือไม่สามารถทำการแทนประธานได้ ก็ให้รองประธานคนที่สอง ที่สาม ฯลฯ ทำหน้าที่แทนตามลำดับกันไป

หมวดที่ ๓

การประชุม

ข้อ ๗ การประชุมมี ๒ อย่าง คือ

ก. การประชุมสามัญ ได้แก่การประชุมตามปกติ ซึ่งสภาจะได้กำหนดไว้

ข. การประชุมวิสามัญ ได้แก่การประชุมนอกจากวันเวลาตามปกติ

ข้อ ๘ การนัดประชุมนั้น จะออกหนังสือนัดหรือบอกนัดในที่ประชุมก็ได้ ถ้าบอกนัดในที่ประชุมไซ้ ต้องออกหนังสือนัดสมาชิกผู้มีได้มาประชุมในเวลานั้นด้วย

ข้อ ๙ การออกหนังสือนัดประชุมนั้น ให้ส่งระเบียบวาระแห่งการประชุมไปด้วย และโดยปกติให้นัดล่วงหน้าอย่างน้อยไม่ต่ำกว่าสามวัน เว้นแต่เป็นการด่วนจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้

ข้อ ๑๐ เมื่อมีสัญญาณให้เข้าประชุม ให้สมาชิกนั่งตามที่นั่งจัดไว้

ข้อ ๑๑ เมื่อประธานลุกขึ้นไปเสียจากบัลลังก์โดยมิได้
มีคำสั่งอย่างใดแล้ว ให้ถือว่าปิดประชุม

ข้อ ๑๒ รายงานการประชุมซึ่งคณะกรรมการเจ้าหน้า
ที่ตรวจสอบแล้วนั้น ให้คัดขึ้นอย่างน้อยสามฉบับ และ
วางไว้ให้สมาชิกตรวจดูได้ก่อนเวลาประชุมอย่างน้อยสอง
ชั่วโมง สมาชิกผู้ใดต้องการแก้ถ้อยคำของตนต้องขออนุญาต
ต่อสภา

ข้อ ๑๓ รายงานการประชุมนั้น เมื่อสภารับรองแล้ว
ให้ประธานหรือรองประธานลงนามไว้เป็นสำคัญ

ข้อ ๑๔ เมื่อที่ประชุมได้รับรองรายงานแล้ว ถ้าประธาน
มีเรื่องที่ควรแจ้งให้ที่ประชุมทราบก่อนเริ่มปรึกษาตามระเบียบ
วาระ ก็ให้แจ้งต่อที่ประชุม

ข้อ ๑๕ การตั้งระเบียบวาระนั้น โดยปกติให้วางลำดับ
ดังนี้

ก. รับรองรายงานการประชุม

ข. การคว่ำ

ค. เสนอพระราชกำหนดเพื่ออนุมัติ

ง. ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่ค้าง

จ. ร่างพระราชบัญญัติใหม่

ฉ. กระทุ้งถามและอื่น ๆ

ข้อ ๑๖ โดยปกติให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ
เว้นแต่ที่ประชุมจะได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่นในคราวนั้น

ข้อ ๑๗ ถ้าประธานเห็นว่าได้มีการประชุมมาเป็นเวลา
นานสมควรจะหยุดพักเสียชั่วคราว ก็สั่งให้หยุดได้

หมวดที่ ๔

การเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ข้อ ๑๘ ร่างพระราชบัญญัติซึ่งรัฐบาลหรือสมาชิกเสนอ
มานั้นต้องแบ่งเป็นมาตรา และมีบันทึกแสดงเหตุผลยื่นต่อ
ประธาน ให้ประธานคัดแจกแก่สมาชิกอย่างน้อยสามวัน
ก่อนวันนัดประชุม เว้นไว้แต่กิจการด่วน

ข้อ ๑๙ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติซึ่งมี
บทบัญญัติให้ขึ้น หรือ ลดหรือ เลิกหรือ ตั้งภาษีอากรขึ้นใหม่
ต้องให้นายกรัฐมนตรีรับรอง

ส่วนร่างพระราชบัญญัติอื่น ๆ ให้มีสมาชิกรับรอง ๕ คน
ผู้เสนอและผู้รับรองต้องลงนามบนร่างที่ยื่นต่อประธาน

แต่ถ้ารัฐบาลเป็นผู้เสนอ ก็ไม่ต้องมีผู้รับรองร่างพระราช
บัญญัตินั้น

การเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ ให้ใช้บทบัญญัติ
ในหมวดที่ ๕ ว่าด้วยงบประมาณ

ข้อ ๒๐ ตามปกติที่ประชุมจักต้องพิจารณาร่างพระราช
บัญญัติเป็นสามวาระ

ข้อ ๒๑ ในการพิจารณาวาระที่หนึ่ง ให้ที่ประชุมลงมติ
ว่า ควรจะรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้พิจารณา
หรือไม่

ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านในหลักการ หรือมีผู้คัดค้านแต่ที่
ประชุมลงมติไม่เห็นชอบด้วยคำคัดค้านนั้น ก็ให้ถือว่าที่
ประชุมยอมรับร่างนั้นไว้ปรึกษาละเอียดต่อไป แล้วให้
ประธานส่งต้นร่างพระราชบัญญัตินั้นให้ คณะกรรมาธิการ เจ้า
หน้าทีไปพิจารณาโดยละเอียด แล้วทำรายงานเสนอยัง
ประธานภายในเวลาซึ่งสภาจะได้กำหนดให้ เว้นแต่ที่ประชุม
จะตกลงเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒๒ ภายในเวลาซึ่งสภาจะได้กำหนดให้ ถ้าสมาชิก
ผู้ใดเห็นควรจะแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตราใด ก็ให้เขียนคำ
แก้ไขเพิ่มเติมเป็นแปรญัตติส่งมาเป็นมาตราๆ โดยมีสมาชิก
รับรอง^{๕๕} ๑ คน^{๖๖}ยื่นต่อประธานคณะกรรมาธิการเจ้าหน้าที

ข้อ ๒๓ คณะกรรมาธิการเจ้าหน้าที่ต้องทำรายงาน และบันทึกความเห็น แห่งร่างพระราชบัญญัติ ตามร่าง เดิม และตามมาตราที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งสมาชิกส่ง มาขึ้น ต่อ ประชาน แล้วให้ประชานนัดวันพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ให้พิมพ์ร่างและรายงานของคณะกรรมาธิการเจ้าหน้าที่นั้น แจกสมาชิกโดยปกติไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันนัดประชุม

ข้อ ๒๔ ในการพิจารณาวาระที่สอง ให้ปรึกษาเรียงลำดับมาตรา ฉะเพาะมาตราที่มีคำขอแปรญัตติเท่านั้น

ในระหว่างพิจารณาวาระที่สองนั้น ถ้าความปรากฏขึ้นว่ามาตราใดสมควรจะส่งให้คณะกรรมาธิการเจ้าหน้าที่ หรือคณะกรรมาธิการอื่นไปพิจารณาอีกก็ส่งได้ ถ้าเช่นนั้นการพิจารณาฉะเพาะมาตรานั้นๆ เป็นอันระงับไว้ และถ้าไม่เป็นการขัดข้องก็ให้ที่ประชุมพิจารณามาตราอื่น ๆ ต่อไปจนกว่าจะจบร่าง

เมื่อคณะกรรมาธิการได้ยื่นรายงานตามมาตราที่ได้ระงับไว้วันนั้นแล้ว ให้ประชานพิมพ์รายงานนั้น แจกแก่สมาชิกโดยปกติไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันนัดประชุม

ข้อ ๒๕ ในการประชุมต่อวาระที่สอง ให้ที่ประชุมลงมติตามมาตราที่ได้ระงับไว้วันนั้น ๆ จนสิ้น

ข้อ ๒๖ ในการพิจารณาวาระที่สาม ให้ปรึกษาแต่ข้อ
เดียวว่า ร่างที่แก้ไขเพิ่มเติมตกลงกันแล้วนั้นจะออกเป็น
พระราชบัญญัติได้หรือไม่

ข้อ ๒๗ เมื่อรัฐบาลร้องขอหรือสมาชิกมีจำนวน ๒ ใน
๓ ของจำนวนที่มาประชุมร้องขอ ที่ประชุมจะพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติทั้งสามวาระรวดเดียวก็ได้

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณไม่ได้อยู่ภายในบังคับแห่ง
วรรคก่อนนี้

หมวดที่ ๕

งบประมาณ

ข้อ ๒๘ บัญชีประมาณเงินรายจ่ายและรายได้ประจำปี
แห่งรัฐซึ่งต่อไปเรียกว่า “งบประมาณ” นั้น ให้ยื่นต่อสภา
ผู้แทนราษฎรภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์

ข้อ ๒๙ (๑) ห้ามมิให้เสนอตั้งรายจ่ายชั้นใหม่ หรือ
เพิ่มรายจ่าย หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงความประสงค์ของ
จำนวนเงินขออนุญาตจ่าย เว้นแต่จะได้รับคำรับรองของ
รัฐบาล

การขอให้ลดจำนวนเงินขออนุญาตจ่ายนั้น ต้องมีสมาชิก
รับรอง ๕ คน

(๒) ข้อเสนอของรัฐบาลเพื่อตั้งรายจ่ายจากรายได้หรือเงินอื่นอันเกี่ยวกับการจ่ายตามรายการต่อไปนี้ ไม่ต้องเสนอให้สภาลงมติ หรือมีการปรึกษาในขณะที่พิจารณาบัญชีเงินรายได้รายจ่ายประจำปี เว้นแต่จะได้รับความยินยอมของรัฐบาล

ก. ดอกเบี้ยและเงินสงฆ์คืนเงินกู้

ข. รายจ่ายซึ่งเป็นจำนวนเงิน กำหนดให้จ่ายตามกฎหมาย

(๓) ถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นว่าข้อเสนอให้ตั้งรายจ่ายจากรายได้หรือจากเงินอื่นนั้นจะเกี่ยวกับรายการข้าง ต้น หรือไม่ แล้วให้ถือคำวินิจฉัยของประธานสภาในปัญหานั้นเป็นเด็ดขาด

(๔) ข้อเสนอของรัฐบาลขอตั้งรายจ่ายจากรายได้หรือเงินอื่นอันเกี่ยวกับรายจ่ายอื่น ๆ ซึ่งมีได้ระบุรายการไว้ใน (๒) ข้างต้นนั้น ให้เสนอสภาเพื่อลงมติตามระเบียบการขอตั้งเงินจ่าย

สภาจะยอมอนุมัติหรือไม่ยอมอนุมัติตามคำขอก็ได้ หรือจะลดจำนวนเงินรายหนึ่งรายใดที่อ้างในคำ ขอโดย ลด ลง ทั้งจำนวนก็ได้

ข้อ ๓๐ (๑) ตามปกติคำขอตั้งเงินจ่ายให้แยกเป็น
 11/10/2566
 ราชกระทรวง

(๒) คำขอรายหนึ่ง ๆ ต้องมีแถลงถึงจำนวนเงินที่ขอ
อนุญาตทั้งสิ้น แล้วแยกรายการประมาณละเอียดเป็นประเภท
ตามคำขอตั้งเงินจ่ายเป็นกรมๆ

(๓) ภายในบังคับแห่งข้อบังคับนี้ งบประมาณนั้นให้
ยื่นตาม แบบที่ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลัง จะ พิจารณา
เห็นสมควรแก่การพิจารณาของสภา

ข้อ ๓๑ การพิจารณางบประมาณ สภากระทำเป็นสอง
ตอน คือ

(๑) พิจารณาปรึกษาโดยทั่วไป

(๒) ลงมติคำขอตั้งเงินจ่าย

ข้อ ๓๒ ในเหตุฉุกเฉิน รัฐบาลจะจ่ายเงินเกินกว่า
จำนวนที่สภาอนุมัติให้เบิกจ่ายก็ได้ แต่ต้องยื่นคำขอจ่าย
ตามจำนวนเงินที่จ่ายเกินไปยังสภา และสภาจะได้พิจารณา
ปรึกษาเช่นเดียวกับคำขอตั้งเงินจ่าย

ข้อ ๓๓ (๑) ให้ยื่นรายการประมาณขอตั้งเงินจ่ายเพิ่ม
เติมต่อสภาเมื่อ

ก. จำนวนเงินรายจ่ายที่อนุมัติในงบประมาณ ปรากฏว่า
ไม่พอแก่ความต้องการประจำปี หรือ

๑๘๘

ข. มีความจำเป็นเกิดขึ้นในระหว่างปีอันต้องมีรายจ่าย ซึ่งจำเป็นจะได้อนุมัติของสภา เพราะเป็นราชการใหม่มิได้เตรียมเงินไว้ในงบประมาณประจำปีนั้น

(๒) คำขอซึ่งสภาเคยไม่ยอมอนุมัติมาแล้ว หรือที่สภาได้ตัดจำนวนลงแล้วนั้น จะยื่นรายการประมาณสำหรับการขอตั้งเงินจ่ายเพิ่มเติมต่อสภาอีกก็ได้

(๓) รายการประมาณเพิ่มเติมนั้น สภาต้องพิจารณาปรึกษาเช่นเดียวกับคำขอตั้งเงินจ่าย

หมวดที่ ๖

การกล่าวอภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้านญัตติ

ข้อ ๓๔ สมาชิกคนใดมีความประสงค์จะกล่าวความข้อใดข้อหนึ่งก็ให้ยกมือหรือยื่นขานในที่ของตน เมื่อประธานให้สัญญาณให้พูดแล้วจึงพูดได้ คำพูดนั้นต้องเป็นคำพูดกับประธานเสมอ

ข้อ ๓๕ ถ้าสมาชิกสองคนหรือมากกว่าสอง คน ยกมือหรือยื่นขานพร้อมกันจะขอพูดในที่ประชุม ประธานจะได้เรียกสมาชิกผู้ที่ประสพதாக่อนให้เป็นผู้พูด

ข้อ ๓๖ สมาชิกจะยื่นพูดจากที่ของตน หรือจะไปพูด ณที่ที่จัดไว้ก็ได้

ข้อ ๓๗ ในเวลาที่สมาชิกกำลังกล่าวอภิปรายอยู่นั้น ถ้า
 ประธานยื่นข้อให้สมาชิกผู้กำลังพูด หรือ จะ ขอ พูด นั้น ระวัง
 ถ้อยคำทันที แล้วนั่งลง และสมาชิกทั้งหลายซึ่งอยู่ในที่
 ประชุมนั้นต้องนั่งฟังคำที่ประธานกล่าว

ข้อ ๓๘ เมื่อประธานเตือนสมาชิกคนใดให้เข้าระเบียบ
 สมาชิกคนนั้นต้องนั่งลงทันที เว้นไว้แต่ประธานจะอนุญาต
 ให้ชี้แจง จึงพูดชี้แจงต่อไปได้

ข้อ ๓๙ การพูดใดๆ ห้ามไม่ให้พูด ขาว เกิน กว่า สิบ ห้า
 นาที โดยไม่ได้รับความยินยอมของประธาน ประธานจะ
 อนุญาตได้ต่อเมื่อเห็นว่าปัญหาที่โต้เถียงกันนั้น เป็น ปัญหา ที่
 สำคัญยิ่ง

เมื่อประธานอนุญาตแล้ว สมาชิกผู้นั้นพูดได้ต่อไปอีก
 สิบนาที หรือตามกำหนดเวลาซึ่งประธานจะอนุญาต เมื่อ
 สมาชิกผู้นั้นได้ร้องขออีก

ข้อบังคับบทห้ามมิให้ ไซ้บังคับต่อรัฐบาล หรือคณะ
 กรรมการเจ้าหน้าที่

ข้อ ๔๐ สมาชิกที่ได้รับอนุญาตให้พูดจะต้องพูดเฉพาะ
 เรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ จะกล่าวข้อความซ้ำหรือนอก
 ประเด็นและจะไซ้ถ้อยคำหยาบคายใส่ร้ายเสียชื่อเสียงไม่ได้ ถ้า

ไม่จำเป็นแล้วห้ามมิให้สมาชิกกล่าว พระนามพระมหากษัตริย์
หรือนามสมาชิก หรือนามบุคคลภายนอก

ข้อ ๔๑ เมื่อเห็นว่าผิดข้อบังคับ สมาชิกอาจยื่น
ร้องขอให้รักษาข้อบังคับก็ได้

ข้อ ๔๒ คำสั่งของประธานใน ข้อว่าผิดข้อบังคับ การ
ประชุมและการปรึกษาของสภาหรือไม่นั้นเป็นคำสั่งเด็ดขาด
ห้ามไม่ให้ที่ประชุมอภิปราย

ข้อ ๔๓ ผู้เสนอหรือผู้ขอแปรญัตติอาจถอนคำเสนอ
หรือคำแปรญัตตินั้นได้ เมื่อได้รับความยินยอมของที่
ประชุมแล้ว

การถอนคำเสนอหรือคำแปรญัตติอาจทำได้โดยไม่ต้อง
อภิปราย

ข้อ ๔๔ ภายในบังคับแห่งหมวดที่ ๔ ญัตติต้องเสนอ
ล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรและมีสมาชิกรับรอง ๒ คน

ญัตติต่อไปไม่ต้องบอกล่วงหน้า ไม่ต้องเสนอเป็น
ลายลักษณ์อักษร แต่ต้องมีสมาชิกรับรองคนหนึ่ง คือ

- ก. ญัตติให้รับรองรายงานการประชุม
- ข. ญัตติให้รับรองรายงานของกรรมาธิการ

ก. ญัตติให้ปรึกษาการอันหนึ่งอันใดเป็นการด่วน หรือ ญัตติซึ่งประธานเห็นว่าควรอนุญาต

ง. ญัตติในข้อ ๔๔

ข้อ ๔๕ เมื่อที่ประชุมกำลังอภิปรายญัตติใดญัตติหนึ่งอยู่ ห้ามมิให้สมาชิกนำญัตติอื่นเสนอ นอกจาก

ก. ญัตติขอแปรญัตติเฉพาะที่ไม่ใช่กฎหมาย

ข. ญัตติให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการ

ค. ญัตติขออย่าเพิ่งลงมติในญัตตินั้น

ง. ญัตติขอให้เลื่อนการประชุม

จ. ญัตติขอให้ที่ประชุมลงมติ

ฉ. ญัตติขอให้ที่ประชุมยกเรื่องราวอันขึ้นปรึกษา ถ้าที่ประชุมตกลงตามนี้ไซ้ ญัตติเดิมเป็นอันระงับไป

ข้อ ๔๖ เมื่อร่างพระราชบัญญัติหรือญัตติใดได้ปรึกษาคงไปแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดนำร่างพระราชบัญญัติหรือญัตติซึ่งมีข้อความเช่นเดียวกันนั้นขึ้นเสนออีกภายในกำหนดเก้าสิบวัน

ข้อ ๔๗. ร่างพระราชบัญญัติ หรือ ญัตติใด ๆ ที่สภายังพิจารณาไม่เสร็จ ถ้าเปลี่ยนสภาพใหม่ให้เป็นอันตกไป.

๑๕๒

หมวดที่ ๓

การลงมติ

ข้อ ๔๘ วิธีลงคะแนนเพื่อลงมติในมีสองวิธี คือลง
คะแนนเปิดเผยและลงคะแนนลับ การขอให้ลงคะแนนลับ
จะทำได้เมื่อมีสมาชิกรับรอง ๔ คน " หรือเมื่อรัฐบาลร้องขอ

ข้อ ๔๙ การลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้ คือ

ก. ให้ยกมือขึ้น

ข. ให้ยื่นขึ้น

ค. ให้กระทำเป็นพวกโดยแบ่งพวกกันอยู่พวกหนึ่ง
พวกเห็นด้วยอยู่พวกหนึ่ง พวกเห็นด้วยให้อยู่ทางขวาของ
ประธาน พวกค้านให้อยู่ทางซ้าย วิธีลงมติเป็นพวกนี้จะทำ
ได้ต่อเมื่อมีสมาชิกรับรอง ๕ คนหรือรัฐบาลร้องขอ

ง. ให้เรียกชื่อสมาชิกลงคะแนนเป็นรายตัว

ข้อ ๕๐ วิธีลงคะแนนลับนั้น ให้เรียกชื่อสมาชิกให้ผู้ที่
เห็นด้วยลงเบาะขาว และผู้ที่ไม่เห็นด้วยลงเบาะสีอื่นในหีบ
ที่สภาจัดไว้

การลงเบาะในหีบนั้น ให้ลงต่อหน้าประธาน

ข้อ ๕๑ การเลือกบุคคลเพื่อทำหน้าที่ของสภาให้อนุโลม
ตามข้อ ๒

ข้อ ๕๒ การเรียกชื่อสมาชิกให้เรียกตามลำดับอักษร
ของนามสมาชิก

ข้อ ๕๓ ลำดับการลงมตินั้น ถ้าญัตติใหม่คำแปรญัตติ
แล้ว โดยปกติให้ยกเอาคำแปรญัตติสุดท้ายลงมติก่อนย้อน
เป็นลำดับไปจนถึงญัตติเดิม

ข้อ ๕๔ ใน การ ลงมติ ถ้า บัญหามีความซับซ้อน เป็นที่
เข้าใจยากไซ้ร้ ประธานหรือที่ประชุมอาจแยกความออกลง
มติเป็นตอน ๆ ได้

ข้อ ๕๕ เมื่อประธานถามข้อความใดต่อที่ประชุมว่าจะ
คัดค้านหรือไม่ ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านให้ถือว่าที่ประชุมเห็น
ชอบด้วย

ข้อ ๕๖ เมื่อได้ลงคะแนนแล้ว ประธานจะได้ประกาศ
คะแนนต่อที่ประชุม เป็นอันว่าการลงมตินั้นเสร็จแล้ว

ข้อ ๕๗ ถ้าการลงมติดังไม่เสร็จ มีสมาชิกคนหนึ่งคนใด
เข้ามายังที่ประชุมไซ้ร้ สมาชิกผู้นั้นจะลงคะแนนมติด้วย
ก็ได้ แต่ถ้าเข้ามาเมื่อประธานเริ่มประกาศคะแนนแล้ว
ผู้นั้นจะลงมติไม่ได้

๑๕๕

หมวดที่ ๘
การประชุมลับ

ข้อ ๕๔ เมื่อที่ประชุมลงมติให้ประชุมลับแล้ว ให้ประธานสั่งให้ผู้ที่มิได้เป็นสมาชิกหรือเป็นเจ้าหน้าที่ออกจากห้องประชุม

ข้อ ๕๕ รายงานของการประชุมลับจะเปิดเผยเพียงไรหรือไม่ ให้เป็นไปตามมติของที่ประชุม

หมวดที่ ๙
คณะกรรมการ

ข้อ ๖๐ เมื่อเปิดสมัยประชุมคราวหนึ่ง ๆ ให้ที่ประชุมตั้งคณะกรรมการสามัญประจำไว้มีจำนวนคณะตามแต่ความต้องการของกิจการในสภา

ข้อ ๖๑ เมื่อมีกิจการพิเศษที่ประชุมจะลงมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้น เพื่อพิจารณาหรือสอบสวนข้อความอย่างหนึ่งอย่างใดโดยฉะเพาะก็ได้

ข้อ ๖๒ ให้กรรมการในคณะหนึ่ง ๆ เลือกตั้งประธานนายหนึ่งและเลขานุการนายหนึ่ง จากบรรดากรรมการในคณะนั้น

ข้อ ๖๓ เมื่อรัฐบาลร้องขอ สภาอาจลงมติให้คณะกรรมการดำเนินการดำเนินกิจการของคณะในเวลาที่สภาไม่อยู่ในสมัยประชุม

ข้อ ๖๔ สมาชิกจะเข้าไปนั่งฟังการประชุมของ คณะกรรมการก็ได้ เว้นแต่ในการประชุมซึ่งสภาได้ลงมติว่าเป็นความลับ

สมาชิกที่เข้าไปนั่งฟังการประชุมนั้นไม่มีสิทธิที่จะกล่าวอภิปรายหรือลงมติ

หมวดที่ ๑๐

การตั้งกระทู้ถามและซักถามรัฐบาล

ข้อ ๖๕ เมื่อสมาชิกมีความประสงค์จะตั้งกระทู้ถามรัฐบาลหรือรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่ง กระทู้ถามนั้นต้องทำเป็นหนังสือมีสมาชิกรับรอง ๕ คน ยื่นต่อประธาน

การซักถามเนื่องแต่ที่รัฐบาลแถลงนโยบายต่อที่ประชุมไม่ต้องทำเป็นหนังสือและไม่ต้องมีผู้รับรอง

ข้อ ๖๖ เมื่อประธานได้รับกระทู้ถามเป็นหนังสือแล้ว จะได้ยื่นให้รัฐบาล รัฐบาลหรือรัฐมนตรีผู้ต้องกระทู้ถาม จะตอบทันทีหรือจะกำหนดวันตอบก็ได้ หรือจะไม่ตอบตาม มาตรา ๔๐๐ แห่งรัฐธรรมนูญก็ได้ แต่จะต้องแสดงเหตุผล

ข้อ ๖๗ ห้ามมิให้สมาชิกตั้งกระทู้ถามกันเอง

หมวดที่ ๑๑

ระเบียบความประพฤติในที่ประชุมและ
การรักษาความสงบภายในสภา

ข้อ ๖๘ สถานที่ประชุมของสภาย่อมเป็นที่เคารพ ผู้
เข้าไปในนั้นจักต้องประพฤติตนให้เรียบร้อยมีสัมมาคารวะ
ผู้จะเข้าไปในที่ประชุมของสภาจะต้องแต่งกายให้เรียบร้อย
ตามแบบนิยม

ข้อ ๖๙ ในที่ประชุมของสภา ถ้าสมาชิกผู้ใดละเมิด
ข้อบังคับการประชุมและการปรึกษาของสภาก็ดี หรือทำลาย
ความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมก็ดี ประธานมีอำนาจตักเตือน
หรือห้ามปรามผู้ละเมิดนั้น ๆ หรือสั่งให้ถอนถ้อยคำใดๆ ก็ได้

ถ้าผู้ละเมิดนั้นไม่กระทำตามคำตักเตือนห้ามปรามหรือ
คำสั่งของประธาน ก็ให้ประธานห้ามขาดไม่ให้ผู้ละเมิดนั้น
พูดต่อไป หรือจะสั่งให้ผู้ละเมิดออกไปเสียจากที่ประชุม
ก็ได้

ถ้าประธานสั่งให้ผู้ละเมิดออกไปเสียจากที่ประชุม และ
ผู้นั้นยังกระทำการขัดขืนไม่ออกไป ก็ให้ประธานสั่งตำรวจ

สภาให้นำตัวผู้นั้นออกไปจากห้องประชุม และให้กักตัวไว้รอคำสั่งของประธานต่อไป

ข้อ ๗๐ ถ้าในที่ประชุมเกิดมีการส่งเสียงเอ็ดอึ้งขึ้นจนประธานเห็นว่าไม่สามารถจะรักษาข้อบังคับ การประชุม และการปรึกษาให้เป็นที่เรียบร้อยได้ ประธานมีอำนาจที่จะงดการประชุมไว้ชั่วคราวหรือสั่งปิดประชุมสำหรับวันนั้นก็ได้

ข้อ ๗๑ เมื่อมีผู้หนึ่งผู้ใดกระทำการไม่สงบขึ้นในสภาสมาชิกอาจแจ้งให้ประธานทราบในข้อละเมิดนั้น ๆ

หมวดที่ ๑๒

การลงโทษ

ข้อ ๗๒ สมาชิกผู้ใดกระทำความผิดต่อไปนี้ได้ชื่อว่าประพฤตินิโคตข้อบังคับการประชุมและการปรึกษาของสภา คือ

ก. ใช้ถ้อยคำอันพึงรังเกียจและไม่ยอมถอนหรือขอขมาตามควร

ข. กล่าวคำหยาบคายต่อสมาชิก

ค. จงใจกระทำการอันเป็นเหตุรบกวนกิจการในที่ประชุม

11/10/2566

ง. ขัดคำสั่งอันชอบของประธาน

ข้อ ๗๓ ถ้าประธานขานชื่อกล่าวโทษสมาชิกผู้ประพฤติผิดข้อบังคับ ที่ประชุมอาจลงมติให้ลงโทษสมาชิกผู้นั้นอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- ก. ตีเตือนและภาคทัณฑ์
- ข. บังคับให้ขอขมา
- ค. มีที่นั่งในที่ประชุมมีกำหนดสุดแต่ที่ประชุมจะตกลง แต่ไม่ให้เกินสามสัปดาห์ การห้ามตามข้อ ค. นี้ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้ที่ถูกห้ามที่จะไปเข้าประชุมใน คณะกรรมการ

การลงมติลงโทษดังกล่าวนี้ ให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ

ข้อ ๗๔ สมาชิกผู้ใดปรารถนาจะเสนอญัตติขอให้ลงโทษสมาชิกผู้อื่นในการประพฤติผิดข้อบังคับการประชุมและการปรึกษาของสภาในคราวที่แล้วมา ให้เสนอญัตตินั้นโดยมีสมาชิกรับรองสิบ สี่นายภายใน สามวัน นับตั้งแต่วันที่การกระทำผิดนั้นได้เกิดขึ้น

ประกาศมาณวันที่ ๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาพิชัยญาติ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้อบังคับสภาว่าด้วยการลา การลดเงินเดือน
ค่าพาหนะเดินทางของสมาชิกสภาและเบี้ยประชุมของ
กรรมาธิการสภาผู้แทนราษฎร

หมวดที่ ๑

การลา

ข้อ ๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดมาประชุมไม่ได้
ตามกำหนด ให้ขอลาต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธาน
สภา ฯ มีอำนาจให้ลาได้อย่างมากในสมัยหนึ่ง ๆ คนหนึ่งไม่
เกิน ๑๕ วัน เกินกว่านี้ต้องเสนอขอให้สภาวินิจฉัย

การลาป่วยเกินกว่า ๓ วันต้องมีใบตรวจของแพทย์
ประกาศนียบัตรชั้น ๑ รับรองมาด้วย

ข้อ ๒ สมาชิกที่มาประชุมต้องลงนามในสมุดซึ่งจัดไว้

หมวดที่ ๒

การลดเงินเดือน

ข้อ ๓ สมาชิกผู้ใดขาดประชุมทำนให้ลดเงินเดือนของ
เดือนที่มีการประชุมโดยเกณฑ์ต่อไปนี้

๑. ขาดประชุมโดยมิได้รับอนุญาตลา ให้ลดเงินเดือน
วันละ ๕ บาท ๑๑/๑๙/๒๕๖๖ เฉพาะวันที่มีการประชุม

๒. ขาดประชุมตลอดสมัยประชุม หรือตลอดเวลาที่มีการประชุม ให้งดจ่ายเงินเดือนของเดือนที่มีการประชุมนั้นเสียทั้งสิ้นตามส่วนและตามจำนวนวันแห่งสมัยประชุมนั้น ๆ

๓. ขาดประชุมโดยได้รับอนุญาตลาหรือไม่ได้รับอนุญาตลาก็ดี ถ้าจำนวนวันขาดประชุมเกินกว่าครึ่งของจำนวนวันนัดประชุมแห่งสมัยประชุมนั้น ให้ลดเงินเดือนเฉลี่ยเท่าจำนวนวันที่ขาด

ข้อ ๔ เพื่อสะดวกแก่การคำนวณจ่ายเงินเดือนและลดเงินเดือนในสมัยประชุมหนึ่ง ๆ ถ้าวันเปิดประชุมไม่ตกในวันที่ ๑ ของเดือน ให้คิดเงินเดือนสำหรับสมัยประชุมเพียงเท่าจำนวนวันแห่งสมัยประชุมนั้น เฉลี่ยจากอัตราเงินเดือนของสมัยประชุม

หมวดที่ ๓

คำพาหนะเดินทาง

ข้อ ๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะเปิดคำพาหนะเดินทางได้ตามข้อบังคับนั้นนั้นเฉพาะแต่สมาชิกผู้อยู่ต่างจังหวัด นอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีเท่านั้น ให้เปิด

ได้เฉพาะเที่ยวเดินทางมาจากถิ่นของตน และกลับในเที่ยว
ที่มาประชุมในสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๖ อัตราค่าพาหนะที่จะเบิกได้นั้น ให้เบิกได้ใน
อัตราชั้น ๑ ตามข้อบังคับว่าด้วยค่าพาหนะเดินทางของ
กระทรวงการคลัง

ข้อ ๗ ค่าพาหนะขากลับ อนุญาตให้เบิกล่วงหน้าได้

ข้อ ๘ การเบิกเงินค่าพาหนะนี้ ให้ยื่นเบิกต่อเลขาธิการ
สภาผู้แทนราษฎรตามแบบของกรมนี้

ข้อ ๙ กรรมการผู้ใดต้องเดินทางเข้ามาจากต่างจังหวัด
ให้เบิกค่าพาหนะเดินทางได้ตามข้อ ๖ และ ๗

ข้อ ๑๐ กรรมการผู้ต้องไปทำการต่างท้องที่ ให้เบิก
ค่าเบี้ยเลี้ยงสำหรับวันที่ค้างคืนได้วันละ ๕ บาท และให้ได้
ค่าพาหนะตามข้อ ๖ และ ๗ ด้วย

หมวดที่ ๔

เบี้ยประชุม

ข้อ ๑๑ กรรมการที่ตั้งขึ้นตามความในข้อบังคับการ
ประชุมและการปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๔๗๖
ข้อ ๖๐ และ ๖๑ ให้เบิกเบี้ยประชุมได้วันละ ๓ บาทเฉพาะ
วันประชุม

๒๐๒

ข้อ ๑๒ กรรมการที่ตั้งขึ้นตามความในข้อบังคับการประชุมและการปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๔๗๖
ข้อ ๖๓ ให้เบิกเบี้ยประชุมได้วันละ ๕ บาท

ประกาศมาณวันที่ ๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาพิชัยญาติ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ ธันวาคม หน้า ๗๔๗)

๒๐๓

พระราชบัญญัติ
จัดระเบียบป้องกันราชอาณาจักร
พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรที่จะจัดระเบียบป้องกันราชอาณาจักรเสียใหม่ เพื่อให้มันคงยิ่งขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดระเบียบป้องกันราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกประกาศจัดระเบียบป้องกันอาณาจักร ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ประกาศ

11/10/2566

พระบรมราชโองการให้เปลี่ยนนามหน่วยและตำแหน่งในกรมทหารเรือ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ประกาศพระบรมราชโองการให้แก้ไขประกาศจัดระเบียบป้องกันอาณาจักร ลงวันที่ ๒๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖ ประกาศแก้ไขเพิ่มเติมประกาศจัดระเบียบป้องกันอาณาจักร ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

มาตรา ๔ กระทรวงกลาโหมแบ่งราชการดังนี้

๑. สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
๒. สำนักงานปลัดกระทรวง
๓. กองทัพบก
๔. กองทัพเรือ

มาตรา ๕ สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีมีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทาง การเมือง มีเลขาธิการรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นตรงต่อรัฐมนตรี มีผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีฝ่ายทหารบก และผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีฝ่ายทหารเรือ

มาตรา ๖ สำนักงานปลัดกระทรวง มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของ กระทรวง มีปลัดกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชา สำนักงานปลัดกระทรวงแบ่งราชการเป็นหน่วยต่าง ๆ ดังนี้

๑. กรมเสมียนตรา
๒. กรมเสนาบดี
๓. กรมพระธรรมนูญ
๔. กรมแพทยสํวชาภิบาล
๕. กรมปลัดบัญชา

มาตรา ๗ กองทัพบก มีผู้บัญชาการทหารบกเป็นผู้บังคับบัญชา มีรองผู้บัญชาการเป็นผู้ช่วย มีกองบังคับการและแบ่งราชการเป็นหน่วยต่าง ๆ ดังนี้

๑. กรมเสนาธิการทหารบก
๒. มณฑลทหารบกที่ ๑
๓. มณฑลทหารบกที่ ๒
๔. มณฑลทหารบกที่ ๓
๕. มณฑลทหารบกที่ ๔
๖. มณฑลทหารบกที่ ๕
๗. กรมพลธิการทหารบก
๘. กรมแผนที่
๙. กรมอากาศยาน

๒๑๖.

มาตรา ๘ กองทัพเรือ มีผู้บัญชาการทหารเรือเป็นผู้บังคับบัญชา มีรองผู้บัญชาการเป็นผู้ช่วย มีกองบังคับการและแบ่งราชการเป็นหน่วยต่าง ๆ ดังนี้

๑. กรมเสนาธิการทหารเรือ
๒. กองเรือรบ
๓. สถาน์ทหารเรือกรุงเทพ ฯ
๔. กรมอุทกทหารเรือ
๕. กรมสรรพาวุธทหารเรือ
๖. กรมอุทกศาสตร์

มาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกข้อบังคับ กำหนดหน่วยย่อยของส่วนราชการต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหม กับกำหนดอัตราและชั้น ยศ นามตำแหน่งให้เข้ารูปตามหน้าที่ราชการ

ประกาศมาณวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

11/10/2566

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ ธันวาคม หน้า ๓๐๒)

๒๐.๗

พระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่องแบบทหารบก

พุทธศักราช ๒๔๗๖

(ฉบับที่ ๒)

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางมาตราแห่งพระราชกำหนดเครื่องแบบทหารบก พุทธศักราช ๒๔๗๕ เสียใหม่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติกำหนดเครื่องแบบทหารบก พุทธศักราช ๒๔๗๖ (ฉบับที่ ๒)”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันออกประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ อนุมาตรา ๑ แห่งพระราชกำหนดเครื่องแบบทหารบก พุทธศักราช ๒๔๗๕ และใช้ความต่อไปนี้แทน

“๑. หมวกกันแดดสีกากีแกมเขียว ใหม่มีสายรัดคาง หนึ่งสีน้ำตาลกว้าง ๑ เซ็นติเมตร ที่ด้านหน้าหมวกติดตรา ทำด้วยโลหะสีทอง เป็นรูปอุณาโลมอยู่กลางจักร รอบ ภายนอกวงจักรมีลายเปลวในขอบของวงจักรมีอักษรว่า “สละชีพเพื่อชาติ”

อนึ่ง นายทหารชั้นสัญญาบัตรให้ใช้หมวกกันแดดสีขาวมีสายรัดคางใหม่ทองกว้าง ๑ เซ็นติเมตรครึ่ง และติดตราที่หน้าหมวกเช่นเดียวกับหมวกกันแดดสีกากีแกมเขียว สำหรับประกอบกับเสื้อสีขาวได้ด้วย หรือในโอกาสสำคัญจะใช้หมวกทรงหม้อตาลสีขาวเช่นเดียวกับแต่งเครื่องสโมสร์ก็ได้ สำหรับนักเรียนนายร้อย ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีขาวเช่นเดียวกับนายทหารชั้นสัญญาบัตรในโอกาสสำคัญได้ด้วย”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรค ๒ ของมาตรา ๖ อนุมาตรา ๒ แห่งพระราชกำหนดเครื่องแบบทหารบก พุทธศักราช ๒๔๗๕ และใช้ความต่อไปนี้แทน

“นักเรียนนายร้อย นายทหารชั้นสัญญาบัตร ไข้เสื่อแบบราชการสีขาวมีอินทรีนูนทำนองเดียวกันกับ เสื่อสีกาก่เกมเขียว มีดุมที่อกห้าดุม ดุมทั้งสี่ทำด้วยโลหะสีทองเพื่อใช้ประกอบกับกางเกงสีขาวขาว”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรค ๒ ของมาตรา ๖ อนุมาตรา ๓ แห่งพระราชกำหนดเครื่องแบบทหารบก พุทธศักราช ๒๔๗๕ และใช้ความต่อไปนี้แทน

“นายสิบ นักเรียนนายร้อย นายทหารชั้นสัญญาบัตร ให้ใช้กางเกงสีกาก่เกมเขียวขาวพับปลายขาประกอบกับเสื่อสีกาก่เกมเขียวได้ ส่วนนักเรียนนายร้อยและนายทหารชั้นสัญญาบัตรให้ใช้กางเกงขาวสีขาวพับปลายขาประกอบกับเสื่อสีขาวได้ด้วย”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรค ๔ ของมาตรา ๖ อนุมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดเครื่องแบบทหารบก พุทธศักราช ๒๔๗๕ และใช้ความต่อไปนี้แทน

“นายสิบ นักเรียนนายร้อย นายทหารชั้นสัญญาบัตร ถ้าใช้กางเกงขาวให้ใช้รองเท้าชูสีดำหรือสีน้ำตาลประกอบกับถุงสีดำหรือสีน้ำตาลแก่ตามสีรองเท้า”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรค ๑ ของมาตรา ๖ อนุมาตรา ๖ แห่งพระราชกำหนดเครื่องแบบทหารบก พุทธศักราช ๒๔๗๕ และใช้ความต่อไปนี้แทน

“๖. เพิ่มชุดหนังสือน้ำตาล สำหรับนายสิบ พลทหาร นักเรียนนายร้อย คาดทับเสื้อสีกากีแกมเขียว”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ อนุมาตรา ๑ แห่งพระราชกำหนดเครื่องแบบทหารบก พุทธศักราช ๒๔๗๕ และใช้ความต่อไปนี้แทน

“๑. หมวกกันแดดสีขาว แต่ในงานราตรีสีโมสร ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีขาว กะบังหมวกหนังดำ สายรัดคางใหม่ทองกว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมทองเกลี้ยงขนาดย่อมติดที่ข้างหมวกข้างละหนึ่งดุม และด้านหน้าหมวกติดตราขนาดย่อมเช่นเดียวกับหมวกกันแดด”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ อนุมาตรา ๓, ๔, ๕, ๖ และ ๗ แห่งพระราชกำหนดเครื่องแบบทหารบก พุทธศักราช ๒๔๗๕ และใช้ความต่อไปนี้แทน

“๓. นายร้อยให้มีดาว ๕ กลีบ ทำด้วยโลหะสีทองติดที่บนอินทรรนุทั้ง ๒ ข้าง

นายร้อยตรี ๑ ดาว

นายร้อยโท ๒ ดาว (ติดเรียงตามขาวอินทรรณู)

นายร้อยเอก ๓ ดาว (ติดเรียงตามขาวอินทรรณู)

๔. นายพันให้มี่ดาวและติดเช่นเดียวกันกับนายร้อย แต่เพิ่มขีดทำด้วยโลหะสีทองติดบนอินทรรณูที่ปลายบัวข้างละ ๑ ขีด

๕. นายพลให้มี่ดาวและติดเช่นเดียวกันกับนายพัน แต่เพิ่มขีดทำด้วยโลหะสีทองที่อินทรรณูเป็นข้างละ ๒ ขีด

๖. จอมพล ให้มี่คทาที่กระบี่ไขว้กันทำด้วยโลหะสีทองติดบนอินทรรณูทั้ง ๒ ข้าง และมีขีดทำด้วยโลหะสีทองติดบนอินทรรณูเช่นเดียวกับนายพลด้วย

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ อนุมาตรา ๒ แห่งพระราชกำหนดเครื่องแบบทหารบก พุทธศักราช ๒๔๗๕ และใช้ความต่อไปนี้แทน

๒. สำหรับทหารผู้ช่วยพลรบและธรรการให้มี่เครื่องหมายดอกจันท์ทำด้วยโลหะสีทองติดที่คอเสื้อข้างขวาและมีเครื่องทำด้วยโลหะสีทองแสดงจำพวกติดที่คอเสื้อข้างซ้ายคือ

สัมถารและธรรการ (ทั่วไป)	ใช้ ดอกจันท์
สัมถาร (เฉพาะในกรมปลัดบัญชา)	ใช้ บข

สัมภารและชุกรการ (ฉะเพาะในกรมยกกระบัตร ทหารบก)	ใช้ ขบ
เสนารักษ์	ใช้ รูปพระยานาคพันกระบี่
สัตว์รักษ์	ใช้ พศ
แตรวง	ใช้ ตว
ช่างแสง	ใช้ ชส
ช่างอากาศ	ใช้ ชอ
เรือนจำ	ใช้ รจ
เสมียนตรา	ใช้ สม
สัสดี	ใช้ สด
พระธรรมนุญ	ใช้ ธน
แผนที่	ใช้ ผท
กรู	ใช้ กร

ส่วนทหารนอกประจำการให้คิดได้ฉะเพาะเครื่องหมาย
แสดงจำพวกที่ได้ปักกะเป่าเสื้อบนด้านซ้าย ”

ประกาศมาณวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

11/10/2566

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ ธันวาคม หน้า ๗๐๗)

๒๑๓

พระราชบัญญัติ

เครื่องแบบทหารเรือแก้ไขเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางมาตราแห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหารเรือ พุทธศักราช ๒๔๗๖

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเครื่องแบบทหารเรือแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ ง. แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหารเรือ พุทธศักราช ๒๔๗๖ และใช้ความต่อไปนี้แทน

“ง. อินทรธนู มีอินทรธนูทำด้วยสักกลาดสีน้ำเงินดำ รูปสี่เหลี่ยมยาวปลายรวบ กว้าง ๕ ซม. ยาวตามควรแก่ส่วนบ่าบุคคล ที่มุมรวบมีคุมทองตราพระมหามงกุฎกับสมอ ขนาดย่อมหนึ่งคุม บนหลังอินทรธนูมีเครื่องหมายเหล่าหรือประเภทและเครื่องหมายยศประกอบดังกล่าวไว้ในมาตรา ๕ และมาตรา ๑๖ อินทรธนูชนิดนี้สำหรับใช้ประกอบกับเสื้ออย่าง ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ ข. แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหารเรือ พุทธศักราช ๒๔๗๖ และใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข. เสื้อ มีสี่อย่าง

อย่าง ที่ ๑ เหมือนอย่าง ที่ ๑ ในมาตรา ๘ ข้อ ค. เว้นแต่มีแผ่นสักกลาดขาวสามคอกเสื้อด้านหน้าสองข้างกว้างเท่าคอกเสื้อ ยาวข้างละ ๗ ซม. มีรังคุดักด้วยไหมทองรับคุดหมายชั้น

อย่าง ที่ ๒ เหมือนอย่าง ที่ ๒ ในมาตรา ๘ ข้อ ค.

อย่างที่ ๓ เสื้อผ้าก่า รูปเสื้อเชคคอปับแบบราชนาว
เสื้อทั้งสามอย่างนี้ มีคุมทองหมายชนิดที่คอเสื้อข้างละ
หนึ่งคุม

อย่างที่ ๔ เหมือนกับอย่างที่ ๔ ในมาตรา ๘ ข้อ ค.”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ ค. แห่งพระราช
บัญญัติเครื่องแบบทหารเรือ พุทธศักราช ๒๔๗๖ และใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

“ค. อินทรธนู มีอินทรธนูทำด้วยสักหลาดสีน้ำเงินดำ
รูปสี่เหลี่ยมยาวปลายรวบกว้าง ๕ ซม. ยาวตามควรแก่ส่วน
บ่าบุคคล ที่มีุมรวบมีคุมทองตราพระมหามงกุฎกับสมอขนาด
ย่อมหนึ่งคุม มีแถบไหมทองขนาด ๖ ม.ม. พาดที่ศูนย์กลาง
อินทรธนูตลอดตามยาว อินทรธนูชนิดนี้สำหรับใช้ประกอบ
กับเสื้ออย่างที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ จ. วรรค ๒
แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหารเรือ พุทธศักราช ๒๔๗๖
และใช้ความต่อไปนี้แทน

“อย่างที่ ๒ อินทรธนูน้อย มีรูปสี่เหลี่ยมยาวปลายรวบ
กว้าง ๕ ซม. ยาวตามควรแก่บ่าบุคคล ที่ปลายรวบมีคุมทอง
ตราพระมหามงกุฎกับสมอขนาดย่อมหนึ่งคุม หลังและท้อง

อินทรรณูหุ้มด้วยสักหลาดสีน้ำเงินดำ เว้นไว้แต่อินทรรณูชั้นนายพลเรือ หลังอินทรรณูเป็นไหมทองขนาด ๕ ซม. ตรึงบนอินทรรณูสักหลาดสีน้ำเงินดำ บนหลังอินทรรณูมีเครื่องหมายพรรคหรือจำพวกและหมายยศประกอบตั้งกล่าวไว้ในมาตรา ๑๓ และ ๑๗ อินทรรณูชนิดนี้สำหรับใช้ประกอบกับเสื้ออย่าง ที่ ๔ ที่ ๕ ที่ ๖ และที่ ๘”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหารเรือ พุทธศักราช ๒๔๗๖ และใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ เครื่องหมายยศนายทหารชั้นพันจ่า ให้มีบั้งขนาดโตประมาณ ๓ ม.ม. ทำด้วยโลหะสีทองหักเป็นมุม ๑๓๐ องศาตรงกึ่งกลาง และเมื่อทำเสร็จแล้ว ให้มีขนาดกว้างจากมุมปลายทั้งสองข้าง ๓๕ ม.ม. ประดับบนอินทรรณูตามขวาง เริ่มต้นแต่ขอบเบื้องล่างแห่งอินทรรณู มีจำนวนบั้งต่างกันตามชั้นยศ ดังนี้

พันจ่าเอก	๓ บั้ง
พันจ่าโท	๒ บั้ง
พันจ่าตรี	๑ บั้ง

๒๑๓

การประดับธงที่วั้น ให้เอามุมบั้งกลับขึ้นข้างบน และ
ไว้ระยะช่องไฟระหว่างบั้งห่างกันประมาณ ๓ ม.ม.”

ประกาศมาณวันที่ ๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ ธันวาคม หน้า ๗๑๔)

กฎกระทรวงกติาใหม่

(ฉบับที่ ๒)

ออกตามความในมาตรา ๕ แห่ง
พระราชบัญญัติเครื่องแบบทหารเรือ
พุทธศักราช ๒๔๗๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ
เครื่องแบบทหารเรือ พุทธศักราช ๒๔๗๖ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงกติาใหม่ออกกฎไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้อยู่ท้ายความในข้อ ๓ แห่ง
กฎกระทรวงกติาใหม่ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พุทธศักราช
๒๔๗๖ ตอนที่จำแนกเหล่าในพรรคกลิน

“(๓) เหล่าช่างไฟฟ้าวิทยุ รูปจักรเฟืองกับสายฟ้า”

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสุดท้ายของข้อ ๓
แห่งกฎกระทรวงกติาใหม่ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พุทธ
ศักราช ๒๔๗๖

“อนึ่งทหารในพรรคใด จำพวกใดที่ได้จำแนกเหล่าหรือ
ประเภทไว้แล้วก็ดี หรือมิได้จำแนกไว้ก็ดี และมีได้กำหนด
ให้มีเครื่องหมายไว้โดยฉะเพาะ ดังกล่าวมาแต่ข้างต้น แห่ง

ข้อนี้ ให้ใช้เครื่องหมายรูปจักรกับสมอไขว้กัน เป็น
เครื่องหมายเหล่าและประเภทของทหารในพรรคและประเภท
นั้น ๆ”

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวง
กลาโหม ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๖ และ
ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔ เครื่องหมายเหล่าและประเภทตามข้อ ๓ ให้
ทำด้วยโลหะสีทอง มีขนาด (คิดเป็นวงกลม) ไม่โตกว่า
๓ ซม. เครื่องหมายที่วางสำหรับพันจ่าให้ติดบนกึ่งกลาง
อินทรวงูทั้งสองข้าง สำหรับจ่าและพลทหารให้ติดประดับ
กับเสื้อทุกอย่างเว้นเสื้อสวมกันหนาว ดังต่อไปนี้

(๑) จ่าและพลทหารที่มีความประพฤติดีอยู่ในเกณฑ์
ลำดับชั้น ๑ ให้ประดับเครื่องหมายที่วางไว้บนกึ่งกลางเบา
เครื่องหมายความประพฤติดี ซึ่งจะติดกล่าวต่อไปในส่วน
ที่ ๓ ข้อ ๗, ๘ และ ๙ คือให้ประดับรวมกันไปกับเครื่อง
หมายความประพฤติดีนั้น ๆ

(๒) จ่าและพลทหารผู้ที่มีความประพฤติมิได้เข้าอยู่ใน
เกณฑ์ลำดับชั้น ๑ ให้ใช้เบาะสักหลาดสีทากี้เกลี้ยงไม่มี
ขอบ มีรูปเป็นแผ่นวงกลมขนาดกว้าง ๕ ซม. เป็นเบาะ

รองเครื่องหมายที่วัน ไซ้ระดับที่แขนเสื้อข้างซ้ายอย่าง เดียวกันกับการประดับ เครื่องหมาย ความประพฤติดั้งที่ จะ ได้กล่าวไว้ในส่วนที่ ๓ ข้อ ๘”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๘ แห่งกฎกระทรวง กลาโหม ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๖ และ ไข้ความต่อไปในแทน

“ข้อ ๘ เครื่องหมายความประพฤติดั้งให้ติดที่แขนเสื้อ ข้างซ้าย ถ้าเป็นจำให้ติดเหนือและตรงกึ่งกลางบั้งหมายยศ ใ้ระยะห่างจากขอบบั้ง ๒ ซม. ถ้าเป็นพลทหารให้ติดตรง กึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอก”

กฎให้ไว้เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระยาประเสริฐสงคราม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ ธันวาคม หน้า ๗๑๕)

กฎกระทรวงพระคลัง

ออกตามความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติ
ภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติ
ภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงพระคลังออกกฎให้ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ห้ามมิให้ผู้ใดขนาน้ำสุรามึ่ปริมาณเกินกว่าหนึ่งลิตร
แต่ไม่เกินสปีลิตร โดยไม่ได้ขอและรับใบอนุญาตขนตาม
เงื่อนไขที่ระบุไว้ตามมาตรา ๑๑ แห่งกฎหมายภาษีชั้นในปี
จุลศักราช ๑๒๔๘ ไปจากเขตศ้ท้องที่ซึ่งระบุไว้ต่อท้ายกฎนี้
กฎให้ไว้ในวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาศรีธรรมราชิเบศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลัง

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ ธันวาคม หน้า ๑๒๒)

เขตต์ที่อยู่ที่ตามกฎกระทรวงลงวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๗๖

ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
--	--	น่าน
--	--	ลำปาง
--	--	แพร่
--	--	แม่ฮ่องสอน
--	--	เชียงราย
--	--	สกลนคร
--	--	หนองคาย
--	--	นครพนม
--	--	เลย
--	พร้าว เชียงดาว เมืองฝาง	เชียงใหม่
ท่าเหนือ ท่าใต้	ช่างเคิ่ง สะเมิง ฮอด	
แม่วิน	สันกำแพง	"
--	บ้านแม่	"
--	นครไทย	พิษณุโลก
--	ท่าปลา น้ำปาด	อุตรดิตถ์
--	แม่สอด	ตาก
--	เขมราฐ สุวรรณาวรี	อุบลราชธานี
--	บ้านไร่	อุทัยธานี
--	กระบุรี ตะอุ้น	ระนอง

ประกาศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังออกตามความใน
มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม
พุทธศักราช ๒๔๗๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติ
ภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖ รัฐมนตรีว่า
การกระทรวงพระคลังประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ห้ามมิให้
ผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งอยู่ในท้องที่ ๑. มณฑลอยุธยา ๒. มณฑล
ปราจีน ๓. มณฑลราชบุรี ๔. มณฑลนครศรีธรรมราช
๕. มณฑลภูเก็ต ๖. มณฑลพายัพ ๗. มณฑลพิษณุโลก
๘. มณฑลนครราชสีมา ๙. มณฑลอุดร ทำหรือค้าเบ็งเซอ
ข้าวหมัก โดยมีได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิตต์
และแผ่นซึ่งได้กำหนดไว้ประจำมณฑลนั้น

ประกาศมาณวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลัง

กฎกระทรวงกติาใหม่

ออกตามความในมาตรา ๕, ๑๓, ๒๐ และมาตรา ๓๒
แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหารเรือ พุทธศักราช ๒๔๗๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕, ๑๓, ๒๐ และ
มาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหารเรือ พุทธ
ศักราช ๒๔๗๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกติาใหม่ออกกษ
กระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

เครื่องหมายต่าง ๆ

ส่วนที่ ๑

เครื่องหมายพรรคและจำพวก

ข้อ ๑ เครื่องหมายพรรคและจำพวกนอกจากพรรคนาวิน
ให้ใช้สัทธิลาตต่าง ๆ เป็นเครื่องหมายประจำพรรคและ
จำพวกดังนี้

แผนกพรรค

(๑) พรรคกติน	สีเลือดหมู
(๒) พรรคนาวิกโยชิน	สีเหลือง

แผนกผู้ช่วยพลรบ

(๑) จำพวกสมุหบัญชี	สี่ขาว
(๒) จำพวกศุภริยางค์	สี่แสด
(๓) จำพวกช่างยุทธโยธา	สี่น้ำเงินแก่
(๔) จำพวกช่างแสง	สี่เทา
(๕) จำพวกธุรการ	สี่ฟ้า
(๖) จำพวกพิสดุ	สี่โสก
(๗) จำพวกกรรมณู	สี่ม่วง (เม็ดมะปราง)

แผนกแพทย์

(๑) จำพวกแพทย์	สี่แดง

ข้อ ๒ นายทหารชั้นสัญญาบัตรพรรคนาวิน และ พรรค
 กลิน ผู้สอบไล่ได้ประกาศนียบัตรชั้นสูงสุดของโรงเรียน
 นายเรือหรือประกาศนียบัตรต่างประเทศ ซึ่งราชการทหาร
 เรือรับว่าเทียบเท่าหรือสูงกว่าโรงเรียนนายเรือสยาม แม้
 จะย้ายสังกัดไปรับราชการในหน้าที่ใด ๆ ก็ไม่ต้อง เปลี่ยน
 เครื่องหมายประจำพรรคไปตามพรรคหรือจำพวกของหน้าที่
 ใหม่ นั้น คงให้ใช้เครื่องหมายประจำพรรคเดิมของตนเสมอ
 ไป ส่วนนอกจากนี้ไม่ว่าพรรคหรือจำพวกใด เมื่อมีการ

ย้ายสับเปลี่ยนหน้าที่ไปทำงานในทางความรู้ของพรรคและ
 จำพวกใด ต้องเปลี่ยนเครื่องหมายพรรคหรือจำพวกไปตาม
 ตำแหน่งและหน้าที่ที่ตนไปประจำอยู่ใหม่นั้น เว้นแต่การ
 ย้ายนั้นเป็นไปเพื่อการชั่วคราวเท่านั้น จึงไม่ต้องเปลี่ยน

ส่วนที่ ๒

เครื่องหมายเหล่าและประเภท

ข้อ ๓ ทหารต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ให้มีเครื่องหมาย
 ประจำเหล่าและประเภทดังนี้

พรคนาวิน

(๑) เหล่าปืนใหญ่	รูปปืนใหญ่สองกะบอกไขว้
(๒) เหล่าตอร์ปิโดและทุ่นระเบิด	
ก. เหล่าตอร์ปิโด	รูปตอร์ปิโดสองลูกไขว้
ข. เหล่าทุ่นระเบิด	รูปทุ่นระเบิด
ค. เหล่านักดำ	รูปหมวกนักดำ
(๓) เหล่าสามัญญ	รูปพังกา
(๔) เหล่าสัญญาณ	
ก. เหล่าสัญญาณธง	รูปธงสองมือไขว้
ข. เหล่าสัญญาณวิทยุ	รูปสายฟ้ากับปีกลนก
ค. เหล่าสัญญาณแตรเดี่ยว	รูปแตรสั้น

- (๕) เหล้าทหารอากาศ   รูปปีกนกทับข้อชัย
พฤษ์และมีดาว

พรรคกลิน

- (๑) เหล้าช่างกลเรือใหญ่   รูปใบจักรเรือ
(๒) เหล้าช่างกลเรือเล็ก   รูปใบจักรเรือ

พรรคนาวิกโยธิน

- (๑) เหล้าทหารราบ   รูปปืนเล็กสองกระบอกไขว้
(๒) เหล้าเรือกลเล็ก   รูปพังกา
(๓) เหล้าปืนใหญ่บ้อม   รูปปืนใหญ่สองกระบอกไขว้

จำพวกดุริยางค์

- (๑) ประเภทตรง   รูปพิณฝรั่ง
(๒) ประเภทเครื่องสายฝรั่ง   รูปพิณฝรั่ง

จำพวกช่างยุทธโยธา

- (๑) ประเภทช่างเหล็ก   รูปจักรเฟือง
(๒) ประเภทช่างเขียน   รูปวงเวียนกับไม้บรรทัด
(๓) ประเภทช่างไม้   รูปเลื่อย

จำพวกช่างแสง

- (๑) ทุกประเภท   รูปปืนใหญ่, ตอร์ปิโด
และก้อนไขว้กัน

จำพวกพืช

(๑) ประเภทहारรับใช้ รูปลูกกุญแจไขว้

จำพวกแพทย์

(๑) ประเภทพยาบาล รูปงูพันไม้เท้า

ข้อ ๔ เครื่องหมายเหล่านี้และประเภทตามข้อ ๔ ให้ทำด้วยโลหะสีทอง มีขนาด (คิดเป็นวงกลม) ไม่โตกว่า ๓ ซม. มีเบาะรองเป็นรูปแผ่นวงกลม กว้างวัดผ่าศูนย์กลางโต ๕ ซม. (รวมทั้งขอบด้วย) ไข้ประดับกับเสื้อทุกอย่าง เว้นเสื้อสวมกันหนาวรูปโอเวอร์โค๊ตและคัฟเวอร์โค๊ตต่างกันตามชั้นยศดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับพันจ่า เบาะรองเครื่องหมายทำด้วยสั๊กหลาดสีน้ำเงินดำ ขอบขลิบด้วยลวดไหมทอง ไข้ประดับที่แขนเสื้อข้างซ้ายติดใต้และตรงกึ่งกลางบั้งหมายยศ ไว้ระยะห่างจากขอบบั้ง ๒ ซม.

(๒) สำหรับจ่าและพลทหาร เบาะรองรับเครื่องหมายนี้ให้ไข้เบาะเครื่องหมายความประพฤติดี มีพื้นเป็นสีตามปีของเครื่องหมายนั้น ซึ่งจะได้กล่าวต่อไปในส่วนที่ ๓ ข้อ ๗ และ ๘ แต่ถ่าจ่าและพลทหารผู้ใดมีความประพฤติดีได้เข้าอยู่ในเกณฑ์ลำดับชั้น ๑ ให้ไข้เบาะสั๊กหลาดสีกา

เกลี้ยงไม่มีขอบแทนเบาะเครื่องหมายความประพุดดี เครื่องหมายที่ว่ามีไขประดับที่แขนเสื้อข้างซ้าย ถ้าเป็นจำติดเหนือและตรงกึ่งกลางบ่งหมายยศ ไว้ระยะห่างจากขอบข้าง ๒ ซม. ถ้าเป็นพลทหารติดตรงกึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอก

ข้อ ๕ ทหารผู้ได้รับราชการอยู่ในตำแหน่งหน้าที่ของเหล่าและประเภทใด ตลอดเวลาที่รับราชการอยู่ในตำแหน่งหน้าที่นั้น ให้ประดับเครื่องหมายประจำเหล่าและประเภทนั้นได้ตามที่กล่าวมาแล้วในข้อ ๓ และ ๔

ส่วนที่ ๓

เครื่องหมายความประพุดดี

ข้อ ๖ จำและพลทหารที่ประพุดดี และเข้าอยู่ในเกณฑ์อันดับความประพุดดีชั้น ๑ ตามความในข้อบังคับว่าด้วยความประพุดดีของทหารนั้น ให้มีเครื่องหมายแสดงไว้ให้ปรากฏ เพื่อเป็นเครื่องเชิดชูคุณงามความดีและเป็นตัวอย่างอันดีแก่ทหารทั้งหลายตั้งจะได้กล่าวในข้อต่อไป

ข้อ ๗ เครื่องหมายความประพุดดีนั้น เป็นเบาะสักหลาดสีต่างๆ ทำเป็นรูปแผ่นวงกลม ขนาดกว้าง ๔.๔ ซม. มีขอบขลิบด้วยสักหลาดสีเลือดหมูขนาด ๓ มม. โดยรอบ

เว้นแต่ปีต่อ ๆ ไปจากปีที่ ๗ ให้ใช้เบาะสักหลาดสีน้ำเงินดำ มีขอบขลิบด้วยลวดไหมทองขนาดเดียวกัน

ข้อ ๘ เบาะสักหลาดแสดงความประพฤติดีเป็นชั้นที่ ๑ ดังที่กล่าวมาในข้อ ๗ นั้น ให้มีสีพื้นต่างกัน ตามลำดับปีที่ทหารได้ประพฤติดีต่อเนื่องกันมาดังนี้

ในปีที่ ๑	สีแดง
ในปีที่ ๒	สีขาว
ในปีที่ ๓	สีม่วง (เม็ดมะปราง)
ในปีที่ ๔	สีเขียว
ในปีที่ ๕	สีเหลือง
ในปีที่ ๖	สีเทา
ในปีที่ ๗	สีน้ำเงินดำ
ปีต่อ ๆ ไป	สีน้ำเงินดำ

ข้อ ๙ เครื่องหมายความประพฤติดีให้ติดที่แขนเสื้อ ข้างซ้ายกึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอก ถ้าเป็นจำให้ติดตรงช่องระหว่างบั้นหมายยศ ห่างจากขอบบั้น ๒ ซม.

ข้อ ๑๐ จำและพลทหารผู้ใดได้เลื่อนชั้นความประพฤติ ขึ้นมาอยู่ในอันดับชั้น ๑ เมื่อใด ให้ประดับเครื่องหมาย ความประพฤติดีปีที่ ๑ ได้ทันทีแต่บัดนั้นไป และจะเปลี่ยน

เครื่องหมายลำดับปีเป็นปีที่ ๒ และปีต่อๆ ไปได้ ต่อเมื่อ
บรรจบครบรอบ ๑๒ เดือนเต็มแล้ว ส่วนต่อจากปีที่ ๗ ไป
แล้วแม้แต่อยู่ในลำดับชั้นที่ ๑ เป็นเวลายาวนานสักเพียงใด
ก็ตาม คงให้ระดับเครื่องหมายเป็นอย่างเดียวกันตลอดไป

ข้อ ๑๑ จำและพลทหารผู้ใด ได้ระดับเครื่องหมาย
ความประพฤติที่อยู่แล้วในลำดับปีใดๆ ก็ตาม ถ้าหากมี
ความผิดต้องถูกลดชั้นความประพฤติต่ำลงไปกว่าอันดับชั้น ๑
เมื่อใดแล้ว จะระดับเครื่องหมายความประพฤติต่อไป
อีกไม่ได้ ให้เรียกคืนเสียทันที แต่ถ้าในกาลภายหลังได้
กลับเลื่อนชั้นความประพฤติฐานเจ็ดหลาย หรือโดยเหตุใดๆ
ดังได้บังคับไว้ในข้อ บังคับ ว่า ด้วย ความประพฤติของทหาร
จนได้ขึ้นมาอยู่ในอันดับชั้น ๑ อีก ก็ให้ระดับเครื่องหมาย
ความประพฤติได้ แต่ต้องนับเริ่มต้นเป็นปีที่ ๑ ไปใหม่อีก

ส่วนที่ ๔

เครื่องหมายชั้นการศึกษาของนักเรียนนายเรือ

ข้อ ๑๒ นักเรียนนายเรือ ในระหว่างเวลาที่ศึกษาวิชา
อยู่ในชั้นใดตามหลักสูตรของโรงเรียนนายเรือ ให้มีเครื่อง
หมายแสดงชั้นวิชาที่กำลังศึกษาอยู่นั้น เป็น คุม ทำ ด้วย ทอง

เหล็ก เป็นรูปมะนาวตัดคว่ำเม็ดเดี่ยวหรือหลายเม็ดรวมกันเป็น ๑ คม ต่างกันตามลำดับชั้นดังนี้

ชั้น ๑	มี ๑ เม็ด
ชั้น ๒	มี ๒ เม็ด
ชั้น ๓	มี ๓ เม็ด
ชั้น ๔	มี ๔ เม็ด

ส่วนที่ ๕

เครื่องหมายแสดงความสามารถ

ข้อ ๑๓ ทหารผู้ใด มีความสามารถในการปืนใหญ่ การตอร์ปิโด การยิงเข้าปืนเล็ก การยิงเข้าปืนพก และการสัตญาณตามข้อบังคับว่าด้วยการนั้น ๆ ให้มีเครื่องหมายประดับไว้ให้ปรากฏดังนี้

(๑) ในการปืนใหญ่	รูปปืนใหญ่
(๒) ในการตอร์ปิโด	รูปตอร์ปิโด
(๓) ในการยิงเข้าปืนเล็ก	รูปปืนรักษากาล
(๔) ในการยิงเข้าปืนพก	รูปปืนพก
(๕) ในการสัตญาณ	รูปธงสองมือไขว้

ข้อ ๑๔ เครื่องหมายตามที่กล่าวมาในข้อ ๑๓ นอกจากเครื่องหมายแสดงความสามารถในการยิงเข้าปืนพกให้ทำเป็น ๒ อย่างต่างกันโดยลักษณะและขนาดดังนี้

(๑) สำหรับนายทหารชั้นสัญญาบัตร ให้ทำด้วยเงินล้วน คือตัวเครื่องหมายให้มีขนาด (คิดเป็นวงกลม) โดด ๒๕ ม.ม. อยู่บนวงกลมซึ่งมีขนาดขอบวงนอกโดด ๒๐ ม.ม. และขอบวงในโดด ๑๒ ม.ม. หนา ๑ ม.ม. พื้นของวงกลมด้านหน้าลงยาเป็นสีตามเครื่องหมาย คือ

ก. ในการปืนใหญ่	สีแดง
ข. ในการตอร์ปิโด	สีน้ำเงิน
ค. ในการยิงเข้าปืนเล็ก	สีดำ
ง. ในการสัญญาณ	สีเขียว

ส่วนด้านหลังให้ทำเป็นเข็มกลัด

(๒) สำหรับทหารต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ตัวเครื่องหมายให้ทำด้วยโลหะสีทอง มีขนาด (คิดเป็นวงกลม) โดด ๔๓ ม.ม. มีเบาะสักหลาดสีตามเครื่องหมายตั้งได้กล่าวมาแล้วใน (๑) ก, ข, ค, และ ง ทำเป็นรูปร่างกลม มีขนาดขอบวงนอกโดด ๓๕ ม.ม. และขอบวงในโดด ๑๕ ม.ม. ร่องตัวเครื่องหมาย ส่วนด้านหลังให้ทำเป็นเข็มกลัด

ข้อ ๑๕ เครื่องหมายแสดงความสามารถในการยิงเข้าปืนพกมีแต่อย่างเดียว เครื่องหมายนี้ให้ทำเป็นแผ่นเงินรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส กว้าง ๑.๒๕ ซม. หนา ๑ ม.ม. ด้าน

หน้าลงยาสี่ขาบเหลือเนื้อเงินไว้เป็นขอบโดยรอบ ๑ ม.ม. ตรงกึ่งกลางเหลือเนื้อเงิน และสลักเป็นรูปปั้นพุก (ปิ่น เบรานิง) ส่วนด้านหลังทำเป็นเข็มกลัด

ข้อ ๑๖ เครื่องหมายแสดงความสามารถตามที่กล่าว มาในส่วนนี้ ให้ใช้ประดับประกอบกับเครื่องแบบทหารเรือ ดังนี้

(๑) นายทหารชั้นสัญญาบัตรและพันจ่า ให้ติดที่อก เสื้อเบื้องขวาเสมอแนวคุมเม็ดที่ ๑ จ่าและพลทหารให้ติด ที่แขนเสื้อข้างขวาตรงกึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอก

(๒) ถ้าผู้ใดได้รับเครื่องหมายแสดงความสามารถหลาย ประเภทด้วยกันในโอกาสเดียวกัน ให้ติดเครื่องหมายได้ แต่เพียงประเภทใดประเภทเดียวเท่านั้น

ส่วนที่ ๖

เครื่องหมายตำแหน่งนายธงและนายทหารคนสนิท

ข้อ ๑๗ เครื่องหมายตำแหน่งนายธงและนายทหารคน สนิทเป็นสายโยงยศหนึ่งเส้น ทำด้วยไหมทองสลัปไหมดำ มีขนาดเท่า สาย เกดียง แห่ง สายโยงยศ หมาย ตำแหน่ง ราช องครักษ์ ใช้ประดับกับเสื้อทุกชนิดเว้นเสื้อสวมกันหนาว และเสื้อคลุมกันหนาว

ข้อ ๑๘ วิธีประดับสายหมายตำแหน่งนี้ ให้โยงปลายสายเครื่องหมายทั้งสอง ปลายไว้ที่ปลายอินทรธนูข้างขวา ส่วนท้องโค้งแห่งสายนั้นให้คล้องสอดใต้แขนขวาห้อยไว้

ข้อ ๑๙ ถ้าสวมเสื้อชนิดที่ไม่มีอินทรธนู ให้มีแผ่นสักหลาดสีน้ำเงินดำตามแบบของราชนาวิติตที่บำ เสด็จ เบื้องขวาและให้มีสมอเงินขนาดเดียวกันกับสมอบนอินทรธนูใหญ่ประดับบนแผ่นผ้านั้นด้วย สำหรับใช้โยงปลายสายโยงยศเครื่องหมายตำแหน่งตั้งที่กล่าวมาในข้อ ๑๗ นี้ แทนอินทรธนู

ส่วนที่ ๗

เครื่องหมายตำแหน่งนายทหารเสนาธิการ

ข้อ ๒๐ เครื่องหมายตำแหน่งนายทหารเสนาธิการ ให้ใช้สายโยงยศหนึ่งเส้น หัวทำด้วยไหมทองล้วนมีขนาดและสำหรับใช้ประดับกับเสื้ออย่างเดียวกันกับสายโยงยศ เครื่องหมายตำแหน่งนายธง และนายทหารคนสนิทตามที่กล่าวมาแล้วในข้อ ๑๗ และข้อ ๑๘

ข้อ ๒๑ สายโยงยศ เครื่องหมาย ตำแหน่ง นายทหารเสนาธิการนี้ ให้โยงปลายสายทั้งสองจากปลายอินทรธนูข้างขวามาออก รวบหัวโค้งแห่งสายนั้นแขวนไว้ที่มุมเสื้อเม็ดที่หนึ่ง

ข้อ ๒๒ บรรดานายทหารชั้นสัญญาบัตร แผนกพลรบ ซึ่งมีตำแหน่งเป็นเสนาธิการ ผู้ช่วยเสนาธิการ และประจำแผนกในกรมเสนาธิการทหารเรือกับทั้งเสนาธิการ และนายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำหน่วยทหารต่างๆ จะเป็นตำแหน่งประจำหรือตั้งชั้นชั่วคราวก็ตาม ให้ประดับเครื่องหมายตามที่บังคับไว้ ในส่วนนี้ตลอดเวลาที่คงอยู่ในตำแหน่งนั้นๆ ฉะเพาะสำหรับตำแหน่งประจำ ถ้าหากต้องไปราชการในหน้าที่อื่น ๆ ชั่วคราวโดยมิได้ถอนขาดจากตำแหน่งประจำเดิมนั้นแล้ว ก็คงให้ประดับได้ต่อไป

ข้อ ๒๓ ตามระเบียบในข้อ ๒๒ ถ้านายทหารผู้ใดมีตำแหน่งเป็นราชองครักษ์ด้วยแล้ว ให้คงประดับแต่สายโยงยศเครื่องหมายตำแหน่งราชองครักษ์เท่านั้น

ส่วนที่ ๘

เครื่องหมายสำหรับทหารเรือเหล่าทหารอากาศ

ข้อ ๒๔ เครื่องหมายสำหรับแสดงตำแหน่งหน้าที่และความรู้ ความสามารถของทหารเรือเหล่าทหารอากาศนั้น นอกจากที่ได้กล่าวไว้ในกฎนี้แล้ว ให้มีเครื่องหมายประดับประกอบกับ เครื่องแบบทหารเรือตามระเบียบ แบบแผน ซึ่งได้กำหนดขึ้นไว้สำหรับกรมอากาศยานทุกประการ

ส่วนที่ ๘

เครื่องหมายสำหรับเจ้าหน้าที่สารวัตรทหาร

ข้อ ๒๕ บรรดานายทหารชั้นสัญญาบัตร พันจ่า จ่า และพลทหารซึ่งกระทำหน้าที่สารวัตรทหาร ในขณะที่ออกตรวจตรากระทำการตามหน้าที่ ให้มีเครื่องหมายประดับประกอบด้วยเครื่องแบบทหารเรือตามระเบียบและข้อบังคับซึ่งได้กำหนดขึ้นไว้สำหรับเจ้าหน้าที่สารวัตรทหารนั้นทุกประการ

ส่วนที่ ๑๐

เครื่องหมายสมาคมหรือสโมสร

ข้อ ๒๖ ทหารซึ่งเข้าเป็นสมาชิกในสมาคมหรือสโมสรใด เมื่อสมาคมหรือสื่อนั้น ๆ มีเครื่องหมาย ก้อนุญาตให้ประดับ เครื่องหมาย นั้น กับ เครื่อง แบบ ทหาร เรือ ได้ ในโอกาสที่ไปในงานเกี่ยวแก่สมาคมหรือสื่อนั้น และจะติดพร้อมกันมากกว่าหนึ่งอันไม่ได้

หมวด ๒

เครื่องใช้ในราชการสนาม

ส่วนที่ ๑

เครื่องสนาม

ข้อ ๒๗ เครื่องสนามสำหรับใช้ประกอบด้วยเครื่องแบบ

ทหารเรือ ให้ใช้ตามแบบอย่างเครื่องสนามของทหารบก แต่คงให้มีเครื่องประกอบดังนี้

- ก. สำหรับนายทหารชั้นสัญญาบัตร และพันจ่า มี
- (๑) ชอกกะบี ติดเข็มขัดทางซ้าย
  - (๒) ชอกปืนพก ติดเข็มขัดทางขวา
  - (๓) ชอกกล้องส่อง ติดเข็มขัดทางขวา
  - (๔) ฉะเพาะนายทหารตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองพันขึ้นไป
  - (๕) กะตีกิน้ำ สะพายจากบ่าขวา

เครื่องประกอบเหล่านี้ ถ้าไม่จำเป็นต้องใช้ให้สิ่งใด ไม่ต้องนำไปด้วย

ข. สำหรับจ่า และพลทหาร คือ

- (๑) ฝ้ายบก มีอย่างทหารราบทุกประการ
- (๒) ฝ้ายเรือ มีอย่างทหารราบ แต่ไม่ใช่เครื่องหลัง

ค. สำหรับนายแพทย์ และพยาบาล ไม่มีเครื่องสนามประกอบเครื่องแบบ แต่ต้องมี

- (๑) ล่วมยา
- (๒) ย่ามผ้าใบ สะพายจากบ่าซ้าย
- (๓) กะตีกิน้ำ สะพายจากบ่าขวา

ส่วนที่ ๒

เครื่องหัด

ข้อ ๒๘ เครื่องหัด สำหรับใช้ประกอบกับเครื่องแบบทหารเรือ ใหม่ดังนี้

ก. สำหรับนายทหารชั้นสัญญาบัตร และพันจ่าที่กระทำหน้าที่รักษาการณ์บนบก หรือฝึกหัดอย่างทหารบก ใหม่ดังนี้

(๑) เข็มขัดมีสายโยงสะพายเฉียงบ่าจากขวาไปซ้าย อย่างนายทหารบก คาดทับเสื้อ

(๒) ถัดองคาดกระบี่ ใหม่ของกระบี่ติดกับเข็มขัดข้างซ้าย

ข. สำหรับจ่าและพลทหารใหม่เครื่องหัดดังนี้

(๑) เข็มขัดเครื่องสนาม คาดทับกางเกง

(๒) ซองดาบปลายปืน ติดเข็มขัดทางซ้าย

(๓) กระเป๋ากระสุน ๑ กระเป๋า ติดเข็มขัดทางขวาชิดหัวเข็มขัด

ส่วนที่ ๓

เครื่องขมา

ข้อ ๒๙ เครื่องขมาสำหรับทหารเรือ ให้ใช้ตามแบบและระเบียบเดียวกันกับของทหารราบทุกประการ

ข้อ ๓๐ เครื่องแต่งกายเวลาเข้ามา กงให้เป็นไปตาม
กำหนดการแต่งกายทุกประการ เว้นแต่ให้ใช้กางเกงและ
รองเท้า ดังนี้

(๑) กางเกง มีลักษณะเหมือนกับกางเกงขายาว
ตามปกติทุกชนิด ต่างกันแต่รูปซึ่งให้ตัดเป็นกางเกงรัดเข้า
รูปกางเกงขีมา

(๒) รองเท้า ให้ใช้รองเท้าหนังดำรูปบูตสูง หรือ
บูตหนังดำกับสนับแข้งแบบราชนาวี และให้ตัดเตี้ยที่ส้น

ข้อ ๓๑ กางเกงและรองเท้าตามที่กล่าวมาในข้อ ๓๐
จะใช้ได้แต่ในเมื่อมีหน้าที่ต้องเข้ามาเท่านั้น

ส่วนที่ ๔

สนับแข้ง

ข้อ ๓๒ สนับแข้งสำหรับใช้ประกอบกับเครื่องแบบ
ทหารเรือ ใหม่นี้

(๑) สำหรับนายทหารชั้นสัญญาบัตรและพันจ่า ให้ทำ
ด้วยหนังแข็งสีดำ รูปตามแบบราชนาวี มีขนาดสูง ๒๕ ซม.
กว้างวัดโดยรอบตามขนาดขาของบุคคล

(๒) สำหรับจ่าและพลทหาร ให้ทำด้วยผ้าใบขาว รูป
และขนาดอย่างเดียวกันกับใน (๑)

หมวด ๓

เครื่องประกอบเครื่องแบบบางอย่าง

ส่วนที่ ๑

เสือกันฝน

ข้อ ๓๓ เสือกันฝนที่จะใช้กับเครื่องแบบทหารเรือได้ให้
มีเป็น ๒ อย่าง ต่างกันคือ

อย่างที่ ๑ สำหรับจ่าและพลทหาร ให้ทำด้วยผ้าชนิด
กันน้ำสีและรูปตามแบบราชนาวี

อย่างที่ ๒ สำหรับนายทหารชั้นสัญญาบัตร ให้ใช้ใ้
ตามแบบอย่างทุกชนิดที่มีจำหน่ายกันในท้องตลาด แต่จะ
ใช้สีอื่นไม่ได้ นอกจากสีดำหรือสีเทาหรือสีกาบ และต้อง
เป็นชนิดเกลี้ยงไม่มีลาย

ข้อ ๓๔ ไม่ว่าในการใด ๆ ห้ามมิให้จ่าและพลทหารสวม
เสือกันฝน เว้นแต่ในขณะที่ต้องกระทำการตามหน้าที่เท่านั้น

ข้อ ๓๕ ในหน้าที่ราชการอย่างใด และ ขณะใดบ้างที่
สมควรจะให้จ่าและพลทหารสวม เสือกันฝนได้นั้น ให้
เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาพิจารณาและกำหนดขึ้นไว้โดย
อนุมัติของกรมทหารเรือ และในหน้าที่ราชการเช่นนั้นให้

จ่ายเสื่อกันฝนของหลวงให้ใช้ แต่ไม่จ่ายประจำตัว จ่ายให้
ใช้ได้ตลอดเวลาที่หน้าราชการต้องกระทำเท่านั้น เสร็จ
แล้วส่งคืนเข้าเก็บรักษาไว้เป็นของคลังของกองทหารนั้นๆ

ข้อ ๓๖ นายทหารชั้นพันจ่า และ นักเรียนนายเรือ
ให้ใช้เสื่อกันฝนของหลวงได้โดยนับเดียวกันกับ ภาและ
พลทหารตั้งได้กล่าวมาแล้วในข้อ ๓๕ ส่วนในการอื่น ๆ ทั้ง
ในและนอกเวลาราชการ ถ้ามีประสงค์จะสวมเสื่อกันฝน
อย่างที่ใดกำหนดไว้สำหรับนายทหารชั้นสัญญาบัตร (อย่าง
ที่ ๒) ก็ให้สวมได้

ข้อ ๓๗ ในเวลาประจำหน้าที่แถวทหาร ห้ามมิให้
สวมเสื่อกันฝนเป็นอันขาด

ส่วนที่ ๒

เสื่อกันน้ำเค็ม

ข้อ ๓๘ เสื่อกันน้ำเค็มสำหรับทหารประจำเรือยามฝั่ง
ให้ทำด้วยชนิดกันน้ำอย่างเบา เป็นรูปเสื่อกางเกงติดกัน
คอและข้อมือเสื่อทำอย่างเสื่อกันฝน หลังมีช่องเปิดและ
ปิดได้ กับมีหมวกชนิดสวมปิดช่องหูประกอบด้วย ตาม
แบบของราชนาวี

ส่วนที่ ๓

เสื้อชั้นในสำหรับจำและพลทหาร

ข้อ ๓๘ เสื้อชั้นในสำหรับจำและพลทหารที่จะใช้
ประกอบด้วยเครื่องแบบทหารเรือได้นั้น ให้มิใช่ได้เป็น
๒ อย่าง คือ

อย่างที่ ๑ เสื้อชั้นในผ้าขาว ให้ทำด้วยผ้าสีขาวรูปเสื้อ
คอเปิดเป็นวงกลม มีดุมที่บ่าซ้าย ๒ เม็ด ด้านหน้าเปิดถึง
ยอดอก มีแถบผ้าสีน้ำเงินดำกว้าง ๑๕ ม.ม. ขลิบโดยรอบ
วงคอนั้นชายแขนเสื้อยาวเพียงเหนือศอก ชายเอวเสื้อยาว
ปิดตะโพก

อย่างที่ ๒ เสื้อชั้นในสีน้ำเงินแก่ เป็นเสื้อชุดแนบเนื้อ
ไม่มีแขน คอรูปวงกลมหรือไบโพธิ์ไม่มีดุม สำหรับทหาร
พรรคกลืนซึ่งต้องทำการงานประอะเปื้อนอยู่เสมอ ถ้าประสงค์
จะใช้สวมก็ให้ใช้ได้ในเวลาทำงาน อยู่ภายในเรือหรือที่ตั้ง
แห่งกองทหารเท่านั้น

ข้อ ๔๐ เสื้อชั้นในอย่างอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวไว้ใน
ข้อ ๓๘ ห้ามมิให้จำและพลทหารสวมประกอบด้วยเครื่อง
แบบทหารเรือเป็นอันขาด ไม่ว่าในการใด ๆ

ส่วนที่ ๔

เครื่องแต่งกายสำหรับใช้ในโรงพยาบาล

ข้อ ๔๑ บรรดานายแพทย์และพยาบาล ซึ่งกระทำ
การตามหน้าที่อยู่ในโรงพยาบาล ให้มีเครื่องแต่งกาย
ใช้สวมนอกเครื่องแบบหรือใช้แทนเสื้อเครื่องแบบเพื่อความ
เรียบร้อยและสะดวกต่อกิจการอันต้องกระทำ ดังนี้

(๑) เสื้อผ้าขาวรูปเสื้อเชิ้ต ยาวเพียงกึ่งน่อง คอพับ
ผ่าอกตลอด มีคัมขัด ๕ ดุม มีเบ้าบน ๑ เบ้า ติดแนวรว
นมข้างซ้าย กับเบ้าล่าง ๒ เบ้าติดแนวเอวก่อนมาข้างหน้าขวา
ซ้ายข้างละ ๑ เบ้า ส่วนแขนนั้นจะยาวอย่างเสื้อเชิ้ต หรือ
สั้นเพียงข้อศอกก็ได้ตามความประสงค์ของผู้ใช้ เสื้ออย่าง
นี้เป็นเสื้อสำหรับนายแพทย์ซึ่งต้องจัดหามาเป็นการส่วนตัว

(๒) ผ้าปิดอก ทำด้วยผ้าขาวรูปเป็นผืนผ้า ยาวเพียง
กึ่งน่อง กว้างพอโอบได้รอบตัว คือให้ริมผ้าไปบรรจบเหลื่อม
ซ้อนกันอยู่ข้างหลังตรงขอบผ้าส่วนบนให้ปากเว้าเป็นขอบโค้ง
เข้ากับคอและแขนของผู้สวม มีเบ้าติดที่แนวเอวก่อนมาข้าง
หน้าขวาซ้ายข้างละ ๑ เบ้า มีริบบิ้นติดที่ขอบผ้าสำหรับผูก
ตรงคอเบื้องหลัง ๑ แห่ง กับที่เอวเสื้ออีก ๑ แห่ง ยาวพอ
ผูกโอบได้รอบเอว ผ้าปิดอกนี้สำหรับทหารประเภทพยาบาล

ใช้สวมทับเครื่องแบบหรือใช้แทนเสื้อเครื่องแบบในขณะ
กระทำหน้าที่รักษาพยาบาลหรือทำการปรุงยาเท่านั้น

ข้อ ๔๒ รongเท้า นายแพทย์และพยาบาลในขณะ
กระทำการตามหน้าที่อยู่ภายในโรงพยาบาล หรือเรือนคนไข้
ถ้าประสงค์จะใส่รองเท้าที่มีพื้นและสันเป็นยางก็ให้ใช้ได้ แต่
ต้องเป็นรองเท้าชนิดผูกส้นน้ำตาลแต่อย่างเดียวเท่านั้น

ข้อ ๔๓ เครื่องแต่งกายสำหรับใช้ในการรักษาพยาบาล
ตามที่กล่าวมานี้ ให้ใช้ได้เฉพาะสำหรับการภายในเท่านั้น
จะใส่สวมไปมานอกสถานที่โรงพยาบาลไม่ได้เป็นอันขาด

ส่วนที่ ๕

แถบหน้าหมวก

ข้อ ๔๔ แถบหน้าหมวกสำหรับใช้ประกอบกับหมวก
กะลาสีนั้นให้มีขนาดตามแบบของราชนาวิ วิกส์ผูกกับหมวก
ให้ผูกเงื่อนรูปได้ โค้งกะให้ห้วงสมออยู่ห่างจากริมที่พับเป็น
เงื่อนประมาณข้างละ ๕ ซม. ปลายแถบให้ตัดเป็นชาย
แฉลบหางนกแซงแซว เมื่อสวมหมวกแล้ว ต้องให้อักษร
พระปรมาภิไธยย่ออยู่ตรงเสกหน้า อักษรเจ้านามเรือหรือ
นามหน่วยอยู่ทางซ้าย และเอาเงื่อนที่ผูกนั้นไว้ทางขวาจะ
ประมาณให้อยู่ตรงเหนือหูขวาพอดี

ส่วนที่ ๖

ผ้าผูกคอ

ข้อ ๔๕ ผ้าผูกคอให้มีรูปและขนาดตามแบบราชनावี
เวลาจะใช้ประกอบกับเสื้อกะลาสี ให้เอามุมผ้าสองมุมตรง
กันข้ามพับซ้อนกันและพับต่อ ๆ ไป โดยเอามุมผ้าที่พับ
ซ้อนกันนั้นไว้ข้างใน จนมีขนาดกว้างประมาณ ๖ ซม.
แล้วผูกเงื่อนต่อกันข้างหลังใต้ปกคอเสื้อ ให้ส่วนกึ่งกลาง
ผ้าอยู่ข้างหน้าตรงแหวกอกคอเสื้อก่อนจะผูกริบบิ้นให้เอี้ยว
ผ้าผูกค่อนซ้ายก่อนคือ เอี้ยวให้ส่วนซ้ายทับส่วนขวาแล้วจึง
ผูกริบบิ้น และเมื่อผูกริบบิ้นแล้วจะให้ปลายสุดผ้าผูกคอตรง
รอยทับที่กึ่งกลางนั้นอยู่ต่ำกว่าเงื่อนโบริบบิ้นประมาณ ๖ ซม.

ส่วนที่ ๗

สายมัด

ข้อ ๔๖ สายมัด เป็นสายด้ายถักกลมสีขาว มีขนาด
และรูปตามตัวอย่างของราชनावี สายมัดที่วั้น สำหรับใช้
ประกอบกับเครื่องแต่งกายจำและพลทหารซึ่งจะได้กล่าวต่อ
ไปในหมวด ๔ แต่เวลาที่จะสวมให้สอดสายมัดนี้ไว้ใต้ปก
คอเสื้อ ให้แผ่นถักส้เหลี่ยมน้อยบนและตรงโบริบบิ้นที่ผูก
ทับผ้าผูกค่อนนั้นพอดี

๒๔๓

ส่วนที่ ๘

รองเท้ายับ

ข้อ ๔๓ รองเท้ายับ เป็นรองเท้าหนังทึบพ่นและสันไม้ ดอกตาปูมีขนาดและรูปตามแบบตัวอย่างที่กรมทหารเรือจะได้กำหนดให้ไว้แก่กองพัสดุทหารเรือจัดหาไว้จ่ายให้แก่ทหารต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตรซึ่งประจำเรือทึบพ่นคาดฟ้าใหญ่เป็นพื้น เหล็กบู๊อย่างหรือไม้ก็ตามให้สวมกันความร้อนในเวลาที่อยู่ในเรือนั้น ๆ ขณะเมื่อมิได้สวมรองเท้าอย่างอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัติ และห้ามมิให้สวมรองเท้ายับนี้ไปมานอกเรือเป็นอันขาด

ส่วนที่ ๙

ถุงเท้า

ข้อ ๔๔ ถุงเท้าที่จะใช้กับเครื่องแบบทหารเรือ นอกจากถุงเท้ากีฬาสีน้ำตาลซึ่งได้มีบัญญัติไว้ให้ใช้เฉพาะกับเครื่องแบบกางเกงขาสั้นนั้นแล้ว จะใช้ชนิดสั้นหรือยาวก็ได้ แต่ต้องเป็นสีขาวหรือขาบหรือดำ โดยนับตั้งต่อไปนี้

ม.ป. (๑) ถุงเท้าขาว ใช้กับรองเท้าได้ทุกอย่าง เว้นรองเท้าชุตโมสร

11/10/2566

(๒) ถูงเท้าสี่ขาบ ใช้ได้กับรองเท้าหนังดำ หรือรองเท้าหนังสีน้ำตาล

(๓) ถูงเท้าดำ ใช้ได้กับรองเท้าหนังดำหรือหนังสีน้ำตาล แต่ถ้าสวมรองเท้าชูสโมสร ต้องใช้ถูงเท้าแพรด้า

ส่วนที่ ๑๐

ไม้เท้า

ข้อ ๔๕ ไม้เท้า สำหรับทหารต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตรจะถือได้นั้น ต้องมีขนาดวัดโดยรอบตรงส่วนโตที่สุด โตไม่เกินกว่า ๕ ซม. และยาวไม่เกินกว่า ๘๐ ซม. ส่วนนายทหารชั้นสัญญาบัตรนั้นถือได้ทุกขนาดที่นิยมกันว่าเป็นขนาดที่สุภาพไม่ใช่หนักเลง

หมวด ๔

ระเบียบการแต่งกายของจ่าและพลทหาร

ส่วนที่ ๑

จ่าเนกประเภทการแต่งกาย

ข้อ ๕๐ จ่าและพลทหารให้มีกำหนดการแต่งกายจ่าเนกออกเป็นประเภทตามตารางกำหนดการแต่งกายต่อท้ายกฎนี้

๒๔๘

ส่วนที่ ๒

กำหนดการแต่ง

ข้อ ๕๑ ในเวลาใดและราชการอย่างไรใด จำและพลทหารจะต้องแต่งกายอย่างไรนั้น ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) เวลาอยู่ยามรักษาการณ์ปกติในเรือ แบ่งออกเป็น ๒ กาล

ก. เวลาเรือจอด ให้แต่งเครื่องหัด (หมายเลข๑) เว้นแต่ยามบนสะพานเดินเรือ หรือที่ใดที่ผู้บังคับบัญชาเห็นเป็นการสมควรต้องมีอาวุธปืนด้วยก็คงให้ถืออาวุธปืน นอกนั้นไม่ต้องมีอาวุธปืนคงให้ม้แต่ดาบปลายปืนเท่านั้น สำหรับจำถ้าทำหน้าที่งายยามหรือนายยามแล้ว ให้แต่งกายปกติ หมายเลข ๕ รองเท้าจะสวมหรือไม่สวมก็ได้ กับให้ประดับสายมิตด้วยเสมอไป (สายมิตนี้ใช้ผูกนกหวีดเรือซึ่งย้ายหมุนเวียนในระหว่างผู้ที่เป็นงายยามนั้น)

ข. เวลาเรือเดิน ยามรักษาการณ์ทุกตำแหน่งให้แต่งกายปกติหมายเลข ๕ รองเท้าจะสวมหรือไม่สวมก็ได้ ส่วนงายยามคงให้ม้สายมิตพร้อมด้วยนกหวีดเรือเหมือนกับในข้อ ก. ด้วย

11/10/2566

(๒) ขามรักษาการณ์บนบก ให้แต่งเครื่องหัด ส่วนอาวุธปืนแล้วแต่ผู้บังคับบัญชาจะกำหนด

(๓) หมู่ หมวด และกองรักษาการณ์ สำหรับรักษาการณ์บนบกก็ดี หรือในเรือ (ที่เรียกว่า “ขามใหญ่”) ก็ดี จำและพลทหารให้แต่งเครื่องหัดลืออาวุธปืน

(๔) ขามรักษาการณ์ในสนาม ให้แต่งเครื่องสนาม

(๕) หมู่ หมวด และ กองทหารหน้าตามเสด็จหรือเป็นกองเกียรติอย่างหนึ่งอย่างใดก็ตาม ให้แต่งเครื่องเต็มยศสนาม

(๖) ในการเข้าแถวยื่นรายการรับส่งเสด็จ หรือ ประจําเรือกลเล็ก เรือกรรเชียว และ เรือแจวพายซึ่งเป็นกระบวนหน้าตามเสด็จเหล่านี้ ให้แต่งเต็มยศขาว

(๗) ในการหัดทั้งปวง ให้แต่งเครื่องหัดหมายเลข ๗ เว้นแต่การฝึกหัดและอบรมสั่งสอนซึ่งกระทำอยู่ในเรือใหญ่เล็ก และภายในกรมกองทหารจะแต่งเครื่องปกติหมายเลข ๖ ก็ได้แล้วแต่ผู้บังคับบัญชาจะสั่งตามที่เห็นสมควร

(๘) เวลาทำงานภายใน เรือหรือกรมกองทหารตามปกติให้แต่งเครื่องปกติหมายเลข ๕ หรือจะแต่งเครื่องปกติหมายเลข ๖ ก็ได้ ทั้งนี้ต้องให้เป็นการพร้อมเพรียงกันทั่ว

กรมกองหรือหน่วยทหารนั้น ๆ แต่ถ้าวางเครื่องปกติหมายเลข ๕ ไม่ต้องสวมเสื้อนอก รองเท้าจะสวมหรือไม่สวมแล้วแต่สมัคร สำหรับพรรคกลืนที่ต้องทำการงานเปราะเปื้อนอยู่เสมอ จะสมัครสวมเสื้อชั้นในสีน้ำเงินแก่แทนเสื้อชั้นในสีขาวก็ได้ตามประสงค์ อนึ่งในเมื่ออากาศหนาวจะสวมเสื้อนอกด้วยก็ได้ แล้วแต่ผู้บังคับบัญชาจะสั่งตามที่เห็นสมควร

(๕) ในการไปมานอกสถานที่กรมกองหรือที่ตั้งแห่งหน่วยทหาร รวมทั้งนอกเคหสถานบ้านเรือนหรือที่พักของทหารด้วย ถ้าไปโดยหน้าที่ราชการจะแต่งกายอย่างไรแล้วแต่ผู้บังคับบัญชาจะสั่งตามที่เห็นสมควรแก่ราชการนั้น ๆ แต่ถ้าไปโดยกิจการส่วนตัวของทหารเป็นการลำลองโดยมิเกี่ยวกับหน้าที่ราชการแล้วให้ทำการแต่งกายได้ดังนี้

ก. ฉะเพาะในการตรงไปตรงมาระหว่างที่ทำการกับบ้านหรือที่พักของทหาร แต่งเครื่องปกติหมายเลข ๔ หรือหมายเลข ๕ ก็ได้ ถ้าอากาศหนาวจะแต่งเครื่องปกติหมายเลข ๓ ก็ได้ตามใจสมัคร

ข. ในการอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาใน ก. ให้แต่งเครื่องปกติหมายเลข ๔ ได้แต่อย่างเดียว เว้นไว้แต่ในเมื่ออากาศหนาวจะแต่งเครื่องปกติหมายเลข ๓ ก็ได้

๒๕๒

ส่วนที่ ๓

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๕๒ กำหนดการแต่งกายจำและพลทหารตามที่กล่าว
มาในหมวดนี้ ให้ใช้เป็นระเบียบปกติ แต่ถ้าวเวลาใดหรือ
ในราชการอย่างใด ผู้บังคับบัญชาเห็นเป็นการสมควรจัก
เปลี่ยนแปลงให้ผิดไปจากแบบที่ได้กำหนดไว้ในกฎนี้ เพื่อ
ให้เหมาะแก่ลักษณะภูมิประเทศและเหตุการณ์ที่ให้กระทำได้
ในเมื่อกรมทหารเรือได้พิจารณาเห็นชอบด้วยและอนุมัติแล้ว
กฎให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๗๖

พระยาประเสริฐสงคราม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ หน้าที่ ๒๕ กันยายนหน้า ๕๕๗)

(๒๕๒ ก.)

ตารางกำหนดการแต่งกายเจ้าและพสกนิกรตามข้อ ๕๐ แห่งกฎ

หมายเลข	การ	เสื้อ	หมวก	เบาะหมวยศ	กางเกง	รองเท้า	เครื่องประกอบ	เครื่องราชอิสริยาภรณ์	หมายเหตุ
๑	เต็มยศขาว	ขาว	ขาว	ทอง	ขาว	บุตหนังดำเกลี้ยงชนิดผูก	สายโยงมุด	มี	
๒	เต็มยศสนาม	ขาว	ขาว	ทอง	ขาวยาว	บุตหนังดำเกลี้ยงชนิดผูกกับสนับแข้ง	สวมเครื่องสนามแบบเรือมสายโยงมุด	มี	
๓	ปกติ	สักหลาด	ขาว	แดง	ขาว	บุตหนังดำเกลี้ยง หรือ ขาวชนิดผูก	สายโยงมุด	--	ใช้ในเมื่ออากาศหนาว
๔		ขาว	ขาว	น้ำเงิน	ขาว	บุตหนังดำเกลี้ยง หรือ ขาวชนิดผูก	สายโยงมุด	--	
๕		ขาว	ขาว	น้ำเงิน	ขาวยาว	บุตหนังดำเกลี้ยง ชนิดผูก หรือ หนังสีน้ำตาลชนิดผูก	--	--	
๖	เครื่องหัด	ชมพูใน	ขาว	--	ขาวยาว	--	--	--	ใช้โดยเฉพาะเป็นการภายในเท่านั้น
๗		ขาว	ขาว	น้ำเงิน	ขาวยาว	บุตหนังดำเกลี้ยงชนิดผูก หรือ ไม่สวมแล้วแต่ผู้บังคับบัญชาจะสั่ง	สวมเครื่องหัด	--	
๘	เครื่องสนาม	ขาว	ขาว	น้ำเงิน	ขาวยาว	บุตหนังดำเกลี้ยงชนิดผูกกับสนับแข้ง	สวมเครื่องสนาม	--	

หมายเหตุทั่วไป (๑) บางหมวยศสำหรับเจ้าสารภีซึ่งแต่งแต่อย่างเดียวทุกการ

(๒) เวลาสวมเครื่องหัดหรือเครื่องสนามให้สอดชายเสื้อกะลาสีไว้ในกางเกง คือสวมกางเกงทับชายเสื้อไว้ในกะลาสีเรียบร้อย

ประกาศกรมสํานักงาน
กำหนดจํานวนยาเสพติดซึ่งจะต้องใช้ใน
พุทธศักราช ๒๕๗๗

ตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดที่
พุทธศักราช ๒๕๖๕ อธิบดีกรมสาธารณสุขขอประกาศโดย
อนุมัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กำหนด
จํานวนยาเสพติดซึ่งเห็นว่าจะต้องใช้ใน พ.ศ. ๒๕๗๗ ดังต่อไปนี้

มอร์ฟีน (Morphine) ๒๐๐ กรัม ในของปรังต่อไปนี้

ไฮโดรโคโลไรด์ (Hydrochloride)

เม็ดแบนสำหรับฉีด (Hypodermic Tablets) แรงแม็ดละ

๐.๐๑๑ กรัม

กัมอะโทรปีนซัลเฟต (Atropine Sulphate) แรงแม็ดละ

๐.๐๒ + ๐.๐๐๐๖ กรัม

นํ้าบรรจุอัมพลัส (Solution in Ampoules) แรงแอัมพลัส

๐.๐๑ กรัม ๐.๐๑๑ กรัม ๐.๐๑๖ กรัม และ ๐.๐๒ กรัม

ซัลเฟต (Sulphate)

เม็ดแบนสำหรับฉีด (Hypodermic Tablets) แรงเม็ดละ
๐.๐๑๖ กรัม และ ๐.๐๒ กรัม

น้ำบรรจุอัมพูลส์ (Solution in Ampoules) แรงอัมพูลละ
๐.๐๑ กรัม ๐.๐๑๕ กรัม ๐.๐๑๖ กรัม ๐.๐๒ กรัม และ
๐.๐๐๘ กรัม

กับอะโทรปีนซัลเฟต (Atropine Sulphate) แรงอัมพูล
ละ ๐.๐๑๕ + ๐.๐๐๐๔ กรัม และ ๐.๐๒ + ๐.๐๐๐๖ กรัม

โคเคอีนไฮโดรคลอไรด์ (Cocaine Hydrochloride)
๒,๒๐๐ กรัม ในของปรุ๋งต่อไปนี้

ผง (Powder)

ยาแก้หืด (Tucker's Asthma Remedy) แรงขวดละ
๐.๓๒๔ กรัม

เฮโรอีนไฮโดรคลอไรด์ (Heroin Hydrochloride)
๕๐๐ กรัม ในของปรุ๋งต่อไปนี้

ผง (Powder)

เม็ดสำหรับกิน (Oral Tablets) แรงเม็ดละ ๐.๐๐๒๗ กรัม
๐.๐๐๕๔ กรัม ๐.๐๐๖๕ กรัม ๐.๐๑ กรัม และ ๐.๐๑๕ กรัม

ฝิ่นยา (Medicinal Opium) ๑๑,๐๐๐ กรัม ในของ
ปรุงต่อไปนั้

ผง (Powder)

คิงเจอร์ (Tincture)

โคเคอีน (Codeine) ๒,๐๐๐ กรัม ในของปรุงต่อไปนั้

ฟอสเฟต (Phosphate)

ผง (Powder)

เม็ดสำหรับกิน (Oral Tablets) แร่งเม็ดละ ๐.๐๑๖ กรัม
และ ๐.๐๓๒ กรัม

ซัลเฟต (Sulphate)

ผง (Powder)

ปะปาเวรีน (Papaverine) ๑๐ กรัม ในของปรุงต่อไปนั้

ผง (Powder)

ไดโอนีน (Dionine) ๑๕๐ กรัม ในของปรุงต่อไปนั้

ผง (Powder)

น้ำบรรจุอัมพูลส์ (Solution in Ampoules) แร่งอัมพูล
ละ ๐.๐๕๐ กรัม

๒๕๖

ดีโคไดด์ (Dicodide) ๒๐ กรัม ในของปรุ๋งต่อไปนั้

ผง (Powder)

ดีเลาไดด์ (Dilaudide) ๒๐ กรัม ในของปรุ๋งต่อไปนั้

ผง (Powder)

ยูโคติน (Eukodin) ๕ กรัม ในของปรุ๋งต่อไปนั้

ผง (Powder)

มอร์โฟซาน (Morphosan) ๕ กรัม ในของปรุ๋งต่อไปนั้

ผง (Powder)

เปโรนิน (Peronin) ๕ กรัม ในของปรุ๋งต่อไปนั้

ผง (Powder)

กรมสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระยาบริรักษ์เวชการ

ผู้ทำการแทนอธิบดี

(ราชกิจจานเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๘ มกราคม หน้า ๘๔๗)
11/10/2566

๒๕๗

พระราชบัญญัติ
ภาษีการธนาคารและการประกันภัย
พุทธศักราช ๒๕๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไขเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติภาษีการธนาคารและการประกันภัย พุทธศักราช ๒๕๗๕

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติภาษีการธนาคารและการประกันภัย พุทธศักราช ๒๕๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๗๕ เป็นต้นไป

11/10/2566

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการธนาคารและการประกันภัย พุทธศักราช ๒๔๗๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ ถ้าข้อความมิได้แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลัง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานซึ่งรัฐมนตรีได้ตั้งขึ้นเพื่อจัดการประเมินภาษี

“พนักงานเก็บภาษี” หมายความว่า พนักงานกระทรวงมหาดไทยผู้เก็บและเร่งรัดให้ชำระค่าภาษี กล่าวคือ สมุหเทศาภิบาล ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ อันกระทำการนั้น ๆ ในควบคุมของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลัง

“กำหนด” หมายความว่า กำหนดโดยกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้

“ปีที่จะต้องเสียภาษี” หมายความว่า กำหนดเวลาตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม

“ธนาคาร” หมายความว่า บุคคลธรรมดาหุ้นส่วน หรือนิติบุคคลใด ๆ มีสำนักกิจการค้าขาย ซึ่ง

(๑) เปิดเครดิตโดยรับฝากหรือเก็บจากผู้อื่น ซึ่งเงินอันผู้รับเครดิตอาจจ่ายหรือส่งไปผู้อื่นด้วยวิธีใช้ตราฟัต หรือเช็ค หรือคำสั่ง หรือ

(๒) ทำกิจการแลกเงิน กล่าวคือ ออก ซื้อ หรือขายตัวแลกเงิน และ } ส่งเงินไปต่างประเทศเองโดยโทรเลข หรือ } หรือจดหมาย

“เครดิต ฟองซีเออร์” หมายความว่า เครดิต ฟองซีเออร์ซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการในสยามตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกะทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พุทธศักราช ๒๔๗๑

“กิจการออมสิน” หมายความว่า กิจการออมสินซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการในสยามตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกะทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พุทธศักราช ๒๔๗๑

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังมหาหน้าทรงรักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงตั้งแต่งเจ้าพนักงาน และกิจการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้วให้ใช้บังคับได้

ภาค ๑

การจัดเก็บภาษี

มาตรา ๖ ธนาการซึ่งตั้งขึ้นเป็นบริษัทตามกฎหมายสยาม และ ธนาการซึ่งตั้งขึ้นเป็นบริษัทตามกฎหมายเมืองต่างประเทศและประกอบการในสยาม ต้องเสียภาษีร้อยละแปดแห่งจำนวนเงินทั้งหมดที่ได้จ่ายเป็นดอกเบี้ยแก่ผู้ถือใบหุ้น

ผู้หรือผู้ถือพันธบัตร และ } จ่ายเป็นเงินปันผล และ } เงิน
หรือ } หรือ }

โบนัสแก่ผู้ถือหุ้น

เพื่อประโยชน์แห่งการคำนวณเงินภาษีที่ธนาการซึ่งตั้งขึ้นเป็นบริษัทตามกฎหมายเมืองต่างประเทศ และประกอบการกิจการในที่อื่น ๆ รวมทั้งสยามจะต้องเสียนั้น ท่านให้เทียบยอดเงินฝากของธนาการในสยามกับยอดเงินฝากทั้งสิ้นของธนาการนั้น และเมื่อเทียบเป็นส่วนเท่าใดก็ให้เก็บภาษีใน

เงินดอกเบี้ย เงินปันผล และ } เงินโบนัสตามส่วนที่เทียบ
หรือ }

เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ คำว่า “เงินฝาก” ให้ถือว่า หมายความว่า เงินในบัญชีกระแสรายวันหรือเงินฝากประจำในวันที่ ๓๑ ธันวาคม แห่งปีที่จะต้องเสียภาษีที่ล่วงมาแล้ว

มาตรา ๗ ธนาคารประกอบกิจการในสยาม ซึ่งไม่ได้ตั้งเป็นบริษัทนั้น ต้องเสียภาษีในกิจการแลกเปลี่ยนที่กระทำในสยามตามหลักและอัตราที่กำหนดไว้ต่อไปนี้

ถ้ากิจการแลกเปลี่ยน ของธนาคารในปีที่จะต้องเสียภาษีปีใด ๆ มีจำนวนเงิน

- ก) เกินกว่าหกล้านบาท เสียภาษีสี่พันบาทต่อปี
- ข) เกินกว่าสี่ล้านบาท แต่ไม่เกินหกล้านบาท เสียภาษีสามพันบาทต่อปี
- ค) เกินกว่าสองล้านบาท แต่ไม่เกินสี่ล้านบาท เสียภาษีสองพันบาทต่อปี
- ง) ไม่เกินสองล้านบาท เสียภาษีพันบาทต่อปี

มาตรา ๘ เกรตต์ ฟอเทอว์ ต้องเสียภาษี $\frac{๑}{๑๐๐}$ แห่งหนึ่งในร้อยต่อเดือน ในจำนวนเงินที่ให้กับผู้โดยมีอสังหาริมทรัพย์เป็นประกัน หรือลงทุนหากำไรใน อสังหาริมทรัพย์ใน

สยามในเดือนหนึ่งเดือนใด จำนวนเงินเช่นว่านี้ให้ถือ
ว่าเป็นจำนวนเงินที่ค้างชำระในวันสุดท้ายของเดือนหนึ่ง ๆ

มาตรา ๕ กิจการออมสิน ต้องเสียภาษี $\frac{๓}{๑๐๐}$ แห่งหนึ่ง
ในร้อยละเดือนในยอดเงินที่ยังค้างบัญชีเป็นเครดิตของผู้ส่ง
ในสยามในวันสุดท้ายของเดือนหนึ่ง ๆ

มาตรา ๑๐ คลังออมสิน และสหกรณ์ซึ่ง มิได้หา กำไร
นั้น ให้ยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑ บุคคลธรรมดา หุ่นส่วน หรือนิติบุคคลใดๆ
ซึ่งประกอบกิจการประกันภัยอย่างใดๆ ในสยามต้องเสียภาษี
ร้อยละหนึ่งแห่งยอดเบี้ยประกันภัยที่เก็บได้ในระหว่างปีที่จะ
ต้องเสียภาษี ไม่ว่าเบี้ยประกันภัยนั้นจะส่งเป็นเงิน ธนบัตร
เครดิต หรือสิ่งอันใดที่ใช่แทนเงิน แต่เบี้ยประกันภัยที่คืนให้
แก่ผู้เอาประกันภัยภายในหกเดือนนับแต่วันส่ง เพราะเหตุ
ไม่รับจะประกันภัยนั้นก็ดี หรือคืนไปโดยเหตุอื่นก็ดี มิให้
นับเข้าในจำนวนเงินรับอันจะต้องเสียภาษี และถ้าบริษัท
ใดเสียภาษีแล้วนำประกันภัยซึ่งรับไว้ ไปให้ผู้อื่น ประกัน อีก
ต่อหนึ่งไซ้ ท่านว่าประกันอีกต่อหนึ่งนั้นไม่ต้องเสียภาษี

มาตรา ๑๒ บริษัทซึ่งต้องเสียภาษีตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีตามพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ พุทธศักราช ๒๔๗๔

ภาค ๒

การแจ้งรายการและการประเมินภาษี

มาตรา ๑๓ ให้ธนาคารซึ่งต้องเสียภาษีตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ทำรายการแสดงข้อความตามที่อธิบดี กรมสรรพากรต้องการให้แสดงตามที่สมควร และโดยฉะเพาะ แสดงยอดเงินที่จ่ายเป็นดอกเบี้ยแก่ผู้ถือใบหุ้นกู้ หรือ ผู้ถือ พันธบัตร และ } จ่ายเป็นเงินปันผล และ } เงินโบนัส หรือ }

แก่ผู้ถือหุ้น รายการนี้ให้ส่งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในวันที่ ๑ หรือก่อนวันที่ ๑ มีนาคมทุก ๆ ปี ถ้าเป็นธนาคารที่ใดตั้งขึ้น ตามกฎหมายเมืองต่างประเทศและต้องเสียภาษีตามพระราช บัญญัตินี้ รายการนั้นให้แสดงยอดเงินฝากของธนาคารรวม ทั้งเงินฝากในสยามในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปีที่จะต้อง เสียภาษีที่ล่วงมาแล้วด้วย

ถ้ารายงานประจำปีของธนาคารตามที่ได้โฆษณาตรวจและ เสนอต่อผู้ถือหุ้นนั้น มีรายการตามที่อธิบดีกรมสรรพากร

ต้องการให้แสดงเพื่อการจัดเก็บภาษีตามพระราชบัญญัตินี้ไว้
ท่านว่าจะรับเอารายงานประจำปีดังกล่าวนั้นแทนการส่งรายการ
ตามแบบที่ต้องการก็ได้

มาตรา ๑๔ ให้ธนาคารซึ่งต้องเสียภาษีตาม มาตรา ๗
แห่งพระราชบัญญัตินี้ทำรายการตามแบบที่พนักงานเจ้าหน้าที่
ต้องการให้แสดง ส่งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในวันที่ ๑ หรือ
ก่อนวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ทุกๆ ปี รายการนั้นให้แสดงจำนวน
เงินที่ได้ทำการแลกเปลี่ยนในปีที่จะต้องเสียภาษีที่ล่วงมาแล้ว

มาตรา ๑๕ ให้เครดิต ฟองซิเออร์ซึ่งต้องเสียภาษีตาม
มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำรายการตามแบบที่
พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องการแสดงจำนวนเงินให้กู้ที่ยังค้างชำระ
และ | จำนวนเงินลงทุนหากำไรในอสังหาริมทรัพย์ในสยาม
หรือ |
ในวันสุดท้ายของเดือนหนึ่งๆ แห่งปีที่จะต้องเสียภาษีที่ล่วง
มาแล้ว รายการนี้ให้ส่งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในวันที่ ๑ หรือ
ก่อนวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ทุกๆ ปี

มาตรา ๑๖ ให้กิจการ ออมสิน ซึ่งต้องเสียภาษีตาม
มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำรายการตามแบบที่
พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องการ แสดงยอดเงินที่ลงบัญชีเป็น

เครดิตของผู้ส่งในสยามในวันสุดท้ายของแต่ละเดือนหนึ่ง ๆ แห่งปีที่จะต้องเสียภาษีที่ล่วงมาแล้ว ราชการนี้ให้ส่งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในวันที่ ๑ หรือก่อนวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ทุกๆ ปี

มาตรา ๑๗ ให้บุคคลธรรมดา หุ้นส่วน หรือนิติบุคคลใด ๆ ซึ่งประกอบกิจการประกันภัยอย่างใด ๆ ในสยาม ทำรายการตามแบบที่พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องการ แสดงยอดเบี้ยประกันภัยที่เก็บได้ในระหว่างปีที่จะต้องเสียภาษีที่ล่วงมาแล้ว ไม่ว่าเบี้ยประกันภัยนั้นจะส่งเป็นเงินธนบัตร เครดิต หรือสิ่งอื่นใดที่ใช่แทนเงิน และให้ส่งรายการนั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในวันที่ ๑ หรือก่อนวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ทุกๆ ปี

มาตรา ๑๘ ราชการที่ต้องแสดงตามมาตรา ๑๓, ๑๔, ๑๕ ๑๖ และ ๑๗ นั้น ให้มีข้อความเพิ่มเติมตามที่อธิบดีกรมสรรพากรต้องการตามที่สมควร เพื่อปฏิบัติให้ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

ถ้าเป็นบริษัท กรรมการหรือผู้จัดการต้องรับรองรายการว่าถูกต้องตามความรู้เห็นของตน ถ้าเป็นกิจการอันมิได้ตั้งเป็นบริษัทเจ้าของ ผู้เป็นหุ้นส่วน ผู้จัดการ หรือตัวแทนผู้รับมอบอำนาจต้องรับรองเช่นกัน

มาตรา ๑๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินภาษีตามรายการที่ทำยื่นตามมาตรา ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๖ หรือ ๑๗ และให้แจ้งให้ผู้ต้องเสียภาษีทราบจำนวนเงินประเมิน

มาตรา ๒๐ (๑) ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่มีเหตุควรเชื่อว่ารายการที่ทำตามมาตรา ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๖ หรือ ๑๗ นั้นไม่ถูกต้องหรือไม่บริบูรณ์ไซ้ ท่านว่าภายในสามปีนับแต่วันยื่นรายการนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกหมายเรียกผู้ทำรายการมาซักถามออกหมายเรียกพะยาน และให้นำสมุดบัญชีและพะยานหลักฐานอื่นเกี่ยวกับเรื่องมาแสดงได้

(๒) เมื่อได้ทราบข้อความแล้ว ท่านว่าพนักงานเจ้าหน้าที่มีสิทธิที่จะแก้จำนวนเงินที่ประเมินไว้เดิม และแจ้งให้ผู้ต้องเสียภาษีทราบจำนวนเงินที่จะต้องเสีย

(๓) ถ้าผู้ต้องเสียภาษีละเลยไม่ปฏิบัติตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งตามความในมาตรานี้ ท่านว่าพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจประเมินภาษีตามที่รู้และเชื่อว่าถูก และค่าเสียหายของพนักงานเจ้าหน้าที่เช่นว่านั้นอุดหนุนไม่ได้

(๔) ในกรณีดังกล่าวข้างต้นนั้น ท่านว่าจะเพิ่มภาษีขึ้นอีกร้อยละยี่สิบห้าก็ได้ จำนวนเงินที่เพิ่มนั้นให้ถือว่าเป็นส่วนแห่งภาษี

มาตรา ๒๑ (๑) ผู้ใดทะเลาะเลาะไม่ทำรายการยื่นตามมาตรา ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๖ หรือ ๑๗ ไซ้ ท่านว่า พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจทำการสอบสวนออกหมายเรียกผู้นั้น ออกหมายเรียกพยาน และให้นำสมุดบัญชีและพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแสดง

(๒) เมื่อได้ทราบข้อความแล้ว ท่านว่าพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจประเมินภาษี และแจ้งจำนวนเงินภาษีให้ผู้ต้องเสียทราบ

(๓) ถ้าผู้ที่ถูกหมายเรียกว่าเป็นผู้ต้องเสียภาษีทะเลาะเลาะไม่ปฏิบัติตามหมายเรียก หรือไม่ยอมส่งสมุดบัญชี หรือนำพยานหลักฐานอื่นเกี่ยวกับเรื่องมาแสดงไซ้ ท่านว่าพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจประเมินภาษีตามที่รู้และเชื่อว่า ถูกและค่าเสียหายของพนักงานเจ้าหน้าที่เช่นว่านั้นอุทธรณ์ไม่ได้

(๔) ในกรณีดังกล่าวข้างต้นนั้น ท่านว่าจะเพิ่มภาษีขึ้นอีกเป็นจำนวนเงินห้าร้อยบาท หรือเป็นจำนวนเงินเท่ากับสองเท่าของเงินภาษีก็ได้ แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่าจำนวนเงินที่เพิ่มนั้นให้ถือว่าเป็นส่วนแห่งภาษี

มาตรา ๒๒ จำนวนเงินที่ระบุไว้ในหนังสือแจ้งความว่า จะต้องเสียตามความในมาตรา ๑๙, ๒๐ และ ๒๑ นั้น ท่าน

ให้นำไปเสียนทั่วๆ การ อำเภอก ตามที่ระบุไว้ใน หนังสือแจ้ง
ความภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งความ

ถ้าภาษีที่ถึงกำหนดต้องชำระตามมาตรา ๑๕, ๒๐ และ
๒๑ นั้น มิได้ชำระภายในกำหนดเวลาที่ระบุไว้ ให้เพิ่มภาษี
ขึ้นอีกร้อยละยี่สิบ จำนวนเงินที่เพิ่มนั้นให้ถือว่าเป็นส่วน
แห่งภาษี

ถ้าภาษีที่ถึงกำหนดต้องชำระนั้น มิได้ชำระภายใน
สามสิบวันนับแต่วันพ้นกำหนดตามที่กล่าวไว้ข้างต้น พนักงาน
งานเก็บภาษีมี อำนาจภายใน บทบัญญัติ แห่ง พระราชบัญญัติ
วิธีพิจารณาความแพ่ง ร.ศ. ๑๒๗ ยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สิน
สินของผู้ต้องเสียภาษี หรือยึดและขายแต่พอคุ้มกับภาษี
ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ต้องขอให้ศาลออกหมาย
ยึดหรือสั่ง

ถ้าหาทรัพย์สินไม่ได้ หรือมีทรัพย์สินไม่พอที่จะเสีย
ภาษี ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายไซ้ ท่านว่าผู้ค้างชำระภาษี
ไม่มีสิทธิที่จะประกอบกิจการใหม่ในสยามอันจะต้องเสียภาษี
ตามพระราชบัญญัตินี้ และอธิบดีกรมสรรพากรมีอำนาจร้อง
ต่อศาลขอคำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทบัญญัตินี้

อุทธรณ์

มาตรา ๒๓ ถ้าผู้ต้องเสียภาษีตามพระราชบัญญัตินี้จะอุทธรณ์การประเมินหรือการประเมินใหม่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้อุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมสรรพากรหรือสมุหเทศาภิบาล แล้วแต่กรณีตามแบบที่วางไว้

มาตรา ๒๔ การอุทธรณ์การประเมินตามความในมาตรา ๑๕ นั้น จะต้องยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับหนังสือแจ้งการประเมิน และจะต้องทำเป็นหนังสือตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรวางไว้ ลงนามผู้อุทธรณ์เป็นสำคัญ การยื่นอุทธรณ์เช่นนี้ มิให้ถือว่าเป็นการทุเลาการเสียภาษีอันถึงกำหนดต้องชำระตามที่ประเมินไว้

การอุทธรณ์การประเมินใหม่ตามความในวรรค ๒ แห่งมาตรา ๒๐ นั้น จะต้องยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันรับหนังสือแจ้งการประเมิน และจะต้องทำเป็นหนังสือตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรวางไว้ ลงนามผู้อุทธรณ์เป็นสำคัญ การยื่นอุทธรณ์เช่นนี้ให้ถือว่าเป็นการทุเลาการชำระและเก็บค่าภาษีที่ถึงกำหนดต้องชำระ

การอุทธรณ์การประเมินตามความในวรรค ๒ แห่งมาตรา ๒๑ นั้น จะต้องยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสามสิบวัน นับแต่วันรับหนังสือแจ้งการประเมิน และจะต้องทำเป็นหนังสือตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรวางไว้ ลงนามผู้อุทธรณ์เป็นสำคัญ การยื่นอุทธรณ์เช่นนี้มีให้ถือว่าเป็นการทะเลาะถกขาระและเก็บค่าภาษีที่ถึงกำหนดต้องชำระ

ห้ามมิให้ผู้อุทธรณ์การประเมินตามความในวรรค ๓ แห่งมาตรา ๒๐ หรือวรรค ๓ แห่งมาตรา ๒๑ เว้นแต่ในปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับการหมดสิทธิอุทธรณ์

มาตรา ๒๕ อธิบดีกรมสรรพากร หรือผู้แทน หรือสมุหเทศาภิบาล แล้วแต่กรณี มีอำนาจออกหมายเรียกผู้อุทธรณ์มาสอบถาม ออกหมายเรียกพะยาน และให้นำสมุดบัญชีและพะยานหลักฐานอันเกี่ยวกับเรื่องมาแสดง แต่ต้องให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบวัน

ผู้อุทธรณ์คนใดละเลยไม่ปฏิบัติตามหมายเรียก หรือไม่ยอมตอบคำถามเมื่อซักถาม หรือไม่นำพะยานหลักฐานมาสนับสนุนคำร้องของตน ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะอุทธรณ์ค่าชขาดของอธิบดีกรมสรรพากร หรือผู้แทน หรือสมุหเทศา

ภิบาล แล้วแต่กรณี เว้นแต่ในปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับ
กับการหมดสิทธิ

คำชี้ขาดของอธิบดีกรมสรรพากร หรือผู้แทน หรือ
สมุหเทศาภิบาลนั้น ให้ส่งให้แก่ผู้อุทธรณ์เป็นหนังสือ

ท่านให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับแก่การ
ประเมิน หรือการประเมินใหม่ ที่อธิบดีกรมสรรพากร หรือ
ผู้แทน หรือสมุหเทศาภิบาลเป็นผู้ทำตามมาตรานี้

มาตรา ๒๖ นอกจากที่ได้ระบุไว้ในมาตรา ๒๔ และ ๒๕
ท่านว่าถ้าผู้อุทธรณ์จะอุทธรณ์คำชี้ขาดของอธิบดีกรมสรรพากร
หรือผู้แทน หรือสมุหเทศาภิบาล แล้วแต่กรณี ก็ให้ผู้อุทธรณ์
ต่อศาล แต่ต้องอุทธรณ์ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับ
แจ้งคำชี้ขาดและต้อง เสียภาษีตามจำนวนเงินที่ประเมินนั้น
เสียก่อน

ภาค ๔

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๒๗ อธิบดีกรมสรรพากรมีอำนาจกำหนดวิธีและ
แบบบัญชีซึ่งบุคคลธรรมดาหุ้นส่วนหรือนิติบุคคลใด ๆ ที่ต้อง
เสียภาษีตามพระราชบัญญัตินี้จะต้องทำไว้ และจะกำหนด
ให้ใช้ภาษาไทยก็ได้

มาตรา ๒๘ บรรดารายการ รายงาน อุตสาหกรรมหรือเอกสาร
อื่นซึ่งบริษัทนำมาแสดงนั้น ท่านว่ากรรมการนายหนึ่งหรือ
ผู้จัดการของบริษัทต้องลงลายมือชื่อ

มาตรา ๒๙ ในกรณีทั้งปวงตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งคณะ
บุคคลเป็นผู้มีพันธะ และคณะนั้นมีใช้บุคคลธรรมดา หรือ
นิติบุคคลไซ้ร ท่านว่าหัวหน้าหรือผู้จัดการของคณะนั้นเป็น
ผู้รับผิดชอบ

มาตรา ๓๐ การคิดเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตรา
สยามนั้น ท่านให้คิดตามอัตราแลกเปลี่ยนซึ่งรัฐมนตรีกำหนด
เป็นคราว ๆ

มาตรา ๓๑ เพื่อประโยชน์แห่งการคำนวณตามความใน
มาตรา ๖ และ ๑๓ ท่านให้คิดเงินตราต่างประเทศเป็นเงิน
ตราสยามโดยอัตราแลกเปลี่ยน

ก) ในวันประชุมใหญ่ประจำปีซึ่งได้นำบัญชีของบริษัท
ในขวบปี ก่อนแห่งปีบัญชีเสนอต่อผู้ถือหุ้น และผู้ถือหุ้นได้
ให้อนุมัติแล้ว ทั้งนี้เพียงที่เกี่ยวกับเงินปันผล เงินโบนัส
หรือเงินฝาก

ข) ในวันที่ถึงกำหนดจ่ายดอกเบี้ยแก่ผู้ถือใบหุ้นกู้หรือ
ผู้ถือพันธบัตร ทั้งนี้เพียงที่เกี่ยวกับดอกเบี้ยนั้น ๆ

มาตรา ๓๒ หนังสือแจ้งความและหมายเรียกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คนนำไปส่งหรือจะส่งโดยทางจดหมายไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ ถ้าให้คนนำไปส่ง ถ้าผู้ส่งไม่พบผู้รับไซ้ จะส่งให้แก่บุคคลใดซึ่งมีอายุเกินยี่สิบปีที่อยู่ในบ้านเรือนหรือสำนักงานของผู้รับก็ได้ และการส่งเช่นนี้ให้ถือว่าเป็นการพอเพียงตามกฎหมาย

ถ้าหาตัวผู้รับมิได้และไม่มีบุคคลที่จะรับ ตั้งกล่าวข้างบนไซ้ ท่านว่าอาจส่งโดยวิธีปิดหนังสือแจ้งความหรือหมายนั้นในที่เห็นได้ถนัด ที่ประตูบ้านผู้รับ หรือโฆษณาในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นก็ได้

มาตรา ๓๓ ข้าราชการกรมสรรพากรได้ความรู้ในเรื่องกิจการค้าของผู้เสียภาษีหรือกิจการของผู้อื่น ๆ โดยหน้าที่ราชการตามพระราชบัญญัตินี้ ท่านห้ามมิให้นำออกแจ้งแก่ผู้ใด หรือยังให้ทราบกันไปโดยวิธีใด นอกจากที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

ภาค ๕

ความผิดและบทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๔ ผู้ใดไม่ยื่นรายการตั้งบัญชีไว้ ในมาตรา ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๖ และ ๑๗ เว้นไว้แต่มีเหตุสุจริต หรือไม่

ปฏิบัติการตามมาตรา ๒๗ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินพันบาท

มาตรา ๓๕ ผู้ใดโดยรู้อยู่แล้ว หรือจงใจไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกของอธิบดีกรมสรรพากร หรือผู้แทน หรือสมุหเทศาภิบาล หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี หรือไม่ยื่นรายการเมื่อเรียกให้ยื่น หรือไม่นำสมุดบัญชี หรือเอกสารมาแสดง หรือไม่ตอบคำถามเมื่อซักถามตามความในมาตรา ๒๐, ๒๑ หรือ ๒๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๖ ผู้ใด

ก) โดยรู้อยู่แล้วหรือจงใจยื่นข้อความเท็จ หรือให้ถ้อยคำเท็จ หรือตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดงเพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษีใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ

ข) โดยความเท็จ โดยเจตนาทะเลຍ โดยฉ้อโกงหรืออุบาย โดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดทั้งสิ้น หลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้

ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒๗๕

มาตรา ๓๗ ข้าราชการกรมสรรพากรผู้ใดนำความรู้ซึ่งได้มาโดยหน้าที่ราชการออกแจ้งแก่ผู้อื่น หรือยังให้ทราบกันไป เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๓๓ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประกาศมาณวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๓ ธันวาคม หน้า ๖๗๕)

๒๗๖

ประกาศกระทรวงมหาดไทย
ยกเว้นยาเสพติด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ
ยาเสพติด พุทธศักราช ๒๔๖๕ ให้ยกเว้นยาที่ปรุงด้วยยา
เสพติดอีก ๑ ชนิด อยู่ในประเภทไม่จำกัดตามความข้อ ๓
(ก) แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยยาเสพติด พุทธศักราช ๒๔๖๕
คือ

Pulmosérum Bailly ปรุงด้วยโคเดอีนกับไอสอสาร์อื่น ๆ
มีส่วนโคเดอีนไม่เกินร้อยละ ๐.๒ (A. Bailly, Docteur en
Pharmacie.)

ศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย
ประกาศมาณวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๖
นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ หน้า ๕๖๐)

๒๗๗

พระราชบัญญัติตัดเงินอากรค่านา
สำหรับ พ.ศ. ๒๔๗๔ ในตำบลต่าง ๆ
ท้องที่อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ๆ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า การทำนาตำบลต่าง ๆ รวมสิบสองตำบลในท้องที่อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ในพ.ศ. ๒๔๗๔ มีการเสียหายโดยน้ำน้อยไม่พอหล่อเลี้ยงต้นข้าว เป็นเหตุให้ต้นข้าวกล่นเล็กเมล็ดลีบได้ผลน้อยผิดธรรมดาที่เคยได้ในปีปกติเป็นอันมาก เป็นการสมควรที่จัดเก็บเงินอากรค่านาในตำบลนั้น ๆ ให้น้อยกว่าจำนวนที่จะต้องเสียตามกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลดเงินอากรค่านาสำหรับ พ.ศ. ๒๔๗๔ ในตำบลต่างๆ ที่ท้องที่อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันออกประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ลดเงินอากรค่านา จำนวน พ.ศ. ๒๔๗๔ ในตำบลต่างๆ ที่ท้องที่อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ให้แก่ผู้ทำนาหรือเจ้าของนาผู้ซึ่งได้รับความเสียหาย โดยเมล็ดข้าวลี้บเสียไปเกินกว่าหนึ่งในสามส่วน ของเมล็ดข้าวที่เก็บเกี่ยวได้ในปีปกติรวม ๑,๕๕๑ ราย ตามจำนวนเงินอากรและตำบลที่ปรากฏในบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังมหาหนาทรงรักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศมาณวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(๒๗๘ ก.)

บัญชีแบบท้ายพระราชบัญญัติสิทธิลดเงินอากรค่าภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๗๔ ในท้องที่อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

เลขที่	ตำบล	จำนวนราย	เงินอากรที่ลดให้						เงินอากรในหักเก็บ					
			จำนวนเนื้อที่นา			จำนวนเงิน			จำนวนเนื้อที่นา			จำนวนเงิน		
			ไร่	งาน	วา	บาท	สต.	ไร่	งาน	วา	บาท	สต.		
๑	เมืองเก่า	๓๘๑	๕,๖๕๒	๑	๖๘	๖,๑๗๘	๐๘	๒,๕๐๐	๒	๓๕	๑,๘๖๒	๓๒		
๒	ต้นนา	๘๐	๑,๒๕๖	-	๓๖	๗๕๗	๕๒	๔๓๘	๒	๕๕	๒๘๑	๕๒		
๓	พนมสารคาม	๑๔๕	๕,๐๐๕	๒	๖๐	๒,๕๖๓	๖๕	๑,๒๘๗	-	๑๓	๘๒๖	๒๐		
๔	บ้านซ้อง	๒๖๘	๔,๖๓๘	๒	๕๖	๒,๒๒๖	๖๐	๒,๓๐๖	๒	๑๕	๑,๑๐๕	๕๕		
๕	หนองยาว	๒๔๔	๔,๕๗๒	๒	๓๓	๓,๑๘๓	๕๒	๒,๓๕๕	๑	๖๓	๑,๕๑๐	๑๖		
๖	หนองแวง	๒๒๔	๔,๖๖๑	-	-	๒,๕๘๓	๐๕	๒,๓๑๓	-	๗๓	๑,๕๘๓	๕๒		
๗	เมืองใหม่	๓๐๘	๕,๕๑๑	-	๘๐	๖,๓๕๓	๒๐	๓,๕๒๓	-	๒๔	๒,๕๑๔	๕๖		
๘	หัวสำโรง	๑๓	๓๑๖	-	-	๒๐๒	๒๔	๑๖๓	๒	๒	๑๐๕	๗๖		
๙	บางคา	๑๖๕	๔,๒๒๕	๒	๒๕	๒,๗๐๗	-	๑,๘๗๗	๑	๖	๑,๑๗๒	๐๕		
๑๐	ท่าข้าม	๖๕	๕๗๘	๓	๖๐	๖๒๖	๕๒	๓๘๐	-	๒	๒๔๓	๘๕		
๑๑	ตงน้อย	๑๘	๗๓๐	-	-	๔๖๗	๒๐	๓๒๕	๑	๒๐	๒๐๘	๘๘		
๑๒	เกาะขนุน	๔๑	๔๕๗	-	๕๖	๑๕๕	๑๐	๒๕๐	-	๕	๕๓	๐๕		
	รวม	๑,๕๕๑	๔๕,๘๓๕	-	๗๔	๒๘,๕๓๗	๖๖	๑๘,๕๑๐	-	๕๕	๑๑,๔๑๐	๗๕		

ว.ศ.น.	ชื่อ	ตำแหน่ง	ปี	เดือน	วัน	สถานที่	หมายเหตุ
๑	...	...	...	...	...	...	...
๒	...	...	...	...	...	...	...
๓	...	...	...	...	...	...	...
๔	...	...	...	...	...	...	...
๕	...	...	...	...	...	...	...
๖	...	...	...	...	...	...	...
๗	...	...	...	...	...	...	...
๘	...	...	...	...	...	...	...
๙	...	...	...	...	...	...	...
๑๐	...	...	...	...	...	...	...
๑๑	...	...	...	...	...	...	...
๑๒	...	...	...	...	...	...	...
๑๓	...	...	...	...	...	...	...
๑๔	...	...	...	...	...	...	...
๑๕	...	...	...	...	...	...	...
๑๖	...	...	...	...	...	...	...
๑๗	...	...	...	...	...	...	...
๑๘	...	...	...	...	...	...	...
๑๙	...	...	...	...	...	...	...
๒๐	...	...	...	...	...	...	...
๒๑	...	...	...	...	...	...	...
๒๒	...	...	...	...	...	...	...
๒๓	...	...	...	...	...	...	...
๒๔	...	...	...	...	...	...	...
๒๕	...	...	...	...	...	...	...
๒๖	...	...	...	...	...	...	...
๒๗	...	...	...	...	...	...	...
๒๘	...	...	...	...	...	...	...
๒๙	...	...	...	...	...	...	...
๓๐	...	...	...	...	...	...	...
๓๑	...	...	...	...	...	...	...
๓๒	...	...	...	...	...	...	...
๓๓	...	...	...	...	...	...	...
๓๔	...	...	...	...	...	...	...
๓๕	...	...	...	...	...	...	...
๓๖	...	...	...	...	...	...	...
๓๗	...	...	...	...	...	...	...
๓๘	...	...	...	...	...	...	...
๓๙	...	...	...	...	...	...	...
๔๐	...	...	...	...	...	...	...
๔๑	...	...	...	...	...	...	...
๔๒	...	...	...	...	...	...	...
๔๓	...	...	...	...	...	...	...
๔๔	...	...	...	...	...	...	...
๔๕	...	...	...	...	...	...	...
๔๖	...	...	...	...	...	...	...
๔๗	...	...	...	...	...	...	...
๔๘	...	...	...	...	...	...	...
๔๙	...	...	...	...	...	...	...
๕๐	...	...	...	...	...	...	...
๕๑	...	...	...	...	...	...	...
๕๒	...	...	...	...	...	...	...
๕๓	...	...	...	...	...	...	...
๕๔	...	...	...	...	...	...	...
๕๕	...	...	...	...	...	...	...
๕๖	...	...	...	...	...	...	...
๕๗	...	...	...	...	...	...	...
๕๘	...	...	...	...	...	...	...
๕๙	...	...	...	...	...	...	...
๖๐	...	...	...	...	...	...	...
๖๑	...	...	...	...	...	...	...
๖๒	...	...	...	...	...	...	...
๖๓	...	...	...	...	...	...	...
๖๔	...	...	...	...	...	...	...
๖๕	...	...	...	...	...	...	...
๖๖	...	...	...	...	...	...	...
๖๗	...	...	...	...	...	...	...
๖๘	...	...	...	...	...	...	...
๖๙	...	...	...	...	...	...	...
๗๐	...	...	...	...	...	...	...
๗๑	...	...	...	...	...	...	...
๗๒	...	...	...	...	...	...	...
๗๓	...	...	...	...	...	...	...
๗๔	...	...	...	...	...	...	...
๗๕	...	...	...	...	...	...	...
๗๖	...	...	...	...	...	...	...
๗๗	...	...	...	...	...	...	...
๗๘	...	...	...	...	...	...	...
๗๙	...	...	...	...	...	...	...
๘๐	...	...	...	...	...	...	...
๘๑	...	...	...	...	...	...	...
๘๒	...	...	...	...	...	...	...
๘๓	...	...	...	...	...	...	...
๘๔	...	...	...	...	...	...	...
๘๕	...	...	...	...	...	...	...
๘๖	...	...	...	...	...	...	...
๘๗	...	...	...	...	...	...	...
๘๘	...	...	...	...	...	...	...
๘๙	...	...	...	...	...	...	...
๙๐	...	...	...	...	...	...	...
๙๑	...	...	...	...	...	...	...
๙๒	...	...	...	...	...	...	...
๙๓	...	...	...	...	...	...	...
๙๔	...	...	...	...	...	...	...
๙๕	...	...	...	...	...	...	...
๙๖	...	...	...	...	...	...	...
๙๗	...	...	...	...	...	...	...
๙๘	...	...	...	...	...	...	...
๙๙	...	...	...	...	...	...	...
๑๐๐	...	...	...	...	...	...	...

มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชบัณฑิตยสถาน

ประกาศ

เรื่องกรุงสยามเข้าเป็นภาคีแห่งอนุสัญญา
ระหว่างประเทศว่าด้วยแนวบรรทุกแห่งเรือค้าขาย
ทำณกรุงลอนดอน เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๓๐
(พ.ศ. ๒๔๗๓)

โดยที่ทรงพระราชดำริ เห็นสมควรให้รัฐบาลสยามเข้า
เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยแนวบรรทุก
แห่งเรือค้าขาย ซึ่งได้ทำณกรุงลอนดอน เมื่อวันที่ ๕
กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๓๐ (พ.ศ. ๒๔๗๓)

โดยที่อัครราชทูตสยาม ณกรุงลอนดอนได้ยื่นจดหมาย
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแจ้งความประสงค์
ของรัฐบาลสยามเข้าเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาฉบับนี้แก่รัฐบาล
อังกฤษ ผู้รักษามติอนุสัญญาฉบับนี้แต่วันที่ ๑๑ กรกฎาคม
พุทธศักราช ๒๔๗๖ แล้ว

และโดยที่บทบัญญัติในข้อ ๒๓ แห่งอนุสัญญานี้มีว่า
สำหรับรัฐที่จะเข้าเป็นภาคีนั้น อนุสัญญานี้จะเป็นอันใช้
สามเดือนภายหลังจากที่รัฐบาลอังกฤษได้รับแจ้งความเข้าเป็น
ภาคีจากรัฐนั้น⁶⁶

ฉะนั้น อนุสัญญาที่ว่านี้จะป็นอันใช้แก่กรุงสยาม ตั้งแต่
วันที่ ๑๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่ารัฐบาลสยาม
ได้ขอมติอตามอนุสัญญาระหว่างประเทศฉบับลงวันที่ ๕
กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๓๐ (พ.ศ. ๒๔๗๓) นั้นแล้ว ให้
พนักงานผู้เป็นเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งหรือกฎข้อบังคับอันจำเป็น
เพื่อปฏิบัติการให้ป็นไปตามบทแห่งอนุสัญญาที่กล่าวนั้น

ประกาศมาณวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๓ ธันวาคม หน้า ๖๕๘)

ประกาศกระทรวงพระคลัง

เรื่องการเก็บเงินรัชชูปการ จำนวน พ.ศ. ๒๔๗๖

ตามประกาศกระทรวงพระคลัง ลงวันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๖ ให้ผ่อนผันขยายเวลาเก็บเงินรัชชูปการจำนวน พ.ศ. ๒๔๗๖ ในอัตราปกติแก่บุคคลบางจำพวกนั้น

บัดนี้ เห็นว่า ผู้ต้องเสียเงินรัชชูปการบางคนอาจหาเงินไปชำระไม่ทันตามกำหนด

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังจึงประกาศตามอำนาจ ในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติเงินรัชชูปการ พ.ศ. ๒๔๖๘ ให้ทราบทั่วกันว่า จะผ่อนผันขยายเวลาให้บุคคลที่ขัดสนมี โอกาสได้ชำระเงินรัชชูปการไปชำระตามอัตราปกติต่อไปอีกก่อน และได้สั่งเจ้าหน้าที่ทั้งปวงว่า ในระหว่างตั้งแต่วันที่เดือนธันวาคม ถึงสิ้นเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖ ให้งดการไต่ถามโยธาแก่ ผู้ไม่ชำระเงินรัชชูปการ จำนวน พ.ศ. ๒๔๗๖ ไว้ก่อน และ ภายในเวลา ๒ เดือนที่กล่าวนี้ ผู้ใดนำเงินรัชชูปการไปชำระเองโดยดี ก็ให้เจ้าหน้าที่เรียกเก็บเงินตามอัตราปกติ

แต่ส่วนผู้ซึ่งมีทรัพย์สินสมบัติอันพอควรชำระเงินรัชชูปการ ได้ แต่หากยังมีได้ชำระนั้น เจ้าพนักงานต้องทำการเร่งรัด

๒๘๒

ตามความในมาตรา ๑๐ (๑) (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติ ผู้มีทรัพย์สินผู้ใดไม่รับนำเงินไปชำระจนถึงเจ้าพนักงานต้องลงมือเร่งรัดตั้งกล่าวแล้ว ผู้นั้นจะต้องชำระเงินตามอัตรา
ทวิคูณ

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลัง

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๓ ธันวาคม หน้า ๗๐๐)

๒๘๓

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม

พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรจะจัดระเบียบราชการบริหารให้เหมาะแก่ความต้องการแห่งสมัยยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

ข้อความเบื้องต้น

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม” พุทธศักราช ๒๔๗๖

11/10/2566

พุทธศักราช ๒๔๗๖

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้จัดระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยามดังนี้

- (๑) ราชการบริหารส่วนกลาง
- (๒) ราชการบริหารส่วนภูมิภาค
- (๓) ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

ลักษณะ ๑

ระเบียบราชการบริหารส่วนกลาง

มาตรา ๕ ให้จัดระเบียบราชการบริหารส่วนกลางเป็นกระทรวงหรือเป็นทบวงการเมืองซึ่งมีฐานะเทียบกระทรวง

มาตรา ๖ ทุกกระทรวงมีรัฐมนตรีคนหนึ่งเป็นผู้ว่าการ บังคับบัญชารับผิดชอบ ถ้าจำเป็นจะมีรัฐมนตรีช่วยว่าการก็ได้

มาตรา ๗ ถ้ากระทรวงใดมีราชการสำคัญหลายอย่าง จะแยกกระทรวงนั้น ๆ เป็น "ทบวง" ก็ได้ ทบวงหนึ่งมี

รัฐมนตรีคนหนึ่งเป็นผู้ว่าการตะบวง มีหน้าที่ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงบังคับบัญชารับผิดชอบในราชการตะบวงนั้น

มาตรา ๘ ในกระทรวงหนึ่ง ๆ ให้จัดระเบียบราชการดังนี้

- (๑) สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรม หรือ ตะบวงการ เมืองซึ่งมีฐานะเทียบกรม (เว้นแต่บางกระทรวงซึ่งไม่มีความจำเป็นที่จะต้องแยกราชการตั้งขึ้นเป็นกรม)

ส่วนการจัดระเบียบราชการใน กระทรวงกลาโหมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบป้องกันราชอาณาจักร

มาตรา ๙ ในตะบวงหนึ่ง ๆ ให้จัดระเบียบราชการดังนี้

- (๑) สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี
- (๒) กรม (เว้นแต่บางตะบวงซึ่งไม่มีความจำเป็นที่จะต้องแยกราชการตั้งขึ้นเป็นกรม)

สำนักงานปลัดกระทรวงทำหน้าที่ปลัดตะบวงด้วย แต่ถ้ามีความจำเป็นสำหรับสำนักงานปลัดตะบวงในตะบวงนั้นด้วย

การจัดระเบียบสำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี สำนักงาน ปลัดทบวง และกรมของทบวงให้ขึ้นไปโดยนัยเช่นเดียวกับที่กล่าวในมาตรา ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔.

มาตรา ๑๐ สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรีมีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทางการเมือง มีเลขานุการรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นตรงต่อรัฐมนตรีนั้น ๆ

มาตรา ๑๑ สำนักงานปลัดกระทรวงมีหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวง มีปลัดกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชา

สำนักงานปลัดกระทรวง แบ่งราชการเป็นส่วนต่าง ๆ มีหัวหน้าส่วนนั้น ๆ เป็นผู้บังคับบัญชา

ส่วนต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นกอง แผนก หรือหมวดก็แล้วแต่ปริมาณและคุณภาพของราชการแห่งส่วนนั้น ๆ

มาตรา ๑๒ กรมซึ่งขึ้นต่อกระทรวงนั้น ให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีหน้าที่เกี่ยวกับราชการส่วนหนึ่งส่วนใดของกระทรวงซึ่งได้แยกมาให้เป็นหน้าทีของกรมทุก ๆ กรมมีอธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชา

ในกรมหนึ่ง ๆ ให้จัดระเบียบราชการดังนี้

(๑) สำนักงานเลขานุการกรม

(๒) ส่วนต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นกอง แผนก หรือหมวด ก็
แล้วแต่ปริมาณและคุณภาพของราชการแห่งส่วนนั้น ๆ

มาตรา ๑๓ สำนักงานเลขานุการกรม มีหน้าที่เกี่ยวกับ
ราชการทั่วไปของกรม มีเลขานุการกรมเป็นผู้บังคับบัญชา

มาตรา ๑๔ การตั้งกระทรวง ทบวง หรือกรม จะ
ทำได้ก็แต่โดยบทพระราชบัญญัติ

การแบ่งราชการออกเป็นส่วนต่าง ๆ ในสำนักงานปลัด
กระทรวงและกรม จะทำได้ก็แต่โดยบทพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๕ ให้มีข้าหลวงใหญ่ซึ่งจะได้ประกาศตั้งเป็น
คราว ๆ มีอำนาจหน้าที่ตรวจ ควบคุม และแนะนำชี้แจง
ราชการบริหารทั่วไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน ข้า
หลวงใหญ่ขึ้นตรงต่อคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๖ ถ้ากระทรวง ทบวง กรมใด เห็นมีความ
จำเป็นที่จะตั้งข้าหลวงตรวจการในเขตใด ๆ ก็ให้ตั้งได้

ข้าหลวงตรวจการมีอำนาจหน้าที่ตรวจ ควบคุม และ
แนะนำชี้แจงราชการอันเกี่ยวกับกระทรวง ทบวง กรม ซึ่ง
ตนเป็นผู้แทนนั้นตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน

ลักษณะ ๒

ระเบียบราชการบริหารส่วนภูมิภาค

มาตรา ๑๗ ให้จัดระเบียบราชการบริหารส่วนภูมิภาค
ดังนี้

- (๑) จังหวัด
- (๒) อำเภอ

หมวด ๑

จังหวัด

มาตรา ๑๘ ให้มีกรมการจังหวัดขึ้นคณะหนึ่งมีหน้าที่บริหาร
ราชการแผ่นดินในจังหวัดนั้น ดังนี้

- (๑) บริหารราชการแผ่นดินตามกฎหมายและระเบียบ
แบบแผน
- (๒) บริหารราชการแผ่นดินตามคำสั่งของกระทรวง
ทบวง กรมต่าง ๆ
- (๓) บริหารราชการแผ่นดินตามคำแนะนำชี้แจงของ
ข้าหลวงผู้มีหน้าที่ตรวจการ ในเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมายหรือ
ระเบียบแบบแผนของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ
- (๔) ควบคุมดูแลราชการแผ่นดินอันเป็นอำนาจและ
หน้าที่ของรัฐบาลซึ่งเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของรัฐบาลในจังหวัด
นั้น ๆ ปฏิบัติ

ในการนี้มีอำนาจตราชี้แจงแสดงความเห็น สั่ง และแนะนำให้เจ้าหน้าที่ในจังหวัดนั้นปฏิบัติ เมื่อการนั้น ไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบแบบแผน คำสั่ง คำวินิจฉัย ของกระทรวง ทบวง กรม

(๕) ควบคุมดูแลเทศบาลในจังหวัดนั้นตามกฎหมาย

มาตรา ๑๕ ในการบริหารราชการแผ่นดินตั้งกล่าวแล้ว กรมการจังหวัดแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ต่อกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งตนสังกัดและจะต้องรับผิดชอบร่วมกันในราชการทั่วไปต่อรัฐบาล

มาตรา ๒๖ คณะกรมการจังหวัดนั้นประกอบด้วยข้าหลวงประจำจังหวัด ปลัดจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการบริหารฝ่ายพลเรือนต่าง ๆ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ประจำจังหวัด ข้าหลวงประจำจังหวัดเป็นประธาน

ข้าหลวงประจำจังหวัดสังกัดกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจและหน้าที่บริหารราชการในจังหวัดซึ่งก่อนใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นอำนาจและหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดและสมุหเทศาภิบาล

ในกรณีที่ข้าหลวงประจำจังหวัดไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ และมีได้ตั้งกรมการจังหวัดผู้หนึ่งผู้ใดให้ทำการแทน ให้ผู้ที่อยู่ในคณะกรรมการจังหวัดผู้มีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนปฏิบัติราชการแทนได้

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการจังหวัดแบ่งราชการดังนี้

(๑) ส่วนกลาง มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของจังหวัดนั้น ข้าหลวงประจำจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชา

(๒) ส่วนต่าง ๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรมจะได้ตั้งขึ้น มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง ทบวง กรมที่ใดตั้งขึ้นในจังหวัดนั้น มีหัวหน้าส่วนนั้น ๆ เป็นผู้บังคับบัญชา

การแบ่งราชการในส่วนต่าง ๆ นั้น ให้อนุโลมตาม มาตรา ๑๑

หมวด ๒

อำเภอ

มาตรา ๒๒ ให้มีกรมการอำเภอขึ้นคณะหนึ่ง มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินในอำเภอนั้นดังนี้

(๑) บริหารราชการแผ่นดินตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน/2566

(๒) บริหารราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ในเมื่อบทกฎหมายใด ๆ มิได้กำหนดไว้ว่า การปฏิบัติตามพระราชกำหนดกฎหมายนั้นเป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ ก็ให้พึงเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการอำเภอจะต้องรักษาการให้ เป็นไปตามกฎหมายนั้น ๆ

(๓) บริหารราชการแผ่นดินตามคำสั่ง และคำแนะนำ ชี้แจงของกรมการจังหวัด ในเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ

(๔) ควบคุมดูแลเทศบาลในอำเภอนั้นตามกฎหมาย มาตรา ๒๓ ในการบริหารราชการแผ่นดิน ดังกล่าวแล้ว กรมการอำเภอแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ต่อกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งตนสังกัด และจะต้องรับผิดชอบร่วมกันในราชการทั่วไปต่อกรมการจังหวัด

มาตรา ๒๔ คณะกรรมการอำเภอนั้นประกอบด้วยนายอำเภอ ปลัดอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการบริหารฝ่ายพลเรือนต่าง ๆ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ประจำอำเภอ นายอำเภอเป็นประธาน

นายอำเภอสังกัดกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจและหน้าที่บริหารราชการซึ่ง ก่อนใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นอำนาจ และหน้าที่ของนายอำเภอและของกรมการอำเภอ

ในกรณีที่นายอำเภอไม่สามารถปฏิบัติราชการได้และมีได้ตั้งกรรมการอำเภอผู้หนึ่งผู้ใดให้ทำการแทน ให้ผู้ที่อยู่ในคณะกรรมการอำเภอผู้มีอาวุโสสูงสุดตามระเบียบแบบแผน ปฏิบัติราชการแทนได้

มาตรา ๒๕ คณะกรรมการอำเภอแบ่งราชการดังนี้

(๑) ส่วนกลาง มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของอำเภอนั้น นายอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชา

(๒) ส่วนอื่น ๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรมจะได้ตั้งขึ้น มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง ทบวง กรมที่ได้ตั้งขึ้นในอำเภอนั้น มีหัวหน้าส่วนนั้น ๆ เป็นผู้บังคับบัญชา

การแบ่งราชการในส่วนนั้น ๆ ให้อนุโลมตามมาตรา ๑๑

ลักษณะ ๓

ระเบียบราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๖ ให้มอบราชการบริหารตั้งต่อไปนี้ให้ท้องถิ่นจัดทำเอง คือ

(๑) ราชการ ที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ และหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล ตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น

(๒) ราชการอื่น ๆ ซึ่งจะได้มอบให้เป็นหน้าที่ของท้องถิ่นตามกฎหมาย

มาตรา ๒๗ ห้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งจะบริหารราชการตามที่ได้
กล่าวไว้ในมาตรา ๒๖ นั้นให้จำแนกดังนี้

- (๑) เทศบาลตำบล ได้แก่ตำบลต่าง ๆ
- (๒) เทศบาลเมืองและนครบาล ได้แก่เทศบาลต่าง ๆ
ซึ่งเป็นที่ตั้งสำนักงานจังหวัด หรือเทศบาลในที่ชุมนุมชน
ซึ่งจะได้มีกฎหมายประกาศให้เป็นเทศบาลเมืองหรือนครบาล
- (๓) สหเทศบาล ได้แก่เทศบาลต่าง ๆ ซึ่งรวมกันเพื่อ
ประกอบกิจการบางชนิด

มาตรา ๒๘ การจัดตั้งระเบียบและการปกครองเทศบาล
ตำบล เทศบาลเมือง นครบาล และสหเทศบาล ให้เป็น
ไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๒๙ จนกว่าจะได้ใช้พระราชบัญญัติเทศบาล ให้
คงใช้พระราชบัญญัติลักษณะ ปกครอง ที่องค์ พ.ศ. ๒๔๕๗
และกฎหมายอื่น ๆ ว่าด้วยการปกครองตำบล หมู่บ้าน และ
การสุขาภิบาล ตามที่เป็นอยู่ในเวลานี้ไปพลางก่อน

ประกาศมาณวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

๒๕๔

พระราชบัญญัติ

ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

พุทธศักราช ๒๕๗๖

ประกาศใช้

พระราชบัญญัติ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม เพื่อให้ราชการดำเนินสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

ข้อความเบื้องต้น

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช ๒๕๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้มีกระทรวงและทบวงการเมืองซึ่งมีฐานะเทียบกระทรวงดังต่อไปนี้ มีอำนาจและหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินตามกฎหมาย

- (๑) สำนักนายกรัฐมนตรี
- (๒) กระทรวงกลาโหม
- (๓) กระทรวงการคลัง
- (๔) กระทรวงการต่างประเทศ
- (๕) กระทรวงธรรมการ
- (๖) กระทรวงมหาดไทย
- (๗) กระทรวงยุติธรรม
- (๘) กระทรวงวัง
- (๙) กระทรวงเศรษฐกิจ

หมวด ๑

สำนักนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๕ สำนักนายกรัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของคณะรัฐมนตรีและราชการอื่น ๆ ซึ่งมีได้อยู่ภายในวงอำนาจและหน้าที่ของกระทรวงหนึ่ง กระทรวงใด โดยละเพาะ 0/2566

หน้าที่ราชการในสำนักนายกรัฐมนตรีแยกเป็น

๑. สำนักงานเลขานุการนายกรัฐมนตรี
๒. กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ซึ่งทำหน้าที่สำนักงาน

ปลัดกระทรวง

๓. คณะกรรมการกฤษฎีกา
๔. คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
๕. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
๖. สำนักงานโฆษณาราชการ

หมวด ๒

กระทรวงกลาโหม

มาตรา ๖ กระทรวงกลาโหมมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันราชอาณาจักร

ราชการกระทรวงกลาโหมให้ เป็นไป ตาม กฎหมาย และระเบียบแบบแผนที่มีอยู่

หมวด ๓

กระทรวงการคลัง

มาตรา ๗ กระทรวงการคลังมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการเงินแผ่นดินการภาษีอากรและการพัสดุ

มาตรา ๘ หน้าที่ราชการในกระทรวงการคลังแยกเป็น

๑. สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
๒. สำนักงานปลัดกระทรวง
๓. กรมคลัง
๔. กรมบัญชีกลาง
๕. กรมพัสดุ
๖. กรมศุลกากร
๗. กรมสรรพสามิต
๘. กรมสรรพากร

หมวด ๔

กระทรวงการต่างประเทศ

มาตรา ๙ กระทรวงการต่างประเทศมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการต่างประเทศ

มาตรา ๑๐ หน้าที่ราชการในกระทรวงการต่างประเทศแยกเป็น

๑. สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
๒. สำนักงานปลัดกระทรวง
๓. กรมการเมือง

มี ๕. สถานทูตต่าง ๆ ซึ่งมีฐานะเทียบกรม คือสถานทูตประจำประเทศสหภาพสหรัฐอเมริกา สถานทูตประจำประเทศอังกฤษ สถานทูตประจำประเทศฝรั่งเศส สถานทูตประจำประเทศญี่ปุ่น

หมวด ๕

กระทรวงธรรมการ

มาตรา ๑๑ กระทรวงธรรมการมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาการธรรมการและการศิลปากร

มาตรา ๑๒ หน้าที่ราชการในกระทรวงธรรมการแยกเป็น

๑. สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
๒. สำนักงานปลัดกระทรวง
๓. กรมธรรมการ
๔. กรมพลศึกษา
๕. กรมมหาวิทยาลัย
๖. กรมศิลปากร
๗. กรมศึกษาธิการ

หมวด ๖

กระทรวงมหาดไทย

มาตรา ๑๓ กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยว

กับการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในราชอาณาจักร การ
สาธารณสุขและสาธารณูปการ กับการปกครองท้องถิ่น
มาตรา ๑๔ หน้าที่ราชการในกระทรวงมหาดไทยแยกเป็น

๑. สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
๒. สำนักงานปลัดกระทรวง
๓. กรมตำรวจ
๔. กรมมหาดไทย
๕. กรมโยธาเทศบาล
๖. กรมราชทัณฑ์
๗. กรมสาธารณสุข
๘. กรมอัยการ

หมวด ๗

กระทรวงยุติธรรม

มาตรา ๑๕ กระทรวงยุติธรรมมีอำนาจและหน้าที่ทาง
ตุลาการเกี่ยวกับศาลยุติธรรม

มาตรา ๑๖ หน้าที่ราชการในกระทรวงยุติธรรมแยกเป็น

๑. สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
๒. สำนักงานปลัดกระทรวง

หมวด ๘

กระทรวงวัง

มาตรา ๑๗ กระทรวงวังมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการในราชสำนัก

มาตรา ๑๘ หน้าที่ราชการในกระทรวงวังแยกเป็น

๑. สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
๒. สำนักงานปลัดกระทรวง
๓. กรมทหารรักษาวัง
๔. กรมพระคลังข้างที่
๕. กรมมหาดเล็กหลวง
๖. กรมราชเลขาธิการในพระองค์
๗. กรมวัง

หมวด ๙

กระทรวงเศรษฐกิจ

มาตรา ๑๙ กระทรวงเศรษฐกิจมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการเศรษฐกิจแห่งชาติ

มาตรา ๒๐ หน้าที่ราชการในกระทรวงเศรษฐกิจแยกเป็น

๑. สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
๒. สำนักงานปลัดกระทรวง

๓. กรมทะเบียนการค้า
๔. กรมพาณิชย์
๕. กรมวิทยาศาสตร์
๖. กรมสหกรณ์

ราชการส่วนเกษตร

๗. กรมการประมง
๘. กรมเกษตร
๙. กรมชลประทาน
๑๐. กรมที่ดินและโลหกิจ
๑๑. กรมป่าไม้

ราชการส่วนคมนาคม

๑๒. กรมการขนส่ง
๑๓. กรมเจ้าท่า
๑๔. กรมไปรษณีย์โทรเลข
๑๕. กรมรถไฟ

หมวด ๑๐

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๒๑ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจ
และหน้าที่เกี่ยวกับ กิจการฝ่ายธุรการของสภาผู้แทนราษฎร

๓๐๒

ขึ้นต่อสภาผู้แทนราษฎร และอยู่ในบังคับบัญชาของประธาน
สภาผู้แทนราษฎร

ประกาศมาณวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพลพลพยุหเสนา
นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ ธันวาคม หน้า ๗๖๓)

พระราชบัญญัติ

วิธีการงบประมาณ พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไขวิธีการงบประมาณให้เหมาะสมแก่ความต้องการแห่งสมัยยิ่งขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พุทธศักราช ๒๔๕๖ และบรรดากฎและข้อบังคับใด ๆ ซึ่งขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้กระทรวงมหาดไทยรวบรวมประมาณรายรับรายจ่ายประจำปีตามลักษณะและในแบบซึ่งกระทรวงการคลังวางไว้ และให้ยื่นงบประมาณไปให้กระทรวงการคลังภายในวันซึ่งกระทรวงการคลังกำหนด แต่ไม่ก่อนวันที่ ๑ พฤศจิกายน

มาตรา ๕ ให้กระทรวงมหาดไทยทำคำอธิบาย และบัญชีเพิ่มเติมโดยละเอียดเพื่อประกอบงบประมาณที่ยื่นนั้น

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรปรึกษาลงมติตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๗ งบประมาณประจำปีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรนั้น ให้แสดงยอดเงินรายรับรายจ่ายเป็นหมวดหมู่ และบัญชีรายละเอียดประกอบ

มาตรา ๘ ถ้าในปีใด จำนวนเงินที่อนุญาตไว้ตามงบประมาณปรากฏว่าไม่พอสำหรับการใช้จ่ายประจำปีก็ดี มีความจำเป็นที่จะต้องตั้งรายจ่ายขึ้นใหม่ในระหว่างปี สำหรับกิจการใหม่อันมิได้กล่าวไว้ในงบประมาณประจำปีนั้นก็ดี ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติมต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณา

มาตรา ๕ เงินงบประมาณเหลือจ่ายตามที่อนุญาตไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติมนั้นจะยกไปตั้งจ่ายในปีต่อไปมิได้ งบประมาณปีใดสิ้นเขตต์ในวันที่ ๓๑ มีนาคม ปีนั้น

มาตรา ๑๐ เมื่อสิ้นปีและได้รวบรวมรายรับรายจ่ายเข้ายอดบัญชีสำเร็จแล้ว ให้กระทรวงการคลังรับทำรายงานอธิบายจำนวนเงินรายรับรายจ่ายในระหว่างปี เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อยื่นต่อสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

มาตรา ๑๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ประกาศมาณวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ ธันวาคม หน้า ๓๑๒)

พระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๕๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า

เนื่องจากราชการทหารได้รับความเสียหายจาก การกบฏ ที่ได้เกิดขึ้น สมควรตั้งเงินงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อจัดทำการป้องกันและรักษาความปลอดภัยและมั่นคง ของประเทศให้ดียิ่งขึ้น

และเนื่องจากมีความจำเป็นที่จะขยายการบินพาณิชย์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัติตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

มาตรา ๓ ให้เพิ่มงบประมาณรายจ่ายกระทรวงกลาโหม ประจำปีพุทธศักราช ๒๔๗๖ เป็นจำนวนเงิน ๓,๕๐๐,๐๐๐ บาท และให้เบิกจ่ายได้เป็นเงินก้อน

มาตรา ๔ ให้เพิ่มงบประมาณกระทรวงเศรษฐการประจำปี พุทธศักราช ๒๔๗๖ เป็นจำนวนเงิน ๒๕๖,๖๐๕ บาท

มาตรา ๕ ให้จ่ายเงินที่กล่าวในมาตรา ๓ และ ๔ จากเงินคงคลัง

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ

ประกาศมาณวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ ธันวาคม หน้า ๗๗๖)

พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา
พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรจัดระเบียบ คณะกรรมการ กฤษฎีกา ไว้สำหรับ จัด ร่าง พระราชกำหนดกฎหมายต่าง ๆ และพิจารณาพิพากษาคดีปกครองทั้งหลาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎและข้อบังคับอื่น ๆ ซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้โอนการงานและบรรดาพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรมร่างกฎหมายไปสังกัดคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๕ คณะกรรมการกฤษฎีกามีหน้าที่

(๑) จัดทำร่างกฎหมาย หรือกฎข้อบังคับตามคำสั่งของสภาผู้แทนราษฎรหรือคณะรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี

(๒) ปรึกษาให้ความเห็นในทางกฎหมายแก่ทบวงการเมืองของรัฐบาล

(๓) พิจารณาพิพากษาคดีปกครองตามที่จะได้มีกฎหมายให้อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖ คณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบด้วย

ประธานคณะกรรมการ

กรรมการ

เลขาธิการ

มาตรา ๗ นายกรัฐมนตรี เป็น ประธาน คณะ กรรมการ กฤษฎีกานี้โดยตำแหน่ง มีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั้งหลายของคณะกรรมการนี้

มาตรา ๘ คณะกรรมการนี้มีกรรมการสองประเภท คือ

(๑) กรรมการกฤษฎีกา มีหน้าที่จัดทำร่างกฎหมายรับปรึกษาให้ความเห็นในทางกฎหมายแก่ทบวงการเมืองของรัฐบาล และมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง

(๒) กรรมการร่างกฎหมาย มีหน้าที่จัดทำร่างกฎหมายและรับปรึกษาให้ความเห็นในทางกฎหมายแก่ทบวงการเมืองของรัฐบาล

มาตรา ๙ กรรมการกฤษฎีกาแบ่งเป็น กรรมการกฤษฎีกาสامية และกรรมการกฤษฎีกาวิสامية

ผู้ที่จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งให้เป็นกรรมการกฤษฎีกาสامية กับเลขานุการนั้น ได้แก่ผู้ที่คณะรัฐมนตรีได้เลือกขึ้นเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรแล้ว

ให้เลขานุการเป็นกรรมการกฤษฎีกาสاميةโดยตำแหน่ง กรรมการกฤษฎีกาวิสاميةนั้น ได้แก่รัฐมนตรีทั้งหลาย

มาตรา ๑๐ กรรมการร่างกฎหมายนั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้นตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๑ เลขานุการ มีหน้าที่ควบคุมงานธุรการของคณะกรรมการกฤษฎีกา รับผิดชอบขึ้นตรงต่อประธานคณะกรรมการ

มาตรา ๑๒ ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการกฤษฎีกา
สามัญต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งกรรมการ
ร่างกฎหมาย

(๒) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งกรรมการ
ศาลฎีกา

(๓) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งศาสตรา-
จารย์กฎหมาย

มาตรา ๑๓ ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการร่างกฎหมาย
ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการฝ่ายตุลาการใน
ตำแหน่งไม่ต่ำกว่าชั้นผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

(๒) รับราชการหรือเคยรับราชการพลเรือนในตำแหน่ง
ไม่ต่ำกว่าชั้นอธิบดี

(๓) เป็นหรือเคยเป็นอาจารย์โรงเรียนกฎหมายมาแล้ว
ไม่น้อยกว่า ๕ ปี

(๔) มีภูมิรู้ในการร่างกฎหมาย หรือเคยรับราชการใน
การร่างกฎหมายมาแล้วมีความชำนาญและความสามารถเป็น
ประโยชน์ในการทำงานแผนกนี้

มาตรา ๑๔ การลงมติวินิจฉัยข้อปรักยานั้น ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้นำเรื่องเสนอประธานคณะกรรมการให้ชี้ขาด

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่คณะกรรมการกฤษฎีกาหนึ่งพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง ให้มีกรรมการกฤษฎีกาสมาชิกสามนายเป็นอย่างน้อย กับกรรมการกฤษฎีกาวิสามัญหนึ่งนายเป็นอย่างน้อย สามนายเป็นอย่างมากนั่งประชุมด้วยกัน จึงจะเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีได้

มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือทบวง และรัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงหรือทบวงหนึ่งเป็นกรรมการกฤษฎีกาในคดีที่มีผู้อุทธรณ์คำวินิจฉัยของกระทรวงหรือทบวงนั้น

ประกาศมาณวันที่ ๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ๆ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรจัดระเบียบการตรวจเงินแผ่นดินไว้ให้เรียบร้อยสืบไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้โอนการงานและบรรดาพนักงานเจ้าหน้าที่กรมตรวจเงินแผ่นดินไปสังกัดคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๕ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบงบประมาณรายรับรายจ่ายของแผ่นดิน หรืองบแสดงฐานะการเงินแผ่นดินประจำปี ซึ่งคณะรัฐมนตรีจะนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร และแสดงความเห็นว่า รายการจำนวนเงินรับและจ่ายตามงบประมาณประจำปีได้เป็นไปตามงบประมาณประจำปีและตามความจริงหรือไม่

(๒) ตรวจสอบบัญชีสำรองเงินตราประจำปี และแสดงความเห็นว่าการรับจ่ายเป็นการถูกต้อง และเป็นไปตามกฎหมายหรือไม่

(๓) ตรวจสอบงบบัญชีของทบวงการเมืองใด ๆ ที่นายกรัฐมนตรีจะได้อำนาจให้ตรวจสอบเป็นครั้งคราว แล้วทำรายงานเสนอนายกรัฐมนตรี

(๔) เมื่อทำการตรวจสอบบัญชีและเอกสารใดๆ ปรากฏว่าบัญชีไม่ถูกต้องและเป็นการทุจริตก็มอบคดีให้เจ้าหน้าที่ฟ้องผู้กระทำความผิดต่อศาลตามกฎหมาย

(๕) ทำการตรวจสอบบัญชีเอกสารและทรัพย์สินของเทศบาลเมือง

(๖) เรียกพนักงานเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองที่รับตรวจมาเพื่อสอบสวน

(๗) เรียกบุคคลใดๆ มาให้การเป็นพยานในการตรวจสอบบัญชี เอกสารและทรัพย์สินของแผ่นดิน

มาตรา ๖ บัญชีการรับจ่ายเงิน ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินนั้น ประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รับผิดชอบ และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ตั้งพนักงานในกระทรวงการคลังไปทำการตรวจสอบ และทำรายงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๗ การตรวจสอบรายจ่ายราชการลับให้ถือว่าเป็นการจ่ายจริงได้ต่อเมื่อนายกรัฐมนตรีได้ลงนามอนุมัติแล้ว

มาตรา ๘ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกอบด้วย

(๑) ประธานคณะกรรมการ

(๒) กรรมการ

(๓) เลขานุการ

มาตรา ๙ ผู้ที่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งให้เป็น
ประธานคณะกรรมการนั้น ได้แก่ผู้ท่คณะกรรมการได้เลือกขึ้น
เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรและได้รับความเห็นชอบจากสภา
แล้ว

มาตรา ๑๐ ประธานคณะกรรมการมีหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการ
และควบคุมกิจการทั้งหลายของคณะกรรมการนี้ และ
เป็นประธานในการประชุมของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๑ ให้มีกรรมการมาประชุมอย่างน้อย ๕ นาย
ซึ่งจะเป็นองค์ประชุมได้

การลงมติวินิจฉัยข้อปรักษานั้น ให้ถือเอาเสียงข้างมาก
เป็นประมาณ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธาน คณะ
กรรมการชี้ขาด

ในกรณีที่ประธาน คณะกรรมการมานั่งเป็นประธานในที่
ประชุมไม่ได้ ให้คณะกรรมการประชุมกันเลือกกรรมการ
ผู้หนึ่งคนนั่งเป็นประธานสำหรับที่ประชุมนั้น มติของที่
ประชุมซึ่งประธานคณะกรรมการมิได้มานั่งนั้น ต้องรับอนุมัติ
จากประธานคณะกรรมการก่อนจึงจะสมบูรณ์

มาตรา ๑๒ การที่จะนำเรื่องเสนอคณะกรรมการพิจารณา
นั้น ท่านว่าให้เป็น อำนาจ และ หน้าที่ ของ ประธาน คณะ
กรรมการเป็นผู้ปฏิบัติ

เรื่องที่ระบุไว้ในมาตรา ๕ (๑) (๒) (๓) และ (๔)
ประธานคณะกรรมการต้องนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการ
พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดเสมอ

เรื่องที่ระบุไว้ในมาตรา ๕ (๕) (๖) (๗) และเรื่องอื่น ๆ
นั้น ประธานคณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัยว่าจะสมควรเสนอ
ที่ประชุมหรือไม่ตามพฤติการณ์

ประกาศมาณวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ ธันวาคม หน้า ๗๗๕)

พระราชบัญญัติ
 อากรแสดมปีแก้ไขเพิ่มเติม
 พุทธศักราช ๒๕๗๖

พระราชธิปก ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอากรแสดมปี พ.ศ. ๒๕๗๕

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติอากรแสดมปีแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้แก้ไขข้อความในบัญชี ก. ต่อกฎหมายพระราชบัญญัติตั้งต่อไปนี้ คือ

(๑) ให้ตัดความข้อ ๑ แห่งข้อยกเว้นไม่ต้องเสียอากร
ในข้อ ๗ ออกเสีย

(๒) ให้ตัดความข้อ ๒ แห่งข้อยกเว้นไม่ต้องเสียอากร
ในข้อ ๗ ออกเสีย แล้วใช้ความต่อไปนี้แทน

“ ใ้ความ และใ้ มอบอำนาจซึ่ง ทนายความใ้ แก่
เสมียนของตนเพื่อเป็นตัวแทนดำเนินคดีในศาล ”

(๓) ให้ตัดข้อยกเว้นไม่ต้องเสียอากรในข้อ ๑๗ ออก
เสีย

(๔) ให้ตัดความข้อ ๑๘ ออกเสีย และใ้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

๑๘ สัญญาจำนำ	ค่าอากร แสตมป์	บุคคลผู้ต้อง จำนำแสตมป์
จำนวนหน้ทุก ๑๐๐ บาท		
หรือเศษของ ๑๐๐ บาท	๑๐ สตางค์	ผู้จำนำ
หรือเมื่อสัญญาจำนำมีใ้		
กำหนดจำนวนหน้ใ้	๑ บาท	ผู้จำนำ

ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร

(ก) ตัวจำนำของโรงจำนำ
อันจดทะเบียนตาม
พระราชบัญญัติโรง
จำนำ ร.ศ. ๑๑๔

(๗) สัญญาจำนำอันเกี่ยวข้องกับ
การกู้ยืมเงินซึ่งได้
ปิดแสดงปับริบูรณ์
แล้วตามข้อ ๕”

(๕) ให้แก้คำว่า “มาตรา ๑๐” ในข้อ ๒๓ วรรคต้น
เป็น “มาตรา ๑๑”

(๖) ให้เติมข้อความต่อไปนี้เป็นข้อ (๗) แห่งข้อยก
เว้นไม่ต้องเสียอากรในข้อ ๒๘

“(๗) ใบริบเงินทางธนาคาร”

ประกาศมาณวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ ธันวาคม หน้า ๗๕๐)

พระราชบัญญัติรายนตร์ทหาร

พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรจะมีข้อบังคับสำหรับรายนตร์ที่ใช้ในการป้องกันราชอาณาจักร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำ และยินยอม ของ สภาผู้แทนราษฎร ตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติรายนตร์ทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันที่ใช้พระราชบัญญัตินี้สืบไป กฎหมาย กฏและข้อบังคับอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวแก่พระราชบัญญัติรายนตร์ทหารให้มีให้ใช้บังคับแก่รายนตร์ทหาร

มาตรา ๔ “รถยนต์ทหาร” หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังเครื่องจักรกล (เว้นแต่ที่เดินบนราง) และรถฟ่วงซึ่งเป็นของกระทรวงกลาโหมหรือของบุคคลอื่น ซึ่งมอบให้ใช้รถนั้นประจำในราชการทหาร

“ใบอนุญาตพิเศษ” หมายความว่า ใบอนุญาตให้ขับรถยนต์ทหาร

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

มาตรา ๕ รถยนต์ทหารนั้น ท่านให้ยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีและค่าธรรมเนียมใดๆ กับให้มีเครื่องหมายพิเศษและเลขกำกับติดที่รถให้เห็นชัดตามที่รัฐมนตรีจะได้กำหนดไว้

มาตรา ๖ รถยนต์ทหารนั้น เมื่อได้ทำการตรวจทางเทคนิคตามที่รัฐมนตรีสั่งและรัฐมนตรีเห็นเป็นที่พอใจว่า จะไม่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของประชาชนแล้ว จึงให้ใช้ได้

มาตรา ๗ ใบอนุญาตพิเศษนั้น จะออกให้แก่บุคคลที่ประจำรับราชการสังกัดอยู่ในทหาร ซึ่งขับรถยนต์ทหารให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่ง เจ้าพนักงาน ออกใบอนุญาตพิเศษ และกำหนดเงื่อนไขในการออกใบอนุญาตนั้น

ใบอนุญาตพิเศษนี้ ให้ใช้ได้เฉพาะเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตอยู่ขณะทำหน้าที่ในราชการทหาร และอนุญาตให้จับได้แต่เฉพาะรถยนต์ทหารเท่านั้น

ใบอนุญาตพิเศษนี้ เจ้าหน้าที่ทหารผู้มีอำนาจจะถอนคืนเสียเมื่อใดก็ได้

มาตรา ๘ บุคคลที่ได้รับใบอนุญาตพิเศษให้ขับรถยนต์ทหารอยู่แล้วนั้น ท่านว่าจะรับใบอนุญาตขับรถที่มีใช้รถยนต์ทหารตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ในขณะเดียวกันนั้นอีกก็ได้ หากว่าตนได้ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวแก่พระราชบัญญัติรถยนต์ เว้นไว้แต่ไม่ต้องทำการสอบความรู้

มาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจตั้งเจ้าพนักงาน กับเพอการนั้นให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ประกาศมาณวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

11/10/2566

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ ธันวาคม หน้า ๗๕๓)

๓๒๔

พระราชบัญญัติ

ยกเว้นความผิดให้แก่ผู้ขาดหนี้ราชการทหารและตำรวจ

พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า เนื่องจากมีการกบฏเกิดขึ้นจนรัฐบาลได้ประกาศใช้กฎอัยการศึก เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖ แล้วนั้น บปรากฏว่ามีทหารและตำรวจที่ขาดหนี้ราชการไปตั้งแต่เวลา ปกติได้รับกลับเข้ามารับราชการตามสังกัดเองบ้าง แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้มีน้ำใจรักชาติบ้านเมือง สมควรยกเว้นความผิดฐานขาดหนี้ราชการให้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ ยกเว้นความผิดให้แก่มุขขาดหน้า ราช การ ทหาร และ ตำรวจ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ ใ้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วัน ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดาทหารและตำรวจที่ถูกเกณฑ์หรืออาสา สมัคหรือโดย สัญญาจ้างเข้า ประจําราชการทหารหรือตำรวจ ตามพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร ซึ่งขาดหน้าราชการ ไปก่อนวันประกาศใช้กฎอัยการศึก ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖ แล้วได้กลับ เข้ามารับราชการ ตาม สังกัด ของ ตน เอง ก่อนวัน ประกาศ เลิกใช้กฎอัยการ ศึก โดยเจ้าหน้าที่ไม่ต้องจับกุมนั้น ท่านให้ยกเว้นความผิดเสีย มิให้ฟ้องร้องเอาโทษ

ประกาศมาณวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ

เพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการพลเรือน
พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรให้ข้าราชการพลเรือนซึ่งไปปฏิบัติหน้าที่รวมอยู่กับกองทหารใช้เครื่องแต่งกายในโอกาสนั้นให้คล้ายกับการแต่งกายของทหาร จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการพลเรือนพุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ข้าราชการพลเรือนไม่ว่าสังกัดกระทรวง
 ทบวงการใด เมื่อทางราชการได้ให้ไปปฏิบัติหน้าที่รวมอยู่
 กับกองทหารเป็นการพิเศษแล้ว ในโอกาสนั้นให้แต่งกายตาม
 พระราชบัญญัติเพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการ
 พลเรือนและเพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่องแต่งกายผู้
 ดำตำแหน่งเผ่าพุทธศักราช ๒๔๗๕ เว้นแต่หมวก เสื้อ และ
 กางเกง ให้ใช้สีเดียวและอย่างเดียวกับทหารในที่นั้น และ
 ใช้สิ่งประกอบเครื่องแต่งกายตามกฎหมายหรือข้อบังคับของทหาร
 กับให้ใช้เครื่องหมายอย่างใดกล่าวไว้ในพระราชกำหนดเครื่อง
 แบบทหารบก พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๑๓ (๒) ตาม
 หน้าที่ซึ่งได้ไปทำการนั้นอยู่ในจำพวกใดของทหารก็ให้ติด
 เครื่องหมายจำพวกนั้นที่เหนือกะเป๋าสีเสื้อข้างขวาด้วย เว้น
 แต่จำพวกอนุศาสนาจารย์ ให้ใช้อักษร อ.

ประกาศมาณวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
 เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ

เพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการพลเรือน
และเพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่องแต่งกาย
ผู้ตำแหน่งเผ่า พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปก
เกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ
สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า กรมเลขาธิการ
สภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้ตั้งขึ้นใหม่นั้นสมควรกำหนดเครื่อง
แต่งกายผู้ตำแหน่งเผ่าเสียด้วย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ
ขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อ
ไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติ
เพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการพลเรือน

และเพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่องแต่งกายผู้มีตำแหน่งเจ้า
พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้ลงต่อท้ายอนุมาตรา (๖)
ข้อ (ง) ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเพิ่มเติมพระราชกำหนด
เครื่องแต่งตัวข้าราชการพลเรือน และเพิ่มเติมพระราช
กำหนดเครื่องแต่งกายผู้มีตำแหน่งเจ้า พ.ศ. ๒๔๗๕ คือ

“(ง) ผู้มีตำแหน่งเจ้าซึ่งสังกัดกรมเลขาธิการสภาผู้แทน
ราษฎร ใช้แผ่นทาบคอพนักม้ายาว มีลายกนกทอง และมี
แถบสีแดงคาด ขนาดกว้างหนึ่งเซ็นติเมตรทาบกลาง”

ประกาศมาณวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ ธันวาคม หน้า ๘๐๓)

พระราชบัญญัติ
เหรียญพิทักษ์รัฐธรรมนูญ
พุทธศักราช ๒๕๗๖ .

ประกาศิปก ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า ในการปราบกบฏซึ่งได้เกิดขึ้นในเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๗๖ นี้ ผู้ปฏิบัติราชการทั้งทางทหารและพลเรือนต่างต้องออกกำลังแรง และบัญชาอย่างอดุคกฤษณ์ พร้อมอยู่เสมอที่จะสละชีพเพื่อพิทักษ์รักษารัฐธรรมนูญ และบำรุงความรุ่งเรืองแห่งชาติบ้านเมืองสมควรจะมีเหรียญสำหรับบำเหน็จความชอบ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
เหรียญพิทักษ์รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ เหรียญพิทักษ์รัฐธรรมนูญ มีลักษณะเป็น
เหรียญทองแดงรมดำรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ด้าน ๒๓ มิลลิเมตร
ยอกกลางทั้งสี่ด้าน พื้นหน้าเหรียญมีภาพสมุคร์รัฐธรรมนูญวาง
บนพานแว่นฟ้าสองชั้น อยู่ภายในวงพวงมาลัยชัยพฤกษ์
แผ่รัศมีกระจายทั่วมณฑล พื้นหลังมีรูปพระสยามเทวาธิราช
ทรงพระขรรค์ในท่าประหารปรบักษ์ ยื่นลอยอยู่เหนือตัว
อักษรตามขอบล่างว่า “ปราบกบฏ พ.ศ. ๒๔๗๖” ตัวเหรียญ
ห้อยหางมุกภายในใต้ห่วงอันมีอักษรว่า “พิทักษ์รัฐธรรมนูญ”
ร้อยด้วยแพรแถบลายไตรรงค์ธงชาติกว้าง ๒๘ มิลลิเมตร ข้าง
บนเป็นเข็มโลหะอย่างเดียวกันจารึกอักษรว่า “สละชีพเพื่อ
ชาติ” ให้ใช้อักษรย่อว่า พ.ร.ธ.

มาตรา ๔ ผู้ที่สมควรจะได้รับพระราชทานเหรียญนี้คือ
ผู้ช่วยเหลือราชการในการปราบกบฏ ซึ่งคณะรัฐมนตรี
ได้ลงมติเห็นสมควรได้รับพระราชทาน

มาตรา ๕ ให้กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่จัดทำ
เหรียญนี้ และรักษาการให้ดำเนินไปตามพระราชบัญญัตินี้
ประกาศมาณวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา
นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๘ ธันวาคม หน้า ๘๐๖)

พระราชบัญญัติ

แก้ไขข้อความบางอย่างในพระราชบัญญัติ ว่าด้วยสำนักงาน

จัดหางาน พ.ศ. ๒๔๗๕ และพระราชบัญญัติ

สำนักงานจัดหางานประจำท้องถิ่น พ.ศ. ๒๔๗๕

พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า ในการดำเนินงานแผนกจัดหางาน อันเป็นงานแผนกหนึ่งในกองทะเบียนกรมมหาดไทยกระทรวงมหาดไทย มาขึ้นแก่กระทรวงเศรษฐกิจการนั้น สมควรโอนอำนาจและหน้าที่ซึ่งกระทรวงมหาดไทยมีอยู่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องงานแผนกนี้ ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของกระทรวงเศรษฐกิจการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขข้อความบางอย่างในพระราชบัญญัติว่าด้วยสำนักงานจัดหางาน พ.ศ. ๒๔๗๕ และพระราชบัญญัติสำนักงานจัดหางานประจำท้องถิ่น พ.ศ. ๒๔๗๕ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดาอำนาจและหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติว่าด้วยสำนักงานจัดหางาน พุทธศักราช ๒๔๗๕ และพระราชบัญญัติสำนักงานจัดหางานประจำท้องถิ่น พุทธศักราช ๒๔๗๕ ระบุว่าเป็นอำนาจและหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยนั้น ให้เปลี่ยนเป็นอำนาจและหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ

ส่วนอำนาจและหน้าที่ของสมุหพระนครบาล ให้เปลี่ยนเป็นอำนาจและหน้าที่ของ อธิบดีกรมพาณิชย์ กระทรวงเศรษฐการ

มาตรา ๔ การยื่นเรื่องราวใด ๆ ตามที่พระราชบัญญัติว่าด้วยสำนักงานจัดหางาน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ระบุไว้ในกรุงเทพฯ ให้ยื่นแก่ที่ทำการสมุหพระนครบาล ในหัวเมืองให้ยื่นแก่ที่ทำการผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ให้เปลี่ยนเป็นใน

กรุงเทพฯ ให้ยื่นคนที่ทำการกรมพาณิชย์ กระทรวงเศรษฐกิจ
ส่วนในหัวเมืองให้ยื่นคนที่ทำการผู้ว่าราชการจังหวัดตามเดิม
ประกาศมาณวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ ธันวาคม หน้า ๘๐๕)

พระราชกฤษฎีกา

โอนแผนกจัดหางานในกระทรวงมหาดไทย

มาขึ้นกระทรวงเศรษฐการ

พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประกาศใช้ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรโอนแผนกจัดหางานในกระทรวงมหาดไทยมาขึ้นแก่กระทรวงเศรษฐการ เพื่อให้ราชการดำเนินสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาโอนแผนกจัดหางานในกระทรวงมหาดไทย มาขึ้นกระทรวงเศรษฐการ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกานี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้โอนแผนกจัดหางานอันเป็นงานแผนกหนึ่งในกองทะเบียนกรมมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย ตามพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมใน กระทรวงมหาดไทย พุทธศักราช ๒๔๗๖ มาขึ้นกองสถิติพยากรณ์ กรมพาณิชย์ กระทรวงเศรษฐกิจ

ประกาศมาณวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ ธันวาคม หน้า ๙๑๒)

พระราชกฤษฎีกา
จัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรม
ในสำนักนายกรัฐมนตรี
พุทธศักราช ๒๔๗๖

นริศรานูวัตติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรจัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรมในสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อให้ระเบียบราชการตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๔๗๖ ดำเนินสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรมในสำนักนายกรัฐมนตรี พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกานี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔ สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกการเมือง (๒) แผนกตรวจสอบเรื่องราวและความเห็น

มาตรา ๕ กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แบ่งส่วนราชการ ดังนี้

๑. สำนักงานเลขาธิการกรม แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกการกฎหมาย

(๓) แผนกคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง)

(๔) แผนกเก็บ

๒. กองประชุมคณะรัฐมนตรี แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกรายงานประชุมและยื่นยันมติ (๒) แผนก
ระเบียบวาระประชุม

๓. กองอาลักษณ์ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกราชกิจจานุเบกษา (๒) แผนกฐานันดร
ถัญญกรและทะเบียน

๔. กองข้าหลวงใหญ่ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกความเห็นและแนะนำ (๒) แผนก
เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๖ คณะกรรมการกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการ
ดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (ข้าราชการ
สังกัดกระทรวงการคลัง)

๒. กองร่างกฎหมาย แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกที่ปรึกษา (๒) แผนกร่างกฎหมาย

๓. กองกฤษฎีกา แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกรับและออกหมาย (๒) แผนกพิมพ์

(๓) แผนกเก็บ

มาตรา ๗ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. สำนักงานเลขาธิการ

๒. กองวิชาการ

มาตรา ๘ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. สำนักงานเลขาธิการ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง)

๒. กองตรวจเงินแผ่นดินส่วนกลาง แบ่งเป็น ๘ แผนก คือ

(๑) แผนกกระทรวงกลาโหม (๒) แผนกกระทรวงการคลัง (๓) แผนกกระทรวงการต่างประเทศ สำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (๔) แผนกกระทรวงธรรมการ (๕) แผนกกระทรวงมหาดไทย (๖) แผนกกระทรวงยุติธรรม (๗) แผนกกระทรวงวัง (๘) แผนกกระทรวงเศรษฐการ

๓. กองตรวจเงินแผ่นดินส่วนภูมิภาค แบ่งเป็น ๖

114/10/2566
แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกภาค ๑ (๓) แผนกภาค ๒ (๔) แผนกภาค ๓ (๕) แผนกภาค ๔ (๖) แผนกภาค ๕

มาตรา ๕ สำนักงานโฆษณาการ แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง)

๒. กองเผยแพร่ความรู้ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกเอกสาร (๒) แผนกวิทยุกระจายเสียง (๓) แผนกปาฐกถา (๔) แผนกภาพยนตร์ (๕) แผนกการแสดงเบ็ดเตล็ด

๓. กองหนังสือพิมพ์

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

พระราชกฤษฎีกา

จัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรมในกระทรวงการคลัง
พุทธศักราช ๒๔๗๖

นริศรานุวัดติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาตั้งวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควร จัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรมในกระทรวงการคลังเพื่อให้ระเบียบราชการตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๔๗๖ ดำเนินสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรมในกระทรวงการคลัง พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกาที่ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔ สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกการเมือง (๒) แผนกตรวจสอบเรื่องราวและความเห็น

มาตรา ๕ สำนักงานปลัดกระทรวง แบ่งส่วนราชการ ดังนี้

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกโต้ตอบ (๒) แผนกรับส่ง (๓) แผนกเก็บ

๒. กองคลัง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกเงิน (๓) แผนกพัสดุ

๓. กองควบคุมธนาคารและการออมสิน

๔. กองที่ปรึกษา

มาตรา ๖ กรมคลัง แบ่งส่วนราชการดังนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง

๒. กองคลังกลาง แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกรักษา (๓) แผนก
รับเงิน (๔) แผนกจ่ายเงิน

๓. กองเงินตรา แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกจ่ายแลก (๓) แผนก
เลิกใช้ (๔) แผนกพิมพ์นาม

๔. กองรักษาที่หลวง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกทะเบียน (๓) แผนก
ผลประโยชน์

๕. กองกระดาษปอนด์ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกรักษา (๓) แผนก
โรงงาน

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

คลังจังหวัด (ทำหน้าที่)

มาตรา ๗ กรมบัญชีกลาง แบ่งส่วนราชการดังนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง

๒. กองเงินเดือน แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกเงินเดือนและบ้านญาติ (๒) แผนกงบประมาณ
เปลี่ยนแปลง (๓) แผนกทะเบียนประวัติ

๓. กองค่าใช้จ่ายสอยและการจร แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกงบประมาณ (๒) แผนกค่าใช้จ่ายสอย

(๓) แผนกการจร

๔. กองประมวลบัญชี แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกรายได้ (๒) แผนกภูมิภา (๓) แผนก
ลูกหนี้เจ้าหนี้ (๔) แผนกประมวล (๕) แผนกตรวจ
และวางรูปบัญชี

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

คลังจังหวัด

มาตรา ๘ กรมพัสดุ แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง

๒. สำนักงานคณะกรรมการพัสดุ

๓. กองบัญชี แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชีเงิน (๒) แผนกบัญชีพัสดุ

๔. กองจัดหาพัสดุ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกรับสั่งพัสดุ (๒) แผนกจัดซื้อพัสดุ

(๓) แผนกจัดหาแบบพิมพ์

มาตรา ๘ กรมศุลกากร แบ่งส่วนราชการดังนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (๓) แผนก
ที่ปรึกษา

๒. กองภาษี แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสินค้าขาเข้า (๒) แผนกสินค้าขาออก
(๓) แผนกตรวจสอบรายงาน

๓. กองเก็บภาษี

๔. กองดีราคา แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกชั้นสูตร (๒) แผนกดีราคาที่กรม
(๓) แผนกดีราคาพัสดุไปรษณีย์

๕. กองตรวจ๖. กองสถิติ

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค
ศุลกากรจังหวัด

มาตรา ๑๐ กรมสรรพสามิตต์ แบ่งส่วนราชการดังนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกต่างประเทศ
(๓) แผนกสถิติ (๔) แผนกที่ปรึกษา

๒. กองคลัง แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกเงิน (๓) แผนก
ตรวจสอบ (๔) แผนกพัสดุ

๓. กองภาษีสุรา แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนกควบคุมการต้มกลั่น (๒) แผนกควบคุม
ร้านจำหน่าย (๓) แผนกออกใบอนุญาต (๔) แผนก
ควบคุมสุราต่างประเทศ

๔. กองภาษีอุตสาหกรรม แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกซิเมนต์ (๒) แผนกไม้ขีดไฟ (๓) แผนก
กลั่นเบียร์^{0/2566}

๕. กองคลัง ฝึน แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกกรักรา (๒) แผนกจำหน้า (๓) แผนก
มูลฝึน

๖. กองร้านฝึน แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกร้านรับอนุญาต (๒) แผนกร้านรัฐบาล
(๓) แผนกควบคุมรายได้

๗. กองโรงงานต้มกลั่นสุรา แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกจัดการโรงงาน (๒) แผนกต้มกลั่นสุรา

๘. กองโรงงานต้มและบรรจุฝึน แบ่งเป็น ๒ แผนก
คือ

(๑) แผนกจัดการโรงงาน (๒) แผนกต้มและ
บรรจุฝึน

๙. กองปราบปราม แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกนายตรวจ (๒) แผนกตำรวจ (ข้าราชการ
สังกัดกระทรวงมหาดไทย)

๑๐. กองคดี (ข้าราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย)
แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกอัยการ (๒) แผนกสารบบคดี (๓) แผนก
รายงานคดี

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

๑. สรรพสามิตจังหวัด
๒. สรรพสามิตอำเภอ

มาตรา ๑๑ กรมสรรพากร แบ่งส่วนราชการดังนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (๓) แผนก
สถิติ

๒. กองอากรสำรวจ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกอากรสำรวจ (๒) แผนกเบ็ดเตล็ด

๓. กองภาษีประเมิน แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกประเมิน (๒) แผนกควบคุม

๔. กองบัญชีและอากรค่าน้ำ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกตรวจสอบ (๓) แผนก

ค่าน้ำ

๓๕๑

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

๑. สรรพากรจังหวัด
๒. สมุหบัญชีอำเภอ

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๓๐ มกราคม หน้า ๘๕๑)

พระราชกฤษฎีกา
จัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรม
ในกระทรวงการต่างประเทศ
พุทธศักราช ๒๔๗๖

นริศรานุวัดติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรจัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรมในกระทรวงการต่างประเทศเพื่อให้ระเบียบราชการตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๔๗๖ ดำเนินสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรมในกระทรวงการต่างประเทศ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกานี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ซึ่งมีข้อความขัด หรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔ สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกการเมือง (๒) แผนกตรวจสอบเรื่องราวและความเห็น

มาตรา ๕ สำนักงานปลัดกระทรวงแบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกรับส่ง (๓) แผนกโทรเลข (๔) แผนกข่าวหนังสือพิมพ์ (๕) แผนกเก็บ (๖) แผนกเบ็ดเตล็ด

๒. กองคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง) แบ่ง
เป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกเงิน (๓) แผนกพัสดุ

๓. กองพิธี แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกพิธี (๒) แผนกหนังสือเดินทาง (๓) แผนก
บุคคล (๔) แผนกเอกสิทธิทูต

๔. กองที่ปรึกษา แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกทั่วไป (๒) แผนกกฎหมาย

มาตรา ๖ กรมการเมือง แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการกรม

๒. กองการเมือง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกกฎหมายและสัญญาชาติ (๒) แผนกเขตต์
แดน (๓) แผนกสนเทศ ทะเบียน และเรื่องราว

๓. กองสันนิบาตชาติและการประชุมระหว่างประเทศ แบ่ง
เป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกสมาชิก สภา กฎหมาย เทคนิค ลดกำลัง
การรบ การคลัง การเมือง และศาลโลก (๒) แผนก
สมาคมและมนุษยสงเคราะห์ และกรรมกร (๓) แผนก

คมนาคม และผ่านแดน (๔) แผนกการประชุมระหว่างประเทศ

๔. กองสัญญา แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสัญญา (๒) แผนกแม่น้ำโขง

มาตรา ๗ สถานทูตประจำประเทศอังกฤษมีสถานกงสุลประจำอยู่ในความควบคุมดูแลตั้งขึ้น

(๑) สถานกงสุลเขเนราสลิงคโปร์ (๒) สถานกงสุลปีนัง

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๓๐ มกราคม หน้า ๘๖๖)

๓๕๖

พระราชกฤษฎีกา
จัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรม
ในกระทรวงธรรมการ
พุทธศักราช ๒๔๗๖

นริศรานุวัดติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาตั้งวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรจัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรมในกระทรวงธรรมการ เพื่อให้ระเบียบราชการตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๔๗๖ ดำเนินสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการสำนักงาน และกรมในกระทรวงธรรมการ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกานี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ซึ่งมีข้อความขัด หรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔ สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกการเมือง (๒) แผนกตรวจสอบเรื่องราวและความเห็น

มาตรา ๕ สำนักงานปลัดกระทรวง แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ

(๑) แผนกโต้ตอบ (๒) แผนกรับส่ง (๓) แผนกเก็บ (๔) แผนกกฎหมาย (๕) แผนกแถลงการณ์ (๖) แผนกเบ็ดเตล็ด

๒. กองคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง) แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกเงิน (๓) แผนกพัสดุ

มาตรา ๖ กรมธรรมการ แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. สำนักงานเลขาธิการกรม แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกสถิติและทะเบียน

๒. กองศาสนสมบัติ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกถัดปนา (๒) แผนกบัญชี (๓) แผนก

สำรวจ

๓. กองศาสนศึกษา แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกธรรมศึกษา (๒) แผนกอุปการศึกษ

๔. กองสังฆการี แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกคณะสงฆ์ (๒) แผนกพิธี

มาตรา ๗ กรมพลศึกษา แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. สำนักงานเลขาธิการกรม แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกสถิติและทะเบียน

๒. กองพลศึกษา

๓. กองกีฬา

๔. กองสุขภาพโรงเรียน แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนกตรวจและรักษา (๒) แผนกสุขภาพ
(๓) แผนกสุขศึกษา (๔) แผนกตรวจค้นและสถิติ

๕. กองการลูกเสือ

๖. กองการอนุสภากาชาด

มาตรา ๘ กรมมหาวิทยาลัย มีมหาวิทยาลัยขึ้นอยู่กับ คือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

- (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกบัญชี (๓) แผนก
สถิติและทะเบียน (๔) แผนกหอสมุดกลาง (๕) แผนก
เบ็ดเตล็ด

๒. คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล แบ่งเป็น

๑๐ แผนก คือ

- (๑) แผนกสารบรรณและหอสมุดของคณะ (๒) แผนก
กายวิภาควิทยา (๓) แผนกสรีรวิทยา (๔) แผนกพยาธิ
วิทยา (๕) แผนกอายุรศาสตร์ (๖) แผนกศัลยศาสตร์
(๗) แผนกสูติกรรมและโรคเฉพาะสตรี (๘) แผนก

เอกซเรย์ (๕) แผนกเภสัชกรรม (๑๐) แผนกพยาบาล
และผดุงครรภ์

๓. คณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ แบ่งเป็น ๕
แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณและหอสมุดของคณะ (๒) แผนก
เคมี (๓) แผนกฟิสิกส์ (๔) แผนกชีววิทยา (๕) แผนก
คณิตศาสตร์ (๖) แผนกภาษาไทยและภาษาโบราณตะวันออก
ออก (๗) แผนกภาษาปัจจุบัน (๘) แผนกภูมิศาสตร์
และประวัติศาสตร์ (๙) แผนกฝึกหัดครูมัธยม

๔. คณะวิศวกรรมศาสตร์ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณและหอสมุดของคณะ (๒) แผนก
วิศวกรรมโยธา (๓) แผนกวิศวกรรมเครื่องกล (๔) แผนก
วิศวกรรมไฟฟ้า (๕) แผนกสถาปัตยกรรม

๕. คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณและหอสมุดของคณะ (๒) แผนก
นิติศาสตร์ (๓) แผนกรัฐศาสตร์

มาตรา ๕ กรมศิลปากร แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑๖10 สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

- (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกสถิติและทะเบียน
๒. กองศิลปวิทยาการ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ
- (๑) แผนกวรรณคดี (๒) แผนกโบราณคดี (๓) แผนก
ละครและสังคีต (๔) แผนกภาพ
๓. กองประณีตศิลปกรรม แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ
- (๑) แผนกช่าง (๒) แผนกโรงเรียน
๔. กองสถาปัตยกรรม แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
- (๑) แผนกออกแบบ (๒) แผนกเขียนแบบ (๓) แผนก
ตรวจ
๕. กองพิพิธภัณฑ์และโบราณวัตถุ แบ่งเป็น ๒ แผนกคือ
- (๑) แผนกภัณฑารักษ์ (๒) แผนกภัณฑารักษ์
โบราณ
๖. กองหอสมุด แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ
- (๑) แผนกบรรณารักษ์ (๒) แผนกบันทึกเหตุการณ์
มาตรา ๑๐ กรมศึกษาธิการ แบ่งส่วนราชการตั้ง
๑. สำนักงานเลขาธิการกรม แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
- (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกทะเบียน (๓) แผนก
สถิติและรายงาน

๒. กองสามัญศึกษา แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกโรงเรียนรัฐบาล (๒) แผนกโรงเรียน
ประชาบาล (๓) แผนกโรงเรียนราษฎร์

๓. กองวิสามัญศึกษา แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ

(๑) แผนกอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (๒) แผนก
เกษตรกรรม (๓) แผนกอุตสาหกรรม (๔) แผนกพาณิชย์
กรรม (๕) แผนกศิลปกรรม (๖) แผนกการช่างฝีมือ

๔. กองวิชาการ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกหลักสูตร (๒) แผนกแบบเรียน (๓) แผนก
อบรมครู (๔) แผนกสอบไล่ (๕) แผนกตรวจ

มาตรา ๑๑ ราชการบริหารส่วนภูมิภาคนั้นให้มี

๑. ชกรรมการจังหวัด

๒. ชกรรมการอำเภอ

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

พระราชกฤษฎีกา

จัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรม
ในกระทรวงมหาดไทย
พุทธศักราช ๒๔๗๖

นริศรานุวัดติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรจัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรมในกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้ระเบียบราชการตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๔๗๖ ดำเนินสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรมในกระทรวงมหาดไทย พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกานี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔ สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกการเมือง (๒) แผนกตรวจสอบเรื่องราวและความเห็น

มาตรา ๕ สำนักงานปลัดกระทรวง แบ่งส่วนราชการดังนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกรับส่ง (๒) แผนกโต้ตอบ (๓) แผนกเก็บ (๔) แผนกเบ็ดเตล็ด

๒. กองคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง) แบ่ง
เป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกเงิน (๒) แผนกบัญชี (๓) แผนกพัสดุ

๓. กองที่ปรึกษา

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

๑. เสมียนตราจังหวัด

๒. เสมียนตราอำเภอ

มาตรา ๖ กรมตำรวจ แบ่งส่วนราชการ ดังนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

๑. สำนักงานเลขาธิการกรม แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกแพทย์ (๓) แผนก
ล่าม (๔) แผนกทะเบียนพลและสถิติ (๕) แผนกคดี
(๖) แผนกดับเพลิง

๒. กองคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง) แบ่ง
เป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกเงิน (๒) แผนกบัญชี (๓) แผนกพัสดุ

๓. กองตรวจคนเข้าเมือง แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกบัญชี (๓) แผนก
ทะเบียน (๔) แผนกตรวจคนโดยสารและยานพาหนะ

๔. กองโรงเรียนตำรวจ

๕. กองฟังกติ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกศาลโปริสภาที่ ๑ (๒) แผนกศาลโปริสภาที่ ๒ (๓) แผนกศาลโปริสภาที่ ๓ (๔) แผนกศาลโปริสภาต่างประเทศ

๖. กองบังคับการตำรวจสันติบาล แบ่งเป็น ๕ กองกำกับการ คือ

กองกำกับการที่ ๑ (สืบสวนปราบปรามโจรผู้ร้าย)

กองกำกับการที่ ๒ (สืบราชการพิเศษ)

กองกำกับการที่ ๓ (เทคนิคตำรวจ) แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกทะเบียนพิมพ์ลายนิ้วมือ (๒) แผนกบันทึกแผน ประทุษ กรรม (๓) แผนกพิสูจน์หลักฐาน (๔) แผนกบัญชีโจรผู้ร้าย ออกรูปพรรณผู้ร้ายหลบหนีและของหาย (๕) แผนกการเนรเทศ

กองกำกับการที่ ๔ (ทะเบียนตำรวจ) แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกปืน (๒) แผนกรถ (๓) แผนกสมาคมเอกสารหนังสือพิมพ์ (๔) แผนกโรงหญิงนครโสภณโรจนำ ฯลฯ (๕) แผนกพิจารณาภาพยนตร์

กองกำกับการที่ ๕ (ตำรวจสรรพสามิตต์)

๗. กองบังคับการตำรวจนครบาลเหนือ แบ่งเป็นกองกำกับการ ๓ สาย คือ

(๑) กองกำกับการสายที่ ๑ มีสถานีตำรวจนครบาล
๕๓ อยู่ดังนี้

๑. สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ ๒. สถานีตำรวจ
นครบาลสามยอด ๓. สถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์
๔. สถานีตำรวจนครบาลพาหุรัด ๕. สถานีตำรวจนครบาล
พระราชวัง ๖. สถานีตำรวจนครบาลลहुโทย ๗. สถานี
ตำรวจนครบาลกลาง

(๒) กองกำกับการสายที่ ๒ มีสถานีและกิ่งสถานีตำรวจ
นครบาล๕๔ อยู่ดังนี้

๑. สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม ๒. สถานีตำรวจ
นครบาล บางขุนพรหม ๓. สถานีตำรวจนครบาล นางเลิ้ง
๔. สถานีตำรวจนครบาลสามเสน ๕. สถานีตำรวจนครบาล
ดุสิต ๖. กิ่งสถานีตำรวจนครบาลสวนจิตร ๗. สถานี
ตำรวจนครบาลบางซื่อ ๘. กิ่งสถานีตำรวจนครบาล
ลาดพร้าว

(๓) กองกำกับการสายที่ ๓ มีสถานีและกิ่งสถานีตำรวจนครบาลขึ้นอยู่กับดังนี้

๑. สถานีตำรวจนครบาลพญาไท ๒. สถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก ๓. กิ่งสถานีตำรวจนครบาลหอสมุด
๔. สถานีตำรวจนครบาลสี่แยกบางเขน ๕. กิ่งสถานีตำรวจนครบาลโคกคราม ๖. สถานีตำรวจนครบาลมีนบุรี ๗. สถานีตำรวจนครบาลหนองจอก ๘. กิ่งสถานีตำรวจนครบาลเจริญตัด ๙. กิ่งสถานีตำรวจนครบาลลำหิน

๘. กองบังคับการตำรวจนครบาลใต้ แบ่งเป็นกองกำกับการ ๓ สาย คือ

(๑) กองกำกับการสายที่ ๑ มีสถานีตำรวจนครบาลขึ้นอยู่กับดังนี้

๑. สถานีตำรวจนครบาลสัมพันธวงศ์ ๒. สถานีตำรวจนครบาลสามแยก ๓. สถานีตำรวจนครบาลบิ๊อมปราบ
๔. สถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน ๕. สถานีตำรวจนครบาลศาลาแดง

(๒) กองกำกับการสายที่ ๒ มีสถานีตำรวจนครบาลขึ้นอยู่กับดังนี้

๑. สถานีตำรวจนครบาลบางรัก ๒. สถานีตำรวจนครบาลสาทร ๓. สถานีตำรวจนครบาลบ้านหวาย ๔. สถานีตำรวจนครบาลวัดพระยาไกร

(๓) กองกำกับการสายที่ ๓ มีสถานีและกิ่งสถานีตำรวจนครบาลขึ้นอยู่กับดังนี้

๑. สถานีตำรวจนครบาลพระโขนง ๒. สถานีตำรวจนครบาลประเวศน์ ๓. สถานีตำรวจนครบาลลาดกระบัง ๔. กิ่งสถานีตำรวจนครบาลจระเข้ขี้เ็น

๕. กองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี แบ่งเป็นกองกำกับการ ๓ สาย คือ

(๑) กองกำกับการสายที่ ๑ มีสถานีและกิ่งสถานีตำรวจนครบาลขึ้นอยู่กับดังนี้

๑. สถานีตำรวจนครบาลบางโพ ๒. สถานีตำรวจนครบาลบางพลัด ๓. กิ่งสถานีตำรวจนครบาลโคกสมอ ๔. สถานีตำรวจนครบาลวัดสิงขร ๕. สถานีตำรวจนครบาลบางยี่ขัน ๖. สถานีตำรวจนครบาลบางกอกน้อย ๗. กิ่งสถานีตำรวจนครบาลวัดตลก ๘. กิ่งสถานีตำรวจนครบาลบางขุนนนท์ ๙. สถานีตำรวจนครบาลตลิ่งชัน ๑๐. สถานีตำรวจนครบาลบางเสาธง ๑๑. กิ่งสถานีตำรวจนครบาลศาลาแดง

(๒) กองกำกับการสายที่ ๒ มี สถานี และ กิ่งสถานี
ตำรวจนครบาลขึ้นอยู่ดังนี้

๑. สถานีตำรวจนครบาลบางกอกใหญ่ ๒. กิ่งสถานี
ตำรวจนครบาลวัดเจ้ามูล ๓. สถานีตำรวจนครบาลบุบผาราม
๔. สถานีตำรวจนครบาลบางขี้เรือ ๕. สถานีตำรวจนครบาล
ปากคลองสาร ๖. สถานีตำรวจนครบาลบางลำภูล่าง ๗. กิ่ง
สถานีตำรวจนครบาลอาเหนือ ๘. สถานีตำรวจนครบาล
บางคอแหลม

(๓) กองกำกับการสายที่ ๓ มี สถานี และ กิ่งสถานี
ตำรวจนครบาลขึ้นอยู่ดังนี้

๑. สถานีตำรวจนครบาลภาษีเจริญ ๒. สถานีตำรวจ
นครบาลหนองแขม ๓. สถานีตำรวจนครบาลหลักสอง
๔. สถานีตำรวจนครบาลบางขุนเทียน ๕. กิ่งสถานีตำรวจ
นครบาลบางมด ๖. สถานีตำรวจนครบาลท่าข้าม ๗. สถานี
ตำรวจนครบาลบุคคโล ๘. สถานีตำรวจนครบาลราษฎร์บูรณะ
๙. กิ่งสถานีตำรวจนครบาลทุ่งครุ

๑๐. กองจเรตำรวจภูธรภาค ๑

๑๑. กองจเรตำรวจภูธรภาค ๒

๑๒. กองจเรตำรวจภูธรภาค ๓

๑๓. กองเงิเวตำรวจกษรภาค ๔

๑๔. กองกำกักับการตำรวจกษรสายที่ ๑ มีพนท

จังหวัฒพระนศรศรือยูกยา จังหวัฒนทบุร จังหวัฒอังกทอง
จังหวัฒปทุมธานี

๑๕. กองกำกักับการตำรวจกษรสายที่ ๒ มีพนท

จังหวัฒลพบุรี จังหวัฒสระบุรี จังหวัฒสิงห์บุรี

๑๖. กองกำกักับการตำรวจกษรสายที่ ๓ มีพนท

จังหวัฒนครสวรรค์ จังหวัฒชัยนาท จังหวัฒอุทัยธานี

๑๗. กองกำกักับการตำรวจกษรสายที่ ๔ มีพนท

จังหวัฒนครปฐม จังหวัฒสุพรรณบุรี จังหวัฒกาญจนบุรี

๑๘. กองกำกักับการตำรวจกษรสายที่ ๕ มีพนท

จังหวัฒสมุทรปราการ จังหวัฒสมุทรสงคราม จังหวัฒสมุทร
สาคร

๑๙. กองกำกักับการตำรวจกษรสายที่ ๖ มีพนท

จังหวัฒฉะเชิงเทรา จังหวัฒปราจีนบุรี จังหวัฒนครนายก
จังหวัฒชลบุรี

๒๐. กองกำกักับการตำรวจกษรสายที่ ๗ มีพนท

จังหวัฒจันทบุรี จังหวัฒระยอง จังหวัฒตราด

๒๑. กองกำกับการตำรวจภูธรสายที่ ๘ มณฑล
 จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดชัยภูมิ
๒๒. กองกำกับการตำรวจภูธรสายที่ ๙ มณฑล
 จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดขอนแก่น
๒๓. กองกำกับการตำรวจภูธรสายที่ ๑๐ มณฑล
 จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอุบลรัตน์ จังหวัดสุรินทร์
๒๔. กองกำกับการตำรวจภูธรสายที่ ๑๑ มณฑล
 จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย จังหวัดเลย จังหวัด
 นครพนม จังหวัดสกลนคร
๒๕. กองกำกับการตำรวจภูธรสายที่ ๑๒ มณฑล
 จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดตาก จังหวัด
 พิจิตร จังหวัดเพชรบูรณ์
๒๖. กองกำกับการตำรวจภูธรสายที่ ๑๓ มณฑล
 จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัด
 เชียงราย
๒๗. กองกำกับการตำรวจภูธรสายที่ ๑๔ มณฑล
 จังหวัดแม่ฮ่องสอน

๒๘. กองกำกับการตำรวจภูธรสายที่ ๑๕ มีพื้นที่
จังหวัดอุดรธานี จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน จังหวัด
สรวงโลก

๒๙. กองกำกับการตำรวจภูธรสายที่ ๑๖ มีพื้นที่
จังหวัดราชบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี

๓๐. กองกำกับการตำรวจภูธรสายที่ ๑๗ มีพื้นที่
จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชุมพร

๓๑. กองกำกับการตำรวจภูธรสายที่ ๑๘ มีพื้นที่
จังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล จังหวัดตรัง จังหวัดพัทลุง

๓๒. กองกำกับการตำรวจภูธรสายที่ ๑๙ มีพื้นที่
จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส

๓๓. กองกำกับการตำรวจภูธรสายที่ ๒๐ มีพื้นที่
จังหวัดภูเก็ต จังหวัดพังงา จังหวัดกระบี่ จังหวัดระนอง

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

๑. ตำรวจจังหวัด

๒. ตำรวจอำเภอ

มาตรา ๗ กรมมหาดไทย แบ่งส่วนราชการดังนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

๑. สำนักงานเลขาธิการกรม แบ่งเป็น ๒ แผนก

คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกเบ็ดเตล็ด

๒. กองปล้ำพิง แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกปกครองท้องถิ่น

๓. กองการต่างประเทศ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกสัญญาทางพระราชไมตรี (๒) แผนกชายแดน (๓) แผนกสัญชาติและที่ดิน (๔) แผนกแม่น้ำโขง

๔. กองทะเบียน แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกสำมะโนครัว (๒) แผนกสัตว์พาหนะ (๓) แผนกคนต่างด้าว (๔) แผนกเบ็ดเตล็ด

๕. กองควบคุมเทศบาล แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกสถิติและรายงาน (๓) แผนกบำรุงสถานที่ชายทะเล (๔) แผนกการเงิน (๕) แผนกสาธารณูปโภค

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

๑. ปลัดจังหวัด

๒. ปลัดอำเภอ

มาตรา ๘ กรมโยธาเทศบาล แบ่งส่วนราชการดังนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกเก็บ (๓) แผนกห้องสมุด

๒. กองคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง) แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกบัญชี (๓) แผนกเงิน (๔) แผนกตรวจใบสำคัญ

๓. กองพัสดุ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกซื้อและตรวจ (๒) แผนกเก็บรักษาและขาย (๓) แผนกของใช้แล้ว

๔. กองทาง แบ่งเป็น ๗ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกแบบแผน (๓) แผนกก่อสร้าง (๔) แผนกบำรุงทาง (๕) แผนก

เครื่องกล (๖) แผนกที่ดินและสัมปทาน (๗) แผนก
สถิติ

๕. กองสถาปัตยกรรม แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกแบบแผน
(๓) แผนกก่อสร้าง

๖. กองไฟฟ้า แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

- (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกแบบแผน
(๓) แผนกควบคุมการก่อสร้าง (๔) แผนกระเบียบการ
(๕) แผนกควบคุมกิจการและสัมปทาน

๗. กองประปา แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกแบบแผน
(๓) แผนกควบคุมการก่อสร้าง (๔) แผนกควบคุมกิจการ

๘. กองช่างนคราทร แบ่งเป็น ๗ แผนก คือ

- (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกควบคุมสัมปทาน
(๓) แผนกสถาปัตยกรรม (๔) แผนกแบบแผน
(๕) แผนกสำรวจ (๖) แผนกก่อสร้าง (๗) แผนกรักษา
ความสะอาด

๙. กองถนน แบ่งเป็น ๑๑ แผนก คือ

- 11/10/2566
(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกแบบแผน

- (๓) แผนกรังวัด (๔) แผนกก่อสร้าง (๕) แผนกตรวจ
และซ่อมภาคเหนือ (๖) แผนกตรวจและซ่อมภาคใต้
(๗) แผนกสวนและต้นไม้ (๘) แผนกล้างท่อและรดน้ำ
(๙) แผนกโรงงาน (๑๐) แผนกที่สาธารณประโยชน์
(๑๑) แผนกโรงฆ่าสัตว์

๑๐. การไฟฟ้าหลวงกรุงเทพ ฯ แบ่งเป็น ๗ แผนก คือ

- (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกโรงจักร (๓) แผนก
แบบแผน (๔) แผนกจำหน่ายไฟฟ้า (๕) แผนกทดลอง
ไฟฟ้า (๖) แผนกคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง)
(๗) แผนกการไฟฟ้าหลวงเชียงใหม่

๑๑. การประปากรุงเทพ ฯ แบ่งเป็น ๗ แผนก คือ

- (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกสำรวจ (๓) แผนก
ต่อท่อ (๔) แผนกทดลองส่งน้ำ (๕) แผนกโรงสูบน้ำและ
กรองน้ำ (๖) แผนกจำหน่ายน้ำ (๗) แผนกคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง)

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

โยธาเทศบาลจังหวัด

มาตรา ๕ กรมราชทัณฑ์ แบ่งส่วนราชการดังนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

๑. สำนักงานเลขาธิการกรม แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (ข้าราชการ
สังกัดกระทรวงการคลัง) (๓) แผนกเบ็ดเตล็ด

๒. กองทะเบียนราชทัณฑ์ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชีคน (๒) แผนกรายงาน (๓) แผนก
สถิติ (๔) แผนกประวัตินักโทษ

๓. กองอบรม แบ่งเป็น ๗ แผนก คือ

(๑) แผนกอนุศาสนาจารย์ (๒) แผนกวิชาสามัญ
(๓) แผนกวิชาชีพ (๔) แผนกนักโทษเด็ก (๕) แผนก
โรงเรียนดัดสันดานเด็ก (๖) แผนกคนจรจัด (๗) แผนก
ทัณฑ์นิคม

๔. กองผลประโยชน์ แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ

(๑) แผนกการใช้แรงงาน (๒) แผนกการฝีมือ (๓) แผนก
อุตสาหกรรม (๔) แผนกการเกษตร (๕) แผนกพาณิชย์
(๖) แผนกบัญชี

๕. กองทัณฑวิทยา แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกอนามัย (๓) แผนก
ต่างประเทศ (๔) แผนกเรื่องราว

๖. กองมหันตโทษ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกการควบคุม (๓) แผนก
โรงงาน

๗. กองลหุโทษ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกการควบคุม (๓) แผนก
โรงงาน

๘. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

๑. เรือนจำ (ราชทัณฑ์) จังหวัด

๒. เรือนจำ (ราชทัณฑ์) อำเภอ

มาตรา ๑๐ กรมสาธารณสุข แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. ราชการบริหารส่วนกลาง

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกห้องสมุด (๓) แผนก
เบ็ดเตล็ด

๒. สำนักงานคณะกรรมการแพทย์

๓. กองคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง) แบ่ง
เป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกเงิน (๒) แผนกบัญชี (๓) แผนกพัสดุ

๔. กองสถิติพยากรณ์ชีพ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกทะเบียน (๓) แผนกสถิติ

๕. กองสุขศึกษา แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกเอกสารสาธารณสุข (๓) แผนกหน่วยสุขศึกษา

๖. กองโรคติดต่อ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกโรคติดต่อ (๓) แผนกด้านกักโรค (๔) แผนกตรวจคนเข้าเมือง

๗. กองชั้นสูตรโรค แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกตรวจวัตถุ (๓) แผนกตรวจน้ำ

๘. กองสาธารณสุขท้องถิ่น แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกสุขภาพิบาล (๓) แผนกสงเคราะห์มารดาและเด็ก (๔) แผนกบำบัดโรค (๕) แผนกอาหารและยา (๖) แผนกเชื้อโรค

๙. กองสาธารณสุขพระนคร แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ

(๑) ¹⁾19/2566 แผนกกลาง (๒) แผนกโรคติดต่อ (๓) แผนก

สุขาภิบาล (๔) แผนกสุขศาลา (๕) แผนกสงเคราะห์
มารดาและเด็ก (๖) แผนกอาหารและยา (๗) โรงพยาบาล
โรคติดต่อ

๑๐. กองโอสถศาลา แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกคลังเวชภัณฑ์ (๓) แผนก
จัดเวชภัณฑ์

๑๑. วชิรพยาบาล แบ่งเป็น ๘ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกคนไข้นอก (๓) แผนก
โอสถกรรม (๔) แผนกศัลยกรรม (๕) แผนกศุนิกรรม
และโรคสตรี (๖) แผนกหูก คอ จมูก (๗) แผนกเภสัช
กรรม (๘) แผนกโรงเรียนหมอดำแย

๑๒. โรงพยาบาลกลาง แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกคนไข้นอก (๓) แผนก
คนไข้ใน (๔) แผนกเภสัชกรรม (๕) แผนกเอกซเรย์
และตรวจสายตา

๑๓. โรงพยาบาลโรคจิตต์ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกชาย (๓) แผนกหญิง
(๔) แผนกฝึกการอาชีพ

๑๔. กองอนาถาพยาบาล

๑๕. โรงพยาบาลโรคเรื้อน

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

สาธารณสุขจังหวัด

มาตรา ๑๑ กรมอัยการ แบ่งส่วนราชการตั้ง

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

๑. สำนักงานเลขาธิการกรม แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (ข้าราชการ
สังกัดกระทรวงการคลัง)

๒. กองอัยการ

๓. กองคดี

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

๑. อัยการจังหวัด

๒. อัยการอำเภอ

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

พระราชกฤษฎีกา
จัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรม
ในกระทรวงยุติธรรม
พุทธศักราช ๒๔๗๖

นริศรานุวัดติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรจัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรมในกระทรวงยุติธรรม เพื่อให้ระเบียบราชการตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๔๗๖ ดำเนินสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรม ในกระทรวงยุติธรรม พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกา^๕กันตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดาพระราชกฤษฎีกา^๕ กฎ และข้อบังคับ^๕อื่น ๆ ซึ่งมีข้อความขัด หรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกา^๕

มาตรา ๔ สำนักงานเลขาธิการ^๕รัฐมนตรี แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกการเมือง (๒) แผนกตรวจสอบเรื่องราวและความเห็น

มาตรา ๕ สำนักงานปลัดกระทรวง แบ่งส่วนราชการตั้งขึ้น

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกโต้ตอบ (๒) แผนกรับส่ง (๓) แผนกเก็บ (๔) แผนกเบ็ดเตล็ด

๒. กองคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง) แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกเงิน (๓) แผนกพัสดุ

๓. กองการเบ็ดเตล็ด แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกคดี (๒) แผนกต่างประเทศ (๓) แผนกเก็บสำนวน (๔) แผนกลำมและชวเลข

๔. กองรักษาทรัพย์ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกพิสูจน์หนี้ (๓) แผนกใต้สวนลูกหนี้ (๔) แผนกคำร้องจัดทรัพย์ (๕) แผนก
รับและจ่ายเงิน

๕. กองหมาย แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกเดินหมาย (๓) แผนก
ยึดและขายทรัพย์ (๔) แผนกรักษาของกลาง (๕) แผนก
รับและจ่ายเงิน

มาตรา ๖ ราชการศาลยุติธรรมย่อมเป็นไปตามบท
กฎหมาย

ประกาศมาณวันที่ ๒๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

๙๖ ๗

๙๖ ๗ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๓๐ มกราคม หน้า ๙๕๕) ๙๖ ๗

พระราชกฤษฎีกา

จัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรมในกระทรวงวัง

พุทธศักราช ๒๔๗๖

นริศรานุวัดติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรจัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรมในกระทรวงวัง เพื่อให้ระเบียบราชการตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๔๗๖ ดำเนินสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรมในกระทรวงวัง พุทธศักราช ๒๔๗๖ ”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกาตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔ สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกการเมือง (๒) แผนกตรวจสอบเรื่องราวและความเห็น

มาตรา ๕ สำนักงานปลัดกระทรวง แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกโต้ตอบ (๒) แผนกรับส่ง (๓) แผนกเก็บ (๔) แผนกเบ็ดเตล็ด

๒. กองพระธรรมนูญที่ปรึกษาและทะเบียน แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกกฎหมาย (๒) แผนกทะเบียน

๓. กองคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง) แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกเงิน (๓) แผนกพัสดุ

๔. กองพระราชพิธี แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกหมาย (๒) แผนกภูษามาลา (๓) แผนก
สนมพลเรือน (๔) แผนกโหร (๕) แผนกพราหมณ์

๕. กรมมหரசพ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกพิมพ์าทยและโชนหลวง (๒) แผนกเครื่อง
สายฝรั่งหลวง

มาตรา ๖ กรมทหารรักษาวัง แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. กองบังคับการ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) หมวดเสนารักษ์ (๒) หมวดทหารสัมภาระ (๓) กอง
ร้อยที่ ๕

๒. กองพันที่ ๑ แบ่งเป็น ๒ กองร้อย คือ

(๑) กองร้อยที่ ๑ (๒) กองร้อยที่ ๒

๓. กองพันที่ ๒ แบ่งเป็น ๒ กองร้อย คือ

(๑) กองร้อยที่ ๓ (๒) กองร้อยที่ ๔

มาตรา ๗ กรมพระคลังข้างที่ แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกที่ปรึกษากฎหมาย (๒) แผนกโต้ตอบ
(๓) แผนกรับส่ง (๔) แผนกเก็บ (๕) แผนกเบ็ดเตล็ด

๒. กองการผลประโยชน์ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกตรวจการ (๒) แผนกตั้งโรงที่เช่า (๓) แผนกที่สวนนา (๔) แผนกผลประโยชน์ต่างจังหวัด

๓. กองการโยธา แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกก่อสร้าง (๓) แผนกรักษาสถานที่และทำความสะอาด

๔. กองการบัญชี แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชีผลประโยชน์ (๒) แผนกบัญชีงบประมาณการใช้จ่ายส่วนพระองค์ (๓) แผนกบัญชีการพระราชกุศล (๔) แผนกบัญชีเบ็ดเตล็ด

๕. กองคลัง แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกการคลัง (๒) แผนกการเบงก

มาตรา ๘ กรมมหาดเล็กหลวง แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (๓) แผนกเบ็ดเตล็ด (๔) แผนกของพระราชทานและเงินหย้ายหนึ่ง

๒. กองมหาดเล็กรับใช้ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกห้องพระบรรทม (๓) แผนกรับใช้ (๔) แผนกคลังวรภาน์ (๕) แผนกพระเครื่องต้น

๓. กองมหาดเล็กชาวที่ แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ

- (๑) แผนกกลาง (๒) แผนกรักษาพระราชวังดุสิต
(๓) แผนกรักษาพระบรมมหาราชวัง (๔) แผนกรักษาพระราชวังบางปอิน (๕) แผนกรักษาวังสุโขทัย (๖) แผนกรักษาวังไกลกังวล

มาตรา ๘ กรมราชเลขาณุกการในพระองค์ แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกรับสั่ง (๒) แผนกเก็บ (๓) แผนกเบ็ดเตล็ด

๒. กองกฎหมาย แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

- (๑) แผนกกฎหมาย (๒) แผนกเบ็ดเตล็ด

๓. กองการต่างประเทศ

๔. กองการในพระองค์ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

- (๑) แผนกส่วนพระองค์ (๒) แผนกหอพระสมุดในพระองค์

มาตรา ๑๐ กรมวัง แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง) (๓) แผนกแพทย์

๒. กองตำรวจวัง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) เเวที่ ๑ (๓) เเวที่ ๒

๓. พนักงานฝ่ายใน แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกรับใช้ (๒) แผนกคลังฝ่ายใน (๓) แผนก
โขนจำ

๔. กองวังนอก แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกช่าง (๓) แผนกสุขา
และสวนหลวง (๔) แผนกไฟฟ้าและน้ำ

๕. กองพระราชพาหนะ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกช่างยนต์ (๓) แผนก
รถยนต์ (๔) แผนกเรือยนต์ (๕) แผนกช่างต้นและ
ม้าต้น

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

พระราชกฤษฎีกา

จัดวางระเบียบราชการสำนักงาน

และกรมในกระทรวงเศรษฐกิจ

พ.ศ. ๒๔๗๖

เรีศรีรานูวัตติวงค์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรจัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรมในกระทรวงเศรษฐกิจ เพื่อให้ระเบียบราชการตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๔๗๖ ดำเนินสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรมในกระทรวงเศรษฐการ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกานี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ซึ่งมีข้อความขัด หรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔ สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกการเมือง (๒) แผนกตรวจสอบเรื่องราวและความเห็น

มาตรา ๕ สำนักงานปลัดกระทรวง แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกโต้ตอบ (๒) แผนกรับส่ง (๓) แผนกเก็บ (๔) แผนกเบ็ดเตล็ด

๒ กองคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง) แบ่ง
เป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกเงิน (๓) แผนกพัสดุ

มาตรา ๖ กรมทะเบียนการค้า แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกเบ็ดเตล็ด

๒. กองมาตราซึ่ง ตวง วัด แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกตรวจรับรอง (๒) แผนกสำรวจ

๓. กองหุ้นส่วนบริษัท

๔. กองทะเบียนเครื่องหมายการค้าและเป้เต็นต์ แบ่ง
เป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกตรวจสอบและพิจารณา (๒) แผนกโต้
ตอบและสารบรรณ (๓) แผนกโฆษณาและออกหนังสือ
สำคัญ

๕. กองควบคุมบริษัทประกันภัย

มาตรา ๗ กรมพาณิชย์ แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (ข้าราชการ
สังกัดกระทรวงการคลัง) (๓) แผนกห้องสมุด

๒. กองข้าราชการ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกข้าราชการและหาดลาด (๒) แผนกสำรวจ
เศรษฐกิจ (๓) แผนกออกหนังสือสำคัญกำกับสินค้า
(๔) แผนกบรรณาธิการ

๓. กองเผยแผ่พาณิชย์ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกเผยแผ่พาณิชย์ทางต่างประเทศ (๒) แผนก
แสดงพิพิธภัณฑ์ (๓) แผนกพิพิธภัณฑ์สรรพสินค้า

๔. กองกรรมกร แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกจดทะเบียนกรรมกร (๒) แผนกหางาน
ให้กรรมกร (๓) แผนกบรรเทาทุกข์กรรมกร

๕. กองสถิติพยากรณ์ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกรวบรวมสถิติพยากรณ์ทั่วไป (๒) แผนก
สำรวจสถิติ

๖. ผู้แทนทางต่างประเทศ

มาตรา ๘ กรมวิทยาศาสตร์ แบ่งส่วนราชการ ดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (ข้าราชการ
สังกัดกระทรวงการคลัง) (๓) แผนกห้องสมุด (๔) แผนก
สนเทศ (๕) แผนกเครื่องอุปกรณ์

การเคมี

๒. กองอนินทรีย์เคมีและเคมีทั่วไป (Inorganic Chemistry
and General Chemistry) แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกโลหวิทยา (Metallurgy) (๒) แผนกแร่
และดินเหนียว (Mineral and Clay) (๓) แผนกวิเคราะห์
น้ำ (Water Analysis) (๔) แผนกวิเคราะห์เบ็ดเตล็ด
(Miscellaneous Analysis) (๕) แผนกเคมีทั่วไป (General
Chemistry)

๓. กองอินทรีย์เคมี (Organic Chemistry) แบ่งเป็น
๔ แผนก คือ

(๑) แผนกวิเคราะห์ไอสถสาร (Drug Analysis)
(๒) แผนกวิเคราะห์อาหาร (Food Analysis)
(๓) แผนกวิเคราะห์ฝิ่น (Opium Analysis)
(๔) แผนกวิเคราะห์เบ็ดเตล็ด (Miscellaneous Analysis)

๔. กองเทคโนโลยี (Technology) แบ่งเป็น ๒ แผนก

คือ

(๑) แผนกโอสถสาร (Drug Manufacturing)

(๒) แผนกเก็บรักษาอาหาร (Food Preservation)

การเกษตรศาสตร์

๕. กองวิชาดินและปุ๋ย แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ

(๑) แผนกตรวจคุณสมบัติทางฟิสิกส์ (Physical Properties of Soils)

(๒) แผนกวิเคราะห์โดยใช้เครื่อง (Mechanical Analysis of Soils)

(๓) แผนกวิเคราะห์ทางเคมี (Chemical Analysis of Soils)

(๔) แผนกจุลินทรีย์ในดิน (Organisms in Soils)

(๕) แผนกปุ๋ย (Fertilizer and Manure)

(๖) แผนกยาฆ่าแมลงและยาฆ่าเห็บคราต่างๆ

๖. กองเคมีเกษตร แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกวิเคราะห์ข้าว แป้ง และน้ำตาล (Analysis of Starch and Sugar)

(๒) แผนกวิเคราะห์มันและไข

(๓) แผนกวิเคราะห์วัตถุต่างๆ ที่เกิดจากการเกษตร (Analysis of Agricultural Products)

๗. ^{11/10/2566} กองชีววิทยา (Biology)

๘. กองฟิสึคส์

มาตรา ๕ กรมสหกรณ์ แบ่งส่วนราชการ ดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกทะเบียน (๓) แผนก
เบ็ดเตล็ด

๒. กองสหกรณ์ภาคพายัพ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกตั้ง (๒) แผนกควบคุม

๓. กองสหกรณ์ภาคเหนือ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกตั้ง (๒) แผนกควบคุม

๔. กองสหกรณ์ภาคกลาง แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกตั้ง (๒) แผนกควบคุม

๕. กองสหกรณ์ภาคตะวันออก แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกตั้ง (๒) แผนกควบคุม

๖. กองสหกรณ์ภาคใต้ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกตั้ง (๒) แผนกควบคุม

๗. กองตรวจบัญชี แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกตรวจ

๘. กองการรม

มาตรา ๑๐ กรมการประมง แบ่งส่วนราชการ ดังนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

๑. สำนักงานเลขาธิการกรม แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (ข้าราชการ
สังกัดกระทรวงการคลัง) (๓) แผนกเบ็ดเตล็ด

๒. กองคุ้มครอง

๓. กองบำรุงสมบัติในน้ำ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสถานีบำรุงพรรณ (๒) แผนกอะควาเรียม
(Aquarium) (๓) แผนกเบ็ดเตล็ด

๔. กองสำรวจ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสืบเสาะ (๒) แผนกบันทึก

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

๑. การประมงจังหวัด

๒. การประมงอำเภอ

มาตรา ๑๑ กรมเกษตร แบ่งส่วนราชการดังนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

๑. สำนักงานเลขาธิการกรม แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (ข้าราชการ
สังกัดกระทรวงการคลัง) (๓) แผนกสถิติ

๒. กองอุตสาหกรรมพืชพรรณ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกพฤกษศาสตร์ (๒) แผนกโรควิทยา
(๓) แผนกกีฏวิทยา (Applied Entomology) (๔) แผนก
เกษตรวิชา (Agronomy) และเครื่องมือ

๓. กองบำรุงสัตว์ แบ่งเป็น ๘ แผนก คือ

(๑) แผนกสัตว์รักษัภาคกลาง (๒) แผนกสัตว์รักษั
ภาคเหนือ (๓) แผนกสัตว์รักษัภาคอีสาน (๔) แผนก
สัตว์รักษัภาคใต้ (๕) แผนกเลี้ยงสัตว์ภาคกลาง (๖) แผนก
เลี้ยงสัตว์ภาคเหนือ (๗) แผนกเลี้ยงสัตว์ภาคอีสาน
(๘) แผนกเลี้ยงสัตว์ภาคใต้

๔. กองสถานทดลอง แบ่งเป็น ๗ แผนก คือ

(๑) แผนกสถานทดลองลุ่มน้ำเจ้าพระยา (๒) แผนก
สถานทดลองภาคอีสาน (๓) แผนกสถานทดลองภาคพายัพ
(๔) แผนกสถานทดลองภาคใต้ (๕) แผนกสถานทดลอง
ภาคเหนือ (๖) แผนกสถานทดลองภาคตะวันออก
(๗) ^{11/10/2566} แผนกสถานทดลองภาคกลาง

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค
 เกษตรจังหวัด

มาตรา ๑๒ กรมชลประทาน แบ่งส่วนราชการ ดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
  - (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกสถิติ (๓) แผนก
 เบ็ดเตล็ด
  ๒. กองก่อสร้าง แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ
    - (๑) แผนกกลาง (๒) แผนกแบบแผน (๓) แผนก
 ก่อสร้าง (๔) แผนกตรวจพัสดุ
    ๓. กองช่างกล แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ
      - (๑) แผนกกลาง (๒) แผนกแบบแผน (๓) แผนก
 โรงงาน (๔) แผนกชุดคลอง
      ๔. กองการบูรณะและรักษาน้ำ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ
        - (๑) แผนกกลาง (๒) แผนกผลประโยชน์ (๓) แผนก
 กำจัดผักตบชวา (๔) แผนกบูรณะ (๕) แผนกรักษา
 ระดับ
        ๕. กองคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง)
 แบ่ง เป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกเงิน (๓) แผนกพัสดุ
(๔) แผนกพาหนะ

๖. กองจัดซื้อที่ดิน

๗. กองอู่ตุ้ม

๘. ชลประทานภาคต่างๆ

มาตรา ๑๓ กรมที่ดินและโลหกิจ แบ่งส่วนราชการ
ดังนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกสถิติและรายงาน
(๓) แผนกคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง)
(๔) แผนกเบ็ดเตล็ด

๒. กองที่ดิน แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกจดทะเบียน (๓) แผนก
รักษาทะเบียน (๔) แผนกหอทะเบียนที่ดินกรุงเทพฯ ฯ
(๕) แผนกข้าหลวงพิเศษจัดแบ่งที่ดิน

๓. กองหนังสือสำคัญ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกออกโฉนด (๒) แผนกใบเหยียบขำ
และตราจอง (๓) แผนกเดินสำรวจ

๕. กองรังวัด แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกวางโครงการหลักฐาน
แผนที่ (๓) แผนกสำรวจแผนที่รายละเอียด (๔) แผนก
แผนที่ห่อทะเบียน (๕) แผนกแผนที่พิเศษ (๖) แผนก
พิมพ์แผนที่

๕. กองโลหกิจ แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกตรวจการทำเหมือง
(๓) แผนกสำรวจธรณีวิทยา (๔) แผนกสำรวจเชื้อเพลิง
(๕) แผนกสำรวจน้ำ (๖) แผนกจำกัดตึก

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

ที่ดินและโลหกิจจังหวัด

มาตรา ๑๔ กรมป่าไม้แบ่งส่วนราชการ ดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกสถิติเบ็ดเตล็ด
(๓) แผนกอบรมพนักงาน

๒. กองคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง) แบ่ง
เป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชีหัวเมือง (๒) แผนกการเงินกรุงเทพฯ
งบประมาณและพัสดุ

๓. กองสำรวจสงวนป่า (Forest Preservation) แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกรั้ววัด แผนกที่และหมายเขตต์ป่า (๒) แผนกสงวนป่า

๔. กองโครงการและบำรุงป่า (Working Plan & Sylviculture) แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกวางแผน (๒) แผนกปลูกและบำรุง

๕. กองทำป่าไม้ (Exploitation) แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกรัฐบาลทำ (๒) แผนกควบคุมและตรวจไม้

๖. กองงานไม้

๗. กองตรวจค้น (Research Work) แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกการใช้ไม้และของป่า (๒) แผนกพฤกษศาสตร์ (๓) แผนกสัตววิทยา

๘. กองป่าไม้ภาค

มาตรา ๑๕ กรมการขนส่ง แบ่งส่วนราชการ ดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกเบ็ดเตล็ด

๒. กองการbinพลเรือน แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกควบคุม (๒) แผนกก่อสร้าง

มาตรา ๑๖ กรมเจ้าท่า แบ่งส่วนราชการ ดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๓ แผนก และ
๑ หมวด คือ

(๑) แผนกสารบรรณ แบ่งเป็น ๓ หมวด คือ

๑. หมวดรับส่ง ๒. หมวดโต้ตอบ ๓. หมวดเก็บ
เอกสาร

(๒) แผนกคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง)
แบ่งเป็น ๓ หมวด คือ

๑. หมวดบัญชี ๒. หมวดการเงิน ๓. หมวดพัสดุ

(๓) แผนกสถิติ แบ่งเป็น ๓ หมวด คือ

๑. หมวดเรือเล็ก ๒. หมวดเรือใหญ่ ๓. หมวดผล
ประโยชน์

(๔) หมวดซ่อมและรักษาเรือ

๒. กองตรวจท่า แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกการท่าขนสินค้า แบ่งเป็น ๒ หมวด คือ

๑. หมวดสถิติย่อย ๒. หมวดอาณัติสัญญาณ

(๒) แผนกการท่าท้องถิ่น

(๓) แผนกนำร่อง

๓. กองตรวจเรือ

๔. กองทะเบียน แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง

(๒) แผนกทะเบียนเรือใหญ่ แบ่งเป็น ๔ หมวด คือ

๑. หมวดจดทะเบียนเรือ ๒. หมวดออกประกาศนียบัตร

๓. หมวดผลประโยชน์ ๔. หมวดออกใบอนุญาตเบ็ดเตล็ด

(๓) แผนกทะเบียนเรือเล็ก (๔) แผนกทะเบียนเรือเล็กท้องถิ่น (๕) แผนกสำรวจใบอนุญาต (๖) แผนกเงินผลประโยชน์

มาตรา

๑๓ กรมไปรษณีย์โทรเลข แบ่งส่วนราชการ ดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกในประเทศ

(๓) แผนกต่างประเทศ (๔) แผนกพัสดุและโรงงาน

๒. กองสื่อสาร

๓. กองคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง) แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกรวบรวมบัญชี (๓) แผนกตรวจ (๔) แผนกเงินและไปรษณีย์ากร (๕) แผนกบัญชีโทรเลขโทรศัพท์

๔. กองคลังออมสินและธนาณัติ

๕. กองช่างโทรศัพท์ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกสร้างและซ่อม (๓) แผนกชุมสายวัดเลียบ (๔) แผนกชุมสายบางรัก

๖. กองช่างโทรเลข แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกสร้างและซ่อม (๓) แผนกช่างโทรเลขหัวเมือง

๗. กองช่างวิทยุ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกต่างประเทศ (๓) แผนกในประเทศ (๔) แผนกกระจายเสียง

๘. กองไปรษณีย์โทรเลขภาคพระนคร

๙. กองไปรษณีย์โทรเลขภาคเหนือ

๑๐. กองไปรษณีย์โทรเลขภาคกลาง

๑๑. กองไปรษณีย์โทรเลขภาคตะวันออก

๑๒. กองไปรษณีย์โทรเลขภาคใต้

มาตรา ๑๘ กรมรถไฟ แบ่งส่วนราชการ ดังนี้

ก. ราชการกลาง

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชาการฝ่ายธุรการและกฎหมาย (๒) แผนกสถิติ

๒. กองการเดินรถ แบ่งเป็นดังนี้ คือ

(๑) ฝ่ายลากเลื่อน แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

ก. แผนกเดินรถ

ข. แผนกช่างกล

(๒) ฝ่ายพาณิชยกรรม แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

ก. แผนกโดยสาร

ข. แผนกสินค้าและศุลกากร

ค. แผนกโฮเต็ล บ้านพักและรถเสบียงและที่ดิน

ง. แผนกโฆษณาการ

(๓) แผนกกลาง แบ่งเป็น ๒ หมวด คือ

ก. หมวดอบรม

ข. หมวดสารบรรณ

๓. กองการช่าง แบ่งเป็นดังนี้

(๑) ฝ่ายขุดขังทางและสถานี แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

- ก. แผนกโทรเลขโทรศัพท์และอาณัติสัญญาณ
 ข. แผนกบำรุงทางสถานที่
- (๒) ฝ่ายโรงงาน แบ่งออกเป็น ๕ แผนก คือ
- ก. แผนกโรงจักร
 ข. แผนกรถโดยสารและรถบรรทุก
 ค. แผนกโรงจักร
 ง. แผนกไฟฟ้า
- (๓) ฝ่ายก่อสร้าง แบ่งออกเป็น ๒ แผนก คือ
- ก. แผนกสำรวจ
 ข. แผนกก่อสร้าง
- (๔) ฝ่ายพัสดุ แบ่งออกเป็น ๒ แผนก คือ
- ก. แผนกซื้อและรับของ
 ข. แผนกเก็บและจ่าย
- (๕) แผนกแบบแผน แบ่งออกเป็น ๓ หมวด คือ
- ก. หมวดออกแบบ
 ข. หมวดโรงพิมพ์
 ค. หมวดรักษากรรมสิทธิ์ที่ดิน

(๖) แผนกกลาง แบ่งออกเป็น ๒ หมวด คือ

ก. หมวดอบรม

ข. หมวดสารบรรณ

๔. กองบัญชา แบ่งเป็นดังนี้

(๑) ฝ่ายรวบรวมบัญชี แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

ก. แผนกบัญชีทางเปิด

ข. แผนกบัญชีพัสดุ

ค. แผนกบัญชีก่อสร้าง

(๒) ฝ่ายคลังเงินและตัว แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

ก. แผนกคลังเงิน

ข. แผนกตัวโดยสาร

(๓) ฝ่ายตรวจบัญชี แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

ก. แผนกตรวจบัญชีต่างประเทศ

ข. แผนกตรวจบัญชีรายได้

ค. แผนกตรวจบัญชีโดยสาร

ง. แผนกตรวจบัญชีค่าระวาง

(๔) แผนกกลาง

๑๑/๑๐/๕๖๖ ๖. ราชการท้องถิ่น

๑. ราชการท้องถิ่นที่ขึ้นแก่กองเดินรถ คือ

(ก) แผนกเดินรถพาณิชยกรรมภาคกลาง แบ่งออกเป็น ๓ แขวง คือ

๑. แขวงกรุงเทพ ฯ
๒. แขวงปราชญ์บุรี
๓. แขวงเพชรบุรี

(ข) แผนกเดินรถพาณิชยกรรมภาคตะวันออก แบ่งออกเป็น ๓ แขวง คือ

๑. แขวงโคราช
๒. แขวงลำซี้
๓. แขวงแก่งคอย

(ค) แผนกเดินรถพาณิชยกรรมภาคเหนือ แบ่งออกเป็น ๓ แขวง คือ

๑. แขวงปากน้ำโพ
๒. แขวงอุดรดิตถ์
๓. แขวงนครลำปาง

(ง) แผนกเดินรถพาณิชยกรรมภาคใต้ แบ่งออกเป็น ๓ แขวง คือ

๒. แขวงทุ่งสง

๓. แขวงหาดใหญ่

๒. ราชการท้องถิ่นที่ขึ้นแก่กองการช่าง คือ

(ก) แผนกบำรุงทางสถานที่ภาคกลาง แบ่งเป็น ๓
แขวง คือ

๑. แขวงกรุงเทพ ฯ

๒. แขวงปราจีนบุรี

๓. แขวงเพชรบุรี

(ข) แผนกบำรุงทางสถานที่ภาคตะวันออก แบ่งเป็น
๓ แขวง คือ

๑. แขวงโคราช

๒. แขวงลำชี

๓. แขวงขอนแก่น

(ค) แผนกบำรุงทางสถานที่ภาคเหนือ แบ่งเป็น
๓ แขวง คือ

๑. แขวงปากน้ำโพ

๒. แขวงลำปาง

๓. แขวงอุตรดิตถ์

(ง) แผนกบำรุงทางสถานที่ภาคใต้ แบ่งเป็น ๔ แขวง

คือ

๑. แขวงชุมพร

๒. แขวงทุ่งสง

๓. แขวงหาดใหญ่

๔. แขวงยะลา

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๑ วันที่ ๓๐ มกราคม หน้า ๕๑๘)

พระราชกฤษฎีกา

จัดวางระเบียบราชการในสำนักงานเลขาธิการ

สภาผู้แทนราษฎร

พุทธศักราช ๒๔๗๖

นริศรานูวัตติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอภินิหาร
เจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า
โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรจัดวางระเบียบราชการ
ในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ระเบียบ
ราชการตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม
พ.ศ. ๒๔๗๖ ดำเนินสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกา
ขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช ๒๕๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกานี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร แบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกการออกกระเบียบวาระและรายงานการประชุม (๓) แผนกพิจารณาญัตติกระทู้ถามและคำร้องทุกข์ (๔) แผนกทะเบียน (๕) แผนกคลัง (ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง)

๒. กองปฏิบัติ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกรักษาสถานที่และตำรวจสภา (๒) แผนกสโมสร

มาตรา ๓: กองบรรณาธิการและกรรมการ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
แผนก (๑) ๑) แผนกบรรณาธิการ ๒) แผนกกรรมการสามัญ
๓) แผนกกรรมการวิสามัญ

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

๕๖๖๖๖ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๓๐ มกราคม หน้า ๕๓๐) ๓

๕๖๖๖๖ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๓๐ มกราคม หน้า ๕๓๐) ๓

๕๖๖๖๖ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๓๐ มกราคม หน้า ๕๓๐) ๓

๕๖๖๖๖ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๓๐ มกราคม หน้า ๕๓๐) ๓

๕๖๖๖๖ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๓๐ มกราคม หน้า ๕๓๐) ๓

๕๖๖๖๖ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๓๐ มกราคม หน้า ๕๓๐) ๓

พระราชบัญญัติ
พิกัดอัตราค่าภาคหลวงดีบุก
พุทธศักราช ๒๕๗๖

นริศรานุวัตติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกา ลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรวางพิกัดอัตราค่าภาคหลวงดีบุกขึ้นใหม่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติพิกัดอัตราค่าภาคหลวงดีบุก พุทธศักราช ๒๕๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเลิกบรรดาประกาศซึ่งระบุไว้ในบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้เก็บค่าภาคหลวงดิบๆ ตามราคาอย่างสูงของดิบๆที่ซื้อขายกันในสเตรตส์เสตเติลเมนต์ส์ ซึ่งเป็นราคาที่เจ้าพนักงานได้ทราบ คราวหลังที่สุด และได้คิดเทียบราคานั้นเป็นเงินตราสยามตามอัตราแลกเปลี่ยนของกระทรวงการคลังในเวลานั้น เศษของราคาหนึ่งบาท ให้ทศขึ้นเป็นหนึ่งบาท

มาตรา ๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งราคาดิบๆ ซึ่งได้คิดเทียบเป็นเงินตราสยามแล้วให้ประชาชนทราบ โดยปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผยทุกคราว

มาตรา ๖ ให้เรียกเก็บค่าภาคหลวงดิบๆ ตามความที่กล่าวมาในมาตรา ๔ นั้น ตามพิกัดอัตราซึ่งกำหนดไว้ในบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ ถ้าดีบุกมีราคาต่ำกว่าหาบละแปดสิบบาท ให้เรียกเก็บค่าภาคหลวงในอัตราร้อยละสิบของราคา และเมื่อราคาเกินกว่าหาบละสามร้อยบาท ให้เรียกเก็บค่าภาคหลวงเพิ่มขึ้นอีกร้อยละยี่สิบห้าของราคาที่เกิน

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศมาณวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ หน้า ๕๓๓)

บัญญัติ ก.

ประกาศที่ยกเลิกตามมาตรา ๓

๑. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องเปลี่ยนอัตราเก็บค่าภาคหลวงดิบুকเงินเหรียญเป็นเงินบาท ในมณฑลชุมพร และมณฑลนครศรีธรรมราช ลงวันที่ ๑๘ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๒

๒. ประกาศเปลี่ยนอัตราเก็บภาคหลวงดิบুকเงินเหรียญเป็นเงินบาท ในมณฑลภูเก็ต ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๒๕

๓. ประกาศขยายอัตราค่าภาคหลวงดิบุกในมณฑลบักซ์ใต้และมณฑลภูเก็ต ลงวันที่ ๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๖๐

๔. ประกาศขยายอัตราค่าภาคหลวงดิบุกใน มณฑลบักซ์ใต้และมณฑลภูเก็ต ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๖๐

๕. ประกาศ กระทรวง เกษตรธิการ เรื่อง อัตราค่าภาคหลวงดิบุก ในมณฑลบักซ์ใต้และมณฑลภูเก็ตเพิ่มเติม ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๖๑

๖. ประกาศกระทรวงเกษตรธิการ เรื่องใช้อัตราเก็บค่าภาคหลวงดิบุก ในมณฑลปัตตานี ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๖๒

๗. ประกาศ อัตราเก็บค่าภาคหลวงดิบุกเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๖๔

(๔๒๐ ก.)

บัญชี ข.

พิกัดอัตราค่าภาคหลวงดิบ

ราคาที่สกัดแร่ เสดเติลเมนต์ คิดเป็นเงินตราสยาม		ภาคหลวง		ราคาที่สกัดแร่ เสดเติลเมนต์ คิดเป็นเงินตราสยาม		ภาคหลวง	
อย่างต่ำ หาบละ	อย่างสูง หาบละ	หาบละ		อย่างต่ำ หาบละ	อย่างสูง หาบละ	หาบละ	
บาท	บาท	บาท	สต.	บาท	บาท	บาท	สต.
๕๐	๕๑	๕	๑๐	๑๐๓	๑๐๔	๑๒	๖๐
๕๑	๕๒	๕	๒๐	๑๐๔	๑๐๕	๑๒	๗๐
๕๒	๕๓	๕	๔๐	๑๐๕	๑๐๖	๑๓	๘๐
๕๓	๕๔	๕	๖๐	๑๐๖	๑๐๗	๑๓	๙๐
๕๔	๕๕	๕	๘๐	๑๐๗	๑๐๘	๑๓	๑๐๐
๕๕	๕๖	๕	๑๐๐	๑๐๘	๑๐๙	๑๓	๑๑๐
๕๖	๕๗	๕	๑๒๐	๑๐๙	๑๑๐	๑๓	๑๒๐
๕๗	๕๘	๕	๑๔๐	๑๑๐	๑๑๑	๑๔	๑๓๐
๕๘	๕๙	๕	๑๖๐	๑๑๑	๑๑๒	๑๔	๑๔๐
๕๙	๖๐	๕	๑๘๐	๑๑๒	๑๑๓	๑๔	๑๕๐
๖๐	๖๑	๑๐	๐๐	๑๑๓	๑๑๔	๑๔	๑๖๐
๖๑	๖๒	๑๐	๒๐	๑๑๔	๑๑๕	๑๔	๑๗๐
๖๒	๖๓	๑๐	๔๐	๑๑๕	๑๑๖	๑๕	๑๘๐
๖๓	๖๔	๑๐	๖๐	๑๑๖	๑๑๗	๑๕	๑๙๐
๖๔	๖๕	๑๐	๘๐	๑๑๗	๑๑๘	๑๕	๒๐๐
๖๕	๖๖	๑๑	๐๐	๑๑๘	๑๑๙	๑๕	๒๑๐
๖๖	๖๗	๑๑	๒๐	๑๑๙	๑๒๐	๑๕	๒๒๐
๖๗	๖๘	๑๑	๔๐	๑๒๐	๑๒๑	๑๖	๒๓๐
๖๘	๖๙	๑๑	๖๐	๑๒๑	๑๒๒	๑๖	๒๔๐
๖๙	๗๐	๑๑	๘๐	๑๒๒	๑๒๓	๑๖	๒๕๐
๗๐	๗๑	๑๒	๐๐	๑๒๓	๑๒๔	๑๖	๒๖๐
๗๑	๗๒	๑๒	๒๐	๑๒๔	๑๒๕	๑๖	๒๗๐
๗๒	๗๓	๑๒	๔๐	๑๒๕	๑๒๖	๑๖	๒๘๐

(๔๒๐ ข.)

ราคาที่สุดเรตส์ เสตเติลเมนต์ คิดเป็นเงินตราสยาม		ภาคหลวง		ราคาที่สุดเรตส์ เสตเติลเมนต์ คิดเป็นเงินตราสยาม		ภาคหลวง	
อย่างต่ำ หาบละ	อย่างสูง หาบละ	หาบละ		อย่างต่ำ หาบละ	อย่างสูง หาบละ	หาบละ	
บาท	บาท	บาท	สต.	บาท	บาท	บาท	สต.
๑๒๖	๑๒๗	๑๖	๒๕	๑๕๓	๑๕๔	๒๕	๕๐
๑๒๗	๑๒๘	๑๖	๕๐	๑๕๔	๑๕๕	๒๕	๗๕
๑๒๘	๑๒๙	๑๖	๗๕	๑๕๕	๑๕๖	๒๖	๑๐๐
๑๒๙	๑๓๐	๑๖	๑๐๐	๑๕๖	๑๕๗	๒๖	๑๒๕
๑๓๐	๑๓๑	๑๖	๑๒๕	๑๕๗	๑๕๘	๒๖	๑๕๐
๑๓๑	๑๓๒	๑๖	๑๕๐	๑๕๘	๑๕๙	๒๗	๑๗๕
๑๓๒	๑๓๓	๑๖	๑๗๕	๑๕๙	๑๖๐	๒๗	๒๐๐
๑๓๓	๑๓๔	๑๗	๑๐๐	๑๖๐	๑๖๑	๒๗	๒๒๕
๑๓๔	๑๓๕	๑๗	๑๒๕	๑๖๑	๑๖๒	๒๗	๒๕๐
๑๓๕	๑๓๖	๑๗	๑๕๐	๑๖๒	๑๖๓	๒๗	๒๗๕
๑๓๖	๑๓๗	๑๗	๑๗๕	๑๖๓	๑๖๔	๒๗	๓๐๐
๑๓๗	๑๓๘	๒๐	๒๐๐	๑๖๔	๑๖๕	๒๗	๓๒๕
๑๓๘	๑๓๙	๒๐	๒๒๕	๑๖๕	๑๖๖	๒๗	๓๕๐
๑๓๙	๑๔๐	๒๐	๒๕๐	๑๖๖	๑๖๗	๓๐	๓๗๕
๑๔๐	๑๔๑	๒๑	๒๗๕	๑๖๗	๑๖๘	๓๐	๔๐๐
๑๔๑	๑๔๒	๒๑	๓๐๐	๑๖๘	๑๖๙	๓๐	๔๒๕
๑๔๒	๑๔๓	๒๑	๓๒๕	๑๖๙	๑๗๐	๓๑	๔๕๐
๑๔๓	๑๔๔	๒๒	๓๕๐	๑๗๐	๑๗๑	๓๑	๔๗๕
๑๔๔	๑๔๕	๒๒	๓๗๕	๑๗๑	๑๗๒	๓๑	๕๐๐
๑๔๕	๑๔๖	๒๒	๔๐๐	๑๗๒	๑๗๓	๓๒	๕๒๕
๑๔๖	๑๔๗	๒๓	๔๒๕	๑๗๓	๑๗๔	๓๒	๕๕๐
๑๔๗	๑๔๘	๒๓	๔๕๐	๑๗๔	๑๗๕	๓๒	๕๗๕
๑๔๘	๑๔๙	๒๓	๔๗๕	๑๗๕	๑๗๖	๓๓	๖๐๐
๑๔๙	๑๕๐	๒๔	๕๐๐	๑๗๖	๑๗๗	๓๓	๖๒๕
๑๕๐	๑๕๑	๒๔	๕๒๕	๑๗๗	๑๗๘	๓๓	๖๕๐
๑๕๑	๑๕๒	๒๔	๕๕๐	๑๗๘	๑๗๙	๓๔	๖๗๕
๑๕๒	๑๕๓	๒๕	๕๗๕	๑๗๙	๑๘๐	๓๔	๗๐๐

(๔๒๐ ก.)

ราคาทีเสเตรตส์ เสคเคิลเมนตส์ คักเป็นเงินตราสยาม		ภาคหลวง		ราคาทีเสเตรตส์ เสคเคิลเมนตส์ คักเป็นเงินตราสยาม		ภาคหลวง	
อย่างต่ำ หาละ	อย่างสูง หาละ	หาละ		อย่างต่ำ หาละ	อย่างสูง หาละ	หาละ	
บาท	บาท	บาท	สต.	บาท	บาท	บาท	สต.
๑๕๐	๑๕๑	๑๕	๕๕	๒๐๗	๒๐๘	๕๖	๖๐
๑๕๑	๑๕๒	๑๕	๑๕	๒๐๘	๒๐๙	๕๖	๐๕
๑๕๒	๑๕๓	๑๕	๖๕	๒๐๙	๒๑๐	๕๖	๕๐
๑๕๓	๑๕๔	๑๖	๑๕	๒๑๐	๒๑๑	๕๖	๙๕
๑๕๔	๑๕๕	๑๖	๕๕	๒๑๑	๒๑๒	๕๖	๙๐
๑๕๕	๑๕๖	๑๖	๕๕	๒๑๒	๒๑๓	๕๖	๙๕
๑๕๖	๑๕๗	๑๖	๑๕	๒๑๓	๒๑๔	๕๖	๓๐
๑๕๗	๑๕๘	๑๖	๖๕	๒๑๔	๒๑๕	๕๖	๖๕
๑๕๘	๑๕๙	๑๖	๑๕	๒๑๕	๒๑๖	๕๐	๒๐
๑๕๙	๑๖๐	๑๖	๕๕	๒๑๖	๒๑๗	๕๐	๖๕
๑๖๐	๑๖๑	๑๖	๙๕	๒๑๗	๒๑๘	๕๑	๑๐
๑๖๑	๑๖๒	๑๖	๙๐	๒๑๘	๒๑๙	๕๑	๕๕
๑๖๒	๑๖๓	๑๖	๙๕	๒๑๙	๒๒๐	๕๒	๐๐
๑๖๓	๑๖๔	๑๖	๓๐	๒๒๐	๒๒๑	๕๒	๕๐
๑๖๔	๑๖๕	๑๖	๖๕	๒๒๑	๒๒๒	๕๓	๐๐
๑๖๕	๑๖๖	๑๖	๒๐	๒๒๒	๒๒๓	๕๓	๕๐
๑๖๖	๑๖๗	๑๖	๖๕	๒๒๓	๒๒๔	๕๔	๐๐
๑๖๗	๑๖๘	๑๖	๑๐	๒๒๔	๒๒๕	๕๔	๕๐
๑๖๘	๑๖๙	๑๖	๕๕	๒๒๕	๒๒๖	๕๕	๐๐
๑๖๙	๑๗๐	๑๖	๐๐	๒๒๖	๒๒๗	๕๕	๕๐
๑๗๐	๑๗๑	๑๖	๕๕	๒๒๗	๒๒๘	๕๖	๐๐
๑๗๑	๑๗๒	๑๖	๙๐	๒๒๘	๒๒๙	๕๖	๕๐
๑๗๒	๑๗๓	๑๖	๓๕	๒๒๙	๒๓๐	๕๖	๐๐
๑๗๓	๑๗๔	๑๖	๘๐	๒๓๐	๒๓๑	๕๖	๕๐
๑๗๔	๑๗๕	๑๖	๒๕	๒๓๑	๒๓๒	๕๖	๐๐
๑๗๕	๑๗๖	๑๖	๖๐	๒๓๒	๒๓๓	๕๖	๕๐
๑๗๖	๑๗๗	๑๖	๑๕	๒๓๓	๒๓๔	๕๖	๐๐

(๔๒๐ ข.)

ราคาทีสเตรตส์ เสตเติลเมนต์ คิดเป็นเงินตราสยาม		ภาคหลวง		ราคาทีสเตรตส์ เสตเติลเมนต์ คิดเป็นเงินตราสยาม		ภาคหลวง	
อย่างต่ำ หาบละ	อย่างสูง หาบละ	หาบละ		อย่างต่ำ หาบละ	อย่างสูง หาบละ	หาบละ	
บาท	บาท	บาท	สต.	บาท	บาท	บาท	สต.
๒๓๔	๒๓๕	๕๕	๕๐	๒๖๑	๒๖๒	๗๓	๕๐
๒๓๕	๒๓๖	๖๐	๐๐	๒๖๒	๒๖๓	๗๔	๐๕
๒๓๖	๒๓๗	๖๐	๕๐	๒๖๓	๒๖๔	๗๔	๖๐
๒๓๗	๒๓๘	๖๑	๐๐	๒๖๔	๒๖๕	๗๕	๑๕
๒๓๘	๒๓๙	๖๑	๕๐	๒๖๕	๒๖๖	๗๕	๗๐
๒๓๙	๒๔๐	๖๒	๐๐	๒๖๖	๒๖๗	๗๖	๒๕
๒๔๐	๒๔๑	๖๒	๕๐	๒๖๗	๒๖๘	๗๖	๘๐
๒๔๑	๒๔๒	๖๓	๐๐	๒๖๘	๒๖๙	๗๗	๓๕
๒๔๒	๒๔๓	๖๓	๕๐	๒๖๙	๒๗๐	๗๗	๙๐
๒๔๓	๒๔๔	๖๔	๐๐	๒๗๐	๒๗๑	๗๘	๔๕
๒๔๔	๒๔๕	๖๔	๕๐	๒๗๑	๒๗๒	๗๘	๐๐
๒๔๕	๒๔๖	๖๕	๐๐	๒๗๒	๒๗๓	๗๘	๕๕
๒๔๖	๒๔๗	๖๕	๕๐	๒๗๓	๒๗๔	๗๙	๑๐
๒๔๗	๒๔๘	๖๖	๐๐	๒๗๔	๒๗๕	๗๙	๖๕
๒๔๘	๒๔๙	๖๖	๕๐	๒๗๕	๒๗๖	๘๑	๒๐
๒๔๙	๒๕๐	๖๗	๐๐	๒๗๖	๒๗๗	๘๑	๗๕
๒๕๐	๒๕๑	๖๗	๕๐	๒๗๗	๒๗๘	๘๒	๓๐
๒๕๑	๒๕๒	๖๘	๐๐	๒๗๘	๒๗๙	๘๒	๘๕
๒๕๒	๒๕๓	๖๘	๕๕	๒๗๙	๒๘๐	๘๓	๔๐
๒๕๓	๒๕๔	๖๙	๑๐	๒๘๐	๒๘๑	๘๓	๙๕
๒๕๔	๒๕๕	๖๙	๖๕	๒๘๑	๒๘๒	๘๔	๕๐
๒๕๕	๒๕๖	๗๐	๒๐	๒๘๒	๒๘๓	๘๕	๐๕
๒๕๖	๒๕๗	๗๐	๗๕	๒๘๓	๒๘๔	๘๕	๖๐
๒๕๗	๒๕๘	๗๑	๓๐	๒๘๔	๒๘๕	๘๖	๑๕
๒๕๘	๒๕๙	๗๑	๘๕	๒๘๕	๒๘๖	๘๖	๗๐
๒๕๙	๒๖๐	๗๒	๔๐	๒๘๖	๒๘๗	๘๗	๒๕
๒๖๐	๒๖๑	๗๒	๙๕	๒๘๗	๒๘๘	๘๗	๘๐

(๔๒๐ ง.)

ราคาทีสเตรตส์ เสตเต็ลเมนตส์ คิดเป็นเงินตราสยาม		ภาคหลวง		ราคาทีสเตรตส์ เสตเต็ลเมนตส์ คิดเป็นเงินตราสยาม		ภาคหลวง	
อย่างต่ำ หาบละ	อย่างสูง หาบละ	หาบละ		อย่างต่ำ หาบละ	อย่างสูง หาบละ	หาบละ	
บาท	บาท	บาท	สต.	บาท	บาท	บาท	สต.
๒๗๗	๒๗๘	๗๗	๓๕	๒๘๗	๒๘๘	๘๑	๖๕
๒๗๘	๒๘๐	๗๘	๕๐	๒๘๘	๒๘๖	๘๒	๒๐
๒๘๐	๒๘๑	๗๙	๗๕	๒๘๖	๒๘๗	๘๒	๗๕
๒๘๑	๒๘๒	๘๐	๐๐	๒๘๗	๒๘๗	๘๓	๓๐
๒๘๒	๒๘๓	๘๐	๕๕	๒๘๗	๒๘๘	๘๓	๗๕
๒๘๓	๒๘๔	๘๑	๑๐	๒๘๘	๓๐๐	๘๔	๕๐

สำนักหอสมุด

11/10/2566

กฎกระทรวงการคลัง
ออกตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติ
ภาษีเงินได้ พุทธศักราช ๒๔๗๕
(ฉบับที่ ๒)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติ
ภาษีเงินได้ พุทธศักราช ๒๔๗๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การคลังออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกบัญชีจัดแบ่งที่ทำการและผู้รับตั้งแต่ง
ในตำแหน่งนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคท้ายกฎกระทรวง
(ฉบับที่ ๑) ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ นั้นเสีย
และใช้บัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้แทน

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกข้อ ๓ (ก) แห่งกฎกระทรวง (ฉบับ
ที่ ๑) และใช้ความต่อไปนี้แทน

“(ก) ที่ทำการนายตรวจภาษีเงินได้ผู้เป็นเจ้าหน้าที่
สำหรับจังหวัด ซึ่งผู้ต้องยื่นบัญชีตั้งสำนักงานประกอบ
กิจการ”

กฎให้ไว้เมื่อวันที่ ๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เจ้าพระยาศรีธรรมราชเสข

บัญชีจัดแบ่งที่ทำการและผู้รับผิดชอบ
ในตำแหน่งนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาค

ท้องที่	ที่ทำการ	ผู้รับผิดชอบ
<u>ภาคกลาง</u>		
๑. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	อยู่ในกรม	บุคคลซึ่งได้
๒. จังหวัดธนบุรี	สรรพากร	ประกาศตั้งใน
๓. จังหวัดนนทบุรี	จังหวัด	ราชกิจจานุ
๔. จังหวัดสมุทรปราการ	พระนครศรีอยุธยา	นุเบกษา
๕. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา		
๖. จังหวัดสระบุรี		
๗. จังหวัดชัยนาท		
๘. จังหวัดปทุมธานี		
๙. จังหวัดอ่างทอง		
๑๐. จังหวัดอุทัยธานี		
๑๑. จังหวัดลพบุรี		
๑๒. จังหวัดนครสวรรค์		
๑๓. จังหวัดสิงห์บุรี		
๑๔. จังหวัดเพ็ชรบุรี		
๑๕. จังหวัดสุพรรณบุรี		
๑๖. จังหวัดราชบุรี		

ท้องที่	ที่ว่าการ	ผู้รับผิดชอบ
๑๗. จังหวัดสมุทรสงคราม		
๑๘. จังหวัดนครปฐม		
๑๙. จังหวัดสมุทรสาคร		
๒๐. จังหวัดกาญจนบุรี		
๒๑. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์		
๒๒. จังหวัดจันทบุรี		
๒๓. จังหวัดระยอง		
๒๔. จังหวัดฉะเชิงเทรา		
๒๕. จังหวัดตราด		
๒๖. จังหวัดปราจีนบุรี		
๒๗. จังหวัดชลบุรี		
๒๘. จังหวัดนครนายก		
<u>ภาคเหนือ</u>		
๑. จังหวัดเชียงใหม่	กองข้าหลวง	ข้าหลวงตรวจ
๒. จังหวัดน่าน	ตรวจการ	การสรรพากร
๓. จังหวัดลำปาง	สรรพากร	เป็นนายตรวจ
๔. จังหวัดแม่ฮ่องสอน	ณจังหวัด	ภาษีเงินได้
๕. จังหวัดลำพูน	เชียงใหม่	ประจำภาค
๖. จังหวัดเชียงราย		
๗. จังหวัดแพร่		

ท้องที่	ที่ว่าการ	ผู้รับผิดชอบ		
๙. จังหวัดเพชรบูรณ์ ๑๐. จังหวัดตาก ๑๑. จังหวัดกำแพงเพชร ๑๒. จังหวัดสรวงโลก ๑๓. จังหวัดพิจิตร ๑๔. จังหวัดพิษณุโลก ๑๕. จังหวัดอุตรดิตถ์ <u>ภาคตะวันออก</u>	กองข้าหลวง ตรวจการ สรรพากร ณจังหวัดนคร ราชสีมา	ข้าหลวงตรวจ การสรรพากร เป็นนายตรวจ ภาษีเงินได้ ประจำภาค		
๑. จังหวัดบุรีรัมย์				
๒. จังหวัดอุบลราชธานี				
๓. จังหวัดนครราชสีมา				
๔. จังหวัดมหาสารคาม				
๕. จังหวัดขอนแก่น				
๖. จังหวัดชัยภูมิ				
๗. จังหวัดร้อยเอ็ด				
๘. จังหวัดสุรินทร์				
๙. จังหวัดสกลนคร				
๑๐. จังหวัดอุดรธานี				
๑๑. จังหวัดขอนแก่น				
๑๒. จังหวัดหนองคาย				

ท้องที่	ที่ว่าการ	ผู้รับผิดชอบ
๑๓. จังหวัดนครพนม		
๑๔. จังหวัดเลย		
<u>ภาคใต้</u>		
๑. จังหวัดปัตตานี	กองข้าหลวง	ข้าหลวงตรวจ
๒. จังหวัดนครศรีธรรมราช	ตรวจการ	การสรรพากร
๓. จังหวัดนราธิวาส	สรรพากร	เป็นนายตรวจ
๔. จังหวัดพัทลุง	ณจังหวัด	ภาษีเงินได้
๕. จังหวัดยะลา	สงขลา	ประจำภาค
๖. จังหวัดชุมพร		
๗. จังหวัดสุราษฎร์ธานี		
๘. จังหวัดสงขลา		
๙. จังหวัดสตูล		
๑๐. จังหวัดพังงา		
๑๑. จังหวัดภูเก็ต		
๑๒. จังหวัดกระบี่		
๑๓. จังหวัดระนอง		
๑๔. จังหวัดตรัง		

๔๒๖

กฎกระทรวงการคลัง
ออกตามความในมาตรา ๕ แห่ง
พระราชบัญญัติภาษีการธนาคารและการประกันภัย
พุทธศักราช ๒๔๗๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ
ภาษีการธนาคารและการประกันภัย พุทธศักราช ๒๔๗๖ รัฐ
มนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ให้ผู้ตรวจการกองภาษีประเมินในกรมสรรพากร
เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราช
บัญญัติ

ข้อ ๒. อุทธรณ์การประเมินหรือประเมินใหม่ตามความ
ในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัตินั้น ให้อุทธรณ์ต่ออธิบดี
กรมสรรพากร

กฎให้ไว้เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาสุรธรรมาธิเบศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ หน้า ๕๕๗)

11/10/2566

ประกาศกระทรวงมหาดไทย
ยกเว้นยาเสพติด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ
ยาเสพติด พุทธศักราช ๒๔๖๕ ให้ยกเว้นยาที่ปรุงด้วยยาเสพติด
ติดอีก ๓ ขนาน อยู่ในประเภทจำกัดตามความข้อ ๓ (ข)
แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยยาเสพติด พุทธศักราช ๒๔๖๕ คือ

๑. Tablet C.T. Analgine 5 gr. S & D (Acetanilid &
Sodium Salicylate Compound) ปรุงด้วยเอกสเตรกต์กัญชา
ผง (P.E. Cannabis Indica) กับไอสธสารอื่น ๆ มีส่วน
เอกสเตรกต์กัญชาผงไม่เกินร้อยละ ๑๐ (Sharp & Dohme)

๒. Tablet C.C.T. Neuralgie Improved H.K Nulford
ปรุงด้วยเอกสเตรกต์กัญชา (Extract Cannabis Indica) กับ
ไอสธสารอื่น ๆ มีส่วนเอกสเตรกต์กัญชาไม่เกินร้อยละ
๕.๒๓๓ (Sharp & Dohme)

๓. Tablet C.C.T. Neuralgic, Kenyon, S & D. ปรุง
ด้วยเอกสเตรกต์กัญชา (Extract Cannabis Indica) กับ

๔๒๘

โอสถสารอื่น ๆ มีส่วนเอกสเตรกต์กัญชาไม่เกินร้อยละ
๔๘.๓๐๒ (Sharp & Dolme)

ศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๖

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ หน้า ๘๔๘)

จ่านักหอสมุด

๔๒๕

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและสิ่งสาธารณูปโภคอย่างอื่น
เพื่อขยายและตัดถนนเชื่อมคมนาคมกรุงเทพ
พระมหานครกับดอนเมือง และเพื่อสร้างอนุสาวรีย์
ทหารปราบกบฏ พุทธศักราช ๒๔๗๖

นิรุกรานวัดติวงค์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาตั้งวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปก
เกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ
สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรเคยคำปรึกษาว่า สมควรขยาย
และตัดถนนเชื่อมคมนาคมกรุงเทพพระมหานครกับดอนเมือง
และตัดถนนซอยจากริมคลองประปาและริมแนวทางรถไฟ
สายเหนือ เพื่อให้การจราจรทางบกสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น
กับสมควรสร้างอนุสาวรีย์ขึ้นแห่งหนึ่งเพื่อเป็นเครื่องระลึก
ถึงเกียรติคุณของทหารที่สิ้นชีพในการปราบกบฏ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและก่อสร้างหามิตรย์อย่างอื่นเพื่อขยายและตัดถนนเชื่อมถนนนครปฐมพระมหานครกับดอนเมือง และเพื่อสร้างอนุสาวรีย์ทหารปราบกบฏ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่จัดการขยายและตัดถนนกับจัดให้มีลานเพื่อสร้างอนุสาวรีย์ทหารปราบกบฏ มีเขตต์แนวทางดังจะกล่าวต่อไปนี้

ขยายถนนยิงเป้า ตั้งแต่ร่วมถนนราชวิถีไปยาวประมาณ ๕๐๐.๐๐ เมตร ให้กว้างออกเป็น ๓๒.๐๐ เมตร

ตัดถนนสายหนึ่งต่อจากถนนยิงเป้าที่ขยายไปถึงดอนเมือง เป็นถนนขนาดกว้าง ๓๒.๐๐ เมตร ยาวประมาณ ๑๕,๕๐๐.๐๐ เมตร

ตัดถนนซอย ๔ สาย จากริมคลองประปาและริมแนวทางรถไฟสายเหนือไปถึงถนนสายใหญ่ คือ

ถนนซอยสายที่ ๑ กว้าง ๒๒.๐๐ เมตร ยาวประมาณ ๑,๑๐๐.๐๐ เมตร ตั้งต้นแต่ริมคลองประปาตรงกับปลายถนนพระยาประดิพัทธ์

ถนนซอยสายที่ ๒ กว้าง ๒๒.๐๐ เมตร ยาวประมาณ ๑,๘๕๐.๐๐ เมตร ตั้งต้นแต่ริมแนวทางรถไฟสายเหนือตรงกับสถานีบางเขน

ถนนซอยสายที่ ๓ กว้าง ๒๒.๐๐ เมตร ยาวประมาณ ๒,๐๐๐.๐๐ เมตร ตั้งต้นแต่ริมแนวทางรถไฟสายเหนือตรงกับสถานีหลักสี่

กับให้มีลานตรงร่วมถนนซอยที่ ๓ กับถนนสายใหญ่ มีขนาดกว้าง ๑๒๒.๕๐ เมตร ยาว ๕๐.๐๐ เมตร เพื่อสร้างอนุสาวรีย์ทหารปราบกบฏ และให้ถือว่าลานนี้เป็นส่วนหนึ่งของถนน ตามความในพระราชบัญญัตินี้

ถนนซอยสายที่ ๔ ตั้งต้นแต่มุมสนามบินดอนเมืองด้านเหนือริมแนวทางรถไฟกว้าง ๑๓.๐๐ เมตร ยาวไปตามแนวทางรถไฟสายเหนือประมาณ ๕๐๐.๐๐ เมตร เลี้ยวหักมุมเป็นขนาดกว้าง ๒๐.๐๐ เมตร ยาวประมาณ ๒,๐๐๐.๐๐ เมตร ไปร่วมสุดถนนสายใหญ่

มาตรา ๔ ให้เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ทำถนนจัดการปักกรวยถนนตามแนวเขตต์ทางซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา ๓ และตามแนวประเพณีตั้งได้หมายไว้ในแผนที่ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ และห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดปลูกสร้างโรมเรอหรือทำการอย่างหนึ่งอย่างใดลงในที่ดินภายในเขตต์นั้น นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าพนักงาน

เมื่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ใดลงมือจัดการปักกรวยแล้วให้กรรมสิทธิ์ในที่ดินภายในเขตต์ที่ได้ปักกรวยไว้แล้วนั้นกลับคืนมาเป็นของรัฐบาล และเจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะเข้ายึดถือครอบครองจัดการทำถนนได้ทันที

มาตรา ๕ บุคคลผู้ชอบที่จะขอร้องให้เจ้าพนักงานพิจารณากำหนดราคาหรือค่าทดแทนให้เนื่องแต่การที่รัฐบาลตัดถนนไปในที่ดินตั้งที่กล่าวไว้นั้น คือ เจ้าของที่ดินกับผู้ออกรรมสิทธิ์ในสิ่งที่ก่อสร้างในที่ดินและผู้เช่า แต่ห้ามมิให้ยกเอาข้อโต้เถียงในเรื่องกำหนดราคาหรือค่าทดแทนมาเป็นเหตุขัดขวางต่อการทำถนนนั้น ส่วนผู้ใดควรจะได้รับราคาหรือค่าทดแทนเพียงไรหรือไม่นั้น ให้เป็นไปตามลักษณะดังนี้ คือ

(๑) ถ้าที่ดินของผู้ใดที่ต้องถูกถนนนั้นยังมีเนื้อที่เหลืออยู่ไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของเนื้อที่ดินติดต่อกับถนนทั้งสองข้างหรือแต่ข้างใดข้างหนึ่ง และเนื้อที่เหลืออยู่นั้นไม่เป็นทางยาวตามถนนต่ำกว่า ๘ เมตร กว้างยื่นแต่ถนนเข้าไปต่ำกว่า ๑๐ เมตร หรือรวมเนื้อที่ดินทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตรแล้ว รัฐบาลจะไม่ต้องใช้ราคาหรือค่าทดแทนให้สำหรับที่ดินแปลงนั้น เพราะเหตุว่าการทำถนนเข้าไปในเนื้อของผู้ใด เจ้าของที่ดินอาจได้รับผลจากการทำถนนอยู่ด้วย เช่น กระทำให้ที่ดินมีราคาสูงขึ้นโดยทำการก่อสร้างตึก บ้าน โรงเรียน ที่อยู่ หรือให้พักให้เช่าเก็บผลประโยชน์ได้มาก เป็นต้น ซึ่งเป็นการทดแทนกันอยู่แล้ว

(๒) ที่ดินของผู้ใดถูกทำถนนเสียหายหมดจำนวนเนื้อที่อย่างหนึ่ง หรือที่ดินเหลือน้อยกว่ากึ่งจำนวนเนื้อที่ที่ถูกทำถนนอย่างหนึ่ง หรือที่ดินส่วนใดที่เหลือติดต่อกับถนนยาวตามถนนต่ำกว่า ๘ เมตร กว้างยื่นแต่ถนนเข้าไปต่ำกว่า ๑๐ เมตร หรือรวมเนื้อที่ทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตรอย่างหนึ่ง ให้เจ้าพนักงาน รับซื้อที่ดินที่ต้องถูกทำถนนรวมทั้งที่ดินที่เหลืออยู่นั้นตามราคาธรรมดาที่ซื้อขายกันในที่ใกล้เคียงใน ครั้ง

ที่สุดก่อนวันขึ้นพระราชบัญญัตินั้น เว้นไว้แต่ถ้าเจ้าของ
เห็นว่าจะยึดถือกรรมสิทธิ์ที่ดินที่เหลือนอยู่ไว้จะได้ประโยชน์
คุ้มแก่การที่ต้องเสียหายไปในการทำถนนแล้วจะไม่ขายที่ดิน
ที่เหลือนั้นให้เจ้าพนักงานก็ได้ เมื่อเจ้าของได้เลือกเอา
ทางที่ไม่ขายแทนที่จะได้รับราคาหรือค่าทดแทนสำหรับที่ดิน
ที่เจ้าพนักงานจะขอเช่นนั้นแล้ว รัฐบาลก็ไม่ต้องจ่ายราคา
หรือค่าทดแทนให้สำหรับที่ดินแปลงนั้น

(๓) ที่ดินที่ต้องถูกทำถนนนั้นจะแยกเป็นกิโลเมตรก็แปลง
ก็ตาม ถ้าเนื้อที่นั้นติดต่อเป็นผืนเดียวกันไปรวมอยู่ใน
กรรมสิทธิ์ของเจ้าของเดียว ห้ามมิให้แยกวินิจฉัยเป็นราย
แปลง เว้นแต่ที่ที่ไม่ติดต่อเป็นผืนเดียวกันได้ จึงให้
วินิจฉัยเฉพาะแปลงที่ต้องถูกทำถนนเสียหายเท่านั้น ให้
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้วินิจฉัยเด็ดขาดใน
ข้อโต้แย้งทั้งหลายที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ และที่เกี่ยวกับเรื่อง
ที่ระบุไว้ในข้อ (๑) (๒) ข้างต้นบรรดาที่มีได้กำหนดลงไว้
ชัดเจนด้วย

(๔) สิ่งก่อสร้างลงในแนวเขตที่จะทำถนนก่อนวัน
ประกาศพระราชบัญญัติ หรือสิ่งก่อสร้างลงภายหลังวัน
ประกาศแต่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าพนักงาน

โดยปราศจากเงื่อนไขนั้น ถ้าเป็นสิ่งถาวรซึ่งหากจะรื้อลงจะเสียหายเกินควรและไม่อาจทำให้คืนคงสภาพเดิมได้แล้ว ให้เจ้าพนักงาน คิดค่าทดแทนให้แก่เจ้าของ พอสมควรแก่ราคาตามอายุของสิ่งที่ก่อสร้างซึ่งปรากฏอยู่ในเวลานั้น เจ้าของต้อง ออกจากที่ไป ภายใน กำหนด ซึ่งเจ้าพนักงาน จะได้บอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างน้อยหกสัปดาห์

ส่วนสิ่งที่ ก่อสร้างไม่ เป็นสิ่งที่ถาวรตั้ง กล่าวไว้ในวรรคก่อนนั้น เจ้าของต้องรื้อถอนไปให้เสร็จภายในกำหนดเวลา ซึ่งเจ้าพนักงานจะได้บอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างเดียวกัน ให้เจ้าพนักงานคิดค่าทดแทนให้เฉพาะการรื้อถอน และค่าที่จะต้องก่อสร้างขึ้นใหม่พอควร

การ กำหนดราคาหรือค่าทดแทนให้ เป็นหน้าที่นายช่างกรมโยธาเทศบาลเป็นผู้ตรวจตราและกำหนด

แต่สิ่งก่อสร้างลงภายหลังวันประกาศพระราชบัญญัตินี้ โดยมีได้รับ อนุญาต เป็น ลายลักษณะ อักษรจาก เจ้าพนักงานเจ้าของจะเรียกร้อยราคาหรือค่าทดแทนอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้เลย เจ้าพนักงานจะสั่งให้ย้ายถอนไปให้เสร็จในเวลาอันสมควรได้

(๕) ผู้เช่าต้องนำหนังสือสัญญาเช่าที่ได้ทำไว้โดยชอบด้วยกฎหมาย มาแสดง เป็น หลักฐาน สัญญาเช่านั้น ต้องปรากฏว่าได้ทำไว้ก่อนวันประกาศพระราชบัญญัตินี้หรือได้ทำขึ้นภายหลัง แต่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าพนักงานโดยปราศจากเงื่อนไข ค่าทดแทนนั้นพึงกำหนดให้ละเอียดเท่าที่ผู้เช่าได้เสียหายไปจริง ๆ เนื่องแต่เหตุที่ต้องออกจากที่เช่าก่อนครบกำหนดตามสัญญาเช่านั้น

(๖) การกำหนดราคาหรือค่าทดแทนนั้น ให้เจ้าพนักงานแจ้งความเป็นลายลักษณ์อักษรแก่เจ้าของที่ดิน หรือผู้ถือกรรมสิทธิ์ในสิ่งก่อสร้าง หรือผู้เช่าโดยชอบด้วยกฎหมายอื่นจะต้องเสียหายเพราะการดำเนินงานนี้ ให้ไปทำความตกลงกับ เจ้าพนักงานโดยมี เวลาอันแน่นอน ณที่ใดที่หนึ่ง แล้วแต่เจ้าพนักงานจะกำหนดตามสมควร และเพื่อกำหนดผู้แต่งตั้งผู้แทนโดยมีหนังสือมอบฉันทะ เป็น หลักฐานไปทำความตกลงแทนก็ได้

ถ้าเจ้าพนักงานได้แจ้งความไปแล้วอีกฝ่ายหนึ่งไม่มาตามกำหนดนั้นก็ให้เจ้าพนักงาน แจ้งความบอกกำหนดไป อีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งที่สุดให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้บอกไปด้วยว่าถ้าไม่มาเองหรือตั้งผู้แทนมาเพื่อทำความ

ตกลงดังกล่าวข้างต้นแล้ว เจ้าพนักงานจะเป็นผู้กำหนดราคา หรือค่าทดแทนแต่ฝ่ายเดียว

ถ้าอีกฝ่ายหนึ่ง สะเลยไม่มาหรือไม่ตั้งผู้ใดมาแทน ตาม กำหนดครั้งหลังนี้แล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานกำหนดราคาหรือค่า ทดแทนตามที่เห็นสมควรได้ เมื่อเจ้าพนักงานได้กำหนด เป็นจำนวนเงินเท่าใดให้ถือเป็นยুক্তีเพียงเท่านั้น แล้วให้ เจ้าพนักงานแจ้งความให้อีกฝ่ายหนึ่งมารับเงินนั้น ๆ ไป

ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งมาตามกำหนด ก็ให้เจ้าพนักงานใกล้เคียง ให้ตกลงราคากัน เมื่อปรองตองตกลงกันได้ก็ให้จัดบันทึก ข้อตกลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ให้ทั้งสองฝ่ายลงลายมือชื่อ มีพระยานุเห็นเป็นสำคัญ ถ้าไม่ตกลงกันก็ให้ตัดสินโดย วิชื่อนุญาโตตุลาการ คือให้เจ้าพนักงานกับอีกฝ่ายหนึ่งตั้ง อนุญาโตตุลาการฝ่ายละคน ถ้าและอนุญาโตตุลาการไม่ตกลง- กันก็ให้อนุญาโตตุลาการนั้นเลือกตั้งผู้ชชาติคนหนึ่ง ถ้าฝ่าย ใดฝ่ายหนึ่งไม่ตั้งอนุญาโตตุลาการก็ได้ หรืออนุญาโตตุลาการ ไม่ตกลงกันตั้งผู้ชชาติก็ได้ ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย มีสิทธิขอให้ศาลตั้งอนุญาโตตุลาการหรือผู้ชชาติได้ ถ้าหาก ว่าจะมีการใช้จ่ายหรือเสียค่าธรรมเนียมเนื่องในการนี้ ฝ่ายใด 11/10/2566 ก็กำหนดราคาหรือค่าทดแทนไกลจากคำชชาติของอนุญาโต

ตุลาการแล้วก็ให้ฝ่ายนั้นเป็นผู้เสีย ถ้าทำกันให้เสีย
ฝ่ายละกึ่ง

มาตรา ๖ บรรดาที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นที่รับ
ซื้อไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเหลือจากที่ได้ทำถนนแล้ว
ให้เจ้าพนักงานจัดการจำหน่ายขายเสีย เมื่อได้เงินมาน้อย
เท่าใดให้นำส่งกระทรวงการคลัง หักใช้รายจ่ายในการทำถนน
หรือจะส่งที่ดินนั้นต่อกระทรวงการคลังอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้
สุดแล้วแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกับรัฐมนตรีว่า
การกระทรวงการคลังจะเห็นสมควร

มาตรา ๗ ให้ถือว่าแผนที่ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ เป็น
แต่เขตต์แนวทางถนนโดยประเมินเท่านั้น เมื่อเจ้าพนักงาน
ได้ปักกรุยแน่นอนแล้ว จะได้หมายลงไว้เป็นหลักฐานใน
แผนที่สองฉบับ ซึ่งจะได้เก็บไว้ ณ กรมโยธาเทศบาล
ฉบับหนึ่ง และกรมที่ดินแลโลหกิจอีกฉบับหนึ่ง

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ

ภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)

พุทธศักราช ๒๔๗๖

นริศรานุวัดติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาตั้งวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายภาษีชั้นใน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติ
ภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๖๕ ซึ่งได้แก้ไข
เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม
พุทธศักราช ๒๔๗๖ มาตรา ๑๓ และใช้ข้อความดังต่อไปนี้

“มาตรา ๒ ค่าภาษีชั้นในสำหรับน้ำสุรา ให้เรียกเก็บและ
เสียสองบาทยี่สิบห้าสตางค์ต่อหนึ่งลิตร แห่งแอลกอฮอล์
บริสุทธิ์ ซึ่งชั้นสุตรได้ด้วยเครื่องแอลกอฮอล์เมตรของ
เกลุสส์ค แต่ค่าภาษีที่เก็บอย่างต่ำที่สุดนั้นต้องไม่น้อยกว่า
หกสิบสามสตางค์ต่อหนึ่งลิตรแห่งสุรา เว้นไว้แต่

๑. ถ้าเป็นน้ำสุราที่ทำขึ้นในโรงต้มกลั่น ซึ่งได้รับอนุญาต
ตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีชั้นใน จุลศักราช ๑๒๔๘
ให้เรียกเก็บในระวางอัตราไม่เกินกว่าสองบาทยี่สิบห้าสตางค์
และไม่น้อยกว่าหนึ่งบาทต่อหนึ่งลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์
แต่ต้องไม่น้อยกว่ายี่สิบแปดสตางค์ต่อหนึ่งลิตรแห่งสุรา

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ออกกฎกระทรวง
กำหนดอัตราภายในวงจำกัดตั้งวัน ให้ใช้ในท้องที่ใด ใน
เวลาหนึ่งเวลาใดตามที่เห็นสมควร

๒. ถ้าเป็นเหล้าเบียร์ซึ่งมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินกว่าที่
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะได้กำหนดไว้เป็นครั้งคราว

แล้ว จะออกกฎกระทรวงลดค่าภาษีลงได้แต่ต้องเรียกเก็บ
ไม่น้อยกว่าสิบสตางค์ต่อหนึ่งลิตรแห่งสุรา”

มาตรา ๔ กฎกระทรวงที่ได้กล่าวไว้ในมาตราก่อนนี้ให้ใช้
บังคับได้ตั้งแต่วันที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๔ มีนาคม หน้า ๕๖๑)

ประกาศกระทรวงเศรษฐกิจ เรื่อง

ด้วยตามประกาศกระทรวงเศรษฐกิจฉบับลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ กำหนดเวลาให้ผู้ขุดหาแร่ขุดแร่ได้ในระยะเวลาโควตาที่ ๕ มีกำหนด ๖ เดือน นับแต่วันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นไป ความแจ้งอยู่แล้วนั้น

บัดนี้ จะครบกำหนดระยะเวลาโควตาครั้งที่ ๕ แล้วอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจำกัดแร่ดิบ ก พุทธศักราช ๒๔๗๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจจึงประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

๑. ระยะเวลาโควตาครั้งที่ ๖ นี้ ให้มีกำหนดเวลา ๔ เดือน นับแต่วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นไป เพื่อให้เข้ารอบปีกับสัญญาฉบับใหม่

๒. แร่ที่สงวนหรือกั้นไว้สำหรับแร่ในครอบครอง, แร่ร้อน, และแร่ที่เฉลี่ยให้แก่ผู้ขุดหาสำหรับระยะเวลาโควตาที่ ๖ มีจำนวนดังนี้

ก. จำนวนแร่ ๕,๘๐๐ ตันซึ่งประเทศพึงขุดหาและจำหน่ายได้ตลอดปี หรือสำหรับเวลา ๔ เดือน เท่ากับ ๓๒๖๖.๖๖๖ ตัน ให้สงวนหรือกั้นไว้สำหรับแร่ในครอบครอง

ซึ่งเจ้าของได้บอกขันทะเบียนไว้ ตั้งแต่วันประกาศใช้พระราช
บัญญัติจำกัดแร่ดีบุก พุทธศักราช ๒๔๗๔ และยังมีได้จำหน่าย
ในเวลานี้เป็นจำนวน

ข. สงวนหรือกั้นไว้สำหรับผู้ถือใบอนุญาต

ร่อนหาแร่ ๔ เดือน	๒๒๐๐ ตัน
	รวม ๒๓๔ ตัน

ค. เมื่อหักจำนวน ๒๓๔ ตันออกจาก ๓๒๖๖.๖๖๖ ตัน
แล้วคงเหลือ ๓๐๓๒.๖๖๖ ตัน สำหรับแบ่งเฉลี่ยให้ทำการ
ขุดหาแร่

ง. ตามสัญญาจำกัดดีบุกฉบับลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม
พ.ศ. ๒๔๗๖ ซึ่งกำหนดให้ประเทศสยามพึงขุดหาและ
จำหน่ายได้ปีละ ๕,๘๐๐ ตัน นับแต่วันที่ ๑ มกราคม
พ.ศ. ๒๔๗๖ ข้อ ๑๕ (๖) อนุญาตให้นำจำนวนแร่ส่งออก
ซึ่งขาดจำนวนโควตาที่กำหนดให้มาเพิ่มในปีแรกแห่งสัญญา
ฉบับนี้ได้ จึงได้นำจำนวนแร่ที่ยังขาดนั้นมาเพิ่มจำนวน
สำหรับ แบ่งเฉลี่ยให้ทำการขุดหาแร่ในระยะเวลาโควตานี้
๑๕๖.๐๕๓ ตัน รวมเป็นจำนวนที่จะเฉลี่ย ๓๑๘๘.๗๖ ตัน
จำนวนแร่ขุดได้ที่มีผู้ยื่นเรื่องราวขอใบสุทธิแร่ และ
กรมการประเมินไว้ ในระยะเวลาโควตานี้คิดตลอดปี

๔๔๔

๑๗,๓๙๓.๒๒ ตัน เมื่อแบ่งเฉลี่ยออกสำหรับเวลา ๔ เดือน
เป็นจำนวนแร้งชุดได้ ๕๗๙๗.๗๕ ตัน คงสูงกว่าจำนวนที่
อนุญาตให้ขุดหาได้ ๒๖๐๘.๕๘ ตัน

เพราะฉะนั้น จึงกำหนดโควตาให้ผู้ขุดหาแร้งส่งออก
จำหน่ายได้ในระยะเวลาโควตาครั้งที่ ๖ นี้เป็นจำนวนร้อยละ
๕๕ ของจำนวนแร้งชุดได้ ๕๗๙๗.๗๕ ตัน

กระทรวงเศรษฐกิจ
ประกาศมาณวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๗๖

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

เลขาธิการ

กรมเศรษฐกิจ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ มีนาคม หน้า ๘๖๔)

๐๐๐

๐๐๐

๐๐๐

๐๐๐

๐๐๐

๐๐๐

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองผู้กระทำการโดยสุจริตตามหน้าที่ในการปราบกบฏ

พุทธศักราช ๒๕๓๖

นริศรานุวัตติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาตั้งวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า การปราบกบฏคราวนี้เป็นการรักษาความปลอดภัย และประโยชน์สุขของประชาชน ไม่สมควรจะให้ฟ้องร้องการกระทำใด ๆ ซึ่งเป็น การกระทำโดยสุจริตตามหน้าที่เนื่องในการปราบกบฏนั้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ตั้งต่อไป

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้กระทำการโดยสุจริตตามหน้าที่ในการปราบกบฏ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ การกระทำใดๆ เนื่องในการปราบกบฏคราวนี้ ถ้าเป็นการกระทำโดยสุจริตตามหน้าที่ ซึ่งรัฐบาลได้มอบให้ไซ้ ท่านว่าเป็นกรณีที่ฟ้องร้องไม่ได้ ไม่ว่าในทางแพ่งหรือทางอาชญา

มาตรา ๔ ถ้ากระทรวงหรือทบวงการเมืองออกหนังสือรับรองให้แก่ผู้หนึ่งผู้ใด ว่าการกระทำใด ๆ ของผู้นั้นเป็นการกระทำตามหน้าที่ซึ่งรัฐบาลได้มอบให้แก่ผู้นั้นหรือรับรองว่าการกระทำของผู้นั้นเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติต้องตามความประสงค์อันแท้จริงของรัฐบาลเนื่องในการปราบกบฏคราวนี้ไซ้ ท่านว่าหนังสือรับรองเช่นนั้นเป็นหลักฐานว่าการกระทำนั้น ๆ เป็นการกระทำตามหน้าที่ซึ่งรัฐบาลได้มอบให้แก่ผู้นั้น^{๐/256๕}เนื่องในการปราบกบฏคราวนี้

๔๔๗

การกระทำเช่นว่านี้ ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นการ
กระทำโดยสุจริต

ประกาศมาณวันที่ ๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๗ มีนาคม หน้า ๕๖๗)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชกฤษฎีกา

ขยายเวลาสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎร

๕๒๖๗ ๓๕ ๕๖๓๓๓

พุทธศักราช ๒๕๗๖

นริศรานุญาตติวงค์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นว่าสมัยประชุมสามัญแห่งสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๗๖ จะสิ้นกำหนดสมัยประชุมในวันที่ ๑๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๗๖ อยู่แล้ว แต่โดยเหตุที่ยังมีกิจการที่สภาผู้แทนราษฎรจะต้องประชุมปรึกษากันอยู่อีก

๔๔๕

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ขยายสมัยประชุมสามัญ
แห่งสภาผู้แทนราษฎรไปจนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช
๒๔๗๖ ตามความในมาตรา ๒๘ แห่งรัฐธรรมนูญ

ประกาศมาณวันที่ ๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๘ มีนาคม หน้า ๘๗๐)

พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดิน และ อสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น
เพื่อทำสนามบินและตัดถนนสำหรับการบินพลเรือน
ในจังหวัดพิษณุโลก พุทธศักราช ๒๔๗๖

นริศรานูวัตติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาตั้งวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า การคมนาคมทางอากาศเป็นความจำเป็นยิ่งในสมัยปัจจุบันนี้ จึงเป็นการสมควรจัดการทำภาคพื้นดิน โดยทำสนามบินและตัดถนนตลอดจนสิ่งประกอบอื่น ๆ ขึ้น เพื่อสะดวกในการคมนาคมและเป็นการปลอดภัยแก่ประชาชนและทรัพย์สินในตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเจ้าพนักงานได้กรุยแนวเขตต์กับได้ปราบพื้นที่สนามบินไว้บ้างแล้วตั้งแต่วันที่ พ.ศ. ๒๔๗๔

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นเพื่อทำสนามบินและตัดถนนสำหรับการบินพลเรือน ในจังหวัดพิษณุโลก พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้กระทรวงเศรษฐการเป็นเจ้าหน้าที่จัดการทำสนามบินและตัดถนนที่ติดต่อกับ สนามบิน ตลอดจนการทำสิ่งประกอบอื่น ๆ ในบริเวณ ซึ่งมีเขตต์ปรากฏในแผนที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งเจ้าพนักงานได้จัดการปักกรุยเขตต์สนามบินไว้แล้วแต่ พ.ศ. ๒๔๗๔ ตลอดจนการตัดถนนต่อจากสนามบินมาถึงจังหวัดพิษณุโลก

มาตรา ๔ บุคคลผู้มีสิทธิที่จะเรียกร้องค่าทดแทนเนื่องแต่การทำรัฐบาลทำสนามบินหรือตัดถนนในที่ดินตั้งที่กล่าวไว้นั้นคือเจ้าของที่ดินหรือเจ้าของสิ่งที่ปลูกสร้างสิ่งทีเพาะปลูก หรือ

การงานอื่นใดบนที่ดินหรือในที่ดิน และผู้เช่าซึ่งมีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายมาก่อนวันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ให้เป็นที่เข้าใจว่า เมื่อบุคคลใดได้ทำการปลูกสร้างหรือกระทำการใด ๆ ลงในที่ดินนั้น ภายหลังจากที่เจ้าพนักงานได้จัดการบักกรุยเขตต์สนามบิ๊บและก่อนวันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลนั้นทราบถึงการบักกรุยซึ่งจัดการทำขึ้นไว้สำหรับการจัดซื้อในภายหน้า และจะไม่ได้รับค่าทดแทนอย่างใด ท่านห้ามมิให้ยกเอาข้อโต้แย้งในเรื่องกำหนดราคาหรือค่าทดแทนมาเป็นเหตุขัดขวางต่อการทำสนามบิ๊บ และตัดถนนตลอดจนการทำสิ่งประกอบอื่น ๆ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

ผู้ใดควรจะได้รับราคาหรือค่าทดแทนเพียงไรหรือไม่นั้น ให้เป็นไปตามลักษณะดังนี้ คือ

(๑) ที่ดินของผู้ใดถูกทำสนามบิ๊บหรือทำสิ่งประกอบอื่น ๆ อันเกี่ยวกับสนามบิ๊บนอกจากถนนเท่าใด ให้เจ้าพนักงานรับซื้อเท่านั้น แต่ถ้าที่ดินของผู้ใดถูกทำสนามบิ๊บนั้น ยังมีเนื้อที่ดินติดต่อกับสนามบิ๊บยาวตามเขตต์สนามบิ๊บต่ำกว่า ๘ เมตร กว้างยื่นแต่เขตต์สนามบิ๊บเข้าไปต่ำกว่า ๑๐ เมตร หรือรวมเนื้อที่ทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตาราง

เมตรแล้วให้เจ้าพนักงานรับซื้อที่ดินที่ถูกทำสนามบินรวมทั้ง
ที่ดินที่เหลืออยู่นั้น เว้นแต่เจ้าของจะยึดถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน
ที่เหลืออยู่ไว้ ก็ให้ซื้อเท่าที่ถูกทำสนามบิน

(๒) ที่ดินของผู้ใดที่ถูกตัดถนนนั้น ยังมีเนื้อที่เหลือ
อยู่ไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของเนื้อที่ที่ติดต่อกับถนนทั้งสอง
ข้างหรือแต่ข้างใดข้างหนึ่ง และถ้าเนื้อที่ที่เหลือนั้นไม่เป็นที่
ซึ่งยาวตามถนนต่ำกว่า ๘ เมตร กว้างยื่นแต่ถนนเข้าไปต่ำกว่า
๑๐ เมตร หรือรวมเนื้อที่ทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตรแล้ว
รัฐบาลจะไม่ต้องใช้ราคาหรือค่าทดแทนให้สำหรับที่ดินแปลง
นั้น เพราะเหตุว่าการทำถนนเข้าไปในที่ดินของผู้ใด เจ้า
ของที่ดินอาจได้รับผลจากการทำถนนอยู่ด้วย เช่นกระทำให้
ที่ดินมีราคาสูงขึ้น โดยทำการก่อสร้างตึก บ้าน โรง เรือน
ที่อยู่ หรือให้พลกให้เช่า เก็บผลประโยชน์ได้มากเป็นต้น
ซึ่งเป็นการทดแทนกันอยู่แล้ว

(๓) ที่ดินของผู้ใดเหลือน้อยกว่ากึ่งจำนวนเนื้อที่ที่ถูก
ตัดถนนอย่างหนึ่ง หรือที่ดินชิ้นใดที่เหลือติดต่อกันยาว
ตามถนนต่ำกว่า ๘ เมตร กว้างยื่นแต่ถนนเข้าไปต่ำกว่า ๑๐
เมตร หรือรวมเนื้อที่ทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตรอย่างหนึ่ง
ให้เจ้าพนักงานรับซื้อที่ดินที่ถูกตัดถนนรวมทั้งที่ดินที่เหลืออยู่

นั้น เว้นไว้แต่ถ้าเจ้าของเห็นว่า จะยึดถือกรรมสิทธิ์ที่ดินที่
 เหลืออยู่ไว้จะได้ประโยชน์คุ้มแก่การที่ต้องเสียหายไปในการ
 ทำถนนแล้ว จะไม่ขายที่ดินที่เหลือนั้นให้เจ้าพนักงานก็ได้
 เมื่อเจ้าของได้เลือกเอาทางที่ไม่ขายแทนที่จะได้รับราคาหรือ
 ค่าทดแทนสำหรับที่ดินที่เจ้าพนักงานจะซื้อเช่นนั้นแล้วรัฐบาล
 ก็ไม่ต้องจ่ายราคาหรือค่าทดแทนให้สำหรับที่ดินแปลงนั้น

(๔) ที่ดินที่ถูกตัดถนนนั้นจะแยกเป็นที่โฉนดก็แปลง
 ก็ตาม ถ้าเนื้อที่นั้น ติดต่อกันเป็น ผืนเดียวกันไป รวมอยู่ใน
 กรรมสิทธิ์ของเจ้าของเดียว ห้ามมิให้แยกวินิจฉัยเป็นราย
 แปลง เว้นแต่ที่ที่ไม่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันได้ จึงให้
 วินิจฉัยเฉพาะแปลงที่ต้องถูกตัดถนนเสียหายเท่านั้น

(๕) ให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวง เศรษฐกร เป็น ผู้
 วินิจฉัยเด็ดขาดในข้อโต้แย้งทั้งหลายที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ และ
 ที่เกี่ยวกับเรื่องที่จะบัญญัติไว้ในอนุมาตรา (๑), (๒), (๓) และ
 (๔) ข้างต้นบรรดาที่มิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(๖) สิ่งก่อสร้าง ลงใน แนวเขตต์ที่ทำสนามบิน ก่อน
 วันที่เจ้าพนักงานบักกรุย และสิ่งก่อสร้างลงในแนวเขตต์
 ที่ถูกตัดถนนก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ ถ้าเป็นสิ่งถาวร
 ซึ่งหากจะรื้อลงจะเสียหายเกินควร และไม่อาจทำให้คืนคง

สภาพเดิมได้แล้ว ให้เจ้าพนักงานคิดค่าทดแทนให้แก่
เจ้าของ พอสมควร แก่ราคา ตาม อายุ ของ สิ่ง ที่ ก่อ สร้าง ซึ่ง
ปรากฏอยู่ในเวลานั้น เจ้าของต้องออกจากที่ดินไปภายใน
กำหนด ซึ่งเจ้าพนักงานจะได้บอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างน้อย
หกสัปดาห์

ส่วนสิ่งที่ก่อสร้างไม่เป็นสิ่งถาวร เจ้าของต้องรื้อถอน
ให้เสร็จ ไปภายใน กำหนด เวลา ซึ่ง เจ้าพนักงาน จะได้ บอก
ล่วงหน้าให้ทราบอย่างเดียวกัน ให้เจ้าพนักงานคิดค่าทดแทน
เฉพาะการรื้อถอนและค่าที่จะต้องก่อสร้างขึ้นใหม่พอควร

(๗) การกำหนดราคาหรือค่าทดแทน ให้เป็นหน้าที่
เจ้าพนักงาน ที่ดิน จังหวัด เป็นผู้ตรวจตรา กำหนด และเป็น
เจ้าพนักงาน รับข้อใน นามของ รัฐบาลตามราคาธรรมดาที่ขอ
ขายกันในที่ใกล้เคียงก่อนวันประกาศพระราชบัญญัตินี้

(๘) ใน การ กำหนด ราคา หรือ ค่าทดแทน นั้น ให้
เจ้าพนักงาน แจ้งความเป็น ลายลักษณะอักษรแก่เจ้าของที่ดิน
หรือเจ้าของสิ่งที่ปลูกสร้างในที่ดิน หรือผู้เช่าโดยชอบด้วย
กฎหมาย อันจะต้องเสียหาย เพราะการทำสนามบินหรือถนน
ตลอดจน การทำสิ่ง ประกอบอื่น ๆ อัน เกี่ยวเนื่องกับ สนาม
บินนี้ ให้ไปทำความตกลงกับเจ้าพนักงานโดยมีเวลาอัน
แน่นอนตามที่ใดที่หนึ่ง แล้วแต่เจ้าพนักงานจะกำหนดตาม

สมควร และเพื่อการนี้จะแต่งตั้งผู้แทนโดยมีหนังสือมอบ
ฉันทะเป็นหลักฐานไปทำความตกลงแทนก็ได้

ถ้าเจ้าพนักงานแจ้งความไปแล้ว อีกฝ่ายหนึ่งไม่มาตาม
กำหนดนัด ก็ให้เจ้าพนักงานแจ้งความบอกกำหนดไปอีก
ครั้งหนึ่ง เป็น ครั้งที่สุด ให้ทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่า เจ็ดวัน
และให้บอกไปด้วยว่า ถ้าไม่มาเองหรือส่งผู้แทนมาเพื่อทำ
ความ ตกลง ดังกล่าวข้างต้นแล้ว เจ้าพนักงาน จะเป็น ผู้
กำหนดราคาหรือค่าทดแทนแต่ฝ่ายเดียว

ถ้าอีกฝ่ายหนึ่ง ละเลยไม่มา หรือไม่ตั้ง ผู้ใดมาแทน ตาม
กำหนดครั้งหลังนี้แล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานกำหนดราคาหรือ
ค่าทดแทนตามที่เห็นสมควรได้ เมื่อเจ้าพนักงานได้กำหนด
เป็นจำนวนเงินเท่าใดให้ถือเป็นยุติเพียงเท่านั้น แล้วให้
เจ้าพนักงานแจ้งความให้อีกฝ่ายหนึ่งมารับเงินนั้น ๆ ไป

ถ้า อีก ฝ่ายหนึ่ง มาตาม กำหนด ก็ให้เจ้าพนักงาน
ไกล่เกลี่ยให้ตกลงราคากัน เมื่อปรองดองตกลงกันได้ ก็
ให้จัดบันทึกข้อตกลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ให้ทั้งสอง
ฝ่ายลงลายมือชื่อมีพระยานุเห็นเป็นสำคัญ ถ้าไม่ตกลงกัน
ก็ให้ตัดสินโดยวิธีอนุญาโตตุลาการ คือให้เจ้าพนักงานกับ
อีกฝ่ายหนึ่งตั้งอนุญาโตตุลาการฝ่ายละคน ถ้าและอนุญาโต
ตุลาการไม่ตกลงกัน ก็ให้อนุญาโตตุลาการนั้นเลือกตั้งผู้

ช้ขาดคนหนึ่ง ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ตั้งอนุญาโตตุลาการ กัด หรืออนุญาโตตุลาการไม่ตกลงกันตั้งผู้ช้ขาดก็ดี ฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายมีสิทธิขอให้ศาลตั้งอนุญาโตตุลาการ หรือผู้ช้ขาดได้ ถ้าหากว่าจะมีการใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียม เนื่องในการนี้ ฝ่ายใดที่กำหนดราคาหรือค่าทดแทนไกล จากคำช้ขาด ของอนุญาโตตุลาการ หรือผู้ช้ขาดแล้ว ก็ให้ฝ่าย นั้นเป็นผู้เสีย ถ้าหากกึ่งกันให้เสียฝ่ายละกึ่ง

มาตรา ๕ ให้ถือว่าแผนที่ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้เป็น แต่เขตต์แนวสนามบินและถนนโดยประเมินเท่านั้น จะ ถือว่าเป็นการแน่นอนต่อเมื่อเจ้าพนักงานได้ปักกรวยแน่นอน ตลอดแล้ว และจะได้หมายลงไว้เป็นหลักฐานในแผนที่ ซึ่งจะได้เก็บไว้ณหอทะเบียนที่ดินจังหวัดละฉบับหนึ่ง และ กรมการขนส่งกระทรวงเศรษฐการฉบับหนึ่ง

ประกาศมาณวันที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๑ มีนาคม หน้า ๕๗๒)

พระราชบัญญัติ
เครื่องหมายการค้าแก้ไขเพิ่มเติม
พุทธศักราช ๒๕๖๖

นริศรานุวัดติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาตั้งวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมวิธีการอุทธรณ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พุทธศักราช ๒๕๖๔

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๖๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ การอุทธรณ์คำสั่งนายทะเบียนต่อรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๖, ๑๘ และ ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พุทธศักราช ๒๔๗๔ นั้น ท่านให้ยื่นอุทธรณ์ทางนายทะเบียนภายในสามเดือนนับแต่วันที่ผู้ขอจดทะเบียนได้รับหนังสือแจ้งเหตุไม่รับจดทะเบียน ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ๆ

มาตรา ๔ ถ้าผู้ขอจดทะเบียนได้รับหนังสือแจ้งเหตุไม่รับจดทะเบียนจากนายทะเบียนไว้ก่อนวันออกพระราชบัญญัตินี้ไซ้ ท่านให้นับกำหนดเวลาอุทธรณ์ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

๔๖๐

พระราชบัญญัติ
การแพทย์แก้ไขเพิ่มเติม
พุทธศักราช ๒๕๗๖

นริศรานูวัตติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาตั้งวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรจะแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการแพทย์เสียใหม่ให้เป็นผลดียิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการแพทย์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๗๖”

11/10/2566

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัติ และบทกฎหมายอื่นใดซึ่งประกาศใช้อยู่ในเวลานี้ คำว่า “สภาการแพทย์” ให้อ่านเป็น “คณะกรรมการแพทย์” คำว่า “สภานายก สภาการแพทย์” ให้อ่านเป็น “ประธานคณะกรรมการแพทย์” และคำว่า “อุปนายกสภาการแพทย์” ให้อ่านเป็น “รองประธานคณะกรรมการแพทย์”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ พุทธศักราช ๒๔๖๖ เสีย และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔ คณะกรรมการแพทย์ประกอบด้วย

ก. อธิบดีกรมสาธารณสุขเป็นประธาน

ข. กรรมการเจ้าหน้าที่ ๗ นายคือ

๑. ผู้แทนกระทรวงธรรมการนายหนึ่ง

๒. ผู้แทนกรมมหาดไทยนายหนึ่ง

๓. ผู้แทนกรมสาธารณสุขนายหนึ่ง

๔. ผู้แทนกรมแพทย์สุขาภิบาลกระทรวงกลาโหมนาย

๕. ผู้แทนคณะแพทยศาสตร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ล้นนายหนึ่ง

๖. ผู้แทนสภาภาษาตีสยามนายหนึ่ง

๗. ผู้แทนแพทยสมาคมแห่งกรุงสยามนายหนึ่ง

ค. กรรมการทะเลยศักดิ์ไม่น้อยกว่าสองนาย แต่ไม่
มากกว่าห้านาย ซึ่งจักได้เลือกตั้งขึ้นในคราวประชุมใหญ่
ของคณะกรรมการแพทย์ และเลือกสรรให้เป็นผู้แทนของ
ผู้ประกอบโรคศิลป์ทั้งหลายทั่วไปในราชอาณาจักรสยามซึ่ง
ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว”

ประกาศมาณวันที่ ๑๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๘ มีนาคม หน้า ๕๘๕)

๔๖๓

พระราชบัญญัติ

ควบคุมการก่อสร้าง

ในเขตผังเมืองใหม่ที่ตำบลระหว่างถนนมิตรพันธ์

กับถนนสันติภาพ จังหวัดพระนคร

พุทธศักราช ๒๔๗๖

นริศรานูวัตติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาตั้งวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎร ถวายคำปรึกษาว่า เป็นการสมควรควบคุมการก่อสร้างในบริเวณที่ผังเมืองใหม่ที่ตำบลระหว่างถนนมิตรพันธ์กับถนนสันติภาพ ที่ท้องที่อำเภอป้อมปราบศัตรูพ่าย จังหวัดพระนคร เพื่อจะได้ป้องกันและระงับอภัยภัย เพื่อความมั่นคงแข็งแรง เพื่อประโยชน์อนามัย

11/10/2566

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างใน เขตต์เพลิงไหม้ที่ตำบลระหว่างถนนมิตรพันธ์กับถนนสันติภาพ จังหวัดพระนคร พุทธศักราช ๒๕๓๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ห้ามมิให้บุคคลใด ทำการปลูกสร้างขึ้นภายใน เขตต์เพลิงไหม้ที่ตำบลระหว่างถนนมิตรพันธ์กับถนนสันติภาพ ท้องที่อำเภอจอมปราบศัตรูพ่าย จังหวัดพระนคร มีเขตต์ปรากฏตามแผนที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากกรมโยธาเทศบาล

มาตรา ๔ การปลูกสร้างตามมาตรา ๓ นั้น หมายความว่า การปลูกสร้างขึ้นใหม่ล้วน หรือการปลูกสร้างต่อเติมของเก่าที่เพลิงไหม้

มาตรา ๕ ถ้ามีการปลูกสร้างผิดต่อพระราชบัญญัตินี้
ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเจ้าของที่ดินเป็นผู้ปลูกสร้าง

มาตรา ๖ ผู้ใดประสงค์จะปลูกสร้าง ให้เสนอแผนผัง
พร้อมทั้งรายการต่อกรมโยธาเทศบาลเพื่อขอรับอนุญาต

มาตรา ๗ กรมโยธาเทศบาลมีอำนาจที่จะส่งเป็นหนังสือ
ให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมแผนผังหรือ
รายการที่ผู้ขออนุญาตได้เสนอนั้นได้ แต่ต้องเพื่อประโยชน์
อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) เพื่อความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย
- (๒) เพื่อประโยชน์อนามัย
- (๓) เพื่อรักษาแนวถนนให้เป็นระเบียบ

มาตรา ๘ เมื่อผู้ขออนุญาตได้เสนอแผนผังพร้อมทั้ง
รายการปลูกสร้างต่อกรมโยธาเทศบาลตามความในมาตรา ๖
แล้ว ให้กรมโยธาเทศบาลส่งภายในกำหนดเวลาหกสิบวัน

มาตรา ๙ ถ้าสิ่งปลูกสร้างที่ได้รับอนุญาตให้ทำนั้นมีพื้นที่
มากกว่าสองชั้น หรือเป็นโรงมหรสพ กรมโยธาเทศบาล
มีอำนาจกำหนดเงื่อนไขลงไว้ใน หนังสืออนุญาตว่า ให้

รายงานการก่อสร้างให้กรมโยธาเทศบาลทราบตามลำดับ เพื่อให้กรมโยธาเทศบาลเข้าไปตรวจได้ตามคราวที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๐ การที่กรมโยธาเทศบาลได้ตรวจแผนผังและรายการตามความในพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่าไม่เป็นเหตุก่อให้เกิดความรับผิดชอบขึ้นแก่กรมโยธาเทศบาลในทางใด ๆ

มาตรา ๑๑ ให้กรมโยธาเทศบาลเรียกค่าธรรมเนียมจากผู้นั้นแผนผังและรายการก่อสร้างตามอัตราต่อไปนี้ คือ

ในเนื้อที่ทุก ๆ สิบตารางเมตร หรือเศษของ ๑๐ ตารางเมตรของพื้นที่ ๑ หรือชั้นที่ ๑	๑ บาท
พื้นที่ชั้นที่ ๒ ขึ้นไป	๐.๕๐ บาท

มาตรา ๑๒ ผู้ใดทำการก่อสร้างขึ้นภายในเขตที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้โดยมิได้รับอนุญาตที่ดี หรือผิดจากแผนผัง หรือรายการซึ่งกรมโยธาเทศบาลอนุญาตที่ดี หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งกรมโยธาเทศบาลกำหนดไว้ในหนังสืออนุญาตที่ดี ท่านว่าผู้นั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกินพันบาท

ถ้ากรมโยธาเทศบาลร้องขอ ศาลอาจทำคำสั่งให้ผู้
กระทำผิดเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือสั่งปลูกสร้างนั้นเสียได้

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมี
หน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มี
อำนาจออกกฎกระทรวง

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
แล้วให้ไว้บังคับได้

ประกาศมาณวันที่ ๑๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๘ มีนาคม หน้า ๕๘๘)

พระราชบัญญัติ
ลดพิกัดเก็บเงินค่านา
พุทธศักราช ๒๔๗๗

นริศรานุวัตติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรลดพิกัดเก็บเงินค่านา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลดพิกัดเก็บเงินค่านา พุทธศักราช ๒๔๗๗”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๗ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ เงินค่านางจำนวน พ.ศ. ๒๔๗๗ ห้างฟางลอย
และคอคอนันให้คงเก็บตามอัตราที่ลดเหมือน พ.ศ. ๒๔๗๖
กล่าวคือเรียกเก็บโดยพิกัตต่อไป

นาคูโค

นาเอก	ไร่ละ ๕๐ สตางค์	งานละ ๑๒ สตางค์
นาโท	ไร่ละ ๔๐ สตางค์	งานละ ๑๐ สตางค์
นาตรี	ไร่ละ ๓๐ สตางค์	งานละ ๗ สตางค์
นาจัตวา	ไร่ละ ๒๐ สตางค์	งานละ ๕ สตางค์
นาเบญจ	ไร่ละ ๑๕ สตางค์	งานละ ๓ สตางค์

นาฟางลอย

นาเอก	ไร่ละ ๖๐ สตางค์	งานละ ๑๕ สตางค์
นาโท	ไร่ละ ๕๐ สตางค์	งานละ ๑๒ สตางค์
นาตรี	ไร่ละ ๔๐ สตางค์	งานละ ๑๐ สตางค์
นาจัตวา	ไร่ละ ๓๐ สตางค์	งานละ ๗ สตางค์
นาเบญจ	ไร่ละ ๒๐ สตางค์	งานละ ๕ สตางค์

ประกาศมาณวันที่ ๑๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ
ลดอัตราเก็บเงินอากรสวนใหญ่
พุทธศักราช ๒๕๗๗

นริศรานุกัตติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาตั้งวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรลดอัตราเก็บเงินอากรสวนใหญ่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลดอัตราเก็บเงินอากรสวนใหญ่ พุทธศักราช ๒๕๗๗”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๗๗ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ การเก็บเงินอากรสวนใหญ่จำนวน พ.ศ. ๒๔๗๗ ให้เก็บเฉพาะตามรายการและอัตราที่ลดลง ดังปรากฏในบัญชีข้างท้ายนี้เท่านั้น

มาตรา ๔ ต้นผลไม้ใดที่ยังไม่ได้ขนาดต้องด้วยพิกัดแต่หากมีผลแล้ว ให้เรียกเก็บอากรโดยอัตราอย่างเดียวกับต้นผลไม้ที่ต้องด้วยพิกัด

มาตรา ๕ การเก็บเงินอากรสวนใหญ่จำนวน พ.ศ. ๒๔๗๗ เฉพาะมะพร้าวและมะปรางในจังหวัดชลบุรีนั้น ให้เก็บลดลงครึ่งหนึ่งของอัตราในบัญชีข้างท้ายนี้

ประกาศมาณวันที่ ๑๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา
นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๑ วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

อัตราเงินอากรสวนใหญ่

รายชื่อต้นไม้	จำนวน	เงินอากร สตางค์
ทุเรียน มังคุด	ต้นละ	๕๐
ลางสาด มะม่วง มะปราง	ต้นละ	๖
มะพร้าว	ต้นละ	๔
มะขาม	ต้นละ	๓
มะพร้าวหุ้มสั้	ต้นละ	๒
หมากทุกชนิด (แต่หมากเล็กให้ยกเว้น ไม้เก็บภาษี)		
สะท่อน		
เงาะ ลิ้นจี่	ต้นละ	๑
ลำไย		
มะตม		
ฝรั่ง		
มะไฟ		
สาเก		

รายชื่อต้นไม้	จำนวน	เงินอุดร
		สตางค์
ขนุน ละมุด ชมพูทุกชนิด พุทรา มะขวิด	ต้นละ	๑

๕๕

สำนักหอสมุด

๔๗๔

พระราชบัญญัติ
ลดอัตราเก็บเงินภาษีค่าที่ไร้อ้อย
พุทธศักราช ๒๔๗๗

นริศรานุวัตติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาตั้งวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรลดอัตราเก็บเงินภาษีค่าที่ไร้อ้อย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลดอัตราเก็บเงินภาษีค่าที่ไร้อ้อย พุทธศักราช ๒๔๗๗”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๗ เป็นต้นไป

๔๗๕

มาตรา ๓ เงินภาษีค่าที่ไร้อ้อยสำหรับปีพุทธศักราช
๒๔๗๗ นั้น ให้คงเก็บตามอัตราที่ลดเหมือน พ.ศ. ๒๔๗๖
ประกาศมาเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา
นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๘ มีนาคม หน้า ๑๐๐๑)

๔๗๖

พระราชบัญญัติ
ลดอัตราเก็บเงินอากรสวนจาก
พุทธศักราช ๒๔๗๗

นริศรานุวัดติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาตั้งวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่าสมควรลดอัตราเก็บเงินอากรสวนจาก

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลดอัตราเก็บเงินอากรสวนจาก พุทธศักราช ๒๔๗๗”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๗ เป็นต้นไป

๔๗๓

มาตรา ๓ เงินอากรสวนจากสำหรับปีพุทธศักราช ๒๔๗๗
นั้น ให้คงเก็บตามอัตราที่ลดเหมือน พ.ศ. ๒๔๗๖ กล่าวคือ
เรียกเก็บเพียงไร่ละหกสตางค์

ประกาศมาณวันที่ ๑๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา
นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๘ มีนาคม หน้า ๑๐๐๓)

ประกาศกระทรวงเศรษฐกิจ
กำหนดการรับจดทะเบียนสหกรณ์

อาศัยความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พุทธศักราช ๒๔๗๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจขอประกาศว่า ในเวลานี้ได้ให้นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ชนิดที่ห้ามมิให้เฉลี่ยกำไร ประเภทยาทุน ให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อใช้ในการเพาะปลูก และบุคคลที่จะรวบรวมกันตั้งเป็นสหกรณ์นั้น ต้องเป็นบุคคลจำพวกที่มีอาชีพในการทำนาเป็นส่วนใหญ่ ทั้งต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตต์ท้องที่ อำเภอนนทบุรี จังหวัดสระบุรี เพิ่มขึ้นจากแดนที่ได้ประกาศไว้แล้วแต่เดิม

กระทรวงเศรษฐกิจ

ประกาศมาณวันที่ ๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๘ มีนาคม หน้า ๑๐๐๖)

พระราชบัญญัติ

มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง

พุทธศักราช ๒๔๗๖

นริศรานุวัดติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาตั้งวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า เมื่อได้มีการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญแล้ว ก็เป็นการสมควรที่จะรีบจัดบำรุง การศึกษาวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองให้ได้ระดับมหาวิทยาลัยในอารยะประเทศ และให้แพร่หลายยิ่งขึ้นโดยเร็ว จึงเป็นการสมควรที่จะจัดตั้งมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองขึ้นเป็นพิเศษ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นมหาวิทยาลัยหนึ่งเรียกว่า “มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง” มีหน้าที่จัดการศึกษาวิชากฎหมาย วิชาการเมือง วิชาเศรษฐศาสตร์และบรรดาวิชาอื่น ๆ อันเกี่ยวกับวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง

มาตรา ๕ ให้โอน คณะนิติศาสตร์ และรัฐศาสตร์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตลอดจนทรัพย์สินและงบประมาณของคณะเหล่านั้นมาขึ้นต่อมหาวิทยาลัยนี้ ก่อนวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๗

มาตรา ๖ มหาวิทยาลัยนี้อาจแบ่งเป็นคณะต่าง ๆ ตามที่ได้มีข้อบังคับของมหาวิทยาลัยกำหนดไว้

- มาตรา ๗ มหาวิทยาลัยนี้ให้เป็นนิติบุคคล
- ในส่วนการเงินนั้นอาจจะมีรายได้ต่าง ๆ อีกดังนี้
- (๑) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
  - (๒) เงินค่าเล่าเรียน ค่าสอบไล่และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย
  - (๓) เงินค่าบำรุงของนักเรียนเก่า

ส่วนที่ ๑

ระเบียบธุรการทั่วไปและธุรการในคณะต่างๆ

หมวดที่ ๑

ธุรการทั่วไป

มาตรา ๘ ให้มหาวิทยาลัยนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ ผู้ประศาสน์การมหาวิทยาลัย คณะบดีของคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัย เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กับกรรมการโดยคุณวุฒิซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้นโดยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรเป็นจำนวนไม่เกินกว่าจำนวนกรรมการโดยตำแหน่ง

มาตรา ๙ ให้นายกรัฐมนตรีเป็นนายกกิตติมศักดิ์ของ
คณะกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการเป็นนายก
คณะกรรมการ และ ผู้ประศาสน์การ มหาวิทยาลัยเป็น
อุปนายกคณะกรรมการโดยตำแหน่ง และเลขาธิการมหา
วิทยาลัยเป็นเลขาธิการคณะกรรมการโดยตำแหน่ง

มาตรา ๑๐ ให้กรรมการโดยคุณวุฒิดำรงอยู่ในตำแหน่ง
สองปี เว้นแต่จะได้ถูกแต่งตั้งในตำแหน่งนั้นต่อไปอีกคราว
ละสองปี

มาตรา ๑๑ คณะกรรมการมหาวิทยาลัยมีหน้าที่ดังนี้

- (๑) ควบคุมและรักษาระเบียบการในมหาวิทยาลัย
- (๒) จัดหาวิธีการอันจะยังการศึกษาของมหาวิทยาลัย
ให้เจริญยิ่งขึ้น
- (๓) จัดวางหลักสูตร ระเบียบข้อบังคับอื่น ๆ ของ
มหาวิทยาลัย

(๔) จัดตั้งงบประมาณของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการมหาวิทยาลัยประชุมกัน
อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง ให้นายกเป็นผู้กำหนดวัน
ประชุม ถ้ากรรมการคนใดคนหนึ่งร้องขอให้คณะกรรมการ

มหาวิทยาลัยประชุมเพื่อถกพิจารณาอย่างหนึ่งอย่างใด ก็ให้นายก
จัดการเรียกประชุมคณะกรรมการ

มาตรา ๑๓ ในการประชุมต้องมีกรรมการมาประชุม
อย่างน้อยครั้งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์
ประชุมได้

มาตรา ๑๔ การลงมติให้ ถ้อยคำเสียงข้างมากเป็น
ประมาณ ถ้าในการลงมตินั้นมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้
นายกออกคะแนนเสียงเพิ่มขึ้นหนึ่งคะแนนเพื่อชขาด

มาตรา ๑๕ ถ้านายกมาเป็นประธานไม่ได้ก็ให้อุปนายก
เป็นประธานแทน ถ้าอุปนายกมาไม่ได้ก็ให้กรรมการเลือก
ตั้งกรรมการคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานชั่วคราวเฉพาะการประชุม
คราวนั้น

มาตรา ๑๖ ผู้ประศาสน์การมหาวิทยาลัยนั้น จะได้ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้นโดยคำแนะนำของสภาผู้แทน
ราษฎรจากผู้ที่มีคุณวุฒิตั้งต่อไปนี้

(๑) ได้ปริญญาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาเอกในวิชาประเภท
หนึ่งประเภทใดที่เกี่ยวกับวิชาธรรมชาติและกรรมศาสตร์และการเมือง หรือ

ครุฑ (๒) ได้ทำการสอนวิชาในมหาวิทยาลัยหรือในโรงเรียน
ชั้นสูงของกระทรวงหนึ่ง กระทรวงใดในประเทศสยามมาไม่
ต่ำกว่าห้าปี

มาตรา ๑๗ ผู้ประศาสน์การมหาวิทยาลัยมีเลขาธิการ
มหาวิทยาลัย นายหนึ่งเป็นผู้ช่วยในฝ่ายธุรการ และมี
พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติกิจการงานตามสมควร

มาตรา ๑๘ ผู้ประศาสน์การมหาวิทยาลัยมีหน้าที่ดังนี้

(๑) ควบคุมดูแลการศึกษาในมหาวิทยาลัยให้เป็นไป
ตาม พระราชบัญญัติ และ ข้อบังคับ ของ คณะ กรรมการ มหา
วิทยาลัย

(๒) รับผิดชอบให้ความเห็นแก่คณะดี

(๓) ควบคุมดูแลการเงิน และการพัสดุของมหาวิทยาลัย

(๔) เป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัยในกิจการทุกประเภท

(๕) รักษาวินัยของมหาวิทยาลัย

(๖) แต่งตั้ง ถอดถอน พนักงาน ของ มหาวิทยาลัย ตาม
ระเบียบ

หมวดที่ ๒

รุกรการในคณะต่าง ๆ

มาตรา ๑๘ กิจการในคณะหนึ่ง ๆ ของมหาวิทยาลัยนั้น ให้อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของคณบดี ซึ่งคณะกรรมการมหาวิทยาลัยจะได้ตั้งขึ้น จากบุคคล ผู้มีคุณวุฒิ เช่นเดียวกับผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ เป็นผู้ประศาสน์การมหาวิทยาลัย ตั้งที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๖

มาตรา ๒๐ คณบดีมีเลขาธิการนายหนึ่งเป็นผู้ช่วยฝ่ายรุกรการ และมีพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติกรงานตามสมควร

มาตรา ๒๑ คณบดีมีหน้าที่ดังนี้

- (๑) เป็นผู้แทนของคณะ
- (๒) ควบคุมกิจการฝ่ายรุกรการของคณะ
- (๓) ปฏิบัติการตามข้อตกลงของคณะกรรมการประจำมหาวิทยาลัย และบทบัญญัติต่าง ๆ เพื่อให้การสอนและหลักสูตรการสอบดำเนินไปโดยเรียบร้อย
- (๔) รายงานให้ผู้ประศาสน์การมหาวิทยาลัยทราบในเหตุการณ์ต่าง ๆ อันเกิดขึ้นในคณะ
- (๕) รักษาวินัยภายในคณะ

มาตรา ๒๒ ในคณะหนึ่งให้มีคณะกรรมการประจำคณะ
มีหน้าที่ดังนี้

(๑) จัดทำงบประมาณของคณะแล้วเสนอต่อคณะกรรมการประจำมหาวิทยาลัย

(๒) รับผิดชอบ ให้ความเห็นแก่คณบดีในกิจการ
ของคณะ

มาตรา ๒๓ คณะกรรมการประจำคณะประกอบด้วย
คณบดี

ผู้สอนในคณะนั้น

เลขานุการคณบดี

คณบดีเป็นประธานและเลขานุการคณบดีเป็นเลขานุการ
คณะกรรมการประจำคณะนั้นโดยตำแหน่ง

มาตรา ๒๔ การประชุม องค์กรประชุม การลงมติ และ
การตั้งประธานชั่วคราว ให้ใช้บทบัญญัติในมาตรา ๑๒, ๑๓,
๑๔, ๑๕. โดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การศึกษาในมหาวิทยาลัย

มาตรา ๒๕ ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ๓ ชั้น

มาตรา (๑) ปริญญาตรี ผู้ได้ปริญญานี้เรียกว่า “ธรรมศาสตร์มหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ธ.บ.”

(๒) ปริญญาโท ก) ผู้ได้ปริญญานี้ในทางนิติศาสตร์เรียกว่า “นิติศาสตร์มหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “น.ม.”

ข) ผู้ได้ปริญญานี้ในทางรัฐศาสตร์เรียกว่า “รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ร.ม.”

ค) ผู้ได้ปริญญานี้ในทางเศรษฐศาสตร์เรียกว่า “เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศ.ม.”

ง) ผู้ได้ปริญญานี้ในทางการทูตเรียกว่า “มหาบัณฑิตทางการทูต” ใช้อักษรย่อ “ท.ม.”

(๓) ปริญญาเอก ก) ผู้ได้ปริญญานี้ในทางนิติศาสตร์เรียกว่า “นิติศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “น.ด.”

ข) ผู้ได้ปริญญานี้ในทางรัฐศาสตร์เรียกว่า “รัฐศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ร.ด.”

ค) ผู้ได้ปริญญานี้ในทางเศรษฐศาสตร์เรียกว่า “เศรษฐศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศ.ด.”

ง) ผู้ได้ปริญญานี้ในทางการทูตเรียกว่า “ดุษฎีบัณฑิตทางการทูต” ใช้อักษรย่อ “ท.ด.”

มาตรา ๒๖ การศึกษาชั้นปริญญาตรี ผู้ศึกษาจำต้องเรียนวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป (ธรรมศาสตร์) ธรรมนุญศาลยุติธรรม กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายการเลือกตั้ง กฎหมายปกครอง กฎหมายอาชญา กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีอาชญา วิธีพิจารณาคความแพ่ง วิธีพิจารณาคความอาชญา กฎหมายลักษณะล้มละลาย กฎหมายลักษณะพยานและจิตตวิทยา ลัทธิเศรษฐกิจ เศรษฐศาสตร์ กฎหมายการคลัง และระเบียบวิธีปฏิบัติราชการของเทศบาลเมือง ตามที่มหาวิทยาลัยจะกำหนดให้เลือก และวิชาอื่นซึ่งมหาวิทยาลัยจะกำหนดเพิ่มเติม

มาตรา ๒๗ การศึกษาชั้นปริญญาโทนั้น ผู้ศึกษาจำต้องเรียนวิชาตามประเภทต่าง ๆ ที่ตนสมัคร คือ

(๑) ปริญญาโทในทางนิติศาสตร์ เรียนวิชา ประวัติศาสตร์กฎหมาย อาชญาวิทยา กฎหมายอาชญาพิสดาร กฎหมายแพ่งและพาณิชย์พิสดาร กฎหมายของประเทศแองโกลแซกซอน กฎหมายของประเทศที่ใช้ประมวลกฎหมาย การฝึกหัดในทางอรรถคดี และวิชาอื่น ๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยจะกำหนดเพิ่มเติม

(๒) ปริญญาโทในทางรัฐศาสตร์ เรียนวิชา ประวัติศาสตร์ การปกครอง กฎหมายปกครองพิสดาร กฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายการเลือกตั้งพิสดาร อาชญาวิทยา วิทยาศาสตร์การคลัง การทะเบียนและสถิติพยากรณ์ ความรู้ทั่วไปในการสาธารณสุขและสาธารณสุขการ ความรู้ทั่วไปในการศึกษา ศาสนาและศิลปากร ความรู้ทั่วไปในการพาณิชย์ คมนาคม เกษตร อุตสาหกรรม โยธา วิทยาศาสตร์ การฝึกหัดงานในทบวงการเมืองของรัฐบาล หรือ การฝึกหัดงานในที่อื่นซึ่งมหาวิทยาลัยจะกำหนด และวิชาอื่น ๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยจะกำหนดเพิ่มเติม

(๓) ปริญญาโทในทางเศรษฐศาสตร์ เรียนวิชา ประวัติศาสตร์ลัทธิเศรษฐกิจ เศรษฐศาสตร์พิสดาร กฎหมายอุตสาหกรรม การทะเบียนและสถิติพยากรณ์ กฎหมายกรรมกร วิทยาศาสตร์การคลังและกฎหมายการคลัง การธนาคารและเครดิตสถาน การบัญชี ความรู้ทั่วไปในการสาธารณสุขและสาธารณสุขการ ความรู้ทั่วไปในเทคนิค การพาณิชย์ คมนาคม เกษตร อุตสาหกรรม โยธา วิทยาศาสตร์ การฝึกหัดงานในทบวงการเมืองของรัฐบาล หรือ

การฝึกหัดงานในท้องถิ่นซึ่งมหาวิทยาลัยจะกำหนด และวิชา
อื่น ๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยจะกำหนดเพิ่มเติม

(๔) ปริญญาโทในทางการทูต เรียนวิชา ประวัติศาสตร์
การเกี่ยวพันระหว่างประเทศ กฎหมายระหว่างประเทศ
พิสดาร สัญญาทางพระราชไมตรีระหว่างสยามกับต่างประเทศ
สันนิบาตชาติ ข้อตกลงระหว่างประเทศสมัยปัจจุบัน การ
เศรษฐกิจระหว่างประเทศ กฎหมายการปกครองเมืองชั้น
ของต่างประเทศ มารยาตและการสมาคมกับคนต่างประเทศ
สุนทรพจน์และท่วงที ภาษาฝรั่งเศส และอังกฤษ ซึ่งรู้ดีหนึ่ง
ภาษา รู้ปานกลางหนึ่งภาษา การฝึกหัดทำงานในกระทรวง
การต่างประเทศในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าประจำแผนกหรือการ
ฝึกหัดในท้องถิ่นซึ่งมหาวิทยาลัยจะได้กำหนดให้ และวิชาอื่น ๆ
ซึ่งมหาวิทยาลัยจะกำหนดเพิ่มเติมอีก

มาตรา ๒๘ การศึกษาชั้นปริญญาเอกนั้น ผู้ศึกษาจำต้อง
เรียนวิชาตามประเภทต่าง ๆ ที่คนสมัคร คือ

(๑) ปริญญาเอก ในทางนิติศาสตร์ มีการค้นตำรา
กฎหมายภาษาอังกฤษ การค้นตำรากฎหมายภาษาฝรั่งเศส
การแต่งตำรากฎหมายภาษาไทย

(๒) ปริญญาเอก ในทางรัฐศาสตร์ มี การคั่นตำรา
รัฐศาสตร์ภาษาอังกฤษ การคั่นตำราวิชารัฐศาสตร์ภาษาฝรัง
เศส การแต่งตำรารัฐศาสตร์ภาษาไทย

(๓) ปริญญาเอก ในทางเศรษฐศาสตร์ มี การคั่นตำรา
เศรษฐศาสตร์ภาษาอังกฤษ การคั่นตำราเศรษฐศาสตร์ภาษา
ฝรังเศส การแต่งตำราเศรษฐศาสตร์ภาษาไทย

(๔) ปริญญาเอกในทางการทูต มี การคั่นตำราการทูต
ภาษาอังกฤษ การคั่นตำราการทูตภาษาฝรังเศส การแต่ง
ตำราการทูตภาษาไทย

มาตรา ๒๕ หลักสูตรสำหรับปริญญาชั้นหนึ่ง ๆ นั้น ให้
มหาวิทยาลัยกำหนดออกเป็นภาคต่าง ๆ ในภาคหนึ่ง ๆ ให้
แยกออกเป็นลักษณะต่าง ๆ ถ้าวิชาใดมีปริมาณหรือคุณภาพ
มากจะแยกวิชานั้นออกเป็นหลายลักษณะก็ได้ ผู้ศึกษาจะ
ต้องสอบวิชาให้สำเร็จในภาคหนึ่งแล้วจึงจะมีสิทธิสอบใน
ภาค ๒ และภาคต่อ ๆ ไปตามลำดับ แต่ในภาคหนึ่ง ๆ นั้น
ผู้ศึกษามีสิทธิที่จะแยกสอบเป็นลักษณะต่าง ๆ ได้ และ
เมื่อสอบไล่ได้ลักษณะใดแล้วก็ไม่ต้องสอบลักษณะนั้นซ้ำอีก
สำหรับปริญญาชั้นนั้น ๆ

การสอบไล่ให้มีปีละสองครั้งเป็นอย่างน้อย

การศึกษาชั้นปริญญาโทและปริญญาเอกนั้น ผู้ใดได้
ศึกษาวิชาในประเภทหนึ่งแล้ว จะเข้าเรียนในประเภทอื่น
มหาวิทยาลัยอาจยกเว้นวิชาลักษณะเดียวกับที่ผู้นั้นสอบไล่ได้
ไว้แล้ว

มาตรา ๓๐ การสอบไล่ใหม่ได้ทั้งสอบเขียนและสอบ
ปากเปล่า หรือปากเปล่าอย่างเดียวตามที่มหาวิทยาลัยจะ
ได้มีข้อบังคับกำหนดไว้

การสอบเขียนนั้น ให้กรรมการสอบไล่กำหนดหัวข้อให้ผู้
สอบไล่เรียบเรียงแต่งเรื่องตามหัวข้อนั้น และให้มหาวิทยาลัย
กำหนดด้วยทกกฎหมาย หนังสือ และเอกสารใดซึ่งยอมให้
ผู้สอบไล่ค้นดูได้ในที่สอบไล่เพื่อประกอบการแต่งเรื่องนั้น

การสอบปากเปล่านั้น ให้กรรมการซักถามผู้สอบไล่
โดยมีวัตถุประสงค์จะทราบว่าผู้สอบไล่ได้มีความรู้ลึกซึ้งใน
วิชานั้นปานใด และจะแสดงได้ทันทีตามที่สมควรหรือไม่
มหาวิทยาลัยจะกำหนดด้วยทกกฎหมาย หนังสือ และเอกสาร
ใด ซึ่งยอมให้ผู้สอบไล่ค้นดูได้ในที่สอบไล่บ้างหรือไม่เลย
ก็ได้ตามชนิดของวิชาที่สอบไล่

มาตรา ๓๑ การสอบปากเปล่านั้น มหาวิทยาลัยอาจอนุญาตให้มหาชน เข้ามาฟัง การสอบก็ได้ เมื่อปฏิบัติตามข้อ บังคับและระเบียบของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๒ คณะสอบไล่นั้น ให้แสดงและประกาศ ไว้โดยเปิดเผยและโดยเร็วที่สุด

มาตรา ๓๓ ค่าใช้จ่ายของ กรรม การสอบไล์ในผล แห่ง การสอบไล์ให้ถือว่าที่สุด

มาตรา ๓๔ นอกจากผู้ที่เรียนเพื่อจะสอบไล์แล้ว มหา วิทยาลัยจะออกข้อบังคับ อนุญาตให้มีผู้ฟัง การสอนโดยไม่มี สิทธิจะเข้าสอบไล์ก็ได้

มาตรา ๓๕ คณะ กรรมการ มหาวิทยาลัย อาจให้ปริญญา อันหนึ่งอันใดเป็นปริญญาเกิตติมศักดิ์แก่ผู้หนึ่งผู้ใดโดยไม่ต้อง สอบไล์ตามหลักสูตรก็ได้ เมื่อผู้นั้นมีคุณวุฒิตามที่กำหนดไว้ ในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๖ นอกจาก การ เรียน เพื่อ สอบไล์ได้ปริญญา มหาวิทยาลัยอาจจัดให้มีการสอบไล์ เพื่อได้ใบสุทธหรือ ประกาศนียบัตรอื่นก็ได้

มาตรา ๓๗ ผู้สมัครเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยเพื่อได้รับ
ปริญญาบัตรนั้นจะต้องมีคุณสมบัติและพื้นความรู้ดังนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบเจ็ดปีบริบูรณ์ แต่มหาวิทยาลัย
อาจยกเว้นให้แก่ผู้ที่มีอายุต่ำกว่าสิบเจ็ดปีบริบูรณ์เข้าเรียนได้
เมื่อผู้นั้นสอบไล่ได้ชั้นมัธยมบริบูรณ์ของกระทรวงธรรมการ

(๒) มีความประพฤติเรียบร้อย ซึ่งต้องมีผู้รับรองหนึ่ง
คน ผู้รับรองนั้นจะต้องเป็นเนติบัณฑิต หรือผู้สำเร็จการศึกษา
จากโรงเรียนข้าราชการพลเรือน หรือผู้สำเร็จการศึกษาจาก
คณะนิติศาสตร์ และรัฐศาสตร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
หรือผู้ที่ได้ปริญญาใด ปริญญาหนึ่ง แห่งมหาวิทยา ลัย ธรรม
ศาสตร์และการเมืองนี้ หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือ
ข้าราชการตั้งแต่ชั้นประจำแผนกขึ้นไป

(๓) สอบไล่ได้มัธยม บริบูรณ์ของ กระทรวงธรรมการ
หรือสอบความรู้เบื้องต้นของมหาวิทยาลัยนี้ได้ หรือสอบ
ความรู้อย่างอื่นอันมหาวิทยาลัยยอมเทียบให้เท่ากับวิทย์ฐานะ
ดังกล่าวข้างต้น

ภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศพระราชบัญญัตินี้
ให้ผ่อนผันแก่ผู้ที่ไม่ได้สอบไล่ความรู้ได้ ดังกล่าวข้างต้นสมัคร
เข้าเรียน ได้เมื่อผู้นั้นมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 (๒) ผู้แทนตำบล
 (๓) ผู้ที่เป็นข้าราชการในวันประกาศพระราชบัญญัติ
 ฉบับนี้ ซึ่งผู้บังคับบัญชารับรองว่ามีความชำนาญในราชการ
 เป็นพิเศษความรู้เพียงพอที่จะเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยได้

(๔) ผู้ที่เคยเป็นนักเรียนของโรงเรียนกฎหมายกระทรวง
 ยุติธรรม และผู้ที่เคยเป็นนักเรียนของโรงเรียนข้าราชการ
 พลเรือน หรือคณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์แห่งจุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย แต่ได้ออกจากสถานศึกษาเหล่านั้นไปก่อนเรียน
 สำเร็จโดยไม่มีความผิด

(๕) ทนายความชั้นที่ ๒

(๖) ผู้ซึ่งได้รับสิทธิให้เข้าศึกษาในแผนกนิติศาสตร์
 ได้ตาม ข้อ บังคับที่ ๕ อยู่ใน ขณะ ที่ ประกาศ พระราช บัญญัติ
 ฉบับนี้

มาตรา ๓๘ ผู้ที่เรียนในสถานศึกษาต่าง ๆ ที่จะโอนมา
 ขึ้นมหาวิทยาลัยนี้สอบ ได้วิชาลักษณะใด ซึ่งมหาวิทยาลัย
 วินิจฉัยว่า วิชานั้น ๆ มีวิทยฐานะพอกับวิชาหลักสูตรใหม่
 แล้ว ให้ยกเว้นไม่ต้องเรียนวิชาลักษณะนั้น

มาตรา ๓๘ ผู้ที่ได้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรจากสถานศึกษาในสยามหรือต่างประเทศซึ่งมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยนี้ ก็ให้ผ่อนผันเข้าศึกษาปริญญาโทได้ทันที แต่ก่อนที่จะผ่อนผันมหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีการสอบไล่เฉพาะวิชาที่ผู้นั้นยังมีได้เรียนได้

ส่วนการเรียนชั้นปริญญาโทนั้น ถ้าหลักสูตรกำหนดให้มีการเรียนวิชา กฎหมายหรือขนบธรรมเนียมแบบแผนของต่างประเทศด้วยแล้ว ผู้ใดได้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรของประเทศนั้น มหาวิทยาลัยอาจยกเว้นวิชานั้น ๆ ให้แก่ผู้นั้นได้

ส่วนที่ ๓

ผู้สอนมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๐ ผู้ที่จะสอนในมหาวิทยาลัยแบ่ง เป็นชนิดสามัญและวิสามัญ

(๑) ผู้สอนจะชนิดสามัญแบ่งเป็นสองชั้นดังนี้

๑. ศาสตราจารย์สามัญ
๒. รองศาสตราจารย์สามัญ

(๒) ผู้สอนจะชนิดวิสามัญแบ่งเป็น ๓ ชั้น ดังนี้

๑. ศาสตราจารย์วิสามัญ

๒. รองศาสตราจารย์วิสามัญ

๓. ผู้บรรยาย

มาตรา ๔๑ ศาสตราจารย์วิสามัญนั้นคือผู้ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้นจากบุคคลที่ได้เป็นรองศาสตราจารย์วิสามัญมาก่อน มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปี

มาตรา ๔๒ รองศาสตราจารย์วิสามัญนั้นคือผู้ที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้นจากบุคคลที่ได้รับปริญญาเอก (สามัญหรือกิตติมศักดิ์) ของมหาวิทยาลัยนี้ และสอบแข่งขันวิชาชั้นรองศาสตราจารย์ได้

มาตรา ๔๓ ศาสตราจารย์ หรือ รองศาสตราจารย์วิสามัญนั้นคือผู้ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้นจากบุคคลที่ได้รับปริญญาต่างประเทศไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาเอก หรือผู้ที่ได้ทำการตรวจค้นหรือกระทำการอย่างใดในสยามหรือต่างประเทศ ซึ่งคณะกรรมการมหาวิทยาลัยได้สอบสวนความรู้เห็นเป็นที่พอใจว่าชำนาญในวิชาที่จะสอนนั้นแล้ว

มาตรา ๔๔ ผู้บรรยายนั้นได้แก่บุคคลใด ๆ ซึ่งคณะกรรมการมหาวิทยาลัยได้สอบสวนความรู้แล้ว ตั้งให้บรรยายวิชาใด ๆ ในมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๕ ผู้ที่เป็นศาสตราจารย์ หรือรองศาสตราจารย์
อยู่แล้วในเวลานี้^{๕๕} กงให้^{๕๖} เป็นศาสตราจารย์ หรือรองศาสตรา
จารย์สามัญ

ส่วนที่ ๔

วินัยนิสิตมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๖ วินัยของนิสิตมหาวิทยาลัยและการลงโทษ
ฐานผิดวินัยให้^{๕๗} เป็นไป ตาม ระเบียบ และ ข้อบังคับ ของมหา
วิทยาลัย

ส่วนที่ ๕

อัตราค่าธรรมเนียมมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๗ ค่าธรรมเนียม ให้^{๕๘} เป็น ไปตาม ระเบียบและ
ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ประกาศมาณวันที่ ๑๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ
ลดอัตราเก็บเงินภาษีไร่ยาสูบ
พุทธศักราช ๒๔๗๗

นริศรานุวัดติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาออกวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรลดอัตราเก็บเงินภาษีไร่ยาสูบ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลดอัตราเก็บเงินภาษีไร่ยาสูบ พุทธศักราช ๒๔๗๗”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๗ เป็นต้นไป

๕๐๐

มาตรา ๓ เงินภาษีโรยยาสูบสำหรับปีพุทธศักราช ๒๕๗๗
นั้น ให้คงเก็บตามอัตราที่ลดเหมือน พ.ศ. ๒๕๗๖

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๐ มีนาคม หน้า ๑๐๒๗)

พระราชบัญญัติ
ลดอัตราเก็บเงินภาษีต้นตาลโตนต
พุทธศักราช ๒๕๗๗

นริศรานูวัตติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรลดอัตราเก็บเงินภาษีต้นตาลโตนต

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลดอัตราเก็บเงินภาษีต้นตาลโตนต พุทธศักราช ๒๕๗๗”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๗๗ เป็นต้นไป

๕๐๒

มาตรา ๓ เงินภาษีต้นตาลโตนดสำหรับปีพุทธศักราช ๒๔๗๗ นั้น ให้คงเก็บตามอัตราที่ลดเหมือน พ.ศ. ๒๔๗๖ กล่าวคือ เรียกเก็บเพียงต้นละสี่สองสตางค์

ประกาศมาณวันที่ ๑๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๐ มีนาคม หน้า ๑๐๒๕)

พระราชบัญญัติ

ลดอัตราเก็บเงินค่าที่สวนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
และจังหวัดชุมพร พุทธศักราช ๒๔๗๗

นริศรานุวัตติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาตั้งวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอภย-
เกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ
สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรลด
อัตราเงินค่าที่สวนที่จัดเก็บอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และ
จังหวัดชุมพร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ลดอัตราเก็บเงินค่าที่สวนในจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัด
ชุมพร พุทธศักราช ๒๔๗๗”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๗ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ เงินค่าที่สวนที่จัดเก็บอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดชุมพร สำหรับปีพุทธศักราช ๒๔๗๗ นั้น ให้คงเก็บตามอัตราที่ลดเหมือน พ.ศ. ๒๔๗๖ กล่าวคือ เรียกเก็บเพียงไร่ละสิบบแปดสตางค์

ประกาศมาณวันที่ ๑๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๐ มีนาคม หน้า ๓๐๓๑)

๕๐๕

พระธรรมนุญศาลยุติธรรมแก้ไขเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๕๗๖

นริศรานุวัตติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนุญศาลยุติธรรม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระธรรมนุญศาลยุติธรรมแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกมาตรา ๓๒ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ร.ศ. ๑๒๗ (พ.ศ. ๒๔๕๑) มาตรา ๒ แห่งประกาศแก่พระธรรมนูญข้าหลวงพิเศษ และตั้งศาลมณฑลพายัพและศาลมณฑลมหาสารคามตั้งแต่วันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๘ และประกาศตั้งตำแหน่งข้าหลวงพิเศษศาลยุติธรรมลงวันที่ ๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

มาตรา ๔ ให้เลิกศาลมณฑลและให้ศาลมณฑลแต่เดิมมีฐานะเป็นศาลจังหวัด กับให้ยุบตำแหน่งอธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑล

มาตรา ๕ ให้มีข้าหลวงยุติธรรมซึ่งจะได้ประกาศตั้งตามจำเป็นแก่ราชการ มีอำนาจเหมือนกับอธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลซึ่งจะได้ระบุไว้ในประกาศนั้น

มาตรา ๖ คดีซึ่งเกี่ยวกับบุคคลในบังคับต่างประเทศที่ต้องพิจารณาตามสัญญาทางพระราชไมตรี ให้พิจารณาใน

ศาลซึ่งมีอำนาจตามสัญญาทางพระราชไมตรีตามเดิม

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

พระธรรมนูญศาลยุติธรรม ร.ศ. ๑๒๗

มาตรา ๓๒ ข้าหลวงพิเศษจัดการศาลหัวเมืองมีอำนาจบังคับ

ผู้พิพากษาในหัวเมือง เรื่องการจัดศาลและการพิจารณาพิพากษา
คดี เมื่อผู้พิพากษาเห็นสมควรแล้ว มีอำนาจขอให้ข้าหลวงพิเศษ
ออกคำสั่งขนเบนตายนอกชวชนอกชวเช่นชื่อข้าหลวงพิเศษนั้น ๆ ได้
คำสั่งของข้าหลวงพิเศษตงทใดกล่าวมาแต่ก่อนให้เดีนาบตี
กระทรวงยุติธรรม มีอำนาจยกถอนได้

ประกาศแก่พระธรรมนูญข้าหลวงพิเศษและตงคัดมณฑลพายัพ

และคัดมณฑลมหาสารบุรี พ.ศ. ๒๔๕๘

มาตรา ๒ ให้ใช้ข้อความซึ่งกล่าวต่อไปนแทนพระธรรมนูญ

มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ ว่า มาตรา ๒๘ ข้าหลวงพิเศษคัด

ยุคศิขรมนั้น เป็นผู้ พพากษาฝ่ายตุลาการอินได้มีพระบรมราช
 โองการตั้งให้เป็นข้าหลวงพิเศษ มีอำนาจพิจารณาพิพากษาบังคับ
 อรรถคดีแพ่งกรณี ขาญาและตรวจตราระเบียบราชการศาล
 แนะนำครอบงำผู้ พพากษาตุลาการได้ทั่วทุกหัวเมืองมณฑลในพระราช
 อาณาจักร ฯ มาตรา ๒๘ ข้าหลวงพิเศษศาลยุคศิขรม มีอำนาจ
 พิจารณาพิพากษาบังคับคดีหรือตรวจจัดการศาลในหัวเมือง
 มณฑลโดยได้รับท้องตราเดิมนับตั้งเจ้ากระทรวงยุคศิขรมดำเนิน
 พระบรมราชโองการ คำแต่งตั้งให้เป็นข้าหลวงออกไปเป็นพิเศษ เพื่อ
 พิจารณาคดีคดีเฉพาะเรื่อง หรือตรวจตราบังคับคดีได้เฉพาะ
 ศาลแขวง ศาลเมือง ศาลมณฑล หรือจะมีได้ตองออกไปเอง
 แต่ให้มีอำนาจครอบงำการพิจารณาบังคับคดี หรือเฉพาะ
 ศาลเมืองหรือศาลมณฑลนั้นก็ได้ คดีซึ่งข้าหลวงพิเศษได้พิจารณา
 พพากษาพร้อมด้วยผู้ พพากษาคัดหนึ่งศาลใดรวมเป็นคณะตั้งแต่
 ๒ นายขึ้นไปนั้นห้ามมิให้ คัดความร้องอุทธรณ์ ให้เหตุเกิดตุล
 กระหม่อมถวายนฎีกาพิเศษ

ประกาศตั้งตำแหน่งข้าหลวงพิเศษศาลยุคศิขรม พ.ศ. ๒๔๗๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระปกเกล้า

เจ้าชายวชิร รมพระบรมราชโองการแต่งตั้งเหนือเกล้า ฯ ตั้งว่า

ทรงพระราชดำริว่า บัณฑิตสมควรจะตั้งตำแหน่งข้าหลวงพิเศษ
ศาลยุติธรรมชั้นไต่ประจํา เพื่อคําเนินการและตรวจตราศาล
ยุติธรรมทั้งหลาย ตามความในพระธรรมนูญศาลยุติธรรม
ให้โดยดัดอย่างเช่น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งคําแหน่งข้าหลวงพิเศษ
ศาลยุติธรรมชั้นไต่ประจํา ๓ คําแหน่ง และจะทรงเลือกสรรจาก
บรรดาศักดิ์พิพากษาในศาลยุติธรรมตงชั้นเป็นครั้งแรก

ข้าหลวงพิเศษศาลยุติธรรมซึ่งได้ตั้งขึ้นตามความในวรรคก่อน
นี้ ให้มีกำหนดเวลาย่อยในคําแหน่งตรวจดะ ๓ ปี เมื่อครบกำหนด
แล้วเป็นอันพ้นจากคําแหน่งไปเอง แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ตั้งซ้ำอีกก็ได้ ให้ข้าหลวงพิเศษศาลยุติธรรมนี้ มีอำนาจและหน้าที่
ภายในบังคับแห่งบทพระธรรมนูญศาลยุติธรรมตามที่เสนาบดี
กระทรวงยุติธรรมจะได้ออกทํางานตั้งไปนั้น

ให้เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมเป็นเจ้าหน้าที่จัดการให้สำเร็จ
ตลอดไปตามกระแสพระบรมราชโองการนี้

ประกาศมาณวันที่ ๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๕ มีนาคม หน้า ๓๐๓๓)

๕๑๐

พระราชบัญญัติ
พิทักษ์ตราภาษีศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ๑๐)

พุทธศักราช ๒๕๗๖

นริศรานูวัตติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาตั้งวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติพิทักษ์ตราภาษีศุลกากร พุทธศักราช ๒๕๖๕

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติพิทักษ์ตราภาษีศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๐) พุทธศักราช ๒๕๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เติมข้อความต่อไปนี้เป็นข้อ ๑๓ ของหมวด ๘ แห่งพระราชบัญญัติพิทักษ์อัตราภาษีศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๗๕

“๑๓. น้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันหยอดเครื่องที่ใช้ในการเติมเครื่องบิน ซึ่งได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ศุลกากรให้บินไปต่างประเทศ

อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจยกเว้นภาษีโดยวิธีคืนเงินภาษีที่สมควรให้แก่ผู้นำของเข้าสำหรับของที่เสียภาษีไว้แล้ว และพิสูจน์ให้เป็นที่พอใจของอธิบดีว่าของนั้นได้จำหน่ายและใช้ในกิจการอันได้ระบุไว้ในวรรคก่อน”

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ

ยกเว้นการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมหยุดการ
ทำเหมืองแร่ดิบทุกชั่วคราว

นริศรานุกัตติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรยกเว้นการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมหยุดการทำเหมืองแร่ดิบทุกชั่วคราวจากผู้ถือประทานบัตร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไป

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติยกเว้นการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมหยุดการทำเหมืองแร่ดิบทุกชั่วคราว พุทธศักราช ๒๕๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัติ^{๕๕}นี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัติ^{๕๕}นี้ ให้ยกเว้นการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมหยุดการทำเหมืองแร่ต่อบุคคลชั่วคราวตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติการทำเหมืองแร่ พุทธศักราช ๒๔๖๑ จากผู้ถือประทานบัตรที่ขอรับใบอนุญาตหยุดการทำเหมืองแร่ต่อบุคคลชั่วคราว

มาตรา ๔ ให้ยกเว้นการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมหยุดการทำเหมืองแร่ต่อบุคคลชั่วคราว ในระหว่างเวลาที่สิ้นสุดกำหนดการยกเว้นตามประกาศกระทรวงเกษตรราชการ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๓ กับวันใช้พระราชบัญญัติ^{๕๕}นี้จากผู้ถือประทานบัตร

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจมหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ^{๕๕}นี้

ประกาศมาณวันที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองเครื่องแบบลูกเสือและเครื่องแบบ
เจ้าหน้าที่ลูกเสือ พุทธศักราช ๒๔๗๖

นริศรานุวัดติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาตั้งวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปก
เกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ
สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรมีท
บัญญัติคุ้มครองเครื่องแบบลูกเสือและเครื่องแบบเจ้าหน้าที่
ลูกเสือ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้น
ไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
คุ้มครองเครื่องแบบลูกเสือและเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ลูกเสือ
พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บุคคลผู้ใดหรือพวกใดที่ไม่มีสิทธิแต่งตั้งด้วยเครื่องแบบลูกเสือหรือเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ดังที่กำหนดไว้ในข้อบังคับลักษณะปกครองลูกเสือหรือในพระราชกำหนด กฎ ข้อบังคับและบทบัญญัติอื่นใด บังอาจแต่งตั้งด้วยเครื่องแบบหรือแต่งตั้งเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้วนั้น กติ หรือผู้ใดจัดหรืออุดหนุนให้ผู้ที่ไม่มีสิทธิแต่งตั้งด้วยเครื่องแบบลูกเสือหรือเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ลูกเสือ แต่งตั้งด้วยเครื่องแบบหรือแต่งตั้งเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้วนั้น กติ ถ้าการกระทำที่ว่ามานี้ ประสงค์จะให้ปรากฏแก่คนทั้งหลายเชื่อถือเป็นลูกเสือหรือเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประกาศมาณวันที่ ๒๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

กฎกระทรวงการคลัง
ออกตามความในมาตรา ๓ แห่ง
พระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม
พุทธศักราช ๒๔๗๖
(ฉบับที่ ๒)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติ
ภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖ (ฉบับที่ ๒)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง จึงออกกฎให้ไว้ดังต่อไปนี้
ข้อ ๑ ให้กำหนดอัตราเก็บเงินค่าภาษีน้ำสุราที่ทำขึ้นใน
โรงต้มกลั่นสุราซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราช
บัญญัติภาษีชั้นใน จุดศักราช ๑๒๔๘ ที่ได้ทำการซื้อขายใน
ท้องที่ต่อไปนี้

- ก. จังหวัด (๑) พระนคร (๒) ชนบุรี (๓) นนทบุรี
(๔) สมุทรปราการ (๕) ราชบุรี (๖) ประจวบคีรีขันธ์
(๗) สมุทรสงคราม (๘) สมุทรสาคร (๙) เพ็ชรบุรี
(๑๐) กาญจนบุรี (๑๑) นครปฐม (๑๒) สุพรรณบุรี
(๑๓) นครศรีธรรมราช (๑๔) สงขลา (๑๕) พัทลุง
(๑๖) สุราษฎร์ธานี (๑๗) ชุมพร (๑๘) สตูล

(๑๕) บัตตानी (๒๐) ยะลา (๒๑) นราธิวาส (๒๒) ภูเก็ต
 (๒๓) พังงา (๒๔) กระบี่ (๒๕) ระนอง (๒๖) ตรัง
 รวม ๒๖ จังหวัดนี้ ให้เรียกเก็บภาษี ๒ บาท ๒๕ สตางค์ต่อ
 ๑ ลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ แต่ไม่น้อยกว่า ๖๓ สตางค์
 ต่อ ๑ ลิตรแห่งสุรา

ข. จังหวัด (๑) พระนครศรีอยุธยา (๒) อ่างทอง
 (๓) สิงห์บุรี (๔) สระบุรี (๕) ปทุมธานี (๖) นครสวรรค์
 (๗) ลพบุรี (๘) อุทัยธานี (๙) ชัยนาท (๑๐) ประจันบุรี
 (๑๑) ฉะเชิงเทรา (๑๒) นครนายก (๑๓) ชลบุรี
 (๑๔) จันทบุรี (๑๕) ตราด (๑๖) ระยอง (๑๗) นคร
 ราชสีมา (๑๘) มหาสารคาม (๑๙) สุรินทร์ (๒๐) ขุขันธ์
 (๒๑) อุบลราชธานี (๒๒) ร้อยเอ็ด (๒๓) ชัยภูมิ
 (๒๔) บุรีรัมย์ (๒๕) อุตรธานี (๒๖) ขอนแก่น (๒๗) เลย
 (๒๘) สกลนคร (๒๙) นครพนม (๓๐) หนองคาย
 (๓๑) เชียงใหม่ (๓๒) เชียงราย (๓๓) ลำปาง
 (๓๔) ลำพูน (๓๕) น่าน (๓๖) แพร่ (๓๗) แม่ฮ่องสอน
 (๓๘) พิชณุโลก (๓๙) พิจิตร (๔๐) อุตรดิตถ์
 (๔๑) สวรรคโลก (๔๒) กำแพงเพชร (๔๓) เพชรบูรณ์
 (๔๔) ตาก^{๒๕}รวม ๔๔ จังหวัดนี้ ให้เรียกเก็บภาษี ๑ บาทต่อ

๑ ลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ แต่ไม่น้อยกว่า ๒๘ สตางค์
ต่อ ๑ ลิตรแห่งสุรา

ข้อ ๒ ให้กำหนดอัตราเก็บเงินค่าภาษีเบียร์ที่ทำขึ้นใน
โรงทำเบียร์ที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติ
ภาษีชั้นใน จุลศักราช ๑๒๔๘ ซึ่งมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน
๗ ดีกรี ให้เรียกเก็บภาษี ๑๐ สตางค์ต่อ ๑ ลิตรแห่งสุรา

ข้อ ๓ ให้ใช้กฎนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๗
เป็นต้นไป

หอรัษฎากรพิพัฒน์

กฎให้ไว้เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๕ มีนาคม หน้า ๑๐๕๐)

พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร

พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรทวายเป็นที่ปรึกษาว่า เพื่อปฏิบัติการตามความในมาตรา ๗ แห่งประมวลกฎหมายอาชญาทหาร และเนื่องจากทหารบก ทหารเรือ ได้รวมเป็นกระทรวงเดียวกัน สมควรตราบทบัญญัติว่าด้วยวินัยทหารเสียใหม่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

หมวด ๑

บทเบ็ดเสร็จทั่วไป

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกกฎว่าด้วยขุทวินัยและการลงอาญา
ทหารบกฐาน ละเมิดขุทวินัย ลงวันที่ ๒๓ กันยายน
พุทธศักราช ๒๔๖๔ กฎเสนาบดีว่าด้วยอำนาจลงอาญาทหาร
เรือ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๖๕ และบรรดากฎ
ข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้
หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๒

ว่าด้วยวินัย

มาตรา ๔ วินัยทหารนั้น คือ การที่ทหารต้องประพฤติ
ตามแบบธรรมเนียมของทหาร

มาตรา ๕ วินัยเป็นหลักสำคัญที่สุดสำหรับทหาร เพราะ
ฉะนั้นทหารทุกคนจึงต้องรักษาโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ ผู้ใด
ฝ่าฝืนท่านให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิด

ตัวอย่างการกระทำผิดวินัยทหารมีดังต่อไปนี้

- ๑) ดื้อ ขัดขืน หลีกเลียง หรือละเลยไม่ปฏิบัติตาม
คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน
- ๒) ไม่รักษาระเบียบการเคารพพระหว่างผู้ใหญ่ผู้น้อย
- ๓) ไม่รักษามรรยาทให้ถูกต้องตามแบบธรรมเนียมของ

- ๔) ก่อให้เกิดความสามัคคีในคณะทหาร
- ๕) เกียจคร้าน ละทิ้ง หรือเลินเล่อต่อหน้าที่ราชการ
- ๖) กล่าวคำเท็จ
- ๗) ใช้กิริยาวาจาไม่สมควร หรือประพฤติน่าไม่สมควร
- ๘) ไม่ตักเตือนสั่งสอน หรือลงทัณฑ์ผู้บังคับบัญชา
ที่กระทำผิดตามโทษานุโทษ

๕) เสพเครื่องดองของเมาจนถึงเสียกิริยา

มาตรา ๖ ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่จัดการระวังรักษาวินัยทหาร ที่ตนเป็นผู้บังคับบัญชาอยู่นั้นโดยกวดขัน ถ้าหากว่าในการรักษาวินัยทหารนั้น จำเป็นต้องใช้อาวุธเพื่อทำการปราบปรามทหารผู้ก่อการกำเริบก็ดี หรือเพื่อบังคับทหารผู้ละทิ้งหน้าที่ให้กลับทำหน้าที่ของตนก็ดี ผู้บังคับบัญชาและผู้ช่วยเหลือในการนั้นจะไม่ต้องรับโทษในการที่ตนได้กระทำไปโดยความจำเป็นนั้นเลย แต่เมื่อมีเหตุดังกล่าวแล้วผู้บังคับบัญชาจักต้องรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาเหนือตนจนถึงผู้บัญชาการทหารโดยเร็ว และรายงานให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมทราบ

มาตรา ๗ ทหารผู้ใดกระทำผิดต่อวินัยทหารจักต้องรับ
ทัณฑ์ตามวิธีที่ปรากฏในหมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ และ
อาจต้องถูกปลดจากประจำการ หรือถูกถอดจากยศทหาร

หมวด ๓

อำนาจลงทัณฑ์

มาตรา ๘ ทัณฑ์ที่จะลงแก่ผู้กระทำผิดต่อวินัยทหารตั้ง
กล่าวไว้ในหมวด ๒ นั้น ให้มีกำหนดเป็น ๕ สถาน คือ

- ๑) ภาคทัณฑ์
- ๒) ทัณฑ์กรรม
- ๓) กัก
- ๔) ขัง
- ๕) จำขัง

มาตรา ๙ ภาคทัณฑ์ คือ ผู้กระทำผิดมีความผิดอันควร
ต้องรับทัณฑ์สถานหนึ่งสถานใดตั้งกล่าวมาแล้ว แต่มีเหตุ
อันควรปรานี จึงเป็นแต่แสดงความผิดของผู้นั้นให้ปรากฏ
หรือให้ทำทัณฑ์บนไว้

ทัณฑ์กรรมนั้น ให้กระทำการสุขา การโยธา ฯลฯ
เพิ่มจากหน้าที่ประจำซึ่งตนจะต้องปฏิบัติอยู่แล้ว หรือปรับ
ให้อยู่เวรยาม^{๖๖} นอกจากหน้าที่ประจำ

กัก คือ กักตัวไว้ในบริเวณใดบริเวณหนึ่งตามแต่จะกำหนดให้

ขัง คือ ขังในที่ควบคุมแต่ละเฉพาะคนเดียวหรือรวมกันหลายคน แล้วแต่จะได้มีคำสั่ง

จำขัง คือ จำตรวนแล้วขังในที่ควบคุม

นอกจากทัณฑ์ที่กล่าวไว้ห้ามมิให้คิดขึ้นใหม่ หรือใช้วิธีลงทัณฑ์อย่างอื่นเป็นอันขาด

มาตรา ๑๐ ในการที่ผู้บังคับบัญชาจะลงทัณฑ์แก่ผู้กระทำผิดนั้น ให้กระทำได้แต่ละเฉพาะตามกำหนดในตารางกำหนดทัณฑ์ท้ายพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ผู้บังคับบัญชาชั้นใดจะมีอำนาจเป็นผู้ลงทัณฑ์ชั้นใด และผู้อยู่ในบังคับบัญชาชั้นใดจะเป็นผู้รับทัณฑ์ชั้นใดตามตารางกำหนดทัณฑ์นั้น ให้ถือเกณฑ์เทียบต่อไปนี้

ตำแหน่งชั้น	เป็นผลงักถักษัฏฐัน	เป็นฝรบกัถักษัฏฐัน
(๑) แม้ทัฬ	๑	--
(๒) ฝูบ้ญชากกรกถกถ	๒	-
(๓) ฝูบ้งค้บการกรม ฝูบ้งค้บการกถเรอเรบ	๓	--
(๔) ฝูบ้งค้บหมวดเรอ	๔	ก
(๕) ฝูบ้งค้บกถกถฝน ฝูบ้งค้บการเรอชน ๑	๕	ข
(๖) ฝูบ้งค้บการเรอชน ๒ ถนเรอชน ๑	๖	ค
(๗) ฝูบ้งค้บกถกรอช ถนเรอชน ๒ ฝูบ้งค้บการเรอชน ๓ นายกรบเรอ	๗	ง
(๘) ฝูบ้งค้บหมวด ถนเรอชน ๓	๘	จ
(๙) ฝูบ้งค้บหมู นายถอน	-	ฉ
(๑๐) นักรเรียนนายเรอช นักรเรียนนายเรอ	-	ช
(๑๑) ลุกถถ	-	ช

มาตรา ๑๑ ผู้ลงทัณฑ์ หรือรับทัณฑ์ ถ้าตำแหน่งไม่ตรงตามความในมาตรา ๑๐ แห่งหมวดนี้แล้ว ให้ถือตามที่ได้เทียบตำแหน่งไว้ในข้อบังคับสำหรับทหาร

มาตรา ๑๒ กำหนดอำนาจลงทัณฑ์ตามที่ตราไว้ใน ผู้มีอำนาจลงทัณฑ์ส่งลงทัณฑ์เต็มที่ได้สถานใดสถานหนึ่งแต่สถานเดียว ถ้าส่งลงทัณฑ์ทั้งสองสถานพร้อมกัน ต้องกำหนดทัณฑ์ไว้เพียงกึ่งหนึ่งของอัตราในสถานนั้น ๆ ห้ามมิให้ลงทัณฑ์คราวเดียวมากกว่าสองสถาน

มาตรา ๑๓ ก่อนที่ผู้มีอำนาจลงทัณฑ์ จะลงทัณฑ์ครั้งคราวใดก็ดี ให้พิจารณาให้ถ้วนถี่แน่นอนว่า ผู้ที่จะต้องรับทัณฑ์นั้นมีความผิดจริงแล้ว จึงส่งลงทัณฑ์นั้น ต้องระวังอย่าให้เป็นการลงทัณฑ์ไปโดยโหมจริต หรือลงทัณฑ์แก่ผู้ที่ไม่มีความผิดโดยชัดเจนนั้นเป็นอันขาด เมื่อพิจารณาความผิดละเอียดแล้วต้องชี้แจงให้ผู้กระทำผิดนั้นทราบว่ากระทำผิดในข้อใด เพราะเหตุใด แล้วจึงลงทัณฑ์

มาตรา ๑๔ ถ้าผู้มีอำนาจบังคับบัญชาได้ลงทัณฑ์ข้าราชการชั้นสัญญาบัตร ต้องส่งรายงานการลงทัณฑ์แล้วนั้นเสนอตามลำดับจนถึงชั้นผู้บัญชาการ

มาตรา ๑๕ เมื่อผู้มีอำนาจบังคับบัญชาได้ทราบว่ามีผู้ซึ่งอยู่ในบังคับบัญชาของตนมีความผิดจนปรากฏแน่นอนแล้ว แต่ความผิดนั้นควรรับโทษที่เหนืออำนาจจะสั่งกระทำได้ ก็ให้รายงานชี้แจงความผิดนั้น ทั้งออกความเห็นว่าจะลงโทษเพียงใด เสนอตามลำดับชั้นจนถึงผู้มีอำนาจลงโทษได้พร้อมกับความผิด เพื่อขอให้ผู้นั้นสั่งการต่อไป

มาตรา ๑๖ ถ้าเป็นความผิดซึ่งมีวิธวิธีกำหนดโทษไว้โดยแน่นอนแล้ว เช่น ฐานขาดหนี้ราชการทหารเป็นต้น หากกำหนดโทษนั้นเหนืออำนาจของผู้บังคับบัญชาที่จะสั่งลงได้ ก็ให้นำเสนอเพียงชั้นที่กล่าวต่อไปนี้

๑) ฝ่ายทหารบก ผู้บังคับบัญชาตำแหน่งชั้นผู้บังคับการกรม หรือชั้นผู้บังคับกองพันที่อยู่ต่างจังหวัดกับกับตำแหน่งชั้นผู้บังคับการกรม

๒) ฝ่ายทหารเรือ ผู้บังคับการกองเรือรบ
แม้ว่ากำหนดโทษนั้นจะเหนืออำนาจก็ดี ให้ผู้บังคับบัญชาชั้นที่กล่าวนี้มีอำนาจสั่งลงโทษได้ทีเดียว ไม่ต้องนำเสนอตามลำดับชั้นต่อไปอีก แต่จะสั่งลงโทษได้อย่างสูงเพียงไม่เกินอำนาจที่จะกำหนดไว้สำหรับแม่ทัพ

มาตรา ๑๗ นายทหารที่เป็นหัวหน้าทำการควบคุมทหาร
ไปโดยลำพัง ให้มีอำนาจที่จะส่งลงทัณฑ์ผู้อยู่ใต้อำนาจใน
ระหว่างเวลาที่ควบคุมอยู่นั้นเสมอกับผู้อำนาจเหนือจากตำแหน่ง
ของตนขึ้นไปอีกชั้นหนึ่งได้ เว้นแต่ นายทหารซึ่งมีอำนาจ
เป็นผู้ลงทัณฑ์ชั้น ๒ ขึ้นไปจึงไม่ต้องเพิ่ม

มาตรา ๑๘ ถ้าผู้มีอำนาจลงทัณฑ์ได้ส่งลงทัณฑ์ผู้กระทำ
ผิดในฐานะจำขัง หรือขังแล้ว และผู้ที่รับทัณฑ์จำขัง หรือ
ขังนั้นกระทำผิดซ้ำอีก ผู้มีอำนาจลงทัณฑ์จะส่งเพิ่มทัณฑ์ก็
ให้พิจารณาคุกคามทัณฑ์ที่ได้ส่งไว้แต่เดิมนั้นก่อน ห้ามมิ
ให้กำหนดเวลาให้ผู้นั้นต้องถูกจำขังหรือขัง ทั้งกำหนดเดิมและ
กำหนดที่เพิ่มใหม่รวมกันเกินกว่ากำหนดอำนาจของผู้ส่งลง
ทัณฑ์นั้นเป็นอันขาด หากผู้กระทำผิดนั้นควรต้องรับทัณฑ์
เกินกว่ากำหนดอำนาจของผู้ที่จะส่งลงทัณฑ์นั้นแล้ว ก็ให้
ปฏิบัติการตามที่กล่าวไว้ในมาตรา ๑๕ แห่งหมวดนี้

มาตรา ๑๙ นับตั้งแต่วันที่ปรากฏหลักฐานแห่งความผิด
ของผู้กระทำผิดซึ่งจะต้องรับทัณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้โดย
แน่นอนแล้ว ถ้าผู้มีอำนาจลงทัณฑ์มิได้จัดการที่จะให้ผู้นั้น
ได้รับทัณฑ์ภายในกำหนดสามเดือน เป็นอันนับว่าล่วงเลย
เวลาที่จะลงทัณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้เสียแล้ว จะส่งลงทัณฑ์

โดยอำนาจตนเองมิได้ เว้นเสียแต่ผู้ที่กระทำผิดนั้นขาด
 หนักราชการเสียแต่เมื่อก่อนครบกำหนดสามเดือน จึงมิให้
 นับวันที่ขาด หนี้เข้าในกำหนดเวลาดังเลย ให้นับตั้งแต่
 วันที่ได้ตัวผู้นั้นกลับมายังที่รับราชการ

มาตรา ๒๐ เมื่อผู้มีอำนาจได้ส่งลงทัณฑ์ตามพระราช
 บัญญัติแล้ว ผู้ที่ส่งลงทัณฑ์ หรือผู้มีอำนาจบังคับบัญชา
 เห็นว่าผู้ที่ส่งลงทัณฑ์นั้นมิอำนาจที่จะเพิ่มทัณฑ์ หรือลดทัณฑ์
 หรือยกทัณฑ์เสียก็ได้ แต่ถ้าเพิ่มทัณฑ์แล้ว ทัณฑ์ที่ส่งเพิ่ม
 ขึ้นนั้นรวมกับที่ส่งไว้แล้วเดิม ต้องมิให้เกินอำนาจของผู้
 ที่ส่งใหม่ขึ้น

หมวด ๔

วิธีร้องทุกข์

มาตรา ๒๑ ในการที่จะรักษาวินัยทหารให้เป็นระเบียบ
 เรียบร้อยอยู่เสมอ ย่อมเป็นการจำเป็นที่ผู้บังคับบัญชาจัก
 ต้องมีอำนาจในการบังคับบัญชา หรือลงทัณฑ์อยู่เองเป็น
 ธรรมดา แต่ผู้บังคับบัญชาบางคนอาจใช้อำนาจในทางที่ผิด
 ขูดติธรรม ซึ่งเป็น การสมควรที่จะให้ผู้ที่บังคับบัญชามี
 โอกาสร้องทุกข์ได้ในทางเป็นระเบียบไม่ก้ำก๋าย

มาตรา ๒๒ คำชี้แจงของทหารว่า ผู้บังคับบัญชากระทำ
 แก่ตนด้วยการอันไม่เป็นยุติธรรม หรือผิดกฎหมาย หรือ
 แบบธรรมเนียมทหารว่า ตนมิได้รับผลประโยชน์หรือสิทธิ
 ตามที่ควรจะได้รับในราชการนั้น เรียกว่า “ร้องทุกข์”

มาตรา ๒๓ ทหารจะร้องทุกข์ได้แต่สำหรับตนเองเท่านั้น
 ห้ามมิให้ร้องทุกข์แทนผู้อื่นเป็นอันขาด และห้ามมิให้ลงชื่อ
 รวมกัน หรือเข้ามาร้องทุกข์พร้อมกันหลายคน และห้าม
 มิให้ประชุมกันเพื่อหารือเรื่องร้องทุกข์

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ร้องทุกข์ในเวลาที่ตนกำลังเข้าแถว
 หรือในขณะที่กำลังทำหน้าที่ราชการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น
 เวลาเป็นยาม เป็นเวร ดึงปืนเป็นต้น และห้ามมิให้ร้องทุกข์
 ก่อนเวลาล่วงไปแล้วยี่สิบสี่ชั่วโมง นับตั้งแต่วันที่เหตุจะต้อง
 ร้องทุกข์เกิดขึ้น

มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้ร้องทุกข์ว่า ผู้บังคับบัญชาลงทัณฑ์
 แรงเกินไป ถ้าหากว่าผู้บังคับบัญชานั้นมิได้ลงทัณฑ์เกิน
 อำนาจที่จะทำได้ตามความในหมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๖ ถ้าจะกล่าวโทษผู้ใดให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้นั้น จะร้องทุกข์ด้วยวาจาหรือจะเขียนเป็นหนังสือก็ได้ ถ้าผู้ร้องทุกข์มาร้องทุกข์ด้วยวาจา ให้ผู้รับการร้องทุกข์จดข้อความสำคัญของเรื่องหรือร้องทุกข์นั้น ให้ผู้ร้องทุกข์ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานด้วย

ถ้าหากว่าผู้ร้องทุกข์ไม่ทราบชัดว่า ตนได้รับความเดือดร้อนเพราะผู้ใดแน่ ก็ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงของตน เพื่อเสนอไปตามลำดับชั้น จนถึงที่สุด คือ ผู้ที่จะสั่งการได้ส่วน และแก้ความเดือดร้อนนั้นได้

มาตรา ๒๗ ถ้าเขียนความร้องทุกข์เป็นจดหมายแล้ว จดหมายนั้นต้องลงลายมือชื่อของผู้ร้องทุกข์ ใบร้องทุกข์ฉบับใดไม่มีลายมือชื่อ ผู้บังคับบัญชาไม่มีหน้าที่ต้องพิจารณา

มาตรา ๒๘ เมื่อผู้ใดได้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาตามระเบียบที่ว่ามีแล้ว และเวลาล่วงผ่านไปสัปดาห์หนึ่งยังไม่ได้รับความชี้แจงประการใด หวังความเดือดร้อนก็ยังไม่ปลด

เปลื้องไป ให้ร้องทุกข์ใหม่ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นที่สูงถัดขึ้นไปเป็นลำดับอีก และในการร้องทุกข์ครั้งนี้ให้ชี้แจงด้วยว่า ได้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นใดมาแล้วแต่เมื่อใด

มาตรา ๒๘ ถ้าผู้บังคับบัญชาได้รับเรื่องร้องทุกข์เมื่อใด ต้องรีบไต่สวนและจัดการแก้ไขความเดือดร้อน หรือชี้แจงให้ผู้นับในร้องทุกข์เข้าใจ จะเพิกเฉยเสียไม่ได้เป็นอันขาด ผู้ใดเพิกเฉยนับว่ากระทำความผิดต่อวินัยทหาร

มาตรา ๓๐ ถ้าผู้บังคับบัญชาที่ได้รับเรื่องร้องทุกข์ได้ชี้แจงให้ผู้ร้องทุกข์ทราบแล้ว แต่ผู้ร้องทุกข์ยังไม่หมดความสงสัย ก็ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปได้ และต้องชี้แจงด้วยว่าได้ร้องทุกข์ชั้นต่อผู้ใด และได้รับคำชี้แจงอย่างไรแล้วด้วย

มาตรา ๓๑ ถ้าหากปรากฏชัดว่า ข้อความที่ร้องทุกข์เป็นความเท็จ หรือการร้องทุกข์นั้นกระทำไปโดยผิดระเบียบที่กล่าวมา ผู้ร้องทุกข์จะต้องมีความผิดฐานกระทำความผิดต่อวินัย

๕๓๒

มาตรา ๓๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมีหน้าที่
รักษาการให้เป็นที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศมาณวันที่ ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๐ สิงหาคม หน้า ๔๗๓)

(๕๓๒ ก.)

ตารางกำหนดทัศนัฑ์ทหาร

ผู้ลงทัศนัฑ์	จิวัง										กัก								ทัศนัฑ์		หมายเหตุ
	ผู้รับทัศนัฑ์										ผู้รับทัศนัฑ์								ผู้รับทัศนัฑ์		
	ชั้น ฉ.	ชั้น ข.	ชั้น ก.	ชั้น ข.	ชั้น ก.	ชั้น ง.	ชั้น จ.	ชั้น ฉ.	ชั้น ข.	ชั้น ข.	ชั้น ก.	ชั้น ข.	ชั้น ก.	ชั้น ง.	ชั้น จ.	ชั้น ฉ.	ชั้น ข.	ชั้น ข.	ชั้น ช.	ชั้น ช.	
ชั้น ๑	๓ เดือน	๖ เดือน	-	-	-	๑ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๗ วัน	๑๕ วัน	๒๐ วัน	๑ เดือน	๔๕ วัน	๒ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	๓ วัน	๓ วัน	
ชั้น ๒	๔๕ วัน	๓ เดือน	-	-	-	๑๕ วัน	๑ เดือน	๒ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	๓ วัน	๗ วัน	๑๐ วัน	๑๕ วัน	๒๐ วัน	๔๕ วัน	๔๕ วัน	๒ เดือน	๓ วัน	๓ วัน	
ชั้น ๓	๑ เดือน	๒ เดือน	-	-	-	๗ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๑ เดือน	๒ เดือน	-	๓ วัน	๕ วัน	๗ วัน	๑๐ วัน	๑ เดือน	๑ เดือน	๔๕ วัน	๓ วัน	๓ วัน	
ชั้น ๔	๒๐ วัน	๔๕ วัน	-	-	-	๓ วัน	๑๐ วัน	๒๐ วัน	๒๐ วัน	๔๕ วัน	-	-	๓ วัน	๕ วัน	๗ วัน	๒๐ วัน	๒๐ วัน	๑ เดือน	๓ วัน	๓ วัน	
ชั้น ๕	๑๕ วัน	๑ เดือน	-	-	-	-	๗ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	-	-	-	๓ วัน	๗ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๓ วัน	๓ วัน	
ชั้น ๖	๗ วัน	๑๕ วัน	-	-	-	-	๓ วัน	๑๐ วัน	๑๐ วัน	๒๐ วัน	-	-	-	-	๕ วัน	๑๐ วัน	๑๐ วัน	๒๐ วัน	๑ วัน	๒ วัน	
ชั้น ๗	-	-	-	-	-	-	-	๗ วัน	๗ วัน	๑๕ วัน	-	-	-	-	๓ วัน	๗ วัน	๗ วัน	๑๕ วัน	๑ วัน	๒ วัน	
ชั้น ๘	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๓ วัน	๓ วัน	๗ วัน	-	๑ วัน	

คำอธิบาย

๑) กำหนดทัศนัฑ์ในตารางนี้ คือ กำหนดที่สูงที่สุด ผู้ลงทัศนัฑ์จะสั่งเกินกำหนดนี้ไม่ได้ แต่ต่ำกว่านั้นได้

๒) ทัศนัฑ์ที่กำหนดไว้เป็นวัน ๆ หมายความว่า ทำทัศนัฑ์ทุก ๆ วันจนกว่าจะครบกำหนดในวันหนึ่งนั้น ผู้ที่สั่งลงทัศนัฑ์จะกำหนดทัศนัฑ์ได้ไม่เกินกว่าวันละ ๖ ชั่วโมง แต่ถ้าให้อยู่เวรยาม ในวันหนึ่งไม่เกินกำหนดเวลาอยู่เวร ยามตามปกติ ผู้ใดจะสั่งลงทัศนัฑ์ให้กำหนดโดยชัดเจนว่า ทัศนัฑ์กี่วัน และวันละเท่าใด

กฎกระทรวงมหาดไทย

ออกตามความในพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖ ฉบับที่ ๒

อาศัยอำนาจตาม ความใน มาตรา ๑๗ และมาตรา ๓๘
แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่ม
เติม พุทธศักราช ๒๔๗๖ ฉบับที่ ๒ กระทรวงมหาดไทย
ออกกฎไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. การทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงตามความ
ในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัตินั้น ให้กรรมการอำเภอถือ
ตามทะเบียนสำมะโนครัวที่ได้ทำขึ้นครั้งหลังที่สุด และได้แก้ไข
ถูกต้องกับที่เปลี่ยนแปลงตามที่จะทราบได้ใน เมื่อได้ทำ
สำมะโนครัวนั้นแล้ว

ข้อ ๒. บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง ในตำบลที่ได้
แบ่งการปกครองเป็นหมู่บ้าน ให้เรียงรายชื่อไว้ตามลำดับ
หมู่บ้าน ในตำบลที่ได้แบ่งการปกครองเป็นหมู่บ้านให้
เรียงรายชื่อตามลำดับเลขบ้าน

ข้อ ๓. เมื่อกรรมการอำเภอได้กำหนดวันและสาธารณ
สถานที่จะออกเสียงเลือกตั้ง ตาม ความใน มาตรา ๑๕ แห่ง

พระราชบัญญัติแล้ว ก่อนถึงวันกำหนดเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๗ วัน ให้กรรมการอำเภอประกาศวันกำหนดและสถานที่แก่ราษฎรในตำบลที่จะมีการเลือกตั้งโดยประกาศในหนังสือพิมพ์รายวัน หรือปิดประกาศไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอและณที่สาธารณสถานภายในตำบลไม่น้อยกว่า ๓ แห่ง และให้เป็นหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่จะบ่าวประกาศแก่ราษฎรในตำบลและหมู่บ้านของตน

ข้อ ๔. การตั้งกรรมการตรวจคะแนนเสียงสำหรับการเลือกตั้งผู้แทนตำบล ห้ามมิให้กรรมการอำเภอเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนตำบลในตำบลใดเป็น กรรมการ ตรวจคะแนนเสียงในการเลือกตั้งในตำบลนั้น

ข้อ ๕. การเลือกตั้งผู้แทนตำบลให้เป็นหน้าที่ของกรรมการอำเภอท้องถิ่นนั้น ๆ ควบคุม และจัดให้มีการดำเนินไปตามความในพระราชบัญญัติและกฎนี้

ข้อ ๖. หีบใส่บัตรออกเสียงนั้นจะต้องทำด้วยวัตถุที่ทนทานแข็งแรงมีกุญแจพร้อม และให้หีบของใส่บัตรออกเสียงลงคะแนนได้ในเมื่อหีบนั้นลั่นกุญแจ และถ้ามีได้ไขกุญแจออกแล้วจะเอาบัตรออกมิได้

ข้อ ๗. บัทรอกเสียงเลือกตั้งผู้แทนตำบลนั้น ให้ใช้ กระดาษสี่เหลี่ยมและให้เรียกโดยย่อว่า “บัทรเหลือง”

ข้อ ๘. เมื่อถึงเวลาออกเสียงลงคะแนน ให้กรรมการ ตรวจคะแนนเสียงกล่าวเปิดการประชุมออกเสียงลงคะแนน และแสดงให้เห็นที่มาประชุมออกเสียงลงคะแนน เห็นว่า หีบ นั้นเป็นหีบเปล่า แล้วให้กรรมการต้นกัญแจหีบและประทับ ตราโดยวิธีที่จะบ่งกันมิให้หีบเปิดออกได้ นอกจากต้อง ทำลายตราขึ้น และให้ตั้งหีบนั้นไว้ ณ ที่ซึ่งเห็นได้เพื่อรับบัทร ลงคะแนน

ข้อ ๙. ก่อนที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงคนใดนำบัทรไป ใส่ในหีบออกเสียง กรรมการตรวจคะแนนเสียงจะต้องหมาย เหตุในบัญชีชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงว่า ผู้นั้นได้มาใน การ ออก เสียงแล้ว จึงให้ผู้นำนับบัตรเหลืองของตนผ่านไปใส่ใน หีบออกเสียงได้

ข้อ ๑๐. การออกเสียงลงคะแนนนั้น ผู้มีสิทธิออก เสียงลงคะแนนจะต้องมาออกเสียง ลง คะแนน ด้วย ตน เอง จะตั้งให้ผู้อื่นมาออกเสียงลงคะแนนแทนไม่ได้

ข้อ ๑๑. เมื่อถึงเวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา ให้กรรมการ ตรวจคะแนนเสียงกล่าวแสดงว่า การออกเสียงลงคะแนน สิ้นสุดลงแล้วและจะเปิดหีบออกนับคะแนนเสียง

ข้อ ๑๒. เมื่อได้นับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว ให้กรรมการตรวจคะแนนเสียงเก็บบัตรเลือกตั้งเข้าหีบ ออกเสียง ตั้งเดิม และให้ต้นกัญแจประทับตราหีบนั้นแล้วมอบให้กรรมการอำเภอเก็บรักษาไว้

ข้อ ๑๓. เมื่อกรรมการได้ตรวจคะแนนเสียงแล้ว ให้กรรมการประกาศข้อผู้ได้รับเลือกตั้ง เป็นผู้แทนตำบลโดยเร็ว ประกาศนั้นให้ปิดไว้ณศาลาประชาคมสถานท้องถิ่นออกเสียงเลือกตั้ง ๑ ฉบับ ที่ทำการของกำนันตำบลนั้น ๑ ฉบับ และที่ว่าการอำเภอ ๑ ฉบับ

ข้อ ๑๔. ให้เป็นหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลและจัดการในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นๆ และตรวจตราให้กรรมการอำเภอได้ดำเนินการไปตามพระราชบัญญัติและกฎนี้

ข้อ ๑๕. การตั้งกรรมการตรวจคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎร ห้ามมิให้เลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดใดเป็นกรรมการตรวจคะแนนเสียงในการเลือกตั้งจังหวัดนั้น

ข้อ ๑๖. ให้มีกฎข้อ ๖. ข้อ ๘. ข้อ ๙. ข้อ ๑๐. และข้อ ๑๑ มาใช้ในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรโดยอนุโลม

ข้อ ๑๗. บัตรออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรนั้น ให้
ให้กระตาดขาวและให้เรียกโดยย่อว่า “บัตรขาว”

ข้อ ๑๘. เมื่อได้นับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว ให้กรรมการ
ตรวจคะแนนเสียงเก็บบัตรขาวเข้าหีบออกเสียงดั้งเดิม และ
ให้ส่งกุญแจประทับตราหีบนั้น แล้วมอบให้ผู้ว่าราชการ
จังหวัดเก็บรักษาไว้

ข้อ ๑๙. เมื่อกรรมการตรวจคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้แทน
ราษฎรได้ดำเนินการเลือกตั้งแล้ว ให้รายงานผลการเลือกตั้ง
เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดโดยเร็ว และให้ผู้ว่าราชการจังหวัด
ประกาศชื่อผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรไว้ที่ศาลากลาง
จังหวัดหรือที่ประชุมชนโดยเร็ว

ข้อ ๒๐. ผู้ใดสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนตำบลต้องยื่น
ใบสมัครต่อกรมการอำเภอ และผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น
ผู้แทนราษฎรต้องยื่นใบสมัครต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ใบสมัคร
ต้องทำตามแบบซึ่งเจ้าหน้าที่ได้จัดทำไว้

ศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย

กฏให้ไว้ตั้งแต่วันที่ ๑๘ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระยาอุดมพงศ์เพ็ญสวัสดิ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๐ สิงหาคม หน้า ๔๘๗)

พระราชบัญญัติ
มาตราซึ่งดวงวัดแก้ไขเพิ่มเติม
พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พุทธศักราช ๒๔๖๖ ในเรื่องคำบัญญัติศัพท์ และอักษรเกี่ยวกับจำนวนหน่วยตามกฎหมายแห่งตลภาคและโวลุม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัดแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้สืบไป ให้ยกเลิกคำบัญญัติศัพท์และอักษรเกี่ยวกับจำนวนหน่วยตามกฎหมายแห่งตลภาคและโวลูมในบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ซึ่งขัดแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการซึ่งดวงวัด พุทธศักราช ๒๔๖๖ และให้ความต่อไปแทน

“มาตรา ๑๐ มวลจำนวนหน่วยแห่งตลภาค (Surface) นั้นให้เป็นตารางเหลี่ยม มีด้านกว้างยาวด้านละหนึ่งเมตร และเรียกว่า “ตารางเมตร”

ให้จำนวนหน่วยตามกฎหมายแห่งตลภาคเป็นดังต่อไปนี้

๑. วิธีเมตริก

<u>นาม</u>	<u>อัตรา</u>	<u>อักษรย่อ</u>
ตารางกิโลเมตร	= ล้านตารางเมตร	กม. ^๒
ตารางเฮกโตเมตร	= หมื่นตารางเมตร	สม. ^๒
ตารางเดคาเมตร	= ร้อยตารางเมตร	ดคม. ^๒

ตาราง

<u>นาม</u>	<u>อรรถา</u>	<u>อักษรย่อ</u>
ตารางเมตร	= มวลจำนวนหน่วย	ม. ^๒
ตารางเดซิเมตร	= หนึ่งในร้อยของหนึ่งตารางเมตร	ดม. ^๒
ตารางเซนติเมตร	= หนึ่งในหมื่นของหนึ่งตารางเมตร	ซม. ^๒
ตารางมิลลิเมตร	= หนึ่งในล้านของหนึ่งตารางเมตร	มม. ^๒

๒. วิธีประเพณี

<u>นาม</u>	<u>อรรถา</u>	<u>อักษรย่อ</u>
ไร่	ให้เท่ากับ พันกร้อยตารางเมตร	ร.
งาน	ให้เท่ากับ สี่ร้อยตารางเมตร	ง.
ตารางวา	ให้เท่ากับ สี่ตารางเมตร	ว. ^๒

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการขังตวงวัด พุทธศักราช ๒๔๖๖ และใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ มวลจำนวนหน่วยแห่งโวลูมนั้น ให้เป็นโวลูมที่อยู่ภายในรูปเหลี่ยมลูกบาศก์ ซึ่งมีด้านกว้างยาวและสูงด้านละหนึ่งเมตร และเรียกว่า “ลูกบาศก์เมตร”

ให้จำนวนหน่วยตามกฎหมายแห่งโวลูมเป็นดังต่อไปนี้

๑. วิธีเมตรริก

<u>นาม</u>	<u>อรรถา</u>	<u>อักษรย่อ</u>
ลูกบาศก์กิโลเมตร	พื้นล้านลูกบาศก์เมตร	กม. ^๓
ลูกบาศก์เฮกโตเมตร	ล้านลูกบาศก์เมตร	ฮม. ^๓

<u>นาม</u>	<u>อัตรา</u>	<u>อักษรย่อ</u>
ลูกบาศก์เดคาเมตร	พันลูกบาศก์เมตร	ดคม. ^๓
ลูกบาศก์เมตร	มูลจํานวนหน่วย	ม. ^๓
ลูกบาศก์เดซิเมตร	หนึ่งในพันของหนึ่งลูกบาศก์ เมตร	ดม. ^๓
ลูกบาศก์เซนติเมตร	หนึ่งในล้านของหนึ่งลูกบาศก์ เมตร	ซม. ^๓
ลูกบาศก์มิลลิเมตร	หนึ่งในพันของหนึ่งลูกบาศก์ เซนติเมตร	มม. ^๓

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคสุดท้ายมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พุทธศักราช ๒๔๖๖ และใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“สำหรับสามัญกิจทั้งปวงอาจถือว่ากิโลลิตรนั้นเทียบเท่ากับลูกบาศก์เมตร ลิตรเท่ากับลูกบาศก์เดซิเมตร และมิลลิลิตรเท่ากับลูกบาศก์เซนติเมตร”

ประกาศมาณวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติชาตา

นายกรัฐมนตรี

11/10/2566

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม หน้า ๕๔๖)

พระราชบัญญัติ
เลื่อนแก้ไขเพิ่มเติม
พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีถวายคำปรึกษาว่าเป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเลื่อน พุทธศักราช ๒๔๖๐

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเลื่อนแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เติมข้อความต่อไปนี้เป็นวรรค ๒ ของมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติเลื่อน พุทธศักราช ๒๔๖๐

๕๔๓

“ถ้าจะให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ในท้องที่ใด จะได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาในราชกิจจานุเบกษาเป็นคราว ๆ”

ประกาศมาณวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

๗๗
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติทดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม หน้า ๒๕๑)

๕๔๔

พระราชกฤษฎีกา
ให้ใช้พระราชบัญญัติลื้อเดือน

พ.ศ. ๒๔๖๐

ในจังหวัดธนบุรี

พระราชธิปก ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้ใช้พระราชบัญญัติลื้อเดือน พ.ศ. ๒๔๖๐ ในจังหวัดธนบุรีด้วยอีกจังหวัดหนึ่ง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาว่าให้ใช้พระราชบัญญัติลื้อเดือน พ.ศ. ๒๔๖๐ ในจังหวัดธนบุรีตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๖๖ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๖๖ เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม หน้า ๒๕๓)

กฎกระทรวงพระคลัง
ออกตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติ
ภาษีเงินได้ พุทธศักราช ๒๔๗๕
(ฉบับที่ ๑)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติ
ภาษีเงินได้ พุทธศักราช ๒๔๗๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
พระคลังออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ผู้ช่วยอธิบดีกรมสรรพากร ทำการในหน้าที่
เจ้ากรมภาษีเงินได้ตามความในพระราชบัญญัติ มาตรา ๕

ข้อ ๒ ให้มีนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาค ๔ นาย ประจำ
ทำการในเขตที่ตั้งซึ่งกำหนดไว้ในบัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๓ การยื่นบัญชีต่อนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาค
แสดงรายการจ่ายเงิน ตามความในพระราชบัญญัติภาษีเงิน
ได้หมวด ๑ มาตรา ๑๘ และบัญชีแสดงรายการจ่ายเงินตาม
ความในพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ หมวด ๒ มาตรา ๓๔ ให้
ยื่น ณ สถานที่ต่อไปนี้ คือ

(ก) ที่ทำการนายตรวจภาษีเงินได้ ในมณฑลซึ่งผู้ต้อง
ยื่นบัญชีตั้งสำนักงานประกอบกิจการ หรือ

(ข) ที่ว่าการอำเภอท้องที่ ซึ่งผู้ต้องยื่นบัญชีตั้งสำนักงาน
ประกอบกิจการ

เมื่อกรมการอำเภอได้รับบัญชีแล้ว ให้รวบรวมนำส่ง
ต่อไปยังนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาค

ข้อ ๔ กรมการอำเภอซึ่งมีหน้าที่รับเงินภาษีพร้อมด้วย
บัญชีแสดงรายการหักเงินภาษี ตามความในพระราชบัญญัติ
ภาษีเงินได้ หมวด ๑ มาตรา ๑๕ วรรค ๒, มาตรา ๒๒ และ
หมวด ๒ มาตรา ๓๕ นั้น คือ กรมการอำเภอท้องที่ที่กำหนด
ไว้ในข้อ ๓ (ข)

หอรัษฎากรพิพัฒน์

กฎให้ไว้ในวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระยามโนปกรณนิติธาดา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลัง

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม หน้า ๒๕๕)

บัญชีจัดแบ่งที่ทำการและผู้รับผิดชอบ
ในตำแหน่งนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาค

มณฑล	ที่ทำการ	ผู้รับผิดชอบ
กรุงเทพฯ อยุธยา ราชบุรี ปราจีน	อยู่ในกรมสรรพากร จังหวัดพระนคร	บุคคลซึ่งจะได้ประกาศ ตั้งในราชกิจจานุเบกษา
พายัพ พิษณุโลก	กองสรรพากรมณฑล พายัพ	สรรพากรมณฑลพายัพ เป็น นายตรวจภาษี เงินได้ประจำภาค
นครราชสีมา อุดร	กองสรรพากรมณฑล นครราชสีมา	สรรพากรมณฑลนคร ราชสีมา เป็น นาย ตรวจภาษีเงินได้ ประจำภาค
นครศรีธรรมราช ภูเก็ต	กองสรรพากรมณฑล นครศรีธรรมราช	สรรพากรมณฑลนคร ศรีธรรมราช เป็น นายตรวจภาษีเงินได้ ประจำภาค

กฎกระทรวงมหาดไทย

ออกตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน

พุทธศักราช ๒๔๗๓

(ฉบับที่ ๒)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒ (๔) แห่งกฎกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ ๑๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๓ และใช้ความต่อไปนี้แทน

“๔ การเล่นตามหมายเลข ๒๑ ในบัญชีหมายเลข ๒ ตั้งแต่เวลา ๑๘ นาฬิกา ถึง ๒๔ นาฬิกา เว้นแต่วันอาทิตย์ให้เล่นได้ตั้งแต่เวลา ๑๒ นาฬิกา ถึง ๒๔ นาฬิกา”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในข้อ ๘ แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๒ กล่าวแล้ว และใช้ความต่อไปนี้แทน

“การเล่นไพ่บริดจ์ (Bridge) ให้เล่นได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต แต่มิให้ผู้จัดให้มีการเล่นเรือเข้าบ้าน หรือสโมสร
11/10/2566
รับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น”

๕๔๕

ข้อ ๓ ให้แก้อัตราค่าธรรมเนียมในข้อ ๑๐ แห่งกฎ
กระทรวงฉบับที่กล่าวแล้วจะเพาะหมายเลข ๒๑ เป็นวงหนึ่ง
วันละ ๖ บาท

ข้อ ๔ ให้ใช้กฎนี้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิถุนายน พุทธศักราช
๒๔๗๖ เป็นต้นไป

กฎให้ไว้เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

ลงนามแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

ประกาศกระทรวงกลาโหม
เรื่องกำหนดอัตราค่าอากรผู้ทำการเพาะปลูก
สำหรับผ่อนผันการเกณฑ์ทหารในจังหวัดตราด

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมประกาศให้ทราบทั่วกันว่า โดยอาศัยความใน พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๓๔ หมายเลข ๕ ผู้ทำการเพาะปลูกด้วยกำลังแรงของตนเองประกอบด้วยกำลังทรัพย์ของตนเองและผลที่ได้หรือเสียไปเป็นของตนเองโดยแท้ ทั้งได้เสียอากรแล้วไม่ต่ำกว่าจำนวนเงิน ซึ่งกระทรวงกลาโหมจะได้ประกาศวางกำหนดไว้ตามที่เห็นสมควรนั้น

บัดนี้กระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นต้องกันว่า สมควรจะกำหนดอัตราจำนวนเงินผู้ที่ต้องเสียอากรการเพาะปลูกสำหรับที่จะได้รับผ่อนผันการเกณฑ์ทหารเฉพาะท้องที่จังหวัดตราดในมณฑลปรวจัน เป็น อัตราปี ละ ๑๕ บาท

ให้ใช้อัตราจำนวนเงินผู้ทำการเพาะปลูกซึ่งต้องเสียอากร
สำหรับผ่อนผันการเกณฑ์ทหารตามกำหนดนี้ ตั้งแต่วันที่
๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พุทธศักราช ๑๙๗๖

นายพลเรือโท พระยาราชวังสัน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

(ลงนามและลงนาม) เมื่อวันที่ ๕๐ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖)

กฎกระทรวงการคลัง

ออกตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติ

ภาษีเงินได้ พุทธศักราช ๒๔๗๕

(ฉบับที่ ๓)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติ
ภาษีเงินได้ พุทธศักราช ๒๔๗๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การคลังออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ บุคคลที่บรรลุนิติภาวะ และต้องยื่นบัญชีแสดง
รายการเงินได้ของตนตามความในหมวด ๑ มาตรา ๑๓ แห่ง
พระราชบัญญัติ หรือผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล ทรัสต์
หรือตัวแทนของบุคคลใด ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีตามความ
ในหมวด ๑ มาตรา ๒๔ นั้น ให้ยื่นบัญชีต่อนายตรวจภาษี
เงินได้ประจำภาค ดังกำหนดไว้ต่อไปนี้ คือ

(ก) ผู้ที่อยู่ในเขตต์ภาคกลาง ให้ยื่นต่อนายตรวจภาษี
เงินได้ประจำภาคกลาง

(ข) ผู้ที่อยู่ในเขตต์ภาคเหนือ ให้ยื่นต่อนายตรวจภาษี
เงินได้ประจำภาคเหนือ

(ค) ผู้ที่อยู่ในเขตต์ภาคตะวันออก ให้ยื่นต่อนายตรวจ
ภาษีเงินได้ประจำภาคตะวันออก

(ง) ผู้ที่อยู่ในเขตต์ภาคใต้ ให้ยื่นต่อนายตรวจภาษี
เงินได้ประจำภาคใต้

เขตต์ภาค ดังกล่าวข้างบนและต่อไปในกฎกระทรวงนี้
คือ ท้องที่อันได้กำหนดไว้ในบัญชีท้ายกฎกระทรวงการคลัง
ออกตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีเงินได้
พ.ศ. ๒๔๗๕ (ฉบับที่ ๒) และให้ไว้ ณ วันที่ ๕ มกราคม
พ.ศ. ๒๔๗๖

ข้อ ๒ ถ้าผู้ต้องยื่นบัญชีตั้งบ้านเรือนอยู่หลายแห่ง ให้
ถือเอาที่อยู่อันเป็นแหล่งสำคัญ

ข้อ ๓ การอุทธรณ์ได้ตามความในหมวด ๑ มาตรา ๒๘ แห่ง
พระราชบัญญัตินี้

(ก) ผู้ที่อยู่ในเขตต์ภาคกลาง ให้อุทธรณ์ต่ออธิบดีกรม
สรรพากร

(ข) ผู้ที่อยู่ในเขตต์ภาคอื่น ๆ ให้อุทธรณ์ต่อข้าหลวง
ประจำจังหวัดอันเป็นที่ตั้งที่ว่าการของนายตรวจภาษีเงินได้
ประจำภาคนั้น

ข้อ ๔ การอุทธรณ์ตามความในหมวด ๒ มาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้

(๑) บริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายสยาม -

- ก. สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ใน เขตต์ภาคกลาง ให้อุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมสรรพากร
- ข. สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ใน เขตต์ภาคอื่น ๆ ให้อุทธรณ์ต่อข้าหลวงประจำจังหวัดอื่นเป็นที่ตั้งที่ว่าการของนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคนั้น

(๒) บริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายเมืองต่างประเทศ และกระทำการในสยาม ซึ่งมีสำนักงานของบริษัทเองในสยาม -

- ก. สำนักงานตั้งอยู่ใน เขตต์ภาคกลาง ให้อุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมสรรพากร
- ข. สำนักงานตั้งอยู่ใน เขตต์ภาคอื่น ๆ ให้อุทธรณ์ต่อข้าหลวงประจำจังหวัดอื่นเป็นที่ตั้งที่ว่าการของนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคนั้น

(๓) บริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายเมืองต่างประเทศ และกระทำการในสยาม ซึ่งไม่มีสำนักงานของบริษัทเองในสยาม ให้อุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมสรรพากร

ข้อ ๕ การยื่นอุทธรณ์ตามความในหมวด ๑ มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติ ให้ยื่นต่อนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาค เช่นเดียวกับกับการยื่นบัญชีแสดงรายการเงินได้ดังกล่าวในข้อ ๑

ข้อ ๖ การยื่นอุทธรณ์ตามความในหมวด ๒ มาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติ -

(๑) บริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายสยาม -

- ก. สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในเขตต์ภาคกลาง ให้ยื่นต่อนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคกลาง
- ข. สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในเขตต์ภาคเหนือ ให้ยื่นต่อนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคเหนือ
- ค. สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในเขตต์ภาคตะวันออก ให้ยื่นต่อนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคตะวันออก
- ง. สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในเขตต์ภาคใต้ ให้ยื่นต่อนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคใต้

(๒) บริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายเมืองต่างประเทศ และกระทำการในสยาม ซึ่งมีสำนักงานของบริษัทเองในสยาม

เมื่อสำนักงานตั้งอยู่ในเขตต์ภาคใด ก็ให้ยื่นต่อนายตรวจ
 ภาษีเงินได้ประจำภาคนั้น เช่นเดียวกับบริษัทที่ตั้งขึ้นตาม
 กฎหมายสยาม ดังกำหนดใน (๑) ข้างต้น

(๓) บริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายเมืองต่างประเทศ และ
 กระทำกิจการในสยาม ซึ่งไม่มีสำนักงานของบริษัทเองในสยาม
 ให้ยื่นต่อนายตรวจภาษีเงินได้ประจำภาคกลาง

หอรัษฎากรพิพัฒน์

กฎให้ไว้ณวันที่ ๒๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๕ มีนาคม หน้า ๑๐๕๕)

พระราชบัญญัติจัดการป้องกันรักษารัฐธรรมนูญ

พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประกาศใช้ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรที่จะจัดการป้องกันรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของรัฐธรรมนูญ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดการป้องกันรักษารัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ผู้ใดกระทำการด้วยประการใด ๆ เป็นปฏิปักษ์ต่อ หรือเพื่อให้ประชาชนเสื่อมความนิยมหรือหวาดหวั่น

ต่อ การปกครองระบอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม แม้การกระทำดังกล่าวมาแล้วจะเป็นเพียงการคบคิดหรือทำ ความตกลง หรือจะเตรียมการก็ตาม ท่านว่าผู้นั้นมีความผิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีจนถึงยี่สิบปี หรือปรับตั้งแต่ ๕๐๐ บาทจนถึง ๕,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

แต่ถ้าหากความผิดที่กระทำลงนั้น ต้องด้วยบทกฎหมาย อื่น ท่านว่าบุคคลผู้กระทำผิดนั้นจะต้องถูกลงโทษตามพระ ราชกำหนดกฎหมายอื่นนั้นด้วย

มาตรา ๔ เพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน เมื่อ เข้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทยรายงานว่าบุคคลใดดำเนิน การ อันจะเป็นเหตุก่อให้เกิดความผิดตามมาตรา ๓ ข้างต้น ให้ กระทรวงมหาดไทยส่งเรื่องให้ คณะกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรี จะได้แต่งตั้งขึ้นเพื่อไต่สวนวินิจฉัย ถ้าเห็นว่ามิมูลก็ให้ดำ ความเห็นเพื่อให้บุคคลนั้นอยู่ภายในเขตต์ที่อันมีกำหนดได้ เป็นเวลาไม่เกินสิบปี และให้กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจ สั่งการให้เป็นไปตามความเห็นนั้น

ถ้าผู้ต้องหาเป็นคนต่างด้าว ท่านให้จัดการตามพระราช บัญญัติเนรเทศ ร.ศ. ๑๓๑

มาตรา ๕ คณะกรรมการตามมาตรา ๔ นี้จะต้องตั้งขึ้น จากข้าราชการตุลาการ และให้มีจำนวน ๓ นายเป็นอย่างน้อย

จึงจะนั่งเป็นองค์ประมุขได้ การวินิจฉัยให้ถือตามความเห็นข้างมาก

มาตรา ๖ บุคคลที่ถูกสั่งให้อยู่ภายในเขตต์ที่อันมีกำหนด และได้ไปอยู่ในเขตต์นั้นตามคำสั่งแล้ว ภายหลังจากร้องขอให้กระทรวงมหาดไทยดำริที่จะเพิกถอน คำสั่งเช่นว่ามาแล้วนั้นได้ เมื่อยอมรับรองว่า

๑. จะไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญ
๒. จะเผยแพร่สนับสนุน ด้วย ความบริสุทธิ์ใจซึ่ง การปกครองระบอบรัฐธรรมนูญ

เมื่อกระทรวงมหาดไทยได้เรียกประกันทัณฑ์บน และวินิจฉัยเห็นเป็นล่องแท้วผู้ต้องหาจะปฏิบัติตามที่ยอมรับรองได้ ก็ให้เสนอกณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติให้เพิกถอนคำสั่งเดิมเสียก็ได้

ประกาศมาณวันที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน หน้า ๖๓๕)
11/10/2566

พระราชบัญญัติ

จัดตั้งกระทรวงและกรมแก้ไขเพิ่มเติม

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายคำปรึกษาว่า กิจการฝ่ายธุรการของสภาผู้แทนราษฎรที่จะดำเนินไปโดยสมบูรณ์นั้น จำต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำชั้นหน่วยหนึ่ง มีฐานะเป็นกรมขึ้นต่อสภาผู้แทนราษฎร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวงและกรมแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เติมข้อความต่อไปนี้เข้าเป็นมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวงและกรม พุทธศักราช ๒๔๗๖

๕๖๑

ให้ตั้งกรมขึ้นอีกกรมหนึ่งมีนามว่า “กรมเลขาธิการสภาผู้แทน
ราษฎร” ขึ้นต่อสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่ดำเนินการ
เลขาธิการของสภาผู้แทนราษฎร และอยู่ในบังคับบัญชา
ของประธานสภาผู้แทนราษฎร

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน หน้า ๖๓๘)

พระราชบัญญัติ

เก็บเงินอากรค่านาในตำบลวังมหากร ตำบลสายลำโพง
และตำบลพนมเศษ ท้องที่อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์
พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปก
เกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ
สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า เนื่องจาก
ทางฝ่ายปกครองได้เปลี่ยนแปลงโดยยุบและจัดตั้งตำบลขึ้น
ใหม่ในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ สามตำบล คือ
ตำบลวังมหากร ตำบลสายลำโพง ตำบลพนมเศษ ใน
ท้องที่ทั้งสามตำบลนั้นเคยเก็บเงินอากรค่านามาแล้วแต่เดิม
คือ ตำบลวังมหากรเก็บเป็นนาฟางลอยชั้นตรีสิบเอ็ดหมู่บ้าน
เป็นนาฟางลอยชั้นจัตวาสองหมู่บ้าน ตำบลสายลำโพง ตำบล
พนมเศษ เก็บเป็นนาฟางลอยชั้นจัตวา สมควรให้จัดเก็บ
เงินอากรค่านาในท้องที่ตำบลวังมหากรทุกหมู่บ้านในอัตรา
เดียวกัน ส่วนตำบลสายลำโพงกับตำบลพนมเศษคงให้เก็บ
ตามอัตราเดิม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเก็บเงินอากรค่านาในตำบลวังมหاکกร ตำบลสายลำโพง และตำบลพนมเศษท้องที่อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ พุทธศักราช ๒๔๗๕”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นต้นไป ให้เก็บเงิน อากร ค่านา ตำบลวังมหากกร เป็น นาฟาง ลอย ชั้นตรี และตำบลสายลำโพง ตำบลพนมเศษ ท้องที่อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ เป็นนาฟางลอยชั้นจัตวา

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังมหาสมบัติรักษาการไว้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศมาณวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๖ เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ หน้า ๑๕ พฤศจิกายน หน้า ๖๔๑)

พระราชบัญญัติ

กำหนดเขตต์หวงห้ามและจัดซื้อที่ดิน
เพื่อจัดสร้างการชลประทานในจังหวัดเชียงใหม่

พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่าสมควรจัดสร้างการชลประทานขึ้นในเขตต์ที่ดินแถบตะวันออกแห่งลำน้ำปิง และในลุ่มน้ำทางจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อบำรุงการเพาะปลูกในที่ดินแถบนั้นให้บังเกิดผลดียิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำหนดเขตต์หวงห้ามและจัดซื้อที่ดินเพื่อจัดสร้างการชลประทานในจังหวัดเชียงใหม่ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้ได้มีกำหนดห้าปีนับแต่วันประกาศเป็นต้นไป

กำหนดเวลาเช่นว่านี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการจะประกาศขยายออกไปอีกก็ได้ แต่ไม่ให้เกินคราวละห้าปี กำหนดเวลาซึ่งขยายนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๔ ที่ดินซึ่งอาจยังกับซื้อได้นั้นได้แก่ที่ดินซึ่งอยู่ในเขตต์หวงห้ามขายเส้นสีแดงปรากฏตามแผนที่ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้

ท่านให้บังคับซื้อแต่เฉพาะที่ดินซึ่งเจ้าพนักงานได้กรุยทางไว้แล้ว ส่วนยาวตลอดแนวกรุยทางตามแผนที่ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ และส่วนกว้างวัดจากศูนย์กลางแนวกรุยทางออกไปไม่เกินข้างละแปดสิบเมตร เว้นแต่ที่ใดซึ่งหมายไว้ในแผนที่ว่า จะต้องใช้เป็นที่ก่อสร้างสิ่งถาวร เช่น เขตต์ที่ทำการห้วงงานใหญ่ ประตุน้ำ ประตูระบายน้ำ ท้ามนก ฯลฯ นั้น ท่านว่าอาจขยายกว้างออกไปได้อีกตามสมควรแก่หลักวิธีดำเนินการสร้างการชลประทานนี้

มาตรา ๕ แนวกรุยทางซึ่งบัญญัติไว้ในมาตราก่อนนี้
 ท่านให้กรรมการจัดซื้อที่ดินตั้งระบุไว้ในมาตรา ๘ สํารวจและ
 รับรองหรือแก้ไขให้ถูกต้อง

กรรมการจะทำการตรวจสอบในที่ใด วันใด เวลาใด
 จะต้องประกาศให้ราษฎรในที่นั้นทราบล่วงหน้าอย่างน้อย
 สามวัน ถ้าปรากฏว่าผู้ใดเป็นเจ้าของที่ดินซึ่งถูกแนวกรุย
 ทางก็ให้แจ้งวันและเวลาให้บุคคลนั้นทราบ ถ้าเจ้าของเรือ
 ผู้ถือสิทธิในที่ดินซึ่งถูกแนวกรุยทางมาตามกำหนดนัด หรือ
 มีหนังสือมอบฉันทะให้ผู้ใดผู้หนึ่งมาแทน ก็ให้กรรมการ
 ทำการสำรวจพร้อมด้วยเจ้าของหรือผู้รับมอบฉันทะ และฟัง
 คำชี้แจงของบุคคลเหล่านั้นด้วย

ให้กรรมการทำบันทึกการสำรวจแสดงโดยชัดเจนถึงที่ดิน
 ที่ถูกบังคับซื้อ สภาพของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างซึ่งอาจมีอยู่
 ในที่ดินนั้นกับเขตต์ของการบังคับซื้อ ถ้าถ้อยคำที่บันทึก
 ไว้เห็นอาจไม่เพียงพอหรืออาจมีข้อพิพาทขึ้นได้ ท่านให้
 เขียนแผนที่โดยสังเขปติดไว้ท้ายบันทึกนั้นด้วย

การแจ้งบันทึกแก่เจ้าของหรือผู้ถือสิทธิ หรือการไป
 ประกาศไว้ ณ สถานที่นั้น ถ้าเป็นที่ดินว่างเปล่าหรือไม่
 เจ้าของ ท่านให้ถือว่าเป็นการบังคับซื้อ

มาตรา ๖ ท่านให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดวาง การรถไฟแลทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๖๔ ว่าด้วยการปัก กรุยทางในเขตต์ที่หวงห้าม (มาตรา ๒๑) การโอนกรรมสิทธิ์ ที่ดินซึ่งบังคับข้อและการเข้าครอบครองที่ดินเหล่านั้น สิทธิ ที่จะได้รับค่าทำขวัญ และการกำหนดจำนวน เงินค่าทำขวัญ (มาตรา ๒๕ ถึง มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๓ ถึงมาตรา ๔๐) มาใช้บังคับแก่การที่จะกระทำตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม และอยู่ภายในบังคับแห่งบทบัญญัติมาตรานี้ด้วย

มาตรา ๗ ผู้ครอบครองที่ดินซึ่งถูกบังคับข้อนั้นจะต้อง นำหลักฐานการครอบครองมาแสดง ถ้าไม่มีหลักฐานท่าน ว่าผู้นั้นไม่มีสิทธิที่จะได้รับค่าทดแทนอย่างใด เว้นแต่ผู้ ครอบครองจะได้กระทำการงานอย่างใด ๆ ลงบนที่ดินนั้น ใน กรณีเช่นนั้น ท่านให้กำหนดค่าทดแทนให้พอเพียงกับค่าใช้ จ่าย ซึ่งได้ออกไปสำหรับการงานนั้น

ถ้าหลักฐานซึ่งนำมาแสดงนั้น เป็นหนังสือสัญญาซื้อขายซึ่งกระทำแก่บุคคลซึ่งไม่มีหลักฐานแสดงการครอบครอง สัญญาซื้อขายนั้น ไม่ทำให้ ผู้ซอมมีสิทธิที่จะได้ค่าทดแทนอย่าง ใดนอกจากที่ผู้ขายควรจะได้ตามบทบัญญัติแห่งวรรคก่อน

มาตรา ๘ ให้ปลัดมณฑลประจำจังหวัดเชียงใหม่ กับ
 เจ้าพนักงานกระทรวงเศรษฐการสองนาย ซึ่งรัฐมนตรีว่า
 การกระทรวงเป็นผู้ตั้งขึ้นเป็นกรรมการจัดซื้อที่ดิน มีหน้าที่
 ทำการสำรวจตามมาตรา ๕ และกำหนดค่าทดแทนให้ กรรม
 การเลือกผู้ใดผู้หนึ่งในพวกคณะกรรมการนั้นคนหนึ่งเป็นประ
 ธานกรรมการ

ในการสำรวจจะต้องมีเจ้าหน้าที่การชลประทานหนึ่งนาย
 ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการเป็นผู้ตั้งขึ้นกระทำการ
 ร่วมด้วย

มาตรา ๙ ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าจับจองที่ดินซึ่งว่างเปล่าหรือ
 ไม่มีเจ้าของ อันอยู่ในเขตหวงห้าม เว้นแต่จะได้รับ
 อนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากพนักงานเจ้าหน้าที่

การอนุญาตนั้นท่านว่าจะอนุญาตให้จับจองที่ดินซึ่งถูกแนว
 กรุยทางแล้วหาได้ไม่

การอนุญาตนี้อาจเรียกค่าธรรมเนียมได้ไว้ละสองร้อย
 บาทเป็นอย่างสูง ทั้งนี้ไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายซึ่งจะต้องเสียเป็น
 ธรรมดาสำหรับการรังวัด การออกหนังสือสำคัญและอื่น ๆ
 ที่จะต้องเสียตามอัตราค่าธรรมเนียมซึ่งใช้อยู่ในขณะนั้น

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจสั่งให้กระทำการงานทุกอย่างและกระทำการใด ๆ อันจำเป็นเกี่ยวกับการชลประทานตัวบัญญัติไว้ตามแผนผังต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงตั้งเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้และกระทำการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ประกาศมาณวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๐ วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน หน้า ๖๔๕)

๕๗๐

ประกาศกระทรวงธรรมการ
เรื่องใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลปราจีน

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
ในท้องที่มณฑลปราจีนเพิ่มขึ้นอีก ๕ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่ม
เต็มขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
ตามท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม
พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เจ้าพระยาธรรมศักดิ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน หน้า ๖๕๑)

๕๗๑

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ปราจีน	ระยอง	ท่าประดู่ แก่ง บ้านค่าย	หนองบัว พังราด ปากน้ำประแส บ้านเก่า ละหาร

๕๗๒

พระราชบัญญัติ

พิกัดอัตราภาษีศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘)

พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า เป็นการสมควรแก้ไขพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๕

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พุทธศักราช ๒๔๗๖”

11/10/2566

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป ให้แก้ไขพระราชบัญญัติพิทักษ์อัตราภาษีศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๗๕ คือ ให้เพิ่มความลงในหมวด ๓ ดังต่อไปนี้

“ ๖. เครื่องขีดไฟและส่วนประกอบ แต่คำภาษีที่เก็บอย่างต่ำต้องไม่น้อยกว่า

ก. เครื่องขีดไฟที่ครบชุด (จะมีหินเหล็กไฟหรือไม่ก็ตาม) อันละ ๕๐ สตางค์

ข. ส่วนประกอบนอกจากหินเหล็กไฟ อันละ ๔๐ สตางค์”

ประกาศมาณวันที่ ๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

๕๗๔

พระราชบัญญัติ

เก็บภาษีเครื่องใช้ไฟฟ้าซึ่งทำในพระราชอาณาเขตต์

พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า เป็นการสมควรจัดเก็บภาษีเครื่องใช้ไฟฟ้าที่สร้างขึ้นในพระราชอาณาเขตต์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเก็บภาษีเครื่องใช้ไฟฟ้าซึ่งทำในพระราชอาณาเขตต์ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

11/10/2566

“เครื่องขีดไฟ” หมายความว่าเครื่องกล หรือ เครื่องเคมี ซึ่งหยิบถือไปได้และประสงค์ให้ทำให้เกิดไฟ

“ประกอบ” หมายความว่ารวมทั้งการคุมส่วน เครื่องขีดไฟให้เป็นชุด บริบูรณ์หรือไม่ก็ตาม

“โรงอุตสาหกรรม” หมายความว่าสถานที่ ซึ่งใช้ประกอบเครื่องขีดไฟ

“เจ้าพนักงาน” หมายความว่า เจ้าพนักงาน กรมสรรพสามิตต์และฝิ่น

มาตรา ๔ ผู้ใดประสงค์จะประกอบเครื่องขีดไฟ ให้ เสนอ แผนผังโรงอุตสาหกรรมพร้อมทั้งรายการต่อ กรมสรรพ สามิตต์และฝิ่นเพื่อขอรับอนุญาต

ถ้าธรรมเนียมใบอนุญาตมีอัตราประจำปีละแปดสิบบาท เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมในทางเรียกเก็บภาษี อธิบดี กรมสรรพสามิตต์และฝิ่นมีอำนาจที่จะสั่งให้ ผู้ขอรับอนุญาต แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมแผนผัง หรือรายการแห่ง โรงอุตสาหกรรมที่ผู้ขอรับอนุญาตเสนอมานั้นได้

เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ถ้าโรงอุตสาหกรรมบกพร่องไป จากแผนผังหรือรายการที่ได้อนุญาตไว้ ห้ามมิให้ประกอบ อุตสาหกรรมจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้อง เว้นไว้แต่จะได้

รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพสามิตและเฝ้าให้ดำเนินการ
ไปชั่วคราวก่อนได้

มาตรา ๕ ภาษีภายในให้เรียกเก็บค่าต่อไปน้
เครื่องขีดไฟประกอบขึ้นในพระราชอาณา
เขตซึ่งครบชุดบริบูรณ์ หรือจะครบชุด
บริบูรณ์ต่อเมื่อใส่หินเหล็กไฟ และเครื่อง
ขีดไฟไม่ครบชุดบริบูรณ์ ส่งจากโรงอุตสาหกรรม
กรรม ๔๐ สตางค์

มาตรา ๖ เจ้าพนักงานอาจสั่งให้ผู้ประกอบเครื่องขีดไฟ
มีสมุดบัญชี เก็บไว้ที่โรงอุตสาหกรรมซึ่งจะตรวจดูได้ ทุกเมื่อ
และจะต้องลงรายการ เครื่องขีดไฟ ซึ่งทำขึ้นและส่งออกจาก
โรงอุตสาหกรรม และรายการอื่นตามแบบกำหนดใน
กฎกระทรวง

มาตรา ๗ เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะเข้าตรวจโรงอุตสาหกรรม
รวมทั้งบัญชีทุกประเภทและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ
การนี้เพื่อให้เป็นที่พอใจว่าได้ทำโดยถูกต้องตามรายการที่ลง
ไว้ในสมุดบัญชีตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติ
หรือเพื่อประโยชน์ใด ๆ ในการเก็บภาษีตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อประโยชน์แห่งการควบคุมเจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะ
อยู่เฝ้าประจำโรงอุตสาหกรรม

ผู้ประกอบอุตสาหกรรมต้องให้ความช่วยเหลือแก่เจ้าพนักงานตามควร

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังมหาทรัพย์รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง

(ก) ควบคุม (เพื่อจัดเก็บภาษีภายในตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้) การบัญชี การเก็บเครื่องชี้ตไฟฟ้าและส่วนประกอบในโรงอุตสาหกรรม และควบคุมการส่งเครื่องชี้ตไฟฟ้าและส่วนประกอบจากโรงอุตสาหกรรม

(ข) อนุญาตให้ส่งเครื่องชี้ตไฟฟ้า หรือส่วนประกอบจากโรงเรือน ของผู้ได้รับอนุญาตให้ ประกอบการทำเครื่องชี้ตไฟฟ้าเพื่อส่งออกนอกประเทศโดยมีต้องเสียค่าภาษี

(ค) ตั้งเจ้าพนักงานวางอัตราค่าธรรมเนียม และอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๕ ผู้ใดละเมิดทำผิดบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้โดย

- (ก) ประกอบเครื่องขีดไฟโดยไม่มีใบอนุญาต หรือประกอบเครื่องขีดไฟภายหลังที่ใบอนุญาตหมดอายุแล้ว
- (ข) ประกอบเครื่องขีดไฟโดยมิได้เสียภาษีตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้
- (ค) ได้รับอนุญาตให้ทำเครื่องขีดไฟแล้วส่งออกจากโรงซึ่งเครื่องขีดไฟโดยมิได้เสียภาษี แม้ว่าเครื่องขีดไฟนั้นครบชุดบริบูรณ์หรือไม่ก็ตาม ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษตามกะทงโทษแห่งความผิดเป็นค่าปรับไม่เกินห้าพันบาท กับให้ริบเครื่องขีดไฟนั้นด้วย

มาตรา ๑๐ ผู้ใดละเลยโดยรู้อยู่แล้วหรือโดยจงใจไม่จดรายการที่ต้องลงในสมุดบัญชีตามที่เจ้าพนักงานสั่ง หรือลงรายการผิดหรือเท็จโดยรู้อยู่แล้ว หรือโดยจงใจ หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราช

๕๗๕

บัญญัตินี้ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน
ห้าร้อยบาท

ประกาศมาลงวันที่ ๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ สิงหาคม หน้า ๔๐๕)

พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้าง
ในบริเวณเพลิงไหม้ที่ตำบลบางเมืองและตำบลท้ายบ้าน
อำเภอสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรจะจัดให้มีการควบคุมการก่อสร้างในบริเวณเพลิงไหม้ที่ตำบลบางเมืองและตำบลท้ายบ้าน ทั้งที่อำเภอสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อจะได้ป้องกันและระงับอัคคีภัย เพื่อความมั่นคงแข็งแรงและเพื่อประโยชน์อนามัย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในบริเวณเพลิงไหม้ที่ตำบลบางเมืองและ

ตำบลท้ายบ้าน อำเภอสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ห้ามมิให้บุคคลใดทำการปลูกสร้าง^{ขึ้น}ภายใน
บริเวณเพลิงไหม้ที่ตำบลบางเมือง และตำบลท้ายบ้าน ท้องที่
อำเภอสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ มีเขตต์ปรากฏ
ตามแผนที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาต
เป็นหนังสือจากกรมสาธารณสุข

การปลูกสร้างตามมาตรานี้หมายความว่า การปลูกสร้าง^{ขึ้น}
ขึ้นใหม่ล้วน หรือปลูกสร้างต่อเติมของเก่า

มาตรา ๔ หนังสืออนุญาตให้ทำการปลูกสร้างภายใน
บริเวณเพลิงไหม้นั้น กำนันให้อยู่ภายในบังคับเงื่อนไขที่ตั้งที่
กำหนดไว้ในมาตรา ๕ ถึง ๒๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ห้ามมิให้ใช้วัสดุที่เป็นเชื้อเพลิงมุงหลังคา

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ปลูกสร้างด้วยไม้ซึ่งอาคาร^{นั้น} ทุ้มพน
มากกว่าสองชั้น (รวมทั้งพนชั้นล่าง) ผู้ใดต้องการจะปลูก
สร้างอาคาร^{นั้น} ทุ้มพนมากกว่าสองชั้นจักต้องสร้างเป็นตึก

มาตรา ๗ ให้มีช่องว่างอย่างน้อยครึ่งหนึ่งของเนื้อทั้งหมด เว้นแต่ในกรณีซึ่งกรมสาธารณสุขพิจารณาเห็นว่ามีการระบายลมในทางอื่นไว้เพียงพอ และเป็นการถาวร

มาตรา ๘ ถ้ามตรอกด้านหลัง ให้คิดเนื้อที่ครึ่งหนึ่งของตรอกด้านหลังเฉพาะส่วน ที่อยู่ตรงข้ามกับอาคารนั้นรวมเข้าในการคำนวณช่องว่างด้วย (ดูแผนผัง)

มาตรา ๙ อาคารนอก เช่น ครัวไฟ ห้องอาบน้ำ และส้วม จะสร้างขึ้นในเนื้อที่ของช่องว่างก็ได้ แต่โดยเงื่อนไขต่อไปนี้

ก. หลังคาของอาคารนั้นต้องไม่สูงกว่าพื้นชั้นที่ ๒ (นับแต่พื้นล่าง) ของอาคารใหญ่

ข. ช่องว่างที่เหลือจะต้องมีเนื้อที่ไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนช่องว่างทั้งหมดในเนื้อที่นั้น

มาตรา ๑๐ ห้ามมิให้ทำหลังคาปกคลุม หรือยื่นห้องหรือปลุกสร้างสิ่งอื่น ๆ ในช่องว่างตามความในมาตรา ๘ (ข) เว้นแต่จะทำเป็นกำแพงหรือรั้วกันเขตต์ซึ่งไม่สูงกว่า ๓.๐๐ เมตร และให้มีประตูกว้างไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร เพื่อเข้าออกติดต่อกับตรอกด้านหลัง

มาตรา ๑๑ ห้ามมิให้ทำกันสาดเหนือทางเท้ายื่นออกไปกว้างกว่าแนวทางเท้าธรรมดา และกันสาดต้องให้สูงจากพื้นทางเท้าไม่น้อยกว่า ๒.๖๐ เมตร

มาตรา ๑๒ หลังคาและเฉลียงลอยจะสร้างขึ้นออกไปจากแนวอาคารได้ไม่เกิน ๑.๑๐ ของความกว้างของถนน

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้สร้างด้านหน้าของอาคารสูงเกินความกว้างของถนน เว้นแต่ถ้าเป็นมุมถนน กรมสาธารณสุขอาจยกเว้นได้เมื่อเห็นสมควร

มาตรา ๑๔ ถ้ามีทางเท้า จะต้องสร้างตามระดับและความกว้างซึ่งกรมสาธารณสุขจะกำหนดให้

มาตรา ๑๕ อาคารซึ่งใช้สำหรับคนอยู่ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนจะต้องกว้างอย่างน้อย ๓.๕๐ เมตร และชั้นหนึ่งๆ แห่งอาคารนั้นจะต้องสูงไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ เมตร

มาตรา ๑๖ ห้องทุก ๆ ห้องซึ่งใช้สำหรับคนอยู่จะต้องมีประตูและหน้าต่างซึ่งเปิดปิดได้ ประตูหน้าต่างจะต้องมีเนื้อที่รับแสงสว่างในเวลากลางวันได้รวมกันไม่น้อยกว่า ๑/๑๐ ของเนื้อที่พื้นห้องโดยไม่นับช่องระบายลมอื่น ๆ และประตูที่ติดต่อกับอีกห้องหนึ่งรวมเข้าด้วย วงกบอันบนของประตู

และหน้าต่างภายนอกจะต้องสูงจากระดับพื้นห้องอย่างน้อย ๒.๑๐ เมตร

มาตรา ๑๗ อาคารนอก เช่น คริวไฟ ห้องอาบน้ำ และ ส้วม จะต้องสร้างให้หลังต่อหลังชนกัน หรือชนกับฐานของ บ้านข้างเคียง (ดูแผนผัง)

มาตรา ๑๘ อาคารสำหรับคนอยู่ทุก ๆ อาคารจะต้องมี ส้วมตามแบบซึ่งกรมสาธารณสุขได้ตรวจเห็นชอบแล้ว ถ้า เป็นอาคารที่สร้างเป็นห้องแถวหรือตึกแถวกรมสาธารณสุข อาจยอมให้สร้างส้วม หมู่ได้ในที่ซึ่งเห็นชอบและให้มีอัตรา อย่างน้อยสองส้วมต่อห้องแถวห้าห้องหรือน้อยกว่าห้าห้อง

มาตรา ๑๙ ส้วมทุกส้วมจะต้องมีประตูและช่องระบาย อากาศไม่น้อยกว่า ๐.๓๐ ตารางเมตร ห้ามมิให้ทำทางเข้า ออกหรือช่องระบายอากาศของส้วมติดต่อดโดยตรงกับคริวไฟ หรือห้องคนอยู่ เว้นแต่ส้วมชนิดชักโครก

มาตรา ๒๐ ส้วมต้องมีช่องที่จะขนออกจากระออกได้ แต่ มิให้ทำช่องนี้ทางคริวไฟหรือห้องอื่น ๆ

มาตรา ๒๑ การสร้างถึงสำหรับเก็บหรือเกรอะออกจากระ เช่น ถังเกรอะ บ่อซึม ฯลฯ ต้องได้รับอนุญาตจากกรม

สาธารณสุขก่อนและต้องส่งแบบและรายการละเอียดของทั้ง
ที่จะสร้างนั้นพร้อมกับเรื่องราวขออนุญาต

มาตรา ๒๒ อาคารคนอยู่ทุกหลังจะต้องมีครัวไฟประกอบด้วยเตาไฟที่ทำงานโดยถูกต้องในการบึ่งกันเพลิง

ครัวไฟหรือที่ทำอาหารจะต้องไม่มีทางเข้าติดต่อกับโดยตรงกับห้องส้วมหรือห้องนอน

มาตรา ๒๓ ครัวไฟชั้นเดียวซึ่งแยกจากอาคารคนอยู่นั้นอาจให้ควันออกตามช่องบนหลังคาได้ นอกจากนั้นเตาไฟจะต้องมีปล่องซึ่งสร้างด้วยความเห็นชอบของ กรมสาธารณสุขและปล่องนั้นจะต้องสูงจากตอนที่บรรจบกับหลังคาขึ้นไปไม่น้อยกว่า ๑.๒๐ เมตร หรือถ้าสร้างในเนื้อที่ด้านหลัง จะต้องสูงจากกำแพงที่อยู่ใกล้เคียงอย่างน้อย ๐.๖๐ เมตร

มาตรา ๒๔ ในที่ใดซึ่งมีร่างระบายน้ำสาธารณะแล้ว ร่างระบายน้ำจากอาคารต่าง ๆ จะต้องทำให้ไปบรรจบกับร่างระบายน้ำสาธารณะนั้น

มาตรา ๒๕ การสร้างร่างระบายน้ำต้องปฏิบัติตามคำสั่งของกรมสาธารณสุข

มาตรา ๒๖ ร่างระบายน้ำจะต้องสร้างให้มีขนาดใหญ่พอ
ทำด้วยวัสดุที่น้ำไม่ซึม กับมีความลาดพอที่น้ำจะไหลไปสู่ราง
ระบายน้ำสาธารณะได้

มาตรา ๒๗ ร่างระบายน้ำให้ทำเป็นชนิดเปิด หรือถ้า
เป็นชนิดฝาปิด จะต้องให้สะดวกแก่การตรวจและรักษา
ความสะอาด

มาตรา ๒๘ ผู้ใดประสงค์จะปลูกสร้าง ให้เสนอแผนผัง
พร้อมทั้งรายการต่อกรมสาธารณสุขเพื่อขอรับอนุญาต

มาตรา ๒๙ กรมสาธารณสุขมีอำนาจที่จะสั่งเป็นหนังสือ
ให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมแผนผัง หรือ
รายการที่ผู้ขออนุญาตได้เสนอนั้นไว้ แต่ต้องเพื่อประโยชน์
อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) เพื่อความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย
- (๒) เพื่อประโยชน์อนามัย
- (๓) เพื่อรักษาแนวถนนหรือตรอกให้เป็นระเบียบ
- (๔) เพื่อพิจารณาแผนผังหรือรายการอีกครั้งหนึ่งในเมื่อ
แผนผังหรือรายการนั้น มิได้เป็นไปตามบทบัญญัติ มาตรา ๕
ถึง ๒๗

มาตรา ๓๐ เมื่อผู้ขออนุญาตได้เสนอแผนผังพร้อมทั้ง
รายการปลูกสร้างต่อกรมสาธารณสุขตามความในมาตรา ๒๘
แล้ว ให้กรมสาธารณสุขส่งภายในกำหนดเวลาห้าสิบวัน

มาตรา ๓๑ ถ้าสิ่งปลูกสร้างที่ได้รับอนุญาตให้ทำนั้นมี
พื้นที่มากกว่าสองชั้นหรือเป็นโรงแรมหรสห กกรมสาธารณสุขมี
อำนาจกำหนดเงื่อนไขลงในหนังสืออนุญาตว่า ให้รายงาน
การก่อสร้างให้กรมสาธารณสุขทราบตามลำดับ เพื่อกรม
สาธารณสุขเข้าไปตรวจได้ตามคราวที่เห็นสมควร

มาตรา ๓๒ การที่กรมสาธารณสุขได้ตรวจแผนผังและ
รายการตามความในพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่าไม่เป็นเหตุ
ก่อให้เกิดความรับผิดชอบแก่กรมสาธารณสุขในทางใด ๆ

มาตรา ๓๓ ถ้ามีการปลูกสร้างผิดต่อพระราชบัญญัตินี้
ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเจ้าของที่ดินเป็นผู้ปลูกสร้าง

มาตรา ๓๔ ให้กรมสาธารณสุขเรียกค่าธรรมเนียมจาก
ผู้ยื่นแผนผัง และรายการก่อสร้าง ตามอัตราต่อไปนี้ คือ

ในเนื้อที่ทุก ๆ ๑๐ ตารางเมตรของ

พื้นที่หนึ่งหรือที่สอง

๑ บาท

พื้นที่หนึ่งสองขึ้นไป

๐.๕๐ บาท

มาตรา ๓๕ ผู้ใดทำการก่อสร้างขึ้นภายในบริเวณเพลิง
ใหม่โดยมิได้รับอนุญาตเป็นหนังสือที่ดี หรือผิดจากแผนผัง
และรายการซึ่งกรมสาธารณสุขอนุญาตก็ดี หรือไม่ปฏิบัติ
ตามเงื่อนไขซึ่งกำหนดไว้ในหนังสืออนุญาตก็ดี ท่านว่าผู้นั้น
มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินพันบาท

ถ้ากรมสาธารณสุขร้องขอ ศาลอาจทำคำสั่งให้ผู้กระทำ
ผิดเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือรื้อสิ่งปลูกสร้างนั้นเสียได้

มาตรา ๓๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มี
หน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มี
อำนาจออกกฎกระทรวง

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
แล้วให้ใช้บังคับได้

ประกาศมาณวันที่ ๒๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๓๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

ประกาศสภาผู้แทนราษฎร
ว่าด้วยข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎร
ว่าด้วยการอนุญาตให้ผู้แทนหนึ่งสื่อพิมพ์และประชาชน
เข้าฟังการประชุมปรึกษาของสภา

โดยที่บัดนี้ถึงเวลาอันสมควรจะอนุญาตให้ผู้แทนหนึ่งสื่อพิมพ์และประชาชนเข้าฟังการประชุมปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎรได้ และโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๕ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ สภาผู้แทนราษฎรจึงลงมติให้ตราข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

ว่าด้วยหนังสือพิมพ์

ข้อ ๑ เจ้าของหนังสือพิมพ์ประเภทข่าวสารการเมือง ผู้มีความประสงค์จะส่งผู้แทนเข้าฟังการประชุมปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎร ให้ทำคำขอเป็นหนังสือตามแบบที่จัดไว้ พร้อมด้วยรายชื่อนามผู้ซึ่งประสงค์จะให้เป็นผู้แทนไม่เกิน ๕ คน ยื่นต่อสภาคนที่ทำการ และให้นำใบอนุญาตการออกหนังสือพิมพ์ของตนมาแสดงด้วย

ข้อ ๒ เมื่อเลขาธิการสภาได้รับคำขอตักกล่าวแล้ว ให้
ออกบัตรอนุญาตให้ เว้นแต่เมื่อมีเหตุอันสมควรที่จะไม่
อนุญาต ก็ให้ยกคำขอนั้นเสีย

ข้อ ๓ ภายในบังคับแห่งข้อ ๕ และข้อ ๗ บัตรอนุญาต
ให้ใช้ได้เพียงวันที่ ๓๑ มีนาคม ของปีที้ออก แต่จะขอต่อ
อายุบัตรนั้นยังเลขาธิการสภาก็ได้

ข้อ ๔ ผู้แทนหนังสือพิมพ์ที่จะเข้าฟังการประชุมปรึกษา
ที่นั่น จะต้องเป็นบรรณาธิการหรือเจ้าหน้าที่ในกองบรรณา
ธิการของหนังสือพิมพ์ฉบับที่ระบุชื่อไว้ในบัตรอนุญาตอัน
มีนามในบัญชีที่นำส่งไว้ยังสภาแล้ว หากปรากฏว่าหนังสือ
พิมพ์ฉบับอื่น หรือบุคคลอื่นนำไปใช้ เลขาธิการสภามี
อำนาจถอนบัตรอนุญาตฉบับนั้นเสีย

หนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งจะส่งผู้แทนเข้าไปฟังการประชุม
ปรึกษาของสภาได้เพียงคนเดียว

ข้อ ๕ หนังสือพิมพ์ฉบับใด เลิก ถูกปิด หรืองด
การออก ด้วยเหตุหนึ่งเหตุใดก็ตาม ให้ถือว่าบัตรอนุญาต
หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นหมดอายุทันที เว้นไว้แต่จะได้รับ
อนุญาตให้ใช้ ได้เป็นพิเศษ

ข้อ ๖ ผู้แทนหนังสือพิมพ์ที่เข้าฟังการประชุมปรึกษา
ต้องลงลายมือชื่อในสมุดขังเจ้าพนักงานของสภาจัดไว้

ข้อ ๗ ถ้าหนังสือพิมพ์ใดโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมของสภาโดยไม่ตรงต่อความจริงก็ดี หรือเป็นทำนองกล่าวร้ายเสียดสี หรือทำให้เป็นที่ดูหมิ่นเสื่อมเกียรติแห่งสภาก็ดี เลขาธิการสภามีอำนาจ

- (๑) เรียกเจ้าของหนังสือพิมพ์นั้นมาตักเตือนหรือ
- (๒) ยึดบัตรอนุญาตไว้ไม่เกิน ๑ เดือน หรือ
- (๓) ถอนบัตรอนุญาตเสีย

หมวด ๒

ว่าด้วยประชาชน

ข้อ ๘ ผู้ใดประสงค์จะเข้าฟังการประชุมปรึกษาของสภา ให้ทำคำขอเป็นหนังสือตามแบบที่สภาจัดไว้ ยื่นต่อสภาคนที่ทำการ คำขอนั้นต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างน้อยหนึ่งคนลงนามขอรับรอง และต้องยื่นก่อนวันประชุม

ให้เลขาธิการสภาออกบัตรอนุญาตตามลำดับที่ได้รับ แต่มิให้เกินจำนวนที่นั่งซึ่งจัดไว้สำหรับประชาชน

บัตรเช่นนี้ให้ใช้ได้เฉพาะการประชุมวันเดียว หรือจะออกบัตรอนุญาตพิเศษให้ก็ได้ และจะถอนบัตรอนุญาตที่ออกให้แล้วนั้นเสียก็ได้ ในเมื่อเห็นสมควร

หมวด ๓

ว่าด้วยบทเบ็ดเสร็จ

ข้อ ๕ บุคคลที่จะเข้าฟังการประชุมปรึกษาของสภาได้นั้น โดยปกติต้องมีอายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์

ข้อ ๑๐ คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของเลขาธิการสภาตามความในข้อ ๒, ๓, ๔, ๗, และ ๘ นั้น ให้ถือเป็นเด็ดขาดอุทธรณ์ไม่ได้

ข้อ ๑๑ ผู้ซึ่งเข้าไปฟังการประชุมปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎรจักต้องแต่งกายให้สุภาพ รักษามารยาทให้เรียบร้อย และนั่งตามที่ซึ่งจัดไว้ให้โดยฉะเพาะ

ห้ามมิให้ผู้ฟังการประชุมปรึกษาแสดงอาการเห็นด้วยหรือมิเห็นด้วย หรือกล่าววาทะโต้เถียงส่งเสียงใด ๆ

ข้อ ๑๒ ประธานสภาทรงไว้ซึ่งอำนาจที่จะสั่งให้ผู้ฟังการประชุมปรึกษาออกจากห้องประชุม หรืองดการเข้าห้องประชุม ในเมื่อจะมีการปรึกษาเรื่องลับ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือเพื่อเหตุหนึ่งเหตุใดที่ประธานสภาเห็นสมควร

ประกาศมาณวันที่ ๗ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาพิชัยญาติ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑ ตุลาคม หน้า ๕๘๗)
11/10/2566

ประกาศกระทรวงพระคลัง
ว่าด้วยการผ่อนผันขยายเวลาเก็บเงินรัชชูปการ
จำนวน พ.ศ. ๒๔๗๖
ในอัตราปกติแก่บุคคลบางจำพวก

เนื่องแต่ความไม่ปกติในทางเศรษฐกิจใน พ.ศ. ๒๔๗๖ นี้
ราษฎรยังมีความขัดสนอยู่ ผู้ต้องชำระเงินรัชชูปการบางคน
อาจจะหาเงินไปชำระภายในเดือนกันยายนี้ไม่ได้

เพราะฉะนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังจึงขอ
ประกาศตามอำนาจในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติเงินรัชชูปการ พ.ศ. ๒๔๖๘ ให้บรรพทั่วกันว่า จะผ่อนผันขยายเวลา
ให้บุคคลที่ขัดสนมีโอกาสได้หาเงินรัชชูปการไปชำระตาม
อัตราปกติไปก่อน และได้สั่งเจ้าหน้าที่ตั้งปวงว่า ในระหว่าง
ตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงสิ้นเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๖
ให้งดการไต่ถามโยธาแก่ผู้ไม่ชำระเงินรัชชูปการ จำนวน พ.ศ.
๒๔๗๖ ไว้ก่อน และภายในเวลา ๒ เดือนที่กล่าวนี้ ผู้ใด
นำเงินรัชชูปการไปชำระก็ให้เจ้าหน้าที่เรียกเก็บเงินตามอัตรา
ปกติ

แต่ส่วนผู้ซึ่งมีทรัพย์สินสัมบัติอันพอควรชำระเงินรัฐูปการ
ได้ แต่หากยังมีได้ชำระนั้น เจ้าพนักงานต้องลงมือทำการ
เร่งรัดตามความในมาตรา ๑๐ (๑) (๒) และ (๓) แห่ง
พระราชบัญญัติ ผู้มีทรัพย์สินผู้ใดไม่รับนำเงินไปชำระจนถึง
เจ้าพนักงานต้องลงมือเร่งรัดตั้งกล่าวแล้ว ผู้นั้นจะต้องชำระ
เงินตามอัตราที่ควร

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลัง

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑ ตุลาคม หน้า ๕๕๑)

พระราชบัญญัติเงินเดือนและค่าพาหนะ
ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่าสมควรวางบทบัญญัติว่าด้วยเงินเดือนและค่าพาหนะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเงินเดือนและค่าพาหนะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันเปิดประชุมสภาสมัยที่สองเป็นต้นไป

มาตรา ๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนอกจากข้าราชการประจำการ ให้ได้รับเงินเดือนในสมัยประชุมเดือนละ ๒๕๐ บาท นอกสมัยประชุมเดือนละ ๑๐๐ บาท แต่ถ้าเป็นข้าราชการประจำการให้ได้รับเบี้ยประชุมเฉพาะในสมัยประชุมเดือนละ ๒๐๐ บาท

มาตรา ๔ ประธานสภาและรองประธานสภานั้น นอกจากประโยชน์ที่จะได้รับในฐานะเป็นสมาชิกแล้ว ให้ได้รับเงินเพิ่มพิเศษประจำตำแหน่งประธานเดือนละ ๔๐๐ บาท รองประธานเดือนละ ๒๐๐ บาท

มาตรา ๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อยู่ต่างจังหวัด เมื่อต้องเดินทางเข้ามาประชุมหรือกลับจากประชุมไปยังถิ่นของตน อันเนื่องมาจากการของสภาผู้แทนราษฎร ให้ได้รับค่าพาหนะตามข้อบังคับของสภา

มาตรา ๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้ามาประชุมวิสามัญนอกสมัยประชุม ให้ได้รับประโยชน์โดยลิดเกณฑ์อนุโลมอย่างเดียวกับในสมัยประชุม

มาตรา ๗ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดไม่มาประชุมใน
สมัยประชุม โดยไม่ได้รับอนุญาตตามระเบียบ ท่านให้ลด
เงินเดือนผู้นั้นสำหรับวันที่ไม่มาประชุม ตามข้อบังคับของ
สภา

มาตรา ๗ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ดำรงตำแหน่งการ
เมือง และได้รับผลประโยชน์จากราชการตามตำแหน่งนั้น
แล้ว ไม่ได้รับประโยชน์ตามมาตรา ๓ กับมาตรา ๖ และ
ไม่อยู่ในบังคับแห่งมาตรา ๗

ประกาศมาณวันที่ ๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

เวทีกิ่งกรมเนติหา เดือน ๑๐ วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ
ภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม
พุทธศักราช ๒๕๗๖

พระราชธิปก ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายภาษีชั้นในบางแห่ง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เหล้าเบียร์” หมายความว่า เหล้าเอล เหล้าสเตาท์ เหล้าปอร์เตอร์ ^{1140/2568} และน้ำสุราเช่น ๆ ทุกชนิดที่ทำจากมอลท์

และน้ำสุราแช่อื่น ๆ ชนิดหนึ่งชนิดใดซึ่งรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงพระคลังจะได้ประกาศว่าเป็น เหล้า เบียร์ตามความ
หมายแห่งพระราชบัญญัตินี้

“แอลกอฮอล์สำหรับ” หมายความว่า แอลกอฮอล์ซึ่งมี
ส่วนแห่งแรงบริสุทธิ์ไม่น้อยกว่าแปดสิบสองในร้อย

“เจ้าพนักงานกรมสรรพสามิตต์และฝิ่น” หมายความว่า
ผู้ใดผู้หนึ่งที่กรมนั้นได้ตั้ง แต่งขึ้น เพื่อจัดการตามพระราช
บัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกมาตรา ๗ แห่งกฎหมายภาษีชั้นใน
จุลศักราช ๑๒๔๘ ตอนที่มีความว่า “แต่ถ้าขายสุรานั้นเป็น
ปลักตามความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ก็ต้องมี
หนังสือใบอนุญาตจึงขายได้ และห้ามมิให้ทำผิดความอื่น ๆ
ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้” และใช้ความต่อไปนี้แทน
“แต่ต้องขายโดยมีใบอนุญาตตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราช
บัญญัตินี้อีกชั้นหนึ่ง”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๕ แห่งกฎหมายภาษีชั้นใน
จุลศักราช ๑๒๔๘ และใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๕ บุคคลผู้ขายหรือตั้งร้านเพื่อขายน้ำสุราใน
สถานที่ใดหรือในสโมสรหรือสถานที่เช่นกัน ซึ่งขายกันใน

หมู่สมาชิกท่านว่า ต้องขอรับใบอนุญาตจำหน่ายน้ำสุราต่อ
เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ใบอนุญาตนั้น เจ้าพนักงาน
จะกำหนดเวลาเท่าใดก็ได้ แต่ต้องไม่เกินกว่าหนึ่งปี และให้
มีข้อความอนุญาตให้บุคคล สโมสร ฯลฯ นั้นๆ ขายน้ำสุรา
เหล่านี้ หรือจำหน่ายได้ตามความในพระราชบัญญัตินี้
ใบอนุญาตเช่นว่านี้โอนกันไม่ได้ ท่านให้ใช้ได้แต่เฉพาะ
บุคคลและสถานที่ซึ่งได้รับอนุญาต”

ใบอนุญาตจำหน่ายน้ำสุรานั้นให้แบ่งเป็นประเภท
และเสียค่าธรรมเนียมโดยอัตรา ต่อไปนี้

ประเภท ๑	ใบอนุญาตขาย เหมาะสำหรับ น้ำสุรากลั่น	ร้อยหกสิบบาท ต่อปี
ประเภท ๒	ใบอนุญาตขายปลีกสำหรับ น้ำสุรากลั่นที่ขายให้ดื่ม ณที่นั้น หรือนำไปที่อื่น	ร้อยยี่สิบบาทต่อปี
ประเภท ๓	ใบอนุญาตขายปลีกสำหรับ น้ำสุราที่ขายให้ดื่ม ณที่นั้น รวมทั้งเรือขาย	แปดสิบบาทต่อปี
ประเภท ๔	ใบอนุญาตขายปลีกสำหรับ น้ำสุราทุกชนิดที่ ขายตาม สโมสร หรือสถานที่เช่นกัน ให้ดื่มณที่นั้นหรือนำไปที่อื่น	ร้อยยี่สิบบาทต่อ ปี แต่ถ้าแสดง ให้เป็นที่พอใจ ของรัฐมนตรีว่า การกระทรวงพระ คลังว่า (ก) น้ำ สุรานั้น ขายให้ เฉพาะสมาชิก จริงๆ และแขก ของสมาชิกจริงๆ แห่งสโมสร หรือ

<p>ประเภท ๕</p>	<p>ใบอนุญาต ขายปลีกซึ่งออกให้นักเคมี แพทย์ปรุงยา และผู้ประกอบโรคศิลป์ ขายแอลกอฮอล์สำหรับ เพื่อประโยชน์ในการประกอบโรคศิลป์ ในอุตสาหกรรม และในวิทยาศาสตร์ ภายในเงื่อนไข อันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังจะกำหนด</p>	<p>สถานที่ เช่น กัน และ (ข) นำสราที่ซื้อในปี ก่อนราคาไม่เกินกว่าสองพันบาท ฉะนั้น ท่านว่าให้เสียค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตสำหรับปีต่อไปเพียงห้าสิบบาท</p>
-----------------	--	---

แต่ทั้งนี้ ท่านว่าต้องอยู่ภายในบังคับแห่งบทบัญญัติตั้งต่อไปนี้ คือ

ผู้ได้รับอนุญาตให้ขายน้ำสุราตามใบอนุญาตประเภท ๕ จะขายน้ำสุราอย่างอื่น นอกจากที่ได้รับอนุญาตให้ขายนั้น ไม่ได้

“ขายเหมา” หมายความว่า ขายคราวหนึ่งมากกว่าสิบ ทะนาน (สองแกลลอน หรือ สิบลิตร)

“ขายปลีก” หมายความว่า ขายเป็นถ้วยหรือเป็นถ้วยแก้ว หรือคราวหนึ่งไม่มากกว่าสิบ ทะนาน (สองแกลลอน หรือสิบลิตร)

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๖ แห่งกฎหมายภาษีชั้นใน จุลศักราช ๑๒๔๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๖ ผู้ใดขายน้ำสุรา เหล้าไวน์ หรือน้ำสุราแช่ ในสถานที่ซึ่งกล่าวไว้ในมาตราก่อน โดยมีได้รับใบอนุญาต ตามความในมาตรานั้นก็ดี ขายน้ำสุราในสถานทีนั้นๆ และ ยอมให้บุคคลอื่นนำน้ำสุราออกไปจากสถานทีนั้น หรือฝ่าฝืนข้อความในใบอนุญาตโดยประการอื่นก็ดี เมื่อชำระได้ ความจริง ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับทุกครั้งๆ

หนึ่งเป็นเงินตั้งแต่สามร้อยยี่สิบบาท ถึงสี่ร้อยแปดสิบบาท และนำสุรานั้นให้รับ”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๘ แห่งกฎหมายภาษีสรรพสามิต พุทธศักราช ๒๔๘๘ ซึ่งมีคำว่า “เมื่อชำระได้ความจริงแล้ว ให้ปรับใหม่เป็นเงินแต่ ๖ ชั่งลงมา” และใช้คำต่อไปนี้แทน

“เมื่อชำระได้ความจริง ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษทุกครั้ง ๆ หนึ่งจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับตั้งแต่ร้อยหกสิบบาท ถึงสองพันสี่ร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกสองวรรคต้นในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พุทธศักราช ๒๔๖๗ และใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔ ผู้ใดขายหรือนำออกแสดงเพื่อขาย ซึ่งนำสุรามาจากต่างประเทศ หรือทำขึ้นอันเป็นการผิดต่อกฎหมายภาษีสรรพสามิต พุทธศักราช ๒๔๘๘ หรือพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตเพิ่มเติมใด ๆ หรือออกฤทธิ์ระวาง ซึ่งได้ออกโดยอาศัยอำนาจแห่งกฎหมายและพระราชบัญญัตินั้น ๆ เมื่อชำระได้ความจริง ^{11/10/2566} ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหก

เดือน หรือปรับตั้งแต่สามร้อยยี่สิบบาทถึงสามพันสองร้อย
บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และนำสุรานั้นให้ริบ

ผู้ใดซื้อหรือมีไว้ในครอบครอง ในพิทักษ์หรือในควบ
คุมดูแลของตนซึ่งน้ำสุราใด ๆ โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นน้ำสุราที่
ขาย ทำขึ้น ที่เข้ามาจากต่างประเทศ หรือทำขึ้นผิดต่อ
กฎหมายภาษีชั้นใน จุฬศักราช ๑๒๔๘ หรือพระราชบัญญัติ
และกฎกระทรวงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เมื่อชำระได้ความ
จริง ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษ ถ้าน้ำสุรานั้นมี
ปริมาณต่ำกว่า ๑ ลิตรปรับเป็นเงินไม่เกินร้อยหกสิบบาท ตั้ง
แต่ ๑ ลิตรขึ้นไปปรับเป็นเงินตั้งแต่ร้อยหกสิบบาทถึงพันหก
ร้อยบาท และนำสุรานั้นให้ริบ "

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกวรรคสุดท้ายในมาตรา ๕ แห่งพระ
ราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๖๗
และใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

"ถ้าปรากฏว่า น้ำสุราซึ่งอยู่ในพิทักษ์ ในควบคุมดูแล
หรือใน ครอบครองของผู้ค้าขายน้ำสุราได้เปลี่ยนแปลงไป
(เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า น้ำสุรานั้นได้เปลี่ยนแปลงไปโดย
ได้รับอนุญาต และทำต่อหน้าเจ้าพนักงานกรมสรรพสามิตต์
และเมื่อ 11/10/2566) ถ้าชำระได้ความจริง ท่านว่าผู้ค้าขายน้ำสุรามี

ความผิดต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ร้อยหกสิบบาทถึงพันหก
ร้อยบาท และนำสุรานั้นให้รับ”

มาตรา ๑๐ ถ้าปรากฏแก่เจ้าพนักงานกรมสรรพสามิต
และฝิ่นว่ามีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า ในบ้าน ร้าน หรือโรง
เรือน หรือสถานที่ใด มีสิ่งของอันจะต้องถูกริบตามความ
ในกฎหมายหรือพระราชบัญญัติภาษีชั้นในซุกซ่อน หรือ
เก็บไว้ หรือในเรื่องสิ่งของนั้นๆ ได้มีผู้กระทำผิดกฎหมาย
หรือพระราชบัญญัติภาษีชั้นในก็ดี และเจ้าพนักงานมีเหตุ
อันควรเชื่อว่า ถ้ารอให้ได้หมายตรวจค้นแล้ว ผู้กระทำผิด
จะมีโอกาสหลบหนีหรือยกย้ายสิ่งของที่จะต้องริบนั้นไปเสีย
ฉะนั้นท่านว่าเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้วอาจ

(ก) เข้าไปและตรวจค้นบ้าน ร้าน หรือโรงเรือน หรือ
สถานที่นั้น

(ข) ยึดสิ่งของใด ๆ ที่พบณที่นั้น ซึ่งเจ้าพนักงานมี
เหตุควรเชื่อว่าอาจต้องริบ

มาตรา ๑๑ ถ้าเจ้าพนักงานยึดหรือตรวจค้นตามความ
ในมาตราก่อน ท่านให้ทำรายงานโดยละเอียด กล่าวถึง
การยึดหรือตรวจค้น เสนอไปยังอธิบดีกรมสรรพสามิต
และฝิ่น หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดที่ได้ทำการยึด

หรือตรวจค้น และให้ทำภายในสี่สิบแปดชั่วโมงแต่เวลาที่ยึดหรือตรวจ

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๖๗ และใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ถ้ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังเห็นสมควร จะห้ามมิให้ผู้ใดทำและค้า แบน้ำเชื้อข้าวหมักในมณฑลใดๆ โดยมีได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานกรมสรรพสามิตต์และแผ่นประจํามณฑลนั้น ๆ ไซ้ร้ ท่านว่ารัฐมนตรีนั้นมีอำนาจห้ามได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และเรียกค่าธรรมเนียมใบอนุญาตไม่เกินจะบบละสิบบาท

ตั้งแต่วันที่ระบุไว้ในประกาศนั้นเป็นต้นไป ผู้ใดทำหรือค้าแบน้ำเชื้อข้าวหมักโดยมิได้รับใบอนุญาต เมื่อชำระได้ความจริงท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินแปดสิบบาท และแบน้ำเชื้อข้าวหมักนั้นให้รับ”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๖๘ และใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒ คำภาษณ์ชั้นในสำหรับน้ำสุรา ให้เรียกเก็บ และเสียสองบาทยี่สิบห้าสตางค์ต่อลิตรแห่งแอลกอฮอล์ บริสุทธ์ ซึ่งชั้นสุตรได้ด้วยเครื่องแอลกอฮอล์เมตรของ เกลุสส์ค แต่คำภาษณ์ที่เก็บอย่างต่ำที่สุดนั้น ต้องไม่น้อย กว่าหกสิบสาม สตางค์ต่อหนึ่ง ลิตรแห่งสุรา ถ้าเป็น เหล้าเบียร์ซึ่งมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินกว่าที่รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงพระคลังจะได้กำหนดไว้เป็นครั้งคราวแล้ว คำภาษณ์ อาจลดลงได้ แต่ต้องเรียกเก็บไม่น้อยกว่าสิบสตางค์ต่อหนึ่ง ลิตรแห่งสุรา”

มาตรา ๑๔ ภายในบังคับแห่งกฎกระทรวง ซึ่งรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงพระคลังจะได้กำหนดไว้ในเรื่องเวลา สถานที่ และวิธีการเสียภาษี ท่านว่าคำภาษณ์ตามที่ได้กล่าวมาใน มาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ อาจเรียกเก็บได้โดยวิธี การดังต่อไปนี้

(ก) โดยอัตรากำหนดตามปริมาณซึ่งทำขึ้นหรือส่งออก จากโรงอุตสาหกรรม หรือ

(ข) โดยอัตรากำหนดตามซึ่งคำนวณสิ่งของที่ใช่หรือ โดยวิธีอื่น ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังจะกำหนด

มาตรา ๑๕ ท่านให้นำมาตรา ๓๖, ๓๗, และ ๓๘ แห่งกฎหมายภาษีชั้นใน จุลศักราช ๑๒๔๘ ใช้บังคับเพียงที่จะใช้ได้แก่การทำเหล่าเบียร์ และผู้ทำเหล่าเบียร์ เสมือนหนึ่งว่าการต้มกลั่นและผู้ต้มกลั่นตามที่กล่าวถึงในมาตรานั้นๆ หมายความว่า การทำ และผู้ทำ เหล่าเบียร์ แต่ท่านว่าผู้ทำเหล่าเบียร์ซึ่งเสียภาษีลดน้อยลงตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตหย่อยบาทต่อปีสำหรับโรงอุตสาหกรรมทุกโรงไป

มาตรา ๑๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลัง มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดเขตต์ท้องที่ห้ามมิให้ผู้ใดขนน้าสุรา มีปริมาณเกินกว่าหนึ่งลิตร แต่ไม่เกินสิบลิตร โดยไม่ได้ขอและรับใบอนุญาตขนตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๑ แห่งกฎหมายภาษีชั้นใน จุลศักราช ๑๒๔๘

ผู้ใดทำผิดต่อข้อความในกฎกระทรวงที่กล่าวนี้ ท่านว่าผู้นั้นต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒ แห่งกฎหมายภาษีชั้นใน จุลศักราช ๑๒๔๘

มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามบทบัญญัติ

๖๑๐

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
แล้วให้ใช้บังคับได้

ประกาศมาณวันที่ ๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา
นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๕ ตุลาคม หน้า ๖๐๖)

ประกาศ

ห้ามมิให้ใช้วอนหรือเครื่องมือที่มีลักษณะคล้าย
คลึงกันทุกชนิดทุกขนาด กระทำการจับสัตว์น้ำ
ในท้องที่อำเภอภินทร์ จังหวัดปราจีนบุรี

ด้วยสมุหเทศาภิบาลสำเร็จราชการมณฑลปราจีน ได้มี
ใบบอกแจ้งความจำนงมายังกระทรวงเศรษฐการ ขอให้ประกาศ
ห้ามมิให้ใช้เครื่องมือวอนกระทำการจับสัตว์น้ำในท้องที่อำเภอ
ภินทร์ จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อประโยชน์แห่งการบำรุง
พรรณสัตว์น้ำ

อาศัยอำนาจในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติอากรค่า
แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๒ และพระราชบัญญัติโอนอำนาจ
บางอย่าง ซึ่งแต่ก่อนอยู่กับกระทรวงต่าง ๆ ให้มาอยู่กับ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ พ.ศ. ๒๔๗๖ รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงเศรษฐการจึงประกาศให้ทราบทั่วกันว่า นับ
แต่วันประกาศนี้เป็นต้นไป ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดใช้วอน หรือ
เครื่องมือที่คล้ายคลึงกันทุกชนิดทุกขนาดลง กระทำการจับ
สัตว์น้ำในลำน้ำในท้องที่อำเภอภินทร์ จังหวัดปราจีนบุรี

กระทรวงเศรษฐการ

ประกาศมาณวันที่ ๒๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระยาโกมารกุลมนตรี

รัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ

โอนอำนาจบางอย่างซึ่งแต่ก่อนอยู่กับกระทรวงต่าง ๆ

ให้มาอยู่กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจการ

พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ๆ สั่งว่า

โดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวงและกรม พุทธศักราช ๒๔๗๖ ได้จัดตั้งกรมการประมงให้ขึ้นอยู่ในกระทรวงเศรษฐกิจการ

และโดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรมอบอำนาจซึ่งแต่ก่อนอยู่กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่าง ๆ เกี่ยวด้วยการประมง และกิจการอื่นอันเกี่ยวกับการประมง รวมทั้งการเพาะพันธุ์ การคุ้มครอง การอุตสาหกรรมหรือกิจการอื่นที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำให้อยู่กับกระทรวงเศรษฐกิจการเสีย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติโอนอำนาจบางอย่างซึ่งแต่ก่อนอยู่กับกระทรวงต่างๆ ให้มาอยู่กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ อำนาจและหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลัง หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ใช้อุบัติขึ้นเกี่ยวกับราชการประมง และกิจการอื่นอันเกี่ยวกับการประมง รวมทั้งการเพาะพันธุ์ การคุ้มครอง การอุตสาหกรรม หรือกิจการอื่นที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำนั้น ตั้งแต่บัดนี้ไปให้โอนไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ

แต่ท่านว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังยังคงมีอำนาจกำหนดอัตราสำหรับการออกใบอนุญาตหรืออื่น ๆ และจัดเก็บอากรอื่นจะต้องชำระตามนั้น

ประกาศมา ณ วันที่ ๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๖ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาทหาร
พุทธศักราช ๒๕๗๖

พระราชธิปก ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรยกเลิกประมวลกฎหมายอาญาทหารมาตรา ๕๐ ซึ่งเป็นบทที่เพิ่มโทษทหารรับอาชญาหนักกว่าบุคคลสามัญทั้งหนึ่ง และแก้ไขมาตรา ๕๑ อันเป็นบทเพิ่มโทษทัณฑ์สำหรับผู้ทำผิดในเวลาทำหน้าที่ซึ่งมีสาเหตุราชของหลวงประจำตัวให้เบาบางลงกว่าเดิม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาทหาร พุทธศักราช

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ และ ๕๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญาทหาร รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทนเป็นมาตรา ๕๐

“มาตรา ๕๐ ผู้ใดเป็นทหาร ถ้ามั่นกระทำให้ผิดในเวลาที่ทำหน้าที่ให้เป็นการรักษาการ หรืออยู่ยามประจำที่ หรือให้กระทำการอย่างใด ๆ ที่มีสาตราวุธของหลวงประจำตัวโดยความผิดที่ห้ามบัญญัติไว้ในมาตราต่าง ๆ แห่งกฎหมายลักษณะอาญาตั้งจะกล่าวต่อไปนี้ คือ

มาตรา ๕๘ ถึงมาตรา ๑๐๐ ความผิดในฐานะประทุษร้ายต่อพระบรมราชตระกูล

มาตรา ๑๐๒ ถึงมาตรา ๑๐๔ ความผิดฐานกบฏภายในพระราชอาณาจักร

มาตรา ๑๐๕ ถึงมาตรา ๑๐๘ ความผิดฐานกบฏภายนอกพระราชอาณาจักร

มาตรา ๑๑๒ ถึงมาตรา ๑๑๕ ความผิดต่อทางพระราชไมตรีกับต่างประเทศ

มาตรา ๑๑๖ ถึงมาตรา ๑๒๘ ความผิดต่อเจ้าพนักงาน
 มาตรา ๑๕๑ ความผิดฐานกระทำให้เสื่อมเสียอำนาจศาล
 มาตรา ๑๕๔ ความผิดฐานช่วยผู้อื่นให้พ้นอาชญาอันควร
 รับโทษตามกฎหมาย

มาตรา ๑๖๕ ถึงมาตรา ๑๖๘ ความผิดฐานหลบหนีจาก
 ที่คุมขัง

มาตรา ๑๗๗ ถึงมาตรา ๑๘๒ ความผิดฐานสมคบกันเป็น
 องค์กรและเป็นสื่อโจรผู้ร้าย

มาตรา ๑๘๓ และมาตรา ๑๘๔ ความผิดฐานก่อการ
 จลาจล

มาตรา ๑๘๕ ถึงมาตรา ๒๐๑ ความผิดฐานกระทำให้เกิด
 ภัยอันตรายแก่สาธารณชนฐานกระทำให้สาธารณชนปราศจาก
 ความสะดวกในการไปมาและการส่งข้าวและของถึงกัน และ
 ฐานกระทำให้สาธารณชนปราศจากความสุขสบาย

มาตรา ๒๕๓ ความผิดฐานเกี่ยวข้องในที่วิวาทต่อสู้กัน
 ซึ่งมีผู้ถึงแก่ความตาย

มาตรา ๒๕๔ ถึงมาตรา ๒๕๘ ความผิดฐานประทุษร้าย
 แก่ร่างกาย

มาตรา ๒๖๘ ถึงมาตรา ๒๗๗ ความผิดฐานกระทำให้
เสื่อมเสียอิสริยาภ

มาตรา ๒๘๘ ถึงมาตรา ๒๙๖ ความผิดฐานลักทรัพย์

มาตรา ๒๙๗ ถึงมาตรา ๓๐๒ ความผิดฐานวิ่งราว ฐาน
ชิงทรัพย์ ฐานปล้นทรัพย์ และฐานสลัด

มาตรา ๓๐๓ ความผิดฐานกรรโชก

มาตรา ๓๒๗ ถึงมาตรา ๓๓๐ ความผิดฐานบุกรุก

ท่านว่าฉันผู้กระทำผิดต้องระวางโทษตามที่ท่านบัญญัติไว้
สำหรับความผิดเช่นนั้น และให้เพิ่มโทษขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง”

ประกาศมาณวันที่ ๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้
รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๕ กันยายน หน้า ๕๓๖)

๒๑๘

ประกาศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ยกเว้นยาเสพติด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ
ยาเสพติด พุทธศักราช ๒๔๖๕ ให้ยกเว้นยาที่ปรุงด้วยยา
เสพติดอีก ๑ ชนิด อยู่ในประเภทจำกัดตามความข้อ ๓ (จ)
แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยยาเสพติด พุทธศักราช ๒๔๖๕ คือ
Guaiacol Compound ปรุงด้วยโคเดอีนกับไอสธสาร
อื่นๆ มีส่วนโคเดอีนไม่เกินร้อยละ ๒.๕๓๕ (The British
Dispensary)

ศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระยาอุดมพงศ์เพ็ญสวัสดิ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๐ กันยายน หน้า ๕๔๒)

พระราชบัญญัติลดพิกัดเก็บเงินค่านา
พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีถวายคำปรึกษาว่า สมควรลดพิกัดเก็บเงินค่านา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลดพิกัดเก็บเงินค่านา พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ เงินค่านา จำนวน พ.ศ. ๒๔๗๖ ทั้งฝ่ายลอยและคู่ไถ่นั้น ให้เก็บตามอัตราที่ลดเหมือน พ.ศ. ๒๔๗๕ กล่าวคือเรียกเก็บโดยพิกัดต่อไปนี้

นาคู่โค

นาเอก	ไร่ละ ๕๐ สดางค์	งานละ ๑๒ สดางค์
นาโท	ไร่ละ ๔๐ สดางค์	งานละ ๑๐ สดางค์
นาตรี	ไร่ละ ๓๐ สดางค์	งานละ ๗ สดางค์
นาจัตวา	ไร่ละ ๒๐ สดางค์	งานละ ๕ สดางค์
นาเบญจ	ไร่ละ ๑๕ สดางค์	งานละ ๓ สดางค์

นาฟางลอย

นาเอก	ไร่ละ ๖๐ สดางค์	งานละ ๑๕ สดางค์
นาโท	ไร่ละ ๕๐ สดางค์	งานละ ๑๒ สดางค์
นาตรี	ไร่ละ ๔๐ สดางค์	งานละ ๑๐ สดางค์
นาจัตวา	ไร่ละ ๓๐ สดางค์	งานละ ๗ สดางค์
นาเบญจ	ไร่ละ ๒๐ สดางค์	งานละ ๕ สดางค์

ประกาศมาณวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ
ลดอัตราเก็บเงินอากรสวนใหญ่
พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีถวายคำปรึกษาว่า สมควรลดอัตราเก็บเงินอากรสวนใหญ่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลดอัตราเก็บเงินอากรสวนใหญ่ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ การเก็บเงินอากรสวนใหญ่จำนวน พ.ศ. ๒๔๗๖ ให้เก็บเฉพาะตามรายการและอัตราที่ลดลง ดังปรากฏในบัญชีข้างท้ายนี้แทน

มาตรา ๔ ต้นผลไม้ใดที่ยังไม่ได้ขนาดต้องด้วยพิกัดแต่
หากมีผลแล้ว ให้เรียกเก็บอากรโดยอัตราอย่างเดียวกับ
ต้นผลไม้ที่ต้องด้วยพิกัด

มาตรา ๕ การเก็บเงินอากรสวนใหญ่จำนวนพ.ศ.๒๔๗๖
เฉพาะมะพร้าวและมะปรางในจังหวัดชลบุรีนั้น ให้เก็บ
ลดลงครึ่งหนึ่งของอัตราในบัญชีข้างท้ายนี้

ประกาศมาณวันที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๔ มิถุนายน หน้า ๒๕๕)

อัตราเงินอากรสวนใหญ่

รายชื่อต้นไม้	จำนวน	เงินอากร สตางค์
ทุเรียน มังคุด	ต้นละ	๕๐
ลางสาด มะม่วง มะปราง	ต้นละ	๖
มะพร้าว	ต้นละ	๔
มะขาม	ต้นละ	๓
มะพร้าวหุ้มสั	ต้นละ	๒
หมากทุกชนิด (แต่หมากเล็กให้ยกเว้น ไม้เก็บภาษี)		
สะท้อน		
เงาะ ลิ้นจี่	ต้นละ	๑
ลำไย		
มะตม		
ฝรั่ง		
มะไฟ		
สาเก		

รายชื่อต้นไม้	จำนวน	เงินอุดกร
		สตางค์
ขนน ละมุด ชมพูทุกชนิด พุทรา มะขวิด	ต้นละ	๑

๖๒๕

พระราชบัญญัติ
ลดอัตราเก็บเงินอากรสวนจาก
พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีถวายคำปรึกษาว่าสมควรลดอัตราเก็บเงินอากรสวนจาก

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลดอัตราเก็บเงินอากรสวนจาก พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ เงินอุดหนุนจากสำหรับปีพุทธศักราช ๒๕๗๖
นั้น ให้คงเก็บตามอัตราที่ลดเหมือน พ.ศ. ๒๕๗๕ กล่าวคือ
เรียกเก็บเพียงไร่ละหกสตางค์

ประกาศมาณวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณ์นิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ มิถุนายน หน้า ๒๖๘)

๖๒๗

พระราชบัญญัติ

ลดอัตราเก็บเงินค่าที่สวนในมณฑลนครศรีธรรมราช

พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีถวายคำปรึกษาว่าสมควรลดอัตราเงินค่าที่สวนที่จัดเก็บอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ในมณฑลนครศรีธรรมราช

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติลดอัตราเก็บเงินค่าที่สวนในมณฑลนครศรีธรรมราช พุทธศักราช ๒๔๗๖"

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ เงินค่าที่สวนที่จัดเก็บอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ใน
มณฑลนครศรีธรรมราช สำหรับปีพุทธศักราช ๒๔๗๖ นั้น
ให้คงเก็บตามอัตราที่ลดเหมือน พ.ศ. ๒๔๗๕ กล่าวคือ
เรียกเก็บเพียงไร่ละสิบบแปดสตางค์

ประกาศมาณวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๔๗๖)

๖๒๕

พระราชบัญญัติ
ลดอัตราเก็บเงินภาษีค่าที่ไร่อ้อย
พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีถวายคำปรึกษาว่าสมควรลดอัตราเก็บเงินภาษีค่าที่ไร่อ้อย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลดอัตราเก็บเงินภาษีค่าที่ไร่อ้อย พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๖๓๐

มาตรา ๓ เงินภาษีค่าที่ไร้อ้อยสำหรับปีพุทธศักราช ๒๔๗๖ นั้น ให้คงเก็บตามอัตราที่ลดเหมือน พ.ศ. ๒๔๗๕ กล่าวคือ เรียกเก็บเพียงไร้ละหกสตางค์

ประกาศมาณวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติศาสตร์

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๙ มิถุนายน หน้า ๒๓๗๒)

พระราชบัญญัติ

ลดอัตราเก็บเงินภาษีไร่ยาสูบ

พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีถวายคำปรึกษาว่าสมควรลดอัตราเก็บเงินภาษีไร่ยาสูบ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลดอัตราเก็บเงินภาษีไร่ยาสูบ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๖๓๒

มาตรา ๓ เงินภาษีไวยาสุขสำหรับปีพุทธศักราช ๒๕๗๖
นั้น ให้คงเก็บตามอัตราที่ลดเหมือน พ.ศ. ๒๕๗๕ ไปอีก
พ.ศ. หนึ่ง

ประกาศมาณวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(วาทกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๔ มิถุนายน หน้า ๒๗๔)

พระราชบัญญัติ
ลดอัตราเก็บเงินภาษีต้นตาลโตนด
พุทธศักราช ๒๕๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีถวายคำปรึกษาว่า สมควรลดอัตราเก็บเงินภาษีต้นตาลโตนด

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลดอัตราเก็บเงินภาษีต้นตาลโตนด พุทธศักราช ๒๕๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๖๓๔

มาตรา ๓ เงินภาษีต้นตาลโดนดสำหรับปีพุทธศักราช ๒๔๗๖ นั้น ให้คงเก็บตามอัตราที่ลดเหมือน พ.ศ. ๒๔๗๕ กล่าวคือ เรียกเก็บเพียงต้นละสิบสองสตางค์

ประกาศมาณวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พระยามโนปกรณนิติธาดา
นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ มิถุนายน หน้า ๒๗๖)

กฎกระทรวงพระคลัง
ออกตามความในมาตรา ๔
แห่งพระราชบัญญัติภาษีการค้า พุทธศักราช ๒๔๗๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติ
ภาษีการค้า พุทธศักราช ๒๔๗๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
พระคลังออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้นายอำเภอเป็นพนักงานเก็บภาษีตามความ
ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีการค้า

ข้อ ๒ ให้

(ก) สรรพากรจังหวัด และ

(ข) ผู้ตรวจการในกองภาษีประเมิน กรมสรรพากร
เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา ๓ แห่งพระ
ราชบัญญัติภาษีการค้า

ข้อ ๓ การยื่นแบบ แจ้งรายการ ตาม ความใน พระราช
บัญญัติภาษีการค้า มาตรา ๘ และ มาตรา ๑๐ ให้ยื่นต่อ
พนักงาน เก็บ ภาษี ใน ห้องที่ อำเภอ ซึ่งผู้รับ ประเมินตั้ง สำนัก
งาน ทำการค้า ถ้าตั้งสำนักงาน ทำการค้า ใน ห้องที่ มากกว่า
อำเภอ เดียว ให้ยื่นต่อพนักงาน เก็บภาษี ใน ห้องที่ อำเภอ
ซึ่งสำนักงานใหญ่ ตั้งอยู่

ข้อ ๔ การเสียบภาษีให้เสียบต่อพนักงานเก็บภาษี ดัง
กำหนดไว้ในข้อ ๓

ข้อ ๕ การยื่นอุทธรณ์ต่อพนักงานเก็บภาษีตามความใน
มาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติภาษีก้าว ให้ยื่นต่อ
พนักงานเก็บภาษีดังที่กำหนดไว้ในข้อ ๓

ข้อ ๖ เมื่อพนักงานเก็บภาษีได้รับอุทธรณ์ให้ปฏิบัติดัง
ต่อไปนี้

(๑) อุทธรณ์การประเมินของพนักงานเก็บภาษี ให้
รักษาไว้จนกว่าการอำเภอ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจ

(๒) อุทธรณ์การประเมินใหม่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

(ก) ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ให้เสนอ
อธิบดีกรมสรรพากร

(ข) ในจังหวัดอื่นๆ ให้เสนอสมุหพระนคร
บาลหรือสมุหเทศาภิบาล

หอรัษฎากรพิพัฒน์

กฏให้ไว้ในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระยามโนปกรณนิติธาดา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลัง

ประกาศ

เรื่องเนเตรันต์อินเดีย สุรินัม และ คุราเซา
 เข้าเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาระวางประเทศว่าด้วยการปฏิบัติ
 การตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ
 ร่วมกับกรุงสยาม

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบ
 ทัวกันว่า

เลขาธิการสันนิบาตชาติได้มีจดหมายลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๕ (ค.ศ. ๑๙๓๓) แจ้งว่าได้รับแจ้งความ
 ของรัฐบาลเนเตรันต์ แจ้งเรื่องเนเตรันต์ อินเดีย สุริ
 นัม และ คุราเซา เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระวางประเทศว่า
 ด้วยการใช้การตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประ
 เทศ ฉบับลงวันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๐ (ค.ศ.
 ๑๙๒๗) โดยให้ภักยานวัติ ไว้ณสำนักงานเลขาธิการ
 สันนิบาตชาติ แต่เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๕
 (ค.ศ. ๑๙๓๓) แล้ว

โดยที่บทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้ มีว่าให้ใช้แก่รัฐภาคี
 ๓ เดือนภายหลังวันตรัสรัฏฐาภิเศกนั้น ๆ ได้แจ้งความการให้ภักยา
 นวัติแก่เลขาธิการ

๖๓๘

และโดยที่กรุงเทพมหานครได้ประกาศให้ใช้ธนุสัญญาตั้งแต่วันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๔ เป็นต้นไปแล้ว

ฉะนั้นธนุสัญญาที่วาน จึงเป็นอันใช้ระวางกรุงเทพมหานครกับเนเธอร์แลนด์อินเดีย, สุรินัม และ กูราเซา ตั้งแต่วันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยาศรีวิสารวจา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๔ มิถุนายน หน้า ๒๘๐)

ประกาศ
 รายชื่อภาคีแห่งสัญญาสากลไพบรณีย์

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบ
 ทัวกันว่า อาศัยความตามในข้อ ๒ และข้อ ๑๓ แห่งสัญญา
 สากลไพบรณีย์ ซึ่งได้ลงนามกันที่กรุงลอนดอน เมื่อวันที่ ๒๘
 มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๒๕ นั้น รัฐบาลสวิสและรัฐบาลอังกฤษ
 ได้แจ้งรายชื่อประเทศต่าง ๆ ที่ได้มอบสัตยาบันหรือให้
 ภาคยานวัตกรรมแห่ง

๑. สัญญาสากลไพบรณีย์
๒. ความตกลงว่าด้วยการส่งจดหมาย และ หีบ ห่อ พัสดุ
 ไพบรณีย์มีประกัน
๓. ความตกลงว่าด้วยการส่งพัสดุไพบรณีย์
๔. ความตกลงว่าด้วยการส่งไพบรณีย์ธนาณัติ
๕. ความตกลงว่าด้วยการเรียกเงินคืน
๖. ความตกลงว่าด้วยการโอนบัญชีตัวเงิน ทางไพบรณีย์
๗. ความตกลงว่าด้วยการรับ หนังสือพิมพ์ และ หนังสือ
 ที่ออกจำหน่ายเป็นคราวๆ เพิ่มเติมมาอีก คือ

รายชื่อประเทศ	สัญญาและ ความตกลง ตามเลขหมาย ข้างบนนี้ที่ได้ สัตยาบันแล้ว	วันมอบสัตยาบัน หรือให้ภาคยานุวัติ
แซมมารีโน	(๑)(๒)(๓)(๔) (๕)(๖)(๗)	วันที่ ๒๕ มกราคม ค.ศ. ๑๙๓๒
บุลกาเรีย	(๑)(๒)(๓)(๔) (๗)	วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๓๒
กรีซ	(๑)(๒)(๓)(๔) (๕)(๖)(๗)	วันที่ ๒๓ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๓๒ วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๓๒
ในเยเรีย ก. ประเทศราช	(๒)	วันที่ ๖ เมษายน ค.ศ. ๑๙๓๒
ข. ในอารักขา	(๒)	วันที่ ๖ เมษายน ค.ศ. ๑๙๓๒
ค. คาเมรูนส์ใน อาณัติของ อังกฤษ	(๒)	วันที่ ๖ เมษายน ค.ศ. ๑๙๓๒

รายชื่อประเทศ	สัญญาและ ความตกลง ตามเลขหมาย ข้างบนที่ได้ สัตยาบันแล้ว	วันมอบสัตยาบัน หรือให้ภักยานุวัติ
โปแลนด์	(๑)(๒)(๓)(๔) (๕)(๖)(๗)	วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๓๒
เดอร์ก	(๑)(๒)(๓)(๔) (๕)(๗)	วันที่ ๑๗ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๓๒
กัวเตมาลา	(๑) (๓)	วันที่ ๒๕ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๓๒ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๓๓
ฝรั่งเศส	(๑)(๒)(๓)(๔) (๕)(๖)(๗)	วันที่ ๙ กันยายน ค.ศ. ๑๙๓๒
หมู่เกาะฟิลิปปิน	(๑)	วันที่ ๑๖ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๓๒
สโลวาคอร์	(๔)	วันที่ ๒๕ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๓๒
อัลเบเนีย	(๑)(๒)(๓)(๔) (๕)(๖)(๗)	วันที่ ๔ มกราคม ค.ศ. ๑๙๓๓

รายชื่อประเทศ	สัญญาและ ความตกลง ตามเลขหมาย ข้างบนนี้ที่ได้ สัตยาบันแล้ว	วันมอบสัตยาบัน หรือให้ภาคยานุวัติ
เมืองขึ้นและอาณาเขตที่ ที่อยู่ในความอารักขา ของฝรั่งเศสในอินโดจีน เมืองขึ้นอื่นๆ ของฝรั่งเศส และอาณาเขตที่ โตโกแลนต์กับกเมรูนส์ ซึ่ง อยู่ใน อาณัติ ของ ฝรั่งเศส	(๑)(๒)(๓)(๔)	วันที่ ๔ มกราคม ค.ศ. ๑๙๓๓
อาฟกานิสถาน	(๓)	วันที่ ๑๒ เมษายน ค.ศ. ๑๙๓๓
ไฮติ	(๑)(๓)	วันที่ ๒๘ เมษายน ค.ศ. ๑๙๓๓
เวเนซุเอลา	(๑)(๓)	วันที่ ๙ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๓๓

รายชื่อประเทศ	สัญญาและ ความตกลง ตามเลขหมาย ข้างบนที่ได้ สัตยาบันแล้ว	วันมอบสัตยาบัน หรือให้ภาคยานุวัติ
เสรีรัฐไอแลนด์	(๑)(๒)	วันที่ ๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๓๓
ยิบรอลตา	(๒)	วันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๓๓

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๔ ธันวาคม หน้า ๙๓๒)

๖๔๔

ประกาศกรมสาธารณสุข
เพิ่มเติมยาเสพติด ซึ่งจะต้องใช้ใน พ.ศ. ๒๔๗๖

ด้วยตามประกาศกรมสาธารณสุข ลงวันที่ ๒๓ มกราคม
พ.ศ. ๒๔๗๕ กำหนดจำนวนยาเสพติดซึ่งจะต้องใช้ใน
พ.ศ. ๒๔๗๖ ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติด
พ.ศ. ๒๔๖๕ แล้วนั้น บัดนี้ผู้ยื่นคำร้องขออนุญาตขายยา
เสพติดใน พ.ศ. ๒๔๗๖ เพิ่มเติมอีก ๑ ชนิด คือ
ฝิ่นยา (Medicinal Opium) ๒,๐๐๐ กรัมในของปรุง
ต่อไปนี้

ติงเจอร์ (Tincture)

กรมสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย
ประกาศเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระยาบริรักษ์เวชการ

ผู้ทำการแทนอธิบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๕ ธันวาคม หน้า ๘๓๗)

พระราชบัญญัติ
พระราชทานวิสุงคามสีมา
พุทธศักราช ๒๕๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า ยังมีวัดสมควรจะได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เพื่ออุโบสถสังฆกรรมสืบไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติพระราชทานวิสุงคามสีมา พุทธศักราช ๒๕๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้วัดต่าง ๆ ที่มีชื่อปรากฏในพระราชบัญญัตินี้ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาตามกำหนดดังนี้

มณฑลอยุธยา

จังหวัดปทุมธานี

วัดล่อไห ตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา เป็นเนื้อที่
ยาว ๑ เส้น ๑๐ วา กว้าง ๑ เส้น

วัดชุมแก้ว ตำบลบึงสนั่น อำเภอรังสิต เป็นเนื้อที่
ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

จังหวัดนครสวรรค์

วัดหนองสนวน ตำบลตากถ้ำ อำเภอพยุหะคีรี เป็นเนื้อ
ที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดหัวเขาตากถ้ำ ตำบลตากถ้ำ อำเภอพยุหะคีรี เป็นเนื้อ
ที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

จังหวัดชัยนาท

วัดศรีมงคล ตำบลหาดอาษา อำเภอสรรพยา เป็น
เนื้อที่ยาว ๑ เส้น ๑๐ วา กว้าง ๑ เส้น ๔ วา

วัดยาง ตำบลหาดอาษา อำเภอสรรพยา เป็นเนื้อที่
ยาว ๑ เส้น ๑๐ วา กว้าง ๑ เส้น ๑๐ วา

วัดคลองจันทน์ ตำบลห้วยงู อำเภอบ้านเขย็น เป็น
เนื้อที่ยาว ๑ เส้น ๑๐ วา กว้าง ๑ เส้น ๑๐ วา

มณฑลพิษณุโลก

จังหวัดพิจิตร

วัดเนินยาว ตำบลหัวดง อำเภอท่าหลวง เป็นเนื้อที่
ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดคลองน้อย ตำบลบางทราย อำเภอบางคลาน เป็น
เนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดใหม่สำราญ ตำบลตงตะขบ อำเภอบางมูลนาก
เป็นเนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

จังหวัดอุตรดิตถ์

วัดป่ากะพี้ ตำบลท่ามะเฟือง อำเภอเมืองพิชัย เป็น
เนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

จังหวัดตาก

วัดท่าเดื่อ ตำบลบ้านนา อำเภอบ้านตาก เป็นเนื้อที่
ยาว ๒ เส้น กว้าง ๑ เส้น

จังหวัดกำแพงเพชร

วัดพระประดิษฐ์รังษิ์วรางษณ์ ตำบลวังนวม อำเภอขาณุ
เป็นเนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

มณฑลพายัพ

จังหวัดเชียงใหม่

วัดท่ามะเกี๋ยง ตำบลสันทราย อำเภอพร้าว เป็นเนื้อ
ที่ยาว ๑ เส้น ๑๖ วา ๑ ศอก กว้าง ๑ เส้น ๑๓ วา ๑ ศอก

จังหวัดลำพูน

วัดป่าเปา ตำบลท่าปลาตุก อำเภอเมืองลำพูน เป็น
เนื้อที่ยาว ๒ เส้น ๓ วา กว้าง ๑ เส้น ๑๒ วา

จังหวัดแพร่

วัดสูงเม่น ตำบลสูงเม่น อำเภอสูงเม่น เป็นเนื้อที่
ยาว ๑ เส้น ๑๕ วา กว้าง ๑ เส้น ๑๓ วา ๓ ศอก

วัดนาลาว ตำบลหัวฝาย อำเภอสูงเม่น เป็นเนื้อที่
ยาว ๑ เส้น ๑๒ วา ๑ ศอก กว้าง ๑ เส้น ๗ วา ๒ ศอก

วัดปากพวก ตำบลเด่นชัย อำเภอสูงเม่น เป็นเนื้อ
ที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดเหล่าเหนือ ตำบลบ้านเหล่า อำเภอสูงเม่น เป็น
เนื้อที่ยาว ๒ เส้น ๑ ศอก กว้าง ๑ เส้น ๑๘ วา

วัดเวียงสันทราย ตำบลบ้านเฮิง อำเภอร้องกวาง เป็น
เนื้อที่ยาว ๑ เส้น ๑๕ วา ๑ ศอก กว้าง ๑ เส้น ๑๗ วา

จังหวัดลำปาง

วัดศรีล้อม ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเมืองลำปาง เป็นเนื้อที่
ยาว ๒ เส้น ๑ วา กว้าง ๑ เส้น ๑๘ วา

วัดท่ามะโอ ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเมืองลำปาง เป็นเนื้อที่
ยาว ๒ เส้น ๒ สอก กว้าง ๑ เส้น ๑๕ วา

มณฑลนครราชสีมา

จังหวัดชัยภูมิ

วัดรังษี ตำบลนาเสี้ยว อำเภอเมืองชัยภูมิ เป็นเนื้อที่
ยาว ๒ เส้น กว้าง ๑ เส้น ๑๖ วา

วัดสิงทอง ตำบลหนองนาแซง อำเภอเมืองชัยภูมิ เป็นเนื้อที่
ยาว ๒ เส้น ๘ วา กว้าง ๒ เส้น ๒ วา

วัดโนนจาน ตำบลละหาน อำเภอจัตุรัส เป็นเนื้อที่
ยาว ๒ เส้น ๑๐ วา กว้าง ๑ เส้น ๑๕ วา

วัดละหาน ตำบลละหาน อำเภอจัตุรัส เป็นเนื้อที่
ยาว ๒ เส้น ๔ วา กว้าง ๒ เส้น

จังหวัดบุรีรัมย์

วัดบ้านสวายจีกใต้ ตำบลสวายจีก อำเภอบุรีรัมย์ เป็นเนื้อที่
ยาว ๒ เส้น กว้าง ๒ เส้น

จังหวัดร้อยเอ็ด

วัดโพธิ์ศรีม่วงลาด ตำบลม่วงลาด อำเภอเมืองร้อยเอ็ด
เป็นเนื้อที่ยาวทิศเหนือ ๒ เส้น ทิศใต้ ๒ เส้น ๑๐ วา
กว้าง ๒ เส้น

จังหวัดมหาสารคาม

วัดบ้านดอนขานาง ตำบลอุ่มเม่า อำเภอยางตลาด
เป็นเนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดบ้านนาจาน ตำบลไผ่ อำเภอห้วย เป็นเนื้อที่
ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

จังหวัดอุบลราชธานี

วัดบ้านจิก ตำบลไม้กลอน อำเภอขุขันธ์ เป็นเนื้อที่
ยาว ๒ เส้น ๖ วา กว้าง ๒ เส้น

วัดบ้านโนนสูง ตำบลนาวัง อำเภอบึง เป็นเนื้อที่
ยาว ๒ เส้น ๑๐ วา กว้าง ๒ เส้น

วัดบ้านท่าขาม ตำบลคำพระ อำเภอบึง เป็นเนื้อที่
ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดบ้านหัวตะพาน ตำบลหัวตะพาน อำเภอบึง เป็น
เนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดบ้านเหล่าฝ้าย ตำบลตงแคน อำเภอลุมพุก เป็น
เนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

มณฑลอุดร

จังหวัดอุดรธานี

วัดบ้านหนองสวรรค์ ตำบลเชียงพิณ อำเภอหมากแข้ง
เป็นเนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดศรีสว่าง ตำบลโนนสัง อำเภอหนองบัวลำภู เป็น
เนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

จังหวัดหนองคาย

วัดแก้วพิจิตร ตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ เป็นเนื้อ
ที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

จังหวัดนครพนม

วัดโพธิ์ท่า ตำบลน้ำท่า อำเภอธาตุพนม เป็นเนื้อ
ที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

จังหวัดขอนแก่น

วัดสว่างโพธิ์ศรี ตำบลจระเข้ อำเภอพระลับ เป็นเนื้อ
ที่ยาว ๒ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดสว่าง ตำบลพระลับ อำเภอพระลับ เป็นเนื้อ
ที่ยาว ๒ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดบ้านหนองกุง ตำบลพระลับ อำเภอพระลับ เป็น
เนื้อที่ยาว ๒ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดบ้านห้วยอ้ายเต็น ตำบลน้ำพอง อำเภอเมือง
เป็นเนื้อที่ยาว ๒ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดธรรมศรีสอาดโนนแพง ตำบลบ้านเรือ อำเภอกุเวียง
เป็นเนื้อที่ยาว ๒ เส้น กว้าง ๑ เส้น ๗ วา

จังหวัดเลย

วัดโพธิ์ศรี ตำบลตัว อำเภอกุดชุมบง เป็นเนื้อที่ยาว
๒ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดศีลธรรม ตำบลก้างปลา อำเภอกุดชุมบง เป็นเนื้อ
ที่ยาว ๑ เส้น ๑๗ วา กว้าง ๑ เส้น ๑๖ วา

วัดศรีสุขุม ตำบลนาอ้อ อำเภอกุดชุมบง เป็นเนื้อที่ยาว
๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

มณฑลปราจีน

จังหวัดฉะเชิงเทรา

วัดประตุน้ำคลองท่าไข่ ตำบลท่าไข่ อำเภอเมือง
ฉะเชิงเทรา เป็นเนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดท่าไทร ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม เป็น
เนื้อที่ยาว ๒ ๑/๒ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดวังเย็น ตำบลวังเย็น อำเภอบางคล้า เป็นเนื้อที่
ยาว ๒ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดปากคลองกกสับ ตำบลเตาสุรา อำเภอบางคล้า
เป็นเนื้อที่ยาว ๒ เส้น กว้าง ๒ เส้น

จังหวัดปราจีนบุรี

วัดโรงเกวียน ตำบลดงพราหมณ์ อำเภอเมืองปราจีนบุรี
เป็นเนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดดงขวาง ตำบลดงขเหล็ก อำเภอเมืองปราจีนบุรี
เป็นเนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดคลองคล้า ตำบลดงบัง อำเภอประจันตคาม เป็น
เนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดพุทธนิสาร ตำบลหนองน้ำใส อำเภออรัญญประเทศ
เป็นเนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดสระตู่ ตำบลนาแหม อำเภอทมิฬบุรี เป็นเนื้อที่
ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดรัตนขมภู ตำบลวังตาล อำเภอทมิฬบุรี เป็น
เนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดพันธุศรี ตำบลนาดี อำเภอทมิฬบุรี เป็นเนื้อที่
ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

มณฑลราชบุรี

จังหวัดราชบุรี

วัดอ้อนางเขี้ยว ตำบลกลัดใหญ่ อำเภอบ้านโป่ง เป็น
เนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

จังหวัดกาญจนบุรี

วัดจระเข้เผือก ตำบลจระเข้เผือก อำเภอเมืองกาญจนบุรี
เป็นเนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

จังหวัดเพชรบุรี

วัดเขาข่อย ตำบลเขาข่อย อำเภอเขาข่อย เป็นเนื้อที่
ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดตำหรุ ตำบลตำหรุ อำเภอท่าช้าง เป็นเนื้อที่ยาว
๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

จังหวัดสุพรรณบุรี

วัดโคกโคเต่า ตำบลโคกโคเต่า อำเภอท่าพี่เลี้ยง เป็น
เนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดทุ่งเข็ญ ตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง เป็นเนื้อ
ที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

มณฑลนครศรีธรรมราช

จังหวัดสงขลา

วัดหัวคุ้ง ตำบลคลองแดน อำเภอระโนด เป็นเนื้อที่
ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดพระบาท ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ เป็นเนื้อ
ที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดศาลาโพธิ์ ตำบลบ้านหาด อำเภอหาดใหญ่ เป็น
เนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดโคกเหรียญ ตำบลทุ่งลาน อำเภอหาดใหญ่ เป็น
เนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดเนินพิจิตร ตำบลพิจิตร อำเภอหาดใหญ่ เป็นเนื้อ
ที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

จังหวัดพัทลุง

วัดกลาง ตำบลร่มเมือง อำเภอคูหาสวรรค์ เป็นเนื้อที่
ยาว ๒ เส้น ๑๐ วา กว้าง ๒ เส้น

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วัดตรณาราม ตำบลท่าข้าม อำเภอท่าข้าม เป็นเนื้อที่
ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

๖๕๖

มณฑลภูเก็ต

จังหวัดพังงา

วัดนากลาง ตำบลนากลาง อำเภอตะกั่วทุ่ง เป็นเนื้อ
ที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดประพาสประจิมเขตร ตำบลท้ายช้าง อำเภอท้ายช้าง
เป็นเนื้อที่ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

วัดบางม่วง ตำบลบางม่วง อำเภอตะกั่วทุ่ง เป็นเนื้อที่
ยาว ๓ เส้น กว้าง ๒ เส้น

มาตรา ๔ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปกครองท้องที่บอกหมายเขตต์
ที่ให้ถูกต้องตามกำหนดในพระราชบัญญัติ

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระพลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๗ สิงหาคม หน้า ๕๐๐)

๖๕๗

พระราชบัญญัติกำหนดอัตราเงินรัชชูปการ
ในตำบลสว่าง อำเภอมรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประกาศিপฎ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า ได้ตั้งตำบลสว่างขึ้นในอำเภอมรรณานิคม จังหวัดสกลนคร โดยนำเอาหมู่บ้านซึ่งเดิมขึ้นอยู่แก่ตำบลพอกใหญ่ ตำบลวังยาง และตำบลพรรณา มารวมเข้ากัน

และโดยที่เป็นการสมควรกำหนดและจัดเก็บเงินรัชชูปการในตำบลสว่างใหม่นี้ตามอัตราเช่นเดียวกับที่เคยจัดเก็บอยู่ในตำบลที่กล่าวมานั้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำหนดอัตราเงินรัฐอุปการ ในตำบลสว่าง อำเภอพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ให้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นต้นไป ให้กำหนดและจัดเก็บเงินรัฐอุปการชาวดกรรจ ในตำบลสว่าง อำเภอพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร ตามอัตราคนละสี่บาท

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังมหาหน้ที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติม พระราชกำหนดเครื่องแบบทหารบก
พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางมาตราแห่งพระราชกำหนดเครื่องแบบทหารบก พุทธศักราช ๒๔๗๕ เสียใหม่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่องแบบทหารบก พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ อนุมาตรา ๑ วรรค ๓ แห่งพระราชกำหนดเครื่องแบบทหารบก พุทธศักราช ๒๔๗๕ และใช้ความต่อไปนี้แทน

“อนึ่งนายทหารชั้นสัญญาบัตร ทั้งพลรบ ผู้ช่วยพลรบ และธรรการให้ใช้หมวกกันแดดสีขาวสำหรับประกอบกับเสื้อขาวได้ด้วย หรือในโอกาสล้าลองจะใช้หมวกทรงหม้อตาลสีขาวเช่นเดียวกับแต่งเครื่องสโมสร์ก็ได้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙ อนุมาตรา ๑ แห่งพระราชกำหนดเครื่องแบบทหารบก พุทธศักราช ๒๔๗๕ และใช้ความต่อไปนี้แทน

“๑. หมวกกันแดดสีขาว แต่ในงานราตรีสโมสร์ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีขาว กะบังหมวกหนึ่งดำ สายรัดคางใหม่ทอง กว้างหนึ่งเซ็นติเมตร มีดุมทองเกลี้ยงขนาดย่อมติดที่ข้างหมวกข้างละหนึ่งดุม และด้านหน้าหมวกติดตราเช่นเดียวกับหมวกกันแดด แต่สำหรับพลรบใช้ตราขนาดย่อม”

มาตรา ๕ ให้เติมข้อความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๕ ก. แห่งพระราชกำหนดเครื่องแบบทหารบก พุทธศักราช ๒๔๗๕

“มาตรา ๑๕ ก. ทหารที่ไปในประเทศนาวนออกจากผู้แต่งเครื่องเต็มยศกองพันทหารรักษาพระองค์ เวลาแต่ง

เครื่องแบบทุกประเภทให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีขาวหรือ
สีทากี้แกมเขียว สำหรับประกอบกับเสื้อสีเขียวกันแทน
หมวกกันแดด

หมวกทรงหม้อตาลสีทากี้แกมเขียวให้มีรูปและลักษณะ
เช่นเดียวกับหมวกทรงหม้อตาลสีขาวดังกล่าวแล้วสำหรับ
เครื่องสโมสร แต่กะบังหน้าหมวกและสายรัดคางเป็นสีทากี้
แกมเขียว กับดุมเป็นสีน้ำตาลแก่”

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๗ สิงหาคม หน้า ๕๑๕)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
สำหรับอำเภอหนองจอก จังหวัดฉะเชิงเทรา
ซึ่งโอนมาขึ้นจังหวัดพระนคร

ด้วยตามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้โอนเขตต์
การปกครองอำเภอหนองจอก จากจังหวัดฉะเชิงเทรา มาขึ้น
อยู่ในจังหวัดพระนคร ตามพระราชบัญญัติโอนการปกครอง
อำเภอหนองจอกมาขึ้นจังหวัดพระนคร พุทธศักราช ๒๔๗๕
ตั้งปรากฏในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๘ ตอนที่ ๗๘ วันที่ ๒๖
มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ แล้วนั้น ด้วยเหตุที่ท้องที่อำเภอ
หนองจอกนี้ ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๔๖๔ แล้ว คือ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๐
รวม ๒ ตำบล และตั้งแต่วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๑ อีก
๖ ตำบล ฉะนั้นจึงประกาศยืนยันความนั้นว่า การใช้พระราช
บัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ สำหรับ ๘ ตำบลในอำเภอ
หนองจอกนี้ ได้โอนสังกัดมาขึ้นในจังหวัดพระนครตรงกับ
ทำเนียบท้องที่ของทางราชการฝ่ายปกครองแล้วด้วย

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เจ้าพระยาธรรมศักดิ์
รัฐมนตรี

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลพิษณุโลก

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บังคับสมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่มณฑลพิษณุโลกเพิ่มขึ้นอีก ๑๖ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่ม
เต็มขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
ตามท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน
พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เจ้าพระยาธรรมศักดิ์
รัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๗ สิงหาคม หน้า ๕๑๘)

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	
พิษณุโลก	อุตรดิตถ์	เมืองพิชัย	นาอิน	
		นาป่าด	บ้านโลก	
	พิจิตร	บางมูลนาค	คลองคูณ	ห้วยร่วม
			บ้านดิ่งชัน	
	สวรรคโลก	กิ่งลานหอย		
		อำเภอสุโขทัยธานี		
	ตาก	แม่สอด	ช่องแคบ	แม่กาสา
			ชะเนือจ	
		กิ่งแม่ระมาศ		
		อำเภอแม่สอด		
กิ่งอุ้มผาง		อุ้มผาง		
อำเภอแม่สอด		หนองหลวง		
กำแพงเพชร	บ้านตาก	สามเงา	แม่สติด	
			ยางโอง	
			ขกกระบัตร์	
	กิ่งกำแพงเพชร	นาบ่อคำ		
	กิ่งแสนตอ	ทหาร		
	อำเภอขานู			

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ให้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลอยุธยา

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรให้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่มณฑลอยุธยาเพิ่มขึ้นอีก ๕ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่มเติม
ขยายการให้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตาม
ท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน
พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์

รัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๗ สิงหาคม หน้า ๕๒๐)

๖๖๖

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา

พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
อยุธยา	พระนครศรีอยุธยา	อู่ไทย	โพสาวหาญ ระโสม โคกม่วง หนองไม้ซุง หนองน้ำใส

๖๖๗

พระราชบัญญัติ

ขยายกำหนดเวลาหวงห้าม
และจัดซื้อที่ดินสำหรับสร้างการชลประทาน
ในบริเวณเขียงรากน้อยและบางเหี้ย

พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประกาศิปก ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปก
เกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรทว้ยคำปรึกษาว่า ตามประกาศ
กระแสพระบรมราชโองการ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน
พุทธศักราช ๒๔๖๕ กำหนดเวลาหวงห้ามและจัดซื้อที่ดิน
สำหรับสร้างการ ทดน้ำในบริเวณเขียงรากน้อยและบางเหี้ย
ได้ขยายออกไปอีกแปดปี

และโดยที่กำหนดเวลาดังกล่าวนั้นจะสิ้นสุดลงในวันที่ ๔
กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๗ แต่การจัดซื้อที่ดินยังหาสำเร็จ
ไม่

11/10/2566

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ
ขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งค
งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ขยายกำหนดเวลาหวงห้ามและจัดซื้อที่ดินสำหรับสร้างการ
ชลประทานในบริเวณเข็งรากน้อยและบางเหี้ย พุทธศักราช
๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ขยายกำหนดเวลาหวงห้ามและจัดซื้อที่ดิน
สำหรับสร้างการชลประทานในบริเวณเข็งรากน้อยและ
บางเหี้ยออกไปอีกห้าปี นับแต่วันครบกำหนดแปดปีตั้งที่
ระบุไว้ในประกาศกระแสพระบรมราชโองการ ลงวันที่ ๑๑
พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๖๕

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจมีหน้าที่
รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

11/10/2566

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๖ สิงหาคม หน้า ๔๑๕)

พระราชบัญญัติ

ขยายกำหนดเวลาหวงห้ามและจัดซื้อที่ดิน
สำหรับสร้างการชลประทานแควสุพรรณบุรี

พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า ตามประกาศกระแสพระบรมราชโองการ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๖๘ กำหนดเวลาหวงห้ามและจัดซื้อที่ดินสำหรับสร้างการทดน้ำแควสุพรรณบุรีได้ขยายออกไปอีกแปดปี

และโดยที่กำหนดเวลาดังกล่าวนั้นจะสิ้นสุดลงในวันที่ ๑๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖ แต่การจัดซื้อที่ดินยังหาสำเร็จไม่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติขยายกำหนดเวลาหวงห้ามและจัดซื้อที่ดินสำหรับสร้างการชลประทานแควสุพรรณบุรี พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ขยายกำหนดเวลาหวงห้ามและจัดซื้อที่ดินสำหรับสร้างการชลประทานแควสุพรรณบุรีออกไปอีกสองปีนับแต่วันครบกำหนดแปดปีตั้งที่ระบุไว้ในประกาศกระแสพระบรมราชโองการ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๖๘

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๖ สิงหาคม หน้า ๔๑๘)

พระราชบัญญัติ

ลดอัตราเก็บเงินภาษีค่าที่ไร้อ้อยแก่ไขเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า พระราชบัญญัติลดอัตราเก็บเงินภาษีค่าที่ไร้อ้อย พุทธศักราช ๒๔๗๖ มีข้อคลาดเคลื่อนอยู่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลดอัตราเก็บเงินภาษีค่าที่ไร้อ้อย แก่ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติลดอัตราเก็บเงินภาษีค่าที่ไร้อ้อย พุทธศักราช ๒๔๗๖ นั้นเสีย แล้วให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เงินภาษีค่าที่ไร้อ้อยสำหรับพุทธศักราช ๒๔๗๖ นั้น ให้คงเก็บตามอัตราที่ลดเหมือน พ.ศ. ๒๔๗๕ ไปอีกพ.ศ. หนึ่ง”

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๖ สิงหาคม หน้า ๔๒๑)

๖๗๓

พระราชบัญญัติ

ยกเว้นการเก็บเงินอากรค่านาสำหรับปี พ.ศ. ๒๕๗๔
จากเจ้าของนาบางรายในตำบลวังศรีราช อำเภอ
เดิมบาง ตำบลกระเสี้ยว และตำบลหนองโพ
อำเภอนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี
พุทธศักราช ๒๕๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปก
เกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า การทำนา
ของราษฎรในตำบลวังศรีราช อำเภอเดิมบาง และตำบล
กระเสี้ยว ตำบลหนองโพ อำเภอนางบวช จังหวัดสุพรรณ
บุรี ในปีพุทธศักราช ๒๕๗๔ ได้รับความเสียหายเนื่องจาก
ฝนแล้งน้ำน้อยต้นข้าวแห้งมอดตายไม่ได้ผล เป็นเนื้อที่นา
๑๓,๕๘๓ ไร่ ๒ งาน ๖๒ วา เป็นการสมควรยกเว้นการ

เก็บเงินค่านาจากเจ้าของนาบางรายณะเพาะที่ได้รับความเสียหายในตำบลที่กล่าวนี้สักปีหนึ่ง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติยกเว้นการเก็บเงินอากรค่านาสำหรับปี พุทธศักราช ๒๔๗๔ จากเจ้าของนาบางรายในตำบลวังศรีราช อำเภอเดิมบาง ตำบลกระเสี้ยว และตำบลหนองโพ อำเภอนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเว้นการเก็บเงินอากรค่านาสำหรับปี พุทธศักราช ๒๔๗๔ ในตำบลวังศรีราช อำเภอเดิมบาง และตำบลกระเสี้ยว ตำบลหนองโพ อำเภอนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี จากเจ้าของนาที่ได้รับความเสียหายเนื่องจากฝนแล้งน้ำน้อยต้นข้าวแห้งมอดตาย รวมเนื้อที่ ๑๓,๕๘๓ ไร่ ๒ งาน ๖๒๖ วา ตามบัญชีรายการท้ายพระราชบัญญัตินี้

๖๗๕

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศมาณวันที่ ๓๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๖ สิงหาคม หน้า ๔๒๓)

บัญชีต่อท้ายพระราชบัญญัติ

ลดหย่อนเงินอกรก้านาคูโศ จำนวน พ.ศ. ๒๕๓๕
ในท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี

11/10/2566

เลขที่	อำเภอ ตำบล	จำนวนเนื้อที่นาที่เสียหายน				จำนวนเงินอกร ที่ปลดหย่อน	
		ราย	ไร่	งาน	วา	บาท	สตางค์
๑	อำเภอเมืองบวช ตำบลหนองโพ	๑๕๐	๓,๕๒๔	๓	๒๘	๒,๒๕๖	๓๖
๒	ตำบลกระเสียว	๓๕๑	๘,๓๗๒	๓	๑๐	๖,๖๘๕	๒๕
๑	อำเภอเดิมบาง ตำบลวังศรีราช	๓๕	๑,๖๘๖	-	๒๔	๑,๓๔๕	๓๕

พระราชกฤษฎีกา
จัดวางระเบียบการสภาเศรษฐกิจ
พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประกาศใช้ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นว่า การบำรุงโภคทรัพย์ของประเทศเป็นนโยบายสำคัญยิ่ง อันหนึ่งของรัฐบาลและเป็นกรณีกึ่งที่จะต้องรีบเร่งกระทำ สภาเศรษฐกิจที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้นไว้แล้ว เพื่อเป็นที่ปรึกษาของรัฐบาลในเรื่องนั้นๆ ยังมีได้วางระเบียบการไว้สมควรจัดรูปสภา และวางระเบียบการให้ถูกต้องต่อไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบการสภาเศรษฐกิจ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกา^๕ กานตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกข้อความในประกาศตั้งสภาเศรษฐกิจลงวันที่ ๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖ ซึ่งขัดหรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกา^๕ เสียทั้งสิ้น

มาตรา ๔ สภาเศรษฐกิจมีหน้าที่ปรึกษาราชการในทางที่จะแสวงหาความเจริญยิ่งขึ้นแก่โลกทรัพย์แห่งชาติ เช่น แสวงหาทางแก้ไขอุปสรรค และหาทางเกื้อหนุนกลไกกรรมอุตสาหกรรม และพาณิชย์การ เป็นอาทิ

มาตรา ๕ ให้สภาน^๕ เสนอความเห็นตรงต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อนำเข้าปรึกษาในที่ประชุมรัฐมนตรี

มาตรา ๖ สภาน^๕ มีอำนาจที่จะเชิญบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดมาเข้าประชุมเพื่อช่วยชี้แจงหรือให้ความรู้แก่สภาได้ตามคราวที่สภาต้องการ

มาตรา ๗ สภาน^๕ ประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา และเลขานุการ

กรรมการโดยตำแหน่งนั้น ถ้าผู้ครองตำแหน่งไม่สามารถจะมาประชุมได้ ให้ผู้พิจาราราชการในตำแหน่งนั้นเข้าประชุมแทน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและที่ปรึกษานั้น ให้ประกาศนาม
ในราชกิจจานุเบกษาตั้งขึ้นเป็นคราวๆ และให้อยู่ในตำแหน่ง
คราวละสองปี

มาตรา ๘ ต้องมีกรรมการมาประชุมอย่างน้อยครั้งจำนวน
ของกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๙ สภาอาจจะตั้งอนุกรรมการขึ้นพิจารณาปัญหา
ใดๆ แล้วให้รายงานความเห็นต่อสภาเพื่อพิจารณาอีกชั้น
หนึ่ง อนุกรรมการนั้นไม่จำเป็นจะต้องประกอบด้วยกรรมการ
ของสภา สภาจะตั้งคนนอกสภาหรือที่ปรึกษาเป็นคณะ
อนุกรรมการก็ได้ แต่ผู้เป็นประธานของคณะอนุกรรมการ
นั้นต้องเป็นกรรมการของสภาและสภาต้องเป็นผู้ตั้ง

มาตรา ๑๐ กรรมการโดยตำแหน่ง คือ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ เป็นประธาน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นกรรมการ

ปลัดทูลฉลองกระทรวงมหาดไทย เป็นกรรมการ

ปลัดทูลฉลองกระทรวงเศรษฐกิจ เป็นกรรมการ

อธิบดีกรมเกษตร เป็นกรรมการ

อธิบดีกรมสรรพากร เป็นกรรมการ

อธิบดีกรมชลประทาน เป็นกรรมการ

อธิบดีกรมป่าไม้ เป็นกรรมการ
อธิบดีกรมพาณิชย์ เป็นกรรมการ
ผู้บัญชาการรถไฟหลวง เป็นกรรมการ
นายทะเบียนสหกรณ์ เป็นกรรมการ
หัวหน้ากองวิสามัญศึกษา เป็นกรรมการ
ประกาศมาณวันที่ ๓ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๖ สิงหาคม หน้า ๔๒๗)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลอยุธยา

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้ สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่มณฑลอยุธยาเพิ่มขึ้นอีกตำบลหนึ่ง จึงทำบัญชีเพิ่มเติม
ขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตาม
ท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม
พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เจ้าพระยาธรรมศักดิ์
รัฐมนตรี

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
อยุธยา	พระนครศรีอยุธยา	บางปะหัน	ตานิม

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๖ สิงหาคม หน้า ๔๓๓)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลภูเก็ต

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่มณฑลภูเก็ตเพิ่มขึ้นอีก ๓ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่มเติม
ขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตาม
ท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน
พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เจ้าพระยาธรรมศักดิ์
รัฐมนตรี

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ภูเก็ต	ตรัง	เขาขาว กันตัง หยงสตา	หนองปรือ เกาะลิบง ลิพัง

พระราชกฤษฎีกา

ดำเนินการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง
พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖
ฉบับที่ ๒

ประกาศ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปก
เกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่ทรงเห็นเป็นการสมควรดำเนินการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง
พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖ ฉบับที่ ๒

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาไว้
ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ ตั้งแต่วันประกาศพระราชกฤษฎีกานี้เป็นต้นไป
ให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งผู้แทนตำบลและ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ พุทธศักราช ๒๔๗๖
และพระราชกฤษฎีกากำหนดจังหวัดการเลือกตั้งตามความใน

พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม
พุทธศักราช ๒๔๗๖

มาตรา ๒ ตั้งแต่วันประกาศพระราชกฤษฎีกานี้เป็นต้นไป
ให้กรรมการอำเภอเริ่มดำเนินการเลือกตั้งผู้แทนตำบลตามพระ
ราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธ
ศักราช ๒๔๗๖ ฉบับที่ ๒

มาตรา ๓ บุคคลใดปรารถนาจะรับเลือกตั้งเป็นผู้แทน
ตำบลของตำบลใด ให้ไปลงชื่อของตนที่กรรมการอำเภอซึ่ง
ตำบลนั้นขึ้นอยู่ในระหว่างวันที่ ๑ สิงหาคม จนถึงวันที่ ๑๕
กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๖

มาตรา ๔ ให้กรรมการอำเภอกำหนดวันเลือกตั้งในระหว่าง
วันที่ ๑ ตุลาคม จนถึงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๖

มาตรา ๕ บุคคลใดปรารถนาจะรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร
ให้ไปยื่นใบสมัครด้วยตนเอง ณ ศาลากลางจังหวัดก่อนเดือน
ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๖

มาตรา ๖ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร ต้องมี
ความรู้เทียบชั้นประถมสามัญ

มาตรา ๗ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดวันเลือกตั้งผู้
แทนราษฎรในระหว่างเดือนพฤศจิกายน กับ ธันวาคม พ.ศ.
๒๔๗๖

มาตรา ๘ ให้กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาการให้
เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกานี้
ประกาศมาณวันที่ ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา
นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๕ สิงหาคม หน้า ๔๓๐)

พระราชบัญญัติ

จัดวางการรถไฟและทางหลวงแก้ไขเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟและทางหลวงแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๕

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟและทางหลวงแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๖๘๗

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความวรรค ๒ ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟและทางหลวงแก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช ๒๔๗๕

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๖ เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๗ กันยายน หน้า ๕๔๓)

ประกาศกระทรวงรวมการ

เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
สำหรับตำบลสร้อยละคร ซึ่งแยกมาจากตำบลลาดยาว
อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

ด้วยมณฑลอยุธยาแจ้งมาว่า ทางราชการฝ่ายปกครอง
ได้แยกหมู่บ้านในตำบลลาดยาว อำเภอท่าตะโก จังหวัด
นครสวรรค์ ตั้งขึ้นใหม่เป็นอีกตำบลหนึ่ง เรียกว่าตำบล
สร้อยละคร ขึ้นอยู่ในท้องที่อำเภอเดียวกัน ตำบลลาดยาว
ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ แล้ว
ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๔ เหตุฉะนั้นจึงประกาศ
ยืนยันความว่า ตำบลสร้อยละคร ซึ่งแยกมาจากตำบล
ลาดยาวได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
แล้วด้วย

ประกาศมาณวันที่ ๑๓ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์

รัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๗ กันยายน หน้า ๕๔๕)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลอยุธยา

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่มณฑลอยุธยาเพิ่มขึ้นอีก ๒ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่มเติม
ขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตาม
ท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๐ กันยายน
ศกนี้เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๓ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เจ้าพระยาธรรมศักดิ์
รัฐมนตรี

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
อยุธยา	พระนครศรีอยุธยา นครสวรรค์	ท่าเรือ ปากน้ำโพ	สวนพริก กลางแดด

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๗ กันยายน หน้า ๕๔๖)

๖๕๐

ประกาศ
เรื่องยาเสพติด

ขอประกาศจำนวนยาเสพติดตามความในมาตรา ๑ แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติด ซึ่งได้นำเข้ามา ได้ขายไป และยังคงเหลืออยู่เมื่อสิ้นปี ตามที่ได้รายงานไปยังสันนิบาตชาติสำหรับปีคฤศตศักราช ๑๕๓๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๓๕) ตั้งแจ้งอยู่ในบัญชีต่อไปนี้

กรมสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย
ประกาศเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๓๖
พระยาบริรักษ์เวชการ
ผู้ทำการแทนอธิบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๓ กันยายน หน้า ๕๔๗)

11/1072566

(๖๕๐ ก.)

บัญชีรายงานประจำปีแสดงจำนวนยาเสพติด ซึ่งมีอยู่ ได้นำเข้า ได้ขายไป และคงเหลืออยู่
ประจำปีคฤศตศักราช ๑๙๓๒ (พ.ศ. ๒๔๗๔-๗๕)

ชื่อยาเสพติด	รายการรับ				รายการจ่าย			
	ยกมาจาก ก.ศ. ๑๙๓๑ กรัม	กรมสาธารณสุข สั่งซื้อจาก ต่างประเทศ กรัม	จากที่ต่าง ๆ ภายในประเทศ กรัม	รวมรับ กรัม	คลังยาเสพติด ได้ขายไป กรัม	จ่ายโดยเหตุอื่น กรัม	รวมจ่าย กรัม	คงเหลือ กรัม
๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙
Morphine	๔๘๘๐.๔๒๘	๒๒๘.๘๕๐	๒๘๐๔.๗๔๘	๗๙๑๔.๐๒๖	๑๑๓๙.๘๐๐	๑๐๓๔.๐๖๔	๒๑๗๓.๘๖๔	๕๗๔๐.๑๖๒
Cocaine	๑๔๑๙.๗๒๙	๓๐๐.๐๐๐	๔๙.๘๘๔	๑๗๖๙.๖๑๓	๑๐๓๓.๑๔๘	๒๑.๐๘๔	๑๐๕๔.๒๓๒	๗๑๕.๓๘๑
Heroin	๖๙๙.๙๑๐	๒๙๙.๙๖๐	๕.๘๒๖	๑๐๐๕.๖๙๖	๓๕๓.๗๖๐	๔.๘๗๔	๓๕๘.๖๓๔	๖๔๗.๐๖๒
Medicinal Opium	๒๒๑๖.๑.๗๓๕	๕๕๖๗.๗๐๐	๑๒๙.๐๒๙	๒๗๘๕๘.๔๖๔	๗๙๐๐.๐๐๐	๑๓๑.๑๐๐	๘๐๓๑.๑๐๐	๑๙๘๒๗.๓๖๔
Codeine	๑๔๔๙.๔๗๕	๑๔๒๕.๐๐๐	๔๔.๗๖๐	๒๙๑๙.๒๓๕	๗๘๕.๔๖๐	๕๐.๔๐๐	๘๓๕.๘๖๐	๒๐๘๓.๓๗๕
Cannabis Indica	๓๓๙๒.๔๓๕	--	--	๓๓๙๒.๔๓๕	--	๑๗.๐๐๐	๑๗.๐๐๐	๓๓๗๕.๔๓๕

(๖๕๐ ข.)

รายการรับ					รายการจ่าย			
ชื่อยาเสพติด	ยกมาจาก ค.ศ. ๑๙๓๑ กรัม	กรมสาธารณสุข สั่งซื้อจาก ต่างประเทศ กรัม	จากที่ต่าง ๆ ภายในประเทศ กรัม	รวมรับ กรัม	คลังยาเสพติด ได้ขายไป กรัม	จ่ายโดยเหตุอื่น กรัม	รวมจ่าย กรัม	คงเหลือ กรัม
๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙
Pantopon	๓๖๓.๓๔๐	๒.๑๐๐	๐.๒๐๐	๓๖๕.๖๔๐	๑๖.๔๒๐	๐.๒๐๐	๑๖.๖๒๐	๓๔๙.๐๒๐
Papaverine	๑๖๓.๙๒๐	--	--	๑๖๓.๙๒๐	๑๐.๐๐๐	๐.๔๘๐	๑๐.๔๘๐	๑๕๓.๔๔๐
Eukodal	๑๕๑.๖๕๐	๐.๑๕๐	๑๓.๖๐๐	๑๖๕.๔๐๐	๑๕.๙๐๐	๑.๕๐๐	๑๗.๔๐๐	๑๔๘.๐๐๐
Dionine	๕๗.๔๐๐	๓๕.๐๐๐	๑๔.๒๐๕	๑๐๖.๖๐๕	๒๘.๐๐๐	๐.๔๐๐	๒๘.๔๐๐	๗๘.๒๐๕
Tropacocaine	๕๐.๐๐๐	--	--	๕๐.๐๐๐	--	--	--	๕๐.๐๐๐
Paracodin	๑๒.๐๐๐	๖.๐๐๐	--	๑๘.๐๐๐	๒.๐๐๐	--	๒.๐๐๐	๑๖.๐๐๐
Psicaine	๕.๐๐๐	--	--	๕.๐๐๐	๕.๐๐๐	--	๕.๐๐๐	--
Acedicone	๑.๗๕๐	--	--	๑.๗๕๐	--	๑.๗๕๐	๑.๗๕๐	--
Dicodide	--	๑๐.๐๐๐	--	๑๐.๐๐๐	๑.๐๐๐	--	๑.๐๐๐	--

หมายเหตุ ช่อง ๔ เป็นยาที่กรมศุลกากร ยึดส่งกรมสาธารณสุข
สุข และยาที่ผู้ถือใบอนุญาตนำส่งคลังยาเสพติด
ช่อง ๗ เป็นยาที่ผู้ถือใบอนุญาตรับคืนไปจากคลัง
ยาเสพติด รวบรวมแล้วระเหยไป และที่ได้
ทำลาย

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประกาศกำหนดหน้าที่รัฐมนตรี
และตั้งคณะกรรมการกลางกลาโหม

พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้า
เจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ๆ สั่งว่า
โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไข
เพิ่มเติมประกาศกำหนดหน้าที่เสนาบดีและตั้งคณะกรรมการ
กลางกลาโหม ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕
ให้ปลัดทูลฉลองกระทรวงกลาโหมและเจ้ากรมอากาศยานผู้
ซึ่งเป็นหัวหน้าหน่วยใหญ่ในกระทรวงกลาโหม เป็นกรรมการ
กลางกลาโหมโดยตำแหน่งด้วย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้น
ไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไป
นี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศกำหนดหน้าที่รัฐมนตรี และตั้งคณะกรรมการกลางกลาโหม พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ปลัดทูลฉลองกระทรวงกลาโหม และเจ้ากรมอากาศยาน เป็นกรรมการประจำโดยตำแหน่งในคณะกรรมการกลางกลาโหมด้วย

ประกาศมาณวันที่ ๒๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๔ กันยายน หน้า ๕๕๓)

ประกาศกระทรวงธรรมการ

เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
สำหรับตำบลบางพลับและตำบลบั้งิ้ว อำเภอไชโย
ซึ่งโอนไปขึ้นอำเภอโพทองและอำเภอบางแก้ว
จังหวัดอ่างทอง

ด้วยมณฑลอยุธยาแจ้งมาว่า ทางราชการฝ่ายปกครองได้
โอนสังกัดตำบลบางพลับ และตำบลบั้งิ้ว อำเภอไชโย
ไปขึ้นอำเภอโพทอง และอำเภอบางแก้ว จังหวัดอ่างทอง
ตามลำดับ ตั้งแต่วันที่ ๘ สิงหาคม ศกนั้นแล้ว ตำบลบางพลับ
และตำบลบั้งิ้ว ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๔๖๔ แล้วตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๐
เหตุฉะนั้นจึงประกาศยืนยันความนั้นว่า การใช้พระราชบัญญัติ
ประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ สำหรับตำบลบางพลับ และ
ตำบลบั้งิ้วได้โอนสังกัดไปขึ้นอำเภอโพทอง และอำเภอบางแก้วตามลำดับตรงกับทำเนียบท้องที่ของทางราชการฝ่าย
ปกครองแล้วด้วย

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์

รัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๔ กันยายน หน้า ๕๕๕)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลอยุธยา

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่มณฑลอยุธยาเพิ่มขึ้นอีก ๗ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่ม
เดิมขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
ตามท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม
พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เจ้าพระยาธรรมศักดิ์
รัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๔ กันยายน หน้า ๕๕๖)

๖๕๖

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
อยุธยา	พระนครศรีอยุธยา	นครหลวง วังน้อย	คลองสะแก วังน้อย ลำไทร บ่อตาโล่ ลำตาเสา หันตะเภา พะยอม

๖ ๕ ๗

พระราชกฤษฎีกา
จัดวางระเบียบกรมในกระทรวงมหาดไทย
พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประกาศใช้ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้ราชการดำเนินสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงมหาดไทย พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกานี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ
อื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชกฤษฎีกานี้ หรือ
ซึ่งขัด หรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔ กรมปลัด จำแนกดังนี้

๑. กองสารบรรณ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกโต้ตอบ (๒) แผนกรับส่ง (๓) แผนกเก็บ
(๔) แผนกเบ็ดเตล็ด

๒. กองคลัง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกเงิน (๓) แผนกพัสดุ

มาตรา ๕ กรมมหาดไทย จำแนกดังนี้

ก. ราชการกลาง

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (๓) แผนก
เบ็ดเตล็ด

๒. กองพะลำพัง แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกพะลำพัง

๓. กองทะเบียน แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกสำมะโนครัว (๒) แผนกสัตว์พาหนะ
(๓) แผนกเรือเล็ก (๔) แผนกคนต่างด้าว (๕) แผนก
จัดหางาน

๔. กองการต่างประเทศ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกสัญญาทางพระราชไมตรี (๒) แผนกชายแดน (๓) แผนกสัญชาติและที่ดิน (๔) แผนกแม่น้ำโขง

ข. ราชการท้องถิ่น

๑. มหาดไทยมณฑล

๒. มหาดไทยจังหวัด

๓. มหาดไทยอำเภอ

มาตรา ๖ กรมสาธารณสุข จำแนกดังนี้

ก. ราชการกลาง

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (๓) แผนกอาหาร (๔) แผนกยา (๕) แผนกเชื้อโรค (๖) แผนกตรวจ

๒. กองสถิติพยากรณ์ชีพ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกทะเบียน (๒) แผนกสถิติ

๓. กองสุขศึกษา แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกโฆษณา (๒) แผนกภาพยนตร์ (๓) แผนกบรรณาธิการณ์

๔. กองโรคติดต่อ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกโรคติดต่อ (๒) แผนกต้านักโรค
(๓) แผนกตรวจคนเข้าเมือง

๕. กองชั้นสูตรโรค แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกตรวจน้ำ (๒) แผนกตรวจวัตถุ (๓) แผนก
ตรวจคั้น

๖. กองสาธารณสุขท้องถิ่น แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

- (๑) แผนกกลาง (๒) แผนกสุขศาลาและโรง
พยาบาล (๓) แผนกสุขาภิบาล (๔) แผนกสงเคราะห์
มารดาและทารก (๕) แผนกโรงพยาบาลเรือนจำ

๗. กองสาธารณสุขพระนคร แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ

- (๑) แผนกกลาง (๒) แผนกโรคติดต่อ (๓) แผนก
สุขาภิบาล (๔) แผนกสุขศาลา (๕) แผนกสงเคราะห์
มารดาและทารก (๖) โรงพยาบาลเรือนจำสุโขทัย

๘. กองโอสถศาลา แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกเวชภัณฑ์ (๒) แผนกคลังยาเสพติด
(๓) แผนกยาตำราหลวง

๙. โรงพยาบาลกลาง แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกคนไข้ นอก (๓) แผนกคนไข้ใน (๔) แผนกเภสัชกรรม (๕) แผนกเอ็กซเรย์ และตรวจสายตา

๑๐. เวชียพยาบาล แบ่งเป็น ๘ แผนก

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกคนไข้ (๓) แผนกโอสถกรรม (๔) แผนกศัลยกรรม (๕) แผนกสูติกรรม และโรคสตรี (๖) แผนกหูก คอ จมูก (๗) แผนกเภสัชกรรม (๘) แผนกโรงเรียนหมอดำแย

๑๑. โรงพยาบาลโรคจิตต์ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกชาย (๓) แผนกหญิง (๔) แผนกฝึกการอาชีพ

ข. ราชการท้องถิ่น

๑. สาธารณสุขมณฑล

๒. สาธารณสุขจังหวัด

มาตรา ๗ กรมตำรวจ จำแนกดังนี้

ก. ราชการกลาง

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกแพทย์ (๓) แผนกตำรวจ (๔) แผนกทะเบียนพลและสถิติ

๒. กองคลัง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกเงิน (๓) แผนกพัสดุ

๓. กองตรวจคนเข้าเมือง แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกบัญชี (๓) แผนก
ทะเบียน (๔) แผนกตรวจคนโดยสาร

๔. กองทะเบียนกลาง แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ

(๑) แผนกปิ่น (๒) แผนกกรถ (๓) แผนก
สมาคมและเอกสารหนังสือพิมพ์ (๔) แผนกหญิงนคร
โสภณและโรงรับจำนำ (๕) แผนกภาพยนตร์ (๖) แผนก
นเรเทศ

๕. กองโรงเรียนพลตำรวจ

๖. กองบังคับคดี แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกศาลไปรษณีย์ที่ ๑ (๒) แผนกศาล
ไปรษณีย์ที่ ๒ (๓) แผนกศาลไปรษณีย์ที่ ๓ (๔) แผนก
ศาลไปรษณีย์ต่างประเทศ

๗. ตำรวจสันติบาล

ข. ราชการท้องถิ่น

๑. ตำรวจพระนครบาล

11/10/2566 ตำรวจพระนครบาลเหนือ

ตำรวจพระนครบาลใต้

ตำรวจพระนครบาลธนบุรี

๒. ตำรวจภูธร

ตำรวจภูธรมณฑล

ตำรวจภูธรจังหวัด

ตำรวจภูธรอำเภอ

มาตรา ๘ กรมอัยการ จำแนกดังนี้

ก. ราชการกลาง

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง

๒. กองอัยการกลาง

๓. กองคดี แบ่งเป็น ๖ แผนก (๑ ถึง ๖)

ข. ราชการท้องถิ่น

๑. อัยการมณฑล

๒. อัยการจังหวัด

๓. อัยการอำเภอ

มาตรา ๙ กรมนคราทร จำแนกดังนี้

ก. ราชการกลาง

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (๓) แผนก
เบ็ดเตล็ด

๒. กองควบคุมเทศบาล แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกสถิติและรายงาน
(๓) แผนกสถาบํารุงสถานที่ชายทะเล (๔) แผนกการเงิน
(๕) แผนกสาธารณสุขปโลก

๓. กองวิศวกรรมโยธา แบ่งเป็น ๘ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกแผนผัง (๓) แผนก
ก่อสร้าง (๔) แผนกบํารุงทาง (๕) แผนกรักษาความ
สะอาด (๖) แผนกเครื่องกล (๗) แผนกที่สาธารณสุข
ประโยชน์ (๘) แผนกสถิติ

๔. กองช่างสถาปัตยกรรม แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกออกแบบ
(๓) แผนกรังวัด

๕. กองช่างประปา

๖. กองช่างไฟฟ้า แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกระเบียบการ
(๓) แผนกสัมประทาน (๔) แผนกตรวจ

๗. ราชการท้องถิ่น

๑. นคราพรมณฑล

๒. นคราพรจังหวัด

มาตรา ๑๐ กรมราชทัณฑ์ จำแนกตั้งขึ้น

ก. ราชการกลาง

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (๓) แผนก
เบ็ดเตล็ด

๒. กองอบรม แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนกอนุศาสนาจารย์ (๒) แผนกนักโทษเด็ก
(๓) แผนกคนจรจัด (๔) แผนกฝึกการอาชีพ

๗. ราชการท้องถิ่น

๑. ราชทัณฑ์มณฑล

๒. ราชทัณฑ์จังหวัด

๓. ราชทัณฑ์อำเภอ

มาตรา ๑๑ นอกจากกรมต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วนั้น ยังมี
(๑) สภาการแพทย์ (๒) สภาการสาธารณสุข ขึ้นอยู่ใน
กระทรวงมหาดไทยด้วย

ประกาศมาณวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม หน้า ๑๕๗)

พระราชกฤษฎีกา
จัดวางระเบียบกรมในกระทรวงเศรษฐกิจ
พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประกาศ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงเศรษฐกิจ เพื่อให้ราชการดำเนินสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงเศรษฐกิจ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกานี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชกฤษฎีกานี้ หรือซึ่งขัด หรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔ กรมปลัด จำแนกดังนี้

๑. กองสารบรรณ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ
  - (๑) แผนกโต้ตอบ (๒) แผนกรับส่ง (๓) แผนกเก็บ (๔) แผนกเบ็ดเตล็ด
๒. กองคลัง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
  - (๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกเงิน (๓) แผนกพัสดุ
๓. กองอตุณิยม

มาตรา ๕ กรมเกษตร จำแนกดังนี้

- ก. ราชการกลาง
  ๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
    - (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (๓) แผนกสถิติ
  ๒. กองอุตสาหกรรมพืชพรรณ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ
    - (๑) แผนกพฤกษศาสตร์ (๒) แผนกโรควิทยา
    - (๓) แผนกกีฏวิทยา (Entomology) (๔) แผนกเกษตรวิธาน (Agronomy) และเครื่องมือ
  ๓. กองบำรุงสัตว์ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ
    - (๑) ^{11/10/2566}แผนกสัตว์รักษ์ (๒) แผนกเลี้ยงสัตว์

๔. กองสถานทดลอง
 ข. ราชการท้องถิ่น
๑. เกษตรมณฑล
 ๒. เกษตรจังหวัด
 ๓. สถานทดลอง

มาตรา ๖ กรมการประมง จำแนกดังนี้

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
 (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (๓) แผนก
 เบ็ดเตล็ด
๒. กองคุ้มครอง แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ
 (๑) แผนกกลาง (๒) แผนกอากร
๓. กองบำรุงสมบัติในน้ำ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
 (๑) แผนกสงวนพรรณ (๒) แผนกเพาะพรรณ
 (๓) แผนกอะควาเรียม (Aquarium)
๔. กองสำรวจ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ
 (๑) แผนกเสาะสืบ (๒) แผนกบันทึก
- มาตรา ๗ กรมป่าไม้ จำแนกดังนี้

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (๓) แผนกสถิติ (๔) แผนกตรวจ (๕) แผนกอบรมพนักงาน

๒. กองปลูกและบำรุงป่าไม้ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกปลูก (๒) แผนกบำรุง

๓. กองทำป่าไม้ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกควบคุม (๒) แผนกรักษาการทำ

๔. กองสำรวจและสงวนป่าไม้ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกรังวัด (๒) แผนกหมายเหตุ (๓) แผนกสงวน

๕. กองโครงการทำป่าไม้ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกนับและสังเกตความเจริญ (๒) แผนกวางแผน

๖. กองตรวจค้นไม้และของป่า แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกพฤกษศาสตร์ (๒) แผนกสัตวศาสตร์
(๓) แผนกการไร่ของป่า

ข. ราชการท้องถิ่น

๑. ป่าไม้มณฑล

๒. ป่าไม้จังหวัด

๓. ป่าไม้อำเภอ

มาตรา ๘ กรมที่ดินและโลหกิจ จำแนกดังนี้

ก. ราชการกลาง

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (๓) แผนก
เบ็ดเตล็ด

๒. กองทะเบียน แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกหนังสือสำคัญ (๓) แผนก
รักษาทะเบียน

๓. กองรังวัด แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกแผนที่รายละเอียด
(๓) แผนกแผนที่ห่อทะเบียน (๔) แผนกเทคนิค

๔. กองโลหกิจ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกสถิติและจำกัดบุก
(๓) แผนกตรวจ (๔) แผนกธรณีวิทยา (Soil Technology)

ข. ราชการท้องถิ่น

๑. เจ้าพนักงานที่ดินและโลหกิจมณฑล

๒. เจ้าพนักงานที่ดินและโลหกิจจังหวัด

มาตรา ๕ กรมชลประทาน จำแนกดังนี้

ก. ราชการกลาง

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกสถิติ (๓) แผนกเบ็ดเตล็ด

๒. กองก่อสร้าง แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนกกลาง (๒) แผนกแบบแผน (๓) แผนกก่อสร้าง (๔) แผนกตรวจพัสดุ

๓. กองช่างกล แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนกกลาง (๒) แผนกแบบแผน (๓) แผนกโรงงาน (๔) แผนกเรือชุด

๔. กองรักษาระดับน้ำ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

- (๑) แผนกกลาง (๒) แผนกผลประโยชน์ (๓) แผนกกำจัดฝัดตบชะวา (๔) แผนกบูรณะ (๕) แผนกรักษาระดับ

๕. กองคลัง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกเงิน (๓) แผนกพัสดุ

๖. กองจัดซื้อที่ดิน

ข. ราชการท้องถิ่น

เจ้าพนักงานชลประทานประจำท้องถิ่น

มาตรา ๑๐ กรมวิทยาศาสตร์ จำแนกดังนี้

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกบัญชี (๓) แผนกพัสดุ (๔) แผนกหอสมุด (๕) แผนกสนเทศ (Intelligence)

๒. กองเคมี (ศาลาแยกชาตฺร์ฐบาล) แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกอนินทรีย์เคมี (Inorganic Chemistry) และเคมีทั่วไป (๒) แผนกอินทรีย์เคมี (Organic Chemistry) (๓) แผนกเทคนิโลยี (Technology)

๓. กองเกษตรศาสตร์ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกวิชาดิน (๒) แผนกปุ๋ย (๓) แผนกเคมีการเกษตร

มาตรา ๑๑ กรมพาณิชย์ จำแนกดังนี้

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกเบ็ดเตล็ด

๒. กองการค้า แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสืบราคา (๒) แผนกรวมรายงาน (๓) แผนกขนส่ง

๓. กองสำรวจเศรษฐกิจ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสอบสวน (๒) แผนกบันทึก

๔. กองสนเทศ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสืบ (๒) แผนกประกาศ (๓) แผนก
พิพิธภัณฑสถาน

๕. กองสถิติพยากรณ์

๖. กองทะเบียนพาณิชย์ แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกลิขสิทธิ (๓) แผนก
มาตราซึ่งตวงวัด (๔) แผนกหุ้นส่วนบริษัท (๕) แผนก
เปิดเต็นต์และเครื่องหมายการค้า (๖) แผนกควบคุมบริษัท
ประกันภัย

มาตรา ๑๒ กรมสหกรณ์ จำแนกดังนี้

ก. ราชการกลาง

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกทะเบียน (๓) แผนก
เบ็ดเตล็ด

๒. กองบัญชี แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) ^{1/10/2556}แผนกบัญชี (๒) แผนกตรวจ

๓. กองสหกรณ์ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

- (๑) แผนกอบรม (๒) แผนกอำนวยความสะดวก
ข. ราชการท้องถิ่น

๑. สหกรณ์มณฑล

๒. สหกรณ์จังหวัด

มาตรา ๑๓ กรมรถไฟหลวง จำแนกตั้ง

ก. ราชการกลาง

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกสถิติ

๒. กองเต็รรถ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกอบรม (๒) แผนกจัดรถ (๓) แผนก
พาณิชย์

๓. กองการช่าง แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกอบรม (๒) แผนกโรงงาน (๓) แผนก
บำรุงทางและสถานที่ (๔) แผนกก่อสร้าง (๕) แผนก
พัสดุ

๔. กองบัญชี แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง (๒) แผนกรวบรวม (๓) แผนก
เงินและตัว (๔) แผนกตรวจ

ข. ราชการท้องถิ่น

๑. กองเคีรรถภาคกลาง
๒. กองเคีรรถภาคเหนือ
๓. กองเคีรรถภาคใต้
๔. กองเคีรรถภาคตะวันออก
๕. กองบำรุงทางภาคกลาง
๖. กองบำรุงทางภาคเหนือ
๗. กองบำรุงทางภาคใต้
๘. กองบำรุงทางภาคตะวันออก

มาตรา ๑๔ กรมไปรษณีย์โทรเลข จำแนกตั้งขึ้น

ก. ราชการกลาง

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกในประเทศ
(๓) แผนกต่างประเทศ (๔) แผนกพัสดุและโรงงาน

๒. กองสื่อสาร

๓. กองบัญชี แบ่งเป็น ๗ แผนก คือ

- (๑) แผนกกลาง (๒) แผนกรวบรวม (๓) แผนกตรวจ
(๔) แผนกเงิน (๕) แผนกโทรเลขโทรศัพท์
(๖) 11/10/2556 แผนกคลังออมสิน (๗) แผนกชานาัติ

๔. กองช่างโทรศัพท์ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนกกลาง (๒) แผนกสร้างและซ่อม
(๓) แผนกชุมสายวัดเทียบ (๔) แผนกชุมสายบางรัก

๕. กองช่างโทรเลข แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกกลาง (๒) แผนกสร้างและซ่อม (๓) แผนก
ช่างโทรศัพท์หัวเมือง

๖. กองช่างวิทยุ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนกกลาง (๒) แผนกต่างประเทศ (๓) แผนก
ในประเทศ (๔) แผนกกระจายเสียง

ข. ราชการท้องถิ่น

๑. ไปรษณีย์โทรเลขมณฑล
๒. ไปรษณีย์โทรเลขจังหวัด
๓. ไปรษณีย์โทรเลขอำเภอ
๔. สถานีวิทยุ

มาตรา ๑๕ กรมเจ้าท่า จำแนกตั้งขึ้น

ก. ราชการกลาง

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกบัญชี (๓) แผนก

๒. กองทะเบียน

๓. กองตรวจเรือ

๔. กองตรวจท่า

ข. ราชการท้องถิ่น

เจ้าท่าท้องถิ่น

ประกาศมาณวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม หน้า ๒๐๗)

พระราชกฤษฎีกา
จัดวางระเบียบกรมในกระทรวงยุติธรรม
พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงยุติธรรม เพื่อให้ราชการดำเนินสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรม ในกระทรวงยุติธรรม พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกานี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ
อื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชกฤษฎีกานี้ หรือ
ซึ่งขัด หรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔ กรมปลัด จำแนกดังนี้

๑. กองสารบรรณ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกโต้ตอบ (๒) แผนกรับส่ง (๓) แผนก
เก็บ (๔) แผนกเบ็ดเตล็ด

๒. กองคลัง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกเงิน (๓) แผนกพัสดุ

๓. กองการเบ็ดเตล็ด แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกคดี (๒) แผนกต่างประเทศ (๓) แผนก
เก็บสำนวน (๔) แผนกถามและขอเลข

๔. กองรักษาทรัพย์ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกพิสูจน์หนี้ (๓) แผนก
ไต่สวนลูกหนี้ (๔) แผนกคำร้องขัดทรัพย์ (๕) แผนก
รับและจ่ายเงิน

๕. กองหมาย แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกเดิรหมาย (๓) แผนก
ยึดและขายทรัพย์ (๔) แผนกรักษาของกลาง (๕) แผนก
รับและจ่ายเงิน

๓๒๑

มาตรา ๕ ราชการศาลยุติธรรมให้เป็นไปตามพระธรรมนูญ
ศาลยุติธรรม

ประกาศมาณวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม หน้า ๒๑๕)

พระราชกฤษฎีกา
จัดวางระเบียบกรมในกระทรวงพระคลัง
พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงพระคลัง เพื่อให้ราชการดำเนินสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงพระคลัง พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกานี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ
อื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชกฤษฎีกานี้ หรือ
ซึ่งขัด หรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔ กรมปลัด จำแนกดังนี้

๑. กองสารบรรณ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกโต้ตอบ (๒) แผนกรับส่ง (๓) แผนก
เก็บ

๒. กองคลัง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกเงิน (๓) แผนกพัสดุ

๓. กองควบคุมธนาคารและการออมสิน

มาตรา ๕ กรมบัญชีกลาง จำแนกดังนี้

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง

๒. กองเงินเดือน แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกเงินเดือนและบำนาญ (๒) แผนก
งบประมาณเปลี่ยนแปลง (๓) แผนกทะเบียนประวัติ

๓. กองค่าใช้จ่ายและการจร แบ่งเป็น ๓ แผนก

- (๑) แผนกงบประมาณ (๒) แผนค่าใช้จ่าย
(๓) แผนการจร

๔. กองประมวลบัญชี แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนกรายได้ (๒) แผนกฏีกา (๓) แผนก
ลูกหนี้เจ้าหนี้ (๔) แผนกประมวล

มาตรา ๖ กรมพระคลัง จำแนกดังนี้

ก. ราชการกลาง

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

- (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง

๒. กองพระคลังกลาง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกรักษา (๓) แผนก
รับจ่าย

๓. กองเงินตรา แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกธนบัตร (๓) แผนก
กระสาปณ์

๔. กองรักษาที่หลวง แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

- (๑) แผนกกลาง (๒) แผนกทะเลเข็น

๑. คลังมณฑล
๔. คลังจังหวัด

มาตรา ๗ กรมสรรพากร จำแนกตั้ง^๕

ก. ราชการกลาง

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง (๓) แผนกสถิติ

๒. กองอากรสำรวจ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกกองสำรวจ (๒) แผนกค่าน้ำ (๓) แผนกเบ็ดเตล็ด

๓. กองภาษีประเมิน แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกประเมิน (๒) แผนกควบคุม

๔. กองบัญชี แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกตรวจสอบ

ข. ราชการท้องถิ่น

๑. สรรพากรมณฑล

๒. สรรพากรจังหวัด

๓. สุ่มบัญชีอำเภอ

มาตรา ๘ กรมศุลกากรจำแนกดังนี้

ก. ราชการกลาง

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง

๒. กองสถิติ

ข. ราชการท้องถิ่น

๑. ศุลกากรมณฑล

๒. ด้านศุลกากร

๓. ด้านตรวจ

มาตรา ๙ กรมสรรพสามิตและฝิ่น จำแนกดังนี้ คือ

ก. ราชการกลาง

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๔ แผนกคือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกต่างประเทศ

(๓) แผนกคลัง (๔) แผนกสถิติ

๒. กองสรรพสามิต แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสุรา (๒) แผนกซิเมนต์ (๓) แผนก

ไม้ขีดไฟ

๓. กองฝึน แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกรักษา (๒) แผนกจำหน่าย (๓) แผนก
มูลฝึน

๔. กองควบคุมร้านฝึน แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกร้านรับอนุญาต (๒) แผนกร้านรัฐบาล

๕. กองโรงงาน แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกโรงกลั่นสุรา (๒) แผนกโรงต้มฝึน

ข. ราชการท้องถิ่น

๑. สรรพสามิตต์และฝึนมณฑล

๒. สรรพสามิตต์และฝึนจังหวัด

๒. สรรพสามิตต์และฝึนอำเภอ

มาตรา ๑๐ กรมพัสดุแห่งชาติ จำแนกตั้ง

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกคลัง

๒. กองบัญชี แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกเงิน (๒) แผนกพัสดุ

๓. กองพัสดุ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกรับ (๒) แผนกรักษา (๓) แผนกจ่าย

๗๒๘

๑. กองข้อพิสตุ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกการสินค้ำ (๒) แผนกสืบราคา

ประกาศมาณวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติชาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม หน้า ๒๒๒)

พระราชกฤษฎีกา

จัดวางระเบียบกรมในกระทรวงธรรมการ

พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประกาศিপก ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงธรรมการ เพื่อให้ราชการดำเนินสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงธรรมการ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกานี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ
อื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชกฤษฎีกานี้ หรือ
ซึ่งขัด หรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔ กรมปลัด จำแนกดังนี้

๑. กองสารบรรณ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกโต้ตอบ (๒) แผนกรับส่ง (๓) แผนก
เก็บ (๔) แผนกสถิติและรายงาน

๒. กองคลัง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกเงิน (๓) แผนกพัสดุ

มาตรา ๕ กรมศึกษาธิการ จำแนกดังนี้

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกสถิติและทะเบียน

๒. กองสามัญศึกษา แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกโรงเรียนรัฐบาล (๒) แผนกโรงเรียน
ประชาบาล (๓) แผนกโรงเรียนราษฎร์

๓. กองวิสามัญศึกษา แบ่งเป็น ๗ แผนก คือ

(๑) แผนกอักษรศาสตร์ (๒) แผนกวิทยาศาสตร์
(๓) แผนกเกษตรกรรม (๔) แผนกอุตสาหกรรม (๕) แผนก

พาณิชย์กรรม (๖) แผนกศิลปกรรม (๗) แผนกการช่างฝีมือ

๔. กองสุขภาพิบาลโรงเรียน

๕. กองวิชาการ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกแบบเรียน (๒) แผนกสอบไล่
(๓) แผนกตรวจ

มาตรา ๖ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำแนกดังนี้

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกบัญชี (๓) แผนกสถิติและทะเบียน

๒. คณะแพทยศาสตร์ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนกแพทยศาสตร์ (๒) แผนกเภสัชกรรม
(๓) แผนกนางพยาบาล (๔) แผนกศิริราชพยาบาล

๓. คณะวิทยาศาสตร์ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกวิทยาศาสตร์ (๒) แผนกฝึกครู

๔. คณะวิศวกรรมศาสตร์ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

- (๑) แผนกวิศวกรรม (๒) แผนกสถาปัตยกรรม

๕. คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ แบ่งเป็น

๒ แผนก คือ

(๑) แผนกนิติศาสตร์ (๒) แผนกรัฐศาสตร์

๖. คณะอักษรศาสตร์ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกอักษรศาสตร์ (๒) แผนกฝึกครู

มาตรา ๗ กรมธรรมการ จำแนกดังนี้

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกสถิติและทะเบียน

๒. กองศาสนสมบัติ

๓. กองปรัยัติธรรม แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสอบไล่ (๒) แผนกแถลงการณ์

๔. กองสังฆการี แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกปกครอง (๒) แผนกพิธี

มาตรา ๘ กรมศิลปากร จำแนกดังนี้

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ (๒) แผนกทะเบียน

๒. กองสถาปัตยกรรม แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกออกแบบ (๒) แผนกเขียนแบบ

(๓) แผนกตรวจ

๗๓๓

๔. กองพิพิธภัณฑสถานและโบราณคดี

๕. กองหอสมุด

มาตรา ๕ กรมต่างๆ ตั้งกล่าวแล้วเป็นราชการกลาง ใน
ส่วนราชการท้องถิ่นมี

๑. ธรรมการมณฑล

๒. ธรรมการจังหวัด

๓. ธรรมการอำเภอ

ประกาศมาณวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม หน้า ๒๒๕)

๕๑๓

พระราชกฤษฎีกา

จัดวางระเบียบกรมในกระทรวงการต่างประเทศ

พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประกาศใช้ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงการต่างประเทศเพื่อให้ราชการดำเนินสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงการต่างประเทศ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกานี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ
อื่น ๆ ซึ่งขัดหรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔ กรมปลัดจำแนกดังนี้

๑. กองสารบรรณ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกโต้ตอบ (๒) แผนกรับส่ง (๓) แผนก
เก็บ (๔) แผนกโค้ดโทรเลข (๕) แผนกข่าวหนังสือพิมพ์

๒. กองคลัง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชี (๒) แผนกเงิน (๓) แผนก
พัสดุ

๓. กองประกาศิต แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกพิธี (๒) แผนกนักเรียน (๒) แผนก
หนังสือเดินทาง (๔) แผนกบุคคล (๔) แผนก
เอกสารที่ทูต

มาตรา ๕ กรมการเมือง จำแนกดังนี้

๑. กองการเมือง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกเขตต์แดน (๒) แผนกสัญญาและ
กฎหมาย (๓) แผนกสัญชาติและทะเบียน (๔) แผนก
โฆษณาและสมเทศ

๒. กongsannibatthathi แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกคดีกาและอนุญาโตตุลาการ (๒) แผนก
สมาคมและมนุษย์สังเคราะห์ (๓) แผนกคมนาคมและ
ผ่านแดน (๔) แผนกประชุมพิเศษ

ประกาศมาณวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติชาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม หน้า ๒๓๔)

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการขายที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
ตำบลสำราญราษฎร์ อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร

พุทธศักราช ๒๔๗๖

—————
 ประชาธิปก ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้า
เจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า เป็นการสมควร
ขายที่ดินว่างเปล่าริมถนนมหาไชย ตำบลสำราญราษฎร์
อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นเสีย เพราะที่ดินนั้น
ไม่ได้ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์แล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้น
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการขายที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
ตำบลสำราญราษฎร์ อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร
พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ขายที่ดินว่างเปล่าริมถนนมหาไชย ตำบลสำราญราษฎร์ ๒ แปลง ปรากฏแนวเขตต์ตามแผนที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งมีเนื้อที่ ๔๘ ตารางเมตร ด้านเหนือจดบ่อมเสื่อทยาน ด้านใต้จดที่ดินเลขที่ ๓๕-๓๘ ด้านตะวันออกจดที่ดินเลขที่ ๓๕ ทางเดิน ด้านตะวันตกจดถนนมหาไชย แปลงหนึ่ง กับมีเนื้อที่ประมาณ ๖๔ ตารางเมตร ด้านเหนือจดตรอกทางเดินเพียงมุมที่ดินเลขที่ ๘๕ ด้านใต้จดตรอกทางเดินเพียงมุมที่ดินเลขที่ ๘๕ ด้านตะวันออกจดที่ดินเลขที่ ๘๘ ด้านตะวันตกจดกำแพงพระนครแปลงหนึ่ง

มาตรา ๔ ให้กระทรวงพระคลังจัดการขายที่ดิน แปลงที่ระบุไว้ในมาตรา ๓ และเมื่อได้จัดการขายแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแสดงวันขายและนามผู้ซื้อ

ประกาศมาณวันที่ ๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน หน้า ๕๐๔)

พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์

พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า เพื่อประโยชน์แห่งความสงบราบคาบ ของแผ่นดินและความปลอดภัยของประชาชน สมควรจัดควบคุมการสั่งเข้ามา และการมีไว้ในครอบครองซึ่งยุทธภัณฑ์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ยุทธภัณฑ์” หมายความว่า อาวุธและเครื่องอุปกรณ์ของอาวุธนั้น ๆ รวมทั้งเข็ม หรือเครื่องมือซึ่งใช้ในการ

สงครามได้ ไม่ว่าจะเพื่อประโยชน์ในการต่อสู้หรือป้องกัน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะได้ประกาศให้ทราบใน ราชกิจจานุเบกษาเป็นคราว ๆ

“การส่งเข้ามา” หมายความว่า ส่งยุทธภัณฑ์เข้ามาแต่ ภายนอกราชอาณาจักร และให้หมายความตลอดถึงการส่ง หรือกำหนดให้บุคคลใดส่งมาหรือพาเข้ามาซึ่งสิ่งเช่นนั้น ในสยาม

“การนำยุทธภัณฑ์เข้ามา” หมายความว่า การนำสิ่ง เช่นว่านั้น มาแต่ภายนอกราชอาณาจักรรวมอยู่ในหีบห่อของ คนโดยสารซึ่งนำเข้ามาพร้อมกับตนสำหรับใช้สอยส่วนตัว

“การมีไว้ในครอบครอง” หมายความว่า การตกอยู่ใน ความครอบครองของผู้หนึ่งผู้ใดโดยตรงหรือโดยปริยาย

มาตรา ๔ การส่งเข้ามาซึ่งยุทธภัณฑ์นั้น ท่านว่าต้องได้ รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง กลาโหมจะได้แต่งตั้งขึ้น

การอนุญาตเช่นอยู่ในดุลยพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ จะอนุญาตหรือไม่ และถ้าจำเป็นจะกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่ง อย่างใดไว้ในใบอนุญาตก็ได้ แต่ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ ไม่อนุญาต จะอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

ภายในสัปดาห์นับตั้งแต่วันแจ้งการไม่อนุญาตก็ได้ คำชี้ขาด
ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมนั้นเป็นที่สุด

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะถอนใบอนุญาตเสีย
ในเวลาใด ๆ ก็ได้ แล้วแต่จะเห็นสมควร

ใบอนุญาตซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ออกให้สำหรับส่งยุทธ
ภัณฑ์เข้ามา ให้มีกำหนดใช้ได้ภายในหกเดือน นับแต่วัน
ออกใบอนุญาต

มาตรา ๕ ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้ส่งยุทธภัณฑ์เข้ามาได้นั้น
ต้องนำใบอนุญาตนั้นไปแสดงต่ออธิบดีกรมศุลกากร หรือ
เจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีกรมศุลกากรมอบหมายให้ทำการนี้ก่อน
ที่จะส่งยุทธภัณฑ์ตามใบอนุญาตนั้น

ในกรณีที่ยุทธภัณฑ์ได้ส่งเข้ามาก่อนใช้พระราชบัญญัตินี้
ผู้ที่ต้องประสงค์จะรับมอบซึ่งยุทธภัณฑ์นั้น ต้องขอรับ
ใบอนุญาตให้ส่งเข้ามา ซึ่งต้องอยู่ในบังคับแห่งเงื่อนไข
มาตรา ๔ และในการร้องขอรับมอบยุทธภัณฑ์นั้น ผู้ส่งต้อง
แสดงบรรดาเอกสารโต้ตอบในการส่งตามที่เจ้าพนักงานนั้น
จะขอตรวจเพื่อให้เป็นที่พอใจว่า การส่งนั้นได้ทำก่อนใช้
พระราชบัญญัตินี้ด้วย

ถ้าบุคคลที่ส่งได้ส่งเข้ามาตามใบอนุญาตยังไม่มีผู้รับไป
จากกรมศุลกากรภายในหกเดือน ให้เจ้าพนักงานศุลกากร
แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้รับอนุญาต หรือตัวแทนของเรือที่
นำบุคคลที่เข้ามาแล้วแต่กรณี ให้ส่งบุคคลที่นั้นกลับ
ออกไปนอกราชอาณาจักรภายในหนึ่งเดือน ถ้าไม่ปฏิบัติตาม
ท่านให้รับบุคคลที่นั้นเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใดนำบุคคลที่เข้ามาในราชอาณาจักร
ถ้าได้พบบุคคลที่เช่นนั้นณเขตต์แดนหรือที่อื่นใด ท่านให้
ยึดไว้ และให้เสนอเรื่องไปยังเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเหนือทันที
ในกรณีพิเศษและในพฤติการณ์ซึ่งเห็นชัดว่าบุคคลผู้ส่วน
ได้เสียเป็นผู้สุจริตจริง ๆ ท่านว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวง
มหาดไทย เมื่อได้ทำการไต่สวนแล้ว จะอนุญาตให้บุคคล
ที่นั้นส่งบุคคลที่ดังกล่าวแล้วออกไปนอกราชอาณาจักรภายใน
ระยะเวลาอันจะได้กำหนดไว้ในใบแจ้งความที่ส่งไปยังบุคคล
ที่นั้นก็ได้ ถ้าไม่ปฏิบัติตาม ท่านให้รับบุคคลที่นั้นเป็น
ของแผ่นดิน

มาตรา ๗ ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งบุคคลที่
โดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีว่า
การกระทรวงมหาดไทยจะได้แต่งตั้งขึ้น ท่านให้นำบทบัญญัติ

แห่งมาตรา ๔ วรรค ๒ และ ๓ มาใช้บังคับแก่ในการอนุญาต
นี้ด้วย ในกรณีที่เพิกถอนใบอนุญาตนั้น ท่านให้ส่งยุทธภัณฑ์
ออกไปจากราชอาณาจักรภายในระยะเวลาอันสมควร ถ้าไม่
ปฏิบัติตาม ท่านให้ริบยุทธภัณฑ์นั้นเป็นของแผ่นดิน

ถ้าหากได้มียุทธภัณฑ์อยู่ในครอบครองก่อนใช้พระราช
บัญญัตินี้ก็ให้จัดการขอใบอนุญาตภายในกำหนดสามสิบวัน
นับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป ถ้าผู้ครอบครองมิได้
ปฏิบัติตาม ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้
ในมาตรา ๑๑ และให้ริบยุทธภัณฑ์นั้นเป็นของแผ่นดิน

ใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองให้มีกำหนดใช้ได้สามปี
นับแต่วันออกใบอนุญาต แต่ไม่ให้เกินวันที่ ๓๑ มีนาคม
ของปีที่สามนับแต่ปีที่ได้ออกใบอนุญาต

มาตรา ๘ เมื่อยานพาหนะใดเข้ามาในราชอาณาจักรมี
ยุทธภัณฑ์ ผู้ครอบครองยึดถือหรือผู้ขายยุทธภัณฑ์นั้นต้อง
แจ้งความให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรทราบเรื่องโดยพลัน และ
มอบยุทธภัณฑ์นั้นให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรรักษาหรือควบคุมไว้
จนกว่ายานพาหนะนั้นจะออกไปจากราชอาณาจักร

บทบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่เรือรบซึ่งเข้ามาในสยามโดย
ทางราชการ

มาตรา ๙ ผู้ถือใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งยุทธภัณฑ์จะต้องมีทะเบียนแสดงจำนวนที่มีอยู่ และจ่ายไป กับแสดงวันและเหตุที่ได้มาและจ่ายไป นั้นตามแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะได้ออกกำหนดไว้

ให้เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้แต่งตั้งขึ้นมีอำนาจเข้าไปตรวจทะเบียนเมื่อเห็นเป็นการสมควรในเวลาใด ๆ ก็ได้ระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก

มาตรา ๑๐ ระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก ให้เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้แต่งตั้งขึ้น มีอำนาจเข้าไปค้นสถานที่ของผู้ซึ่งมีเหตุควรสงสัยว่าเป็นผู้ส่งเข้ามาโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยุทธภัณฑ์อันเป็นผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ และในระหว่างตรวจค้นนั้น ถ้าเจ้าพนักงานพบยุทธภัณฑ์เช่นว่านั้นก็ให้ยึดไว้ดำเนินการไปตามกฎหมาย

มาตรา ๑๑ ผู้ใดมีไว้ในครอบครองหรือส่งเข้ามาซึ่งยุทธภัณฑ์โดยมิได้รับใบอนุญาตตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ หรือมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี หรือฝ่าฝืนต่อเงื่อนไขในใบอนุญาตนั้น ๆ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒ ผู้ใดปีตบังการที่ตนนำเข้ามาหรือได้นำเข้ามา แล้วในราชอาณาจักรซึ่งยุทศกัณฑ์ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓ ผู้ใดรู้ว่ายุทศกัณฑ์ใดสิ่งเข้ามา หรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัตินี้ ยังรับ เก็บ ไซ้ ซ้อ หรือได้มาด้วยประการใด ๆ ซึ่งยุทศกัณฑ์นั้น ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔ ผู้ใดกระทำความผิดตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑, ๑๒ หรือ ๑๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ และการกระทำผิดนั้น เป็นส่วนหนึ่งของแผนการที่จะล้างล้มรัฐบาลก็ดี หรือจะให้ เปลี่ยนแปลงการปกครองตามรัฐธรรมนูญด้วยใช้กำลังบังคับ หรือทำร้ายก็ดี ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๕ ผู้ใดถือใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่ง ยุทศกัณฑ์ แต่มิได้ปฏิบัติตามความที่บังคับไว้ในมาตรา ๕ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖ พระราชบัญญัตินี้มีให้ใช้บังคับแก่การที่
เจ้าพนักงานผู้กระทำการเพื่อการนั้น และภายในวง เขตต์แห่ง
การปฏิบัติหน้าที่ของตนได้ส่งเข้ามาหรือนำเข้ามา หรือมีไว้ใน
ในครอบครองซึ่งยุทธภัณฑ์

มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
พระคลัง มีหน้าที่รักษาการให้ เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่
กำหนดค่าธรรมเนียมและกิจการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการให้
เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้เพียงเท่าที่เกี่ยวกับหน้าที่
ของตน

กฎกระทรวงดังกล่าวนี้ เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา
แล้วให้ใช้บังคับได้

ประกาศมาณวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

กฎกระทรวงกตาใหม่

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์

พุทธศักราช ๒๕๗๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๗๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกตาใหม่ ออกกฎไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ปลัดทูลฉลองกระทรวงกตาใหม่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ

ข้อ ๒ ผู้ใดประสงค์จะขออนุญาตส่งยุทธภัณฑ์เข้ามาตามความในมาตรา ๔, ๕ แห่งพระราชบัญญัติ ให้ทำเรื่องราร้องขอตามแบบซึ่งเจ้าหน้าที่จัดทำไว้

ข้อ ๓ บุคคลใดได้รับอนุญาตให้ส่งยุทธภัณฑ์ตามมาตรา ๔, ๕ แห่งพระราชบัญญัติ เมื่อยุทธภัณฑ์มาถึงประเทศสยาม ให้ผู้ส่งแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบภายใน ๗ วันนับแต่วันมาถึง เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้สั่งให้ตรวจยุทธภัณฑ์นั้นเห็นเป็นการถูกต้องตามชนิดหรือตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต และมีคำสั่งอนุญาตให้รับยุทธภัณฑ์แล้ว จึงให้ผู้ส่งรับยุทธภัณฑ์นั้นไปได้

๗๔๘

ข้อ ๔ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกค่าธรรมเนียมตามอัตรา
ตั้งต่อไปนี้ คือ ค่ากระดาษคำร้องขอใบอนุญาตฉบับละ ๑๐
สตางค์ ใบอนุญาตให้ส่งเข้ามาฉบับละ ๑ บาท ใบอนุญาต
การมีไว้ในครอบครองฉบับละ ๑ บาท

กฎให้ไว้ณวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระยาประเสริฐสงคราม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน หน้า ๖๖๖)

คำร้องขอใบอนุญาต
ตามความในพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์
พุทธศักราช ๒๕๗๖

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. ๒๕.....

ข้าพเจ้า.....

(ยศนามเต็ม นามสกุล เขียนให้เต็มและชัด)

อายุ.....ปี ชาติ.....บังคับ.....

อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....มณฑล.....

ขอยื่นคำร้องขออนุญาต.....

.....

ตามความในมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์

พ.ศ. ๒๕๗๖

ณที่.....

.....

11/10/2566 (ลงนาม).....

ใบอนุญาตสั่ง
ตามมาตรา ๔, ๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์
พุทธศักราช ๒๔๗๖

ใบอนุญาตที่.....
อนุญาตให้.....
ชาติ..... บังคับ..... อยู่บ้านเลขที่.....
ถนน..... ตำบล..... อำเภอ.....
จังหวัด..... มณฑล.....
สั่ง.....
.....

เข้ามาในประเทศไทยได้

ใบอนุญาตฉบับนี้มีอายุใช้ได้เพียง ๓ เดือน

นับแต่วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ๒๔.....

ถึงวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ๒๔.....

จะโอนกันไม่ได้

ได้ลงนามและประทับตราให้ไว้ ณ วันที่.....

เดือน..... พ.ศ. ๒๔.....

.....
พนักงานเจ้าหน้าที่ควบคุมยุทธภัณฑ์

ใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครอง
ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์
พุทธศักราช ๒๕๗๖

ใบอนุญาตที่.....
อนุญาตให้.....
ชาติ..... บังคับ..... อยู่บ้านเลขที่.....
จังหวัด..... มณฑล.....
มี.....
.....

ไว้ในครอบครองได้ตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติ
ควบคุมยุทธภัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๗๖

ใบอนุญาตฉบับนี้ ให้มีอายุใช้ได้เพียง ๓ ปี
นับแต่วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ๒๕.....
ถึงวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ๒๕.....

และใช้ได้เฉพาะตัวบุคคลที่กล่าวไว้ในใบอนุญาต
ได้ลงนามและประทับตรา ให้ไว้ณวันที่.....
เดือน..... พ.ศ. ๒๕.....

ทะเบียนยืมยู่ทักกันซ์ ซึ่งมไว้ในครอบครองตามพระราชบัญญัติควบคุมยู่ทักกันซ์

11/10/2566

พุทธศักราช ๒๕๗๖

ชั้วตฤ.....

รับ		จ่าย					
วันที่รับจาก	จำนวน	หมายเหตุ	วันที่	จ่ายให้	จำนวน	คงเหลือ	หมายเหตุ

ประกาศรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
กำหนดชนิดยุทธภัณฑ์ที่ต้องขออนุญาต
ตามพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์

พ.ศ. ๒๔๗๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติ
ควบคุมยุทธภัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๖ ให้นับยุทธภัณฑ์
เหล่านี้อยู่ในประเภทต้องขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่คือ
๑. ไอพิษ

- ก. ไอพิษน้ำตา (Lachrymators, les lacrimogenes)
เช่น Benzyl Bromide, Acetyl Bromide เป็นต้น
- ข. ไอพิษทำให้จาม (Sternutators, les sternutatoires)
ซึ่งมี Arsenic เป็นส่วนผสมสำคัญ เช่น
Diphenylecyanoarsine
- ค. ไอพิษที่ทำอันตรายปอด (Lung Irritants, les
suffocants) เช่น Chlorine, Phosgene, Palite,
Surpalite, Piceryl Chloride.
- ง. ไอพิษชนิดกัดกรวด และ ทำอันตรายผิวหนัง
(Vesicants, les vesicants ou les caustiques) เช่น
Mustard gas, Lewisit เป็นต้น

11/10/2566

- จ. ไอพิษที่ทำอันตรายต่อเส้นประสาท (Direct Poisons of the Nervous System, les grands toxiques ซึ่งมี Hydrocyanic acid เป็นส่วนผสมสำคัญ
- ฉ. ไอพิษที่ทำอันตรายต่อโลหิต (Gases interfering with the respiratory properties of the blood, l'oxyde de charbone) ซึ่งมี carbonmonoxide เป็นส่วนผสมสำคัญ
๒. หมอกเทียม (artificial or chemical fog or toxic smoke) ทั้งเป็นพิษและไม่เป็นพิษ
๓. เครื่องอัดและพ่นไฟสำหรับทำอันตรายต่อมนุษย์และยวดยานทหาร
๔. เครื่องกีดขวางหรือลวดที่ทำขึ้นพิเศษสำหรับทำอันตรายกีดขวางทหารและยวดยานทหาร

ประกาศมาณวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระยาประเสริฐสงคราม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน หน้า ๖๗๒)

ประกาศกระทรวงพระคลัง
แก้ไขประกาศยกเว้นการเก็บเงินอากรค่าน้ำ
ลงวันที่ ๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๖๐

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลัง ขอประกาศให้ทราบ
ทั่วกันว่า สมควรแก้ไขข้อความบางตอนในประกาศยกเว้น
การเก็บเงินอากรค่าน้ำ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๖๐
จึงให้ตัดคำว่า “ จังหวัดพระนคร จังหวัดธนบุรี ในกรุงเทพ
พระมหานคร ” ในประกาศฉบับนั้น และใช้คำต่อไปนี้แทน
คือ “ จังหวัดพระนคร จังหวัดธนบุรี ในกรุงเทพพระมหานคร
นอกจากในอำเภอหนองจอกซึ่งขึ้นอยู่กับจังหวัดพระนคร ”
ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาศรีธรรมราชภิเศก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลัง

พระราชบัญญัติ

ยกเลิกการเก็บเงินอากรค่านาบางท้องที่
ในมณฑลอุดรและมณฑลนครราชสีมา

พุทธศักราช ๒๔๗๖

— — — — —
ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีถวายคำปรึกษาว่าตามประกาศกระแสพระบรมราชโองการลงวันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๔ กำหนดให้เก็บเงินอากรค่านาในมณฑลอุดรและมณฑลนครราชสีมาทุกอำเภอและทุกตำบล เว้นแต่ท้องที่ซึ่งจะได้ประกาศให้ยกเว้นโดยฉะเพาะนั้น บัดนี้ปรากฏว่าบางท้องที่การทำนายังไม่ได้ผลดี และการคมนาคมที่จะนำไปจำหน่ายก็ยังไม่สะดวก สมควรยกเลิกการเก็บเงินค่านาบางตำบลตามความในประกาศนั้นเพื่อบำรุงการทำนาไว้ก่อน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีตั้งต่อไปนี้

๓๕๗

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติยกเว้นการเก็บเงินอากรค่านาบางท้องที่ในมณฑลอุดรและมณฑลนครราชสีมา พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเว้นการเก็บเงินอากรค่านาในท้องที่ต่างๆ ตามรายชื่อตำบลซึ่งปรากฏในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นต้นไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

พิมพ์ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๑ มิถุนายน หน้า ๓๒๒)

บัญชีท้องที่ซึ่งยกเว้นการเก็บเงินอากรค่านา

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
อุดร	นครพนม	ทุกอำเภอ	ทุกตำบล
		หนองคาย	ทุกตำบล
		สกลนคร	ทุกตำบล
		อุดรธานี	ทุกตำบล
		เลย	ทุกตำบล
นครราชสีมา	ขอนแก่น	ภูเวียง	๑. โนนหัน
			๒. ศรีสุขสำราญ
			๓. ขมแพ
			๑. ปรีอใหญ่
			๒. ตาอุด
			๓. ตะเคียน
			๔. โรงปล้น
			๕. กันทรอม
			๖. สะเตาใหญ่
			๗. กันทรารมณ
๘. บักดอง			
๕. ขุนหาร			
๑๐. กันตรวง			

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
นครราชสีมา	ชุมพูนธ์	๒. ศรีษะเกษ	๑. บุ่งสูง
			๒. ข่า
			๓. โพธิ์
			๔. ชาติบุ
			๑. ข่า
	อุมลราชธานี	๑. เดชอุดม	๒. รุ่ง
			๓. บึงมะลู
			๔. ละลาย
			๕. ตำโรงเกี้ยว
			ทุกตำบล
สุรินทร์	๑. เมือง	๑. บักได	
		๒. ตาเบา (หมู่ ๕)	
		๑. บัวเชด	
		๒. ค้าน	
		๓. สะเดา	
	๒. สังกะ	๕. ดม	

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการโอนที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

ตำบลบางเมือง อำเภอสมุทรปราการ จังหวัด

สมุทรปราการ ให้สุขาภิบาลเมืองสมุทรปราการ

พุทธศักราช ๒๔๗๖

—————

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า เป็นการสมควรโอนที่ดินบางแปลงซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินในบริเวณเพลิงไหม้ที่ตำบลบางเมือง อำเภอสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ให้สุขาภิบาลเมืองสมุทรปราการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการโอนที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ตำบล

บางเมือง อำเภอสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ให้
 สุขาภิบาลเมืองสมุทรปราการ พุทธศักราช ๒๔๗๖ ”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศใน
 ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกที่ดินว่างเปล่ารวม ๒๒ แปลงในตำบล
 บางเมือง อำเภอสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ให้
 เป็นสมบัติของสุขาภิบาลเมืองสมุทรปราการ ปรากฏแนว
 เขตที่ตั้งได้หมายไว้ในแผนที่ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ แปลง
 หนึ่ง ๆ มีเนื้อที่และแนวเขตที่ตั้งต่อดังต่อไปนี้

แปลงหมายเลข ๑ เนื้อที่ประมาณ ๒๑.๐๐ ตารางเมตร
 เป็นทางเดิน ทิศเหนือจดที่ดินหมายเลข ๑๔๕, ๑๑๕ ทิศใต้
 จดที่ดินหมายเลข ๑๔๕ ๑๐๕ ทิศตะวันออกจดที่เว้นทาง
 ริมคลอง ทิศตะวันตกจดตรอกหลัง

แปลงหมายเลข ๒ เนื้อที่ประมาณ ๓๑.๐๐ ตารางเมตร
 เป็นทางเดิน ทิศเหนือจดที่ดินหมายเลข ๑๑๐ ทิศใต้จด
 ถนนหมายเลข ๗. และตรอกหลัง ทิศตะวันออกจดที่ดินหมายเลข
 ๑๑๕ และตรอกหลัง ทิศตะวันตกจดถนนหมายเลข ๗.

แปลงหมายเลข ๓ เนื้อที่ประมาณ ๑๕.๓๐ ตารางเมตร เป็นทางเดิน ทิศเหนือจดที่ดินหมายเลขที่ ๕๕ ทิศใต้จดตรอกหลัง ทิศตะวันออกจดที่ดินหมายเลข ๑๕๔ ทิศตะวันตกจดถนนหมายเลข ๑๑.

แปลงหมายเลข ๔ เนื้อที่ประมาณ ๘.๐๐ ตารางเมตร เป็นทางเดิน ทิศเหนือจดที่ดินหมายเลข ๑๑๑ ทิศใต้จดที่ดินหมายเลข ๑๗๖ ทิศตะวันออกจดที่ดินหมายเลข ๑๗๖ ทิศตะวันตกจดตรอกหลัง

แปลงหมายเลข ๕ เนื้อที่ประมาณ ๖๔.๐๐ ตารางเมตร เป็นกำแพงโคง ทิศเหนือจดที่ดินหมายเลข ๑๑๗ ทิศใต้จดที่ดินหมายเลขที่ ๑๑๓ ทิศตะวันออกจดตรอกหลัง ทิศตะวันตกจดถนนหมายเลข ๑๑.

แปลงหมายเลข ๖ เนื้อที่ประมาณ ๑๓.๐๐ ตารางเมตร เป็นถนน ทิศเหนือจดถนนหมายเลข ก. และ ข. ทิศใต้จดที่ดินหมายเลข ๕๒ ทิศตะวันออกจดถนนหมายเลข ข. ทิศตะวันตกจดถนนหมายเลข ก.

แปลงหมายเลข ๗ เนื้อที่ประมาณ ๑๔๔.๗๕ ตารางเมตร เป็นถนน ทิศเหนือจดที่ดินหมายเลข ๕๗ ทิศใต้จดที่ดินหมายเลข ๕๑ ทิศตะวันออกจดตรอกหลัง ทิศตะวันตกจดถนนหมายเลข ก. และ ข.

๗๖๓

แปลงหมายเลข ๘ เนื้อที่ประมาณ ๑๒.๗๕ ตารางเมตร
เป็นทางเดิน ทิศเหนือจดตรอกหลัง ทิศใต้จดถนนหมายเลข ข.
ทิศตะวันออกจดที่ดินหมายเลข ๑๘๐ ทิศตะวันตกจดที่ดิน
หมายเลข ๕๑

แปลงหมายเลข ๙ เนื้อที่ประมาณ ๑๔๓.๐๐ ตารางเมตร
เป็นถนน ทิศเหนือจดตรอกหลังและจดที่ดินหมายเลข ๕๗, ๕๘
ทิศใต้จดที่ดินหมายเลข ๑๘๐ ทิศตะวันออกจดถนนหมายเลข ข.
ทิศตะวันตกจดตรอกหลัง

แปลงหมายเลข ๑๐ เนื้อที่ประมาณ ๙.๐๐ ตารางเมตร
เป็นทางเดิน ทิศเหนือจดที่ดินหมายเลข ๘๖ ทิศใต้จดถนน
หมายเลข ด. ทิศตะวันออกจดตรอกหลัง ทิศตะวันตกจดที่ดิน
หมายเลข ๘๗

แปลงหมายเลข ๑๑ เนื้อที่ประมาณ ๕๗.๖๕ ตารางเมตร
เป็นถนน ทิศเหนือจดที่ดินหมายเลขที่ ๖๐, ๕๔ ทิศใต้จด
ที่ดินหมายเลข ๖๑, ๖๒ ทิศตะวันออกจดตรอกหลัง ทิศ
ตะวันตกจดถนนหมายเลข ข.

แปลงหมายเลข ๑๒ เนื้อที่ประมาณ ๘๓.๕๐ ตารางเมตร
เป็นถนน ทิศเหนือจดที่ดินหมายเลข ๕๔ ทิศใต้จดที่ดิน
หมายเลข ๖๓, ๖๔, ๖๕ ทิศตะวันออกจดถนนหมายเลข ข.
ทิศตะวันตกจดตรอกหลัง

๓๓ แปลงหมายเลข ๑๓ เนื้อที่ประมาณ ๓๐.๘๐ ตารางเมตร เป็นทางเดิน ทิศเหนือจดถนนหมายเลข ข. ทิศใต้จดตรอกหลัง ทิศตะวันออกจดที่ดินหมายเลข ๖๗,๖๘ ทิศตะวันตกจดที่ดินหมายเลข ๖๖

แปลงหมายเลข ๑๔ เนื้อที่ประมาณ ๒๑.๗๕ ตารางเมตร เป็นทางเดิน ทิศเหนือจดที่ดินหมายเลข ๗๔,๗๕ ทิศใต้จดที่ดินหมายเลข ๗๖ ทิศตะวันออกจดตรอกหลัง ทิศตะวันตกจดถนนหมายเลข ฉ.

แปลงหมายเลข ๑๕ เนื้อที่ประมาณ ๔๕.๕๐ ตารางเมตร เป็นทางเดิน ทิศเหนือจดที่ดินหมายเลข ๗๔ ทิศใต้จดที่ดินหมายเลข ๗๔ และจดที่เว้นทางริมคลอง ทิศตะวันออกจดที่ดินหมายเลข ๗๘,๑๑๓,๗๕,๘๐ ทิศตะวันตกจดตรอกหลัง และที่ดินหมายเลข ๗๔,๗๗,๘๑,๑๓๒

แปลงหมายเลข ๑๖ เนื้อที่ประมาณ ๓๕.๗๕ ตารางเมตร เป็นทางเดิน ทิศเหนือจดถนนหมายเลข ข. ทิศใต้จดที่ดินหมายเลข ๑๓๓ ทิศตะวันออกจดที่ดินหมายเลข ๑๔๓,๑๓๘ ทิศตะวันตกจดที่ดินหมายเลข ๑๓๔,๑๓๖,๑๓๗

แปลงหมายเลข ๑๗ เนื้อที่ประมาณ ๗.๐๐ ตารางเมตร เป็นทางเดิน ทิศเหนือจดที่ดินหมายเลข ๔๕๐ ทิศใต้จด

ถนนหมายเลข ข. ทิศตะวันออกจดที่ดินหมายเลข ๕๐ ทิศตะวันตกจดที่ดินหมายเลข ๔๕๐

แปลงหมายเลข ๑๘ เนื้อที่ประมาณ ๗๐.๕๐ ตารางเมตร เป็นทางเดิน ทิศเหนือจดตรอกหลัง ทิศใต้จดถนนหมายเลข ข. ทิศตะวันออกจดที่ดินหมายเลข ๓๕,๑๘๑,๓๘ ทิศตะวันตกจดที่ดินหมายเลข ๓๖,๓๗

แปลงหมายเลข ๑๙ เนื้อที่ประมาณ ๑๒.๐๐ ตารางเมตร เป็นทางเดิน ทิศเหนือจดที่ดินหมายเลข ๒๘ ทิศใต้จดที่ดินหมายเลข ๓๐ ทิศตะวันออกจดตรอกหลัง ทิศตะวันตกจดถนนหมายเลข บ.

แปลงหมายเลข ๒๐ เนื้อที่ประมาณ ๑๘.๐๐ ตารางเมตร เป็นทางเดิน ทิศเหนือจดถนนหมายเลข ข. ทิศใต้จดที่ดินหมายเลข ๘๗ ทิศตะวันออกจดที่ดินหมายเลข ๖๖ ทิศตะวันตกจดที่ดินหมายเลข ๖๔,๖๕

แปลงหมายเลข ๒๑ เนื้อที่ประมาณ ๒.๕๐ ตารางเมตร เป็นทางเดิน ทิศเหนือจดที่ดินหมายเลข ๘๖ ทิศใต้จดที่ดินหมายเลข ๑๒๗ ทิศตะวันออกจดที่ดินหมายเลข ๑๔๗ ทิศตะวันตกจดตรอกหลัง

๗๖๖

แปลงหมายเลข ๒๒ เนื้อที่ประมาณ ๓๑.๕๐ ตารางเมตร
เป็นลำกะโคง ทิศเหนือจดที่ดินหมายเลข ๕ ทิศใต้จดที่ดิน
หมายเลข ๑๖ ทิศตะวันออกจดตรอกหลัง ทิศตะวันตก
จดถนนหมายเลข บ.

มาตรา ๔ ให้กระทรวงมหาดไทยโอนที่ดินแปลงที่ระบุไว้
ในมาตรา ๓ ให้สุขาภิบาลเมืองสมุทรปราการ

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๗ มิถุนายน หน้า ๔๙๒)

พระราชบัญญัติพิทักษ์ตราภาษีศุลกากร
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้า
เจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า
โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไข
เพิ่มเติมพระราชบัญญัติพิทักษ์ตราภาษีศุลกากร พุทธศั
กราช ๒๔๖๕

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้น
ไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรโดยบท
มาตราต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
พิทักษ์ตราภาษีศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธ
ศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป ให้
ยกเลิกกฎหมายหมาย ๒ ก. ในหมวด ๒ แห่งพระราชบัญญัติ

พิกัดอัตราภาษีศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๗๕ และใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

๒ ก. ปูนซิเมนต์ซึ่งอธิบดีกรมศุลกากรเห็นว่าใช้ในการก่อสร้างได้... เมตริกตันละ ๑๑ บาท ๓๐ สตางค์

มาตรา ๔ ท่านมิให้ใช้บทบัญญัติในมาตราก่อนบังคับแก่สินค้าซึ่งส่งมายังผู้รับในกรุงเทพฯ และ ซึ่งอยู่ในระหว่างเดินทางในทะเลในวันที่ใช้พระราชบัญญัตินี้ เว้นไว้แต่และจนกว่าสินค้านั้นจะได้นำเข้าเก็บไว้แล้วในคลังสินค้าหรือที่กรมศุลกากรจะได้นำมารักษาไว้ตามบทบัญญัติในมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๕

ประกาศมาณวันที่ ๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการเดินอากาศแก้ไขเพิ่มเติม
พุทธศักราช ๒๕๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการเดินอากาศ เพื่อให้เหมาะสมแก่กาลสมัย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการเดินอากาศแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เดิมข้อความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเดินอากาศ พุทธศักราช ๒๔๖๕

“มาตรา ๕ ทวิ บรรดาอากาศยานซึ่งใช้สนามบินที่ได้อนุมัติแล้วเป็นที่ขึ้นลง ต้องปฏิบัติในการเสียเงินค่าธรรมเนียมประเภทต่าง ๆ เช่นค่าขึ้นลง ค่าที่พักอากาศยาน และคนเป็นต้น ตามอัตราแห่งชั้นของสนามบิน ซึ่งจะได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ยกเว้นอากาศยานของรัฐบาล”

ประกาศมาณวันที่ ๑๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศมาณวันที่ ๑๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๔ มกราคม หน้า ๘๔๐)

พระราชบัญญัติ

การเดินเรือในน่านน้ำสยามแก้ไขเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชธิปก ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๖๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำสยาม พุทธศักราช ๒๔๕๖

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำสยามแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำสยาม พุทธศักราช ๒๔๕๖ และให้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖๓ กฎข้อบังคับสำหรับการตรวจเรือที่ได้อ้างถึงในพระราชบัญญัตินี้ นั้น คือกฎข้อบังคับสำหรับการตรวจเรือซึ่งพระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจแก่เจ้าท่าให้ออกได้ตามครั้งคราว โดยได้รับอนุญาตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเจ้าหน้าที และกฎข้อบังคับนั้น ท่านว่าให้ใช้บังคับได้ต่อเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว”

ประกาศมาณวันที่ ๑๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๔ มกราคม หน้า ๘๔๒)

พระราชกฤษฎีกา

ให้ใช้พระราชบัญญัติชั้นสูตรพลิกศพ พ.ศ. ๒๕๕๗

ในท้องที่อำเภอหนองจอก จังหวัดพระนคร

ประกาศอธิบดี ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

ตามความในพระราชบัญญัติพลิกศพ พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๒ ว่า ถ้าจะให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ในหัวเมืองมณฑลใด จะประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นสำคัญนั้น

บัดนี้ทรงพระราชมารเห็นสมควรใช้พระราชบัญญัติชั้นสูตรพลิกศพ พ.ศ. ๒๕๕๗ ในท้องที่อำเภอหนองจอก จังหวัดพระนคร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาว่า ตั้งแต่วันประกาศนี้เป็นต้นไป ให้ใช้พระราชบัญญัติ

๗๗๔

ชั้นสุตฺรพลิกศพ พ.ศ. ๒๔๕๗ ในท้องที่อำเภอหนองจอก
จังหวัดพระนครด้วย

ประกาศมาณวันที่ ๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๗ ตุลาคม หน้า ๕๕๓)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลอยุธยา

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่มณฑลอยุธยาเพิ่มขึ้นอีกตำบลหนึ่ง จึงทำบัญชีเพิ่มเติม
ขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตาม
ท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม
พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์

รัฐมนตรี

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา

พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
อยุธยา	พระนครศรีอยุธยา	บางปะหัน	ตาลเอน

ประกาศกระทรวงธรรมการ
เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
สำหรับในจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดขุขันธ์
ซึ่งได้ยุบโอนและตั้งขึ้นใหม่

ด้วยมณฑลนครราชสีมาแจ้งว่า ทางราชการฝ่ายปกครอง
ได้ยุบโอนและตั้งตำบลบางตำบลในจังหวัดอุบลราชธานีและ
จังหวัดขุขันธ์ คือ

จังหวัดอุบลราชธานี

อำเภอเมืองอุบล ยุบตำบลหนองไหลและตำบลปะอาว
รวมเป็นตำบลเดียวกัน เรียกว่าตำบลหนองซอน

จังหวัดขุขันธ์

อำเภอศรีสะเกษ รับโอนตำบลคูขุดมาจากอำเภอ
อุทุมพรพิสัย

อำเภอคง รับโอนตำบลบัวหุ่งมาจากอำเภออุทุมพรพิสัย
และตั้งตำบลหนองอึ่งขึ้นใหม่โดยแยกบางหมู่บ้านในตำบล
กระเจี๊ยะ ที่อำเภออุทุมพรพิสัย ซึ่งได้ยุบเลิกมาตั้งขึ้น

อำเภอหน้าอ้อม รับโอนตำบลตุมมาจากอำเภอกันทรารมณีนับยุบเลิกตำบลโลก แบ่งแยกหมู่บ้านไปขึ้นอยู่ตำบลเมืองและตำบลกระแซง .

อำเภออุทุมพรพิสัย โอนตำบลคูซอดไปขึ้นท้องที่อำเภอศรีสะเกษ กับโอนตำบลบัวหุ่งไปขึ้นท้องที่อำเภอคง และยุบเลิกตำบลกระจะ แบ่งโอนหมู่บ้านไปขึ้นตำบลหนองอึ่งอำเภอคง และตำบลอู่ห้ำ อำเภออุทุมพรพิสัย

อำเภอกันทรารมณีนับโอนตำบลตุมไปขึ้นท้องที่อำเภอหน้าอ้อม

ตำบลที่เกี่ยวข้องที่ได้ ว่างนามทรงนี้เป็นตำบลที่ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ แล้วทั้งสิ้น เหตุฉะนั้นจึงประกาศยืนยันความว่าการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ สำหรับท้องที่ตำบลที่ได้ยุบโอนและตั้งขึ้นใหม่นี้ เป็นอันสังกัดตรงกับทำเนียบท้องที่ของทางราชการฝ่ายปกครองแล้วด้วย

ประกาศมาณวันที่ ๒๘ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์

รัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๓ กันยายน หน้า ๕๒๑)

แผนก ๑๐๐๐ ประกาศกระทรวงธรรมการ

เรื่อง การใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๕

สำหรับตำบลท้องที่บางตำบลของอำเภอพระนคร

อำเภอคูสิต และอำเภอประทุมวัน จังหวัดพระนคร

ซึ่งได้ยุบรวมกันและเปลี่ยนนามใหม่

ด้วยสมุหพระนครบาลแจ้งว่า ทางราชการฝ่ายปกครอง ได้มีการเปลี่ยนแปลงท้องที่บางตำบลของอำเภอพระนคร อำเภอคูสิต และอำเภอประทุมวัน จังหวัดพระนคร คือ

อำเภอพระนคร ยุบตำบลศาลยุติธรรม รวมกับตำบล
กระทรวงกลาโหม เรียกนามว่า “ตำบลกระทรวงกลาโหม”

อำเภอคูสิต ยุบตำบลถนนศรีอยุธยา และตำบลสวน
จิตรลดา รวมกับตำบลถนนพระราม ๕ เรียกนามว่า “ตำบล
ถนนพระราม ๕” ยุบตำบลถนนราชดำเนินนอก รวมกับตำบล
วัดเบญจมบพิตร เรียกนามว่า “ตำบลวัดเบญจมบพิตร”

ยุบตำบลสะพานเทพสุดา รวมกับตำบลท่าวาสุกรี เรียกนาม
ว่า “ตำบลท่าวาสุกรี” และยุบตำบลพระราชวังดุสิต รวม
กับตำบลโรงเรียนวชิราวุธ เปลี่ยนเรียกนามใหม่ว่า “ตำบล
ดุสิต” 11/10/2566

อำเภอปทุมวัน ขุบตำบลกษัตริย์ศึก และตำบลวัดบรม
นิวาส รวมกับตำบลวัดช่างแสง เรียกนามว่า “ตำบลวัด
ช่างแสง” ขุบตำบลสถานีรถไฟหลวง และตำบลวัดสามง่าม
รวมกับตำบลถนนรองเมือง เรียกนามว่า “ตำบลถนนรอง
เมือง” ขุบตำบลสถานีรถไฟสายปากน้ำ รวมกับตำบล
วัดแค เรียกนามว่า “ตำบลวัดแค” และขุบตำบลสนามม้า
รวมกับตำบลมหาวิทยาลัย เรียกนามว่า “ตำบลมหาวิทยาลัย”

ตำบลทั้งนี้ได้ประกาศใช้ พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๔๖๔ แล้วทุกตำบล เหตุฉะนั้นจึงประกาศยืนยัน
ความนั้นว่า การใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
สำหรับท้องที่ที่กล่าวนามทั้งนี้ ได้โอนสังกัดตรงกับทำเนียบ
ท้องที่ของทางราชการฝ่ายปกครองแล้วด้วย

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์

รัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๓ กันยายน หน้า ๕๒๓)

โดยมีผลใช้บังคับ ประกาศกระทรวงธรรมการ

ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔

เพิ่มเติมในท้องที่กรุงเทพมหานคร

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่กรุงเทพมหานคร เพิ่มขึ้นอีก ๖๔ ตำบล จึงทำบัญชี
เพิ่มเติมขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
ตามท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน
พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์

รัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๓ กันยายน หน้า ๕๒๕)

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา

พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
กรุงเทพมหานคร	นนทบุรี	นนทบุรี	ลาดโตนด ท่าทราย บางศรีเมือง บางกร่าง บางรักน้อย บางเขน ไทรมา บางกรวย บางสีทอง บางขุน บางขุนกอง บางคูเวียง ปลายบาง ศาลากลาง บ้านแหลม บางพุด บ้านใหม่ตาดเหนือ บางตะไน ท่าอิฐ
		ปากเกร็ด	

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
กรุงเทพมหานคร	นนทบุรี	ปากเกร็ด	บางพลับ คลองข่อย อ้อมเกร็ด บางตลาดฝั่งเหนือ สีกัน
		บางใหญ่	บางใหญ่ เสาธงหิน บางเลน บ้านใหม่
		บางบัวทอง	หนองเพรางาย ไทรน้อย ไทรใหญ่ ลำโพ ละหาร
	สมุทร ปราการ	สมุทร ปราการ	บางคูรัด แหลมฟ้าผ่า บางด้วน ปากคลองบางปลากด คลองบางโปรง สำโรงเหนือ คลองสำโรง แพรกษา

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
กรุงเทพมหานคร	สมุทร ปราการ	สมุทร ปราการ บางพลี บางบ่อ พระประ แดง	ในคลองบางปลากด คลองห้ำ บางบุ บางพลีใหญ่ บางโตน ศิรัยะจรเข้น้อย ศิรัยะจรเข้ใหญ่ คลองหนองปรือ บางพลีน้อย คลองนิมยชาติรา บางเพ็ช คลองสวน บางยอ บางกะเจ้า บางกะบัว บางนาผ บางกะสอบ บางจากแดง บางคร บางหญ้าแพรก บางหัวเสือ ลำโรงใต้ บางจาก

ประกาศกระทรวงธรรมการ

ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔

เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลอยุธยา

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่มณฑลอยุธยา เพิ่มขึ้นอีก ๑๓ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่ม
เต็มขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
ตามท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน
พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์

รัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑ กันยายน หน้า ๕๒๕)

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ไ้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
อยุธยา	พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี	บางปะหัน ลำลูกกา คลองหลวง หนองเสือ	หันสัง สายไหม คลองเจ็ด ลำไทร บึงคอไห บึงเขาย้อย บึงอ้ายเสียบ บึงจระเข้ บึงตะเคียน บึงบา บึงบอน บึงขำอ้อ ศาลาครุ

ประกาศกระทรวงเศรษฐกิจ

ด้วยตามประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๕ กำหนดให้ผู้ขุดหาแร่ได้ในระยะเวลาโควตาที่ ๔ มีกำหนด ๖ เดือน นับแต่วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นต้นไป ความแจ้งอยู่แล้วนั้น

บัดนี้จวนจะครบกำหนดระยะเวลาโควตาครั้งที่ ๔ แล้ว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจำกัดแร่ดิบบุก พุทธศักราช ๒๔๗๔ และพระราชบัญญัติแก้ไขความบางอย่างในกฎหมายและกฎกระทรวงอันเกี่ยวกับการโลหกิจ พุทธศักราช ๒๔๗๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ จึงประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

๑. ระยะเวลาโควตาครั้งที่ ๕ นี้ ให้มีกำหนดเวลา ๖ เดือน นับแต่วันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

๒. แร่ที่สงวนหรือกันไว้สำหรับแร่ในครอบครอง, แร่ร้อน และแร่ที่เฉลี่ยให้แก่ผู้ขุดหาสำหรับระยะเวลาโควตาที่ ๕ มีจำนวนดังนี้

ก. จำนวนแร่ ๑๐,๐๐๐ ตันซึ่งประเทศพึงขุดหาและจำหน่ายได้ตลอดปี หรือสำหรับเวลา ๖ เดือนเท่ากับ ๕,๐๐๐ ตัน ให้สงวนหรือกันไว้สำหรับแร่ในครอบครองซึ่งเจ้าของได้บอกขึ้นทะเบียนไว้ตั้งแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัติจำกัดแร่

ดิบูก พุทธศักราช ๒๔๗๔ และยังมีได้จำหน่ายในเวลานี้เป็น
จำนวน ๓๘ ตัน

ข. สงวนหรือกันไว้สำหรับผู้ถือใบอนุญาต
ร่อนหาแร่ ๖ เดือน ๑๒๐ ตัน

รวม ๑๕๘ ตัน

ค. เมื่อหักจำนวน ๑๕๘ ตันออกจาก ๕,๐๐๐ ตันแล้ว
คงเหลือ ๔,๘๔๒ ตัน ฉะนั้นในระยะเวลา ๖ เดือน
จึงแบ่งเฉลี่ยให้ผู้ขุดหาแร่ทำการขุดหาและจำหน่ายได้เป็น
จำนวน ๔,๘๔๒ ตัน

จำนวนแร่ขุดได้ตามที่กรมการประมงโดยมีผู้ยื่นเรื่องราว
ขอใบสิทธิแร่ไว้ครั้งนั้น คิดตลอดปีเป็นจำนวน ๑๖,๖๘๖.๒ ตัน
เมื่อแบ่งเฉลี่ยออกสำหรับเวลา ๖ เดือน เป็นจำนวนแร่
ขุดได้ ๘,๓๔๓.๑ ตัน คงสูงกว่าจำนวนที่อนุญาตให้ผู้ขุดหา
ได้ ๓,๕๐๖.๑ ตัน

เพราะฉะนั้น จึงกำหนดโควตาให้ผู้ขุดหาแร่ส่งออก
จำหน่ายได้ในระยะเวลาโควตาครั้งที่ ๕ นี้เป็นจำนวนร้อยละ
๕๘ ของจำนวนแร่ขุดได้ ๘,๓๔๓.๑ ตัน

กระทรวงเศรษฐกิจ

ประกาศมาณวัน ๒๓ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระยาโกมารกุลมนตรี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ

พระราชบัญญัติ

กำหนดกระทรวงเจ้าหน้าที่รักษาการตามพระราชบัญญัติ

ควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัย

หรือผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑

พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรเปลี่ยนแปลงการกำหนดกระทรวงเจ้าหน้าที่รักษาการอันเกี่ยวกับกิจการ ตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พุทธศักราช ๒๔๗๑ เสียใหม่ ให้ตรงตามพระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวงและกรม พุทธศักราช ๒๔๗๖ และพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงต่างๆ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำหนดกระทรวงเจ้าหน้าที่รักษาการตาม พระราช บัญญัติ ควบคุมกิจการค้าขายอันกะทบถึง ความปลอดภัย หรือ ความสะดวก แห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ในพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกะทบ ถึง ความปลอดภัย หรือความสะดวกแห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

มาตรา ๔ (๑) ให้กระทรวงมหาดไทยเป็น เจ้าหน้าที่รักษาการอันเกี่ยวกับบรรดาง ประปา และโรงไฟฟ้า

(๒) ให้กระทรวงพระคลังเป็นเจ้าหน้าที่รักษา การ อันเกี่ยวกับธนาคาร ออมสิน และเครดิตฟองซิเอร์

(๓) ให้กระทรวงเศรษฐการเป็นเจ้าหน้าที่รักษาการอันเกี่ยวกับชลประทาน รถไฟ ขุดคลอง เดินอากาศ และ ประกันภัย

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงตั้งระเบียบไว้ในมาตราก่อน มีอำนาจตั้งเจ้าพนักงานและออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ เพียงเท่าที่เกี่ยวกับกิจการอันอยู่ในควบคุมของตนตามมาตราก่อน กฎกระทรวงนั้น ๆ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ใช้บังคับได้ตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ พฤศจิกายน หน้า ๖๒๙)

๗๕๑

ประกาศกระทรวงธรรมการ
เรื่องใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลอยุธยา

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่มณฑลอยุธยาเพิ่มขึ้นอีก ๖ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่มเติม
ขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตาม
ท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน
พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เจ้าพระยาธรรมศักดิ์
รัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ พฤศจิกายน หน้า ๖๓๐)

๓๕๒

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ไว้พระราชบัญญัติประถมศึกษา

พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
อยุธยา	พระนครศรีอยุธยา	บางบาล	บางบาล ฝัก บ้านคลัง พระขาว บางชะนี น้ำเตา

ประกาศกระทรวงธรรมการ
เรื่องใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลอยุธยา

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่มณฑลอยุธยาเพิ่มขึ้นอีก ๔๐ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่มเติม
ขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตาม
ท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน
พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เจ้าพระยาธรรมศักดิ์
รัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ พฤศจิกายน หน้า ๖๓๒)

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
อยุธยา	สระบุรี	ปากเพรียว เสาไห้ หนองโดน	บ้านกอก บ้านแก้ง ห้วยบง ตลิ่งชัน ท่าช้าง เขาดิน หนองแขง ไก่อ่เส้า หนองหัวโพ ป่าตาล หนองแก โคกใหญ่ บางโฆมด บ้านหลวง ไผ่ขวาง ดอนโพ หนองบัว ห้วยป่าหวาย

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
อยุธยา	สระบุรี	กิ่งพุทธบาท อำเภอ หนองโดน หนองแค แก่งคอย ไชยบาดาล	พุกร่าง กกลโก บ้านกุ่มหัก หนองหมู ห้วยขม้น หนองปลิง หนองจิก หนองไชน้ำ โคกตูม หนองนาค คลองเรือ ท่าคล้อ ชำผักแพว หินซ่อน บ้านลาว บ้านธาตุ ท่าตูม สองคอน บ้านป่า ห้วยแห้ง หนองยายโตะ บ้านคำพราน

ประกาศให้เปิดสภาผู้แทนราษฎร

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า

ตามประกาศพระราชกฤษฎีกาที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎร และตั้งคณะรัฐมนตรีบริหารราชการแผ่นดิน ฯลฯ ซึ่งลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖ ความแจ้งอยู่แล้วนั้น บัดนี้สมาชิกผู้แทนราษฎรได้ยื่นคำร้องให้เรียกประชุมวิสามัญแห่งสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญโดยพลัน เพื่อความจำเป็นและประโยชน์แห่งรัฐ ประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นเป็นการสมควร จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปิดสภาผู้แทนราษฎร และเรียกประชุมวิสามัญได้ตามความประสงค์ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

เจ้าพระยาพิชัยญาติ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

11/10/2566

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๑ มิถุนายน หน้า ๓๘๕)

พระราชบัญญัติ
ให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาที่ได้ปิด
ประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า โดยที่คณะรัฐมนตรีมีมหาอำนาจโดยพระยามโนปกรณนิติธาดา เป็นนายก ได้ทุเลาเกล้า ๆ ถวายคำปรึกษาให้ประกาศพระราชกฤษฎีกา ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖ และรับสนอง พระบรมราชโองการปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎร และงดใช้รัฐธรรมนูญบางมาตรา โดมิได้อาศัยอำนาจในรัฐธรรมนูญประการใด ซึ่งทำให้เสื่อมทรมความศักดิ์สิทธิ์แห่งรัฐธรรมนูญ นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา นายกรัฐมนตรีใหม่ พร้อมด้วยคณะทหารบก ทหารเรือ และพลเรือนจึงต้องจัดการให้คณะรัฐมนตรีชุดเก่าลาออก เพื่อ

เป็นทางที่จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปิดสภาผู้แทนราษฎร ส่วนมหาอำนาจเอก เจ้าพระยาพิชัยญาติ ประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยคำร้องขอของ นายพันเอก พระยาพลพลพยุหเสนา และคำร้องขอของสมาชิก ให้มีการเปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา ๓๒ แห่งรัฐธรรมนูญ ก็ได้จัดการจนได้เปิดประชุมสภานั้น

บัดนี้ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปิดประชุมวิสามัญสภาผู้แทนราษฎรแล้ว และดำเนินการเรียบร้อยตามรัฐธรรมนูญ เป็นการสมควรให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาที่ให้ปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖ นั้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาที่ได้ ปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาที่ได้ปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖ นั้นเสีย

มาตรา ๔ ส่วนพระราชกำหนดกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งประกาศใช้ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมาจนบัดนี้ ให้เป็นอันใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะได้มีบทบัญญัติเป็นอย่างอื่นตามวิถ้ทางแห่งรัฐธรรมนูญ

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

๗๖
ศุภสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๘ มิถุนายน หน้า ๓๕๕)

ประกาศใช้กฎอัยการศึก
ในพื้นที่จังหวัดใหญ่ทหารบกกรุงเทพฯ ฯ

อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๔ ซึ่งมีความว่า เมื่อมีสงครามหรือจลาจลชั้นหนึ่งใด ให้ผู้บังคับบัญชาทหารบกชั้นหนึ่งซึ่งกำลังอยู่ใต้บังคับ ไม่น้อยกว่าหนึ่งกองพัน หรือเป็นผู้บังคับบัญชาในบ้อมหรือที่มั่นอย่างใด ๆ ของทหาร มีอำนาจประกาศใช้กฎอัยการศึกได้นั้น

บัดนี้ได้เกิดมีการจลาจลขึ้นในจังหวัดใหญ่ทหารบกกรุงเทพฯ ฯ ซึ่งฝ่ายทหารมีความจำเป็นต้องใช้อำนาจและกำลังทหารเข้าทำการระงับปราบปรามเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย เพราะฉะนั้น จึงให้ใช้กฎอัยการศึกในพื้นที่จังหวัดใหญ่ทหารบกกรุงเทพฯ ฯ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖ เวลา ๑๔.๑๕ นาฬิกาเป็นต้นไป

นายพันเอก พระยาพลพลพยุหเสนา

ผู้บัญชาการทหารบก

ประกาศมาณวันที่ ๑๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

ต้าบลตุสิด

จังหวัดพระนคร

๘๐๑

ประกาศ

แก้ไขกำหนดเขตต์ในประกาศกฎอัยการศึก
ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

ตามประกาศกฎอัยการศึก ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ.
๒๔๗๖ กำหนดเขตต์ที่อยู่ในอำนาจตามพระราชบัญญัติ
กฎอัยการศึกว่า “จังหวัดใหญ่ทหารบกกรุงเทพฯ” นั้น
ให้แก่เสียใหม่ว่า “ในท้องที่มณฑลกรุงเทพฯ กับมณฑล
อยุธยา”

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

ผู้บัญชาการทหารบก

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๒ ตุลาคม หน้า ๕๕๘)

ประกาศตั้งกรรมการศาลทหาร

ด้วยตามที่มีประกาศใช้กฎอัยการศึก ในเขตท้องที่
มณฑลกรุงเทพฯ ฯ กับมณฑลอยุธยา ตั้งแต่วันที่ ๑๒ ตุลาคม
พุทธศักราช ๒๔๗๖ นั้น ความในพระราชบัญญัติกฎอัยการ
ศึก พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๗ และพระธรรมนูญศาลทหารบก
พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๖๘ บรรดาบุคคลซึ่งได้กระทำผิดทาง
อาชญาอย่างใด ๆ ในท้องที่ที่ใชกฎอัยการศึกนั้น ต้องอยู่
ในอำนาจศาลทหารบก หรือศาลสนามทั้งสิ้น โดยไม่จำกัด
บุคคลและให้เป็นไปตามพระธรรมนูญศาลทหารบกทุกประการ
กับ ความในมาตรา ๕๘ แห่งพระธรรมนูญศาลทหารบกมีว่า
ถ้ามีการสงครามหรือเวลาประกาศใช้กฎอัยการศึก ศาลทหาร
บกซึ่งมีอยู่ตามธรรมดาแล้ว ในเวลาปกติคงเป็นไปตาม
เดิม แต่ในการนี้ผู้ซึ่งอำนาจตั้งกรรมการศาลทหารบกจะตั้งผู้
พิพากษาฝ่ายพลเรือนเป็นกรรมการศาลทหารบกด้วยก็ได้

เพื่อสะดวกแก่การงานแผนกนั้นจึงให้ศาลจังหวัดทหารบก
กรุงเทพฯ ฯ แยกไปทำการรับฟ้องและพิจารณาพิพากษาคดีซึ่ง
บุคคลพลเรือนเป็นจำเลย ในบัลลังก์เดิมของศาลพระราช
อาชญา ^๑ ^๒ ^๓ ^๔ ^๕ ^๖ ^๗ ^๘ ^๙ ^{๑๐} ^{๑๑} ^{๑๒} ^{๑๓} ^{๑๔} ^{๑๕} ^{๑๖} ^{๑๗} ^{๑๘} ^{๑๙} ^{๒๐} ^{๒๑} ^{๒๒} ^{๒๓} ^{๒๔} ^{๒๕} ^{๒๖} ^{๒๗} ^{๒๘} ^{๒๙} ^{๓๐} ^{๓๑} ^{๓๒} ^{๓๓} ^{๓๔} ^{๓๕} ^{๓๖} ^{๓๗} ^{๓๘} ^{๓๙} ^{๔๐} ^{๔๑} ^{๔๒} ^{๔๓} ^{๔๔} ^{๔๕} ^{๔๖} ^{๔๗} ^{๔๘} ^{๔๙} ^{๕๐} ^{๕๑} ^{๕๒} ^{๕๓} ^{๕๔} ^{๕๕} ^{๕๖} ^{๕๗} ^{๕๘} ^{๕๙} ^{๖๐} ^{๖๑} ^{๖๒} ^{๖๓} ^{๖๔} ^{๖๕} ^{๖๖} ^{๖๗} ^{๖๘} ^{๖๙} ^{๗๐} ^{๗๑} ^{๗๒} ^{๗๓} ^{๗๔} ^{๗๕} ^{๗๖} ^{๗๗} ^{๗๘} ^{๗๙} ^{๘๐} ^{๘๑} ^{๘๒} ^{๘๓} ^{๘๔} ^{๘๕} ^{๘๖} ^{๘๗} ^{๘๘} ^{๘๙} ^{๙๐} ^{๙๑} ^{๙๒} ^{๙๓} ^{๙๔} ^{๙๕} ^{๙๖} ^{๙๗} ^{๙๘} ^{๙๙} ^{๑๐๐} ^{๑๐๑} ^{๑๐๒} ^{๑๐๓} ^{๑๐๔} ^{๑๐๕} ^{๑๐๖} ^{๑๐๗} ^{๑๐๘} ^{๑๐๙} ^{๑๑๐} ^{๑๑๑} ^{๑๑๒} ^{๑๑๓} ^{๑๑๔} ^{๑๑๕} ^{๑๑๖} ^{๑๑๗} ^{๑๑๘} ^{๑๑๙} ^{๑๒๐} ^{๑๒๑} ^{๑๒๒} ^{๑๒๓} ^{๑๒๔} ^{๑๒๕} ^{๑๒๖} ^{๑๒๗} ^{๑๒๘} ^{๑๒๙} ^{๑๓๐} ^{๑๓๑} ^{๑๓๒} ^{๑๓๓} ^{๑๓๔} ^{๑๓๕} ^{๑๓๖} ^{๑๓๗} ^{๑๓๘} ^{๑๓๙} ^{๑๔๐} ^{๑๔๑} ^{๑๔๒} ^{๑๔๓} ^{๑๔๔} ^{๑๔๕} ^{๑๔๖} ^{๑๔๗} ^{๑๔๘} ^{๑๔๙} ^{๑๕๐} ^{๑๕๑} ^{๑๕๒} ^{๑๕๓} ^{๑๕๔} ^{๑๕๕} ^{๑๕๖} ^{๑๕๗} ^{๑๕๘} ^{๑๕๙} ^{๑๖๐} ^{๑๖๑} ^{๑๖๒} ^{๑๖๓} ^{๑๖๔} ^{๑๖๕} ^{๑๖๖} ^{๑๖๗} ^{๑๖๘} ^{๑๖๙} ^{๑๗๐} ^{๑๗๑} ^{๑๗๒} ^{๑๗๓} ^{๑๗๔} ^{๑๗๕} ^{๑๗๖} ^{๑๗๗} ^{๑๗๘} ^{๑๗๙} ^{๑๘๐} ^{๑๘๑} ^{๑๘๒} ^{๑๘๓} ^{๑๘๔} ^{๑๘๕} ^{๑๘๖} ^{๑๘๗} ^{๑๘๘} ^{๑๘๙} ^{๑๙๐} ^{๑๙๑} ^{๑๙๒} ^{๑๙๓} ^{๑๙๔} ^{๑๙๕} ^{๑๙๖} ^{๑๙๗} ^{๑๙๘} ^{๑๙๙} ^{๒๐๐} ^{๒๐๑} ^{๒๐๒} ^{๒๐๓} ^{๒๐๔} ^{๒๐๕} ^{๒๐๖} ^{๒๐๗} ^{๒๐๘} ^{๒๐๙} ^{๒๑๐} ^{๒๑๑} ^{๒๑๒} ^{๒๑๓} ^{๒๑๔} ^{๒๑๕} ^{๒๑๖} ^{๒๑๗} ^{๒๑๘} ^{๒๑๙} ^{๒๒๐} ^{๒๒๑} ^{๒๒๒} ^{๒๒๓} ^{๒๒๔} ^{๒๒๕} ^{๒๒๖} ^{๒๒๗} ^{๒๒๘} ^{๒๒๙} ^{๒๓๐} ^{๒๓๑} ^{๒๓๒} ^{๒๓๓} ^{๒๓๔} ^{๒๓๕} ^{๒๓๖} ^{๒๓๗} ^{๒๓๘} ^{๒๓๙} ^{๒๔๐} ^{๒๔๑} ^{๒๔๒} ^{๒๔๓} ^{๒๔๔} ^{๒๔๕} ^{๒๔๖} ^{๒๔๗} ^{๒๔๘} ^{๒๔๙} ^{๒๕๐} ^{๒๕๑} ^{๒๕๒} ^{๒๕๓} ^{๒๕๔} ^{๒๕๕} ^{๒๕๖} ^{๒๕๗} ^{๒๕๘} ^{๒๕๙} ^{๒๖๐} ^{๒๖๑} ^{๒๖๒} ^{๒๖๓} ^{๒๖๔} ^{๒๖๕} ^{๒๖๖} ^{๒๖๗} ^{๒๖๘} ^{๒๖๙} ^{๒๗๐} ^{๒๗๑} ^{๒๗๒} ^{๒๗๓} ^{๒๗๔} ^{๒๗๕} ^{๒๗๖} ^{๒๗๗} ^{๒๗๘} ^{๒๗๙} ^{๒๘๐} ^{๒๘๑} ^{๒๘๒} ^{๒๘๓} ^{๒๘๔} ^{๒๘๕} ^{๒๘๖} ^{๒๘๗} ^{๒๘๘} ^{๒๘๙} ^{๒๙๐} ^{๒๙๑} ^{๒๙๒} ^{๒๙๓} ^{๒๙๔} ^{๒๙๕} ^{๒๙๖} ^{๒๙๗} ^{๒๙๘} ^{๒๙๙} ^{๓๐๐} ^{๓๐๑} ^{๓๐๒} ^{๓๐๓} ^{๓๐๔} ^{๓๐๕} ^{๓๐๖} ^{๓๐๗} ^{๓๐๘} ^{๓๐๙} ^{๓๑๐} ^{๓๑๑} ^{๓๑๒} ^{๓๑๓} ^{๓๑๔} ^{๓๑๕} ^{๓๑๖} ^{๓๑๗} ^{๓๑๘} ^{๓๑๙} ^{๓๒๐} ^{๓๒๑} ^{๓๒๒} ^{๓๒๓} ^{๓๒๔} ^{๓๒๕} ^{๓๒๖} ^{๓๒๗} ^{๓๒๘} ^{๓๒๙} ^{๓๓๐} ^{๓๓๑} ^{๓๓๒} ^{๓๓๓} ^{๓๓๔} ^{๓๓๕} ^{๓๓๖} ^{๓๓๗} ^{๓๓๘} ^{๓๓๙} ^{๓๔๐} ^{๓๔๑} ^{๓๔๒} ^{๓๔๓} ^{๓๔๔} ^{๓๔๕} ^{๓๔๖} ^{๓๔๗} ^{๓๔๘} ^{๓๔๙} ^{๓๕๐} ^{๓๕๑} ^{๓๕๒} ^{๓๕๓} ^{๓๕๔} ^{๓๕๕} ^{๓๕๖} ^{๓๕๗} ^{๓๕๘} ^{๓๕๙} ^{๓๖๐} ^{๓๖๑} ^{๓๖๒} ^{๓๖๓} ^{๓๖๔} ^{๓๖๕} ^{๓๖๖} ^{๓๖๗} ^{๓๖๘} ^{๓๖๙} ^{๓๗๐} ^{๓๗๑} ^{๓๗๒} ^{๓๗๓} ^{๓๗๔} ^{๓๗๕} ^{๓๗๖} ^{๓๗๗} ^{๓๗๘} ^{๓๗๙} ^{๓๘๐} ^{๓๘๑} ^{๓๘๒} ^{๓๘๓} ^{๓๘๔} ^{๓๘๕} ^{๓๘๖} ^{๓๘๗} ^{๓๘๘} ^{๓๘๙} ^{๓๙๐} ^{๓๙๑} ^{๓๙๒} ^{๓๙๓} ^{๓๙๔} ^{๓๙๕} ^{๓๙๖} ^{๓๙๗} ^{๓๙๘} ^{๓๙๙} ^{๔๐๐} ^{๔๐๑} ^{๔๐๒} ^{๔๐๓} ^{๔๐๔} ^{๔๐๕} ^{๔๐๖} ^{๔๐๗} ^{๔๐๘} ^{๔๐๙} ^{๔๑๐} ^{๔๑๑} ^{๔๑๒} ^{๔๑๓} ^{๔๑๔} ^{๔๑๕} ^{๔๑๖} ^{๔๑๗} ^{๔๑๘} ^{๔๑๙} ^{๔๒๐} ^{๔๒๑} ^{๔๒๒} ^{๔๒๓} ^{๔๒๔} ^{๔๒๕} ^{๔๒๖} ^{๔๒๗} ^{๔๒๘} ^{๔๒๙} ^{๔๓๐} ^{๔๓๑} ^{๔๓๒} ^{๔๓๓} ^{๔๓๔} ^{๔๓๕} ^{๔๓๖} ^{๔๓๗} ^{๔๓๘} ^{๔๓๙} ^{๔๔๐} ^{๔๔๑} ^{๔๔๒} ^{๔๔๓} ^{๔๔๔} ^{๔๔๕} ^{๔๔๖} ^{๔๔๗} ^{๔๔๘} ^{๔๔๙} ^{๔๕๐} ^{๔๕๑} ^{๔๕๒} ^{๔๕๓} ^{๔๕๔} ^{๔๕๕} ^{๔๕๖} ^{๔๕๗} ^{๔๕๘} ^{๔๕๙} ^{๔๖๐} ^{๔๖๑} ^{๔๖๒} ^{๔๖๓} ^{๔๖๔} ^{๔๖๕} ^{๔๖๖} ^{๔๖๗} ^{๔๖๘} ^{๔๖๙} ^{๔๗๐} ^{๔๗๑} ^{๔๗๒} ^{๔๗๓} ^{๔๗๔} ^{๔๗๕} ^{๔๗๖} ^{๔๗๗} ^{๔๗๘} ^{๔๗๙} ^{๔๘๐} ^{๔๘๑} ^{๔๘๒} ^{๔๘๓} ^{๔๘๔} ^{๔๘๕} ^{๔๘๖} ^{๔๘๗} ^{๔๘๘} ^{๔๘๙} ^{๔๙๐} ^{๔๙๑} ^{๔๙๒} ^{๔๙๓} ^{๔๙๔} ^{๔๙๕} ^{๔๙๖} ^{๔๙๗} ^{๔๙๘} ^{๔๙๙} ^{๕๐๐} ^{๕๐๑} ^{๕๐๒} ^{๕๐๓} ^{๕๐๔} ^{๕๐๕} ^{๕๐๖} ^{๕๐๗} ^{๕๐๘} ^{๕๐๙} ^{๕๑๐} ^{๕๑๑} ^{๕๑๒} ^{๕๑๓} ^{๕๑๔} ^{๕๑๕} ^{๕๑๖} ^{๕๑๗} ^{๕๑๘} ^{๕๑๙} ^{๕๒๐} ^{๕๒๑} ^{๕๒๒} ^{๕๒๓} ^{๕๒๔} ^{๕๒๕} ^{๕๒๖} ^{๕๒๗} ^{๕๒๘} ^{๕๒๙} ^{๕๓๐} ^{๕๓๑} ^{๕๓๒} ^{๕๓๓} ^{๕๓๔} ^{๕๓๕} ^{๕๓๖} ^{๕๓๗} ^{๕๓๘} ^{๕๓๙} ^{๕๔๐} ^{๕๔๑} ^{๕๔๒} ^{๕๔๓} ^{๕๔๔} ^{๕๔๕} ^{๕๔๖} ^{๕๔๗} ^{๕๔๘} ^{๕๔๙} ^{๕๕๐} ^{๕๕๑} ^{๕๕๒} ^{๕๕๓} ^{๕๕๔} ^{๕๕๕} ^{๕๕๖} ^{๕๕๗} ^{๕๕๘} ^{๕๕๙} ^{๕๖๐} ^{๕๖๑} ^{๕๖๒} ^{๕๖๓} ^{๕๖๔} ^{๕๖๕} ^{๕๖๖} ^{๕๖๗} ^{๕๖๘} ^{๕๖๙} ^{๕๗๐} ^{๕๗๑} ^{๕๗๒} ^{๕๗๓} ^{๕๗๔} ^{๕๗๕} ^{๕๗๖} ^{๕๗๗} ^{๕๗๘} ^{๕๗๙} ^{๕๘๐} ^{๕๘๑} ^{๕๘๒} ^{๕๘๓} ^{๕๘๔} ^{๕๘๕} ^{๕๘๖} ^{๕๘๗} ^{๕๘๘} ^{๕๘๙} ^{๕๙๐} ^{๕๙๑} ^{๕๙๒} ^{๕๙๓} ^{๕๙๔} ^{๕๙๕} ^{๕๙๖} ^{๕๙๗} ^{๕๙๘} ^{๕๙๙} ^{๖๐๐} ^{๖๐๑} ^{๖๐๒} ^{๖๐๓} ^{๖๐๔} ^{๖๐๕} ^{๖๐๖} ^{๖๐๗} ^{๖๐๘} ^{๖๐๙} ^{๖๑๐} ^{๖๑๑} ^{๖๑๒} ^{๖๑๓} ^{๖๑๔} ^{๖๑๕} ^{๖๑๖} ^{๖๑๗} ^{๖๑๘} ^{๖๑๙} ^{๖๒๐} ^{๖๒๑} ^{๖๒๒} ^{๖๒๓} ^{๖๒๔} ^{๖๒๕} ^{๖๒๖} ^{๖๒๗} ^{๖๒๘} ^{๖๒๙} ^{๖๓๐} ^{๖๓๑} ^{๖๓๒} ^{๖๓๓} ^{๖๓๔} ^{๖๓๕} ^{๖๓๖} ^{๖๓๗} ^{๖๓๘} ^{๖๓๙} ^{๖๔๐} ^{๖๔๑} ^{๖๔๒} ^{๖๔๓} ^{๖๔๔} ^{๖๔๕} ^{๖๔๖} ^{๖๔๗} ^{๖๔๘} ^{๖๔๙} ^{๖๕๐} ^{๖๕๑} ^{๖๕๒} ^{๖๕๓} ^{๖๕๔} ^{๖๕๕} ^{๖๕๖} ^{๖๕๗} ^{๖๕๘} ^{๖๕๙} ^{๖๖๐} ^{๖๖๑} ^{๖๖๒} ^{๖๖๓} ^{๖๖๔} ^{๖๖๕} ^{๖๖๖} ^{๖๖๗} ^{๖๖๘} ^{๖๖๙} ^{๖๗๐} ^{๖๗๑} ^{๖๗๒} ^{๖๗๓} ^{๖๗๔} ^{๖๗๕} ^{๖๗๖} ^{๖๗๗} ^{๖๗๘} ^{๖๗๙} ^{๖๘๐} ^{๖๘๑} ^{๖๘๒} ^{๖๘๓} ^{๖๘๔} ^{๖๘๕} ^{๖๘๖} ^{๖๘๗} ^{๖๘๘} ^{๖๘๙} ^{๖๙๐} ^{๖๙๑} ^{๖๙๒} ^{๖๙๓} ^{๖๙๔} ^{๖๙๕} ^{๖๙๖} ^{๖๙๗} ^{๖๙๘} ^{๖๙๙} ^{๗๐๐} ^{๗๐๑} ^{๗๐๒} ^{๗๐๓} ^{๗๐๔} ^{๗๐๕} ^{๗๐๖} ^{๗๐๗} ^{๗๐๘} ^{๗๐๙} ^{๗๑๐} ^{๗๑๑} ^{๗๑๒} ^{๗๑๓} ^{๗๑๔} ^{๗๑๕} ^{๗๑๖} ^{๗๑๗} ^{๗๑๘} ^{๗๑๙} ^{๗๒๐} ^{๗๒๑} ^{๗๒๒} ^{๗๒๓} ^{๗๒๔} ^{๗๒๕} ^{๗๒๖} ^{๗๒๗} ^{๗๒๘} ^{๗๒๙} ^{๗๓๐} ^{๗๓๑} ^{๗๓๒} ^{๗๓๓} ^{๗๓๔} ^{๗๓๕} ^{๗๓๖} ^{๗๓๗} ^{๗๓๘} ^{๗๓๙} ^{๗๔๐} ^{๗๔๑} ^{๗๔๒} ^{๗๔๓} ^{๗๔๔} ^{๗๔๕} ^{๗๔๖} ^{๗๔๗} ^{๗๔๘} ^{๗๔๙} ^{๗๕๐} ^{๗๕๑} ^{๗๕๒} ^{๗๕๓} ^{๗๕๔} ^{๗๕๕} ^{๗๕๖} ^{๗๕๗} ^{๗๕๘} ^{๗๕๙} ^{๗๖๐} ^{๗๖๑} ^{๗๖๒} ^{๗๖๓} ^{๗๖๔} ^{๗๖๕} ^{๗๖๖} ^{๗๖๗} ^{๗๖๘} ^{๗๖๙} ^{๗๗๐} ^{๗๗๑} ^{๗๗๒} ^{๗๗๓} ^{๗๗๔} ^{๗๗๕} ^{๗๗๖} ^{๗๗๗} ^{๗๗๘} ^{๗๗๙} ^{๗๘๐} ^{๗๘๑} ^{๗๘๒} ^{๗๘๓} ^{๗๘๔} ^{๗๘๕} ^{๗๘๖} ^{๗๘๗} ^{๗๘๘} ^{๗๘๙} ^{๗๙๐} ^{๗๙๑} ^{๗๙๒} ^{๗๙๓} ^{๗๙๔} ^{๗๙๕} ^{๗๙๖} ^{๗๙๗} ^{๗๙๘} ^{๗๙๙} ^{๘๐๐} ^{๘๐๑} ^{๘๐๒} ^{๘๐๓} ^{๘๐๔} ^{๘๐๕} ^{๘๐๖} ^{๘๐๗} ^{๘๐๘} ^{๘๐๙} ^{๘๑๐} ^{๘๑๑} ^{๘๑๒} ^{๘๑๓} ^{๘๑๔} ^{๘๑๕} ^{๘๑๖} ^{๘๑๗} ^{๘๑๘} ^{๘๑๙} ^{๘๒๐} ^{๘๒๑} ^{๘๒๒} ^{๘๒๓} ^{๘๒๔} ^{๘๒๕} ^{๘๒๖} ^{๘๒๗} ^{๘๒๘} ^{๘๒๙} ^{๘๓๐} ^{๘๓๑} ^{๘๓๒} ^{๘๓๓} ^{๘๓๔} ^{๘๓๕} ^{๘๓๖} ^{๘๓๗} ^{๘๓๘} ^{๘๓๙} ^{๘๔๐} ^{๘๔๑} ^{๘๔๒} ^{๘๔๓} ^{๘๔๔} ^{๘๔๕} ^{๘๔๖} ^{๘๔๗} ^{๘๔๘} ^{๘๔๙} ^{๘๕๐} ^{๘๕๑} ^{๘๕๒} ^{๘๕๓} ^{๘๕๔} ^{๘๕๕} ^{๘๕๖} ^{๘๕๗} ^{๘๕๘} ^{๘๕๙} ^{๘๖๐} ^{๘๖๑} ^{๘๖๒} ^{๘๖๓} ^{๘๖๔} ^{๘๖๕} ^{๘๖๖} ^{๘๖๗} ^{๘๖๘} ^{๘๖๙} ^{๘๗๐} ^{๘๗๑} ^{๘๗๒} ^{๘๗๓} ^{๘๗๔} ^{๘๗๕} ^{๘๗๖} ^{๘๗๗} ^{๘๗๘} ^{๘๗๙} ^{๘๘๐} ^{๘๘๑} ^{๘๘๒} ^{๘๘๓} ^{๘๘๔} ^{๘๘๕} ^{๘๘๖} ^{๘๘๗} ^{๘๘๘} ^{๘๘๙} ^{๘๙๐} ^{๘๙๑} ^{๘๙๒} ^{๘๙๓} ^{๘๙๔} ^{๘๙๕} ^{๘๙๖} ^{๘๙๗} ^{๘๙๘} ^{๘๙๙} ^{๙๐๐} ^{๙๐๑} ^{๙๐๒} ^{๙๐๓} ^{๙๐๔} ^{๙๐๕} ^{๙๐๖} ^{๙๐๗} ^{๙๐๘} ^{๙๐๙} ^{๙๑๐} ^{๙๑๑} ^{๙๑๒} ^{๙๑๓} ^{๙๑๔} ^{๙๑๕} ^{๙๑๖} ^{๙๑๗} ^{๙๑๘} ^{๙๑๙} ^{๙๒๐} ^{๙๒๑} ^{๙๒๒} ^{๙๒๓} ^{๙๒๔} ^{๙๒๕} ^{๙๒๖} ^{๙๒๗} ^{๙๒๘} ^{๙๒๙} ^{๙๓๐} ^{๙๓๑} ^{๙๓๒} ^{๙๓๓} ^{๙๓๔} ^{๙๓๕} ^{๙๓๖} ^{๙๓๗} ^{๙๓๘} ^{๙๓๙} ^{๙๔๐} ^{๙๔๑} ^{๙๔๒} ^{๙๔๓} ^{๙๔๔} ^{๙๔๕} ^{๙๔๖} ^{๙๔๗} ^{๙๔๘} ^{๙๔๙} ^{๙๕๐} ^{๙๕๑} ^{๙๕๒} ^{๙๕๓} ^{๙๕๔} ^{๙๕๕} ^{๙๕๖} ^{๙๕๗} ^{๙๕๘} ^{๙๕๙} ^{๙๖๐} ^{๙๖๑} ^{๙๖๒} ^{๙๖๓} ^{๙๖๔} ^{๙๖๕} ^{๙๖๖} ^{๙๖๗} ^{๙๖๘} ^{๙๖๙} ^{๙๗๐} ^{๙๗๑} ^{๙๗๒} ^{๙๗๓} ^{๙๗๔} ^{๙๗๕} ^{๙๗๖} ^{๙๗๗} ^{๙๗๘} ^{๙๗๙} ^{๙๘๐} ^{๙๘๑} ^{๙๘๒} ^{๙๘๓} ^{๙๘๔} ^{๙๘๕} ^{๙๘๖} ^{๙๘๗} ^{๙๘๘} ^{๙๘๙} ^{๙๙๐} ^{๙๙๑} ^{๙๙๒} ^{๙๙๓} ^{๙๙๔} ^{๙๙๕} ^{๙๙๖} ^{๙๙๗} ^{๙๙๘} ^{๙๙๙} ^{๑๐๐๐} ^{๑๐๐๑} ^{๑๐๐๒} ^{๑๐๐๓} ^{๑๐๐๔} ^{๑๐๐๕} ^{๑๐๐๖} ^{๑๐๐๗} ^{๑๐๐๘} ^{๑๐๐๙} ^{๑๐๑๐} ^{๑๐๑๑}

ขยายออกอีก และให้ผู้พิพากษาฝ่ายพลเรือนเป็นกรรมการศาลจังหวัดทหารบกกรุงเทพฯ พิจารณาพิพากษาคดีในชั้นล่างที่เหล่านั้นร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารด้วยทุกเรื่อง เพื่อให้การงานเป็นไปตามความประสงค์ที่กล่าวมานั้น

ส่วนคดีอาชญาที่เกิดขึ้นในมณฑลกรุงเทพฯ เว้นจังหวัดพระนครและธนบุรี ก็บกลคดีอาชญาที่เกิดขึ้นในเขตจังหวัดของมณฑลอยุธยาขึ้น ให้ผู้พิพากษาในศาลเหล่านั้นเป็นกรรมการศาลจังหวัดทหารบกในจังหวัดนั้น ๆ ทั้งคณะพิจารณาคดีในเขตเหล่านั้นทุกเรื่อง

ประกาศมาณวันที่ ๑๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

นายพันเอก พระยาพลพลพยุหเสนา
ผู้บังคับการจังหวัดใหญ่ทหารบกกรุงเทพฯ
และผู้บัญชาการทหารบก

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๒ ตุลาคม หน้า ๕๕๕)

แก้ไข

เรื่อง

การ

ประกาศ

ตั้งผู้ทำการในหน้าที่อัยการศาลจังหวัดใหญ่ทหารบก

กรุงเทพ ฯ

ด้วยตามที่มี ประกาศให้ใช้กฎอัยการศึกในเขตต์ใน
ท้องที่มณฑลกรุงเทพ ฯ กับมณฑลอยุธยา ตั้งแต่วันที่ ๑๒
ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ นั้น ความในพระราชบัญญัติกฎอัยการ
ศึก พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๗ และพระธรรมนูญศาลทหารบก
พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๖๘ บรรดาบุคคลซึ่งได้กระทำความผิด
ทางอาชญาอย่างใด ๆ ในท้องที่นั้นให้ใช้กฎอัยการศึกนั้น
ต้องอยู่ในอำนาจศาลทหารบกหรือศาลสนามทั้งสิ้น โดยไม่
จำกัดบุคคลและให้เป็นไปตามพระธรรมนูญศาลทหารบกทุก
ประการ

เพื่อสะดวกแก่การทำงานแผนกนี้ จึงให้ศาลจังหวัดทหาร
บกกรุงเทพ ฯ แยกไปทำการรับฟ้องและพิจารณาพิพากษา
คดีซึ่งบุคคลพลเรือนเป็นจำเลยที่ศาลพระราชอาชญา ส่วน
คดีอาชญาที่เกิดขึ้นในเขตต์มณฑลกรุงเทพ ฯ เว้นจังหวัด
พระนคร และชนบุรี กับคดีอาชญาที่เกิดขึ้นในเขตต์จังหวัด
ของมณฑลอยุธยา ได้ตั้งให้ผู้พิพากษาศาลพลเรือนในศาล

เหล่านั้นทำหน้าที่กรรมการศาลจังหวัดทหารบกและตาม พระ
 ธรรมนูญศาลทหารบกมาตรา ๗๕ มีความว่า ในท้องถิ่นที่
 ประกาศใช้กฎอัยการศึก ผู้มีอำนาจตั้งกรรมการศาลทหารบก
 อาจตั้งข้าราชการผู้ใด ๆ เป็นอัยการในศาลทหารบกหรือศาล
 สนามได้ตามความจำเป็น

เพราะฉะนั้น ให้พนักงานอัยการในกรมอัยการและ
 อัยการในจังหวัดเหล่านั้น กับผู้ฟังคดีในกรมตำรวจทำ
 หน้าที่อัยการทหารบก ยื่นฟ้องและว่าคดีในศาลจังหวัด
 นั้น ๆ ได้

ประกาศมาณวันที่ ๑๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา
 ผู้บังคับการจังหวัดใหญ่ทหารบกกรุงเทพฯ ฯ
 และผู้บัญชาการทหารบก

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๒ ตุลาคม หน้า ๖๐๑)

๘๐๖

ประกาศ

แก้ประกาศตั้งกรรมการศาลทหาร

ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

ด้วยตามประกาศตั้งกรรมการศาลทหารลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖ ให้แก้ไขใหม่ดังต่อไปนี้

“ด้วยตามที่มีประกาศใช้กฎอัยการศึกใน เขตต์ท้องที่ มณฑลกรุงเทพฯ กับมณฑลอยุธยา ตั้งแต่วันที่ ๑๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖ นั้น ความในพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๗ และพระธรรมนูญศาลทหารบก พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๖๘ บรรดาบุคคลซึ่งได้กระทำผิดทาง อาชญาอย่างใด ๆ ในท้องที่ที่ใช้กฎอัยการศึกนั้น ต้องอยู่ใน อำนาจศาลทหารบก หรือศาลสนามทั้งสิ้นโดยไม่จำกัดบุคคล และให้เป็นไปตามพระธรรมนูญศาลทหารบกทุกประการ กับ ความในมาตรา ๕๕ แห่งพระธรรมนูญศาลทหารบกมีว่า ถ้ามีการสงคราม หรือเวลาประกาศใช้กฎอัยการศึกศาลทหารบก ซึ่งมีอยู่ตามธรรมดาแล้ว ในเวลาปกติคงเป็นไปตามเดิม แต่ในการ^{ซึ่ง}ผู้^{ซึ่ง}อำนาจตั้งกรรมการศาลทหารบกจะตั้งผู้พิพากษา ฝ้ายพลเรือนเป็นกรรมการศาลทหารบกด้วยก็ได้”

เพื่อสะดวกแก่การงาน แแผนกนั้นจึงให้ศาลจังหวัดใหญ่
 ทหารบกกรุงเทพฯ ฯ แยกไปทำการรับฟ้อง และพิจารณา
 พิพากษาคดีซึ่งบุคคลพลเรือน เป็นจำเลยในบัลลังก์เดิมของ
 ศาลพระราชอาชญา ถ้าทำการพิจารณาไม่พอก็ขอให้บัลลังก์
 ศาลอื่นขยายออกอีก และให้ผู้พิพากษาฝ่ายพลเรือนเป็น
 กรรมการศาลจังหวัดใหญ่ทหารบกกรุงเทพฯ ฯ พิจารณาพิพากษา
 คดีในบัลลังก์เหล่านั้นร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารด้วยทุกเรื่อง
 เพื่อให้การงานเป็นไปตามความประสงค์ซึ่งกล่าวมานั้น

ส่วนคดีอาชญาที่เกิดขึ้นในมณฑลกรุงเทพฯ ฯ เว้นจังหวัด
 พระนครและธนบุรี ก็กับคดีอาชญาที่เกิดขึ้นในเขตจังหวัด
 ขอมณฑลอยุธยา นั้น ให้ผู้พิพากษาในศาลเหล่านั้นเป็น
 กรรมการศาลจังหวัดใหญ่ทหารบกกรุงเทพฯ ฯ หรือศาลจังหวัด
 ใหญ่ทหารบกอยุธยา แต่นั่งพิจารณาพิพากษาคดีที่เกิดขึ้น
 ในเขตจังหวัดนั้น ๆ ณบัลลังก์ของศาลเหล่านั้น ”

นายพันเอก พระยาพลพลพยุหเสนา

ผู้บังคับการจังหวัดใหญ่ทหารบกกรุงเทพฯ ฯ

และผู้บัญชาการทหารบก

(รชนกกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๗ ตุลาคม หน้า ๖๒๐)

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ

พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปก ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า เนื่องจากมีการกบฏและจลาจลเกิดขึ้น เป็นการสมควรที่จะต้องตั้งศาลพิเศษขึ้นพิจารณาพิพากษาคดีในการนี้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดาพระราชกำหนดกฎหมาย และกฎข้อบังคับอื่น ๆ ที่มีความขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บทพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ให้ตั้งศาลพิเศษขึ้นศาลหนึ่ง มีอำนาจพิจารณาพิพากษาบรรดาคดีที่เกี่ยวกับการกบฏและจลาจลครั้งนี้ไม่ว่าผู้ต้องหาจะเป็นพลเรือนหรือทหารมียศหรือฐานันดรศักดิ์ชั้นใด ๆ ก็ดี

ส่วนบุคคลในบังคับต่างประเทศที่ต้องพิจารณาตามสัญญาทางพระราชไมตรี ให้แยกพิจารณาในศาลซึ่งมีอำนาจตามสัญญาทางพระราชไมตรีเป็นสิทธิเฉพาะตัวไป

มาตรา ๕ องค์คณะของศาลพิเศษนี้ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งนายกับกรรมการอื่นอีกอย่างน้อย ๔ นาย

มาตรา ๖ ให้มีอัยการ กับ เจ้าหน้าที่ประจำศาลตามสมควร

มาตรา ๗ ศาลพิเศษนี้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีได้ทุกบทกฎหมาย และให้นำวิธีพิจารณาศาลทหารมาใช้โดยอนุโลม

มาตรา ๘ คำพิพากษาของศาลพิเศษ^๕ เป็นเด็ดขาด
บังคับคดีได้ทันที ไม่มีอุทธรณ์ฎีกา

มาตรา ๙ ถ้ามีบัญชา^๕ในเรื่องอำนาจศาล ให้ศาล
พิเศษเป็นผู้วินิจฉัย^๕ขาดบัญชา^๕

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมีหน้าที่
รักษาการให้เป็นที่ไปตามพระราชบัญญัติ^๕ และให้เป็นผู้
อำนาจตั้งประธานและกรรมการ อัยการกับเจ้าหน้าที่ประจำ
ศาลตามสมควร

ประกาศมาณวันที่ ๑๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๓๐ ตุลาคม หน้า ๕๒๔)

ประกาศเลิกใช้กฎอัยการศึก

ด้วยตามที่ผู้บัญชาการทหารบกได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกในท้องที่มณฑลกรุงเทพฯ กับมณฑลอยุธยา เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖ นั้น บัดนี้เหตุการณ์เป็นที่สงบเรียบร้อยแล้ว ผู้บัญชาการทหารบกได้รายงานขอเลิกใช้กฎอัยการศึกในท้องที่ที่กล่าวแล้ว

จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เลิกใช้กฎอัยการศึกในท้องที่มณฑลกรุงเทพฯ กับมณฑลอยุธยา ตามประกาศลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน หน้า ๖๕๑)

พระราชกฤษฎีกา

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่การเลือกตั้งผู้แทนราษฎร ตามพระราชกฤษฎีกา ดำเนินการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช ๒๔๗๖ ฉบับที่ ๒ ได้เสร็จสิ้นลงแล้ว และ

โดยที่พระราชดำริเห็นว่า วันที่ ๑๐ ธันวาคม เป็นวันรัฐธรรมนูญเป็นศุภมงคลดี สมควรจะเปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในวันนั้นได้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เรียกประชุมสภาผู้แทนราษฎรตามความในมาตรา ๓๐ แห่งรัฐธรรมนูญ กำหนดเปิดประชุมในวันที่ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประกาศมา ณ วันที่ ๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖ เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่กรุงเทพมหานคร

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาใน ท้องที่กรุงเทพ
มหานครเพิ่มขึ้นอีกตำบลหนึ่ง จึงทำบัญชีเพิ่มเติมขยายการใช้
พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตามท้ายประกาศนี้
และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็น
ต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เจ้าพระยาธรรมศักดิ์
รัฐมนตรี

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
กรุงเทพมหานคร	สมุทรปราการ	กิ่งอำเภอ เกาะสีชัง	ท่าเทววงศ์

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลนครราชสีมา

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่มณฑลนครราชสีมาเพิ่มขึ้นอีกตำบลหนึ่ง จึงทำบัญชี
เพิ่มเติมขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
ตามท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม
พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เจ้าพระยาธรรมศักดิ์
รัฐมนตรี

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
นครราชสีมา	สุรินทร์	เมืองสุรินทร์	บักได

ประกาศกระทรวงเศรษฐการ

เนื่องจากประกาศกระทรวงเศรษฐการลงวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ เพิ่มโควตาให้แก่ผู้ขุดหาแร่ซึ่งได้รับใบอนุญาตแร่ สำหรับระยะเวลาที่ ๔ อีกร้อยละ ๘ ของจำนวนโควตาที่ได้ ระบุไว้ในใบอนุญาตแร่นั้น

บัดนี้ ปรากฏว่าผู้ขุดหาแร่บางรายไม่สามารถจะทำเหมือง ให้หมดโควตาตามจำนวนที่ได้รับอนุญาตไป ด้วยเหตุว่ามี อุปสรรคบางประการ ได้ขอคืนโควตาที่เหลือใช้นั้นให้แก่ รัฐบาล ก็มีเหมืองแร่บางรายซึ่งทางการได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าจะมีโควตาเหลือใช้อยู่อีกบ้าง สมควรนำมาเฉลี่ยให้ ผู้ขุดหาแร่ได้อีก

เพราะฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่ง พระราชบัญญัติจำกัดแร่ดิบๆ พ.ศ. ๒๔๗๔ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงเศรษฐการจึงประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ผู้ขุดหาแร่ ซึ่งได้รับใบอนุญาตแร่สำหรับระยะเวลาโควตาที่ ๔ นั้น ให้ได้รับจำนวนโควตาเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ ๑๖ หรือรวม ๒ คราวเป็น จำนวนร้อยละ ๒๔ ของจำนวนโควตาซึ่งได้ระบุไว้ในใบ อนุญาตแร่นั้น แต่ผู้ถือใบอนุญาตแร่จะต้องนำใบอนุญาตแร่ของ

๘๑๖

ตนไปให้เจ้าพนักงานโลหกิจประจำท้องที่เพิ่มจำนวนโควตา
เสียก่อนจึงจะเป็นอันใช้ได้

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระยาโกมารกุลมนตรี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๓ กรกฎาคม หน้า ๔๐๔)

ประกาศแก้ไขเพิ่มเติม
ประกาศจัดระเบียบป้องกันอาณัติกร

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมความในประกาศจัดระเบียบป้องกันอาณัติกรบางแห่งเพื่อให้ราชการดำเนินไปโดยสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แก่ความในข้อ ๒ ค. วรรคสองแห่งประกาศจัดระเบียบป้องกันอาณัติกรลงวันที่ ๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕ อ่านเป็นดังนี้

“ผู้บัญชาการทหารเรือ มีหน่วยขึ้นในบังคับบัญชา คือ
กรมเสนาธิการทหารเรือ
กองเรือรบ
สถานทหารเรือกรุงเทพ ฯ
กรมอู่ทหารเรือ
กรมสรรพาวุธทหารเรือ

๘๑๘

กรมอุทกศาสตร์”

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติชาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม หน้า ๑๕๕)

ประกาศ
ห้ามมิให้นำหนังสือพิมพ์ที่เป็นเสียนหนามแผ่นดิน
เข้ามาในพระราชอาณาจักร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติ
สมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์ พ.ศ. ๒๔๗๐ กระทรวงการ
ต่างประเทศและกระทรวงมหาดไทยขอประกาศให้ทราบทั่ว
กันว่า หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ภาษาจีนออกที่เซี่ยงไฮ้ชื่อ
“แซอัวะ” เป็นหนังสือพิมพ์ที่เป็นเสียนหนามแผ่นดิน
ห้ามมิให้ส่งหรือนำเข้ามาในพระราชอาณาจักรตั้งแต่บัดนี้เป็น
ต้นไป

ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระยาอภิบาลราชไมตรี

ปลัดทูลฉลองทำการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

พระยาอุดมพงศ์เพ็ญสวัสดิ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

๘๒๐

ประกาศ

เปลี่ยนข้าหลวงพิเศษจัดแบ่งที่ดิน

ในอำเภอบางบ่อ อำเภอบางพลี อำเภอสุมทรีปราการ
จังหวัดสมุทรปราการ และอำเภอบางปะกง
จังหวัดฉะเชิงเทรา

ด้วยตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หม่อมเจ้า
วิมาทิตย์ รัพีพัฒน์ เป็นข้าหลวงพิเศษตามประกาศลงวันที่ ๒๑
มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๕ นั้น บัดนี้ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้หม่อมเจ้าวิมาทิตย์ รัพีพัฒน์ เป็นปลัดทูลฉลองกระทรวง
เศรษฐการแล้ว ไม่สะดวกที่จะทำหน้าที่ข้าหลวงพิเศษตาม
ประกาศนั้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หม่อมเจ้า
วิมาทิตย์ รัพีพัฒน์ พ้นจากตำแหน่งข้าหลวงพิเศษ และให้
พระยาอัครราชทรวงศ์วิริเป็นข้าหลวงพิเศษแทนสืบไป

ประกาศมาณวันที่ ๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

11/10/2566
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๘ กรกฎาคม หน้า ๓๕๗)

ประกาศรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ยกเว้นยาเสพติด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ
ยาเสพติด พุทธศักราช ๒๔๖๕ ให้ยกเว้นยาที่ปรุงด้วยยา
เสพติดอีก ๑ ชนิด อยู่ในประเภทไม่จำกัดตามความข้อ ๓
(ก) แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยยาเสพติด พุทธศักราช ๒๔๖๕
คือ

Ephrelix ปรุงด้วยโคเดอีนกับไอสธสารอื่น ๆ มีส่วน
โคเดอีนไม่เกินร้อยละ ๐.๑๕ (Evans Sons Lescher & Webb
Ltd.)

ศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย
ประกาศเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
พระยาอุดมพงศ์เพ็ญสวัสดิ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๘ กรกฎาคม หน้า ๓๕๘)

ประกาศกระทรวงเศรษฐกิจ

ด้วยตามประกาศกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๕ กำหนดเวลาให้ผู้ขุดหาแร่ฟิงขุดหาได้ในระยะเวลาโควตาที่ ๔ มีกำหนด ๖ เดือน นับแต่วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นต้นไป และกำหนดให้ผู้ขุดหาแร่ได้เป็นจำนวนร้อยละ ๖๐ ของจำนวนแร่ขุดได้ ซึ่งกรมการประมงได้ประเมินไว้ทั้งสิ้น ๘,๒๑๐.๑๘ ตัน ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

บัดนี้ ปรากฏว่าผู้ขุดหาแร่ที่ได้รับโควตาไปแล้ว บางรายไม่สามารถจะทำการขุดหาแร่ได้ตลอดระยะเวลาโควตากับมีพฤติการณ์บางอย่างทำให้ส่วน โควตาของประเทศที่สงวนกันไว้เหลือใช้สมควรจะนำมาเฉลี่ยเพิ่มเป็นโควตาให้ผู้ขุดหาแร่ต่อไป

เพราะฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจำกัดแร่ดิบๆ พ.ศ. ๒๔๗๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจจึงประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ผู้ขุดหาแร่ซึ่งได้รับใบอนุญาตแร่สำหรับระยะเวลาโควตาที่ ๔ นั้น ให้ได้รับจำนวนโควตาเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ ๘ ของจำนวนโควตาซึ่งระบุไว้ในใบอนุญาตแร่นั้น ๆ แต่ผู้ถือใบอนุญาตแร่จะต้องนำใบ

๘๒๓

สุทธิแร่ของตนไปให้เจ้าพนักงานโลหกิจประจำท้องที่เพิ่ม
จำนวนโควตาให้เสียก่อน จึงจะเป็นอันใช้ได้

ประกาศมาณวันที่ ๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระยาโกมารกุลมนตรี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๘ กรกฎาคม หน้า ๓๕๕)

ประกาศกระทรวงเศรษฐการ
กำหนดการรับจดทะเบียนสหกรณ์

อาศัยความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พุทธศักราช ๒๔๗๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการขอประกาศว่า ในเวลานี้ได้ให้นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ชนิดที่ห้ามไม่ให้เฉลี่ยกำไร ประเภทหาทุนให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อใช้ในการเพาะปลูก และบุคคลที่จะรวบรวมกันตั้งเป็นสหกรณ์นั้น ต้องเป็นบุคคลจำพวกที่มีอาชีพในการทำนาเป็นส่วนใหญ่ ทั้งต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตที่ท้องที่ตั้งต่อไปนี้ คือ

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ
๑. พายัพ	เชียงใหม่ ลำพูน	สารภี เมือง
๒. อยุธยา	พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง	เสนา ผักไห่ วิเศษไชยชาญ

กระทรวงเศรษฐการ

ประกาศมาณวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระยาโกมารกุลมนตรี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ

11/10/2566

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ ธันวาคม หน้า ๘๒๓)

ประกาศกระทรวงพระคลัง
ให้ตั้งเว้นการเก็บเงินอากรค่าน้ำในอำเภอบ้านทวน
จังหวัดกาญจนบุรี ชั่วคราว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติ
อากรค่าน้ำแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๒ รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงพระคลังประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตาม
ประกาศลงวันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๔ ให้เก็บ
อากรค่าน้ำในท้องที่จังหวัดกาญจนบุรี นอกจากท้องที่อำเภอ
วังกะกั๋งกิ่งอำเภอศรีสวัสดิ์นั้น บัดนี้ความปรากฏว่าในท้องที่
อำเภอบ้านทวนมีสัตว์น้ำไม่ใคร่อุดม ราษฎรกระทำการจับ
สัตว์น้ำได้แต่พอบริโภคไม่ถึงกับช้อขาย เห็นเป็นการสมควร
ที่จะยกเว้นการเก็บเงินอากรค่าน้ำในท้องที่อำเภอบ้านทวน
จังหวัดกาญจนบุรีไว้ชั่วคราว

เพราะฉะนั้นให้ตั้งเก็บเงินอากรค่าน้ำตามประกาศลงวันที่
๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๔ เฉพาะในส่วนท้องที่

๘๒๖

อำเภอบ้านทวน จังหวัดกาญจนบุรีไว้ชั่วคราว ตั้งแต่ พ.ศ.
๒๕๗๗ เป็นต้นไป

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๗๖

เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลัง

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ ธันวาคม หน้า ๘๒๔)

ประกาศกระทรวงเศรษฐกิจ
กำหนดการรับจดทะเบียนสหกรณ์

อาศัยความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พุทธศักราช ๒๔๗๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ ขอประกาศว่า ในเวลานี้ได้ให้นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ชนิดที่ห้ามมิให้เฉลี่ยกำไร ประเภทหาทุนให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อใช้ในการเพาะปลูก และบุคคลที่จะรวบรวมกันตั้งเป็นสหกรณ์นั้น ต้องเป็นบุคคลจำพวกที่ม้ออาชีพในการทำนาเป็นส่วนใหญ่ ทั้งต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตที่ตั้งตั้งต่อไปน คือ

จังหวัด	อำเภอ
ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี	๑. บ้านโพธิ์ ๑. เมือง ๒. ศรีมหาโพธิ์

กระทรวงเศรษฐกิจ
ประกาศมาณวันที่ ๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
พระยาโกมารกุลมนตรี
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ

ประกาศกระทรวงธรรมการ
เรื่องใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่จังหวัดลำปาง

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่จังหวัดลำปางเพิ่มขึ้นอีก ๑๐ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่ม
เต็มขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
ตามท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๐
มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๑ มกราคม หน้า ๘๔๕)

๘๒๕

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา

พุทธศักราช ๒๔๗๖

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ลำปาง	เมืองลำปาง	ทุ่งฝาย เสด็จ กล้วยแพะ บ้านดง บ้านหมาก บ้านแจ่ม บ้านคำ สบม้า จางเหนือ น้ำโจ้

๒๕๖๖

๗ ๑๑

11/10/2566

พระราชบัญญัติ

ควบคุมการก่อสร้างในเขตต์เพลิงไหม้

ที่ริมถนนจักรวรรดิ ตอนถนนสำเพ็ง จังหวัดพระนคร

พุทธศักราช ๒๔๗๕

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรมีการควบคุมการก่อสร้างในบริเวณที่เพลิงไหม้ ที่ริมถนนจักรวรรดิ ตอนถนนสำเพ็ง ท้องที่อำเภอสัมพันธวงศ์ จังหวัดพระนคร เพื่อจะได้ป้องกันและระงับอัคคีภัย เพื่อความมั่นคงแข็งแรง เพื่อประโยชน์อันมา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตต์เพลิงไหม้ที่ริมถนนจักรวรรดิ ตอนถนนสำเพ็ง จังหวัดพระนคร พุทธศักราช ๒๔๗๕”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ห้ามไม่ให้บุคคลใดทำการปลูกสร้างขึ้นภายในเขตต์เพลิงไหม้ ที่ริมถนนจักรวรรดิ ตอนถนนสำเพ็ง ท้องที่อำเภอสามพันสงฆ์ จังหวัดพระนคร มีเขตต์ปรากฏตามแผนที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากกรมนคราทร

มาตรา ๔ การปลูกสร้างตามมาตรา ๓ นั้น หมายความว่า การปลูกสร้างขึ้นใหม่ล้วน หรือปลูกสร้างต่อเติมของเก่าที่เพลิงไหม้

มาตรา ๕ ถ้ามีการปลูกสร้างผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเจ้าของที่ดินเป็นผู้ปลูกสร้าง

มาตรา ๖ ผู้ใดประสงค์จะปลูกสร้าง ให้เสนอแผนผังพร้อมทั้งรายการต่อกรมนคราทรเพื่อขอรับอนุญาต

มาตรา ๗ กรมนคราทรมีอำนาจที่จะส่งเป็นหนังสือให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมแผนผัง หรือรายการที่ผู้ขออนุญาตได้เสนอนั้นได้ แต่ต้องเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) เพื่อความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย
- (๒) เพื่อประโยชน์อนามัย
- (๓) เพื่อรักษาแนวถนนให้เป็นระเบียบ

มาตรา ๘ เมื่อผู้ขออนุญาตได้เสนอแผนผังพร้อมทั้งรายการปลูกสร้างต่อกรมนคราทรตามความในมาตรา ๖ แล้วให้กรมนคราทรสั่งภายในกำหนดเวลาหกสิบวัน

มาตรา ๙ ถ้าสิ่งปลูกสร้างที่ได้รับอนุญาตให้ทำนั้นมีพื้นที่มากกว่าสองชั้น หรือเป็นโรงมหรสพ กรมนคราทรมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขลงในหนังสืออนุญาตว่า ให้รายงานการก่อสร้างให้กรมนคราทรทราบตามลำดับ เพื่อให้กรมนคราทรเข้าไปตรวจได้ตามคราวที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๐ การที่กรมนคราทรได้ตรวจแผนผังและรายการตามความในพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่าไม่เป็นเหตุก่อให้เกิดความรับผิดชอบแก่กรมนคราทรในทางใด ๆ

มาตรา ๑๑ ให้กรมนคราทรเรียกค่าธรรมเนียมจากผู้ยื่นแผนผังและรายการก่อสร้างตามอัตราต่อไปนี้คือ

ในเนื้อที่ทุก ๆ ๑๐ ตารางเมตร หรือเศษของ ๑๐ ตารางเมตร ของพื้นที่ชั้นที่ ๑ หรือที่ ๒ ๑ บาท
พื้นที่ชั้นที่ ๒ ขึ้นไป ๐.๕๐ บาท

มาตรา ๑๒ ผู้ใดทำการก่อสร้างขึ้นภายในเขตที่กำหนดไว้ ในพระราชบัญญัตินี้โดยมิได้รับอนุญาตก่ดี หรือผิดจากแผนผังหรือรายการซึ่งกรมนคราทรอนุญาตก่ดี หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งกรมนคราทรกำหนดไว้ ในหนังสืออนุญาตก่ดี ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินพันบาท

ถ้ากรมนคราทรร้องขอ ศาลอาจคำคำสั่งให้ผู้กระทำผิดเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือรื้อสิ่งปลูกสร้างนั้นเสียได้

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ประกาศมาณวันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติชาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ เมษายน หน้า ๓๒)

ประกาศแผนการศึกษาชาติ

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศแผนศึกษาชาติไว้เป็นบรรทัดทางปฏิบัติ โดยคำปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมาย

๑. ความมุ่งหมายแห่งการศึกษาของชาติ คือ ให้พลเมืองทุกคนไม่เลือกเพศ ชาติ ศาสนา ได้รับการศึกษาพอเหมาะแก่อัธยาศัยของตน ๆ คือ พอสมควรแก่ภูมิปัญญาและทุนทรัพย์ เพื่อทุกคนได้เป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองในทางอาชีพซึ่งตนเกิดมาสำหรับกระทำ

๒. เพื่อการอาชีพของตน กลุ่มบุตรกุลธิดาควรได้รับการศึกษาทั้งสามัญและวิสามัญศึกษาทั้งสองฝ่าย ซึ่งกำหนดไว้เป็นชั้น ๆ ตามภูมิปัญญาและทุนทรัพย์

๓. เพื่อความสมบูรณ์แห่งพสกนิกรสยาม ท่านให้จัดการศึกษาทั้งสามส่วนล้วนพอเหมาะกัน คือ (๑) จริยศึกษา

อบรมให้มีศีลธรรมดีงาม (๒) พุทธศึกษา ให้มีปัญญาความรู้
(๓) พลศึกษา ฝึกหัดให้เป็นผู้มีร่างกายสมบูรณ์

สิทธิในการให้ศึกษา

๔. รัฐย่อมทรงไว้ซึ่งสิทธิในการให้การศึกษแก่พลเมือง
รัฐจึงทรงไว้ซึ่งอำนาจควบคุมการอบรมสั่งสอนกุลบุตรกุลธิดา
ในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนประชาบาล และโรงเรียนราษฎร์

๕. ภายในบังคับแห่งข้อความในข้อ ๔ และพระราช
บัญญัติอื่น ๆ บุคคลใด ๆ หรือประชาบาล อาจได้รับอนุญาต
จากรัฐบาลเพื่อจัดการตั้งโรงเรียนให้การศึกษแก่กุลบุตรกุลธิดา

สามัญกับวิสามัญศึกษา

๖. สามัญศึกษา ได้แก่การศึกษาวិชาสามัญ ซึ่งเป็น
พื้นความรู้ทั่วไป จัดสอนตั้งแต่ชั้นประถม ๑-๔ และตั้ง
แต่มัธยมต้นชั้น ๑-๔ และมีมัธยมปลายชั้น ๕-๘

วิสามัญศึกษา ได้แก่การศึกษาวิชาชีพ ซึ่งจัดให้เหมาะ
แก่ภูมิประเทศ เช่นวิชาเกษตรกรรม หัตถกรรม และ
พาณิชยการ ซึ่งเป็นพื้นความรู้สำหรับประกอบการเกษตร
กรรมและอุตสาหกรรมต่าง ๆ

๗. ท่านว่ากุลบุตรกุลธิดาควรได้รับสามัญศึกษาให้พอ
เพียงกับวิชาแผนกวิสามัญศึกษา ซึ่งตนสมัครเรียนต่อไป

๘. ท่านให้จัดตั้งโรงเรียนวิสามนศึกษาให้พอรับสามัญศึกษาทุกระยะที่สุดประโยคจงครบถ้วน จัดสอนวิชาวิสามนอันจะบูรณวโภคกิจและกสิกรรมของประเทศให้รุ่งเรือง

ดูภาพศึกษาพฤษ์ ต้นไม้แสดงแผนการศึกษาชาติ

๘. ถ้าผู้ใดสามารถเรียนมัธยมต้นต่อไป ท่านอนุญาตให้ข้ามไปขึ้นชั้นมัธยมจากชั้นประถม ๔ ผ่านประถมวิสามนชั้น ๕ และ ๖ ถ้าหากว่ากุลบุตรกุลธิดาผู้นั้น จะเรียนวิชาสามัญแห่งมัธยมต้นไม่สำเร็จ จนมีสามาถเข้าศึกษามัธยมต้นวิสามนได้ไซ้ ท่านว่าควรกลับเข้าเรียนประถมวิสามนศึกษาชั้น ๕ และ ๖ อีก เพื่อให้สำเร็จวิสามนศึกษาจงได้

การศึกษายังคับ

๑๐. การศึกษายังคับได้แก่การศึกษาที่รัฐยังคับให้เด็กทุกคนไม่เลือกเพศชาติ หรือ ศาสนา เรียนจนสำเร็จดังที่ท่านยังคับไว้ด้วยพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔

การศึกษายังคับได้แก่การเรียนเพียงจบประโยคประถมซึ่งมีส่วนสามัญศึกษา ๔ ปี กับส่วนวิสามนศึกษาคือประถมวิสามนอีก ๒ ปี

๑๑. การศึกษายังคับยอมให้เปล่า คือ ไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน

อดีตภาพทางการศึกษา

๑๒. ผู้ใดจบชั้นศึกษาบังคับแล้ว ท่านว่ามีความรู้ควรแก่อดีตภาพของพลเมืองแห่งสยาม คือ เป็นพลเมืองผู้สามารถประกอบการอาชีพได้ เป็นผู้รู้จักสิทธิและหน้าที่แห่งพลเมือง และทั้งจะได้ทำประโยชน์ให้แก่บ้านเมืองในทางอาชีพ ซึ่งตนเกิดมาสำหรับกระทำ

กุลบุตรกฤติดาผู้ได้ศึกษาจบชั้นวิสามัญแห่งมัธยมต้นแล้ว ท่านว่า มีคุณวุฒิเหมาะแก่อดีตภาพของพลเมืองชั้นกลาง ซึ่งจะได้เป็นคณาคมแห่งความคิด และทำตนให้เป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นหรือประเทศทั่วไปตามส่วน

กุลบุตรกฤติดาผู้ได้ศึกษาจบอุดมศึกษาหรือชั้นมหาวิทยาลัยแล้ว ท่านว่า มีอดีตภาพสมควรเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาการเหมาะแก่หน้าที่รับผิดชอบชั้นสูงต่อไป

๑๓. การเรียนครั้ง ๆ กลาง ๆ ค้างอยู่เพียงมัธยมต้น หรือมัธยมปลาย หรือแม่เรียนจบชั้นนั้น ๆ แล้วเลิกเสีย ท่านว่าผิด เพราะเป็นเพียงการเรียนส่วนสามัญศึกษาเท่านั้น ยังไม่ครบองค์แห่งการศึกษาดังกล่าวไว้ในข้อ ๒ และ ๓ ท่านว่าควรถอยกลับมาเรียนวิสามัญศึกษาชั้นที่ผ่านข้ามไปนั้น หรือเข้าเรียนวิสามัญศึกษาต่อยอดสามัญศึกษาที่ตนเรียนจบแล้ว ให้สำเร็จจงได้^๖

การศึกษาภาษาต่างประเทศ

๑๔. ท่านว่าผู้สำเร็จการศึกษาชั้นอุดม ต้องรู้ภาษาต่างประเทศจะเป็นภาษาปัจจุบันหรือภาษาโบราณก็ได้ อย่างน้อย ๒ ภาษา ท่านให้กำหนดภาษาต่างประเทศไว้ให้เลือกเรียนดังนี้
ภาษาปัจจุบัน อังกฤษ จีน ฝรั่งเศส เยอรมัน ฯลฯ
ภาษาโบราณ บาลี สันสกฤต ฯลฯ

๑๕. ท่านให้เริ่มเรียนภาษาต่างประเทศที่ ๑ ตั้งแต่มัธยมต้นและให้เริ่มเรียนภาษาต่างประเทศที่ ๒ ตั้งแต่มัธยมปลาย
ผู้มีอัตรภาพเพียงเรียนจบชั้นวิสามัญศึกษาแห่งมัธยมต้น
ท่านว่าควรเลือกเรียนภาษาจีน

การศึกษาของหญิง

๑๖. ท่านว่าหญิง ต้องได้รับความ เสมอภาค กับชายในการศึกษา แต่หญิงมีภาระพิเศษโดยธรรมชาติ ท่านให้วางหลักสูตรการศึกษาของหญิงให้มีวิชา ผิดเพี้ยน กับ ของชายบ้างเป็นบางส่วน แต่จะไม่ผิดกันโดยปริมาณหรือโดยส่วนสูงต่ำนั้นเลย

ประเภทโรงเรียนจำแนกตามเจ้าของผู้ออกทุน

๑๗. โรงเรียนแบ่งโดยประเภทเจ้าของผู้ออกทุนทรัพย์
ตั้งขึ้นหรือดำรงไว้มี ๓ ประเภท คือ

โรงเรียนรัฐบาล ได้แก่โรงเรียนรัฐบาลออกทุนตั้ง
หรือดำรงอยู่

โรงเรียนประชาบาล ได้แก่โรงเรียนซึ่งประชาบาล
ออกทุนตั้งหรือดำรงอยู่ ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๔๖๔

โรงเรียนราษฎร์ ได้แก่โรงเรียนของบุคคลหรือคณะ
ซึ่งตั้งขึ้นและหรือดำรงอยู่ด้วยทุนของเขา ตามพระราชบัญญัติ
โรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. ๒๔๖๑

๑๘. ในการจัดให้มีโรงเรียนทุกชั้นทุกประเภททั้งสามัญ
และวิสามัญศึกษา จนพอกับจำนวนและความต้องการของ
พลเมืองนั้น รัฐใช้วิธีแบ่งแรง คือ จัดตั้งขึ้นเองบ้าง ยอม
ให้ประชาบาลตั้งขึ้นบ้างและยอมให้บุคคลหรือคณะจัดตั้งตาม
ความปรารถนาของเขาบ้าง

เงินอุดหนุนการศึกษา

๑๙. ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
รัฐรับอุปถัมภ์โรงเรียนประชาบาลด้วยให้เงินบำรุง ท่านว่ารัฐ
อาจอุปถัมภ์โรงเรียนราษฎร์เช่นเดียวกันก็ได้ ตามระเบียบ
ซึ่งกระทรวงธรรมการจะได้ออกกำหนดไว้

๒๐. รัฐให้ทุนเล่าเรียนแก่นักเรียนหลักแหลม เพื่อส่งเสริมให้ได้เรียนตามสมควรแก่อัธยาศัย และวางระเบียบไว้สำหรับทุนนั้น ๆ เช่นทุนเล่าเรียนหลวง และทุนเล่าเรียนของกระทรวงธรรมการ

๒๑. รัฐย่อมรับภาระควบคุมเงินทุนเล่าเรียนซึ่งมีผู้บริจาคเพื่ออุดหนุนการศึกษาทั่วไป หรือสำนักศึกษาสำนักใดสำนักหนึ่ง และรับภาระจัดการให้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้บริจาค

การฝึกหัดครู

๒๒. สำหรับสามัญศึกษา ท่านให้ใช้ครูประกาศนียบัตรมูล ประถม และมีชยม ตามที่เหมาะสมแก่ชั้นวิชา

๒๓. สำหรับวิสามัญศึกษา ท่านให้ใช้ครูประกาศนียบัตรวิสามัญตามประเภทและชั้นที่เหมาะสม

วิสามัญศึกษาไม่ว่าประเภทใดที่จัดขึ้นใหม่ ให้เลือกใช้ครูผู้ชำนาญ

๒๔. ถ้าจะยังบังคับให้โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนประชาบาลและโรงเรียนราษฎร์ มีครูประกาศนียบัตรทั้งหมดไม่ได้ ท่านว่าควรจัดให้ไกลร่อยในส่วนร่อยเท่าที่จะพึงจัดได้

๒๕. สำหรับอุดมศึกษา ท่านให้ใช้ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์และป้ารุกผู้เชี่ยวชาญในวิชาของตน ๆ

การตรวจโรงเรียน

๒๖. ให้มีการตรวจโรงเรียนทุกชั้นทุกประเภท บันเป็นแขวง จังหวัดและมณฑลทั่วพระราชอาณาเขตต์ เพื่อควบคุม แนะนำ ตรวจ สอบ และรักษาการให้เป็นไปตามประกาศนี้ และกฎข้อบังคับของกระทรวงธรรมการ

๒๗. ให้ผู้ตรวจการมีอำนาจอบรมครูในตำบลที่ไปตรวจจะอบรมด้วยตนเองก็ได้ หรือจะนัดให้ไปอบรมกันที่อื่นนอกเวลาโรงเรียนก็ได้

การสำรวจอนามัย

๒๘. ท่านให้มีการตรวจทางสุขภาพบาลแห่งโรงเรียน เพื่อตรวจวัดความเติบโตแห่งร่างกายเด็ก และคอยสะกิดกันความวิปริตแห่งอวัยวะทั้งหลาย อันอาจนำมาซึ่งโรคภัยนั้น ทอนกำลังและปัญญาเด็ก

การสอบไล่

๒๙. รัฐกำหนดการสอบไล่ให้ทุนเล่าเรียน การสอบไล่ให้ประกาศนียบัตรครุต่าง ๆ กับสอบวิชาสามัญชั้นที่เป็นหัวต่อสำหรับข้ามไปศึกษาแผนกอื่น ๆ เช่นชั้นประถม ๔ ฉะเพาะ

ผู้จะข้ามไปศึกษาชั้นมัธยมต้น กับสอบมัธยมต้นมัธยมปลาย สำหรับผู้จะออกไปสู่วิสามัญศึกษาแห่งชั้นนั้น ๆ หรือขึ้นเรียนชั้นสามัญศึกษาสูงขึ้นไป หรือเข้ามหาวิทยาลัย

๓๐. โรงเรียนใด ๆ อาจสอบคัดเลือกนักเรียนผู้สมัครอีกชั้นหนึ่งก็ได้ แม่ผู้นั้นเป็นผู้ออประกาศนียบัตรแสดงความรู้พอที่จะเรียนต่อในโรงเรียนนั้นได้

๓๑. เมื่อการสอบไล่ของโรงเรียนใด หรือคณะใดเป็นที่เชื่อถือเทียบเคียงได้ รัฐจะงดเว้นการสอบเสีย และถือเอาการสอบของโรงเรียนหรือคณะนั้นว่าเสมอกับการสอบไล่ของรัฐก็ได้

รายงาน

๓๒. ท่าน ให้กระทรวง ธรรมการ ทำรายงาน การศึกษา ประจำปีเสนอต่อรัฐบาล

ประกาศมาณวันที่ ๒๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

ประกาศกระทรวงกลาโหม
เรื่องกำหนดอัตราค่าอากรผู้ทำการเพาะปลูก
สำหรับผ่อนผันการเกณฑ์ทหารในท้องที่ต่าง ๆ

รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหม ประกาศให้ทราบทั่ว
กันว่า โดยอาศัยตามความในพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์
ทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๓๔ หมายเลข ๕ ผู้ทำการ
เพาะปลูกด้วยกำลังแรงของตนเอง ประกอบด้วยกำลังทรัพย์
ของตนเอง และผลที่ได้หรือเสียไปเป็นของตนเองโดยแท้
ทั้งได้เสียอากรแล้วไม่ต่ำกว่าจำนวนเงินซึ่งกระทรวงกลาโหม
จะได้ประกาศวางกำหนดไว้ตามที่เห็นสมควรนั้น

บัดนี้กระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทยมีความเห็น
ต้องกันว่า สมควรกำหนดอัตราจำนวนเงินผู้ที่ต้องเสียอากร
การเพาะปลูกสำหรับที่จะได้รับผ่อนผันการเกณฑ์ทหารเป็น
อัตราเช่นไว้ดังต่อไปนี้

๑. ในกรุงเทพมหานคร ปีสละ ๓๐ บาท ทุกจังหวัด
๒. ในมณฑลปราจีน ฉะเพาะจังหวัดปราจีนบุรี นคร
นายก ปีสละ ๔๐ บาท จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีสละ ๓๐ บาท
จังหวัดชลบุรี⁵⁶⁶ระยอง จันทบุรี ปีสละ ๒๐ บาท

๓. ในมณฑลราชบุรี ปี่ละ ๓๐ บาท ทุกจังหวัด
๔. ในมณฑลพิษณุโลก ฉะเพาะจังหวัดพิจิตร ปี่ละ ๔๐ บาท ส่วนจังหวัดอื่น ๆ นอกจากจังหวัดพิจิตร ปี่ละ ๒๐ บาท ทุกจังหวัด
๕. ในมณฑลอยุธยา ปี่ละ ๒๐ บาท ทุกจังหวัด
๖. ในมณฑลนครราชสีมา ปี่ละ ๒๐ บาท ทุกจังหวัด
๗. ในมณฑลภูเก็ต ปี่ละ ๒๐ บาท ทุกจังหวัด
๘. ในมณฑลนครศรีธรรมราช ปี่ละ ๑๕ บาท ทุกจังหวัด
๙. ในมณฑลพายัพ ปี่ละ ๑๕ บาท ทุกจังหวัด
๑๐. ในมณฑลอุดร ปี่ละ ๑๒ บาท ทุกจังหวัด

ให้ใช้อัตราจำนวนเงินผู้ทำการเพาะปลูกซึ่งต้องเสียค่า
อากรสำหรับผ่อนผันการเกณฑ์ทหารตามกำหนดนี้ ตั้งแต่
วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๖

นายพลเรือโท พระยาราชวังสัน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๘ เมษายน หน้า ๕๐)

พระราชบัญญัติ

จัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น
เพื่อทำถนนในจังหวัดสมุทรปราการ

พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ตำบลบางเมืองและตำบลท้ายบ้าน อำเภอสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ มีบ้านเรือนปลูกสร้างเบียดเสียดคับซอ้น ไม่มีถนนหรือตรอกเพียงพอที่เจ้าหน้าที่จะเข้าไปป้องกันหรือระงับอัคคีภัย หรือรักษาความสะอาด และโดยที่ทรัพย์สินของประชาชนในตำบลนั้นเป็นอันตรายเสียหายเนื่องจากอัคคีภัยเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นจำนวนมาก เพราะไม่มีทางป้องกันหรือระงับอัคคีภัยได้ทันทั่วทั้งที่สมควรจะตัดถนน ตัดตรอก และที่ว่างในบริเวณเพลิงไหม้ และขยายที่ว่างตอนที่ดินมารวม

กันให้กว้างขึ้น เพื่อจะได้มีโอกาสป้องกันหรือระงับอัคคีภัย
หรือรักษาความสะอาดในกาลภายหน้าให้ดียิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ
ขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีตั้งต่อ
ไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
จัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น เพื่อทำถนนใน
จังหวัดสมุทรปราการ พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่จัดการ
ตัดและขยายถนนในบริเวณนี้ ๒๗ สาย มีเขตต์แนวทาง
ปรากฏในแผนผังท้ายพระราชบัญญัตินี้ คือ

สายที่ ๑ ขยายถนนหมายอักษร ก. ตั้งแต่สะพานข้าม
คลองวัดนอกถึงมุมเขตต์ที่ทำการกรมตรวจคนเข้าเมืองเก่า
ขนาดกว้าง ๑๔ เมตร ยาวประมาณ ๔๕๐ เมตร

สายที่ ๒ ขยายถนนหมายอักษร ข. ตั้งแต่ถนนหมาย
อักษร ก. ถึงสะพานวัดกลาง ขนาดกว้าง ๑๖ เมตรและ
๑๗ เมตร^{10/533} ยาวประมาณ ๑๕๕ เมตร

สายที่ ๓ ขยายและแก้ถนนหมายเลข ค. ตั้งแต่สะพานข้ามคลองวัดนอกถึงถนนหมายเลข ง. ขนาดกว้าง ๑๕ เมตร ยาวประมาณ ๑๖๐ เมตร

สายที่ ๔ ขยายถนนหมายเลข ๑๑๖๖. ตั้งแต่ลานหลังสถานีรถไฟถึงคลองเมือง ขนาดกว้าง ๑๔ เมตร ยาวประมาณ ๒๑๐ เมตร

สายที่ ๕ ขยายถนนหมายเลข จ. ตั้งแต่ถนนหมายเลข ๑๑๖๖. ถึงถนนหมายเลข ข. ขนาดกว้าง ๑๕ เมตร ยาวประมาณ ๒๒๐ เมตร

สายที่ ๖ ขยายถนนหมายเลข ฉ. ตั้งแต่ถนนหมายเลข ข ถึงคลองปากน้ำ กว้าง ๑๗ เมตร ยาวประมาณ ๘๐ เมตร

สายที่ ๗ ขยายถนนหมายเลข ช. ตั้งแต่ถนนหมายเลข ก ถึงคลองปากน้ำ กว้าง ๑๓ เมตร ยาวประมาณ ๖๘ เมตร

สายที่ ๘ ตัดถนนหมายเลข ซ. ตั้งแต่ถนนหมายเลข ข. ถึงถนนหมายเลข ช. กว้าง ๑๔ เมตร ยาวประมาณ ๑๒๕ เมตร

สายที่ ๕ ตัดถนนหมายเลขอักษร ฉ. ตั้งแต่ถนนหมายเลขอักษร ก. ถึงคลองปากน้ำ กว้าง ๑๓ เมตร ยาวประมาณ ๘๕ เมตร

สายที่ ๑๐ ขยายถนนหมายเลขอักษร ฉ. ตั้งแต่ปลายถนนหมายเลขอักษร ก. ถึงคลองปากน้ำ กว้าง ๑๒ เมตร ยาวประมาณ ๘๓ เมตร

สายที่ ๑๑ ตัดถนนหมายเลขอักษร ต. ตั้งแต่ถนนหมายเลขอักษร ข. ถึงถนนหมายเลขอักษร ฉ. กว้าง ๑๓ เมตร ยาวประมาณ ๗๐ เมตร

สายที่ ๑๒ ตัดถนนหมายเลขอักษร ถ. ตั้งแต่ถนนหมายเลขอักษร ข. ถึงคลองปากน้ำ กว้าง ๑๔ เมตร ยาวประมาณ ๖๘ เมตร

สายที่ ๑๓ ตัดถนนหมายเลขอักษร ท. ตั้งแต่ถนนหมายเลขอักษร ข. ถึงคลองปากน้ำ กว้าง ๑๒ เมตร ยาวประมาณ ๖๘ เมตร

สายที่ ๑๔ ขยายถนนหมายเลขอักษร บ. ตั้งแต่ถนนหมายเลขอักษร ง. ถึงถนนหมายเลขอักษร ข. กว้าง ๑๓ เมตร ยาวประมาณ ๒๔๐ เมตร²⁵⁶⁶

สายที่ ๑๕ ขยายถนนหมายเลขอักษร ผ. ตั้งแต่ถนนหมายเลขอักษร ก. ถึงถนนหมายเลขอักษร จ. กว้าง ๑๑ เมตร ยาวประมาณ ๕๕ เมตร

สายที่ ๑๖ ขยายถนนหมายเลขอักษร พ. ตั้งแต่ถนนหมายเลขอักษร ก. ถึงถนนหมายเลขอักษร ค. กว้าง ๑๒ เมตร ยาวประมาณ ๑๒๐ เมตร

สายที่ ๑๗ ขยายถนนหมายเลขอักษร ก. ตั้งแต่ถนนหมายเลขอักษร พ. ผ่านลานหลังสถานีรถไฟ ผ่านถนนหมายเลขอักษร ผ. ผ่านถนนหมายเลขอักษร จ. และถึงถนนหมายเลขอักษร บ. กว้าง ๑๑ เมตร ยาวประมาณ ๓๔๐ เมตร

สายที่ ๑๘ ตัดถนนหมายเลขอักษร ย. ตั้งแต่คลองวัดนอก เลียบริมแม่น้ำเจ้าพระยา ไปบรรจบปลายถนนหมายเลขอักษร ก. กว้าง ๒๑ เมตร ยาวประมาณ ๓๕๐ เมตร

สายที่ ๑๙ ขยายถนนหมายเลขอักษร ร. ตั้งแต่ถนนหมายเลขอักษร ก. และ ข. ผ่านถนนหมายเลขอักษร ย. ถึงริมแม่น้ำเจ้าพระยา กว้าง ๑๒ เมตร ยาวประมาณ ๕๐ เมตร

สายที่ ๒๐ ตัดถนนหมายเลขอักษร ล. ตั้งแต่ถนนหมายเลขอักษร บ. ถึงคลองเมือง กว้าง ๑๐ เมตร ยาวประมาณ ๓๕ เมตร

สายที่ ๒๑ ขยายถนนหมายเลข อ. และ ส. กว้าง
สายละ ๘ เมตร ยาวประมาณสายละ ๔๓ เมตร

สายที่ ๒๒ ริมคลองฝั่งเหนือตั้งแต่ถนนหมายเลข ท.
ถึงถนนหมายเลข อ. ตัดเป็นถนนเคิร์ททำ มีขนาดตั้งแต่
๓ ถึง ๑๕ เมตร

สายที่ ๒๓ ขยายถนนสายลวด ตั้งแต่ริมคลองปากน้ำ
ถึงเขตต์หวงห้าม กว้าง ๑๐ เมตร ยาวประมาณ ๒๐๐ เมตร

สายที่ ๒๔ ตัดถนนหมายเลข ข. ตั้งแต่ริมคลอง
ปากน้ำตรงข้ามกับถนนหมายเลข ฉ. โกงไปบรรจบหัวโค้ง
ถนนสายลวด ขนาดกว้าง ๑๒ เมตร ยาวประมาณ ๑๔๐ เมตร

สายที่ ๒๕ ตัดถนนหมายเลข ศ. ตั้งแต่หัวโค้งถนน
สายลวดเป็น ๑๒๐ องศาจากทิศเหนือตรงไปสุดเขตต์
หวงห้าม ขนาดกว้าง ๑๒ เมตร ยาวประมาณ ๑๒๐ เมตร

สายที่ ๒๖ ตัดถนนหมายเลข จ. ตั้งแต่ท้องโค้งถนน
สายลวดไปทิศตะวันตกเฉียงใต้ (ประมาณ) กว้าง ๑๒ เมตร
ยาวประมาณ ๗๕ เมตร

สายที่ ๒๗ ตัดถนนหมายเลข ฮ. ตั้งแต่ริมคลอง
ปากน้ำไปบรรจบถนนหมายเลข ศ. กว้าง ๑๒ เมตร ยาว
ประมาณ ๑๑๘ เมตร

กับให้ตัดตรอกรวม ๒๕ ตรอกตั้งที่ใต้หมายไ่ว้ในแผนผัง
ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ให้มีขนาดกว้าง ๔ เมตรทุกตรอก
และให้ทำที่ว่างรวม ๕ แห่งตั้งปรากฏตามแผนผังซึ่งได้
หมายเลขไว้ตั้งแต่เลข ๑ ถึงเลข ๕ ให้มีขนาดตามมาตรา
ส่วนในแผนผังนั้น

มาตรา ๔ ให้เจ้าพนักงานผู้ทำหน้าที่ทำถนนจัดการปัก
กรวยถนนตรอก และที่ว่างอื่น ๆ ตามเขตต์แนวทางซึ่งกำหนด
ไว้ในมาตรา ๓ และตามแนวประเินตั้งใต้หมายไ่ว้ใน
แผนที่ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ และห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใด
ปลูกสร้างโรง เรือน หรือทำกรอย่างหนึ่งอย่างใดลงในที่ดิน
ภายในเขตต์นั้น นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก
เจ้าพนักงาน

เมื่อเจ้าพนักงานผู้ทำหน้าที่ได้ลงมือจัดการปักกรวยแล้ว
ให้กรรมสิทธิ์ในที่ดินภายในเขตต์ที่ได้ปักกรวยไว้แล้วนี้ กลับ
คืนมาเป็นของรัฐบาล และเจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะเข้า
ยึดถือครอบครองจัดการทำและขยายถนน ทำตรอก และ
ที่ว่างอย่างอื่นใดที่

มาตรา ๕ บุคคลผู้ชอบที่จะขอร้องให้เจ้าพนักงาน
พิจารณากำหนดราคาหรือค่าทดแทนให้เนื่องแต่การที่รัฐบาล

ตัดและขยายถนน ตัดตรอกและทำที่ว่างไปในที่ดินตั้งที่
กลางไว้ นั้น คือเจ้าของที่ดินกับผู้ออกกรรมสิทธิ์ในสิ่งที่ก่อสร้าง
สร้างในที่ดินและผู้เช่า แต่ห้ามมิให้ยกเอาข้อโต้เถียงใน
เรื่องกำหนดราคาหรือค่าทดแทนมาเป็นเหตุขัดขวางต่อการ
ทำหรือขยายถนนตัดตรอกและทำที่ว่างนี้ ส่วนผู้ใดควรจะได้รับ
ราคาหรือค่าทดแทนเพียงไรหรือไม่นั้น ให้เป็นไปตาม
ลักษณะดังนี้ คือ

(๑) ถ้าที่ดินของผู้ใดที่ต้องถูกถนนหรือตรอก หรือ
ที่ว่างนั้นมีเนื้อที่เหลืออยู่ไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของเนื้อที่
ติดต่อกับถนนหรือตรอกหรือที่ว่างทั้งสองข้างหรือแต่ข้าง
ใดข้างหนึ่งและเนื้อที่ที่เหลือนั้น ไม่เป็นที่ขงยาวตามถนน
หรือตรอกหรือที่ว่างต่ำกว่า ๘ เมตร กว้างยื่นแต่ถนนหรือ
ตรอกหรือที่ว่างเข้าไปต่ำกว่า ๑๐ เมตร หรือรวมเนื้อที่ดิน
ทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตรแล้ว รัฐบาลจะไม่ต้องใช้ราคา
หรือค่าทดแทนให้สำหรับที่ดินแปลงนั้น เพราะเหตุว่าการ
ทำถนนหรือตรอกหรือที่ว่างเข้าไปในเนื้อที่ของผู้ใด เจ้าของ
ของที่ดินอาจได้รับผลจากการทำหรือขยายถนนหรือตรอก
หรือที่ว่างอยู่ด้วย เช่นกระทำให้ที่ดินมีราคาสูงขึ้นโดยทำการ
ก่อสร้างตึกบ้าน , โรงเรือนที่อยู่หรือให้פקให้เช่าเก็บผล

ประโยชน์ได้มากเป็นต้น ซึ่งเป็นการทดแทนกันอยู่แล้ว

(๒) ที่ดินของผู้ใดถูกทำหรือขยายถนนหรือตรอกหรือ
 ทางเสี้ยหายหมดจำนวนเนื้อที่อย่างหนึ่ง หรือที่ดินเหลือ
 น้อยกว่ากึ่งจำนวนเนื้อที่ที่ถูกทำหรือขยายถนนหรือตรอก
 หรือทางอย่างหนึ่ง หรือที่ดินส่วนใดที่เหลือติดต่อกถนน
 หรือตรอกหรือทางยาวตามถนน หรือตรอกหรือทางต่ำกว่า
 ๘ เมตร กว้างยื่นแต่ถนนหรือตรอกหรือทางเข้าไปต่ำกว่า
 ๑๐ เมตร หรือรวมเนื้อที่ทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตรอย่าง
 หนึ่ง ให้เจ้าพนักงานรับซื้อที่ดินที่ต้องถูกทำและขยายถนน
 หรือตรอกหรือทางรวมทั้งที่ดินที่เหลืออยู่นั้นตามราคาธรรมดา
 ที่ซื้อขายกันในท้องที่เคียงในครั้งที่สุดก่อนวันประกาศพระ
 ราชบัญญัติฉบับนี้ เว้นไว้แต่ถ้าเจ้าของเห็นว่าจะยึดถือ
 กรรมสิทธิ์ที่ดินที่เหลืออยู่ไว้จะได้ประโยชน์คุ้มแก่การที่ต้อง
 เสี้ยหายไปในการทำหรือขยายถนน หรือตรอกหรือทาง
 แล้ว จะไม่ขายที่ดินที่เหลือนั้นให้เจ้าพนักงานก็ได้ เมื่อ
 เจ้าของได้เลือกเอาทางที่ไม่ขายแทนที่จะได้รับราคาหรือค่า
 ทดแทนสำหรับที่ดินที่เจ้าพนักงานจะซื้อเช่นนั้นแล้ว รัฐบาล
 ก็ไม่ต้องจ่ายราคาหรือค่าทดแทนให้สำหรับที่ดินแปลงนั้น

(๓) ที่ดินที่ต้องถูกทำหรือขยายถนน หรือตรอกหรือที่ว่างนั้น จะแยกเป็นกี่โฉนดก็แปลงก็ตาม ถ้าเนื้อที่นั้นติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันไปรวมอยู่ในกรรมสิทธิ์ของเจ้าของเดี่ยว ห้ามมิให้แยกวินิจฉัยเป็นรายแปลง เว้นแต่ที่ไม่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันได้ จึงให้วินิจฉัยเฉพาะแปลงที่ต้องถูกทำ หรือขยายถนน หรือตรอกและที่ว่างเสียหายเท่านั้น ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้วินิจฉัยเด็ดขาดในข้อโต้เถียงทั้งหลายที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ และที่เกี่ยวกับเรื่องทะลุไว้ในข้อ (๑) (๒) ข้างต้น บรรดาที่มีได้กำหนดลงไว้ชัดแจ้งด้วย

(๔) สิ่งก่อสร้างลงในแนวเขตที่จะทำหรือขยายถนน หรือตรอก หรือที่ว่างก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ หรือสิ่งก่อสร้างลงภายหลัง แต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานโดยปราศจากเงื่อนไขนั้น ถ้าเป็นสิ่งถาวรซึ่งหากจะรื้อลงจะเสียหายเกินควร และไม่อาจทำให้คงคืนสภาพเดิมได้แล้ว ให้เจ้าพนักงานคิดค่าทดแทนให้แก่เจ้าของพอสมควรแก่ราคาตามอายุของสิ่งก่อสร้างซึ่งปรากฏอยู่ในเวลานั้น เจ้าของต้องออกจากที่ไปภายในกำหนดซึ่งเจ้าพนักงานจะได้บอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างน้อย ๖๐ วัน

ส่วนสิ่งที่ก่อสร้างไม่เป็นสิ่งที่ถาวรตั้งกล่าวในวรรคก่อนนั้น เจ้าของต้องรื้อถอนไปให้เสร็จภายในกำหนดเวลาซึ่งเจ้าพนักงานงานจะได้บอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างเดียวกัน ให้เจ้าพนักงานคิดค่าทดแทนให้ณะเพาะการรื้อถอน และค่าที่จะต้องก่อสร้างขึ้นใหม่พอควร

การกำหนดราคาหรือค่าทดแทนให้เป็นหน้าที่ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายช่างใหญ่กรมสาธารณสุขเป็นผู้ตรวจตราและกำหนด

แต่สิ่งที่ก่อสร้างลงภายหลังวันใช้พระราชบัญญัตินี้ โดยมิได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงาน เจ้าของจะเรียกร้องราคาหรือค่าทดแทนอย่างไรอย่างหนึ่งไม่ได้เลย เจ้าพนักงานจะสั่งให้ย้ายถอนไปให้เสร็จในเวลาอันสมควรได้

(๕) ผู้เช่าต้องนำหนังสือสัญญาเช่าที่ได้ทำไว้โดยชอบด้วยกฎหมายมาแสดงเป็นหลักฐาน สัญญาเช่านั้นต้องปรากฏว่าได้ทำไว้ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ หรือได้ทำขึ้นภายหลังแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานโดยปราศจากเงื่อนไข ค่าทดแทนนั้นพึงกำหนดให้ณะเพาะเท่าที่ผู้เช่าได้เสียหายไปจริงๆ เนื่องแต่เหตุที่ต้องออกจากที่เช่าก่อนครบกำหนดตามสัญญาเช่านั้น

(๖) การกำหนดราคาหรือค่าทดแทนนั้น ให้เจ้าพนักงาน
 งานแจ้งความเป็นหนังสือแก่เจ้าของที่ดิน หรือผู้ถือกรรม
 สิทธิในสิ่งก่อสร้าง หรือผู้เช่าโดยชอบด้วยกฎหมายอันจะ
 ต้องเสียหายเพราะการทำและขยายถนนหรือตรอกหรือที่ว่าง
 นั้นให้ ไปทำความตกลงกับเจ้าพนักงานโดยมีเวลาอันแน่นอน
 ณที่ใดที่หนึ่ง แล้วแต่เจ้าพนักงานจะกำหนดตามสมควร
 และเพื่อการนี้จะตั้งแต่งผู้แทนโดยมีหนังสือ มอบ ฉันทะ เป็น
 หลักฐานไปทำความตกลงแทนก็ได้

ถ้าเจ้าพนักงานได้แจ้งความไปแล้ว อีกฝ่ายหนึ่งไม่มา
 ตามกำหนดนัด ก็ให้เจ้าพนักงานแจ้งความบอกกำหนดไป
 อีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งที่สุดท้ายให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วัน
 และให้บอกไปด้วยว่า ถ้าไม่มาเอง หรือตั้งผู้แทนมาเพื่อทำ
 ความตกลงตั้งกล่าวข้างต้นแล้ว เจ้าพนักงานจะเป็นผู้กำหนด
 ราคาหรือค่าทดแทนแต่ฝ่ายเดียว

ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งละเลยไม่มา หรือไม่ตั้งผู้ใดมา แทน ตาม
 กำหนดครั้งหลังนี้แล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานกำหนดราคาหรือ
 ค่าทดแทนตามที่เห็นสมควรได้ เมื่อเจ้าพนักงานได้กำหนด
 เป็นจำนวนเงินเท่าใด ให้ถือเป็นยุติเพียงเท่านั้น แล้ว
 ให้เจ้าพนักงานแจ้งความให้อีกฝ่ายหนึ่งมารับเงินนั้น ๆ ไป

ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งมาตามกำหนด ก็ให้เจ้าพนักงานไถ่
 เกลี้ยให้ตกลงราคากัน เมื่อปรองดองตกลงกันได้ก็ให้จัด
 บันทึกรื้อข้อตกลงไว้เป็นหนังสือ ให้ทั้งสองฝ่ายลงลายมือชื่อ
 มีพระยานรู่เห็นเป็นสำคัญ ถ้าไม่ตกลงกันก็ให้ตัดสินโดย
 วิชอนุญาโตตุลาการ คือให้เจ้าพนักงานกับอีกฝ่ายหนึ่งตั้ง
 อนุญาโตตุลาการฝ่ายละคน ถ้าและอนุญาโตตุลาการไม่
 ตกลงกัน ก็ให้อนุญาโตตุลาการนั้นเลือกตั้งผู้ช้ขาดคนหนึ่ง
 ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ตั้งอนุญาโตตุลาการก็ตั้ง หรืออนุญาโต
 ตุลาการไม่ตกลงกันตั้งผู้ช้ขาดก็ตั้ง ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้ง
 สองฝ่ายมีสิทธิขอให้ศาลตั้งอนุญาโตตุลาการหรือผู้ช้ขาดได้
 ถ้าหากว่าจะมีการใช้จ่ายหรือเสียค่าธรรมเนียมเนื่องในการนี้
 ฝ่ายใดที่กำหนดราคาหรือ ค่าทดแทนไถ่ จากค่าช้ขาด ของ
 อนุญาโตตุลาการแล้ว ก็ให้ฝ่ายนั้นเป็นผู้เสีย ถ้าก้ำกึ่งกัน
 ให้เสียฝ่ายละกึ่ง

มาตรา ๖ บรรดาที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นที่
 รับซื้อไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเหลือจากที่ได้ทำและ
 ขยายถนนและตรอกและที่ว่างแล้ว ให้เจ้าพนักงานจัดการ
 จำหน่ายขายเสีย เมื่อได้เงินมากน้อยเท่าใดให้นำส่งกระทรวง

พระคลังมหาสมบัติ หักใช้รายจ่ายในการทำและขยายถนน และตรอกและที่ว่าง หรือจะส่งที่ดินนั้นต่อกระทรวงพระคลังมหาสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ สิ้นแล้วแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ก็บัญญัติว่าการกระทรวงพระคลังมหาสมบัติจะเห็นสมควร

มาตรา ๗ ให้ถือว่าแผนที่ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้เป็นแต่เขตต์แนวทางถนนโดยประเมินเท่านั้น เมื่อเจ้าพนักงานได้ปักกรุยแน่นอนแล้วจะได้หมายลงไว้เป็นหลักฐานในแผนที่ ๒ ฉะบับ ซึ่งจะโต้เก็บไว้ฉะบับหนึ่ง และกรมทะเบียนที่ดินอีกฉะบับหนึ่ง

ประกาศมาณวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม หน้า ๑๑๘)

พระราชบัญญัติ
 ควบคุมการก่อสร้างในเขตต์เพลิงไหม้
 ที่ตำบลระหว่างถนนทรงสวัสดิ์และคลองถม
 สัมพันธวงศ์ จังหวัดพระนคร
 พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปก
 เกตุเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้
 ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีถวายคำปรึกษาว่า เป็นการสมควร
 ควบคุมการก่อสร้างในบริเวณที่เพลิงไหม้ที่ตำบลระหว่างถนน
 ทรงสวัสดิ์กับคลองถมสัมพันธวงศ์ ท้องที่อำเภอสัมพันธวงศ์
 จังหวัดพระนคร เพื่อจะได้ป้องกันและระงับอัคคีภัย เพื่อ
 ความมั่นคงแข็งแรง เพื่อประโยชน์อนันต์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้น
 ไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
 ควบคุมการก่อสร้างในเขตต์เพลิงไหม้ที่ตำบลระหว่างถนน

ทรงสวัสดิ์กับคลองถมสัมพันธวงศ์ จังหวัดพระนคร พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ห้ามมิให้บุคคลใดทำการปลูกสร้างขึ้นภายในเขตต์เพลิงไหม้ที่ตำบลระหว่าง ถนน ทรงสวัสดิ์ กับ คลองถมสัมพันธวงศ์ ท้องที่อำเภอสัมพันธวงศ์ จังหวัดพระนคร มีเขตต์ปรากฏตามแผนที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากกรมนคราทร

มาตรา ๔ การปลูกสร้างตามมาตรา ๓ นั้น หมายความว่า การปลูกสร้างขึ้นใหม่ล้วน หรือปลูกสร้างต่อเติมของเก่าที่เพลิงไหม้

มาตรา ๕ ถ้ามีการปลูกสร้าง ผิดต่อ พระราชบัญญัตินี้ ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า เจ้าของที่ดินเป็นผู้ปลูกสร้าง

มาตรา ๖ ผู้ใดประสงค์จะปลูกสร้าง ให้เสนอแผนผังพร้อมทั้งรายการต่อกรมนคราทรเพื่อขอรับอนุญาต

มาตรา ๗ กรมนคราทรมีอำนาจที่จะสั่ง เป็นหนังสือให้ผู้อนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมแผนผัง หรือ

รายการที่ผู้ขออนุญาตได้เสนอนั้นได้ แต่ต้องเพื่อประโยชน์
อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) เพื่อความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย
- (๒) เพื่อประโยชน์อนามัย
- (๓) เพื่อรักษาแนวถนนให้เป็นระเบียบ

มาตรา ๘ เมื่อผู้ขออนุญาตได้เสนอ แผนผัง พร้อมทั้ง
รายการปลูกสร้างต่อกรมนคราทรตามความในมาตรา ๖ แล้ว
ให้กรมนคราทรส่งภายในกำหนดเวลาหกสิบวัน

มาตรา ๙ ถ้าสิ่งปลูกสร้างที่ได้รับอนุญาตให้ทำนั้นมีพื้น
มากกว่าสองชั้น หรือเป็นโรงมหรสพ กรมนคราทรมีอำนาจ
กำหนดเงื่อนไขลงในหนังสืออนุญาตว่า ให้รายงานการ
ก่อสร้างให้กรมนคราทรทราบตามลำดับ เพื่อให้กรมนคราทร
เข้าไปตรวจได้ตามคราวที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๐ การที่กรมนคราทรได้ตรวจแผนผังและราย
การตามความในพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่าไม่เป็นเหตุก่อให้เกิด
ความรับผิดชอบขึ้นแก่กรมนคราทรในทางใด ๆ

มาตรา ๑๑ ให้กรมนคราทรเรียกค่าธรรมเนียมจากผู้ยื่น
แผนผังและรายการก่อสร้างตามอัตราต่อไปนี้ คือ

ในเนื้อที่ทุก ๆ ๑๐ ตารางเมตร หรือเศษของ ๑๐ ตาราง
 เมตรของพื้นที่ ๑ หรือที่ ๒ ๑ บาท
 พื้นที่เหนือชั้นที่ ๒ ขึ้นไป ๐.๕๐ บาท

มาตรา ๑๒ ผู้ใดทำการก่อสร้างขึ้นภายในเขตต์ที่กำหนด
 ไว้ในพระราชบัญญัตินี้โดยมิได้รับอนุญาตก็ดี หรือผิดจาก
 แผนผังหรือรายการขงกรมนคราทรอนุญาตก็ดี หรือไม่ปฏิบัติ
 ตามเงื่อนไขขงกรมนคราทรกำหนดไว้ในหนังสืออนุญาตก็ดี
 ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินพันบาท

ถ้ากรมนคราทรร้องขอ ศาลอาจทำคำสั่งให้ผู้กระทำผิด
 เปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือสั่งปลูกสร้างนั้นเสียได้

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่
 รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ
 ออกกฎกระทรวง

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 แล้วให้ใช้บังคับได้

ประกาศมาณวันที่ ๑๒ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
 เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
 พระยามโนปกรณนิติธาดา
 นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติสหกรณ์แก้ไขเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีถวายคำปรึกษาว่าเป็นการสมควรจะแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๔๗๑

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสหกรณ์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ถ้ามีการโอนแก่ทะเบียนที่ดินซึ่งสหกรณ์เป็นผู้โอนก็ดี หรือเป็นผู้รับโอนก็ดี ท่านให้คงเว้นการเรียกค่าธรรมเนียมในการแก่ทะเบียน และค่าธรรมเนียมประทับตราประจำตำแหน่ง

๘๖๔

ถ้าการโอนเช่นว่านทำที่อำเภอ ก็ให้ตั้งเว้นการเรียก
ค่าธรรมเนียมการทำบริคณห์สัญญา และค่าธรรมเนียมสลัก
หลังเปลี่ยนแก้ข้อความในสัญญา

ประกาศมาณวันที่ ๑๒ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๔ มิถุนายน หน้า ๓๗๖)

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและก่อสร้างริมทรัพย์อย่างอื่น
เพื่อตัดถนนต่อจากถนนเพลินจิตต์ จังหวัดพระนคร

ไปถึงจังหวัดสมุทรปราการ

พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปก
เกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีถวายคำปรึกษาว่า ถนนต่อจากถนน
เพลินจิตต์ จังหวัดพระนคร ไปถึงตำบลบางด้วน จังหวัด
สมุทรปราการ อันเจ้าพนักงานได้สำรวจแนวทางขึ้นไว้
และได้จัดทำเป็นถนนขึ้นบ้างแล้วเป็นตอนๆ ในที่ซึ่งเจ้าของ
ที่ดินได้ยินยอมอุทิศให้เป็นถนนสาธารณะประโยชน์แล้วนั้น
สมควรจะจัดการตัดถนนสายนี้ให้ลุ่ลงเสร็จไปเสียให้ตลอด
ทั้งสาย เพื่อสะดวกแก่การคมนาคมระหว่างจังหวัดพระนคร
และจังหวัดสมุทรปราการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและก่อสร้างริมทรัพย์อย่างอื่นเพื่อตัดถนนต่อจากถนนเพลินจิตต์ จังหวัดพระนคร ไปถึงจังหวัดสมุทรปราการ พุทธศักราช ๒๔๙๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่ตัดถนนขนาดกว้าง ๓๐ เมตรต่อจากถนนเพลินจิตต์ จังหวัดพระนคร ไปถึงตำบลบางด้วน จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งได้ทำขึ้นไว้บ้างแล้วเป็นตอน ๆ นั้นให้ลุ่ลวงไปตลอดทั้งสาย

มาตรา ๔ ให้เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ทำถนนจัดการปักกรุยถนนตามแนวเขตต์ทางซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา ๓ และตามแนวประเมินตั้งได้หมายไว้ในแผนที่ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ และห้ามมิให้ผูหนึ่งผู้ใด ปลูกสร้างโรงเรือน หรือ ทำการอย่างหนึ่งอย่างใดลงในที่ดินภายในเขตต์นั้น นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าพนักงาน

เมื่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ได้ลงมือจัดการ บักรุกแล้ว ให้กรรมสิทธิ์ในที่ดินภายในเขตที่ได้บักรุกไว้แล้วนั้นกลับคืนมาเป็นของรัฐบาล และเจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะเข้ายึดถือครอบครองจัดการทำถนนได้ทันที

มาตรา ๕ บุคคลผู้ชอบที่จะขอร้องให้เจ้าพนักงานพิจารณา กำหนดราคาหรือค่าทดแทนให้เนื่องแต่การทำรัฐบาลตัดถนนไปในที่ดินตั้งที่กล่าวไว้แล้วนั้น คือ เจ้าของที่ดินกับผู้ถือกรรมสิทธิ์ในสิ่งที่ก่อสร้างในที่ดินและผู้เช่า แต่ห้ามมิให้ยกเอาข้อโต้แย้งในเรื่องกำหนดราคาหรือค่าทดแทนมาเป็นเหตุขัดขวางต่อการทำถนนนั้น ส่วนผู้ใดควรจะได้รับราคาหรือค่าทดแทนเพียงไรหรือไม่เช่นนั้น ให้เป็นไปตามลักษณะดังนี้ คือ

(๑) ถ้าที่ดินของผู้ใดที่ต้องถูกถนนนั้นยังมีเนื้อที่เหลืออยู่ไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของเนื้อที่ดินติดต่อกับถนนทั้งสองข้างหรือแต่ข้างใดข้างหนึ่ง และเนื้อที่เหลือนั้นไม่เป็นทางยาวตามถนนต่ำกว่า ๘ เมตร กว้างยื่นแต่ถนนเข้าไปต่ำกว่า ๑๐ เมตร หรือรวมเนื้อที่ดินทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตรแล้ว รัฐบาลจะไม่ต้องใช้ราคาหรือค่าทดแทนให้สำหรับที่ดินแปลงนั้น เพราะเหตุว่าการทำถนนเข้าไปในเนื้อของผู้ใดเจ้าของที่ดินอาจได้รับผลจากการทำถนนอยู่ด้วย เช่นกระทำ

ให้ที่ดินมีราคายิ่งขึ้นโดยทำการก่อสร้างตึก บ้าน โรง เรือน
ทอผ้าหรือให้พักให้เช่า เก็บผลประโยชน์ได้มากเป็นต้น
ซึ่งเป็นการทดแทนกันอยู่แล้ว

(๒) ที่ดินของผู้ใดถูกทำถนนเสียหายหมดจำนวนเนื้อ
ที่อย่างหนึ่ง หรือที่ดินเหลือน้อยกว่ากึ่งจำนวนเนื้อที่ที่ถูกทำ
ถนนอย่างหนึ่ง หรือที่ดินชั้นใดที่เหลือน้อยกว่าถนนยาวตาม
ถนนต่ำกว่า ๘ เมตร กว้างชั้นแต่ถนนเข้าไปต่ำกว่า ๑๐ เมตร
หรือรวมเนื้อที่ทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตรอย่างหนึ่ง ให้
เจ้าพนักงานรับซื้อที่ดินที่ต้องถูกทำถนนรวมทั้งที่ดินที่เหลือ
อยู่นั้น ตามราคาธรรมดาที่ซื้อขายกันในที่ใกล้เคียงในครั้ง
ที่สุดก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ เว้นไว้แต่ถ้าเจ้าของเห็น
ว่าจะยึดถือกรรมสิทธิ์ที่ดินที่เหลืออยู่ไว้จะได้ประโยชน์คุ้มแก่
การที่ต้องเสียหายไปในการทำถนนแล้ว จะไม่ขายที่ดินที่
เหลือนั้นให้เจ้าพนักงานก็ได้ เมื่อเจ้าของได้เลือกเอาทาง
ที่ไม่ขายแทนที่จะได้รับราคา หรือ ค่า ทดแทน สำหรับที่ดินที่
เจ้าพนักงานจะซื้อเช่นนั้นแล้ว รัฐบาลก็ไม่ต้องจ่ายราคาหรือ
ค่าทดแทนให้สำหรับที่ดินแปลงนั้น

(๓) ที่ดินที่ต้องถูกทำถนนนั้น จะ แยกเป็น กั โฉนดก็
แปลงก็ตาม ถ้าเนื้อที่นั้นติดต่อเป็นผืนเดียวกันไปรวมอยู่ใน

กรรมสิทธิ์ของเจ้าของเดิวย่อมมิให้แยกวินิจฉัยเป็นรายแปลง เว้นแต่ที่ที่ไม่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันได้ จึงให้วินิจฉัยเฉพาะแปลงที่ต้องถูกทำถนนเสียหายเท่านั้น ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้วินิจฉัย เค็ดขาดใน ข้อโต้เถียงทั้งหลายที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ และที่เกี่ยวกับเรื่องที่ระบุไว้ในข้อ (๑) (๒) ข้างต้นบรรดาที่กำหนดลงไว้ชัดแจ้งด้วย

(๔) สิ่งก่อสร้างลงในแนวเขตต์ที่จะทำถนน ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ หรือสิ่งก่อสร้างลงภายหลังวันประกาศ แต่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจาก เจ้าพนักงานโดยปราศจากเงื่อนไขนี้ ถ้าเป็นสิ่งถาวรซึ่งหากจะรื้อลงจะเสียหายเกินควรและไม่อาจทำให้คืนสภาพเดิมได้แล้ว ให้เจ้าพนักงานคิดค่าทดแทนให้แก่เจ้าของพอสมควร แก่ราคาตามอายุของสิ่งก่อสร้างซึ่งปรากฏอยู่ในเวลานั้น เจ้าของต้องออกจากที่ไปภายในกำหนดซึ่งเจ้าพนักงานจะได้บอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างน้อยหกสิบวัน

ส่วนสิ่งก่อสร้างไม่เป็นสิ่งถาวรดังกล่าวไว้ในวรรคก่อนนั้น เจ้าของต้องรื้อถอนไปให้เสร็จภายในกำหนดเวลาซึ่งเจ้าพนักงานจะได้บอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างเดียวกัน ให้เจ้าพนักงานคิดค่าทดแทนให้เฉพาะการรื้อถอนและค่าที่จะต้องก่อสร้างขึ้นใหม่พอสมควร

การกำหนดราคา หรือ ค่าทดแทน ให้เป็นหน้าที่ นายช่าง
กรรมนคราทร เป็นผู้ตรวจตราและกำหนด

แต่สิ่งที่ก่อสร้างลงภายหลังวันใช้พระราชบัญญัตินี้โดยมิ
ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าพนักงาน เจ้าของ
จะเรียกร้องราคาหรือค่าทดแทน อย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้เลย
เจ้าพนักงานจะสั่งให้ย้ายถอนไปให้เสร็จในเวลาอันสมควรได้

(๕) ผู้เช่าต้องนำหนังสือสัญญาเช่าที่ได้ทำไว้โดยชอบ
ด้วยกฎหมายมาแสดงเป็น หลักฐาน สัญญาเช่านั้นต้อง
ปรากฏว่าได้ทำไว้ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ หรือได้ทำ
ขึ้นภายหลังแต่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าพนักงาน
โดยปราศจากเงื่อนไข ค่าทดแทนนั้นพึงกำหนดให้เฉพาะ
เท่าที่ผู้เช่าได้เสียหายไปจริง ๆ เนื่องแต่เหตุที่ต้องออกจากที่
เช่าก่อนครบกำหนดตามสัญญาเช่านั้น

(๖) การกำหนดราคาหรือค่าทดแทนนั้น ให้เจ้าพนักงาน
งานแจ้งความเป็นลายลักษณ์อักษรแก่เจ้าของที่ดิน หรือผู้
ถือกรรมสิทธิ์ในสิ่งก่อสร้าง หรือผู้เช่าโดยชอบด้วยกฎหมาย
อันจะต้องเสียหายเพราะการทำถนนนี้ ให้ไปทำความตกลง
กับเจ้าพนักงานโดยมีเวลาอันแน่นอนที่ใดที่หนึ่ง แล้วแต่
เจ้าพนักงานจะกำหนดตามสมควร และเพื่อการนี้จะแต่ง

ตั้งผู้แทนโดยมีหนังสือ มอบฉันทะเป็น หลักฐานไป ทำความตกลงแทนก็ได้

ถ้าเจ้าพนักงานได้แจ้งความไปแล้ว อีกฝ่ายหนึ่งไม่มาตามกำหนดนัด ก็ให้เจ้าพนักงานแจ้งความบอกกำหนดไปอีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งที่สอง ให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้บอกไปด้วยว่า ถ้าไม่มาเอง หรือตั้งผู้แทนมาเพื่อทำความตกลงดังกล่าวข้างต้นแล้ว เจ้าพนักงานจะเป็นผู้กำหนดราคาหรือค่าทดแทนแต่ฝ่ายเดียว

ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งละเลยไม่มา หรือไม่ตั้งผู้ใดมาแทนตามกำหนดครั้งหลังนี้แล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานกำหนดราคาหรือค่าทดแทนตามที่เห็นสมควรได้ เมื่อเจ้าพนักงานได้กำหนดเป็นจำนวนเงินเท่าใด ให้ถือเป็นยุติเพียงเท่านั้น แล้วให้เจ้าพนักงานแจ้งความให้อีกฝ่ายหนึ่งมารับเงินนั้น ๆ ไป

ถ้าอีกฝ่ายหนึ่ง มาตาม กำหนด ก็ให้เจ้าพนักงานไกล่เกลี่ยให้ตกลงราคากัน เมื่อปรองดองตกลงกันได้ก็ให้จัดบันทึกรับข้อตกลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ให้ทั้งสองฝ่ายลงลายมือชื่อพร้อมพระยานรู้เห็นเป็นสำคัญ ถ้าไม่ตกลงกันก็ให้ตัดสินโดยวิธีอนุญาโตตุลาการ คือให้เจ้าพนักงานกับอีกฝ่ายหนึ่งตั้งอนุญาโตตุลาการฝ่ายละคน ถ้าและอนุญาโต

ตุลาการไม่ตกลงกันก็ให้อนุญาตตุลาการนั้นเลือกตั้งผู้ช้ขาด
 คนหนึ่ง ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ตั้งอนุญาตตุลาการก็ดี หรือ
 อนุญาตตุลาการไม่ตกลงกันตั้งผู้ช้ขาดก็ดี ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
 หรือทั้งสองฝ่ายมีสิทธิขอให้ศาลตั้งอนุญาตตุลาการ หรือผู้ช้
 ขาดได้ ถ้าหากว่าจะมีการใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียมเนื่องใน
 การนี้ ฝ่ายใดที่กำหนดราคาหรือค่าทดแทนไกลจากคำช้ขาด
 ของอนุญาตตุลาการแล้วก็ให้ฝ่ายนั้นเป็นผู้เสีย ถ้ากั้กั้
 กันให้เสียฝ่ายละกั้

มาตรา ๖ บรรดาที่ดิน และอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น ที่
 รับชื้อไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเหลือจากที่ได้ทำถนนแล้ว
 ให้เจ้าพนักงานจัดการจำหน่ายขายเสีย เมื่อได้เงินมากน้อย
 เท่าใดให้นำส่งกระทรวง พระคลัง หัก ใช้จ่าย ในการ ทำ
 ถนนหรือจะส่งที่ดินนั้นต่อกระทรวงพระคลังอย่างหนึ่งอย่างใด
 ก็ได้สุดแล้วแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกับรัฐมนตรี
 ว่าการกระทรวงพระคลังจะเห็นสมควร

มาตรา ๗ ให้ถือว่าแผนที่ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ เป็น
 แต่เขตต์แนวทางถนนโดยประเมินเท่านั้น เมื่อเจ้าพนักงาน

๘๗๓

ได้ปักกรุยแน่นอนจะได้หมายลงไว้เป็นหลักฐานในแผนที่
สองฉบับซึ่งจะได้เก็บไว้ ณ กรมนคราทรฉบับหนึ่งและกรม
ที่ดินและโลหกิจอีกฉบับหนึ่ง

ประกาศมาณวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(รราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม หน้า ๒๓๓)

๘๗๔

พระราชบัญญัติ

การเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๕๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระหว่างเวลาที่ใช้บังคับบัญญัติจะเพาะ กาลในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๕๗๕ ให้ดียิ่งขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป ให้ยกเลิกบทบัญญัติภาค ๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระหว่างเวลาที่ใช้บทบัญญัติเฉพาะกาลในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ และใช้บทบัญญัติต่อไปนี้แทน

ภาค ๑

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“จังหวัด” หมายความว่า จังหวัดเพื่อการเลือกตั้งซึ่งจะได้กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาเป็นคราว ๆ

“ผู้ว่าราชการจังหวัด” หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อการเลือกตั้งซึ่งจะได้ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกา กำหนดจังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่า ศาลาว่าการของผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๕ การเลือกตั้งผู้แทนราษฎรนั้นให้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

(๑) ราษฎรผู้มีสิทธิออกเสียงใน ตำบลหนึ่ง เลือกตั้ง ผู้แทนตำบลหนึ่งคน

(๒) ผู้แทนตำบลในจังหวัดหนึ่ง เลือกตั้งผู้แทนราษฎรหนึ่งคน ถ้าจังหวัดใดมีพลเมืองเกินกว่าสองแสน ให้เลือกตั้งผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนทุกๆ สองแสน เศษของสองแสนถ้าถึงแสนให้นับเป็นสองแสน ถ้าต่ำกว่าแสนให้ปิดเศษ

มาตรา ๖ ราษฎรผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนตำบลต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมาย แต่

(ก) ถ้าบิดาเป็นชาวต่างประเทศ จะได้แต่งงานกับมารดาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ตาม ต้องเป็นผู้ที่ได้เรียนหนังสือไทยจนได้ประกาศนียบัตรมัธยมปีที่ ๓ หรือได้รับราชการประจำการตามพระราชบัญญัติลักษณะ เกณฑ์ทหารแล้ว หรือได้รับราชการแผนกอื่น ๆ มาแล้วไม่ต่ำกว่าห้าปี

(ข) ถ้าเป็นคนที่ไม่แปลงชาติมาเป็นไทย ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดไว้ใน (ก) หรือได้อยู่ในราชอาณาจักรสยามนับแต่เมื่อได้แปลงชาติมาแล้วไม่ต่ำกว่าสิบปี

(๒) มีอายุสี่สิบห้าปีบริบูรณ์แล้ว

มาตรา ๓ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนตำบล นอก
จากมีคุณสมบัติตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ อนุมาตรา (๑)
แล้วจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุสามสิบปีบริบูรณ์แล้ว

(๒) เป็นบุคคลที่มีอัธยาศัยและความประพฤติเรียบร้อย
และไม่ติดยาเสพติดให้โทษ

(๓) ไม่เป็น บุคคลที่อยู่ใน ฐานะ หนี้อ การ เมือง ตาม
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑

ส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรนั้น นอกจาก
มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นนี้แล้ว ต้องมีความรู้ตามที่จะได้
มีพระราชกฤษฎีกากำหนดไว้

มาตรา ๘ บุคคลต่อไปนี้จะให้ สิทธิออกเสียงเลือกหรือ
สมัครรับเลือกตั้งเป็น ผู้แทนตำบลหรือเป็น ผู้แทนราษฎรไม่
ได้ ถ้าหากในขณะมีการเลือกตั้ง

(๑) เป็น บุคคล วิกลจริต หรือ จิตต์ ฝั่น ฝื่อน ไม่ สม
ประกอบ

(๒) เป็นผู้ต้องคุมขังอยู่ตามหมายจับ หรือหมายของ
ศาล

(๓) เป็นภิกษุสามเณร นักพรตหรือนักบวช

(๔) ถูกเพิกถอนสิทธิออกเสียง หรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอาญา

มาตรา ๕ ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนตำบล มีชื่ออยู่ในสำมะโนครัวตำบลใด ให้ออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนตำบลของตำบลนั้น

มาตรา ๑๐ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนตำบลของตำบลใด ต้องมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่หรือมีอสังหาริมทรัพย์อยู่ในตำบลนั้น

ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรของจังหวัดใด ต้องมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่หรือมีอสังหาริมทรัพย์อยู่ในจังหวัดนั้น

มาตรา ๑๑ บุคคลผู้รับพระราชทานเงินเดือนจากรัฐบาลในตำแหน่งใดๆ นอกจากตำแหน่งการเมือง ท่านว่าจะสมัครรับเลือกตั้งไม่ได้

มาตรา ๑๒ บุคคลหนึ่งจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนตำบลได้แต่เฉพาะตำบลเดียว และจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรได้แต่เฉพาะจังหวัดเดียวกัน

หมวด ๒

การเลือกตั้งผู้แทนตำบล

มาตรา ๑๓ เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาว่าให้มีการเลือกตั้งผู้แทนตำบลแล้ว ให้กรรมการอำเภอจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงในตำบลนั้น ๆ ขึ้นไว้ในการทำบัญชีรายชื่อขึ้นให้ถือตามทะเบียนสำมะโนครัว

มาตรา ๑๔ ก่อนถึงวันเลือกตั้งผู้แทนตำบลไม่น้อยกว่าห้าสิบวัน ให้กรรมการอำเภอนำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงออกประกาศไว้ ณ สาธารณสถาน ภายในตำบลซึ่งประชาชนเข้าไปตรวจดูได้ โดยไม่เสียค่าธรรมเนียม และให้ประกาศรายชื่อขึ้นไว้ ณ สถานที่ซึ่งจะออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนตำบลด้วย

บุคคลผู้ไม่ช้อยู่ในบัญชีรายชื่อขึ้น ถ้าเห็นว่าตนสมควรขอเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนตำบลด้วย จะทำคำร้องขอให้ลงชื่อของตนในบัญชียื่นต่อกรรมการอำเภอภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันประกาศรายชื่อ พร้อมด้วยคำชี้แจงหรือเอกสารอย่างใดเพื่อสนับสนุนคำร้องก็ได้

ถ้ากรรมการอำเภอเห็นสมควรเพิ่มชื่อผู้ร้องในบัญชีรายชื่อด้วยแล้ว ก็ให้ลงชื่อผู้นั้นไว้ในบัญชีโดยเร็ว

ถ้ากรรมการอำเภอยังคงเห็นว่าผู้ร้องไม่สมควร มีชื่อในบัญชีเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงไซ้ร ก็ให้ส่งยกคำร้องเสียทันที แต่ผู้ร้องมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องต่อศาลท้องถิ่นได้ เมื่อศาลได้รับคำร้องเช่นนั้นแล้ว ให้ไต่สวนวินิจฉัยสั่งให้เพิ่มชื่อหรือมิให้เพิ่มชื่อผู้ร้องในบัญชี คำสั่งของศาลนั้นท่านให้ถือว่าเป็นที่สุดท้าย และให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังกรรมการอำเภอทันที

ถ้าหากคำสั่งของศาลยังไม่ถึงมือกรรมการตรวจคะแนนเสียงในขณะเลือกตั้ง ท่านให้ปฏิบัติการไปตามคำสั่งเดิมของกรรมการอำเภอ

มาตรา ๑๕ บุคคลใดปรารถนาได้รับเลือกตั้ง เป็นผู้แทนตำบลของตำบลใด ให้ลงชื่อสมัครที่กรรมการอำเภอซึ่งตำบลนั้นขึ้นอยู่กับอยู่ในเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

ให้กรรมการ อำเภอ สอบ สอน เพื่อ ทราบ ว่าบุคคลนั้น จะสมัครรับเลือกตั้งได้ตามมาตรา ๗,๘,๑๐,๑๑ หรือไม่ ถ้าเห็นว่าสมัครรับเลือกตั้งได้ ก็ให้ประกาศรับไว้จนทั่วการอำเภอโดยเร็ว

ก่อนวันเลือกตั้งผู้แทนตำบลเจ็ดวัน ให้กรรมการอำเภอประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ในตำบลนั้น ๆ

มาตรา ๑๖ ถ้ากรรมการอำเภอไม่ยอมรับผู้สมัคร ผู้สมัครมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องต่อศาล ท่านให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ถ้าคำสั่งของศาลไปถึงมือกรรมการอำเภอไม่ทันการประกาศรายชื่อผู้สมัครตามมาตรา ๑๕ วรรค ๓ ไซ้ ท่านให้ปฏิบัติตามคำสั่งกรรมการอำเภอ

มาตรา ๑๗ ให้กรรมการอำเภอกำหนดวัน และสาธารณสถานที่จะออกเสียงเลือกตั้ง และให้ตั้งกรรมการตรวจคะแนนเสียงตำบลละสามคน

มาตรา ๑๘ การออกเสียงให้เริ่มแต่เวลา ๘.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๖.๐๐ นาฬิกา

มาตรา ๑๙ ให้กระทรวงเจ้าหน้าต้ออกกฎ กระทรวงว่าด้วยการควบคุมการออกเสียงและการจัดทำบัตรออกเสียง

มาตรา ๒๐ ในวันออกเสียงให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไปแสดงตนต่อกรรมการตรวจคะแนนเสียง เพื่อกรรมการจะได้มอบบัตรออกเสียงให้และหมายไว้ในบัญชีรายชื่อ แล้วให้ผู้มีสิทธิออกเสียงนำบัตรนั้นไปใส่ในหีบบัตรออกเสียงซึ่งกรรมการได้ติดเลขหมายและชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้

มาตรา ๒๑ เมื่อหมดเวลาออกเสียง ให้กรรมการพร้อมกันเปิดหีบบัตรและนับคะแนน แล้วบันทึกไว้ว่าหีบนั้น ๆ มีคะแนนเสียงเท่าใด เสร็จแล้วให้เก็บบัตรออกเสียงไว้ในหีบตามเดิม

มาตรา ๒๒ ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดได้คะแนนสูงที่สุด ให้ถือว่าเป็นผู้แทนตำบล ถ้าคะแนนเท่ากัน ท่านให้ถือว่าผู้มีอายุสูงกว่าเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

อนึ่งถ้าศาลสั่งเพิกถอนการเลือกตั้งของผู้ได้รับคะแนนสูง ท่านให้ถือว่าผู้ได้คะแนนรองลงมาเป็นผู้แทนตำบล

มาตรา ๒๓ ให้กรรมการส่งหีบบัตรออกเสียงไปยังกรรมการอำเภอ และให้กรรมการอำเภอเก็บรักษาไว้สามปี แต่ไม่เกินเวลาที่ผู้แทนตำบลนั้นอยู่ในตำแหน่ง

มาตรา ๒๔ ให้กรรมการประกาศชื่อผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนตำบลแล้ว ส่งรายงานในการเลือกตั้งไปยังกรรมการอำเภอ เพื่อส่งต่อไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดโดยเร็ว

มาตรา ๒๕ ภายในสิบวันนับตั้งแต่วันเลือกตั้ง ผู้แทนตำบล บุคคลผู้มีสิทธิออกเสียงในตำบลใดเห็นว่า การเลือกตั้งในตำบลนั้นมีได้เป็นไปโดยชอบไซ้ ท่านว่าผู้นั้นมีสิทธิ

ที่จะร้องคัดค้านต่อศาลท้องถิ่นได้ เมื่อศาลได้รับคำร้องนั้น แล้วให้รับได้ส่วนและวินิจฉัยว่า ควรเพิกถอนผู้รับเลือกตั้งนั้นหรือไม่ แล้วแจ้งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดโดยเร็ว คำสั่งของศาลนั้นท่านให้ถือว่าเป็นที่สุด

ถ้าศาลสั่งเพิกถอน แต่คำสั่งไปถึงกรรมการตรวจคะแนนเสียง เลือกผู้แทนราษฎรภายหลังที่ผู้แทนตำบลนั้นได้ออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรแล้ว ท่านว่าการออกเสียงของผู้แทนตำบลในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรนั้นเป็นอันใช้ได้

มาตรา ๒๖ ผู้แทนตำบลย่อมขาดจากตำแหน่งเมื่อขาดคุณสมบัติตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๗ หรือ ขาดความเกี่ยวข้องกับตำบลซึ่งตนเป็นผู้แทนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐

มาตรา ๒๗ ถ้าผู้แทนตำบลตาย หรือขาดจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๖ หรือตกอยู่ในเงื่อนไขดังระบุไว้ในมาตรา ๘ และ ๑๑ และจะต้องมีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่ไซ้ ท่านให้มีการเลือกตั้งผู้แทนตำบลเสียก่อนที่จะเลือกตั้งผู้แทนราษฎร

หมวด ๓

การเลือกตั้งผู้แทนราษฎร

มาตรา ๒๘ บุคคลใดปรารถนาจะรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรของจังหวัดใด ให้ลงชื่อสมัครนสาลากลางจังหวัดนั้น ภายในเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนว่า บุคคลนั้นจะสมัครรับเลือกตั้งได้ตามมาตรา ๗, ๘, ๑๐, ๑๑ หรือไม่ ถ้าเห็นว่าสมัครรับเลือกตั้งได้ก็ให้ประกาศรับไว้ณ ศาลากลางจังหวัดโดยเร็ว

ให้ผู้สมัครนำรูปถ่ายของตนขนาดหกนิ้วสี่รูปมามอบแก่ผู้ว่าราชการจังหวัด ก่อนวันเลือกตั้งผู้แทนราษฎรอย่างน้อยเจ็ดวัน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศรายชื่อ และรูปผู้สมัครรับเลือกไว้ณศาลากลางจังหวัดนั้นๆ และทำนให้นำบัญชีผู้สมัคร มาตรา ๑๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๙ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดวันและสาธารณสถานที่จะออกเสียงเลือกตั้ง และตั้งกรรมการตรวจคะแนนเสียงจังหวัดละสามคน

มาตรา ๓๐ ในวันออกเสียงให้ผู้แทนตำบลไปแสดงตนต่อกรรมการตรวจคะแนนเสียง เพื่อกรรมการจะได้มอบ

บัตรออกเสียงและหมายไว้ในบัญชีรายชื่อ แล้วให้ผู้แทน
ตำบลนำบัตรออกเสียงของตนไปกาชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น
ผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่จังหวัดนั้นจะพึงมีได้ไปใส่ในหีบ
บัตรออกเสียง

มาตรา ๓๑ เมื่อหมดเวลาออกเสียง ให้กรรมการพร้อม
กันเปิดหีบบัตรและนับคะแนนแล้วบันทึกไว้ว่าผู้สมัครคนใด
ได้คะแนนเท่าใด

บัตรออกเสียงใดมีกาชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเกินกว่าจำนวน
ที่จังหวัดนั้นจะพึงมีผู้แทนได้ ไม่ให้นับเป็นคะแนน และให้
กรรมการบันทึกลงไว้ในบัตรนั้นว่า “ใช้ไม่ได้”

มาตรา ๓๒ ในจังหวัดซึ่งตามความในมาตรา ๕ (๒) จะ
มีผู้แทนราษฎรได้เพียงคนเดียวนั้น ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง
ที่มีคะแนนสูงสุดเป็นผู้แทนราษฎร และในจังหวัดซึ่งมีผู้
แทนได้มากกว่าคนหนึ่งนั้น ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีคะแนน
สูงตามลำดับลงมาเป็นผู้แทนราษฎรจนครบตามจำนวน

ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ท่านให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๒
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๓ เวลาและการควบคุมการออกเสียง การเก็บรักษาหีบบัตรออกเสียง ท่านให้ นำบทบัญญัติมาตรา ๑๘, ๑๙, ๒๓ มาใช้ บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๔ ให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดประกาศชื่อ ผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้ง แล้วส่งรายงานไปยังกระทรวงมหาดไทย โดยเร็ว

มาตรา ๓๕ ภายในสี่สิบวันนับ ตั้งแต่วัน เลือกตั้ง ผู้แทนราษฎร ผู้แทนตำบลในจังหวัดใดมีความเห็นว่าการเลือกตั้ง ในจังหวัดนั้นมิได้เป็นไปโดยชอบไซ้ ท่านว่าผู้นั้น มีสิทธิที่จะร้องคัดค้านต่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้

เมื่อได้รับคำร้องคัดค้านแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่ง คำร้องนั้นไปยังกระทรวงมหาดไทยโดยเร็ว เพื่อส่งต่อไปยัง ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเสนอคำร้องคัดค้านนั้น ต่อ สภาผู้แทนราษฎร ให้สภาผู้แทนราษฎรสอบสวนและวินิจฉัย ว่าผู้แทนราษฎรซึ่งถูกคัดค้านนั้น ได้รับเลือกตั้งขึ้น โดย ชอบแล้วหรือไม่ หรือมีมลทินจะให้ มีการเลือกตั้งใหม่อีกครั้งหนึ่ง ก็แล้วแต่จะเห็นสมควร

ในระหว่างที่สภายังมิได้สั่งเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าผู้แทนราษฎรซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้แจ้งมานานนี้ได้รับเลือกตั้งขึ้นโดยถูกต้อง

หมวด ๔

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๓๖ บรรดานายจ้าง ผู้จัดการเจ้าของห้างหุ้นส่วน บริษัทและห้างร้านใด ๆ ต้องให้ความสะดวกแก่คนในบังคับบัญชาหรือลูกจ้างของตนในวันเลือกตั้งผู้แทน ตามสมควร หัวหน้ากระทรวงทบวงการต้องให้โอกาสแก่คนในบังคับบัญชาของตนในวันเลือกตั้งผู้แทน ในเมื่อไม่ขัดกับความสะดวกของราชการ เพื่อผู้มีสิทธิออกเสียง ผู้แทนตำบล หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้มีเวลาไปในการเลือกตั้งนั้นได้

มาตรา ๓๗ ในการพิจารณาคดีในโรงศาล บุคคลผู้ได้ออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้แทนแล้ว ไม่จำเป็นต้องเบิกความว่าตนได้ออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้กรรมการตรวจคะแนนเสียง และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในการเลือกตั้ง เปิดเผยว่าผู้ใดออกเสียงเลือกตั้งผู้ใด

มาตรา ๓๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามความในภาค ๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๕

ความผิดและบทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๐ เจ้าหน้าที่คนใดจงใจหรือประมาท ไม่นำรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งประกาศไว้ตามมาตรา ๑๕ และ ๒๘ โดยครบถ้วน ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินร้อยบาท

มาตรา ๔๑ เจ้าหน้าที่คนใด จงใจหรือประมาท

(๑) ไม่นัดประชุมเพื่อเลือกตั้งผู้แทนตำบล หรือผู้แทนราษฎรภายในกำหนดเวลาที่ระบุไว้ใน พระราชกฤษฎีกา หรือ

(๒) นัดประชุมเพื่อเลือกตั้งผู้แทนตำบลหรือผู้แทนราษฎรณสถานที่อื่นไม่ใช่สาธารณสถาน

ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินร้อยบาท

มาตรา ๔๒ เจ้าหน้าที่คนใด กระทำด้วยเจตนาหนักแน่น เสียงให้ผิดจากความจริง ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินพันบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

มาตรา ๔๓ ผู้ใดบังอาจสอดเข้าเกี่ยวข้องกับผู้มีสิทธิออก เสียงในการ ออกเสียง ลงคะแนนโดยให้ หรือ สัญญา จะให้ สนิบนกัด้ โดยข่มขู่หรือโดยกลล่อลลก็ด้ ท่านว่ามีความ ผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือ ปรับไม่เกิน พัน บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๔ เจ้าหน้าที่คนใดเปิดเผยว่าผู้ใดออกเสียง เลือกตั้งผู้ใด ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๕ ผู้ใด

(๑) ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน รู้อยู่แล้วและ จงใจบังอาจออกเสียงลงคะแนนก็ด้ หรือ

(๒) ขึ้นบัตร ออกเสียง ลงคะแนน มากกว่าบัตรหนึ่ง ก็ด้ หรือ

(๓) ออกเสียงลงคะแนนณสถานที่ออกเสียงเกินกว่าหนึ่งแห่งในการเลือกตั้งผู้แทนคราวเดียวกันก็ดี หรือ

(๔) ออกเสียงลงคะแนนโดยใช้บัตรของผู้อื่นก็ดี ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้อง ระวังโทษ จำคุกไม่เกิน สาม เดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๖ บุคคลที่ระบุไว้ในมาตรา ๓๖ คนใด ละเลย ไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติมาตรานั้นไซ้ ท่านว่ามีความผิดต้อง ระวังโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

ประกาศมาณวันที่ ๑๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๔ มิถุนายน หน้า ๓๓๗)

พระราชกฤษฎีกา
ให้มีการเลือกตั้งผู้แทนตำบล
และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑
พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงเห็นเป็นการสมควรดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติมในพุทธศักราช ๒๔๗๖

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ ตั้งแต่วันประกาศพระราชกฤษฎีกานี้เป็นต้นไปให้กรมการอำเภอเริ่มดำเนินการเลือกตั้งผู้แทนตำบลตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช ๒๔๗๖

มาตรา ๒ บุคคลใดปรารถนาจะรับเลือกตั้งเป็นผู้แทน
ตำบลของตำบลใด ให้ไปลงชื่อของตนที่กรมการอำเภอซึ่ง
ตำบลนั้นขึ้นอยู่ในระหว่างวันที่ ๑ สิงหาคม จนถึงวันที่ ๑๕
กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๖

มาตรา ๓ ให้กรมการอำเภอกำหนดวันเลือกตั้งใน
ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม จนถึงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ.
๒๔๗๖

มาตรา ๔ บุคคลใดปรารถนารับเลือกตั้งเป็นผู้แทน
ราษฎรให้ไปยื่นใบสมัครด้วยตนเองณศาลากลางจังหวัดก่อน
เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๖

มาตรา ๕ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร ต้อง มี
ความรู้อ่านและเขียนหนังสือไทยได้

มาตรา ๖ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดวันเลือกตั้ง
ผู้แทนราษฎรใน ระหว่างเดือน พฤศจิกายน กับ ธันวาคม
พ.ศ. ๒๔๗๖

๘๕๓

มาตรา ๑ ให้กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาการให้
เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกานี้

ประกาศมาณวันที่ ๑๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๔ มิถุนายน หน้า ๓๕๕)

พระราชกฤษฎีกา

กำหนดจังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง
ตามความในพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง

พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงเห็นเป็นการสมควรจะกำหนดจังหวัดเพื่อการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ จังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีรวมกัน ให้ถือว่าเป็นเขตเลือกตั้งหนึ่งเพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัด

พระนคร

ให้ผู้รักษาพระนครและชนบุรี เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๒ จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานีรวมกัน
ให้ถือว่าเป็นเขตจังหวัดหนึ่งเพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่า
จังหวัดนนทบุรี

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๓ จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดสมุทรปราการ
รวมกัน ให้ถือว่าเป็นเขตจังหวัดหนึ่งเพื่อการเลือกตั้ง
เรียกว่าจังหวัดฉะเชิงเทรา

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นผู้ว่าราชการ
จังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๔ จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดนครนายก
รวมกัน ให้ถือว่าเป็นเขตจังหวัดหนึ่งเพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่า
จังหวัดปราจีนบุรี

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรี เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๕ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดฉะเชิงเทรา
จังหวัดตราดรวมกัน ให้ถือว่าเป็นเขตจังหวัดหนึ่งเพื่อการ
เลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดฉะเชิงเทรา

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๖ จังหวัดนครปฐม และจังหวัดกาญจนบุรีรวม
กัน ให้ถือว่าเป็นเขตจังหวัดหนึ่งเพื่อการเลือกตั้ง เรียก
ว่าจังหวัดนครปฐม

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๗ จังหวัดราชบุรี ให้ถือว่าเป็นจังหวัดเพื่อการ
เลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดราชบุรี

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๘ จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
รวมกัน ให้ถือว่าเป็นเขตจังหวัดหนึ่งเพื่อการเลือกตั้ง
เรียกว่าจังหวัดเพชรบุรี

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๘ จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรสงคราม
รวมกัน ให้ถือว่าเป็นเขตจังหวัดหนึ่งเพื่อการเลือกตั้ง
เรียกว่าจังหวัดสมุทรสงคราม

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นผู้ว่าราชการ
จังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๐ จังหวัดสุพรรณบุรี ให้ถือว่าเป็นจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดสุพรรณบุรี

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นผู้ว่าราชการ
จังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๑ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัด
อ่างทองรวมกัน ให้ถือว่าเป็นเขตจังหวัดหนึ่งเพื่อการเลือก
ตั้ง เรียกว่าจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ให้ผู้รักษาพระนครศรีอยุธยา เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๒ จังหวัดลพบุรี และจังหวัดสระบุรีรวมกัน
ให้ถือว่าเป็นเขตจังหวัดหนึ่งเพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่า
จังหวัดลพบุรี

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๓ จังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดชัยนาท ให้
ถือว่าเป็นเขตจังหวัดหนึ่งเพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัด
สิงห์บุรี

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรี เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๔ จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดอุทัยธานี และ
จังหวัดกำแพงเพชรรวมกัน ให้ถือว่าเป็นเขตจังหวัดหนึ่ง
เพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดนครสวรรค์

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นผู้ว่าราชการ
จังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๕ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสวรรคโลก และ
จังหวัดตากรวมกัน ให้ถือว่าเป็นเขตจังหวัดหนึ่งเพื่อการ
เลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดพิษณุโลก

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๖ จังหวัดพิจิตร และจังหวัดเพชรบูรณ์รวม
กัน ให้ถือว่าเป็นเขตจังหวัดหนึ่งเพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่า
ว่าจังหวัดพิจิตร

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๗ จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดแพร่รวมกัน
ให้ถือว่าเป็นเขตจังหวัดหนึ่งเพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่า
จังหวัดแพร่

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๘ จังหวัดน่าน ให้ถือเป็นจังหวัดเพื่อการ
เลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดน่าน

ให้ปลัดมณฑลประจำจังหวัดน่าน เป็นผู้ว่าราชการ
จังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๙ จังหวัดลำปาง ให้ถือเป็นจังหวัดเพื่อ
การเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดลำปาง

ให้ปลัดมณฑลประจำจังหวัดลำปาง เป็นผู้ว่าราชการ
จังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๐ จังหวัดเชียงราย ให้ถือว่าเป็นจังหวัดเพื่อ
การเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดเชียงราย

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้งนี้

มาตรา ๒๑ จังหวัดลำพูน ให้ถือว่าเป็นจังหวัดเพื่อการ
เลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดลำพูน

ให้ปลัดมณฑลประจำจังหวัดลำพูน เป็นผู้ว่าราชการ
จังหวัดเพื่อการเลือกตั้งนี้

มาตรา ๒๒ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน
รวมกัน ให้ถือว่าเป็นเขตจังหวัดหนึ่งเพื่อการเลือกตั้ง
เรียกว่าจังหวัดเชียงใหม่

ให้ปลัดมณฑลประจำจังหวัดเชียงใหม่ เป็นผู้ว่าราชการ
จังหวัดเพื่อการเลือกตั้งนี้

มาตรา ๒๓ จังหวัดนครราชสีมา ให้ถือว่าเป็นจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดนครราชสีมา

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา เป็นผู้ว่าราชการ
จังหวัดเพื่อการเลือกตั้งนี้

มาตรา ๒๔ จังหวัดชัยภูมิ ให้ถือว่าเป็นจังหวัดเพื่อการ
 เลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดชัยภูมิ
 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
 เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๕ จังหวัดบุรีรัมย์ ให้ถือว่าเป็นจังหวัดเพื่อ
 การเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดบุรีรัมย์
 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
 เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๖ จังหวัดร้อยเอ็ด ให้ถือว่าเป็นจังหวัดเพื่อ
 การเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดร้อยเอ็ด
 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
 เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๗ จังหวัดมหาสารคาม ให้ถือว่าเป็นจังหวัด
 เพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดมหาสารคาม
 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้ว่าราชการ
 จังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๘ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ถือว่าเป็นจังหวัด
 เพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดอุบลราชธานี

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๙ จังหวัดอุษัณฐ์ ให้ถือว่าเป็นจังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดอุษัณฐ์

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุษัณฐ์ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๓๐ จังหวัดสุรินทร์ ให้ถือว่าเป็นจังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดสุรินทร์

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๓๑ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย และจังหวัดเลยรวมกัน ให้ถือว่าเป็นเขตจังหวัดหนึ่งเพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดอุดรธานี

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๓๒ จังหวัดนครพนม ให้ถือว่าเป็นจังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดนครพนม

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๓๓ จังหวัดขอนแก่น ให้ถือว่าเป็นจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดขอนแก่น

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๓๔ จังหวัดสกลนคร ให้ถือว่าเป็นจังหวัดเพื่อ
การเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดสกลนคร

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๓๕ จังหวัดสงขลา และจังหวัดสตูลรวมกัน ให้
ถือว่าเป็นเขตตั้งจังหวัดหนึ่งเพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัด
สงขลา

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๓๖ จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้ถือว่าเป็น
จังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดนครศรีธรรมราช

ให้^{๒๗}ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็น^๓ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง^๔

มาตรา ๓๗ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดชุมพร
รวมกัน ให้^{๒๘}ถือว่าเป็นเขตจังหวัดหนึ่งเพื่อการเลือกตั้ง
เรียกว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ให้^{๒๗}ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็น^๓ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อการเลือกตั้ง^๔

มาตรา ๓๘ จังหวัดตรัง และจังหวัดพัทลุงรวมกัน ให้
ถือว่าเป็นเขตจังหวัดหนึ่งเพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัด
ตรัง

ให้^{๒๗}ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง เป็น^๓ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อ
การเลือกตั้ง^๔

มาตรา ๓๙ จังหวัดปัตตานี ให้^{๒๘}ถือว่าเป็นจังหวัดเพื่อ
การเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดปัตตานี

ให้^{๒๗}ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี เป็น^๓ผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง^๔

มาตรา ๔๐ จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดยะลารวมกัน
ให้^{๒๘}ถือว่าเป็นเขตจังหวัดหนึ่งเพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่า
จังหวัดนราธิวาส

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง

มาตรา ๔๑ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดพังงา จังหวัดกระบี่
และจังหวัดระนองรวมกัน ให้ถือว่าเป็นเขตจังหวัดหนึ่ง
เพื่อการเลือกตั้ง เรียกว่าจังหวัดภูเก็ต

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อการเลือกตั้ง

ประกาศมาณวันที่ ๑๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๔ มิถุนายน หน้า ๓๕๘)

๑๑๐๐

๑๑๐๐

พระราชบัญญัติ

การเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๕๗๖

ฉบับที่ ๒

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๗๖ ให้ดียิ่งขึ้นอีก

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ด้วยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๗๖ ฉบับที่ ๒”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖ นั้นเสีย และให้บทบัญญัติต่อไปนี้แทน

ภาค ๑

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๔ การเลือกตั้งผู้แทนราษฎรนั้นให้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

(๑) ราษฎรผู้มีสิทธิออกเสียงในตำบลเลือกตั้งผู้แทนตำบล ๆ ละหนึ่งคน

(๒) ผู้แทนตำบลในจังหวัดเลือกตั้งผู้แทนราษฎรจังหวัดละหนึ่งคน ถ้าจังหวัดใดมีพลเมืองเกินกว่าสองแสน ให้เลือกตั้งผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนทุก ๆ สองแสน

มาตรา ๕ ราษฎรผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนตำบล
ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

๑. มีสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมาย แต่

(ก) ถ้าบิดาเป็นชาวต่างประเทศ จะได้แต่งงาน
กับมารดาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ตาม ต้องเป็นผู้ที่
ได้เรียนหนังสือไทยจนได้ประกาศนียบัตร ชั้นมัธยม ปีที่ ๓
หรือได้รับราชการประจำการตาม พระราชบัญญัติลักษณะ
เกณฑ์ทหารมาแล้ว หรือได้รับราชการประจำแผนกอื่น ๆ ใน
ตำแหน่งตั้งแต่เสมียนพนักงานขึ้นไปโดยมีเงินเดือนประจำ
แล้วไม่ต่ำกว่าห้าปี

(ข) ถ้าเป็นคนที่แปลงชาติมาเป็นไทยต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดไว้ใน (ก) หรือได้
อยู่ในราชอาณาจักรสยามเป็นเวลาติดต่อกันนับแต่เมื่อได้
แปลงชาติมาแล้วไม่ต่ำกว่าสิบปี

๒. มีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์แล้ว

๓. ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตตผั่นเพื่อนไม่
สมประกอบ

๔. ไม่เป็นผู้ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลในขณะที่
มีการเลือกตั้ง

๕. ไม่เป็นภิกษุสามเณร นักพรตหรือนักบวชในขณะมีการเลือกตั้ง

๖. ไม่ถูกลงโทษพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิออกเสียง

มาตรา ๖ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนตำบลหรือเป็นผู้แทนราษฎร นอกจากมีคุณสมบัติตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕ อนุมาตรา (๑) (๓) (๔) (๕) (๖) แล้วจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

๑. มีอายุยี่สิบสามปีบริบูรณ์แล้ว

๒. ไม่เป็นบุคคลที่มีความประพฤติเสื่อมเสียเป็นอาชญาหรือติดยาเสพติดให้โทษ

๓. มีความรู้ตามที่จะได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดไว้

๔. ไม่เป็นบุคคลที่อยู่ในฐานะเหนื่อการเมืองตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๑

มาตรา ๗ ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนตำบลมีชื่ออยู่ในสำมะโนครัวตำบลใด ให้ออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนตำบลของตำบลนั้น

มาตรา ๘ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนตำบลของตำบลใดต้องมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่หรือมีอสังหาริมทรัพย์หรือเป็นบุคคลที่เกิดในตำบลนั้น

มาตรา ๘ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรของจังหวัดใดต้องมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่หรือมีอสังหาริมทรัพย์หรือเป็นบุคคลที่เกิดในจังหวัดนั้น

ข้าราชการรับพระราชทานเงินเดือนของรัฐบาลในตำแหน่งประจำในจังหวัดใด จะสมัครรับเลือกเป็นผู้แทนราษฎรของจังหวัดนั้นไม่ได้ และถ้าได้รับเลือกตั้งจากจังหวัดอื่นแล้วต้องลาออกจากตำแหน่งประจำการ แต่ให้มีสิทธิได้บำเหน็จบำนาญตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๑ มาตรา ๖ หรือพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญทหาร พ.ศ. ๒๔๗๑ มาตรา ๖ ถ้าเป็นข้าราชการทหารอาจจะได้รับเบี้ยหวัดแทนบำนาญตามระเบียบการของทหารก็ได้

อนึ่งเมื่อออกจากสมาชิกภาพโดยไม่มีความเสียหายแล้ว ประสงค์จะเข้ารับราชการในตำแหน่งชั้นเดียวกับตำแหน่งประจำการเดิมอีก ท่านว่าให้เข้ากระทรวงทบวงกรมเดิมรับบรรจุก่อนผู้อื่น

มาตรา ๑๐ บุคคลหนึ่งจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนตำบลได้แต่จะเพาะตำบลเดียว และจะสมัครรับเลือกเป็นผู้แทนราษฎรได้แต่จะเพาะจังหวัดเดียวด้วยกัน

หมวด ๒

การเลือกตั้งผู้แทนตำบล

มาตรา ๑๑ เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาว่าให้มีการเลือกตั้งผู้แทนตำบลแล้ว ให้กรรมการอำเภอจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงในตำบลนั้น ๆ ขึ้นไว้ ในการทำบัญชีรายชื่อนี้ให้ถือตามทะเบียนสำมะโนครัว

มาตรา ๑๒ ก่อนถึงวันเลือกตั้งผู้แทนตำบลไม่น้อยกว่าสิบห้าวันให้กรรมการอำเภอนำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงออกประกาศไว้ ณ สาธารณสถานภายในตำบลซึ่งประชาชนเข้าไปตรวจดูได้โดยไม่เสียค่าธรรมเนียม และให้ประกาศบัญชีรายชื่อนั้นไว้ ณ สถานที่ซึ่งจะออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนตำบลด้วย

บุคคลผู้ที่ไม่ขออยู่ในบัญชีรายชื่อนั้น ถ้าเห็นว่าตนสมควรขอเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนตำบลด้วย จะทำคำร้องขอให้ลงชื่อของตนในบัญชียื่นต่อกรรมการอำเภอภายในเจ็ดวันนับตั้งแต่วันประกาศรายชื่อ พร้อมด้วยคำชี้แจงหรือเอกสารอย่างใดเพื่อสนับสนุนคำร้องก็ได้

ถ้ากรรมการอำเภอเห็นสมควรเติมชื่อผู้ร้องในบัญชีรายชื่อด้วยแล้ว ^{11/17/2566} ก็ให้ลงชื่อผู้นั้นไว้ในบัญชีโดยเร็ว

ถ้ากรรมการอำเภอยังคงเห็นว่าผู้ร้องไม่สมควรมีชื่อในบัญชีเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงไชร์ ก็ให้สั่งยกคำร้องเสียทันที แต่ผู้ร้องมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องต่อศาลท้องถิ่นได้โดยพลัน เมื่อศาลได้รับคำร้องเช่นนั้นแล้วให้ไต่สวนวินิจฉัยสั่งให้เติมชื่อหรือมิให้เติมชื่อผู้ร้องในบัญชี คำสั่งของศาลนั้นท่านให้ถือว่าเป็นที่สุด แล้วให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังกรรมการอำเภอทันที

ถ้าหากคำสั่งของศาลไปยังไม่ถึงมือกรรมการตรวจคะแนนเสียงในขณะเลือกตั้ง ท่านให้ปฏิบัติการไปตามคำสั่งเดิมของกรรมการอำเภอ

มาตรา ๑๓ บุคคลใดปรารถนาได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนตำบลของตำบลใด ให้ส่งชื่อสมัครที่กรรมการอำเภอซึ่งตำบลนั้นชานอยู่ ภายในเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

ให้กรรมการอำเภอสอบสวนเพื่อทราบว่าคุณคนนั้นจะสมัครรับเลือกตั้งได้ตามมาตรา ๖ และ ๘ หรือไม่ ถ้าเห็นว่าสมัครรับเลือกตั้งได้ ก็ให้ประกาศรับไว้ทันทีว่าการอำเภอโดยเร็ว

ก่อนวันเลือกผู้แทนตำบลอย่างน้อยสามวัน ให้กรรมการอำเภอประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ในตำบลนั้นๆ

มาตรา ๑๔ ถ้ากรรมการอำเภอไม่ยอมรับสมัคร ผู้สมัคร
มีสิทธิที่จะยื่นคำร้องต่อศาล ท่านให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๒. มาตรา ๑๕ ให้กรรมการอำเภอกำหนดวันและสาธารณ
สถานที่ที่จะออกเสียงเลือกตั้ง และให้ตั้งกรรมการตรวจ
คะแนนเสียงตำบลละสามคน

มาตรา ๑๖ การออกเสียงให้เริ่มแต่เวลา ๘.๐๐ นาฬิกา
ถึง ๑๕.๐๐ นาฬิกา

มาตรา ๑๗ ให้กระทรวงเจ้าหน้าที่ออกกฎว่าด้วยการ
ควบคุมการออกเสียงและการจัดทำหีบบัตรออกเสียง

มาตรา ๑๘ ในวันออกเสียงให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไป
แสดงตนต่อกรรมการตรวจคะแนนเสียง เพื่อกกรรมการจะ
ได้มอบบัตรออกเสียงให้และหมายไว้ในบัญชีรายชื่อ แล้ว
ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงนำบัตรนั้นไปใส่ในหีบบัตรออกเสียงซึ่ง
กรรมการได้ติดเลขหมายและชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้

มาตรา ๑๙ เมื่อสิ้นเวลาออกเสียง ให้กรรมการตรวจ
คะแนนเสียงพร้อมกันเปิดหีบบัตรออกเสียงครั้งละหีบ แล้ว

ให้ลงเลขหมายหีบนั้นไว้บนบัตรออกเสียงทุกฉบับ และนับ
แล้วบันทึกไว้ในรายงานว่าหีบนั้น ๆ มีคะแนนเสียงเท่าใด
เสร็จแล้ว ให้เก็บบัตรออกเสียงไว้ในหีบตามเดิม

มาตรา ๒๐ ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดได้คะแนนเสียง
สูงที่สุดให้ถือว่าเป็นผู้แทนตำบล ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน
ท่านให้ถือว่าผู้มีอายุสูงกว่าเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

อนึ่งถ้าศาลสั่งเพิกถอนการเลือกตั้งของผู้ได้รับคะแนน
สูง ท่านให้ถือว่าผู้ที่ได้คะแนนรองลงมาเป็นผู้แทนตำบล

มาตรา ๒๑ ให้กรรมการตรวจคะแนนเสียงส่งหีบบัตร
ออกเสียงไปยังกรมการอำเภอ และให้กรมการอำเภอเก็บ
รักษาไว้สามปี แต่ไม่เกินเวลาที่ผู้แทนตำบลนั้นอยู่ใน
ตำแหน่ง

มาตรา ๒๒ ให้กรรมการตรวจคะแนนเสียงประกาศชื่อ
ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนตำบล แล้วส่งรายงาน การ
เลือกตั้งไปยังกรมการอำเภอ เพื่อส่งต่อไปยังผู้ว่าราชการ
จังหวัดโดยเร็ว

มาตรา ๒๓ ภายในสิบวันนับตั้งแต่วันที่เลือกตั้งผู้แทน
ตำบล 11/1/2560 บุคคลใดเห็นว่าการเลือกตั้งของผู้ได้รับคะแนนสูง

มิเป็นไปโดยชอบไซ้ ท่านว่าผู้ยื่นสิทธิที่จะร้องคัดค้าน
ต่อศาลท้องถิ่นได้ เมื่อศาลได้รับคำร้องนี้แล้วให้รับไปสอบสวน
และวินิจฉัยว่า ควรเพิกถอนผู้รับเลือกนั้นหรือไม่ แล้ว
แจ้งคำสั่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดโดยเร็ว คำสั่งของท่านให้
ถือว่าเป็นที่สุด

ถ้าศาลสั่งเพิกถอน แต่คำสั่งไปถึงกรมการตรวจคะแนน
เสียงเลือกผู้แทนราษฎรภายหลังที่ผู้แทนตำบลนั้นได้ออก
เสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรแล้ว ท่านว่าการออกเสียงของ
ผู้แทนตำบลในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรนั้นเป็นอันใช้ได้

มาตรา ๒๔ ผู้แทนตำบลย่อมขาดจากตำแหน่งเมื่อขาด
คุณสมบัติตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ หรือขาดความเกี่ยวข้อง
ของกับตำบลซึ่งตนเป็นผู้แทนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘

มาตรา ๒๕ ภายในบังคับแห่งมาตรา ๒๔ ท่านว่าผู้แทน
ตำบลลงอยู่ในตำแหน่งตลอดอายุของสภาซึ่งตนเป็นผู้เลือก
ตั้งผู้แทนราษฎร

หมวด ๓

การเลือกตั้งผู้แทนราษฎร

มาตรา ๒๖ บุคคลใดปรารถนารับเลือกตั้งเป็นผู้แทน
ราษฎรของจังหวัดใด ให้ลงชื่อสมัครณศาลากลางจังหวัด

นั้น ภายในเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนดูว่า บุคคลนั้นจะสมัครรับเลือกตั้งได้ตามมาตรา ๖ และ ๕ หรือไม่ ถ้าเห็นว่าสมัครรับเลือกตั้งได้ ก็ให้ประกาศรับไว้ ณ ศาลากลางจังหวัดโดยเร็ว :

ให้ผู้สมัครนำเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งเป็นจำนวนสามสิบบาทและรูปถ่ายของตนขนาดหกนิ้วสี่รูปรวมอบแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดด้วยก่อนวันเลือกตั้งผู้แทนราษฎรอย่างน้อยเจ็ดวัน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศรายชื่อและรูปผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ ณ ศาลากลางจังหวัดนั้น ๆ

ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดไม่นำเงินสามสิบบาทและรูปมอมอบให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดภายในวันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดให้ ท่านให้ถอนชื่อผู้นั้นจากผู้สมัคร

ท่านให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓, ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดวันและสาธารณสถานที่ที่จะออกเสียงเลือกตั้ง และตั้งกรรมการตรวจคะแนนเสียงสถานที่ละสามคน

มาตรา ๒๘ ในวันออกเสียงให้ผู้แทนตำบลไปแสดงตนต่อกรรมการตรวจคะแนนเสียง เพื่อกรรมการจะได้

มอบบัตรออกเสียงให้และหมายไว้ในบัญชีรายชื่อ แล้วให้ผู้แทนตำบลนำบัตรออกเสียง ซึ่งตนได้กาชื่อ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่จังหวัดนั้นจะพึงมีได้ ไปใส่ในหีบบัตรออกเสียง

มาตรา ๒๙ เมื่อหมดเวลาออกเสียง ให้กรรมการพร้อมกันเปิดหีบบัตรและนับคะแนนแล้วบันทึกไว้ว่าผู้สมัครคนใดได้คะแนนเท่าใด

บัตรออกเสียงใดมีกาชื่อ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเกินกว่าจำนวนที่จังหวัดนั้นจะพึงมีผู้แทนได้ ไม่ให้นำเป็นคะแนน และให้กรรมการบันทึกลงไว้ในบัตรนั้นว่า “ใช้ไม่ได้”

มาตรา ๓๐ ในจังหวัดซึ่งตามความในมาตรา ๔ (๒) จะมีผู้แทนราษฎรได้แต่เพียงคนเดียวเท่านั้น ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีคะแนนสูงสุดเป็นผู้แทนราษฎรและในจังหวัดซึ่งมีผู้แทนได้มากกว่าคนหนึ่งนั้น ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีคะแนนสูงตามลำดับลงมา เป็นผู้แทนราษฎรจนครบตามจำนวน

แต่ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ท่านให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๑ เวลาและการควบคุมการออกเสียง การ
เก็บรักษาหีบบัตรออกเสียงท่านให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖,
๑๗, ๒๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๒ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศชื่อผู้แทน
ราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งแล้วส่งรายงานไปยังกระทรวงมหาด
ไทยโดยเร็ว

มาตรา ๓๓ ภายในยี่สิบวันนับตั้งแต่วันเลือกตั้งผู้แทน
ราษฎรบุคคลใดมีความเห็นว่าการเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดย
ชอบไซ้ ท่านว่าผู้นั้นมีสิทธิที่จะร้องคัดค้านต่อผู้ว่าราชการ
จังหวัดได้

เมื่อได้รับคำร้องคัดค้านแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด
ส่งคำร้องนั้นไปยังกระทรวงมหาดไทยโดยเร็ว เพื่อส่งต่อไป
ยังประธานสภาผู้แทนราษฎร

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเสนอคำร้องคัดค้านนั้น ต่อ
สภาผู้แทนราษฎร ให้สภาผู้แทนราษฎรสอบสวนแล้ววินิจฉัย
ว่าผู้แทนราษฎรซึ่งถูกคัดค้านนั้นได้รับเลือกตั้งขึ้นโดยชอบ
แล้วหรือไม่ หรือมีมลทินจะให้มีการเลือกตั้งใหม่อีกครั้ง
หนึ่งก็แล้วแต่จะเห็นสมควร

ในระหว่างที่สภายังมิได้สั่งเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าผู้แทนราษฎรซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้แจ้งมานั้นได้รับเลือกตั้งขึ้นโดยถูกต้อง

หมวด ๔

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๓๔ ในตำบลใดหรือจังหวัดใด ถ้าผู้สมัครรับเลือกตั้งมีจำนวนไม่เกินกว่าที่อนุญาตไว้ตามกฎหมายท่านให้ถือว่า ผู้สมัครนั้น ๆ ได้รับเลือกตั้งโดยพลเมืองไม่ต้องออกเสียงลงคะแนน

มาตรา ๓๕ บรรดานายจ้างผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนบริษัทและห้างร้านใดๆ ต้องให้ความสะดวกแก่คนในบังคับบัญชาหรือลูกจ้างของตน ในวันเลือกตั้งผู้แทนตามสมควร หัวหน้ากระทรวงทบวงการ ต้องให้ความสะดวกแก่คนในบังคับบัญชาของตนในวันเลือกตั้งผู้แทนแต่อย่าให้เสียราชการเพื่อผู้มีส่วนออกเสียง ผู้แทนตำบล หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้มีเวลาไปในงานเลือกตั้งนั้นได้

มาตรา ๓๖ ในการพิจารณาคดีใน โรงศาลภายหลังวันเลือกตั้งผู้แทน ผู้ได้ออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้แทน

แล้ว ไม่จำเป็นต้องเปิดความว่าตนได้ออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด

มาตรา ๓๗ ห้ามมิให้กรรมการตรวจคะแนนเสียงและเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่อื่น ๆ เปิดเผยว่าผู้ใดออกเสียงเลือกตั้งผู้ใด

มาตรา ๓๘ กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาการให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามความในภาค ๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๕

ความผิดและบทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๙ เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่คนใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ไม่นำรายชื่ออันครบถ้วนของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนออกปิดไว้ตามมาตรา ๑๓ และ ๒๖ ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินร้อยบาท

มาตรา ๔๐ เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่คนใด

๑) ละเลยไม่นัดประชุมเพื่อเลือกตั้งผู้แทนตำบลหรือผู้แทนราษฎรภายในกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาหรือ

๒) นัดประชุมเพื่อเลือกตั้งผู้แทนตำบลหรือผู้แทน
ราษฎรณสถานที่อื่นไม่ใช่สาธารณสถาน โดยที่ผู้แทน
ท่านว่ามีความผิดต่อระวางโทษปรับไม่เกินร้อยบาท

มาตรา ๕๑ เจ้าพนักงานผู้หน้าที่คนใด กระทำด้วย
เจตนาจับบัตรออกเสียงลงคะแนนให้ผิดจากความจริง ท่าน
ว่ามีความผิดต่อระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับ
ไม่เกินพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๒ เจ้าพนักงานผู้หน้าที่คนใด หรือผู้สมัคร
รับเลือกตั้งคนใดอยู่สถานที่ใน เวลาเลือกตั้งผู้แทนตำบล
หรือผู้แทนราษฎร บังอาจสอดเข้าเกี่ยวข้องกับผู้มีสิทธิออกเสียง
ในการออกเสียงลงคะแนนโดยให้คำมั่นว่าจะให้ประโยชน์
ใดๆ ก็ดี โดยข่มขู่หรือโดยกลฉ้อฉลก็ดี ท่านว่ามีความ
ผิดต่อระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับ ไม่เกินพัน
บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลพิพากษาเพิกถอนสิทธิ
ออกเสียงมีกำหนดตั้งแต่สี่ปีจนถึงสิบสองปี

มาตรา ๕๓ กรรมการตรวจคะแนนเสียง หรือเจ้าพนักงาน
ผู้หน้าที่เปิดเผยว่าผู้ใดออกเสียงเลือกตั้งผู้ใด ท่านว่า
ผิดโดย

มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับ
ไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๔ ผู้ใด

๑) ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน รุ้อยู่แล้วและจงใจ
บังอาจออกเสียงลงคะแนนก็ดี หรือ

๒) ยับบัตรออกเสียงลงคะแนนมากกว่าบัตรหนึ่งกึ่ง
หรือ

๓) ออกเสียงลงคะแนน ณ สถานที่ออกเสียงเกินกว่า
หนึ่งแห่งในการเลือกตั้งผู้แทนคราวเดียวกันก็ดี หรือ

๔) ออกเสียงลงคะแนนโดยใช้บัตรของผู้อื่นก็ดี

ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน
หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๕ บุคคลที่ระบุไว้ในมาตรา ๓๕ คนใดละเลย
ไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติมาตรานั้นไซ้ ท่านว่ามีความผิด
ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๔๖ บุคคลใดให้สินบนแก่ผู้ออกเสียงเลือกตั้ง
ผู้แทนตำบลก็ดี หรือผู้ออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรก็ดี
ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ

๕๒๓

ไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลพิพากษา
เพิกถอนสิทธิออกเสียงตั้งแต่สี่ปีจนถึงสิบสองปี

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ศาสตราจารย์ นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๒ สิงหาคม หน้า ๔๓๕)

พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้าง
ในเขตต์เพลิงใหม่ที่ตรอกอิศรานุกาพ
ตำบลบ่อนเจ็ดวเนียม จังหวัดพระนคร
พุทธศักราช ๒๔๗๕

พระราชธิปก ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปก
เกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่าสมควรมีการ
ควบคุมการก่อสร้างในบริเวณที่เพลิงใหม่ที่ตรอก อิศรานุกาพ
ตำบลบ่อนเจ็ดวเนียม ท้องที่อำเภอสามพันชวงส์ จังหวัด
พระนคร เพื่อจะได้ป้องกันและระงับอัคคีภัย เพื่อความ
มั่นคงแข็งแรง เพื่อประโยชน์อนามัย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้น
ไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทน ราษฎร ตั้งต่อ
ไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ควบคุมการก่อสร้างในเขตต์เพลิงใหม่ที่ตรอกอิศรานุกาพ
ตำบลบ่อนเจ็ดวเนียม จังหวัดพระนคร พุทธศักราช ๒๔๗๕”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ห้ามมิให้บุคคลใดทำการปลูกสร้างขึ้นภายในเขตต์เพลิงไหม้ที่ตรอกอิศรานุภาพ บริเวณตำบลบ่อนเจ็ดเสมียน ท้องที่อำเภอสามพันขวดส์ จังหวัดพระนคร มีเขตต์ปรากฏตามแผนที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากกรมนคราทร

มาตรา ๔ การปลูกสร้างตามมาตรา ๓ นั้น หมายความว่า การปลูกสร้างขึ้นใหม่ล้วน หรือปลูกสร้างต่อเติมของเก่าที่เพลิงไหม้

มาตรา ๕ ถ้ามีการปลูกสร้างผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเจ้าของที่ดินเป็นผู้ปลูกสร้าง

มาตรา ๖ ผู้ใดประสงค์จะปลูกสร้าง ให้เสนอแผนผังพร้อมทั้งรายการต่อกรมนคราทรเพื่อขอรับอนุญาต

มาตรา ๗ กรมนคราทรมีอำนาจที่จะส่งเป็นหนังสือให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมแผนผัง หรือรายการที่ผู้ขออนุญาตได้เสนอนั้นได้ แต่ต้องเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) เพื่อความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย
- (๒) เพื่อประโยชน์อนามัย
- (๓) เพื่อรักษาแนวถนนให้เป็นระเบียบ

มาตรา ๘ เมื่อผู้ขออนุญาตได้เสนอแผนผัง พร้อมทั้ง
รายการปลูกสร้างต่อกรมนคราทรตามความในมาตรา ๖ แล้ว
ให้กรมนคราทรสั่งภายในกำหนดเวลาหกสิบวัน

มาตรา ๙ ถ้าสิ่งปลูกสร้างที่ได้รับอนุญาตให้ทำนั้นมีพื้น
มากกว่าสองชั้นหรือเป็นโรงมหรสพ กรมนคราทรมีอำนาจ
กำหนดเงื่อนไขลงในหนังสืออนุญาตว่า ให้รายงานการ
ก่อสร้างให้ กรมนคราทรทราบตามลำดับ เพื่อให้กรมนคราทร
เข้าไปตรวจได้ตามคราวที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๐ การที่กรมนคราทรได้ตรวจแผนผังและราย
การตามความในพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่าไม่เป็นเหตุก่อให้เกิด
เกิดความรับผิดชอบขึ้นแก่กรมนคราทรในทางใด ๆ

มาตรา ๑๑ ให้กรมนคราทรเรียกค่าธรรมเนียมจากผู้น
เสนอแผนผังและรายการก่อสร้างตามอัตราต่อไปนี้คือ

ในเนื้อที่ทุก ๆ ๑๐ ตารางเมตร หรือเศษของ ๑๐ ตาราง
เมตร ของพื้นที่ ๑ หรือที่ ๒ ๑ บาท
พื้นที่อื่นที่ ๒ ขึ้นไป ๐.๕๐ บาท

มาตรา ๑๒ ผู้ใดทำการก่อสร้างขึ้นภายในเขตที่กำหนดไว้
ไว้ในพระราชบัญญัตินี้โดยมิได้รับอนุญาตกีด หรือผิดจาก
แผนผังหรือรายการขังกรรมนคราทรอนุญาตกีด หรือไม่ปฏิบัติ
ตามเงื่อนไขขังกรรมนคราทรกำหนดไว้ในหนังสืออนุญาตกีด
ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินพันบาท

ถ้ากรรมนคราทรร้องขอ ศาลอาจทำคำสั่งให้ผู้กระทำผิด
เปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือรื้อสิ่งปลูกสร้างนั้นเสียได้

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่
รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ
ออกกฎกระทรวง

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
แล้วให้ใช้บังคับได้

ประกาศมาณวันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา
นายกรัฐมนตรี

๕๒๗๗๕ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ เมษายน หน้า ๓๕) กิดอ้อได้
11/10/2566

พระราชบัญญัติ

ควบคุมการก่อสร้างในเขตต์เพลิงไหม้
ที่ตำบลระหว่างคลองโง้อ่างกับถนนจักรวรรดิ จังหวัดพระนคร
พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประกาศิปก ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปก
เกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีถวายคำปรึกษาว่าเป็นการสมควรควบคุมการก่อสร้างในบริเวณที่เพลิงไหม้ ที่ตำบลระหว่างคลองโง้อ่างกับถนนจักรวรรดิ ท้องที่อำเภอสัมพันธวงศ์ จังหวัดพระนคร เพื่อจะได้ป้องกันและระงับอัคคีภัยเพื่อความมั่นคงแข็งแรงเพื่อประโยชน์อนามัย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตต์เพลิงไหม้ที่ตำบลระหว่างคลองโง้อ่างกับถนนจักรวรรดิ จังหวัดพระนคร พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ห้ามไม่ให้บุคคลใดทำการปลูกสร้างขึ้นภายในเขตต์เพลิงไหม้ที่ตำบลระหว่างคลองโอ่งอ่างกับถนนจักรวรรดิ ท้องที่อำเภอสัมพันธวงศ์ จังหวัดพระนคร มีเขตต์ปรากฏตามแผนที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตเป็นหนังสือจากกรมนคราทร

มาตรา ๔ การปลูกสร้างตามมาตรา ๓ นั้น หมายความว่า การปลูกสร้างขึ้นใหม่ล้วน หรือการปลูกสร้างต่อเติมของเก่าที่เพลิงไหม้

มาตรา ๕ ถ้ามีการปลูกสร้างผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า เจ้าของที่ดินเป็นผู้ปลูกสร้าง

มาตรา ๖ ผู้ใดประสงค์จะปลูกสร้าง ให้เสนอแผนผังพร้อมทั้งรายการต่อกรมนคราทรเพื่อขอรับอนุญาต

มาตรา ๗ กรมนคราทรมีอำนาจที่จะส่งเป็นหนังสือให้ผู้อนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมแผนผัง หรือรายการที่ผู้อนุญาตได้เสนอนั้นได้ แต่ต้องเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย

(๒) เพื่อประโยชน์อนามัย

(๓) เพื่อรักษาแนวถนนให้เป็นระเบียบ

มาตรา ๘ เมื่อผู้ขออนุญาตได้เสนอแผนผังพร้อมทั้งรายการปลูกสร้างต่อกรมนคราทรตามความในมาตรา ๖ แล้วให้กรมนคราทรส่งภายในกำหนดเวลาหกสัปดาห์

มาตรา ๙ ถ้าสิ่งปลูกสร้างที่ได้รับอนุญาตให้ทำนั้นมีพื้นที่มากกว่าสองชั้น หรือเป็นโรงมหรสพ กรมนคราทรมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขลงในหนังสืออนุญาตว่า ให้รายงานการก่อสร้างให้กรมนคราทรทราบตามลำดับ เพื่อให้กรมนคราทรเข้าไปตรวจได้ตามคราวที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๐ การที่กรมนคราทรได้ตรวจแผนผังและรายการตามความในพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่าไม่เป็นเหตุก่อให้เกิดความรับผิดชอบแก่กรมนคราทรในทางใด ๆ

มาตรา ๑๑ ให้กรมนคราทรเรียกค่าธรรมเนียมจากผู้ยื่นแผนผังและรายการก่อสร้างตามอัตราต่อไปนี้ คือ

ในเนื้อที่ทุก ๆ ๑๐ ตารางเมตร หรือเศษของ ๑๐ ตารางเมตรของพื้นที่ชั้นที่ ๑ หรือที่ ๒ ๑ บาท

พินเหนือชั้นที่ ๒ ขึ้นไป

๐.๕๐ บาท

มาตรา ๑๒ ผู้ใดทำการก่อสร้างขึ้นภายในเขตที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยมีได้รับอนุญาตกีด หรือผิดจากแผนผังหรือรายการขงกรมนคราทรอนุญาตกีด หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขขงกรมนคราทรกำหนดไว้ในหนังสืออนุญาตกีด ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินพันบาท

ถ้ากรมนคราทรร้องขอ ศาลอาจทำคำสั่งให้ผู้กระทำผิดเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือรื้อสิ่งปลูกสร้างนั้นเสียได้

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ประกาศมาณวันที่ ๑๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๖ เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณ์นิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๑ มิถุนายน หน้า ๓๒๖)

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการขายที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติ

ของแผ่นดินตำบลบ่อมปราบศัตรูพ่าย

อำเภอบ่อมปราบศัตรูพ่าย จังหวัดพระนคร

พุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชบัญญัติ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีถวายคำปรึกษาว่าเป็นการสมควรขายที่ดินว่างเปล่าริมถนนสันติภาพ ตำบลบ่อมปราบศัตรูพ่ายอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นเสีย เพราะที่ดินนั้นไม่ได้ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์แล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการขายที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

ตำบลบ่อมปราบศัตรูพ่าย อำเภอบ่อมปราบศัตรูพ่าย จังหวัด
พระนคร พุทธศักราช ๒๔๗๖ ”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ขายที่ดินว่างเปล่าริมถนนสันติภาพ ตำบล
บ่อมปราบศัตรูพ่ายหนึ่งแปลง - ปรางค์แนวเขตต์ตามแผนที่
ท้ายพระราชบัญญัตินี้ มีเนื้อที่ ๑๒.๘๔ ตารางเมตร ด้านเหนือ
จดที่ดินเลขที่ ๕๗ ด้านใต้จดถนนสันติภาพ ด้านตะวันตก
จดตรอกถ่วงอก

มาตรา ๔ ให้กระทรวงมหาดไทยจัดการขายที่ดินแปลง
ที่ระบุไว้ในมาตรา ๓ โดยมีชักช้า และเมื่อได้จัดการขาย
แล้วให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แสดงวันขายและ
นามผู้ซื้อ

ประกาศมาณวันที่ ๑๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบรมราชโองการ
พระยามโนปกรณนิติธาดา
นายกรัฐมนตรี

โดยที่ สมเด็จพระราชปิตุลาบรมพงศาภิมุข เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ พระอัยยิกราชมหาราช
ว่าด้วยการขายที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติ

ของแผ่นดินตำบลตรอกเขียงกง
อำเภอสามพันขวงศ์ จังหวัดพระนคร

โดยที่ สมเด็จพระพุทธศักราช ๒๔๗๖

พระราชธิปก ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีถวายคำปรึกษาว่าเป็นการสมควรขาย
ที่ดินว่างเปล่าซึ่งเป็นที่ดินต้นริมถนนเจริญกรุง ตำบลตรอก
เขียงกงอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นเสีย เพราะ
ที่ดินนั้นไม่ได้ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์แล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ
ขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการขายที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

ตำบลตรอกเชียงใหม่ อำเภอสามพันขวด จังหวัดพระนคร
พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ขายที่ดินว่างเปล่าซึ่งเป็นคู่ต้นตันริมถนน
เจริญกรุง ตำบลตรอกเชียงใหม่หนึ่งแปลง ปราบกฎแนวเขตต์
ตามแผนที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้ มีเนื้อที่ ๓.๐๐ ตารางเมตร
ด้านเหนือจดลานสามแยก ถนนเจริญกรุง ด้านใต้จดที่ดิน
หมายเลข ๖๕ ด้านตะวันออกจดที่ดินหมายเลข ๖๖ ด้าน
ตะวันตกจดที่ดินหมายเลข ๖๕

มาตรา ๔ ให้กระทรวงมหาดไทยจัดการขายที่ดินแปลง
ที่ระบุไว้ในมาตรา ๓ โดยมีชักช้า และเมื่อได้จัดการขายแล้ว
ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแสดงวันขายและนามผู้ซื้อ

ประกาศมาณวันที่ ๑๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

พระราชกฤษฎีกา
ตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๒
พุทธศักราช ๒๔๗๖

ประกาศ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงเห็นเป็นการสมควรตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๒ ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๖๕ และพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๔๗

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า "พระราชกฤษฎีกาตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๒ พุทธศักราช ๒๔๗๖"

มาตรา ๒ ตั้งแต่วันประกาศพระราชกฤษฎีกานี้ ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๒ ขึ้นตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๖๕ และพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕
 มาตรา ๔๗ เท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑

มาตรา ๓ ให้ผู้มีนามดังต่อไปนี้เป็นสมาชิกสภาผู้แทน
 ราษฎรประเภทที่ ๒ ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๖๕ และพระราช
 บัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๔๗ คือ

(เรียงตามลำดับอักษรแห่งนาม)

พ.ต. หลวงทาจสงคราม (เทียน เก่งระดมยิง)

พ.ต. หลวงเกรียงศักดิ์วิจิต (ควั่น จินตะคุณ)

พระยาโกมารกุลมนตรี (ชื่น โกมารกุล อนุคร)

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ (ดวง อภัยวงศ์)

พ.ต. หลวงจรเดชะ (เลื่อง นิมิบุตร)

ร.อ. จิบ ศิริไพบูลย์ ร.น.

ร.อ. ชลิต กุลกำมัธร น.ร.

พ.ต. หลวงชาญสงคราม (พาน ชาลิจันทร์)

นายชุนห์ ปินจานนท์

ร.อ. หลวงเชวงศักดิ์สงคราม (ช่วง ขวัญเขต)

หลวงชำนาญนิติเกษตร (อภัย แสงมณี)

พ.ต. หลวงชำนาญยุทธศิลป์ (เชย รมยะนันท์)

นายดีเรก ชัยนาม

หลวงเดชาติวังศ์วรรัตน์ (ม.ล. กริ เดชาติวังศ์)

นายท้าว ลพานุกรม

นายท้าว บุญเขต

ร.อ. ทองหล่อ จำหรัญ ร.น.

ร.อ. ทิพย์ ประสานสุข ร.น.

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (สนั่น เทพหัสดิน ณอยุธยา)

ร.อ. หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ (ถวัลย์ ธารีสวัสดิ์) ร.น.

หลวงนฤเบศร์มานิต (สงวน จุฑาเดมิย์) กษัตริย์

น.ต. หลวงนาวาวิจิตร (ผัน อำไภวัลย์) ร.น.พิเศษ

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ (วัน จามรมาน) ร.น.

ร.อ. หลวงนิเทศกลกิจ (กลาง โรจนเสนา) ร.น.

ร.อ. ขุนนรินทร์ชัย (สแหวก นัถชัย)

ร.ต. เนตร์ พูนวิวัฒน์

ร.อ. น้อม เกตุnutí

พ.ท. พระประจันปัจฉนิก (พุก มหาติลภ)

นายประจวบ บุนนาค

หลวงประดิษฐมนูธรรม (ปรีดี พนมยงค์)

พระยาประมวญวิชาพูล (วงษ์ บุญ-หลง)

- พล.ต. พระยาประเสริฐสงคราม (เทียบ คมกฤต)
 ร.อ. ประเสริฐ สุขสมัย ร.น.
 พ.อ. พระยาพหลพลพยุหเสนา (พจน์ พหลโยธิน)
 ร.อ. หลวงพินิตยหศีลปี่ (เป็รื่อง พรโสภณ)
 พ.ท. หลวงพิบูลสงคราม (แปลก ขีตตะสังคะ)
 พระยามานวราชเสวี (ปลอด ณสงขลา)
 นายมังกร สามเสน
 พ.ต. หลวงพรหมโยธี (มังกร ผลโยธิน)
 พ.ต. หลวงโยธินัติการ (เทศ กิตติรัตน์)
 นายชล สมานนท์
 พ.ต. หลวงรณสีทธิพิชัย (เจือ กาญจนนินทุ)
 พ.ต. หลวงรวบรัดสบัติพล (สอน บุญใหญ่)
 น.อ. พระเรียมวิรัชชพากย์ (เรียม ทรรทรานนท์) ร.น.
 ร.อ. ชุนเรื่อววีรยุทธ (บุญเรื่อว วีระหงส์)
 นายเล็ง ศรีสมวงษ์
 ร.อ. วัน รุยาพร ร.น.
 หลวงวิจิตรวาทการ (กิมเหลียง วัฒนปฤดา)
 พ.ต. พระวิชัยยุทธเดชาคนี่ (กั้ง บุญยุคปต์)
 พ.ต. หลวงวิชิตสงคราม (จืด ขุนวรวรรณนะ)

พ.ท. หลวงวิภาควรรณกิจ (ศุข เมนะรุจิ)

นายวิลาศ โอสถานนท์

พ.ต. หลวงวีระโยธา (ถวิล ศิริศัพท์)

พ.อ. พระเวษยันตรังสฤษฏ์ (มุนี มหาสันตนะ)

พ.ร.ต. พระยาศรยุทธเสนี (กระแส ประวาหะนาวิน) ร.น.

เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ (จิตร ณสงขลา)

น.ท. หลวงศุภขลาคัย (บุง ศุภขลาคัย) ร.น.

ร.อ. สงบ จรูญพร ร.น.

พ.ต. หลวงสวัสดิ์ตรนรงค์ (สวัสดิ์ ดาระสวัสดิ์)

ร.อ. หลวงสวัสดิ์สรยุทธ (ตน บุณนาค)

พ.ต. หลวงสฤษฏยุทธศิลป์ (เพ็ชร พิริยะโยธิน)

พ.ท. พระสงครามภักดี (แม่ัน เหมะจุทา)

ร.อ. หลวงสังวรยุทธกิจ (สังวรรณ สุวรรณชีพ) ร.น.

พ.อ. พระสิทธิเรืองเดชพล (แสง พันธุ์ประภาส)

น.ท. หลวงสินธุสงครามชัย (สินธุ์ กมลนาวิน) ร.น.

พ.ท. หลวงสินาดโยธารักษ์ (ชิต มั่นศิลป์)

หลวงสิริราชไมตรี (จรูญ สิงหนเสนี)

พระสุธรรมวินิจฉัย (ชม วณิกเกียรติ)

หลวงสุนทรเทพหัสดิน (สพรั่ง เทพหัสดิน ณอยุธยา)

พ.ต. หลวงเสรีเริ่งฤทธิ (จรรยา รัตนกุล)

ร.อ. ชุนโสภณรณกิจ (เข้ม โลจายะ)

พ.ต. หลวงอดุลเดชจรัส (บัตร์ พึ่งพระคุณ)

พ.ต.อ. พระยาอนุสรธรรการ (จ่าง วัจนะพุกกะ)

พระยาอภิบาลราชไมตรี (ต่อม บุนนาค)

ม.ล. อดุม สนิทวงศ์

พ.ท. พระอุดมโยธาธิยุต (สศ รัตนาวดี)

หลวงอรรถกิตติกัจจ (กลิ่ง พนมยงค์)

หลวงอรรถสารประสิทธิ์ (ทองเย็น หักี่ละเมียร)

ประกาศมาณวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๕ ธันวาคม หน้า ๘๐๖)

ประกาศกระทรวงธรรมการ

เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
 สำหรับตำบลวังมหากรซึ่งแยกมาจากตำบลท่าตะโก
 และตำบลสายลำโพงกับตำบลเขาพนมเศษซึ่งแยก
 ออกจากตำบลเขาพนมรอก อำเภอท่าตะโก
 จังหวัดนครสวรรค์

ด้วยมณฑลอยุธยาแจ้งมาว่า ทางราชการฝ่ายปกครอง
 ได้แยกหมู่บ้านในตำบลท่าตะโก และตำบลเขาพนมรอก
 ท้องที่อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ตั้งขึ้นใหม่อีก ๓
 ตำบล เรียกว่า “ตำบลวังมหากร” “ตำบลสายลำโพง”
 และ “ตำบลเขาพนมเศษ” ขึ้นอยู่ในท้องที่อำเภอเดียวกัน
 ตำบลท่าตะโกและตำบลเขาพนมรอกได้ประกาศใช้พระราช
 บัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๕
 พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๕ เหตุฉะนั้นจึงประกาศยืนยันความ
 นี้ว่า ตำบลวังมหากรซึ่งแยกมาจากตำบลท่าตะโก และตำบล
 สายลำโพงกับตำบลเขาพนมเศษ ซึ่งแยกออกจากตำบล

๕๔๓

เขาพนมรอก ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๔๖๔ แล้วด้วย

ประกาศมาณวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์

รัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม หน้า ๑๕๓)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลปราจีน

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่มณฑลปราจีนเพิ่มขึ้นอีก ๑๗ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่ม
เต็มขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
ตามท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑
พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์

รัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ วันที่ ๒๕ ตุลาคม หน้า ๖๒๒)

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่พระเจ้าพรหมราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ปราจีน	ตราข	บางพระ	อ่าวฉวน ฉีราก ตะกาง ห้วยแรงแ ห้วยนาขาว ปลายคลอง วังแจะ ท่ากุ่ม กิ่งคลองใหญ่ คลองใหญ่ อำเภอบางพระ เกาะช้าง เขาสมิง
			อ่าวฉวน ฉีราก ตะกาง ห้วยแรงแ ห้วยนาขาว ปลายคลอง วังแจะ ท่ากุ่ม กิ่งคลองใหญ่ คลองใหญ่ แหลมกลัด เกาะช้าง ประณีต ตากแวง วังตะเคียน ช้างทูน สะตอ ด่านชุมพล

